www.e-rara.ch

Seyfer Tam ṿe-yoshr

Yaʿaḳov ben Matityah

Be-Zultsbakh, 560 [1799 oder 1800]

Universitätsbibliothek Basel

Persistent Link: https://doi.org/10.3931/e-rara-143983

Seyfer Tam ṿe-yoshr

www.e-rara.ch
Die Plattform e-rara.ch macht die in Schweizer Bibliotheken vorhandenen Drucke online verfügbar. Das Spektrum reicht von Büchern über Karten bis zu illustrierten Materialien – von den Anfängen des Buchdrucks bis ins 20. Jahrhundert.

e-rara.ch provides online access to rare books available in Swiss libraries. The holdings extend from books and maps to illustrated material – from the beginnings of printing to the 20th century.

e-rara.ch met en ligne des reproductions numériques d'imprimés conservés dans les bibliothèques de Suisse. L'éventail va des livres aux documents iconographiques en passant par les cartes – des débuts de l'imprimerie jusqu'au 20e siècle.

e-rara.ch mette a disposizione in rete le edizioni antiche conservate nelle biblioteche svizzere. La collezione comprende libri, carte geografiche e materiale illustrato che risalgono agli inizi della tipografia fino ad arrivare al XX secolo.

Nutzungsbedingungen Dieses Digitalisat kann kostenfrei heruntergeladen werden. Die Lizenzierungsart und die Nutzungsbedingungen sind individuell zu jedem Dokument in den Titelinformationen angegeben. Für weitere Informationen siehe auch [Link]

Terms of Use This digital copy can be downloaded free of charge. The type of licensing and the terms of use are indicated in the title information for each document individually. For further information please refer to the terms of use on [Link]

Conditions d'utilisation Ce document numérique peut être téléchargé gratuitement. Son statut juridique et ses conditions d'utilisation sont précisés dans sa notice détaillée. Pour de plus amples informations, voir [Link]

Condizioni di utilizzo Questo documento può essere scaricato gratuitamente. Il tipo di licenza e le condizioni di utilizzo sono indicate nella notizia bibliografica del singolo documento. Per ulteriori informazioni vedi anche [Link]

Visual Library

אין דר פרדה פון בראשית וועלט איז דער
בטאפונג פון פרם מוז חוה מוז איז גיזאגט
המלכן • מוז איז קין מוז הבל איז קין גיטיט האט
מוז גלייך חרטה גהמט • דר נאך איז דאס במך גיהאן האט
די סלים פון עולם פר פליגט • איז קינן מיז קיגיג גוועהן
מים גאנצן עולם • ועמער מפלה מיבר סיניים מוז רוחות
קינג מיז גוועהן מוז האט מוז גוועהן • האט נאך זמנגי
לייטן גסעהן וועלט מוז • איך טמלן זמון המקין •
וואס מיבר זמנג גסעהן וועלט איז נאך פר איינט דאס ער
זאך קין פון וויסט ועלר מיין חיה • מוז איז מין פפייל
מוז בוגן טוט גיסוסין דער נאך דא ער גיהאן האט מוז
קין האט זיינן העגט ון מנדר גסמגן • מוז זיין ון תובל קין
איז טוט גסמגן • דרום זיגן וויבר ניט וואלן אער ביים
מיק קומן • וויא דיא אנסים איז חמדיין גמנגן זיז וואנדר
בערלין ון ליימן • וויא ער מיבר הגדרט מוז דרייטיג
קינדקינדג מיז גוואהרן • וויא דער נאך מיין גמנן וויט
פפערד קומן מיז • ער זעקס טמג דרייך מיז גרייטן מוז
פ ון לייט איז מין גמנגן זיינן • דר נאך מיין טייל דיא דא
וויז האבן וואלן מים גין • זיינן דער נאך וויא ער פר
שוואנגרן מיז • די אנדיגי לייט האט מוכטר סיא סטיין גפוגרן
שמרדן • וויא נח מיז גבארן וומרן • וויא עס מיז ון גמנגן

ביז דם אכוז האט זמלן קומן :

זה ספר תולדות אדם אשר ברא אלקים אדם על
הארץ ביום עשות יי׳ אלקים ארץ ושמים • ויאמר
אלקים נעשה אדם בצלמנו כדמותינו ויברא
אלקים את האדם בצלמו :

אונר ער זמגט גמט ון דען זנגלן • מוז זמגט איר וואלן
בטאפן מין אנגס מין מונזרם פרם מוז ער ביטוך
דען אנגס מין זיינם פרם • מוז בטאפט גמט דער
הער דען אנגס מוז סטויב פון דער ערדן מוז בליי מין זיי נאס
עפר מוטם דעם זמבן • מוז דר אנגס וומר ון מיינם לייב
דם דא לעבט מוז ריריט • מוז זמגט גמט עס מיז ניט גוט
דם דר אנגס זמל מלייבט זיין מיך וול אסכין מיס מין היולך
קינן מיס מוז ער וומרפט גמט מין סלוויג מוך דעם
אנגס מוז ער טוך • מוז גמט נאס מין ריפט מוז זיינר
זייט מוז בויטט דיוך פליים אפלט מין וויבם אנגס דרוז
מוז ברמלט זיא ון פרם מוז ער וומלט מוך פון זיינם
שלמל מוז נון זי סטוגר מין וויב ון קינן מיס מוז ער זמגט
דומיי מין ביין פון איין ביין ון מיר זמל וומרן גירופן (מסה
מין זמן הקודם) דען פון מין מים מיז זיא זיינמן דיא דמויג
מוז ער רופט פרם מיר נאמן חוה דען זיא מיז גוועזן מין
אוטר פון מלי דען זעבינריגן אנגסן דיא דא היסן (בלמון
עברי חי) מוז ער בענסט זיא גמט מוז רופט מיר נאמן פרם
מיז טייטם אנגס מן דעם טמג דא זיא וומרן בטאפן מוז ער
זמגט גמט דר הער פרלטכמרט מוז אערט מייך מוך דר
ערד מוז פרם זיא ער מוז ער נאס גמט דער הער דען

דערניר אונ' טישטלין אין זעלביגן לייטן · דען עז וואר נאך
פון אדם הער דיא זאך דאז גאט פר פלוכט האט די ערד פון
וועגן דיא עבירה אלז אדם פר זינר האט אן גאט · אונ' עז
וואר אלז דיא מענשן מערטין לו ווידר ספעניגן אונ' איס
גרייפין אן גאט · אונ' לו פר דערבין אלזו מעריט אך גאט
די ערד לו פר דערבן : אונ' ער לעבט נייגליג יאר אונ' גיוואן
קינן · אונ' ער וואקסיט קינן אונ' וואר איין זון פון פירליג
יאר · אונ' וואר גאר קלוג אונ' וויז : אונ' קלינגט אין אלי
חכמות אונ' קיניגט איבר אלי מענשן · אונ' פירט די מענשן
מיט פר שטאנד אונ' וויזהייט דען דער קינן וואר איין גאר
גרוסר חכם אונ' בריפט אין אלי חכמות אונ' גיוועלטיגט מיט
זיינר חכמה אך אן רוחות אונ' שדים · אונ' וואוסט אין זיינר
חכמה אלז גאט ווערט פר דארבין דיא מענשן אויף דער
ערדן אום אירן זינדן ווילן · אונ' ווארט בריגנן גאט איבר
זיא דאט מבול אין לעצטין לייטן אונ' דער טר"ב אליז דער קינן
וואס היכטן נאך זיין ווערט אויף שטיינן טאפילן אונ' ליגט דיא
טאפלין אן זיין אוצרות · אונ' ער קיניגט קינן אויף דער
גאנלין ערד · אונ' אמלט ווידר קערן איין טייל מענשן לו
דינן גאט ב"ה · אונ' עז וואר אלז קינן אלט וואר זיבנליג
יאר · דא גיוואן ער דרייא זין אונ' לווייא טעכטר · אונ'
דאז וואר דער נאמן דר קינדר דר עלטט זון הייסט מהללאל
אונ' דער אנדר עינן אונ' דער דריט ארד · אונ' איר לווייא
שוועסטרן היסן ערדה אונ' צלה · ער האט פינף קינדר אונ'
ער בשוועגירט זיך לאך דער זון מתושאל מיט קינן אונ' נאם
זיין לווייא טעכטר לו ווייבר · אונ' זיא וואר טראגן אונ' זיא
גוואן עדה לו לאך איין זון אונ' ער רופט זיין נאמן יבל · אונ'
זיא וואר נאך אין טראגן אונ' זיא גיוואן איין זון אונ' זיא רופט
זיין נאמן יובל · אונ' צלה איר שוועסטר וואר איין און
טרעכטרין אין דער זעלביגר לייט אן נ' האט קיין קינד · דיא
אין דיא זעלביגן טאגן פאנגטן דיא מענשן אן לו איטגרייפן
אן גאט אונ' לו איבר טרעטן דיא גבאט אלז גאט גבאטן האט
דען מענשן לו פרוכברן אונ' לו מערין אויף דער ערדן אונ'
איין טייל מענשן אמכטן טרינקן איר ווייבר איין טראנק אלז
זי ניט קונטן קינדר הבן אום ווילן אז זיא אירי היפשן גשטאלט
זאלטן בהאלטן · אונ' עז וואר אין דיזר לייט האט צלה אך אלזו
גטרונקן · אונ' וואורן דיא ווייבר דיא יוא קינדר האטין אין
אויגן פון אירי אמנן אין ווערדיג אלז לעבנדיגן אלמנות אונ'
אן דיא אין טרעכטיגן בהעפטן זי זיך · אונ' עז וואר אן ענד
טאגן אונ' פיל יאר לו דער לייט אלז זיא קאם אין איר עלטר
צלה דא עפינט גאט איר טראכט אונ' זיא גוואן איין זון :
אונ' זיא רופט זיין נאמן תובל קין דו אין לו זאגן נאך איין פר
שלייטן האב איך אין קאפט פון גאט דעם אלמעכטיגן אונ'
זיא וואר נאך אין טראגן אונ' גוואן איין טאכטר · אונ' זיא
רופט איר נאמן נעמה · דען זיא זאגט נאך איין פר שלייטן
אין לו איר וואורן איין זענפטיגן אונ' לאך וואר אלט וואר קוואן
אין טאגן · אונ' וואר פר דונקלט זיין אויגן אונ' קאנט ניט מער

זעהן אונ' זיין זון תובל קין פירט אין · אונ' עז וואר איין טאג
אלז ער אויז גינג לאך אין דאס פעלד · אונ' תובל קין זיין זון
פירט אין · אונ' וויל זיא וואז גינגן מיט אנדר אינז פעלד ·
אונ' קין דער זון אדם קאם קיגן זיא לו גין · אונ' לאך וואר
גאר אלט קונט ניאר זעהן · אונ' תובל קין פירט אין וואר
נאך גאר יונג אונ' קליין · אונ' ער זאגט תובל קין לו זיינם
פאטר לאך ער זאלט ש"ס מיט זיינם בוגן · אונ' ער שיסט
מיט זיינם בוגן · אונ' טרעפט קין פון וויטן אונ' ער טייטט
אין דען זיא מיינטן ער ווער איין חיה · אונ' דיא פפייל
קאמן קין אין זיין לייב · אונ' וואר נאך ווייט פון אינן אונ' פיל
לור ערדן אונ' שטארב אל דא · דא בלאזט גאט לו קין זיין בייז
אלז וויא ער גטאן האט זיינם ברודר הבל אלז די ריד גאט אלז
ער האט גרעט לו אים · אונ' עז וואר אלז ער גשטארבן
וואר קין · אונ' זיא גינגן לאך אונ' תובל קין לו זעהן וואז פר
איין חיה זיא גשאסן הבטן אונ' זיא זאגן איר עלטר פאטר
קין טוט ליגן אויף דר ערד אונ' עז טוט זער באנג לו לאך אלז
ער זאלכש גטאן האט · אונ' שלוג זיין הענד לו אנגדר · אונ'
טרעפט זיין זון תובל קין מיט זיין הענד אונ' טייטט אין ·
אונ' זיא הערטן דיא ריד דיא דאזיגן דיא ווייבר פון לאך · אלז
לאך דאז אלז גטאן ה' · אונ' זי בגערטן אך לו טיטן אין
אונ' זיא האטין פיינד [illegible] די ווייבר פון לאך פון זעלביגן טאג
אן אונ' וויטר · וויל ער גטיט האט תובל קין אונ' אר עלטר
פאטר קין · אונ' שיידן זיך פון אים וואלטין ניט מער בייא
אים שלאפין אין זעלביגן טאגן · אונ' ער קאם לאך לו זיין
ווייבר אונ' וואר זער ביטן אן זיא · אונ' זיא וואלטן ניט הערין
לו אים · אונ' ער זאגט לאך לו זיין ווייבר עדה אונ' צלה הערט
אין סטים ווייבר לאך פר נעמט איין זאג איר גדענקט אילונר
אונ' זאגט אונ' פר איינט אלז איך איין אמן דער שלאגן מיט
אייני וואונדן אונ' איין קינד מיט אייני פיילן פון ניקט וועגן
אום זונסט מיט פלייס איר וויסט יוא וואז דז איך גאר אלט
בין אונ' קאן ניט מער זעהן · אונ' האב אלז גטאן זונדר
ווישן · אלז דען פאנגטן זיא ווידר לו אים דיא ווייבר לו לאך
אונ' קערטן ווידר לו אים מיט דען ראט פון אדם עלטר
פאטר אדם : נייארט זיא האטן קיין קינדר אין מיט אים
פון זעלביגן טאג אונ' ווייטר · דען עז וואר נון בוואוסט אלז
דער לארין פון גאט ב"ה זיך לור זעלביגן לייטן אלי טאג
גרעסיר וואר אויף דיא מענשן לו פר דערבין זיא מיט דעם
מבול · איר ב"ז ווערקין · אונ' מהללאל דער זון קינן לעבט
פינף אונ' זעכליג יאר אונ' גיוואן ירד · אונ' ירד לעבט
הונדרט אונ' לווייא אונ' זעכליג יאר אונ' גיוואן חנוך · אונ'
ער לעבט חנוך פינף אונ' זעכליג יאר אונ' גיוואן מתושלח :
אונ' ער מראייאט זיך חנוך אן גאט נאך זיינם גווינן מתושלח
אונ' דינט גאט · אונ' פר שמעהט דער מענשן בייזן וועג :
אונ' וואר בהעפט דער לייב אונ' וויל חנוך אן דיא שטראף
גאט : אונ' מיט וויזהייט אונ' פר שטענדיגקייט : אונ' ער
שאלט זאלן וויסן לו גין דיא וועג גאטס : אונ' ער וואר אב

פיידן

פיידן איט זיין קלוגהייט זיין לייב פֿון דען אענטן מוֹ׳ פֿר
בתרגיט איך פֿון מיין פֿיל טעג מוֹ׳ כי ווער נאך ערשט פֿיל טאג
מוֹ׳ יאר מוֹ׳ ער היבט גאט מוֹ׳ דעם זיין תּ״ה ווּ גאט מין
זין היוּ מין מייער קאמער מוֹ׳ וויא רופֿט ווּ מיך מיין אלמ
פֿון גאט פֿון ה׳ אל מוֹ׳ ער מיטטערט מוֹהיה בין מיך מוֹ׳
דער אלמ וואך וואגט ווּ מיך טיוט מוֹך גיוֹ מוֹ׳ דינק היוּ מוֹ׳
טטאט מוֹ׳ דוֹ דוֹ ווּ ואלט ערגרטן וועג מוֹ ווּ דו אענטן מוֹ
ווּלן דאט דוֹ ווּ ואלט ערגרטן וועג מוֹ ווּ דו אענטן מוֹ
דיוֹ אערק מוֹ ווּ טן ואלן ווּ גן מיך דיוֹ וועג גאט מוֹ׳
ער מוֹך טטוד חנוך מוֹ׳ גאוֹ מוֹ ווּ וויכ מוֹרט וואוֹ ער פֿר
ברגן וואר דוֹ ער ג׳וטיין ווּ דורטן דורך דיוֹ דיך פֿון גאט
מוֹ׳ גאוֹ ווּ דיוֹ אענטן מוֹ׳ מוֹנטר ווייוט ווּ דיוֹ וועג פֿון
גאט • מוֹ׳ ער ואולט מיין דיוֹ אענטן ער זעלבין
לייט מוֹ׳ ווּ ווּ ווּיטן דיוֹ טטרלך גאט ׃ (ויא) • מוֹ׳ ער
ביכיטיט מוֹ׳ ווּ מוֹ ווּ סריילן מין מוֹ טטעטטין פֿון דיוֹ אענטן
ווּ זאגן וועלכר מוֹ דער ביגערט ווּיטן דיוֹ וועג פֿון גאט
מוֹ׳ ווּ ואולט מיין ווּ מוֹ אענטן ווּ דער זעלבין לייט
מוֹ׳ וואלן מוֹ דוֹ ביגערטן דוֹ דוֹך דוֹ דאוֹך דוֹ גיוֹן
ווּ חנוך • ויאוך • מוֹ׳ ער קיוֹן מוֹ׳ בוקטן ווּ מוֹ ביוֹ
דוֹך ווּרטין גאט • מוֹ׳ ווּ קאמן מוֹ׳ בוקטן ווּ מוֹ ביוֹ
ער ערדן • מוֹ׳ הערטין ווּ מוֹ מוֹ איט מוֹנכר •
דיד • מוֹ׳ יאר מוֹך מוֹ דער לייסט פֿון גאט ווּ חנוך מוֹ׳
ער ערוין מוֹ ווייוֹ לייט דוֹ קלוגהייט גאטט מוֹ׳ ווייוֹ וועג
מוֹ׳ ווּ דיוֹן וועלכר מוֹ דוֹ ווּ טעג חנוך ׃ מוֹ׳
קאמן דוֹ אענטן ווּ הערן פֿון מוֹ זיין קלוגהייט •
מוֹך גן דער אענטן דוֹ נהנהט • מוֹ׳ דוֹ פֿון ווייטן
מוֹ׳ מירי הערוי מוֹר מירי רוֹכטר דוֹ קאמן ווּ חנוך דוֹ ווּ
הערטין זיין קלוגהייט • מוֹ׳ ווּ בוקטן מוֹך מר פֿוֹם ביוֹ
זוֹר ערדן מוֹ׳ ביגערטן מֹך פֿון חנוך מוֹ ער טוֹט קיוֹן מיכר
ווּ מוֹר ווער ביוויליגן מוֹן ווּ דיר זאך • מוֹ׳ ווּ ואולטן
ווּ מוֹ ווּ דריוטיג מוֹך הנדרט מוֹלכוֹם מוֹ׳ הערן מוֹ׳
אפֿכטן קיוֹן מיכר ווּ חנוך מוֹ׳ ווּרן מוֹן מוטר זייער
ג׳וואלט מוֹ׳ פֿוֹלגטן מוֹ׳ ווּרוֹ • מוֹר ער ערוין ווּ חנוך
קלוגהייט מוֹ׳ ווייהייט ווּ ווּיסן דען וועג גאטט • מוֹ׳ טעט
אפֿכטן פֿרידן ווּיסן ווּ מוֹן • מוֹ׳ עם ווער פֿרוד מוֹך דער
גאוֹלן ערד מוֹן דוֹ טעג חנוך • ויאוך מוֹ׳ עוקיוֹ
חנוך מיכר מוֹ אענטן ווּיוֹ הנדרט מוֹ׳ דרייוֹ מוֹ׳ פֿירלינ
יאר • מוֹ׳ ער טעט אטפט נרקה ווּ מוֹן זייוֹ פֿמוֹלך מוֹר
פֿרידט ווּ מוֹן דיוֹ וועג גאטט • (וכלה) מוֹ׳ דוֹ דמוֹני
ווּמרן דיוֹ קינדר פֿון חנוך ׃ אתומלח מוֹ׳ מוֹסוֹס מוֹ׳
מוֹלאך דרייוֹ זין • מוֹ׳ מירי סאטטטירן אולכה מוֹ׳ נעמה •
מוֹ׳ נעבט אתומלח זיבן מוֹך מכלאל מוֹך הנדרט יפֿרד
מוֹך ג׳וואן אלך • ויהי • מוֹ׳ עוֹ ווער מיך יאר פֿון
ערבט מוֹך פֿוֹלגלינ גוֹם זעבן אלך • דוֹ טטרכ מרך
הרמטון ווער מוֹט ניין הנדרט מוֹך דרייטיג יאר ווּ ער
טטורב • מוֹוֹך ביגרמבטן מן מת מוֹ׳ זיין קינדר

ער רופט מיין ענגיל פון גאט זו חנוך פון דעם היאר מין דער
זעלביגן צייט • מוֹ׳ וואלט זו מיך ברענגען מין זו דעם היאר
מוֹ׳ זו אלין קינגן מיכאל דיא ענגיל סמרין מים היאר מלו
ויא ער זאמר קינגן מיכאל מלי אענטן מיך דער ערד
בעצ • מין דער צייט דער זעלביגן מלו ער הערים חנוך די
דיא רייד דיא רמזגן • מוֹ׳ ער גינג מון מוֹ׳ זאמילט מין מלי
די אענטן מיך ערדן : מוֹ׳ זברניט איז זיא קונהייט מוֹ׳
וויוהייט מוֹ׳ ד מ טערמך פון גאט • מוֹ׳ זאגט זו מינן
מיך בין ביגערט וואהרין זו גין מין היאר • מיך זויים מבר
ניט וועלטן טאג מיך ומלגן : ועתה • מוֹ׳ פינדט וויל
מיך מיין ערנין קונהייט מוֹ׳ וויוהייט מוֹנד סטרמך פון
גאט • מוֹ׳ ער סטרמפט זיא • מוֹ׳ דעט זו מינן גיועלן מוֹ׳
גירעלטן • מלו דאם זיא וועלן טון מיך דר ערדן : מוֹ׳ דעט
אמלין זו מיר פרידן : מוֹ׳ וויוהייט זי זיא מן מיביג לעבן אלי
ביקוון • ויסב : מוֹ׳ זאם כיים מינן מיינגן טג מוֹ׳ ערניט
איט מין מוטר וויוהייט זיא מלי דיי רידן • ויהי • מוֹ׳ זו זאר
לין וועלבינן לייטן מוֹ׳ די אענטן זאסן כיים חנוך : מוֹ׳ חנוך
רידט איט מינן • מוֹ׳ זיא הובן מוֹיך מירי מוינן מוֹ׳ ו וועלן
מוֹ׳ מן זו זאר קוון מין גיסטאלט מלו זיא מין גדוים פפערד
נידרט פון דעם היאל • מוֹ׳ דם פפערד גינג איט דעם וויגט
דר ערדן • מוֹ׳ זיא קינדרן זו חנוך וואס זי גיועהן הטן
מוֹ׳ זאגט זו זיא חנוך דאם פפערד מיט אייגט וועגן גידרט
נידרדין דעלן זי מיט מן גיריידט דיא לייט מוֹ׳ קוואט ער בייא
דר טאג מלו מיך ואר מוטר גין פון מייך • מוֹ׳ זואר איך
ניט אער ביוויין זו מייך • ווידר : מוֹ׳ זו נידריט דו פפערד
זו וועלבינן לייטן מוֹ׳ סטיגר פור חנוך • מוֹ׳ מלי דיא
אענטן דיא בייא חנוך ואהרן דיא אלין דאט זו : מוֹנד ער
גיבוטט נאך דער חנוך זו וועלבינן לייטן • מוֹנד זיא מוין
סרייהן זו אגין וועך דער אלן מיט דער זו ביגערט זו ווין די
וועג פון גאט זיין גאט דר ואל קוון היים מלו טאג מי מלי
ער ואהרד מוטר גיטאן ואהרן : מוֹ׳ זיא מין זאמילטן זיך
מלי דיא אענטן מוֹנד קאלן זו חנוך פאר וועלבינן טאג •
מוֹ׳ מוין מלי קינגן מוֹ׳ הערן איט רחטאם הערן די קערטין
ניט אב פון מיא וועלבינן גאלגלן טאג • וואר • מוֹנד ער
ערניט חנוך מלי אענטן קוהייט מוֹ׳ וויוהייט מוֹנד דיא
סטרמך גאט פאר וועלבינן טאג • מוֹ׳ גיבוטט זיא ער זו
דינן גאט מוֹנד זו גין מין זייני וועג מלי טאג מירם לעבן מוֹ׳
דעט נוך אער אאלין פרידן לויסן מינן מלין • מוֹ׳ דעט ואר
נאך דיא סטוד ער מוין מוֹנד רייטיט מוין דא פפערד מוֹ׳
גינג פאהרט מרוין • מוֹ׳ גינגן מיא נאך מלי אענטן מלו פון
מלי מלא הונדרד טויזנט אענטן • מוֹ׳ גינגן איט מין
טאג רייו מוֹנד זו זאר פאר מנדרן טאג • מוֹ׳ ער זאגט זו
מינן קערט מיך ווידר הערן הייר זו מיינרן ואהרן וואלט
מיר ווילטר גין איר אענט פיליכט סטאהרבן מוֹנד קערטין
מין טייל פון פאר גינגן איט מיבריגן פון מינן
ועקס טאג רייו מוֹ׳ חנוך ומגט זו מינן מלי טאג קערט מיך

זעלבר מיר הערן הייר פלילכט אענט איר סטארבן • מאבר ויא
וועלטן ניט מוֹנד קערטין מוֹנד גינגן איט מיא סטארבן • מוֹ׳ מלם עם
קוסם מם ועקטען טאג רידיט ער נאך אער חנוך זו מינן זו
זמגן קערט מיך היים זו מיינרן הייר פון איר אב דען
אחרגן ואהר מ ד גין מין היאל : מוֹ׳ עט ואהרט זיין וועלבין
דער דוא בל יבן זאהרט דר ואהרט סטארבן • מוֹנד ויא
קערטן מוא מך מין טייל פון מינן סם זקסטען טאג •
מוֹ׳ בליבן נאך אמנין בייא מיא מוֹ׳ זאגטן זו מיא איט דיר
וואלין איר גין זו דר סטמט מלו דוא גיסט • מלו ואהר מלם
דא לעבט גאט • דר סטמט אוו לויטן דיר מוֹ׳ מוין מב סיידן •
מוֹ׳ זו ואהר מלו ויא סטארקטען מוי איט מיא זו גין • מוֹ׳ ער
פר אידט זו רידן זו מינן • מוֹ׳ ויא גינגן מיא נאך •
מוֹנד קערטין ניט וידר הייס זו גין מוֹנד דיא קינגן דא ויא וידר
הייס קערטן לויטן ויא זו וויטן דיא נאל ויא ב ן מלו ואהר
מיבר בליבן דיא דא ואהרן גאטגן איט חנוך • מוֹ׳ ואהר מם
ויבנטן טאג דא גינג מוֹך חנוך איט מיינם סטורם ווער איט
פיימריגי פפערד מוֹ׳ פיימריגי רייט וואגן מן דען היאל •
מוֹ׳ ויא טיקטן מלי די קינגן דיא דא ואהרן גיועזן בייא חנוך
מם מבטן טאג זו נעאין דיא נאל פון דען אמנין דיא דא ואהרן
גיבליבן בייא חנוך מן דער סטמט מלי ער ויא מוֹך גאנגן פון
דמנין נום היאל : מוֹ׳ ויא גינגן מלי דיא קינגן מן די סטמט דר
וועלבינ מוֹ׳ ויא גיפפונדן דיא וועלבינ ערד גאלן פאל סניא מן
וועלבינן סטמט מוֹ׳ מוֹך דעם סניא גרויטן סטיין פון דען
סניא סטיין ומאהרט מוֹנד ויא זאגטן מיין אמן זו זינם גיועזן
זאמן איר גין מוֹ׳ ואלן ספמלטן דעל דמינן סניא מוֹנד
ואלין ועהן פלילכט ויין ויא גסטמרבן דיא דא גיבליבן ויין
בייא חנוך מוֹנד דעם סניא • מוֹ׳ ויא דעטן מלוף
מוֹ׳ פינדן דיא • מוֹ׳ מלי דעם סניא וועלבינן
ויא וועלטן מין מלי דעם אמנין דיא דא ואהרן גיועזן בייא חנוך טוט
זיען דער אמנין דיא דא ואהרן גיועזן בייא חנוך טוט זיען
מוטר דעם סניא • מוֹ׳ ויא וועלטן מך חנוך מבר ויא מוֹנד
מין ניט דען ער ואר זאר גאנגן מין דען היאל • (ויהי)
ער דרייא הונדרט מוֹנד ניין יאר • (בשה)
מין דעם יאר הונדרט מוֹ׳ דרי ו עטהן זו דעם לעבן פון
ון אלוסלח גינג חנוך קצן היאל (ויהי) מוֹ׳ ויא ואהר מלי ער
ואהרט מוֹך גינגן מין היאל • מוֹנד סטורן מוֹך מלי דיא
קינגן מוֹנד זאמן אלוסלח ויין זון מוֹנד וועלבינן מין מוֹנד
אלטן קינגן מיבר ויא מן סטמט ויא סם רם (ויעש)
מוֹ׳ ער דעט אלוסלח מלי ויא דעם פלילכט מוֹנד מין
מוֹנד גאט מלי דיא מוֹך דעם לעבן פון מוֹנד (חנוך) • מוֹ׳ ער לעבט מוֹך דיא לייט קוהייט מוֹנד
וויוהייט מוֹ׳ פאהרט גאט מלי ויין טאג מוֹ׳ קערט ניט מב
פון דעם לעבט מוֹנד ויא מוֹ׳ ויין טאג מוֹ׳ קערט מוֹך
דיא ערד איט רמבן מוֹנד סטעלן מי מיין ויין גיועלן

און' ווידר שפעציגטן אין גוט און' איטגרייפטן אין איט אונד
פיר דארביטן אירי וועג · און' וואלטן ניט פאלגין אער
אתוסלח און' ווידר שפעניגטן אן אים · (ויקלל) און' ער
לערניט גוט איבר זיא · און' ער אעריט גוט און' פאר
דערביט דען זאאין אין זעלביגן טאגין : און' וואר קיין זעהין
און' קיין טניידן אויף דער ערד · און' עז וואר אלזו זעהטין
דיא ערד אלז זיא וואלטין צו עטין האבן אויף דער ערד און' עס
שפראלטן צו זיא דערניר און' דיסטלין וואס זיא ניט גזעהיט
האטין · און' איט דעם אלין קערטן דיא אענשן ניט אב פון
אירי בייזן וועגן · און' וואר נאך איר האנד אויז גישטרעקט
צו טון בייז פאר דיא אויגן גוט · און' זיא דער צירנטן גוט
איט אירי בייזן ווערקין · און' ער צירניט גוט גאר זער ·
און' בדאכט זיך אלזער דען אענשן בישאפין האט : און' ער
גידאכט צו אאכין פיר דארבין זיא און' צו אאכין פאר לירן זיא
פון אן גיזיכט דער ערדין און' דעט אויך אלזא (ביאים) אין
טאגין דער זעלביגן דא ער וואר לאך זון אתוסלח אלט הונדרט
און' אכט אונד זעכציג יאר דא שטארב שת דער זון פון
אדם · און' עס וואר אלי טאג זיין לעבן פון שת ניין
הונדרט און' צוועלף יאר און' שטארבט · (ויהי) און' ער וואר
אלט לאך הונדרט און' איין און' אכציג יאר און' ער נאם אטאוע
דיא טאכטיר פון זיין אונקיל אליסוע זון חנוך צו איינם וויב
און' זיא וואר טראגן צו אים · אין דר זעלביגן צייט האבין
דיא לייט גיזעהיט דיא ערד און' פאנדן איין ווייניג קארן אין
דר ערד נייארט זיא קערטין דאך ניט אב פון איר בייזן וועג :
און' פעלסטן און' ווידר שפעניגטן אויף דער ערדן און' זיא
וואר טראגין דאס וויב פון לאך און' גיוואן צו אים איין זון אין
זעלביגר צייט דא דאז יאר אום וואר · און' ער רופט אתוסלח
זיין נאאין נח דס איז צו זאגן · דאז דיא ערד נון רואט אונד
גישטילט איז פון צו פאר דערבין · אין זיין טאגין · און'
לאך זיין פאטיר רופט זיין נאאן אנחם דאס איז צו זאגן דער
דאזיג וואר אונז דריסטן פון אונזרן ווארקין און' פון אונזר
טרויאריגקייט אונזר הענדן פון דער ערדן אלז גוט פאר
פלוכט האט · און' עז וואקסט דאס קינד און' וואר אגטוויינט ·
און' ער גינג אין דיא וועג אלז זיא אתונשלח זיין עלטר פאטירי ·
און' וואר גאנץ און' רעכט פערטיג איט גוט ב"ה · אונד
אלי דיא אענשן האטין אב גיקערט פון דיא וועג פון גוט אלי
צו אאל אין דען זעלביגן טאגין אלז זיא אערטין אויף דער
ערדין איט זין און' טעכטיר · און' זיא לערנטן אי איין אאן
זיין גיזעלין אירי בייז ווארקין אי לענגר אי אער צו אישגרייפן
אן גוט · (ויעשו) און' זיא אאכטן צו זיך איטלכר זיין אב
גוט · און' דאבטין און' שטעלטן און' פר לוקטין איינר
אידר פון זיין גיזעלין · און' איין אאן זיין פריינט · אונד פר
דערבטן דיא ערד. : אונד זיא וואר דער פילט דיא ערד
איט רויב · (וילכו) און' זיא גינגן אירי ריכטר און'
דיא טעכטיר דער אענשן און' נאאין וייבר איט גוואלט
פון אירי אאנין · פון אלי דיא זיא נור אויז דר וויילטן און'

אך פון דיא בהאות דער ערדין און' פון חיות דער ערדן
און' פון דיא עופות אין דער לופט בראכטן דיא אענשן אונד
גיווינטן זיא צוגין צו אלין אירם גאיכין ניט וואר · אום וויל
צו דער צירנן גוט איט דער זאך · און' ער זאך גוט דיא
ערד און' זי וואר פר דארבין דען אלי קריט יאר האטין פיר
דארבט איר וועג אויף דער ערד · אלי דיא אענשן און' אלי
בהאות און' חיות · (ויאמר) און' ער זאגט גוט איך וויל
אב אעקין דען אענשן דען איך בישאפין האב פון אב דער אן
גיזיכט דער ערדן · פון דעם אענשן ביז אן דיא פעגיל דער
לופטן ביז אן דיא בהאות ביז אן דיא חיות אויף דעם פעלר
דען איך האב איך בדאכט אלזו דאז איך האב בישאפין זיא
(ויהי) און' עז וואר ווצליכר אענשן דער גאאגן וואר די רעכט
פערטיג וועג גאטס דער שטורב אין דען זעלביגן טאגין ·
אי דאס גוט בראכט אויף דיא אענשן דאס בייז דס ער גירעט
צו ברענגין אויף דיא אענשן · אבר נח וואר גיפירן לייט
זעליגקייט אין דיא אויגן גאטס ויבחר און' ער אויז דער וויילט
גוט אן אין און' אן זייני קינדר צו לאזין בלייבן לעבן פון זי זאאין
אויף דר גנצין וועלט : איז אויז פרשת בראשית ·

אוין דעם אן פאנג דער ביטשאפונג לערנט אונז גוט ב"ה
אלז דר אענש אין אלים זיין טון זאל רשות נעאין און'
בראטין איט איין אנדרין : ווען ער טון וואס און' אך ניט
שולדיג איז · און' אך אין פר שטאנד האט און' דרום ווען
דא נאך עפיז ווידר אשרדיג דא פון קואט אלז אן ניט זאל זאגן
ער העט וואלכים ניט גיטאן ואלין האבן דען הקב"ה ב"ה האט
דיא אלאכים גיפרעגט דיא ער דאך אלין צעליכר בישאפין
האט · און' אפטר דרום האט גוט צו דען אענשן אייני פרויא
בישאפין אלז ער זאל איין ראט איט איר האלטן · דא גאט
זאגט דער אענש איז ניט גוט אליינט זיין · איז יוא קשה
גוט ב"ה האט עז יוא פאר גיוויסט · ווארום האט ער ניט
גלייך אזו גיאאכט דער תירוץ איז גוט ב"ה האט וואול גיוויסט
אלז ער ווארט חוטא זיין · זא ווארט ער דר פרויא דיא
שולד געבן אלזו האט ער אין ערשט אליינט בישאפין · דא
איט דאז ער זעהין זאל אלז ער אליינט ניט קאן זיין · דען
אלז אן ערשט דען אאנגיל האט דען זילבט אן טון וואס דער
אונטר טייר איז · דרום האט אין גוט ב"ה ערשט אליינט
בשאפן אלז ער זעהן זאל אלז אים איין גיזעלשאפט אאנגליט ·
ווארום גאט אך זאגיט עז איז ניט גוט דאז דער אענש אליינט
איז · אוב ער דער נאך טון דער פרויא האט דיא שולד געבן
זא האט ער אאול עפיז איין אויזריד גיהאבט · אביר האט
ער דאך שולד גיהאבט אלז ער דער פרויא ניט דען אאגט
גיזאגט וויא אים גוט ב"ה ביפולין האט זא העט דיא שלאנג
קיין אויזריד גיהאט זיא אאכין פון בוים עסין · אך דער
נאך העט ער איר ניט אוזין פולגין · אך האט ער זכל הפחות
נאך דען זעלביגן טאג ניט זאלין עסין און' זא העט ערס דאך
אך בעסיר פאר ענטווורין קענין · אך שטיט אים ספר
ילקוט חדש ווארום פאלגט אן אימר דעם י"הר איז דרתיון

ומיל דער יו"ד הר קומט ערשט נ דעם אנפאנג מוז אפגעמ
מין ירידן • וויא פונקט ער מיט דר נאך מלייט • וויא
דם פון הקב"ה המט מדם הרמטון נהייסן עטפן פון מלי
דיא כויאן • מוז פום על הדעת ומלער ניט עטפן
המט ער ערשט נעטפן מוז' המט נייהמלטן דיא אלות וא
המט מפסר דער ילר הרע קיין כח נייהמט מין נ אמלן
מיכר דרעטפן דמם נימט פון נמט ב"ה עז מיו סיעור
מוי דעם פסוק נידרונגן מלי דער פסוק מוז'מ דען דם
ער יוא נעטפן המט ומקט דער פסוק (ועתה פן ישלח
ידו ומכל נמ אצל החיים וחי לעולם) וואם מיו דמם לטון
ועתה מוכר מילנר • וויא וואר עז דען נייוועון וועו ער
ערשט פון על החיים העט נעטפן • מיו סך מיט פום פון
על החיים ניט פמר בוטן נייוועון נ עטפן וא אוו מטוועדר
יין נייוועון מלי וועו ער המט פום על החיים ערשט
נעטפן וא המט ער מקייק דיא אלוה נייוועון דען דמם
הקב"ה נייהמט (אכל מכל הגן תאכל) דמם מיו מיין
ניממט יוא פון נ עטפן • וא המט ער נייוום דיא עבירה
ניט נייטמן מודר אוו יין וועו ער מכל הפחות ערשט העט
מיין אלוה נייטמן • וואר דער נסך ניט אוו נימכט נייוועון
דיא עבירה ווייל ער ערשט המט מיין אלוה נטמן • דו מיו
(אלוה נוררת אלוה) מוז' (עבירה נוררת עבירה) מן דר
מודר אטוה מיט פירטען פרק מן פרקי מבות שטיט (טפר
אלוה אלוה וסכר עבירה עבירה) וא המט נון דער יו"ט
ערשט בייט מדם הרמטון דיא פעולה נייהמט וא המט דער
אטנם מיאר אלות נייטמן וואר אלו מיין אלוה פון אלוה קוין
וועו ער סון המט דר נסך מיין עבירה נייטמן וואר עם ניט
מדם מרק נייוועון • דען מלי נייט מיו וא דר בוים בטמפין
נייוועון וא וומרט ניט ויין בטמפין נייוועון פום ווינט : דרוק
מפסר המט נמט ווידר מדם נימקט (בוים מכלך מאנו אות
תאות) מיו אטאנ וועו ער דען ועלבינן טמק נסך דם פון
עטט סטיט סך מיט אדרם מוילן דען פסוק (מדם ביקר בל
ילין) דרשנת רבר אדרם מדם הרמטון המט ניט דיא אלוה
פון הקב"ה מיבר נמכט נייהמלטן • סטיט סך בייא ערלה
דמם הקב"ה נייבוטן אלו אמן דרייא יאר ומל ניט פון מייכ
בוים עטין דען אן ועלבינ נייפלמנט המט ומקט דר אדרם
מיין חידוש אלו סרמל דרייא יאר עלוה המלטין מוד מדם
הרמטון המט ניט מיין טמק נייהמלטן • מיו אטאנ דם דיא
עבירה ניט וואר נייוטוט וועו ער דען ועלבינן טמק ניט העט
דם פון נעטפן • אל נייט וואר די עבירה אוו נרום ניט נייוועון
וועו ער דען ועלבינן טמק ניט העט דם פון נעטפן וא המט
ער מין תירוץ נייהמט מוילן דיא ריר אלו דער פסוק ומקט
בוים מלוך • אכ"מ וועו ער ערשט העט נעטפן פון דען מדרן
בויאן וויא מין נמט ב"ה המט נייהייטן מוז' אכ"מ וועו ער
נמך פמר פון דעם על החיים העט נעטפן • דמ מיו ער ניט
פון פמר בטען נוועון : דמם אלוי מיו מיט קוין פון
דך פרוש • מיכר אלוי מיו די טוער נייוועון אלו ער ניט דען

מוז' נייטמט וויא מיט נמט ב"ה המט ביפולן ער המט
נייאייגט ער וועלט אלוי נמר נ וומול פר מדרגן • העט ער
מכיר בייא דעם מוז' נבלבן מוז' העט ניימר פרוש נייטמט
וויא מיט נמט נייטמט המט מוז' ניט מין נייטמט אלו מיהם
ביפולן וועו ער וומלן דען בוים ניט מו דירן וויא העט דיא
סלמנ קיין אוי דיר נ ומדן נייהמכט וא מכיר המט די פרוש
וא גרוטן סולר יא ניט נייהמכט דען אלו וא נייהן המט אלו
וא ניט פטערכט פום מ דירן • המט יא נאייגט אלו וא
פום עטין מך ניט ומרט פטמרבן • נור מכר דיא פרוש
העט וך ניט ומלן מיכר דירן ומין מוי נלייך העט ומלן מירן
אמן ערשט ווידר דמ פון ומדן וא מכר המט מפסר מכר מדם
הרמטון ועלכרט חוסר נייוועון דרוש זמל מין פרוש ניט נ
פמר וולינ ויין • מוז' וך ניט מוי נימיוויט פר פירן ומן
מוז' ומל מך ניט וא מייפריג ויין • ומל דענקן עי קמן עפיי
דער נמך קומ וועו וא טון מייט עז וויא ניט פיל דרמן
נילמנדן • מוז' ומלן דען ומטין נוטס נ ביטרויטן • ועו וא
מין עפיי כיפלען ומלי וא נירענקן מלי מין מך נ נוטין קמן
קומין • מוז' וועו וא טון ב פינדן מלי מין דיא ומטין ניט דען
דעלטנן מאת המכין נייטמט • ומלן וי די ומטין ערשט ווידר
דיא ומך ומוין ו טן ומרוק וא דען מוי ביפולן המכין • דען
וועו חוה מדם הרמטון דיא ומך ווידר ערשט נייטמט המט
וא וער דיא ומך ניט נייטהן בפרט וומט מיין אלוה מיו נ
טון • מא מיכר מירי נרוטן מייפר המכן וא דען טוט מן
דיא וועלט נייבראלט • מפסר המכן דיא וייכר וך וומלן
בעטיר פמר ועהין בייא דעם עגל • מוז' במאת הט מן נמט
ב"ה ומוין ערשט ומגן מלי וא ניט ומלן מטלן ווידר מוי :
דרוק המכן וא מך ניקט וומלן נעכען פום עגל • מכר פום
מסכן המכן וא וא נעכען • נור וא המכין דיא עבירה פום
עגל ניט קנעין מוילן המלטין : מכר פום ערשטן המט וא וא
פיל טולר נייהמט : מכך דיא טלמנ המט דיא טולר נייהמט
ווטסט וא המט וא קעניו דען מוי ריד ומגן • ומרוק המכן
וא אוי נייפולנט דמ וא נמט המט נייבטען דיא נארש ומקט
מייפ אסיא ומוש אן קיין תירוץ ומגן מכר דר מאת • וא
מ דרוק נ דר פרוש קוין • דען וא המט וומל נוועטט וא
מדם הרמטון דען מאת חוה ניט נייומקט הט • וא המט וא
נידמכט וא וול ויך מן דיא פרוש מטלן • וא מי במלר נ
מיכר רירן • מוז' מיק מלי מאת העטן וא רוך ניט מיביק
ומלן נעכען : מך דרוק המט מדם נומקט (המסה מטר
נתתה עוארי) וומרוק המט ער מו מיין ומטן נייומקט ער
המט ומלן ומגן (המסה מטר נתתי לי) ווער דייטש
דיא פרוש דיא רוש אוי המסט נעכען • וומרוק ומקט ער
עוארי מי טייטש אוט אוי : דער תירוץ מיו • מדם
הרמטון המט ויך מו מפר ענטוומרט • רוש מ סט נייומקט
לא טוב היות האדם לבדו : דמ מיו טייטש מי ניט נוט
מו דער אענם ומל מלייט ויין מוילן דער וועלט • ומקט דר
אדרם אתן אטלכט מן מפר מיין נמט ה ט ן • דרוק

המטט זוא מיין פרויא איט איר געבין · מיך זון קיין מלחי
קענן זיין זוא איז מיך מך טעטערבן · מוז מיז מך דיא איזה מך
נגזר גזעזען · מכר דער מאה מיז גזעזען מלז איז ניט המבין
ערטט פון מנדרין בוים גמטען · זוא העטען זוא ערטט דיא
גיבמט פון גמט ב"ה גיטון דז וועד ערטט מיין אלזה גיזעזען
זוא העט דער ע"ז ב"ה בין דיא מיבה המטט גיהמט ·
וועד ערטט זון אטינטן קומן זוא וועד (זניק רמטון בריבו)
גיבליבן דר יגר טוב מיט ערטטן · זוא אז העט מיט מיבוג
גיפאלגט · דען וונדר יגר הרע קמן דיא וועלט מך ניט בימטין
זיא דר מרש זמגט (והנה טוב מאד) · דמז מיז דער יגר
הרע דא איז מיז ער גוט · · זיא מלאה האלך זמגט (כי
קנאת איש מרעהו) · וען דר יגר הרע ניט וועד · וועד
קיינר קיין וויב נעמן ומד מיר קיינר קיין הוז בויטן · מך וועדט
קיין סכר מוז קיין עגש · נור אן זמל זהיהלא מן דעז לויש
דעמ יגר הרע ניט טיטן זמוט · מוז וועז אן ח"ו זו פיל גיפמלגט
העט · מלז אן בייא ן ניט וירד תשובה טוט דרוק המט
הקב"ה דמט גיווינן מלז ער זמגט עלן הדעת טוב ורע · ערטט
גוטט מ ביז · זוז החט זמלן מרש הרמטון מך זמלן טון :
מך זמל אן פון דעמ ספר מכ לערנין דרוק ביסרייבט ער נמר
מוז קולן די ביסמפלט פון דר וועלט מוז פון מרש וחוה מוז
זיא גיבוטן המט גמט ב"ה מוז זיא מיבר טרעטן המבין ·
נור מלז וויא אן זמל דמ פון וענהן תשובה לערנן זו טון · מלז
קיינר זמל דעמלן דר יגר הרע קמן קין בן מרש מיבר דירן
מיין עבירה זו טון וונן ער ניט וויל · דמ זיבט אן מלז דער
יגה"ר דרוך ליטטין מרש וחוה מיבר דעט המט וזיא וומל
הקב"ה זיא מיטרוך החט פר בוטין דרוק מך מיז אתרלן מיין
גרוטי קמיא דיא זו פרעגן מיז · וזומרוק המט גמט ב"ה די
אלזה בני נח די ער גיבמטין המט זו מרש הרמטון מין דיזן
פסוק גיטטעלט וזיא ער גיבמטן הט · מלז ער פון מיר בזיאן
מיך גן ערדן עסין זמל · מוז פוס עלן הדעת טוב ורע זמל ער
ניט עסין · מוז מלי די גיבמט טיטין מיך פסוק ניט בטייטיליך
נור מיט ראז · מין ולו וויזט מלז ער ניט זמל ע"ז דינן דמז
וומרט למאר : וויזט מלז ער ניט ומל זוגת טרייבן · מוז וויא
די גאדת נן וויטר סרייבט · וומרוק הט ער זי ניט ביסייריך
מן גיסרייבן וויא די אלזה פון דען בויזן עסין מוז ניט עסין ·
ביסי דיך גיבמטן המט · דער תירוץ זיז · וויא איר דא
גסרייבן המבן · וען מרש הרמטון דיא אלזה העט גיהמלטן
(אכל עלן הגן מכלת תאכלו) · ומלן הדעת טוב ורע זמ תאכלו)
זוז העט דער יגר הרע מין וויטר זו קיינר עבירה קענן
ברענגן זוז העט ער דיא גבמט די מיז דען ומרטן פוס פסוק
גיזוערט ומרין ניט גיבויטן פר ביטן · מוז וען מרש
הרמטון העט ערטט דען זעלבין פון דער מנדרין בוים זוא
געטן זוא העט ער ערטט מיין אלזה אקייק גיזוען זוא העט
דר יגר טוב מל ניט דיא מיבר המט ביהמלטן הנט דער יגר
הרע זיין זעבי טמ מרש זו קיינר זמלי המרבי עבירה ניט

מירי אמנין מען ביז טאן מר דירן • מוז ז׳ גוטין העלפין • מבר
דיא אמנין די אוון מירן ווייבר דמרין דך פמלגין • מין מר
דירן מען נמוק מודר מין גוטס טון ומז׳ די פרויס דמך ניט נמך
למסין • דעז איז מיז דרוק ביסמפין ומרן רס זי אמ׳ דעם אמן
מין גן ערן העלפין : זיא אמ׳ דענקין וויל זי המט גיאומכט מז
זיינן מוז דעם גן ערן גיטריבן ומרן אוז זי מוק גיקערט
טון • ומבן דר אן פרוס מיז העלפט עז דיא פרויס דך • מוז׳ זיא ומערט מיט
אמן דר אמן ביז מיז קיגן דר פרויס ווילן • מוז׳ זיא ומערט מיט
פוס ביז מוז׳ טוט ומז מיר אינ׳ליי מוז׳ זי קמן עז ניט ומעגן
זוא מיז זי ניקס סודיג • כלז עזלה דיא ווייבר קענן גמר
גריג עולם הבא פר דינן איט ומיג איא • זיא המרפן ניט
פמלטן מודר מיר ליב פיינגן • דא טוט זיא מיין עבירה איט
זוא למיג מז׳ זי מיין אן הט מודר ביגערט נמך מיין אן ן הבן
אמן מיין פרויס טון ח׳ן איט מירס אן מראט ליט • זמ׳ זיא
דמך ועהן מז׳ זי דיך המט • מז׳ זיא מירס אמן ומז׳ גפמלט
מוז׳ זמ׳ מירס אמן קיין טרויטריג פניס ווייז • מרבה זיא
זמ׳ מירן אמן טריסטן • מז׳ הס״ב ומרט מין ווידר
העלפן הס״ב פר זמ׳ מט נור דען אענטן מבר מז׳ ליט
ומרן זיא מוק יענים עולם מז׳ כעטר הבן דיא גארמ זמגט
דורך די פרוזין ווייבר זי׳ת זיין ישראל מיז אזריך גמגן :
זי זמגט די גארמ ווזס זיא גיטון המבין ויא הבן פיס גיקמלט·
מוז׳ המבן דען אמן גברמלט • מוז׳ זיא גמט ב״ה ומרט ווידר
סווערן מרבייט גטריסט • מז׳ זיא גמט ב״ה ומרט ווידר
מרליין מוז׳ המבן זיך גיגן דיא אמן גילירט מז׳ זיא זוסט ז
זינן בקוזן המבין • מז׳ זיא קינדר מן מיק קוזן הבן • דיוי
עיות הבן ישרמל מרליט • דא קענן מן דיא ווייבר • דא
מן מב ערגן • מז׳ זיא קענן ליכט די גן ערן פר דינן • מן
אכ״ם ווייבר דיא זיא ומז׳ המבן מז׳ דיא אמנין עוסר הבן :
זיא קטאן מירן אמנין ומז׳ מב ומרטין מוז׳ איט גוטין ז מיים
גוטס טון ברענגן קענין זי עולם הזה מז׳ עולם הבא המבן
מז׳ ומבן זיא מז׳ טו זי גיהערט דר אמן מיר מך ז פמלגן דען
זמ׳ עיקר זוז העגגט מן דר פרויס דרוק זמגט דיא גארמ
מיך דען פסוק (מעשה ו׳ עזר כנגדו) מיז דר בן מדם פרוס
מיז מיק די פרויס מיין היל מיז עזר ניט פרוס ומ מ׳ זיא מיק
מטקיגן קמן עז דען ניט ויין מלי עזר ניט פרוס מ׳ זמ׳ זיא
מיז מך ניט פרוס מיז דער תירון הסי׳ ב״ה המט דיא פרויס
ביסמפין דעם אמן ז׳ העלפן זיא זמגט זמ׳ דר מדרש מיז דער
אמן פרוס זי העלפט זיא מיק מיז עזר מבר ניט פרוס זמ׳ מיז
זיא מטקיגן דען זיא ויל המבן עזר זמ׳ פרוס זיין מבר ניט מוק
הקב״ה זיא ביסמפין המט מלי זיא זמ׳ מן ליט טון ויא דר אמן
טוט ומבן דר אמן בין ח׳ן טעט מלי זיא זמ׳ מיק ז׳ העלפן זיק
ביז הקב״ה המט ביסמפין מיק מן ליט ז׳ גוטס טון העלפן
דען ומבר מיין בויב רסט מיז מוז׳ מן מלי מיך הב דא
עזר מיר פטיטן גז גבבן מבר דר פסט מיז ויא מיך
גסריבן כל עולה העט נמך ומר פיל ז׳ סרייבן מליין מיך קמן
ניט מוק דא הער סטעלן מיך המב בדיעה נמך מיין גמר מין

אטמה כוך מוז מנדרי מפרים גרוסי חרושים אחבר ז׳ ויין
דיא נמך מן ויין טמך פין פיל זוארים ניט זיינן גילייטט ומרין
ומרין ניט פר טיפט ומרן דא ומ׳ מיך אין לייט דער ז׳ נעמן
מוז׳ ועלבי ומבן פיל מוז פ׳ רליכר ווייס דרין טטעלן •
ווייטר פון דעם אטמה פון קין ומז׳ דער אענט מב ערגן •
מוז׳ דר אענט ומז׳ זיך זעהן דען רון מר המוטן • דען קין
ומוטט יוז ניט מוז ער ומרט בסטרמפט ורדן דמך המבט
המט עם מין אפבט ז גריידט מך מוב ער סון גמנ׳ ה׳ טט
מלי מליינט מין עולם גיוועזן הט״ב המט עם דמך
גיוועהן • מוז׳ מוב ער סון פר איינט המט הבז המט ניאמט
דער זיך זייער מן נעמן ומרט • ווער ומרט זיך דען מקם
זיין ומבן הבז • זוא המט הס״ב גיסיקט צמר למנ דר
נמך מלי קין ניט מין דמרן גידמבט המט זוא המט ה׳טי ב״ה
גיאומבט מלי ויין מוגן נמך קיאונג הבן מין מיטט פר
מיין חיה מן גיוועהן מוז׳ מן גידיט איט מיין ספייל פון בוגן •
מוז׳ מין נקאה גיטוהן פון הבז ומבן מוז מיז פון דר עבירה
ומבן נמך מיינר איט מיק קוזן פון דען בייד מאטיק ומרנין
איר מלי גמר ליכטליך דער בן מרק קמן פון לר הרע פר
פירט ומרן מיין מוז׳ עב רה ז׳ טון דמ׳ דמך מרק הרמטן
פון הקב״ה זוכבטט מיז גיבוטן ומרין המט דער יהו״ה איט
ליטמן מן פר פירט אכ״ם מיין מנדריר אענט : מוז׳ מיטליכר
דען דענקין • הקב״ה המט דיך די תשובה פון מיק מן גיזוזן
דען דיא גזירה מיז ויז גיוועזן (ביוק מכלך אות תאות)
ער הט ומלין דען ומבר גן טמך גליך טטערבן מדר קין ומר
גליך חייב איהה גוועזן דורך זיין תשובה המט ער נמך ניבן
דורות גילעבט די מעשה פון חוזק ווייטר מאז ומ׳ דער דיך
המט פר הב״ב ז׳ מר ומרטין מך מוב ער גמר חסוב ומרט
ומרין ביז ער זוסך קינג מיבר דיא גמלי ומבט ומרן • מוז׳
נמך מיז ער מלי פרוא ר ומרין ווז המט מין הקב״ה גמר
היזוך גיזוזן מוז׳ ז׳ מייכ גמר חשובה מומך גאמבט מך מלם
מן דיך ומז׳ פון פרוזין לייטן די מייכ עפיז מב ומערן •
ומבן מב ומרין מוז ער מלי ער ומרן מיז
ומרין ביז ער זוסך קינג מיבר דיא גמלי ומבט ומרן • מוז׳
נמך מיז ער מלי פרוא ר ומרין ווז המט מין הקב״ה גמר
היזוך גיזוזן מוז׳ ז׳ מייכ גמר חשובה מומך גאמבט מך מלם
מן דיך ומז׳ פון פרוזין לייטן די מייכ עפיז מב ומערן •
ומבן מב ומרין מוז ער מלי ער ומרן מיז
מוז גמנגן מפסר המבן עז ליכטמפט ומבן גיטמן :
זיא דיך ומלין מפסר דוך ומן מב ומערן :
אין דיוי טרה גח ומרט דער ליט מ׳ פירליך ויא
גמט ב״ה הט גיהייסן גח די תיבה בויען זמ למנ מלי
ער דא מן גיבוטט הט • ויא גמט ב״ה המט גיהייסן גח
מוז׳ מתוסלח ומלין התרמה מלין דיא ליט טון
פרוס זיין מוז׳ מסובה טון • ויא גח ומיני קינדר המבן ומייבר
גיוואן • ומער די ומייבר גיוועזן זיינן • ויא גמט ב״ה גח
גיוועהט הט מלי דיא חיות מז׳ מיפגיש דיא קוזן ומרן מוז׳ פר
גח נידר הויפרן ומל ער מין די תיבה נעמן • מין גרוס אטמה

ווען מ׳וויל זיך נעמען חתונה מאכן מיין ליבערטען זיין קינד פאר נח ניזר
היימרן מיט די אומטר איט קומען ניזר היימרן מירי מיינן יונגן
המבן ווי מוצרקטען ימגין • ומט פיר־קטאמי ומכן זיין גסטעהן
מיר רט אבול מיי קומן • ווי רם אבול המט מן גיפמגין זי
קומן זיינן מלי ריא לייט פון דור האבול פאר ריא תיבה קומן נח
זי גרויסן גבעטען ומל זיא מגיין לאון • ווי מיין נח המט טוך
ענטפאן • ווי ווי המבן ריא תיבה נור בראכין ווצלין •
תיבה זיי רא פון פאר יסגט המבן • ווי נח רו הין מוֹ׳ הער
ווצלין פון דר תיבה ניט פאר טרעגן קנין דר ווצלן תפילה
גיטען המט מוֹ׳ מין גמט כ״ה מרהערט המט • ווי
פיר ליט מוי זמק מי מין הער תיבה ווערין מיר גמט
כ״ה גיזגט אוט מיין יפר ומרטן ווי זיינן קינדר נאך דעם
אבול קינדר גיזומן המבן ומו ווי פאר סטעט מוֹ׳ לאנדר
גיבומט המבן • ווי רא סטעט סדום מוֹ׳ עאורה זיינן
גיבומט ומרין • ווי נאכד אוחאה המט גיהמלטן מוֹ׳ קינדר
מי ומרין • מוֹ׳ תרח דר פאטר מברם זיין פעלר מרטמלק
ומרן גרויסי ומומדר לייכן מיר היאל זיינן גיוועהן ומרן רוח
מברם מי גיבמרן ומרן • רא מיבר נאכד מברם גלייך
מרסלמן ומלן • המט מיר תרח מיין מלדר קינר גברמכט •
הט מר ערסלמן פר מייט ווער מברם • ווי מיין סין בייט
ספיל תרח נאכד גיוועט מי ער מיר גיברמכט המט מברם
זי מרסלמן • המט מברניקט ומלן העלפן • ווי מברם
נאהן יפר מין מיינר היל פר בורגן גיוועהן • ווי ער דר נאך
פר מייטר המט דיא ומן ווער נמט דער נאך דיא לכה איט דיא
סטערן רו ער גיוועהן המט מלי זיא מומדר מוֹ׳ ווידר מוֹ׳
גינן • המט ער ער קענט מלי נמט כ״ה בייריי מוי ביסמפלן
המבן • מוֹ׳ מוֹ׳ דען רעלטען סורם קומן דער נאך די גרויסי
ומומדרליכי אנשים פון דור הפלגה • ווי זיא די סטעט מוֹ׳
טערן גיבומט המבן • ווי מלי זי גמגען מי ביי ווי זיין פר
ספרייט ומרן מוֹ׳ ווי זיא מין מלי לעמדר הין מוֹ׳ הער זיינן
קומן : ומט פר אמדרייט זיא גיבומט המבן • מין טייל
זיינן אער קמלן מוֹ׳ מפלן גיומרין • דער נאך ווי מברם
מי פירליך יפר מלי ומרין מי ער מין זיין פמטרם הוי ווידר
קומן ווי ער ביהויט המט איט דען ע״ד דיא נמלין דיא דא
זיין גיסטמנדן ווי ער זיין גיסטעבט דא מוי גטרייבן מוֹ׳ דר
נאך מלי נור בראכין מוֹ׳ דעם פמטר פאר גיומרט דיא נמלן
הטען זיך ועלברט מונטר מנגדר נור סלמנן • דמי מיט
זיין פמטר מפיט המבן ווי נאך קיין חיות • ווי סטרמפיט
ער ווין פמטר מלי ווי ער ומלי דען דינן ומלי דא ריבר מין
תרח ועלברט בייט נאהרט פר קומט לוך המט ער נאהרט
מך גסטרמבט • דא מי ער תפוס ומרין • מוֹ׳ מין קמלך
מוכין גיומרפין ומרין • דא מי תרח פר רוטין ומרין מלי
ער נאהרט הט מראה גיוועהן איט מיין מלדר קינר המט תרח
זייך זין הרן די טוֹר נעבן • דא מיבר הרן איט מברם
ביטראט ומומרין מוֹ׳ דרייט טעג מברם מוֹ׳ בראנט מיט קלוך מבן

הירוס נמגן • מלי דער קינג מוֹ׳ מלי זיינן הערן גיוועהן
המבן ווי דר קינג נאהרט ומלין המבן זיינן קמעט מלין מיין
ווידר היהוה הלין • מבר ומר מן איגלייך פר גרויסי הן
בייט זי קומן דא מיבר ווידר מכט פר בראנט • זמלך רער
קינג מברם זי גירופן מלי ער מי מלייט מרוי נמגן •
מבר הרן מי פר בראנט ווי עי וייטר רער נמך נמגן
גרוסי הדום ק פון נאהרט זיין ומומדר פערליכ טרוים מוֹ׳
זיין מוי לינן • ומט מיבר נאהרט • מברהם מרסלמן ומלן
מי ער מיך מכטמפין זמלך איט תרח מי דעם זמך גילוגן •
ווי רער נמך נאהרט ספל ומרן מוֹ׳ מיין מנדרן קינג מונטר
טענינ ומרין ווי מי גמגען ביי ער מי זמך כנען מי קומן
מוֹ׳ נמט כ״ה זי מיך ביוויון • דיא סאוסה מלי סטינן מן דיוך
סדרה נח : ומוי פלייך זי ליימן מוֹ׳ נאר קינלן ווילינ :

ויהי מוֹ׳ עי ומר מין דעם יפר מלי נח כון מלט ומר פיר
ומר ומר

מוֹ׳ מלינ יפר דא סטמרביט מוכט דא ער מלט ומר
ניין הונדרט מוֹ׳ פינלי יפר : מוֹ׳ מין דעם יפר הונדרט
מוֹ׳ ניין מוֹ׳ ביבלינ זי דען ועבטנ נח סטארב קינן רער זון
פון מנוס • ער ומר מלט ניין הונדרט מוֹ׳ נעהן יפר דא ער
סטמרבט : מוֹ׳ דא ער מלט ומר ווייט הונדרט מוֹ׳ פיר
מוֹ׳ דרייטינ יפר סטארב אהלמל דר זון פון קינן • מוֹ׳ דר
אהלמל ומר מלט מכט הונדרט מוֹ׳ פינלי מוֹ׳ ניינלינ יפר דא
ער סטמרב • מוֹ׳ דא נח מלט ומר דרייט הונדרט מוֹ׳
ועקט מוֹ׳ ועבלינ יפר סטארבין ירד דר זון אהלמל • מוֹ׳
ירד ומר מלט ניין הונדרט מוֹ׳ ווייט מוֹ׳ ועבלינ יפר דא ער
סטמרב מוֹ׳ דיא לייט דיא המבן דר פילט זי טון נמט כ״ה
זיין דינסט די סטארבן מין די ועבינן טמגן מי דא׳ זיא ומרן
ועהן די בין די נמט כ״ה גירעט המט זי טון דען מנשן מוכ ער
ווילן מיר ווינדן מוילך דר ערדן • (ויהי) מוֹ׳ מיומר מם ער
פון פילר יפר מוֹ׳ טמג מלי זי נח מלט ומר פיר הונדרט מונר
מלינ יפר מוֹ׳ מלי זי נח פרואי לייט דיא מיר ווינג מין
נמט כ״ה זי מוסה מרוי נמגן • ניט רופט מוֹ׳ ומגט מלי דען מנשן
מוי המט נמט גירעט קערט מב פון מיין ומרן בין ווינג מונר
פר זמוט מייפר בין ומרכי ווי ומרט זיך נמט בראנקן מיך
דא בין מלי ער המט גירעט זי טון מיך מיך ערדן מי ער
ניט ומל נישטהן דען מוה המט נמט ניומגט • מיך ניב מיך
נאך ניישטרייט מוֹ׳ זומלינ יפר ווען מיר ומלט ווידר
קערן זי מיר • מוֹ׳ פר זיוט מייטרי ביי ווינג • ווי ווי מיך
מיך ווידר קערן פון דעם מלי מיך גירעט המב זי טון
מיך : מוֹ׳ ומלינ גישטהן מוה נמט נמג • מוֹ׳ ווי
דירטן נח מונר מהוסה מלי דיא דיך דמיגן מלט נמט
גירעט המט זי זמגן דען מנשן פריא מונר נמט טפמט פון טפמט
זי טמג : מלי ועבינן טמג • מבר ווי ומלטן ניט
הערן מודר ניינן טיר מרוי מלי די מנשן זי מירן דיין ווי

הארטיגן אירי נאקין (ויעש) אונ' ער טעט גאט איין צייט צו זיא הונדרט אונ' צוואנציג יאר צו זאגין · אוב איר ווארט ווידר קערין אלזו ווארט איך בידענקין גאט אויף דז ביז אונ' ווארט ניט פר דערבין דיא ערד · אונ' נח דר זון לאך וואר פר איידן צו נעמין איין פרויא ער וואלט ניט גווינן קינדר דען ער זאגט דא גאט יוא פר דערבין וויל אלי מענטשן פון דר ערד : וואס זאלין איך דען קינדר אונ' נח וואר איין גאנצר אונ' פרומיר אין זיין צייטן אונ' ער אויז דער וועלט אן אים גאט צו לעבן פון זיינם זאמין · ווידר צו מיין זאמין אויף דער גאנצי וועלט · (ויאמר) אונ' ער זאגט גאט צו נח נעם צו דיר איין פרויא אונ' האב איט איר קינדר דען איך הב דיך גזעהין פרום אין דיזן גיבורט · אונ' דוא איט דייני קינדר זאלט לעבן אין צווישן דר ערד : (וילך) אונ' ער גינג נח אונ' נאם זיך איין ווייב די הייסט נעאה די טאכטר פון חנוך אונ' זיא וואר איין טאכטר דיא אלט וואר פינף הונדרט אונ' אכציג יאר · אונ' נח וואר אלט פיר הונדרט אונ' אכט אונ' ניינציג יאר דא ער נאם זיין ווייב נעאה אונ' זיא וואר טראגין נעאה אונ' גיוואן איין זון · אונ' ער רופט זיין נאמין יפת צו זאגין דוא האסט איר דער ווייטרט אויף דר ערד · אונ' זיא וואר נאך אמר טראגין אונ' ער וואר רופין זיין נאמין · (שם) צו זאגין דאני ער האט גיטאן איך גאט · צו זיין אינן איבר בלייבונג צו לעבין אויף דר ערד · (ונח) אונ' נח וואר אלט פינף הונדרט אונ' צווייא יאר דא זיא גיוואנן האט דעם שם · אונ' זיא וואקסן די יונגן אונ' זיא גינגן אין דיא וועג גאטס אלז וויא זי לערנט מתושלח אונ' נח איר פאטיר אונ' אך דער פאטיר פון נח שטארב אין צוועלביגן צייטן · אונ' ער שטארב דא נח אלט וואר פינף הונדרט אונ' פינף אונ' ניינציג יאר · אונ' עז וואר אלי די טעג פון לאך זיבן אונ' זיבנציג אונ' זיבן הונדרט יאר אונ' ער שטורב · אונ' אך אלי די מענטשן די דא גינגן אונ' די דר קענטן צו דינן גאט די שטורבין דז צוועלביג יאר · אי דז גאט ברענגט דז ביז אויף די מענטשן · דען דרום האט גוואלט גאט דז זיא שטערבין זאלין דז זיא ניט זעהין זאלין די צייט די פרום ווארין · איינר זיין ברודר אודר זיין פריינט אין דעם ביז אלז גאט גיזאגט הט צו ברענגין אויף זיא · בעת · אין צוועלביגן צייט זאגט גאט צו נח אונ' צו מתושלח צו זאגין · שטיט אויף אונ' רופט אויז אין אורין אליר מענטשן דיא דאזיגן רידן אלין אלז איך גירעט האב צו אייך אין דיא צוועלביגן טאגין · פיליכט קערין זיא אב קערין די מענטשן פון אירי בייזן ווערקין · אונ' איך וועלט איך בידענקין אויף דז ביז אונ' וואלט ניט ברענגין אויף זיא · (ויעמדו) · אונ' שטונדין אויף נח אונ' מתושלח אונ' זי רופטן אן אורין אליר מענטשן אליז וואס ער הט גירעט צו אינן גאט דר הער אבר זיא וואלטן ניט הערין נאך נייגן איר אורין צו אלי דיא דאזיגן · (ויהי) · אונ' עז וואר נאך דיזם אונ' ער זאגט גאט צו נח דז ענד אליר קריטיאר איז קומן צו פר איר פון וועגן אירי בייזי ווערקין · אונ' נון איך וויל זיא פר דערבן אויף דר ערד · אונ' דא נעם צו דיר ביימן האלץ אונ' מאכסט

גין אויף דאז אורט אלז דוא וויסט · אונ' אך צו דיר איין לאד איין גרוסן אונ' דוא זאלסט אויף ריכטין זיא אם צוועלביגן אורט אונ' אלזו זאלסט דו זי מאכן דרייא הונדרט איילין לאנג אונ' פופציג איילין ברייט אונ' דרייסיג איילין הויך אונ' זאלסט מאכין איין טיר דיא אויף גיט אויף דר זייטן אונ' זאלסט זיא אויז פירן אלז אובן טאאל איז נור איין איילין ברייט · אונ' זאלסט זיא בשמירן פון אינן אונ' אויזן וועניג מיט בעך · ואני · אונ' נון איך וויל ברענגן דז מבול איין פאר פלייצונג וואסיר אויף דיא ערד · אונ' איך וויל פר דארבן אלי קריטייאר פון אונטר דעם הימל וואז אויף דר ערד איז דס זאל פר גין אונ' דוא זאלסט קומן מיט דיין קינדרן אין די תיבה אונ' איר זאלט איין זאמין פון אליז וואז דא לעבט אליז צווייא אונ' מאן אונ' ווייב אונ' זאלסט ברענגין זיא אין די לאד · צו דר נערין פון זי זאמין אויף דר ערד · אונ' אך פון אליר לייא עסין שפייז דז אלי די חיות צו עסין זאלין האבן זאויל איין אין די לאד · אונ' דז זאל זיין צו דיר אונ' אלין צו עסן · (ובחרת) אונ' דוא זאלסט אויז וועלן צו דייני זין דרייא יונג פרויאן פון דיא מענטשן טעכטר דיא דא זאלין זיין צו דיין קינדר צו ווייבר (ויקם) אונ' ער שטונט אויף נח אונ' מאכט דיא לאד אויף דר צוועלביגן שטאט אלז אים גאט גיבאטן האט אונ' טעט נח אליז וואז אים גאט גיבאטן האט (בשנת) אין יאר פינף הונדרט אונ' פינף אונ' ניינציג צום לעבן נח צו בויאן דיא לאד אונ' אים יאר אלז ער זעקס הונדרט אלט וואר האט ער זי אויז גיבויאט די לאד אין אלי איר זאכין וויא זי זיין זאלט אונ' ער מאכט אן דר לאד פינף יאר וויא אים גיבאטן האט גאט (אז) דא צו מאל נאם נח צו זייני דרייא זין ווייבר דרייא טעכטר פון אן קים דר זון פון מתושלח אלז וויא אים גיבאטן האט גאט דעם נח : אונ' עז וואר אין דר צייט דער צוועלביגן אונ' ער שטארב מתושלח דר זון פון חנוך ער וואר אלט ניין הונדרט אונ' זעכציג יאר אונ' עז וואר אך דר צוועלביגי צייט אלז מתושלח גישטארבין וואר זאגט גאט צו נח קום דוא אונ' אלי דיין הויז גיזינד אין דיא לאדין איך וויל צו דיר מיין זאמין אלי דז פיך דר ערדין אונ' דז גיטירטי פום פעלד : אונ' פויגל דער לופטין · אונ' זיא זאלין אלין קומן אונ' זאל אום רינגלן די לאדין · אונ' דו זאלסט הירויז גין אונ' זולסט דיך זעצין אונטר דר טיר פון דר לאדין אונ' אלי די חיות אונ' בהמות אונ' עופות ווארין אלין אין זאמין אונ' ווארין שטין פר דיר אונ' עז וואר זיין אליז ווערט קומן צו דיר אונ' נידר הוימרן פון דיר דען צוועלביגן זאלסטו נעמן אונ' זאלסט געבן דייני קינדר דז זי זאלין ברענגי דז צוועלביג אין דיא לאדין אונ' אליז וואז ווערט אויף ריכטיג פר דיר שטין בלייבן : דז צוועלביג זאלסטו פר לאזן · אונ' דס טעט גאט ב"ה דען אנדרין אורגן די זאך די דאזיג אונ' זיא קאמן בהמות אונ' חיות אונ' עופות גאר זער פיל · ווארן אום רינגלן די לאד · אונ' נח גינג אויז אונ' זעצט זיך אונטר די טיר אונ' עז וואר אלי די דא הוימרטן פר אים פון אלי קרטייאר ברכט ער צו זייני קינדר אין דיא לאדין אונ' דיא דא שטין בליבן פאר אים דיא פר ליז ער אויף

דער

דר ערד • מ"ר עז קאָם מיין ליבסטן איז מירי זוייַ יונגן מיין זכר מ"ר נקבה מ"ר קאָמן מ"ר הויפטן מ"י דרייַ פר נח • דם סטורען מויך די זוייַ יונגן פון דער ליבסטן מיכר דיס ליבסטן מ"ר נקבה איז • מ"ר איז אפֿטן פֿליהן מ"י פון מ"ר מ"י סטמט מ"ר נקבה דיס זוייַ יונגן קאָמן שירר מויך דיס ערד קיינען פר נח • מ"ר די ליבסטן פֿלוך פון דרייַן מ"ר סטעלט זיך כייַ דיס מדרין ליבן : מ"ר נח זאָך דם אטמה וואָר זיך גאָר יצר פר דר ומנדרין מ"ר סטונד מויך מ"ר כאָם דיס זוייַ יונגן פון דר ליבסטן מ"ר ברעכט איז אָם דם זאָר • (ונח) מ"ר נח ברעכט פון דער ומדרין קיינם ניקם מיכר מ"י דער ערדבוייבט פון קיינם ניקם מיכר מ"י ער ניט העט ברעכט דם פון מין די ומדרין זוייַ יונגן מיין זכר מ"ר נקבה זיין קוין פון נח פון דר ומדרין • מ"ר פון דעם כייַ מלי דם ריין ומאָר ריין ברעכט ער מיט זיבן במר מיט זיך מין די תיבה • מ"ו ח מין גאָט גיבאָטן • מ"ר מ"י בהאוה מ"ר חיות מ"ר עופות דיס ומאָר מלי נאָך מויך דער זעלביגן סטמט • מ"ר איז ריינגטן פון מ"י מאָ פון דיס תיבה פון מלי זייטן (והנשם) מ"ר דער דעגן וואָר דם פון מאָ נאָך ניט בים דם מרוב וואָרן זיבן טאָג מ"ר גאָט ב"ה וואָר סטראָגן דעם זעלביגן טאָג מיכר מלי די ערד • מ"ר איז פֿר פֿינסטרט דיס פון • מ"ר ליטרטי דיס גרויט פעטטי דער ערד מ"ר וואָר סטראָגן דיס גאָנצי וועלט מ"ר ומרין גרוסין פלין מ"ר דונרן • מיט סטמריק מ"י דער גלייכן נאָך ניט פון וויסן פון מלי מין זילר דער ערדן • דו דם גאָט ב"ה דרוק דיין גרוסין פורלנאָן וואָלטן זיין מלי ער וואָלט אפֿלטן דער טרעקן דיס אטנטן מ"ר איז אפֿלטן תשובה טון פון גאָט דם איט מלי דם ביז איז ניט זיבר פֿמלן זוה • מבר איט דייַך מין וואָלטן איז ניט סב קערן פון מ"ר בין ומערקן מ"ר אפֿרדן נאָך אפֿר מויך דען גרויס נמרן גאָט ומ"ר זעלביגי ניט מ"ר טעטן מיר הערנין גאָר ניט פון דעם מלים • (ויהי) מ"ר עז וואָר מלי איז מרוב וואָרן דיס זיבן טאָג מיט דעם יאָר זעקס הונדרט יאָר זעבן נח מ"ר דיס וואָר דער פֿר פֿלוטן וואָרן נח מ"ך דער ערד • מ"ר עס טפֿלטן דיך מלי דיס קומען דעי מב גרונד מ"ר איז עפֿנטן זיך די פֿענסטר דעם היממל • מ"ר עס וואָר דעגן מויך דר ערד פֿירטיג טאָג מ"ר פֿירטיג נאָכט • מ"ר ער קאָם נח מ"ר זיין היז גיזיצ מ"ר מלי וואָר דם זעבט מ"ם בייַ מיהם וואָר זי דר תיבה פון וועגן דעם וואָסר דער פֿר פֿלוטן מ"ר ער פֿאָר סליסט גאָט מיט מין (ויקחו) מ"ר איז פֿר מן אטרטן מלי דיס אטנטן די וואָרן גבליבן מויך דר ערדן פון וועגן דם דעגן • דען דיס וואָסר סטערקין זיך גאָר ער מויך מ"ר ערד מ"ר מלי דיס תיבה סטונד מלי נאָך מיט דעגן וואָלטן זיך מלי אטנטן דיס תיבה רינגט מרוב מ"ר איז אטנטן אטנטן אטנטן איט מיכר וואָ פֿי מלי זיבן אטן הונדרט טויזנט אטנטן מ"ר מ"ר ליבר מ"ר קאָמן מלי נח זיבן אטן דער תיבה • (ויקרא) מ"ר רופֿטן נ נח זיבן אטן מן דער תיבה • מ"ר בראָטן דיס מוקטן מ"י סרינן

סרימן דיא ומלך מלו זוא מין דר תיבה ווער דאס טריינט
מוֹ גרי סט מיך זיין אמיר • מוֹ עס ווער גיהערט מיר
סטים פון ווייטן מוֹ מך נח מוֹ וייני קינדר ווערן סריימן
מוֹ ויינן מיר זייר מוֹ פארכטין מין פארכט מין גרוטן
גמר יצר • זיא גרייכטן ביז מן דיא פורטין רעי טוטי :
ויפלו מוֹ ער טעט תפילה נח זו גמט מוֹ סריא מיך די
זמך דיא רחמים זו גמט מוֹ ומגט מיך ביט דיך גמט העלף
דמך זו מוֹ • ווען איר המבן מיט קרמפט זו דער ליידן
דאס ביא דא האט מוֹ מך גרינגט מוֹ • דען עס המבן
מוֹ רינגט מוֹ דיא דא בריך דער ווסער : מוֹ כמך דער
סמלקהמפט דער סרעקין מוֹ • זיא המבן גיפעטער מוֹ
דיא סטרויבלוֹג דעם טוטם עטפר מוֹ גמט עטפר מוֹ :
דער זיא מוֹ קער זו מוֹ גמט מוֹ דער בחרם מוֹ זיא
מוֹ ביטרם מוֹ • מוֹ ער הערט גמט ב"ה
מין דיא טטים נח • מוֹ דא גדמכט ויינר גמט • (ויעבר)
מוֹ ער אמכט מיבר פמרין מין ווינט מוֹ מיך דמי מן גיזיכט דר
ערדן : מוֹ זיא ווערן גסטילט דיא ווסער : מוֹ זיא
רוגט די תיבה • מוֹ עז ווער זו גיסטמפפט די קוועל דמי
מן גרונד מוֹ די פענסטר דם היאם • מוֹ זיא ווער פר
איטן דר רעגן פון ה זו : מוֹ די ווסער גינגן מוֹ גיבערצלן
מן זעלבין טמגן • מוֹ זיא רוגט די תיבה מוֹ דיא בערג
מררט • מוֹ ער עפינט נח זו פענסטר פון דר תיבה
דר לייט דר יצלבין • (זיקרא) • מוֹ ער רופט נח גמך
אער זו גמט מין דער לייט דר יצלבין מוֹ ומגט מיך ביט דיך
גמט • דר גמט פון היאם מוֹ דר ערד מוֹ פון מלי ווסער
מוֹ פון מלי ווסם מין דעם מלי מיז ניך מוז דעם פרטאגי
מוגר ליכר פון אייגם בוגר דא אך מין גטמן המסט
דען מוֹ ער הערט גמט מיך כין נון יצר אייגם פון אין ויפלן
מין די סטים פון נח • מוֹ ומגט זו מיך ווען דא ומרט דער
פלים זיין מין גמלן יאר דען ומלט דיא מרוין זין • מוֹ עס
ווער מלי היריט קמם דא יאר מם פלים ווער זו נח מין
גמלן יאר מוֹ ער גיוסטין ווער מין דר תיבה • דא טרוקין
דיא ווסער פון מם דער ערד • מוֹ ער דמט מם נח דיא דעק
פון דר תיבה • זורך יצלבין לייט זיבן מוֹ זיבן טמג מין
חרם דען מכרן ווער גמלן פר דרוקט דיא ערד :
גינגן נמך גיט מרוין נח איט זייני קינדר מוֹ מלי ווסי מיט
ווער מין דר תיבה ביא דו גמט זו מין ומגט : ויהי
מוֹ ער נאמן דעם מנדרן זון פון מלי דו גמט זו מין ומגט ווידר נח דמי דיא
גרוֹפן יקטן • מוֹ ויינן גין מוים דו גמט זו מין ומגט
אמנטן • ומה • דם ווערן דיא קינדר פון יקטן • מוֹאזדר
מוֹ סלף מוֹ חלרמיא מוֹ ירח מוֹ הדורם מוֹ אוצל מוֹ סבא מוֹ מיזל מוֹ
דקלה מוֹ עובל מוֹ סבתא מוֹ אבימאל מוֹ סבא מוֹ מופיר • מוֹ
חוילה מוֹ יובב מוֹ אלי דמיגן ווערן קינדר יקטן • מוֹ פלג
זיין ברודר הם גיוסמנן דעו מוֹ זמט הם גיוסמנן סרוג מוֹ
סרוג הם גיוסמנן נחור • מוֹ נחור הם גיוסמנן תרח • מוֹ זי
תרח מלט ווער מכט מוֹ דר יסיע ימר גיוויגט ער זהן מנוך
נחור • מוֹ כוש זין חם דר זון פון נח נמט דיך מין פרוש

מן

מיט אזעלכיגן טעגלעך מיך זייער עלטיר מאך איז גוויסט מיט
מיך ווען איך בין : מאך איז רעכטען זייך מאנען נאריש : דם
מיך זען : מאך איז מיר ווי עס גיבוירן איז דער מענש מיט
מען אזעלכיגר לייט הגבין די אטענסן מלך ווידר ספעניגן ווידר
מן גלעט : ב״ה : מא׳ ער מחקטס דם קינד מאך איין פעטיר
דם מען ער ב״ה ווייל ער מיר עלטר מן גיוואגן הט :
ויתן : מא׳ ער גלעט מיך כיט דם העאר פון דר הויט מלם
גלעט ב״ה גיוואלטן הט מדם מאך זייגן דם איז מוי
גיגען דעם גן ערן : מא׳ עז ווער מלן מדם גיסטורבן
ווער דם המכן איז גבכן דם העאר נחוך דר מן פון ירד :
מא׳ דם חוך ווידר גימאן פון גלעט מא׳ ער גלעב דם העאר מ
ז אפוסלוס זייגן : מא׳ דם ער סטארב אפוסלוס נמק
נחט דם העאר מא׳ גלעט ער מיט זיך תיבה מא׳ ווער
בייא נח מי ז איז מן דר תיבה וואלטן מא׳ ווער מלן ז מרוי
גיגען דעם סטעלט חט דם העאר פון זייז פעטר נח : מא׳
נמק איז מא׳ פאר בארגט פאר זייז כרידר : מא׳ דם חט ווער
גיוואגן זייז ערסטן מן כוב גלעב ער מיט דם העאר פר בארגן :
מא׳ עז ווער בייא כוב פיל יאר : מא׳ כוב פר בארגט עם
מלך פר זייני קינדר מא׳ פר זייז כרידר : מא׳ דם מן כוב גיוואגט
הט נאריש וווי גלעב ער מיט די זעלבען קליידר פון זיבמפט
אנגן : מא׳ ער וואקסט נאריש מא׳ ווער מלט זומלגן יאר
מא׳ ער קליידט מן די זעלבען קליידר : מא׳ ער סטארקט
זיך נאריש מלן ער המט מן גיקליידר דיזי קליידר מא׳ גלעב מיך
גלעט קרמפט מא׳ סטערק : מא׳ ווער מיין סטארקר העלר
מיך פעלר דר ערד ער ווער גה יסן סטארקר העלר מיך פעלר :
מא׳ ער ווער יקגן חוית מא׳ בו מיט מופפר טטיל מא׳ גיגעהט
מיך ו מופפרן ן פר גלעט ב״ה : ויתחוק : מא׳ ער סטארק
זיך נאריש מא׳ סטוגט פר זיין כרידר : מא׳ סטרייט פאר
זייני בר דר איט מיר פי נטן ריגלט מיר איז : מא׳ גלעט
גלעב מיך מלן די פיינט זיינר כרידר מן זין המנט : מא׳
ביגלוקט מן גלעט ב״ה מיין אמל מא׳ מלן אמל מן מלן זייני
סט רייטוג : מא׳ ער ווער קינג מיך ערד ערד : דרוק ווער
מי זעלבינר לייט נוס ספריך ווערט מיר מייער סטפניט במלט
ז אן אמען נאר סטרייטוג : דם ומגן ו ז דעמ זעלבינן מיט
מיך נאריש דר מי גיוועגן מין סטארקר העלר ימגן מיך
מיך פעריר מא׳ ער המט ביגלוקט מן מלי זיין סטרייטוג מלן ער
ווער סטארקר אער מלן מלי זיין כרידר מא׳ כיסטרעט ו
פון מירי פיינט : מלוט ומל מיך סטארקן מא׳ במערען
מלן גלט ב״ה היינט דיזן טגן : ויהי : מא׳ עס ווער מלן
נאריש ווער מלן פירלינ ימר מא׳ מן זעלבינר לייט דם ווער
מיין סטרייט מוסן זיינן כרידרן מא׳ נוסן דיזי קינדר
פון יפת : מא׳ זייני כרידר עמרן מאנר גיוואלט פון מירי
פיינט דם סטארקט זיך נאריש מלן גינג זמאלט מיין מלי דיז
קינדר פון כוש מא׳ מירי גיסלעבט ו פיל מלן פיר הונדרט
מא׳ נעלינג אן : מא׳ דינגט מך מלן זיין פרייגט מא׳ דיז
ער קומט פון זמק הער וז פיל מלן מכלינ אמנין : מא׳ גלב
מיך מן ן מא׳ גינג איט מיין מיך דיז סטרייט מא׳ עז ווער

מלן איז אמרן מיך דער ווען : דם סטארקיט כאריר דז הערן
פון זיין פמלק דיז איז מיך ווערן גמנגן מא׳ ווען ז ו
פרוכט מיך ניט מא׳ ברעכט מיך ניט דען עז ווערן ווידרן
גיגעבן מלי מאר פייער מן מוזר הענדן : מא׳ מיר ווילט טון
ז איז מלן איז אמרט ווערן גיפמלן מן מייער מגן :
מא׳ ו גינגן מלי די אמנן דיז המינן מלן מיך הוידרט מוזר
מא׳ ו סטרייק אמן מא׳ ו סטרייטן איט מ מרי פייגט מא׳ פר דערכטן
ו : מא׳ אפלטן מוזטר טענג איז מוזטר מירן גיוואלט מא׳
ער מעט נאריר מאפט לייט מן מיר סטעטען מא׳ נמק פון
מירי ק נדר ן אסכן מא׳ איז ווערן מלי קנעכט ן נאריר מא׳ ן
ווייני כרידר מא׳ איז ווענדן מוק מא׳ קערטן ווידר מוק נאריר
מא׳ מל זיין פמלק דיז איט מיט ווער מן ן די סטעטען : מא׳
עז ווער מלי ער אמר ווידר קנרט מאריר פון דער סטרייט
איט פריידן דען ער הט בילוומגן מלי ווייני פייגט : מא׳ איז
ווערן כידרטען מלי איט מגדר מלי ווייני כרידר : מוזר מלי ווייני
פרייגט די פון פר נמק יין פרייגט ווערן : מא׳ אפלטן מן
נמק קינג מכר איז מא׳ דעטען מיט מין קרון דעם קינגרייכם
ווייני כרידר : מא׳ איז הויבט : מו אפלטן ער הצרן מא׳ ריכטר
פיריד מיבר ווייני קנעכט מא׳ מיבר מל יין פמלק ז ווען ער
סדר מן פון דען קינגן : מא׳ אפלטן ז ווייגט פעלר ארסמלק
תרת דען ון נחור : מא׳ אפלטן חטוב מן מא׳ ער היכט
מן מיבר מלי ווייני הערן דיז ער הט : ויהי מא׳ עז ווער מיט
ער קינגט איט מל יין ווילן : מא׳ מלי ער נן מלי ווייני פייגר
ביגומגן המט פון בריגגט מוק מן : ביוט סלפגט ער זיך
איט מלי ווייני רוט הערן ז בוימן פר זיך מן סטעט ז ווייגט
קינגרייך מא׳ איז טעטען מלוי : מא׳ איז ביפמדן מן גרוסן
ברוסי אפלטיקי סטעט דיז גער זאר מא׳ בריייט ווער :
מא׳ נאריר רוכט דען נאמן פון דיזר סטעט פוער : דען
גמט המם ביוטיפולט ווייני פייגט פון ז פר מיט : מוזר ער
המט ביגומגן איז מא׳ ווער קינג ז כרזיך מא׳ סטרייטט איט מלי ווייני פייגט : מא׳
אפלטן מוזטר טענג איז : מא׳ ווער ביגלוקן מן מלי ווייני
סטרייטוג מא׳ עז פר בריכט זיך יין קינגרייך גמר : ולן
מא׳ מלי דיז פעלקר מא׳ מלי דיז ספרפלן דיז דז הערטן
פון מיט דיז ווערן זיך מלן מן מאלן איט מנדר ז מיט מוזר
ברפלטן פרייגנטן ז מיט נוקטן מא׳ ז מירוק בי ז
דער ערדן : מא׳ ער ווער ז מין ז מייגט הערן :
מא׳ זיך קינג מיבר איז : מא׳ איז בליבן מלי ניין מיט
מן דר דר סטעט מנער : מא׳ ער קינגט מוזר מיין דער
ערד מיבר מלי דיז קינדר פון נח : מא׳ ווערן מלי מאלטר
יין ביומלט : מא׳ מוזטר יין רמט מא׳ ווער די גמלי
ערד מין ספרפלך מא׳ מין ריזן : נייערט ער גמנג ניט מוזר
מלן דער וזנד גמטט : מא׳ ווער מין בי ווילטר מן מלי
אנעסן די פר מיט ווערן : פון דעמ אכוא מן בי דיז זעלבינ
גיט : מא׳ ער אפלט גמטיר פון המלן מא׳ סטיין

בוקט זו זיין • מוז וועדר טעמיגקייט מן גמט ב"ה • מוז
ערגרט זיין קנעכט מוז מלי דיא אמען פון דער ערד זיינן בייז
וועג אראן זיין זון דר דעט נאך מרגיר מלי זיין פחטיר • מוז
ווערן מלי אטצטן דיא הערטין דיא ווערקן אראן דר זון פון
נאדור זמגט מוך מיך • פון מיינם דעט קוטט ווידר מין
דעט • דאדורם מיז זוכ טפריך וומרט גיזמגט מן דער גמלי
ועלט (ארטציק יאר טעט) דז מיז טייטט פון בייז לייט ג ט
מוז בייז מוז דז דמיגי מיז וומרן מן טפריך וומרט פו זעלבין
אמל בייז מוך דעם הייטיגן טאג (ותרח) מוז תרח דער
זון פון נחור ומר דער פעלר אברהמס פון נאדור ומר גמר
חסוב גמלט מן דעו זעלבין לייט מן דם קינדע מוזן
מוז מוזן פון מלי זיינן קנעכטין מוז הבן זער ליב מיט דר
מוך מן מלי פרים • מוז זיז אטלטן מיט גמר הוך • מוז
ער נמם תרח מין פרוח מיר נמאן ומר מאלמה דיא
טאכטיר פון כר נכור מוז זיז ומר טרמגן דם ווייב תרח מוז
גיוויגט מיין זון מן זעלבין לייט • דא ומר תרח זון מלט
זיבעניג יאר • דא מיט דר זון ומר גיוומהן מוז ער רופט
תרח דען נמאן פון זייט זון דר מיט דא גיוומהן ומר מברח
ז זמגן • דז מיט דער אלך מן זעלבין לייט דר הילט המט
מיבר מלין די פרים דיא בייא מיט וומרן
וידבי מוז עז ומר מן דר גמלט • ז דר לייט מלי דיא מברח
מיז גיהויהן וומרן • דא קוען מלי דיא קנעכט תרח
מוז מלי דיא קולגטטן נאדור מוז מלי זייני ניבריר ז עטיקוז
טריקן מן הוי תרח • פרייטטן זיך איט מיט מן דער
זעלבין נמלט • מוז עט ומר מלי זיז איט גינגן מלי דיא קולגן
מוז דיא ניבריר מוז דעם הבן זיז פון תרח • דא הבן זי מוך
מירן מוזן קינן דען הייאל מן זעלבין נמלט ז זעהן דיא
סטערין • מוז זיז זמלין מוז מיין סטערין דר ומר גמר ברוש
קמם פון אורח זייטן מוז ליך מן הייאל מוז פר טיגקט מין
פיר גרוטי סטערן פון פיר זייטן דר ועלט • מוז זיז וומרן
פר ומונדרן מלי דיא קולגי דז קינגם מוז מלי דיא ניבריר פון
פר דיא גיזלט : מוני זיז בריפטן דיא קולגן דיא מוך מוזר
ווייסטן ומלי די ביטייטונג ומר • (ויאמרו) מוז זי זמגטן מיינר
ז זייגם גיזעלן • דז ביטיים ניקם מנדרסט דען נייטרט דם
קינד דז הייטט מיז גיבארן ומרן ז תרח • דם ווערט גרוס
ומרן מוז ווירט זיך פרייטבארן מוז אטרן גמר זער מוז
ווערט ערבן דם גמלי זמר • זער מוני זייני קינדר ביז מיבריגי
מוז זער מוז זייני קינדר ווערן דר טלמגן גרוטי קינגן מוז
ווערן ערבן מיר למד • מוז עט ומר מלט נון ומר מט
אמרגן • מוז זיז פרייטן זיך מוך קמאן מלי ז מנדר
מלי די קולגן מוז מלי דיא ניבריר-מוז ומרן זיך בירמטן איט
מנדר מן מירם דמט הוז • מוז זיז רידטן איט מנדר מוז
זמגטן מיין אמן ז זייגם גיזעלן • נון דמט גיזלט מלי איר
גיזעהן המבן קעטטרט דם מיז פר הולן פון דעם קינג זער
ווייז ניקט דא פון • מוז עז ווערט זיין נון דעם זומרט
ז זיטן ז קוען דעם קינג מן לעלטן טמגן • זוא ווערט
קינג

ער ומגן ז מוז זומרוק המבט מיר פר בורגן דיא זיך פר איר
ז ווערן איר מלי אוזן סטערבן • (ותתה) מוז מינגט גיא
איר ומלן קוטט איכלן דיא זמך ז דעם קינג ומז איר גיזעהן
המבן • מוז ווא איר עט מוז גילינט המבן זיין ביטייטונג
מון ווערן איר זיין לידיג • מוז זיא טטעטן מלומטמוז זי גינגן איט
מנדר מוז קומן נום קינג מוז בוקטן זיך ביא ז דער ערדן
מוז זמגטן דער קינג זמ לעבן • איר המבן פר נומן מוט
מיז גיבארן ומרן מיין זון ז תרח דיינם מטרטמלוק • מוז איר
זיין קומן ז מיט געטטירט בייא דר נמלט • מוז המבן געטן
איט מיט מוז המבן גיטרוקקן מוז איט מיט זוטטיג גיאמלט
מוז עט ומר מז איר דייני קנעכט זיין מרוין גנגין מוז תרח
זיין הויז ז סופפין יעדר אמן מין זיינם הויז • וזא המבן איר
מוך גיהויהן ומר מוזן מוך המבן גיזעהן מין היאל • המבן
איר גיזעהן ווא דא מיז קומן מיין גרוסר אפצייער טטערן
פון אורח ווא דא מוך גיט דיין • מוז דער זעלבין טטערן
לוך איט מיינם טטערקלוך מוז טלירדט מיין פיר מנדרן גרוסן
טטערן פון זיין דר ועלט • מלו המבן איר דייני
קנעכט זיך זער פר ומונדר מיבר דיין טיין מלי איר גיזעהן
המבן • מוז זיזן זער ער טרמקן • וזא המבן איר גדיכט
מוז דעם טיין מוז המבן פר טטמנדן מן מונר קומהייט די
מוז ליגנג פון דיזם טיין מוך ניקם מנדרטט ביטייט • מלו
דז קינד גיבארן מז ומרן ז תרח • מלם דם ווערט גרוס
ווערן מוז ווערט זיך זער אערין מוז ווערט גמר טטרק
ווערן • מוז ווערט טיטן מלי קינגן פון דער ועלט •
מוז ווערט ערבן מלי מיר למד מוז זייני קינדר מוז זיין נמאן
בוי מיאר מוז מיבוג • (ותתה) מוז מינגט הער
מוז מונר הבן דיך למד מוז זייני קינדר מוז ווא איר המבן
גיזעהן מוך דם מוג קינד ז מ דעם ווערט גווס מוז
זיין • ומן עם נון מוך דעם קינג ומז גפילן ז נעבן דעם
פמטיר עפוז מין פר וועקטוק מוך דם קינד דם מבט זעלבוג
מוז אלט עם דר סומגן ז מי דמז ער גרוס ווערט מוז ווערן
מוך דער ערד • מוז ווא ווערט זיך ווערן זיין בוי מיבר
מוט מוך דער ערד • מוז ווערן איר ווערן פר למרן
מלו מוז איר מוז מונר קינדר מוז מל מונר ומיז מין זייגם
בוי • (ותאמר) מוז ער הערט דער קינג מיר דיך •
מוז זיז ומלן גפילן מין זייני מוזן • מוז ט קט מוז ז רופן
ז תרח מוז ער קמם תרח פר דעו קינג • מוז ער ומגט
דר קינג תרח • עט מיז איר גזמגט ומרן מלם דמם דיך
געטטרט מיז מין זון גבמרן ומרן • מוז מוז ז מ זייגם
גיבמרן גיזעהן ומרן ן היאל • דרוק מיגונרט ג ב איר
דמז קינד דמז זעלבוג מוז איר ומלין דער טמגן עט מיז עטם
ספרעלט זיין בוי מיבר מוז • מוז מיך ווילן דיר גבען פמר
וועקטוק דר קינג דיין גמלן הוי פון זעלבר מוז גמלר • מוז
ער עטטפרט תרח דעם קינג מוז ומגט ז מיז • איין הער קינג
קינג מיך המב גיהערט זיין דיין מלי ווא איט הער קינג
ביגערט • דז ווערט טון דיין קנעכט פון ווא איט הער

קענג' מיך ווי ליב זאגן מיין זאך די איר געטרויט גיטעהן
מיר מיך ווער זשהן דען רעם פון קיניג ווייס ער ווערט רחמן
ווינם קעגלט • מוכ' ער זאך ווי מיך מיך עטפארן מיך
דייני ריר • דם זאגט דר קיניג זון ריר ער דם זאגט תרח
פם קיניגן • מוכ' די מעיין דר זון פין אונד קוש געטרט
ון איר מין איין הוין מין דר כעלט איר ון זאגן • ניב איר
דם גרוש פפערד דם גוט מוכ' פום ריר דר קיניג הט געבן
ווי מיך ריר מן די טטמם געבן פון ליבר מוכ' גאלד מוכ' דיין
הוין פון סטרויש מוכ' פוטר מיר הסב מיך ון מיך ניזאגט מיך
ון הערן פון איינם הערן דעם קיניג ומם ער איר ווערט
רחמטן מיך דיך ריר • מוכ' מוכ' ווימם איך דר קיניג הייטן
ווערט דם ווי ון מיך טון • ון מיינער איין הער דער קיניג ון
מיך הסב דיר ניקיניט ריין ומך מוכ' עש ווערט ניין מוכ' ווימם
איין הער קיניג ריון ווערט ון זייגם קעגלט • דמי יעבוניג
ווי מיך טון • מוכ' ער ווער הערן דר קיניג די ריר פיקח
מוכ' ווער ער גריאן זיין זאגן • מוכ' ניזאגלט ער מיי מין
ווער • מוכ' פעטפארט דר קיניג ון תרח מוכ' זאגט ון מיך •
מוב כיפטו מיין כאר מוכ' מיין מוי גיעטרר מודר גיבראגלט
ריר דר פר פטמער מוי דו זוטט סון דיין דיך דמיקי •
מוי דו זוטט געבן דיין גוט פפערד פום ליבר מוכ' גאלד מך
פום סטרויש מוכ' פוטר • ביטטו דען גיבראך ליבר מודר
גאלד ביי דוי המסט קיין פוטר אער ון עטין ון געבן דייני
פפערד די דוי זמלט טוריש זמך דיש דמיקי • מוכ' ווימם זמך
ריר ליבר מוכ' גאלד מוכ' מך די סטרוי מוכ' פוטר די דו ווילטט
דר ריר געבן דיין פפערד דם ווי גוט מוי מוי מיך ריר הב
פולעדיט דר קיניג • דם עטפארט תרח דעם קיניג ון זען
פום די ריר די דמיקי • ו דעט איין הער דר קיניג ון זייגם
קעגלט • גיזאגר איין הער קיניג ווימם מי זמך פום די דוש
המסט גיריטט ון איר • ניב הער דיין ון זאגן טיטן מין ווי
מיך ריר געבן דר פר מיין פער ווענקוג ליבר מוכ' גאלד •
ווימם זמך מיך טון איש דען ליבר מודר גאלד נמך דעם טויטם
איינם ון • דען ווער ווערט איך ערבן נמך איר דען ווען
מיך ווער טטפרבן ווי קוש ווידר דש ליבר מוכ' גאלד ון
איינם הערן דעם קיניג דר איר עי גיבן המס • (ויהי)
מוכ' עי ווער מוי הערט דר קיניג די ריר פון תרח מב' דמם
בייש ספיו ער ברמלט מיך דען קיניג • מוכ' עש טעט בשב
דען קיניג יער מוכ' דר גירט יער מיבר די ריר מוכ' יין בריש
נמרין ברעט מיש • מוכ' מוי ער זאך תרח מוי ער ווער
דר ליאט דר נמרין פון דען קיניג מיך מיש מוכ' ער עקשרט
מב' זמגט ון דעם קיניג מוי ווימם הב דש מוי מין ווילט
פון דעם קיניג • ווימ ער ווערט פון איר בקערן איין
דר קיניג מן מבא איין קעגלט די קיניג פר ווענקוג דש
איין ון מיי מן גיוומלט די קיניג פר ווענקוג דש
פר ון גאבן • מוי ווימוי דר ון מוכ' נמך וויי ווייש בריר

די גרעטער ווייך • מוי ווימוי דר קיניג ון תרח מיט מוי דמן
דוקם מיך ווי קיפן דיין קליינטן ון מוך פר ווענקוג דש
עטפארט תרח דעם קיניג ון זמגן גיזמר איין הער קיניג
עט זמל רידן דמך דיין קעגלט מיין זמך פר ריר • דש הערט
דר קיניג די זמך פון יין קעגלט • מוכ' ער זמגט תרח ניב
איר דמך איין הער קיניג דרייש ט ג ניין די מיך מיט איין
פרוש מוכ' הוי ניזאגר די ריר דן איינם הערן דעם קיניג
ווער זמגן • מוכ' ווער פליישן כיטן מוך בווילן וי ריר
זמך • מוכ' ער הערט דר קיניג ון דש ריר פון תרח מוכ'
טעט מיך מוי מוכ' נמב מיש נייש דרייש טמגן • מוכ' ער
גינג מוי תרח פון מן גיזלט דעם קיניג מוכ' ניג מוכ' קוק
מין יין הוי • מוכ' ריזד איט מיין מוי ריזן ומם איט מיש
הט גירעט דר קיניג • מוכ' יש פורכטין זיך גמר יער •
(ויהי) מוכ' עש ווער מוש דש ווער דריטי טמג •
דש סיקט דער קיניג ון תרח ון זמגן סיק איר דיין ון מוך
פר ווענקוג ניש מיך איט דיר גרעט המכ מוכ' עי ווערט
יין ווען דו ניט ווערסט טון די זמך די דמיוק • מוי ווי מיך
סיקלי מוכ' מי זמין טיטין דיך מוכ' מך מיש ווימ מין דיין הוי
מוי • מוכ' מן זמ דיר ניט מיבר זמין כייכן ביי מיין הוגט
דר מן דר ווגט וייכט • מוכ' ער מיוט זיך תרח דען דער
קיניג וש טטרעגג מוכ' מיינדיג גיבמטן המט ון מיש • מא'
נמט מין קעגלט פון ייש קעגלט קינדר מיינש מוי מיי פון
זייי איידי איט זיין קעגלט גוומוין המט מוי מך איט מברם
גבמרן ווער מוכ' ברמלט דש יעבוניג קינד פון קיניג • מוכ'
נמם דש קיגן די פר ווענקוג • מוכ' ווער גמט כ"ה איש
הילך פון תרח זמין דיר זמך • מוש דש ניט זמוש טיטן
(נאוזוב) דען מברם מוכ' דר קיניג נמם די קינד מוי דער
המר פון תרח מוכ' סמיטם מיש זיין הירן ון דר ערדן • מוכ'
טיטט וי דען ער גרמלט וי ווער מברם מוכ' וי ווער • פר
במרגן די זמך פון דען טמג מן מא וויטר מוכ' ווער פר גענט
פום הערגן דעם קיניג • דען וי ווער מוי פון גמט כ"ה
מוי ניט זמוש טטן ון מברם (ותרח) מוכ' תרח ש
מברם מוכ' ווער מן פר במרגן איט זייער אוטר מ' איט זיין
ווינמקמוכ' ווער פר במרגן די מין הין • מוכ' נמב
מין מרי נמרוג פון מאניש ון מאניש • מוכ' נמט כ"ה ווער
איט מברם מין דר הין • מוכ' ער ווער גרוש מוכ' ווער מברם
מין דר הין נעהן ימר • מוכ' דר קיניג מוכ' מוי זייי הערן מוכ'
קעגלט מוי די ניבריר מוכ' מוי די קלון • די המכן מוי פר
מייש די דר קיניג העט מברם גיטיט • מוכ' הין דער ון
פון תרח דר ברודר פון מברם • ווער פון ליבר מוכ' נמם
מין פרוש מין די ליבוקטן ווער ער מוש יין מוכ' דרייש
ווער דש ער מין ווייב נמם • מוכ' וי ווער ער מין ון
פון הרן מוכ' ניוומן מיהם מין ון מוכ' ער ריפש יין נמון
ון • מוכ' יש ווער מיך מין טרמן מוכ' ניוומן יין
רופט מיר נמון מלכה מוכ' יש ווער מיך מין טרמן מוכ'

אמר לך נו רעזן · מוז איזעגען מיט מל דם הין מוז זמען מלרם ·
מוז זי פמנמען מן נו אמכן ניגל ברעמן נו בויטן די סטמט מוז
דעז טמרן מלו זי גירמכט הבן מוז עי אמר נו מן דז בויטן נו
מיינם אויגרייפן מיל · מין זיבד מוז זי פמנמען מן מלו בויטן
מוז זי זומרן מן מירם בויטן מוז זומרן זיבר סמ מן מלרמט
מן דעם נמט פון היאלן מוז · רמכטן מיט מירן הערבן נו
סטרייטן איט מיט · מוז זומלטן היב יל גן מן היאל · מוז זי
מזיטן יל מיי אמכן די רמינן מוז מלי די נמלעכט מיקרייש
טייל דר מין זמגט אויר זומלן היטיל גן מין היאל מוז זומלן
סטרייטן איט מיט · מוז די מנרי זמגטן אויר זומלן היטיל
מוז זומלן דמרט הין סטעלן מוזכן נמט · מוז זומלן מן דיכן
דמרטן · מוז די דריטי זמגט אויר זומלן היטיל גן פוס היאל
מוז זומלן סלמגן מן איט ביגן מוז סמערטיר מוז עי וויסט
נמט מלי מיר זומרקן מוז מז מיר ביין גירנקן מוז זי ן דעז
טמרן מוז די סטמט מלו זי בויטן · זיהי מוז עי זומר מן
מירם בויטן · מוז זי בויטן זי מין גרוסי סטמט מוז מין
טמרן דמריין דר זומר נמר הוך מוז נמר סטמרק זער זער ·
דעז פון פלי דר היך דם גרייכט ניט דר מחרטין מוז דער
ניגל דז ער קאם נו דעם דר דם סטאר מוז בויטם בין דם
מרוס זומר מין נמלן · דעז גירייכטן ערטם די דם ניגל
היטיל דמרטן נו דעז זיהי זומר מוז דעלנמכן זי די מחרטין מוז
ניגל מוז מלו רעזן זי מלי טמגן · מוז עם זומרן דין היטיל
גן מוז די מנרן הירהב דעז נמכטן טג · מוז עי זומר מלם
מין ניגל מיינם מוז דער חנט פמלם מוז נו ברמך ·
זוא וויינט זי דריבר · מוז מלי מין מענם פמלם מוז סטמרב
זומר קייגר דר זיך נו מיט מוס זיך זין מוז ער זומסט
נמט כ"ה מלי מיר גירמנקן · מוז עי זומר מין דר נייט מלי זי
בויטן מוז זי וויסטן פפייגר קינן דעם היאל · מוז זי פלין
די פפייגר זיבר נו רוק מוך זי פלר בלוט · מוז עי זומר דם זי
יכהן דיי זמכן זמגן זי מין מכן נו זיינם גזעלן מיגבר מן איר
דמכן דר מלמגן מלי דם דם מיס היאל מיי דעז מגן נמט זומר
גזעגם דו מיס וויל זי נו פר פירן מוז וויל זי נו פר טייגן
פון מן גיכטן דער ערדן · (ויכלו) מוז זיי בויטן דעז טמרן
מוז די סטמט מוז זי טעטן מלו זיי דיר די דמינן פון טג
נו טג כ דם זומרן דר פלוס נו זי פיל טעג מוז יזמר · מוז
ער זגט נמט נו דעז זיבנוג מלכיג די דם סטיגן גוס ערטען
פון דעז כס כבוד די נצנטט נו מיס זיין בריים מיך תמיר
וומלן נירדן מוז וומלן פר איטן מיר ספרמך מלו די ניט זמלן
הערן מרר פר פטן מין זמן די ספרמך פון זייכם גזעלן מוז
נמט שעט מיכ מלו · (ויהי) מוז עי זומר פון דעז טג מן מוז
וויטער פר נעטטן מיל זמן די ספרמך פון זיך גזעלן מוז עי
זומר מלו דר בויטר וומלט נעמן מוז הערן זייר גזעלן מין
מחרטין מרר פר סטיין מוז נמט מיס עי פר מייט
הט · זוא זומרכט דר בויזר מוך מין דעז סטיין מרר מחרטין
מוז פון מוך זין גזעלן מוז טיטט מין · מוז זי טעטן מלו דיך

אויך דר ערדן צו פיל טייל אונ׳ צו פיל ארלייא שפראכין · אונ׳
דז וואר איר נאמן אל אירי גישלעכטן צו אלי אירי שטעטין
אלס זי גיבויאט האטין אין די צווליגן טאגן נאך דעם פר
שטערין דעז טארן · (ואלה) · אונ׳ די זיינן די קינדר פון
יפת צו אירן גשלעכט · גומר אונ׳ מגוג אונ׳ מדי אונ׳ יון
אונ׳ תובל אונ׳ משך אונ׳ תירס · דז וארן דיא קינדר פון
יפת צו אירם גבירט · אונ׳ עס וארן דיא קינדר גומר צו
אירן שטעטן · צווליגן וארן פרנקנוס דיא דא זיצן אין לנד
פראנגלה בייא דר באך סינה · אונ׳ די קינדר ריפת דז זיינן
ברטינים די דא זיצן אים לנד ברטניה בייא דר באך לידה
דר גיסט אין דז גרוס מער גיחון דאז צוועליג איז אוקיאנוס
אונ׳ די קינדר תורגמה די צווליגן וארן צעהן גשלעכטין
אונ׳ די דאזיגן זיין אירי נאמן כיזר אונ׳ פרזיך אונ׳ בולגר
אונ׳ אליקנוס אונ רגביב אונ׳ טורקי אונ׳ זביך אונקלוטילאן
אונ׳ עס וארן פון אינן כוזר אונ׳ אליקנס אונ׳ רגביב אונ׳
טירקי · אונ׳ בוז אונ׳ זביך אונ׳ טולאן אלי דיא דאזיגי וארן
פר שפרייט אונ׳ רואטן אויף נפין זייטן · אונ׳ בויאטן צו
אין שטעט אונ רופטן דיא נאאן אירר שטעטן וויא איר
נאאן וארן די צווליגי וואונן בייא דען באך היתלה · אונ׳
מיטליך ביז אויף דען היינטיגן טאג · אבר אנגרי אונ׳
בולגר אונ׳ פרליך די וואן בייא דעם גרוסן באך דובני ·
אונ׳ די נאאן וארן פון אירי שטעט אלס וויא אירי אייגין
נאאין אונ די קינדר יון דז זיין די יונים דיא דא זיצן אין דעם
לנד אוקרניא וואדי דש זיינן מרזלוס דיא דא זיצן אים לנד
בורסן · אונ׳ די קינדר תובל דז זיינן דיא דא זיצן אים לנד
תוסקנה · בייא דר באך פסימה · אונ׳ די קינדר משך דז
זיינן די סיבסני תירס דש זייני רוסס אונ׳ בוסני אונ׳ אנגלים
אלי די דאזיגי זיינן גאנגן אונ׳ האבן גיבויאט שטעט · דאס
זיינן די שטעט די זיינן אן מער יבוס · בייא דער באך כירא
דיא גיסט אין דען באך טרגאן · אונ׳ דיא קינדר אליסה
דז זיינן דיא אלמנייא · אונ׳ זיא גינגן אך אונ׳ בויאטן צו זיא
שטעט · דש זיינן די שטעט די דא זיינן צווישן דעם גיבערג
יוב אונ׳ שיבתאו · אונ׳ עס וארן גוועזן פון אינן דיא אאגן
לואנרדי · דיא דא זיצן אויף יענער זייט דר באך פון יוב ·
אונ׳ שיבתאו · אונ׳ זיא וארן בצווינגן דז לנד איטלייא
אונ׳ זיצן דא ביז דען היינטיגן טאג · אונ׳ דיא קינדר כתים
דז זיינן רואים די רואן אין דער וויז כנפיא בייא דעם מער
תיברא · אונ׳ דיא קינדר דודנים דז זיינן דיא דא זיצן אך
צווישן דען שטעטין דעם מער גיחון אים לנד ארגה דיא
דאזיגן זיינן דיא גישלעכטי פון דען קינדר יפת צו איר
שפראכין נאך דעם בויאן דען טארן · אלזו פון דאנין דארט
הין פר שפרייט וארן · אונ׳ דיא קינדר פון חם דר זון פון
נח די גינגן אך הין אונ׳ בויאטן צו אינן שטעט אירי אורטירן
וואו זי הין פר שפרייט וארן · אונ׳ רופטן אך דיא נאאן פון
אירי שטעטין אלס וויא איר נאאן וואר צווערט אודר אויף
נאאן אירר גשלעכטנוס (ואלה) אונ׳ די דאזיגן זיינן דיא נאאן

פון אלי אירי שטעט צו אלי אירי גישלעכט אלז דז זיא גבויאט
הבן אין דען צווליגן טאגן נאך דעם בויאן דעם טארן · אונ׳
עס וארן די קינדר פון חם כוש אונ׳ מצרים אונ׳ פוט אונ׳
כנען צו אירם גבירט אונ׳ צו אירן שטעטן · אלי די דאזיג
זיינן גאנגן אונ׳ האבן גבויאט שטעט צו זיא וואו זיא פלאצן
גיפונדן הבן · אונ׳ זיא רופטן דען נאאן אירי שטעט אויף
נאאן אירר עלטרן כוש אונ׳ מצרים אונ׳ פוט אונ׳ כנען אונ׳
די קינדר פון מצרים דש זיינן לודים אונ׳ ענמים אונ׳ להבים
אונ׳ נפתוחים אונ פתרוסים אונ׳ כסלוחים אונ׳ כפתורים
זיבן גישלעכטן אלי די די דאזיגן וואונן בייא דען וואסר שיחור
דש צוועליג איז דר באך מצרים אונ׳ זיא בויאטן צו זי שטעט
אונ׳ רופטן די נאאן פון דען שטעטין · אויך איר צוועלפסטין
אייגן נאאין · אונ׳ זי בישווגרטן צו אנדר די קינדר פון
פתרוס מיט די קינדר פון כסלוח אונ׳ עס גינגן פון זי אויז די
פלשתים אונ׳ גררים אונ׳ די עזתים אונ׳ די גתים אונ׳ דיא
עקרונים אלי משפחות וארן אירר פינף · אלי דיא דאזיגן
בויאטן אך צו זי שטעט אונ׳ רופטן דיא נאאן דר שטעט אלס
דר נאאן אירר עלטרן · ביז אויף דען היינטיגן טאג ·
אונ׳ דיא קינדר פון כנען בויאטן אך צו זיך שטעט אונ׳ רופטן
דען נאאין אירר שטעט אלז וויא איר נאאן · אייליף שטעט ·
אונ׳ אירי היף האטן קיין צאל · אונ׳ גינגן פיר אאנין
פון גישלעכט חם · אונ׳ קאאין אל צו אשור אין דש לנד
ככר · אונ׳ די דאזיגן וארין דיא נאאין דער פיר אאנין
סדום אונ׳ עמורה אונ׳ אדמה אונ׳ צבוים · אונ׳ זיא בויאטן
די אאנן דיא דאזיגן צו זיך פיר שטעטן אים לנד ככר אונ׳
רופטן די נאאן דר שטעטן וויא איר נאאן · אונ׳ זיא זאסן
אין אירי שטעט די דאזיגן זיא אונ׳ איר קינדר אונ׳ אלז דז זיא
האטין אונ׳ פרוכט בארין אונ׳ מערטן זיך זער · אונ׳ זאסין
צו פרידליך אונ׳ ער גינג שעיר זון חורי זון חוי זון כנען אונ׳ ער
גיפאנד איין ווייז קיגן דעם בארג פארן אונ׳ בויאט אל דא
איין שטאט אונ׳ זאס אל דא ער מיט זייני זיבן זין אונ׳ זיין
הויז גיזינד · אונ׳ ער רופט דען נאאן פון דר שטאט אלס
ער גיבויאט הט שעיר וויא זיין אייגן נאאן וואר דז איז נאך
דש לנד שעיר ביז אויף דען היינטיגן טאג · דיא דאזיגן זיינן
די גישלעכטר די קינדר פון חם צו אירי שפראכין אונ׳ צו אירי
שטעט אלז זי וארן פר שפרייט דורט הין צו אירן לענדר ·
נאך בויאן דעם טארן · אונ׳ דיא קינדר פון שם דר זון פון נח
דר פאטר פון אלי קינדר עבר זיינן איין טייל פון אים גאנגן ·
הבן אך גיבויאט צו זיך שטעט אן דען אורטן וואו איא אהין
פר שפרייט וארן · אונ׳ רופטן דען נאאן דער שטעטין
וויא איר נאאן וואר · (ויהי) אונ׳ דז וארן דיא קינדר פון שם
עילם · אונ׳ אשור אונ׳ ארפכשד אונ׳ לוד אונ׳ ארם · אונ׳
זי בויאטן זי צו שטעט אונ׳ זי רופטן דיא נאאין פון אלי דען
שטעטן אויף איר נאאין · אונ׳ ער גינג אויז אשור דער זין
פון שם ער מיט זייני קינדר מיט זיין הויז גיזינד אין דער
צוועליגן צייט אין ער גרוס פאלק אונ׳ גינגן פערנין זייך גאר
ווייט

ואיט ון מין לאכר מום ווי ומרן ניפינדן • מום גיפינדן וי מין
וואי די ערר ברייט מיט מיידעם לאכר ומוי הין נעגן ומרן •
מוי בוימטן דם פיר סטעט מוי רופטן דם ון מיר נאמן פוילן
מיר מיינגן נאמן מוי מוילן די נאמן מיר גסיכטום • מוי די
ומרן די נאמן מין וי איט גבויטט הבן ון זיך דיט קינדר מן
מסוד • דיט סטעט ניטוס מוי רסן מוי כוח מוי רחוקה
מוי וי זמטן מל דם ביו מוילן דמן הייטיגן טמ • מוי דיט
קינדר פן מרם גינגן מך מוי בוימטן מינן מיין סטעט מוי
רופטן מיר נאמן מין מלם מום וואי דם הט גהייסן דער עלטטר
ברודר • מוי וי זמטן מל דם די זעלביגע מיי די זמכ פון ביו
מוילן דמן הייטיגן טמ מוי עי ומר סם מנדרן יאר נמך
בוימטן דעם טמרן • דם גינג מוי מיין אמן מוי זכר נימוס
דעם הויי גינגר מסור מוי ער ומר בלב • מוי ער
גינג ון פינדן מיין מרט ומו ער ומלט ומוילער איט יין הוין
גינגר • מוי ער קסם ביי מין קינן דיט סטעט די דם ומרן
גבויטט מיט זמר כבר ון קינן סדום מוי וימטן מל דם
(וקס) מוי ער מוילן סטעדר דר אמן בוימט מיין קליני
סטעט דם • מוי ער רופטן מיר נאמן בלב מוי יין
נאמן ומר • דמם מיי זמכ דמם זמר נאמן ביי מוילן דמן
הייטיגן טמ • מוי דיט דמיגן יינן מלין דיט גסיכטן פן
די קינדר סם ון מירן סברמכן מוי ון מלי מירי סטעטן דם
וי יין פר ספריי ומרן מוילן דר ערר נמך דעם טמרן •
מוי מלי יערך מוי מלי סטעט מוי מלי גסלעכטר פן מלי
גסלעכטר דר קינדר כה • דיט בוימטן מלי סטעט גמר פיל
נמך דעם ט רן • מוי וימ אמכטן קינין מיבר זיך קינגן
מן מלי מירי סטעט דם מיט דמי וימ ומלטן זיך פירן מוי גין
דורך מיר מוכר ו מו טעטן מלי גסלעכטן דער קינדר כה
ביי מן פיבין • (נאראוד) מוי נאראוד דער ון כוס דר ומר
נמך מיט זמכר טבער מוי קינגן מיבר וי מוי זמם דמרטן
מוי בוימט דמרטן סטעט מיט זמכר סבער • מוי דיט
דמיגן נאמן די סטעט דיט ער בוימט פיר סטעט •
מוי רופט מיר נאמן מוים דמם גסיכטום מום דם גסטהן
ומר ון מינן מיט בוימט דעם מוילן דמן שמרן • ער רופט דמן נאמן דער
מיינן (בכן) ון זמכן מלי דמי דמרטן הט פר איפט גמט ב״ה
די ספרמך מן דער גסלן פרד • מוי דמן נאמן דער מנדר
רופט ער (מרך) ון זמכן דמן דמם הטם פר ספריי וי
גמט ב״ה • מוי דיט דריטי רופט ער (מכר) ון זמכן
מיין גדוסן סטריי ומר ניוומן מם זעלביגן מורט • מוי די
פיידר רופט ער (כנה) ון זמכן דמרטן איין ון גסלט מוי
גסלעכט מי זייי הערן מוי זייי סטרקן • מוי זייי ביי
סטריי מון מב מיט הטם גסלט מוי וידר סטעניגט
מן מיט • (ויהי) מוי עס ומר מום ער כוימט נאוד
דיט זעלביגן סטעט מיט זמכר סנער • מוי זעלט דם הין
דמם מיבר יג מן זייכ מסלק מוי זייי הערן מוי זייי
סטרקן דיט ומרן מיבר גבויבן בייט מיט קינגרייך
מוי נאוד זמם מין בכן מוי דר ניירי דמרטן קינגרייך

בסמכן הט דען היאל מוכ' ער גלוי ערד מוכ' דר בסמכן הט
מוי ער אעטען מויך דר ערד דר דיך הט בסמכן מוכ' דר מך
מויך הט בסמכן מויך דר ערד • (זיען) את ער עגפרט תרח
זייכט מן מברם ן מיך ן זמגן מן דר דא מוי בסמכן הט מי
איט מוכ מיך היה • מוי זמגט מברם ן זייכט מאטר זייו
איר ו דאך איך הער דא ברמכט . תרח מברם זייכט יין ן
דען מיכיוויגסטען היילך מין די קמאר • דא זמך מברם מוכ'
מן עי אמר פול ער גלוי חדר מייטן געטיר גוהמאן מוכ סטיין
זוטצלך גרוטן ביזדר • מוכ' נמך מגרען קייכי בייט ער קיין
אמ ניט האטען • מוכ' ער זמגט תרח ן זייכט מן מן ער זייך
די מוי בסמכן הבן מוי ווי ן גיוהען האסט מיך דער גמלי
מעלט • מוכ' דא זייך די איך מוכ' דיך בשמכן חמבן מוכ' מוי
אטען די מויך דר ערדן זייך • מוכ' ער אמר איך בוקן תרח
ן מוי זייכי געטר מוכ' גיבן, מרויס מן רמק • מ' כ' אי אמר מוי
מברם ווער מרויס גמגן מן רמק ווי גיבן ער מוכ' אצוט זיך
פר איקאטר מוכ' ער זגט ן זייכר אטר מוי איך מאטר הט איר
גוהיין די געטר די בסמכן הבן דען היאל מוכ' די ערד מוכ' די
אטען מוכ' מיוי דט מוכ' נעט איר מין גייי
בעקיין מן דען סמכן מוכ' אמך דרויי גוטי גקעלטט אט
ויל מיך ברענגן גקעלטט ן איין פמטירם גמטר ן מייכר
פריעכט ן עסן פיילכט ווער מיך ווערן בויגגט ן פר מיך
מוכ' זיי טעט מוי זיין אטר מוכ' די נמך מין גייי בעקיין
מוכ' אמכן דמרויי גוטי גקעלטט מוכ' ברמכט זי ן מירם
מברם • מוכ' ער נמך מברם דיי פר די גמטר מן זייכי
זייכר אטר מוכ' ער ברמכט דו פר די גמטר מן זייכי פמטר
מוכ' ער גמגהכט ן זי דו די זמלטן עסן • מוכ' זיין פמטר ניט
אמר ניקט דם מן זמן ווער מוי ער זייכ נמם
מין דען זעלבען טמך מוכ' ער זמך מברם • מוכ' כן עי אמר
מין סטיין מדר פגר נעמוגן ן זי מוכ' קיין פגר וומגלוגן
קיין קייכר מין מין דער ווער מין הט סטרעקט מן מיך ן
עסן • מוכ' ער ספמטט מן ו מברם מוכ' שפרמך נייטרט
מיוער די גקעלטט די מיך מין גמטכן הב די סאעקן מין
ניט מדר זיין מין ן זייכ ן זי דרוק הבן די ניט גמטן • מוכ'
ון מיך ווי אכן ן זי אמרן מברי גקעלטט די העטר ווערן
זיין מוכ' פיל אין מוי דיין • בי מיך ווי ן זמגן מיר זעלטן ווחם
עם ווערט זיין • (זיהי) מוכ' עי ווחר מן מברן אמברן
מגנט מברם ן זייכר אטר מן מברן אמברן
מגרען גקעלטט עסן ספיי • זי פטטוגר מיך ווין אטר מוכ'
נמך דרייט ניקיך די גוטן פון די מעלך מוכ' אכט דרויט גוט
גקעלטט עסן ספיי מוי דם ווחם ן מערן גיי ווחם מיר ן
מוכ' זיי גמט דיי עסן ספיי מן הבן מירם פון מברם
מוכ' תרח ווין פמטיר ווחם אטר מוכ' ברמכט ן מין די
קמאר פר ווין פמטירם גטר מוכ' גיגעהכט עי ן זיי דוחם
זעלטן עסן • מוכ' ער גמט פר ו מוי איט מגדר מוכ' ער זוי

עס װאר אלס ער הערט דר קיניג אלי דיא ריד אברהם • אונ׳
גביטיט אונ׳ זי גאבן אים אין דאז גפענקניס • אונ׳ ער זאס
דא אין צעהן טג • אונ׳ עז װאר אלז זיך ענדיט דיא טאגן
די זיבּנציגן • אונ׳ ער שיקט דר קיניג אונ׳ לאזט איין זאמלן
אלי זייני הערן אונ׳ אלי זייני קנעכט די װארן צום קיניג. אונ׳ אלי
די הערן פון אלי לענדר אונ׳ אלי די קנעכט אונ׳ זי קאמן אלי צו
דעם קיניג אונ׳ זי זאסן אלי פר אים אונ׳ אברהם װאר נאך אין
דר גפענקניס • אונ׳ ער זאגט דר קיניג צו אלי זייני הערין
אונ׳ צו אלי זייני קנעכט • האבט איר פר נומן אליש װאס
געטאן הט דר אן פון תרח צו זיינם פאטר אזו אונ׳ אזו האט
ער אים געטאן • אונ׳ איך שיקט נאך אים אונ׳ זי ברענגטן
אין פר איך • אונ׳ אזו הט ער צו איר גזאגט • אונ׳ הט זיך
ניט געאנגסט פר איר • אונ׳ זיין הערץ װאר אך פר איר
ניט פר צאגן אונ׳ נון ער איז געפאנגן אין גיפענקנוס אונ׳
נון ריכט איר אזו איז די רעכט דז אן זאל דיינם אן טון אלס
ער הט געלעסטרט דען קיניג • אונ׳ אויך אליש װאס ער
גירעט הט • אונ׳ אלי די זאכין די ער געטון הט װיא איר נון
גיהערט האבט • אונ׳ זי ענטװארטין אלי מיט אנאנדר דעם
קיניג • אונ׳ זי זאגטן איין מאן דר דא פר לעסטרט דען קיניג
דען געהערט אן צו הענגן אויף דען גאלגין • אבר אוש
זולן אלו ער געטאן האט אונ׳ אלי זאכן די דאזיגן אלין אונ׳ האט
פר שמעהיט אונזרי געטר • אזו געהערט אן אין אים
פייאר צו פר ברענן • דען איז אזו דאס רעכט אויף זאלכי
זאכין (אם) אוב עז װאל גיפעלט אין אויגן דם קיניג צו טון דיא
זאך די דאזיג זאל ער דאך שיקן זייני קנעכטן • אונ׳ זולן גאן
צינדן דיין קאלך אובן װאז אן צינדן אין ברענט דען דרו האסט
איין טאג אונ׳ איין נאכט • אונ׳ דער נאך װארפין איר דען
צעלביגן אמן דריין װערפן • אונ׳ ער טעט דר קיניג אזוש
אונ׳ ער גיבאט זייני קנעכט אונ׳ זיא מאכטן פייאר אין דען
קאלך אובן דס קיניגס דר אין כשדים װאר דריי טאג אונ׳
דריי נאכט • אונ׳ ער גבאט דר קיניג אויז צו ציהן אברהם
אויז דעם גיפאנגן הויז אונ׳ אין צו ברענגן אונ׳ צו פר ברענן
אין דעם פייאר אונ׳ אלי קנעכט פון דעם קיניג אונ׳ אלי דיא
הערין אונ׳ אלי די שטארקן העלד די צום קיניג װארין • אונ׳
אלי דיא גראפן אונ׳ אלי ריכטר • אלזו פיל אלס ניין טאזנט
הונדרט טויזנט מענשן • אונ׳ אלי דיא זילר דעם לאנדס דיא
שטונדן קיגן דעם קאלך א בין צו זעהן דען אברהם אונ׳ אלי
װייבר אונ׳ אלי דס קליין גיזינד די װארן אין גיזאמלט אלי צו
זאמן אויף דיא טעכיר אונ׳ אויף די טארן צו זעהן אן אברהם •
אונ׳ זי שטונדן אזו ביים אנאנדר בייז פון װייטן • עס בליב ניט
איבר איין מענש די דא ניט קאמן איז דען זעלביגן טאג • אונ׳
עס װאר אלס ער קאם אברהם דא דר זאכן אין דיא לאבריר
דעס קיניגס אונ׳ אל די קלוגין • אונ׳ זי שריאן צום קיניג אונ׳
זאגטן אונזר הער קיניג פר װאר דאס איז דער אן אלס איר
װיסן • דער אייגלש קינד • אזו דא האט אין גישלונגן איין
גאנצר שטערן פיר אנדרן שטערן דא ער איז גיבארן

װארדן װיא איר גזאגט הבּזירעם קאנג • עס איז אויף דען
הייליגן טאג נון פופציג יאר • אונ׳ אילוגדרט זיין פאטר
הט אך װידר גטפעניגט אן דיר אונ׳ הט גספאט אויז דיר •
אלס ער האט געבראכט איין אנדר קינד אלז דוא העסט דאס
זעלביג ערטזאגן • אונ׳ עס װאר אלס ער הערט דר קיניג
איר רידן דא דער גריאט זיין זאגן גאר זער • אונ׳ דער ער
גיבאט אונ׳ ער קאם תרח פר דעם קיניג • אונ׳ ער זאגט
דר קיניג האסטו גיהערט װאז די לייבּרר גירעט הבן אילונד
זאג איר רעכט װיא דו עס גאמאכט האסט • אונ׳ עס װערט
זיין װען איך װער פר שטין אלס דו די װארהייט װערסט זאגן
אונ׳ דען זאלסטו אנטריכן אזו דיר ניקס זאג גישעהן (װירא)
אונ׳ ער זאך תרח דען קיניג אלס ער ארגריאט װאר פון
לארן זער • אונ׳ ער זאגט תרח צו דעם קיניג עס איז װאר
װאס דוא גהערט האסט איין הער קיניג • אונ׳ װאס דיר
די קלוגן גזאגט הבן איז רעכט פערטיג • אונ׳ ער זאגט דר
קיניג װיא װילסטו אבר דס טון • אונ׳ זאלסט װידר שפעניגן
איין ריד • אונ׳ זאלסט איר געבן די קינד איינס אנדרן אלס
גיבארן װאר • אונ׳ זאלסט דר צו די פער װצקסונג דר פאר
צעאן אונ׳ ער אנטװארט תרח דעם קיניג עז װארן דר הילט
איין דר באראונג איבר איין קינד אין דער זעלבינן צייטן •
אונ׳ זא נאם איך איינר איין קינד אונ׳ בראכט עז צום
קיניג • דא זאגט דר קיניג יוא ער הט דיר רייזראט געבן
זאג אירט פר שוייג ניקס פר איר קיין זאך • זאלסטו ניט
דריבר שטערבן • דא פירכטיט תרח זער פון פר דעם
קיניג אונ׳ זאגט צום קיניג הרן איין גרוסר זון דער איז דער
זעלביג דר איר דעם ראט דען דאזיגן הט געבן • אונ׳ הרן
װאר טון אלט גװעזין דא אברהם גבארן װארן צװיא אונ׳ דרייסיג
יאר • אבר הרן הט תרח ניקס גיראטער הט עס דרום
איז ן זאגט תרח צום קיניג אום װייל איז ער זיין לייב װאלט
ביטערוין פר דעם קיניג • דען ער פארכטיט זיך גאר
זער אונ׳ ער זאגט דר קיניג צו תרח הרן דיין זון דר דס דיר
גיראטין הט דר זאל שטערבן אים פייאר מיט אברהם דען די
גריכט דעם טויטש איז אויף אים װייל ער װידר שפעניגט
הט דס װארט דס דא הט גירעט דר קיניג אין זיינם טעדייזי
זאך • אונ׳ הרן װאר נייגן זיין גאיט װיא אברהם צור זעלביגן
צייטן • ניימרט ער פר בארגט די זאך אין זיינם הערצן •
אונ׳ ער גידאכט הרן אין זיינם הערצן נון אילונד הט דער
קיניג געפאנגן אברהם פון װעגן דיזי זאכין אלז אברהם האט
געטאן • װען װערט זיין אלס אברהם װארט שטארקן אין
אזו דר קיניג װיל איך אברהם נאך גין • װען װערט דר קיניג
זיין שטארק אין אלס אברהם װיל איך גין נאך דעם קיניג •
אונ׳ עס װאר אלס תרח הט א זו גירעט פון הרן פון װעגן
די זאכין צו דען קיניג • אזו גיביטיט דר קיניג • אונ׳ זיא
ביגריפין אן הרן מיט אברהם • אונ׳ זי בראכטן זי אלי ביידן
אברהם אונ׳ הרן אונ׳ װארפין, זי אינז פייאר • אונ׳ אלי דיא
זילר דעם לאנדס אונ׳ די קנעכט פום קיניג אונ׳ די הערן אונ׳
אלי

מלא אמתקות. וויבר מוז קליין גויר די סטונדרם מן ועלבינן
טמע מיבר וי. מוז וי נמאן די קנעלט דעם קיניגס מברם
מוז. ויין ברודר מוז ניהטן וי מויז פון מירי העארר מוז. פון
מלי מירי קלייד מוז. נייטרט מירי טילר ון ברעקן מירי פנר
ליין וי מויל וי. מוז בונדן מירי הענד מוז פיסן מיט ליינוויל
מוז וי נמאן די קנעלט פון קיניג סרגון וי מוז וועלן וי
מלי בייזידי מין קלוך מובן. (ויקנם) מוז ער נידרט גמט ב"ה
ון מברם מוז דר בחרתו זיך מיבר מין. מוז ער נידרט גמט
ב"ה מוז ביסערהאט מברם פאר דעם פייטר. מוז ער פר
ברעטט ניט. נייטרט מלי זיין רם ער מיט גיבונדן וועלט
וועלן דיך זיין מלי פר ברעטט. מוז בליב ם בר מברם מוז
גינג מים פייטר. מוז הרן מלי זי וועלבן מים מינם פייטר
דם סטוטרם ער גלייך מוז פר ברעטט מוז וועלט זי עהם רצון
זיין הערן וועלט גמט ניט גמלן מיט גמט ב"ה. מוז די אמתן די
גיוועלבן הבן מין די פייטר גינג מוזך די פלאם פוס פייטר
ון זי. מוז פר ברעטט מן ון אמן מין די פונקן דעם פייטרט
מוז סטוטרבן פון מינן וועלט וועלך אמן. מוז וועלט מברם
מלם גין מים פייטר דרייט טמג מוז דרייט גמלט מלם דו מין
אמלן מלי די קנעלט פוס קיניג וויל ער גינג מים פייטר
מוז זי קואן מלי די קנעלט פוס קיניג מוז קינדטן דעם קיניג
ון וועלן ון איר הבן גיוועהן מברם גיט מרוס מים פייטר מוז
זיין פאר טוך מיט ניט פר ברעטט. נייטרט דיך זיילר וועלט ער
מיט אט גבונדן גוועזט די זיין פר ברעטט מוז מלי ער הערט
דר קיניג מירי ריל. וועלט זיין הערן מוי גינגין פון גינג ווכן
מירי ריד מוז. סיקט מנדרי וועלט הפטיגן הערן ון ועהן דיך
דמי גי וועלט מוז זי גינגן מוז. אמלן מלך מוז. וועלט דעלן
קיניג. דם סטוטר מוזך דר קיניג וועלבטן מוז גינג ון ועהן
דם וועלט ער וויל מברם היז מוז הער גיט מים פייטר. מוז.
וועלט וויל הרן זיין לייב פון פר ברעטט וועלט מים פייטר. דם
פר וועלדרט זיך דר קיניג ערר פון דיוום. דם גיביטיט דר
קיניג ון מוי זי נהן מברם מוי דעם פייטר פר ברעטט. מוז זי קואן ניט
דעלן די פונקן דעם פייטר מוז. די פלאם די גינגן פון מוי
דעם קלוך מובן מוז זי פלייהטן די קנעלט פון דעם קיניג פון
דמלן. מוז ער מן מרי טט דר קיניג מן מלי זייני קנעלט ון זיין
מיילט מוז זי הט מברם פונקי פר פיר וועלט ניט סטערבן
מוז זי גיוועהן די קנעלט דעם קיניגס ון מוי זי הן מברם.
מוז זי ם גינג מוזך קינדן וי פלאם מוז. פר ברעטט מיר מן
גי לט מוז סטוטרבן פון מינן מלט אמלן. מוז. וו וועלט פוס
ער וועלך דר קיניג ם זי זייני קנעלט ניט קונטן גיוועהן פוס
פייטר פלייהטן אפלבטן מוי פר ברעטט דם רופט דר קיניג ון
מברם גיט מרוי מברם דר קנעלט פון גמט דער מיט היאל
מוי מוי דעם פייטר מוז. וויל הער פר איר. וון הערט
מברם די סטוט פוס קיניג מוז. גינג מוי דעם פייטר מוז.
קלוך מוז. סטוטר פר דעם קיניג מוז. עם וועלט מלי מברם
מרוי גמלן מי מוז. ון דר קיניג מוז. מן זיי קנעלט ועהן

אעבמט וועסם מיין גיטטן וואלן דו מך איט מיין איין כיי מיך
לעגטן טגן פר וואר דו וויסט מוב דו המטם טון ניט גהערט
מלי ניט וועגן ליבטמפט המט ער דיר געבן מלי די ער דיך
דמוגן דו דמ מיגוך דמ רייבניט דען נייטרט פון וויינטוועגן
הט ער דיר געבן מלי דו גוטט דו דמוגי. מוג מך וועג ער
דיר סון וואלט נמך פיל אטער גוטם טון נמך מוו פיל מיי דמך
ניקם מלי ליטער נמריטייט פון דיר וועלט דען עי אמנ ניט
העלפן מלי דו גוט מוג רייבטוט נמך דעם טג דר בי מיי מוג
פון נמרן פון גמט ב"ה מיגוך פר נעם איין סטים מוג וואן
איר מוך סטין מוג איר וואלן גין קען זך כעגן וויט מוועק
פון דעם ביקטיים נמרוך מוג. טוס דיין גמט ב"ה מלי דיך
בממלן הט מוך דר ערד מוג. וועלט דיר גוט ווין מוג פר
לאי מב די נמריטייט מלי דו המטם נמך גימלט. מוג. וויט ער
פר לעגריט מברם ון דיר. מוו מטוואלט נח מוג. ווין וועם
ון תרח. עי מי מלי וואר המטיג וואו מברם ון דיר גירעט
הט (ויטאט) מוג. ער הערט תרח מן די סטים מברם ווין
וון מוג. ער טעט תרח מלי מברם גירעט הט. דעון עי וואר
פון גמט ב"ה גוועון מלי דר קינג ניט וואלט טיטן מברם מוג.
ער נמם תרח ווין וון מברם מוג. לוט דר וון הרן ווין וון מוג.
סרי ווין סגור דם וויינ פון מברם ווינט וון מוג. מלי דיר וויכר
ווינם הויו גוינר. מוג. גינג איט מין מוי דעם לנר כסרים
פון בבל ון גין מן דם לנר כעגן. מוג. די קמון בי מן דו לנר
הרן מוג. כ'ליכן דם מין הרן ווין. דען די גבמנדן דו לנר נמר
ווין גוט לנר וואר מוג. הים גרוס ון מלי מעגסן מלי בייט
מין וומרן. מוג. וו ומלין די אמן דם לנרם הרן דם מברם
מוג. לוט דעבט בערטיג וואר איט גמט ב"ה מוג איט דען
לייטן מוג. גמט ווין הער וואר מל לייט איט מיט. מוג. ווי
וומרן מך קומן ון מיט די אמלפון הרן מוג וומרן ויך כהעבטן
מן מברם מ ג. ער לערנט וו די סטרמך גמטם ב"ה מוג. ווייי
ווינ מוג. וו ומט די אמן איט מברם מן ווין הוו מוג כ'ליכן
כהעבט מן מיט מוג. ער ומם מברם מן הרן דרייט יאר.
מוג. וו וואר מם ענר פון דרייט יאר בוויינט ויך גמט ון
מברם מוגוט ון מיט מיך כין גמט דר דם הט מוו גיוון
דיך פון מוי כסרים מוג. דר דיך הט בסירמט מוו הנרמלי
דייני פי נדן מוג. מילנר וומן דו ווערסט הנרן מן א יקבמט
מוג. איין גינע מוג. איין תורה וומ וויל מיך מבלן פמלן פר
דיר מלי דייני פיינד מוג. מיך וויל מיכן איין בענסוונ מן מלין
דייני ווערקן מוג ומל דיר ניט גבדרבלן מיין מיך מינר סטיט
מוך מוג. נעם דיין וויינ מוג. מלי וומ דו המטם מוג. גינ ון
דען לנר כעגן מוג. דו ומלסט דמרטן דיך לנר כעגן.
מוג. דמרטן וול מוך ון דיר ווין מיין גמט מוג. וויל דמרטן
בענסן דיך (ויקם) מוג. ער מוך מ סטוכר מברם מוג. ווילוויינ
מוג. מלי וומ ער הט ון מיט גרעט מוג. גינג. נוס לנר כעגן מלי וויט
גמט הט ון מיט גרעט מוג. ער מוך מלט מברם וומר מלט פיוך מוג. פוסגינג

פר פירר מיר נאכדם מיין בילדונג מיט איבר אינעם זאל דערקען
מיט ער מיין עביר הערן הט דר מיט זיין המפרט בינעמן
קאן מיר זי קאן נאכר מורבילדונג נעטהן מאכ בייא דיר
הפלגה רם הט מיטליכם מויל מי ן אמל מל מירי פאר נעמן
גיפעלט מיר זי מירם פר נעמן ניט קענן אער קומן מיר
מלים ומה זי המטין חכמה מיר עוסר מיר סוף מיר ומם זיא
המט ומר מוענק מיר נאך גרוסן מנשים רם זי רם איין
מיל מל רכ פסוק זנט גאות מרם תשפילה מיי דר פסט מיר
פר אינם זאל ניט המפרטיג זיין ומרום זאל ער המפרטיג
זיין מויל זיין לארגות מדר מויל זיין עוסער מדר מויל זי חכמה
מדר מויל זיין היפסקייט מיי ער דאך נאר מיין אינם ויא
זאל ער המפרטיג זיין מיין אינם הט מן מיין מיזן כ ליך מל
פר זאכן רי איינם דר פסוק גאות די המפרט מרם תשפילה
מלי ער דענקט מל ער מיין אינם מיי די שוט מין נידרן דרום
זאל דר אינם דענקן מן מליך זייקטטן מלי ער זיך קיקגמוה
זאל מוטער סטען ומה קאן ער פיל ביין ומכ ריא רם פון
קומן איך ביימרין פון די אינעים פון נאריות זאל מן מכ לערנן
מלי מן זיך ניט מויל יין סטערק פר זאן מדר וען ער הויך
מיי מונ׳גאר קינג מיי ומה ליטילידיך מיי פר דער נאך טפל
ומרן זמויל מיי ער לידליך מוק זיין חיות קומן מונ׳ ומם
מיינם גמט ב״ה ומל ן סיקן קמויך דר אינם ניט פר ומרן
ומה רבן דורך גמט ב״ה זיין מן כיטן מבר דר אינם קמויך
איט הויך ווידריקייט די ער ז׳ חטוב מיי מלי ער ומל ניט פר
ומרן מ׳ בייא נאורוב ומה עי מיט איט מברם מ׳ גינגן מן
די אינעים פון מברהם מבינו ע״ה זמל מן מכ לערנן ומה ומל
די ועלט זום ועלבינגר ליט מיי ר׳ ריטן ומר ניאמר דער
מיט מן ווייסט זמך ער דמך ועלטסטן מן דר (הנהגה) פון
דר ועלט מל מייער אוי זייך די ועלט בסגן הט מונ׳ פירט
ר׳ ער זמך מונ׳ כרמבירט פון מייער זמך ן דר מנדר ביי ער
מויל דען רעלטן (טורם) מיי קומן אכ״ם איר ווי סן מן מל
איר גמט כ״ה מרקענט הבן . מל איר סלדיך זיינן מלי זיין
גבמט מין מכט ן נאמן זיך איט מברם ומדר גלערט מרר
מוטר ווייר פון מיינם רבי הט ועלבסטמלי דינג מיי טרלטן
מוז מונ׳ דמך זיך מו מויל גמט ב״ה גענליך פר זמן . מונ׳
מ׳ אקדם הסס כ״ה גוועזט ווה הט מין גמט ב״ה מך פון
מלי דעם בוין ביסערשט . מונ׳ מן זמל מלי אנית איט גמנן
הערלן טון ווית מברם . מבר ניט ווית הרן גטמן המט דמרום
מיי מך הרן גלייך פר ברענט מונ׳ מך ומה מן ויכט מלי מין
סוכה מ׳ זמל מן מיי ווייכן ומן מן קמן דען מוב סוסברהם
גזעהן הט מלי הקב״ה מין פון פיימר מט בסערשט . דם מין
דר נמך נאורוב הט ומלמן טיטן הט ער זיך ניט ומלן מויל
ידלם פר זמן . מך בסירשט הקב״ה מיינן מיער פר מלי .
מלם פר מיינם אענטן דען דר אינם הט זיין ווילן ן טון . אוא
מי סאער פון מיט בסירשט ן מערן . מויל אכלכם גרום נם
הט מברהם זיך ניט אמלן פר זמן מך איט דעם קמלך מובין

מיי מיין גרוטר קירום הסס דמרטן גסעהן . ן ומהן מלי ר׳
ע״י הבן מיי . אבר גמט ב״ה גרעכט מיי . מיי ומל מן ומהן
ווה עם מיין קירום הסס דם דמרך מיי זמל אוועמן מיכלט
נעמן . זיין לייב ווענן . אבר פר זמנ ווייל מויל מיין נם ן פר
זמן דם זמל מן ניט טון .

מין דער סדרה לך לך ומרט מרליט דם אטפת

ווייא מיין ער מריר מרמן מיי גוועזן מין זך סינער זייאמען
ווער רקיון . ווער מיין גמר סינר פרסון מונ׳ ומר
ווומל בירעט מונ׳ גמר קלוג . ווית ער מיי מן אלריך גינגן
מונ׳ פר אייגט דורך זיין גוטן פר סטמנד מונ׳ סטמפגירקייט
בייא דעם אלך פון אנדרים מן ן קומן ווית מי מיין פפלט הט
מונ׳ דר נמך מבר נמך מרגר מן גפירט ומרן מונ׳ מיך נמך
מיבלר גמנגן זמוך דורך זיין גרוסי אמנהייט מונ׳ פר סטמד
ן גרוטר די לטסטקומן מונ׳ זמוך גמר מלך מן אנדרים גוומרן
ווית די קינדר כתיב מונ׳ ק נדר תובל בסטרייטן המבן ווה
מיבר די קינדר תובל פר סוומרן מלי מי מיין פון מירי היפסי
טעלטר ומלי מין דר גלי ווילט קיין גלייכן המטן מן דיא
קינדר כתיב קיינן אער נעבן ומלן . ווומויבר דיא קינדר
תובל מיי מיין סטמט גינגן דם הבן ומ די סטמט מיבר פמלן
מונ׳ מלי די טעלטר מרוא גנומן מן מיר זך גפירט . ווית ווא
דר נמך דמריבר ווידר גסטרייטן הבן זמוך פמנ גמלט
מונ׳ ווית גמט ב״ה מברהם מבינו אמת אויה הט נעבן מונ׳
פיל אטהריר מנדרי חדום ן דמרינן ן פ נרן .

פרשת לך לך

ויאמר ער זגט גמט ן מברם גיא ן דיר פון דיין זנד מונ׳
פון דיין גבירט מונ׳ פון דיין פמטירם הוית ן דעם זנד
מלי מיך דיך הב גוויזן ן נעבן ן דיר מונ׳ ן דייני קינדר דעם
דורטן מיט זעלבינגן זנד ווי ל מיך בענסן דיך מונ׳ דורטן ווי ל
מיך דיך אלן ן מיין גרוס פמלק מונ׳ ווי מכטמרליינמען
מונ׳ זמלן ווערן גבענסט מן דיר מלי נטעלטן דער ערדן
מישנדרט סטיט מויל מונ׳ גיט מויז דר סטמט די דמויג דום
מונ׳ דיין ווייב מונ׳ מל דם דייניגי מונ׳ מך מלי ויט דיר ויין
גוומרן מין דיינם הויז מא׳ מל די לייבר די מין ן פון דמנן מונ׳ סטיט
הסס מין חרן ניט מלי איט דיר מויז פון דמנן מונ׳ סטיט
מויל מונ׳ קמר דיך ו דר נוט זנד כענן . מונ׳ ער סטונד
מויל מברם מונ׳ גמט זיין ווייב סרי מונ׳ מל די ויי ג מונ׳ מלי
די דמוארן גוומנן מין ז ינם הויז מונ׳ מלי די לייבר דם ויט
המטן מגייר גוומנן חרן מונ׳ ו גינגן מויז ן גין זנד זנד
כענן (ניכמ) מונ׳ די קמאן מין דו זנד כענן מלי ויט גמט ב״ה
הט גרעט ן מברם מונ׳ ער נייגט זיין גלעלט מונ׳ ומה מין
דעם פון מון מורה . מונ׳ זוט דר זן פון חרן זיין ברודר מונ׳

מלך זייניק ווער איז מיט מיר מוז׳ער בווייזט ז׳ך גאט נאך איין
זו מבֿרך מוז׳ מאַכט זו דיינעם זאמען ווילך מיך גרעבן דם לאנד דם
דמיך • מוז׳ער בויזט דאַרטען מיין מופֿער שטוב זו גאט ב׳ה
מלא ער איך הט בווילן זו מיך דר מופֿער שטוב שט׳ט נאך מין
דעם פלאן פון אורה ביי מוך דעם הייליגן־טע מין דעם עלבֿען
טעם ווער מיין אמן מין דעלבֿען סנער גאר מיין קלוגר מוז׳ פֿר
שטענדיגר אן מין מלן ומכֿן מין קלוגהייט מוז׳ גאר
ה פֿסר פֿרסילבֿר אן • נייסרט ער ווער גאר מרים מוז׳ הט
גאר ניקט מוז׳ איין נאמן ווער דקיין • מוז׳ עז ווער דעם דקיין
ער במנג וועגן נייגר נאַרונג מוז׳ ער בירמט איך איט ז׳ך
אלבירט זו גין קען אנדים זוס קיניג שטוירם דער זון פון
פֿוס קיניג פון אנדים זו לאון זעהן דעז קיניג זיין קלוגהייט
פֿיל לייכֿט אעלט ער גפֿינדן ז׳ט זו עלויקייט מין דעז מויגן דם
קיניגס מוז׳ ער מין אעלט דר ה כן • אעלט מיט גרעבן זיינן
מוטער הלט • מוז׳ ער טעט דקיין מוז׳ מוז׳ עז ווער מיז ער
קוס דקיין קען אנדים • מלו פֿרמאַכט ער די מין וומויגר פון
אנדים מוס ווילן דעז קיניג • מוז׳ זי קונדיגן זו מיט דיא מין
וומוגר פֿון אנדים דעז גיבֿרויך מוז׳ רעלט דעם קיניגס דעז
עז ווער זוך זו עלבֿיגן טמן דם רעלט גיבֿרויך מין אנדים מיז
ער ניט מוז׳ גינג דר קיניג מוז׳ זיינס גיאַמך מיך דעם פֿאַלטס
דעם קיניגס מוז׳ ווער מוך ניט גיוועהן זוס זר דעז מיין טע
מיט ווער מוז׳ דר נאך גינג ער ווידר מין זיין גיאַמך מוז׳
וומ ווידר דם מינן מוז׳ מ׳ ווער דעז טע מיז ער מוז׳ גינג דר
קיניג ווי ריכֿטט ער דם גלן זר מם זו עלבֿיגן טע • מוז׳ וועלכן
מיינר מיין וומ הט זו ביגערן פוס קיניג דר זו עלבֿיג קומ פֿר
דעז קיניג דעז זו עלב גן טע דם בווילגט מיט דר קיניג מיז
וומם ער ביגערט פוס קיניג • ווי ער גן דם הערט רקיט מיז
די גיבֿרויך אנדים מיז ער ניט קוס קומן זו דעם קיניג זוי
פֿרוויגט ער גאר ער מוז׳ ווער מיט גאר במנג דמריבר •
מוז׳ ווי ווער מם מוכֿט ווי גינג רקיגן מוז׳ גאַנר מין ז׳ס
בעקיר הוי מלו מן אנדים ווער מוז׳ מיר נעלטיגט מז דם
איט טרוגריגן לייב מוז׳ מין ליטרנים • מוז׳ ווער פֿר ווגליט
דר מלך פון מוין • מוז׳ ער בירט איט ז׳ך זעלבֿרט ווי
ער דאך ווי גינג טון ומיט מין דר פֿטט ביי ער ווערט קעגן
בקומן זו זעהן דעז קיניג מוז׳ ווי ער ווערט קעגן פֿר זיין
זייב מין דר פֿטט • מוז׳ ער פֿטוב מיך מם אמרגן מוז׳
גינג מרוס מין דר פֿטט • מוז׳ עז ביגינ ז׳ך מין פֿיניג בייס
די קרוט פֿר קאַפֿר מוז׳ ער פֿרמאַכט זו די מוי׳ קידטן מיס
מלו די ז׳ך מרגערן מיר׳ לייבר איט מוליין קרייטר מוז׳ דר
גלייכֿן מלו די קאַפֿן מוז׳ פֿר די עפֿיז מלוי׳ וידר מן זאַגדם
לייט פֿר קאַפֿן • (וחפֿן) מוז׳ ער ביגערט דקיון מוז זו טון
מלו איט מיר׳ ווערק סוס ווילן מלו ער זיין לייב דער
המלטן מין דר פֿטט ווערט ער ווופֿט ניט די גבֿרויך מוז׳
ניטן פֿון דעז לייט מוז׳ פֿון דר פֿטט זאַך דעז דורך מוס
מיין בלינדר זוויסן • מוז׳ ער גינג מוז׳ קויפֿט קרייטר

ניט מיין זאמרט דא פון דעם וואלט דר קיניג ווער מיר דר · דר
זיין הער׳ פֿר הט גימאן ו טון זאל מיין זאך מיך אפֿט לאך
מאכן מיך מן ניט גיכמט הב פֿר זאמר טוט מי קונטן ו איר
זאל קינדטן זי מיך מלי די וועלק פון רקיין מוז׳ זייני אפֿן ·
דא זאמר ערגריאט דר פֿאר פון דעם קיניג מוז׳ טיקט מן וואל
ברענגן רקיין איט זייני אפֿן פֿר מיך מוז׳ רקיין הט גומאן
טויזנט קנדר וכגן מוז׳ אייזיך מוז׳ הט זי מן גיקלייך זיין
מוז׳ זיידי מלויט פֿמרבן מוז׳ הט זי מלי אפֿלן רייטן מיך
פֿעגרר מוז׳ס טיקט זי דעלקיניג דורך הנט זיינן אפֿן · מוז׳ער
נאם מך איט מיין פרייזעט נוס קיניג זילבר מוז׳ גמלך מוז׳
מירלן גיסטיין ו דר אפֿנג מוז׳ מיין אפֿלט ג היפֿם גרוס
פֿעגרר מוז׳ גוט מוז׳ קאם נוס קיניג מוז׳ בוקט זיך פֿר
דעם קיניג ביז ו דר ערד מוז׳ער וואונדרט זיך ער רער
קיניג מוז׳ זיני קנעלט מוז׳ מלי די מין זילר פון אלרים · פון
דען וומרקין פון רקיין מוז׳ זי וואלן מלי זיין גרוסי רייכטום
מוז׳ פֿרייזאט מלי ער גברמלט הט דעם קיניג מוז׳ עז וואר
מיין וואלן גיפאלן ער מין דען מויגן דס קיניגס מוז׳ זאמר פֿר
וואונדרט פון מיט מוז׳ער וואס רקין פֿר דעם קיניג וואס
פֿרעגט מין דר קיניג מיך מלי זייני וועלקן רקיין
מלי זייני ריך איט קלוגהייט פֿר דעם קיניג מוז׳ זיין אפֿן
מוז׳ מלי די מן וומער אלרים · מוז׳ עז זאמר מלי ער הערט דר
קיניג די ריך רק ן מוז׳ זיין קלוגה יט · מוז׳ ער טריוג זייט
זעלרקייט מוז׳ גימר פֿר מיט · מוז׳ מך מלי די קנעלט דס
קיניגס מוז׳ די מן וומער פון אלרים טריוג ער זייטזעלקייט
מוז׳ גימר פֿר זי מיך זיין קלוגהי ט מוז׳ מיך זיין ריידן די וומ
וומרן מוז׳ המטן מלי זיב מין מיין סטרקי זיבמפט פון דעם
זי ביזן טג מוז׳ וויטער · מוז׳ער מטוומרט דער קיניג מוז׳
ז ט ן דר קיניג זי עז זאל ניט וועדן גרופן דיין נאמן רקיין דען
פרעה זל דיין נאמן היסן דעם נאך מלם רוח המקט אפֿלן
בינאמן ניזו פון דען טויזט · מוז׳ זי רופֿטן זיין נאמן פרעה ·
מוז׳ דר קיניג מוז׳ זייני קנעלטן המטן וער ליב דען רקיין
מיכר זיין גרוסי קלוגהייט · מוז׳ זי וומרן זיך בירמטן מלי די
מן וומער פון אלרים דז זי מיט וומלטן אפֿלן מיין קיניג
דאך מוטר דר ג וומלט דס דעלטן קיניג · מוז׳ זי טעט ן מלי
מלי די מן וומער פון אלרים מוז׳ מיר קלוגן מוז׳ זי דעלט
וומר געבן מן אלרים מוז׳ זי אפֿלטן קיניגן מיכר זיך דען
רקיין פרעה דאך מוטר זי ג וומלט מסוירם דר קיניג פון
אלרים (זיאלך) מוז׳ער קיניגט רק ן פרעה מיכר אלרים
מיין גלן זאר מלי טג די סטאט ן ריכטן · מוז׳ מסוירם דער
דעלט קיניג דר זאלט די סטאט ריכטן מיין טאג מן זאר מן
די זעלבן ניט מלי ער פֿולעט מרוט ן גן מלי ער זיך אוט
וויין מוז׳ ער נאם פרעה די קיניגרייך אלרים איט גוומלט
דאך עז ו ר ורך ן טט מוז׳ ער אפֿלט די גלן פֿאלק מן
אלרים בגמלן ן ני · די וועלן הבוזי מן גהייסן פרעה דען די
וועדט פרעה מיט מיך טייטס בלמלוג (יהי) מוז׳ עז וואר

מין דען זעלבין זאר דא זאר מין גרוסר סוערר הונגר מין
דען גלגן זר כנעז · מוז׳ זי קונטן ניט די מן זילר די זאר זילן
בליבן פֿר דען הונגר דען ער זאר גמר גרוס מוז׳ סוערר ן
דר ליידן · מוז׳ער סטוזר מיך מברם ער איט מלי זייני גן מוז׳
דינגן מוז׳ נידרטן קנן אלרים פון וועלן דען הונגר · מוז׳ זי
וומרן בייא דען כמך אלרים מוז׳ זאמן בייא דען כמך עטליכי
טג ן רומן פון וועלן די זי איט טרוג ן זאר · מוז׳ זיקינגן
מפֿלן כן מברם מוז׳ זיין וויב סרה מיך דען במרטן פון דען
כמך אלר ם מוז׳ער זוגיט מברם מין די וומטר מוז׳ זאך מם
סיין פון וועסר זיא סרה זא גמר אפֿלטיג היפֿם וומר · דא
זגט מברם ן סרה נמך דעם מלידיך גמט כ״ה זא גמר
א ט מיינר היפֿן גיסטלט בטמפֿן הט · זא פֿעגרבט מ ך
איך פֿר די אלרים דז זי איך ניט זאלן דר טלמן מוז׳ דיך נעמן
דער עז מיך קיין גמטם פֿמרבט מין מירר טטמט נייזרט דם
זאלטו איט איר טוזמ מיך דז זי איין סוועסטר ביזט
מלי וועלן זומ מלי ער פֿרמן וועדט מיך איך דר וומרטן
מלי מן איט איר זאל בגיטיגן מוז׳ איר ביידי זאלן בליבן לעבן
מוז׳ניט זאלן סטערבן · (ויג) מוז׳ער גיביט מך זא מלי דיא
זיים · די איט מיט נמך אלרים קומן וועלן דם הונגירט מוז׳
מך ן ניט זיים ברוזר זן הט ער גבמטן ן זגלומטן זיא וועדן
פֿרמלן די אלרים וועלן סרה זאל ער זמלן מיר די סוועסטר
פון מברם · מוז׳ מיט דען דמיזן הט זיך מברם מיך ו יני
זיטן ניט וומלן פֿר זמן נייזרט ער הט גנומן סרה מוז׳ גמב
זי מן מיין קיסט מוז׳ פֿר בערבט זי מוסטר מירי זאלן מלם זי
המטן בייא זיך דען פֿר הט זיך בפֿערבט זער פון סרה וועלן
די בינן אלרים מוז׳ער סטוזר מיך מברם מוז׳ מלי וומ בייא
מיט וומר פון דען נמך אלרים מוז׳ קומן קען אלרים נן זיא
זי מין די פֿמרטן כן אלרים קמאן זיא סטונדן די פֿמרטנר
מיבר זי מוז׳ זגלן מיר אוזט געבן די זעהנטי ליני דען קיניג
פון מלי וומ מיר בייא מיך הבט · דר ניט מין די סטמט
מוז׳ זי טעטן מז מוז׳ די אמלן די אלרים מוז׳ מיר קומן וומרן
מז קומט מברם איט זיין ליטן מן אלרים · מוז׳ עז וומר מלי
זי מז ניי גיגן מוז׳ זי טרוגן די קיסט דם גמהנטן מלי די קנעלט
אפֿלן די אלרים די קיסט דם גמהנטן מלי די קנעלט מפֿלן
ק ניג ן מברם ן זמן וומ המטי מן ריזר קיסט די איר
ניט גזהען הבן מילונר זיין עפֿנן ן מונ די קיסט מוז׳ רו אוזט
דם פון געבן דען זעהנטי טיל דען קיניג פון מלי וומ דם מן
מיז · (ויאמר) מוז׳ער זגט מברם די דמיגי קיסט וועדט
ניט מיך גאלט מלי מבר וזא מיר זמן ן איר די זיל מיך
געבן וועלן דר קיסט דם מנטפֿרטן דיא הערן פון פרעה ן
מברם ן זמן די קיסט מיז פון מזל גסטיין גיב מן מונ דם
זעהנטי טיל דם זגט מברם ן ז מלי וומ מיר זגט ן איר זיל
מיך געבן ניימרט מיר זאלט איר ניט עפֿנן · דא סטרייטן ז
ז דריך מי דיא הערן דם קיניקס מיך מברם מוז׳ זיא
געהנטן ן דער קיסט מוז׳ עפֿנטן זיא איט גמלר גוומלט

מוג'רש ועהוי מוג'ען מיין חיפטי פרויש פון היפש גשטאלט
גמר ער מין דר קיסט • מוג' וי ווער מאן זי ועהן די הערן
דעם קנעכט שרי • וש ווערן זי גמר ער מיט ווערט מיבר
די גרוסי סאהייט פון שרי מוג' זי ווערן איך מיין ואלן מלי די
הערן מוג' מלי די קנעכט פון פרעה זי ועהן שרי דען מיר
סאהייט ווער וש גרוש מוג' זי וועלן די הערן פון קינג מוג'
קומרט זי פרעה מלי די דאנקן ומלן ווש זי גועהן המטן
מוג' זי וועלן דיש הערן דיש סרה נוש קינג פרעה מוג' ער סיקט
מוג' ער נמט זי מוג' זי קמט די פרויש פר דעם קינג
מוג' וי זאך פרעה סרה מוג' זי גפיל מיך גמר ווש מין זיין
מוינן מוג' ווער זיך גמר ער ווומרן פון ווערן מיר
סוכה יט • מוג' פרייט זיך דר קינג גמר ער מיר מוג'
גמב פיל סענקוק מלי די מיך המטן גומט די במטן ברויט
פון מיר מוג' זי ווער נון גמאן די פרויש מין דש הוין פרעה
מין דען וועלבין טמען • מוג' וש ווער במנג מברם גמר ער
ווערן זיין וויב מוג' ער בעטש זי גמט ב"ה ער מוש זי דאך
בסיראן פון הגר פרעה • מוג' סרה בעטש זאך די וועלבי
ניט זי גמט ב"ה מוג' ומט גמט דר הער די המסט גומט
זי מיינם הערן מברם זי גין מוי זיינם למר מוג' מוי זיינם
פמטרם הוין זי דעם למר כנען מוג' די המסט מין פר ניכרט
די ווילסט מיך בקישטיגן ווען ער ווערם טון ווש די מיך גיבט
המטש • מוג' גון איר הבן גטון ווש די מוג' המסט גבמטן
מוג' איר הבן פר זמן מוגר למר מוג' מוגרי גסלעבטר מוג'
זיין גמנגן מין מיין פרעאר למר מוג' זי מיינם פרעאר פמלק
מלי די איר ניט קומנט הבן פון געטטיר מוג' מי גשטיירט
מוג' איר זיין גון קומן מין דיוש למר זי בסיראן מוגר הוין
גויר פון הוגר • מוג'רש קומן מוך איר די ביוי בגעגנוש מוג'
ביוי גסילטנוש מוג' מילגרט גמט דער הער שרעט איך
מוג' העלף איר דאך מוי הגדן דיוש לוידיגר מוג' טאש איט
איר גוטש מוש וילן דיין גנאר • מוג' ער הערט גמט ב"ה מן
סטיק סרה מוג' ער סיקט גמט ב"ה מיין ענגל זי בפערצן
סרה פון הענדן פרעה מוג' דר קינג קמט מוג' ועלט זיך פר
סרה מוג' סטונד דר ענגל פון גמט מיבר זי מוג' ביוי זיין זיך
זי סרה מוג' ומקט זי איר פערלט זיך ניקט דען גמט המט
גהערט דיין גבעט • מוג' ער גיוהנט דר קינג זי סרה
מוג' ומקט זי מיר נון דר אמן דר מלהער גברמלט המט
ווש גהערט ער דיר זי דר ומקט זי ער מוי אין ברוגר •
ומקט דר קינג נון ווש מוי ביל ך מלי די איר מכבמרן מוג' דר
היבן מוש ווער מוג' מיך מלי זי גוטש טון מלי מי דוש מוגם
ווערט הייסן • דש סיקט דר קינג זי מברם מיקר ועלבי
ניט ווילבר מוג' גמלר מוג' מידן פסטיין ווער גיל •
סמלך מוג' ריידר מוג' קנעכטן מוג' איירן • מוג' ער גבעט דר
קינג מלי די אן ברענגן ווו מברם מוג' זמט מין דער הויך
הלטוש דעם קינגם • מוג' ער מכבמרט דר קינג גשמחט זי רידן זי
מברם די ועלבין נמכט • מוג' דר קינג גשמחט זי רידן זי

סרה מוג' סטרעקט מוי זיני הענר זי מן רידן זי וש סלמך
מין דר ענגל מיין גרוסן סלמך מוש ער גמר ווער ומר
מרעדקן מוג'ער פר מיידט פון זי מן רידר זי • מוג'ש ווער
מלו במלר מוש דר קינג ומלט זי מיר גועה זי סרה וש סלמך
מין דר ענגל זי דר ערדן מלי רידן גסילטן סטט ער מיש די
גמלי נמכט מוג' ער ווער ווער ער ערטרעקן מוג' ער ליטרט דר
קינג פון דעסט ווענן מוג' מך מלי קנעכט פון פרעה מוג'
ניין הוין גוידר סלמך דר ענגל מין דר ועכ ג נמכט מיין סלמך
מיין גרוסן ווענן די גטיכנוש סרה • מוג'עש ווער מיין גרוש
גסריין מונטר מלי די ליט מין הוין פרעה מין דער ועלבי
נמכט • מוג' ער זאך פרעה מלי דש בי דש מיש גקומן
סוך מן • דש גדמכט ער די מי גווש פון ווענן דיוך פרויש
קומט איר דש הער מוג' ער פערלט זיך פר מיר מוג' ווער
רידן סוך מיר הערן גוטי רידן • (י מאר) מוג' ער וגט דר
קינג זי סרה קוט זי איר דאך ווש מי די בסמלן הייט פון
דען אמן מלי דו ביסט איט מיש קומן מהער • דש מגט סרה
דר ועלבין מי איך אמן מיך הב זי דיר גיבט ער ווער איין
ברוגר דען מיך הב איך גפערלט פיילט מעלט מיר טיטן
סיך דורך מייער ביוקיט מוג' ער פר איידט דר קינג מוג'
יש מב פון סרה מוג' ווומרן סך פר איטן פון מיש מוג'פון
ניין הוין גוידר סלמך פון ענגל גמטש • מלו ווומטש גיפרעה
מוש סוך ווילן סרה מי ער ממרן גסילגמוש מו פר ווומרט
זיך דר קינג גמר ועד • מוג' עי ווער מן ממרגן ווש זי ער
רופן דר קינג זי מברם מוג' ומקט ווש מי דש דוש מיר
גטון המסט ווערוש המסט גומקט זי ווער דיין סוועטר
ווי הב מיך זי גוומלן איר זי מיינם וויב • מוג' דש איט המסט
גברמלט מוך איר מוג' מוך מיין הוין זי דר מיין סלמך מין
גמר גרוסן מילגר דש מי מן דיין וויב נעם זי מוג'ש
מוי מיין לנר איר מעלטן מלי סוך מירט ווילן מוסטערבן •
מוג' ער נמכ פרעה נמך מין סמלך מוג' רינדר מוג' קנעכט
מוג' איידן מוג' ווילבר מוג' גמלר מוג' גמב עי מברם מוג'ש
מיך ווירר סרה ווין וויב • מוג' ער נמכ מך דער קינג מיין
ינגפרויש מלי זי מיך גוומנן הט ווין קיבס וויב מוג'גמבי
ינג פרויש זי סרה זי מיר מיידט מוג' ער ומקט דר קינג זי
ווער טעלטר עי מי בעסר זי ד ר מיינטעלטר מלי די וסטס
ווין זי מיינר איר מיך הוין סוך דיוך פרויש מין מלי ווען דוש
ומלסט ווין מיין הוין פרויש מין מיינם הוין נמך דמט מלי איר
גיעהן הבן דש די מלי זי גיקומן מוך דיוך מוג' ווילן דיוך
פרויש • מוג' ער סטונד סוך מברם מוג'ינג מוך פון מרים
ער מוג' מלי די ווינגן מוג' פרעה גיבמט מוך מיומטני די זי
כלייטן מין מוג' מלי ווש ער בייש מין הט • מוג' ער קערש
ווידר מברם ניש זר כנען זי דער סטמט ווש ער הט דען
מופפר סטוך גמכט ווש ער המט ווין גלעלט גיהמט מך
ערטטן • מוג' סך זי וט ון הרן דר בהער סון מברם מי
סך גוומן מיי סמלך מוג' רינדר מוג'לעלטר דען עי הט גמט

מלא ער הט גברמכט פון זייני דעו ער מיו גוטען דער
מרי זדק מיין כהן פר גמט ב"ה מוז'ו געהנטן די קינדן
פון סדום מוז'אוהה די דמרטן זיין גוטען מוז'מירי קמכלם
ווי מברם מוז'בעטען זי מיט זי זמלן זי נעבן מיין די גמנגן די
ער הט ווירר קערט פון מירי קמכלט מוז'
גוט בהמלטן · (זיען) מוז'ער ענטפרט מברם זי דען קינדן
פון סדום זי אן · מוז'זמר מלו דם לעבט גמט ב"ה מלם דער
בסטע הט היאל מוז'ערד מוז'דר איין לייב מוז'דר ליט הט
פון מלי ליטן מוז'דר איך בסוראט הט פון מלי איין פייט
היים מוז'הט זי נעבן מן איין הנר מלם מיך ניט וויל נעמן
פון מלי וזמו מייסר מיו גוטען די מיר מייך ניט זמלט בריאן
קענן הייט מדר מטרגן זמלן פון מוזירם גוט מלי בסוראט
הט מברם מיו ער דיך גוטמרן נייטרט גמט ב"ה מייגמט
וזמו מיך איך מן מיט פר ווירט הב דר הט גרעט זי איר ז
זמלן די וזמלסט ניט גברעכן מיין זמך דען מיך וויל בעיטריך
מין מלי דייני וועכן מלם די וועכסט טון מ'וגדרט מלי וזמם
מייער גוטען מיו די נעמט מוז'גיט הין מ'ודם לעבט גמט
ב"ה מיך ווי ל ניט נעמן פון דעם מי ערינן עו זי יט פון מיין
מענטן בי מין ריאן פון מיינם סוך בי מיינם מברים וזגדרן
מלייגט מלי וזמו דם גטסטן הבן די יונגן די איט זיין גמנגן מין
די סטרייט מוז'דו שיין פון דענן אמלן די איט איר גמנגן זיין
דו מיו ער מסכול דוג'מיר אמלן מוז'די גהיט הבן די גפעסם
די זמלן נעמן מיר טיין פון זמקרויב מא'זי גמבן די קינדן פון
סדום מן די אמלן פון מברם מלו זיט ער גזמלט הט מוז'זיט
בעטען מן מיט מלי ער וזמלט זיך דמך עפיו נעמן וזמו ער
וזמלט מוז'זיט דר ווילן מכר ער וזמלט ניט מוז'ער סיקט מברם
די קינדן פון סדום מוז'מיר מיכר בלייבני אמלן מוז'בעטט
זי וועלן לוט מוז'זי גינגן זו מיר סטעט מוז'מך לוט זי כם
ברודרם זין סיקט ער איט מליין גוט · מוז'גינג איט זי מוז'
ער ז דר קערט לוט זו זייער סטעט קע סדום מוז'מברם
איט זיני אמר זיין ז דר גקערט זו מירר סטמט זו דען פלן
מארא מלי מין חברון וזמר · (בעת) מין דר לייט די זעלבינן
וזמר זיך גמט ב"ה ווידר ווי ן זו מברם מין חברון מוז'
ג ס פערלבט ד ך ג קו קט דיין ון מי ו גמר פיו זו פר איר דעו
ך ווי ל ניט פר זמן בי ז דו זיך הב ז דו גאערט זיך מוז'
ווי בעטן ד ך · מוז'ווי טון דיין וזמן מלי דו סטערן פון
היאל מלם ניט וזמן גליט ו ערן מוז'קיין אמם הבן מוז'זיך
ווי ל גבב זו דיינם וזמן מל די לעגדר די ו ליסט איט דיין
מוגן זו ו הב זיך נעבן ווי ן ערבן בי מין מביק ניימרט
סטערק ך מוז'פערלבט ריך ניט מוז'ניימ זיך דר א ימן פר
איר ז זיין גמלן · (ויה) מוז'עז וזמר זו דעו נעבן מברם
פלבט מוז'ובנוגיע יאר דם סטמרב מן דען פלן מיט
זעלב גן יאר · מוז'עז וזמר מלי דו זעבינטפ פון מן ווייב
הגרה דו טלבטר פון הרן דם ווייב פון מברם ו וזמר זמך

די קינדר כתיב איט די קינדר פון תובל דען דא פֿר ספֿריט
הט גמט ב"ה די אענטן קינדר מוין מן גיידט דר גמלן ערד
דא זיינן מוי גנגן די קינדר פון כתיב מלו זי מיין כונד ווארן
מוג'גאנגן מין די זיי כנפֿיים מוג' בויסטן מל דא סטעט זי זיא
מוג'אסן מל דא בייא דר בתך תיברמי · מוג' די קינדר תובל
די זאסן מין תוסכנה מוג'מיר גאמרק בי מדי בתך תיברמי
מוג'זי בויסטן די קינדר תובל מין סטעט מין תוסכנה מוג'
הייסטן מיר נאמן סכינה פון וועגן דען נאמן סלינה דר זון
תובל מיר פֿאטר מוג'אסן מין מיר בי דען הייגיטיגן טג מוג'
עז וואר מין די וועלבינן לייט דא סטרייטן די קינדר כתיב
איט דען קינדרן תובל · מוג'זי וואדן פֿר אמרט דא
קינדר תובל פון די קינדר כתיב · מוג'זי אסלטן גמל ד א
קינדר כתיב פון די קינדר תובל דרייא האנדרט מוג' זיבנציג
אסן דא סוועדרטן די קינדר תובל מירדר וועלבינן לייט זי דען
קינדר כתיב זי וסן זי זאלן איך ניט בטוועגרן אבר איט
מוג' קיין אן פון מוג זאל ניט געבן זיי טעלטר דען קינדר
מיינם פון די קינדר כתיב דען מלי די טעלטר דען קינדר
תובל וואדן פֿר היפס מין וועלבינן טאגן · דען עז וואדן ניט
גפֿונדן וויבר די וז היפס וואדן מלם די טעלטר פון תובל ·
מוג' עס וואר זעזין וועלבר ביגערט הט מיין היפס אענט
זי הבן דר מי גמנן זי דען טעלטר פון תובל מוג'הט פון זיא
מיין וויב גמוען וואר הט בגערט · מוג'מלי די קינדר דער
אענטן פון קינדט קינדר מוג' הערן הבן גיזוען פון דיא
טעלטר תובל מין די וועלבינן לייטן מלי די דא הבן בגערט
מיין זין גסטאלט פון מיין היפסי פרוי · מוג'עז וואר מן
ענד דרייא יאר נאך דעם מלם זי גסוואדן המטן די קינדר
תובל מוך די קינדר כתיב מלו זי ניט וואל גיבאלמירי טעלטר
זי מין זי וויבר · זי הט גינגן פון די קינדר כתיב מלו זי וואנגיג
אן זי נעמן וויבר פון די טעלטר תיבל · מוג'זי קונטן קייני
הבן דען זי הבן גיהיט די קינדר תובל מיר סבועה מלו זי ניט
אין זיך וואלטן בסוועגרן מוג' וואלטן ניט פֿר סטערן מיר
סבועה · מוג'עז וואר עז קומט מיין אמלים סעט מוג' מלם
זי גינגן די קינדר תובל מין די פעלד מוך זי סניידדא זאלטן
זיך מלי יונגן דר קינדר כתיב מוג' גינגן זי דר סעט סבועה
מוג'לוקט מיטלטר מיין יונג פרוי פון די טעלטר תובל מוג'
ברמלטן זי מהייס מין מירי הייזר · מוג'
זי הערטן די ק נדר תובל מוג'זי קומן זי סטרייט איט מין
מבר זי קונטן מין ניט בייא קומן דען עז וואר מיך זי סטרק
דר בערג מוג'זי קערטן ווידר מהייס זי מירם זמר · מוג'
עז וואר מלי עז מרוק וואר מיין וואר גינגן די ק נדר תובל
מוג'דינגטן אמן פון די לייט מוג' טעטין די נמהנט בייא זיא
אמרן וזא ב"ה זעהן טוישט אמן גינג זי דען קינדר פון
כתיב איט די קינדר כתיב מג' זי אמלן גמלן מיר סעטט
פון מוג' זי זי בלויבן · מוג'זי וואדן סטמרקן די קינדר

תובל מיבר די קינדר כתיב דא זעלבינ אמל · מוג'זעהן די
קינדר כתיב מלו מין ער בנג וואר דא ברעלטן זי מוך דיא
אויאר מין דר טטאט מלו זי גיבוימט הבן · די קינדר מלם די
קינדר כתיב איט דען טעלטר תובל גוואסן המבן ברמלטן
זי פֿר מיר מוינן מוג' זמלטן די ק נדר כתיב זן די קינדר
תובל זייט מיר קומן זן סטרי טן א ט מייאר זין מוג' טעלטר
זיין אויר נ ט דען מייאר פֿלי ט מוג' בלוט פון מבֿמנג בי
מינוך · מוג'עז וואר מלו זי הערטן די קינדר תובל די דיר די
דמוינן דא פֿר א ידטן זי פון זן סטרייטן איט די קינדר כתיב
מוג' זי גינגן מוג'וועדר קערטן זי מירי סטעט · מוג' זי וואדן
זיך מיין זאלן די קינדר כתיב מן זעלבינר זייט מוג וואדן זן
זיך בוים זוייט סטעט מן דא אער · מוג' וואדן רופֿן דען
נאמ מייער סטאט עירטי · מוג' דען נאמן דר מדר סטאט
מרנה · מבֿרק מוג' מבֿרק דר זון תרח וואר מלט מין מוג'
נייגיג יאר מן זעלבינן טעג · מין דר זעלבינן זי ט מלו איך זן
מיך הט בווין גמט ב"ה מוג' אמט זן מיך מיך וויל געבן
איין זיבדהייט זוייסן איר מוג' זווים דיר מוג' מ דך וויל אערן
דיין זאמן גמר יאר · מוג'זי מיז די זיבדהייט מלו מ דך הסב
גענבן זוייסן איר מוג'זוייסן דיר מלו מיר זאלט בסניידן זמן
מלו די אזנם נאמן מוג'דיין זאמן נמך דיר מוג' מיין זן דער
מלט מי מבֿלט טמך דען זאל ער וואדן בסניטן מוג' זאל זיין
איין פֿר סניידונג בילדהייט מן מייערק פֿוייס בין מיבֿיק ז
בילדהייט · מוג'דו זאלסט ניט אין וואדן גרופֿן מבֿרק דען
נייאדט מבֿרהם מוג' דיין וויב סרי אמלט ניט הייסן סרי
נייאדט סרה · דען בענטוג מיך וויל בענטן מ ך מוג מיך
וויל אערן מייער זאמן נמך מייך מוג' מיר וועדט זיין זן מיין
גרוסן פֿמלק מוג' ק גינגן וועדן פון מייך מויגן מוג' ער
סטוער מוך מבֿרק מוג' טעט מלי וואל מין גיבאמט הט גמט
דר הער מוג'ער נמט מלי אאנט פֿערטוגן מין זיינם הו ז ·
מוג' מלי די קעלטר די ער גיקומ-פֿט הט בסניידט זי מלו וויל
מין הט גבמטן גמט ב"ה מוג' עז בייב ניט מיינגר ס בר דר
ניט מי וואדן בסניטן מוג' מבֿרק מוג' זיין זן יסאעמל דיא
וואדן דא בסניטן מוג' יסאעמל וואר מלט דר יא לעהן יאר ·
דא ער וואר בשניטן מוג'עז וואר מך דריטן טג מוג' ער
מוי גינג מבר הם פון זיין גלעלט מוג' זעלט זיך מוך די טיר
פֿר דען גלעלט זן דר וואדן מין הין פון דר זן דען עז טעט

מיך גמר וויל זיין פלייס פון דר אילה · וירח וגו'
פון דען מעטיק מן לך לך גהערט אן מב זן לערנן מלם
מיין מרער אענם דער קיין נמר מיז נמך וויל דר קען זן
דעלפֿקוזן מוג' וועלן ער סון זיבֿט מלו מיך מיבֿ ניט · מוג'
מלו נמך מיבֿלר וועלן מיך סון מופֿט מיין אמלט פעלט מלייט
פֿמר טופֿק · זמל ער דמך גמט ב"ה ביטן מוג'ניט מר לאנן
גמט ב"ה וואדט מיך זוסך דמך העלפן · מוג'מלי די מיבֿ
גין מלו מיך גמנגן המט דען וועלן מ מ מין ערטן
וויל מי מלו מיך זן מוגן קומן הט · דא מי מלו מיך זן מוגן קומן

מן מלעגן פֿמרט גמגן מלץ ער נמרונק מוג׳ עבים איטל
גהמט העט · וות וועד ער דת ביות גבול בן ·
נון ניט וות הויך וומרן דת מיט מיבר מלין זמלן גפֿעט הט ·
וות הט ער מוי גרוסר ניט גמר מיין סוועדי זמך מן גפֿמנגן
מוג׳ דמ׳ער דורך מיו מיט פרעט גהמלפן וומרן מוג׳ נוט
העלפֿטן סטמנר קומן ·

פון דעו אעטיק פון מברהם איט טרה לעבן איר פֿמר
ערפֿט וות דר אעטם ניט זמל דענק נמך דען זמלן מלו
הט׳׳ב ה׳׳מ יונק ון סיקט דעמט ב׳׳ה הט מברהם׳ גהייטן
נמך גר כענן ון דומוג׳ הט סטמרק הונגר פֿסיקט מלו ער
הט גליך אות נמך אורים ניהן הט דמך מברהם ניט גדמנקן
גאמלט מלו ער גמט ב׳׳ה גיפֿרמגט העט וומרים המט מיין
דען הייטן דת הער דעו ער הט גדמלט וער קין ווטן
וומרים דו גמט ב׳׳ה גיטמן הט פֿילי לט אעלט ער וו פֿר
ווד הבן · מדר גמט ב׳׳ה קומן וו מיט ון גוטן גיטמן הבן מלו
וות מין מאל פֿסטהן מיו · מלו מברהם דת מו ריך מיו
וומרן ת זמל מבר ניט גדענקן גמט ב׳׳ה העט מיט יות דורך
מיין ום דומרטן זמך קענן ריך מוך אמל אמלן וומרים
הט ער מין דת מדרוך ערפֿט ריך גאמלט דר תירהן מיו
פֿר ערפֿט · אן קמן דו בייט גמט ב׳׳ה ניט פֿרענן מלי
זמלן הבן מלו וועדרלי פֿר במרגי מורומלן · די בייט גמט
ב׳׳ה ב׳׳קומט ווינמומוג׳ מיך מיי ווייל גמט ב׳׳ה ווידר מברהם
גומגט הט (זך זך אמריך ומגדלה סאך) ומגט דער אורט
דריך דו גמט ב׳׳ה ומגט דת דורך מלו דו אמרפֿסט
אמרט ריין (מאן גרוס וומרן דו מיט פון אורים גוועזן מלו מן
גוועזן הט ווד פֿרוס מוג׳ טרויס המפֿטיג מברם מוג׳ טרה
בייט גמט ב׳׳ה וומרן מוג׳ ניקס ומגטן ווילן זי אוטן מיילנט
פֿר הו גר ווידר מיו דעמ זוך ן הן · דר נמך מלו א ומל וועהן
אט פֿר וומגדר מוג׳ ניילן גמט ב׳׳ה מיון מן אורים טעט ·
מוג׳ ניט מליינט מלו דת מן מרקעניט וומר די גרוסי וומגדר מלו
דת גפֿעט וומרן · מלו אן זמך ו ת פֿרוס מברהם מוג׳ טרה
אמרן עו וומר מך הת ערקענט די אמט פֿולמט ב׳׳ה מלו ער
מלו העלפֿן קמ׳ מוג׳ העלפֿט דו ך מן פֿר ניכרן ווט
וומגרדבמריך ער ריין הייליק זמלן טוט · דת וומר מך
פֿרקענט מוג׳ גרוס דר נמן פון מברם ון פֿרואקיט · מוג׳
אמר מך ריך דת פון אן זמל מך ועהן וומל פֿר פֿרואקיט
מוג׳ ניטיגיט כיט מברם מוג׳ טרה גוועזן מלו ער ערפֿט מך
אמרט זמך מיר ת פֿסקייט רעלט · מלו ער ו נמלניט רעלט
מן גוועהן הט · דת וומל מידר אעטם דת פון מב לעדרן וות פון
ניטיגיט הטן מלו אן קת פֿפֿ ו מין בער פֿמלן · מך אן אמל
ויך ניט פֿר וות מין זמך גלמל ך מדרי לייטן דען מיב ויך
מלו דו ביות מברהם וומרן סו פֿר הייטן המטן ניט ון ומגן
מלו ון ון ב ביות הט מברהם דמך ו מן מין קיסט גטון
מלו אן ניט וומל ועהן מיר דת פון מיין מיינק מיין
פֿכטה ון קומט · מלו ער ויך אמל במערמן אות מיינר מך

מוג׳ ער ויך אמל במערמן אות מיינר מך מלו ער ויך
וומל ועהן מיר דת פון מיין מיינק מיין מכטה ון קומט · מלו
אן ניט וומל ועהן מיר דת פון מיין קיסט גטון
מלו ון ון ב ביות הט מברהם דמך ו מן מין קיסט גטון
מלו אן ניט וומל ועהן מיר דת פון מיין מיינק מיין
פֿכטה ון קומט · מלו ער ויך אמל במערמן אות מיינר מך

וומו מין אעטם מיין עבירה ח׳׳ו גסטהן מלו ווד דת מברם
דמכט וועהן ו ון ווטן וומרן מלו טרה מיו ווייב ווד פרענן
ו מיט מוב מיין חיות וועהן ער מבר וגט ו ווד מיט ווטסטר
וות קלן ו דמך מפֿסר בשערמט וועהן וות הט ער ון וועהן
וומגן מוב מיין עבירה אעטם גסטהן דען מוך מיין נוויס נם
הט ער ויך ון ניט פֿר ומן דען וועטם הט ער גומגט מלו
ו ווין ווב מיו · מך אן דמך ויך מו ך קין נם סואך ווין דען
וועהן ויך מיינר מו ך מין נם ווד פֿר ומן וות טוט מיט גמט
ב׳׳ה ערפֿט ק יונם דרוך וות ווד דר אעטם מל נייט ווינאעטם׳ני
ניט מוג׳ נמטור פֿמלן גמט ב׳׳ה אמג טון ווין בליבן מוג׳מ
נמך ווין ון יגן ווילן גמט ב׳׳ה טוט מיטליכן אעטן מלו ער
ווערט מוג׳ ווידרוג מיו ווערט פֿר ווינם הי ליגן׳מאן ניקס
מיבר ועהן מדר פֿר ומסט · אכל סכן ניקס פֿר געטן פון
דען סטרינטן מלו מברהם איט דען קינינן גטמיהט ·
ומל אן מב ערגן מלו ווין פֿרייר בייט סטין איט לייב
מוג׳ לעבן וות מלו אן ויך דמך ווומל מן סכנה בגעבן מיין
פֿרייר ו העלפֿן וו ו פֿרעטאי גפֿענקניס מוג׳ ווער מוטטו
דעמ העלפֿט גמט מך ווידר מין מלי ווין ניטן · מך סטיט דת
ווית מברהם איט דען קינינן מלי גסטרייט הט מוג׳ ו מלי
גסומגן מלו ווית עי מין ומל מארוב גטרויאט גהמט דת
ניכט אן מלי מיינם טרוים מוט ומל מט מוי ליגן פיל גלענן
ו מוג׳ עי ומל גוועהן ווד ענק מלי ער ווין ווד ווערט די מוי
ליגנן מך ווית ער ווית דת בייט נארוב איט גסטהן·
אעטה פון הגר לעבן ון ווטן מיין דינסט ליינר ויך ווטן
המוט מוג׳ פֿרוס מוג׳ גטרייט מי ווטן ו קענן ווכה ווין
טוב סון הגר די איר פון מרה ווד פֿרוס ווער מלו איט
אוט מיין ווערק מלי מבר די הגר ווד פֿרוס ווער מלו מיין
מלך איט מיר ריידט נמך דענמך הט דר מלך ו הייסן
ווידר קערן ון מירי ווידטן מוג׳ ומ׳ט ויך פֿייניגן ומוג׳ ווט
הט ווכה גוועזן׳מלי מיינרוס פֿמלק מ ו פון מיר מהער קומן·
אין דר סרה וירא ווערט ער ך ב ווית די ענגל ון מברהם

קומן מוג׳ ווית די סרוא ים מיכל הייטן איט פרפֿרמוג׳
מרמין לייט די דת מן איר ומ׳ר קמן · מוג׳ ווית מיינר פון
סרוס הייסט הידור דר הט מייגק מן פון עילק דר דורך
סרוס ליהט מיין גמר טיני פֿר ביכטי טעק מב סוועלט ער
ומלט ו מיט פֿר ומרן דת ער ו דרן נמך ווידר ומלט הצבן
ומגט דר הידור ני ווער מיט טרוים פֿר קומן דען ומן פון
עילק מלו ער וות מיין פֿר ביכטיגי טעק הט מוג׳ ליגט מיט
ווית ויין טרוים · דר אן פון עילק סרייט ני ווער קיין
טרוק דר הידור בליב מלו בייט ויין ומן זמוך ומר דר ומל
פון עילק פון דר גמלני סטט סרוס מוט גומגט מוג׳ ווית
ויין טעק דת הינטן ומן · מוג׳ נמך פיל ומעהר מנרי גרוסי

חרוטים דמרינן ון פֿינדן ·

וירא מוג׳ ער ביוויט ויך ון מיט גמט ב׳׳ה מין פֿלוומרת
מוג׳ סיקט ון מיט דרייט ענגל פון ייני דינר דיט מין
ומלטן

ומלטן כוזלן • מוז עז ומר מלו ער מו זאם מוך דר טיר פון
גלעלט • מו הוב ער מוך מיני מירן מוז • אך דרייט אמן
קומן פון ווייטש ער סטאר מיך מוז לויפט זי מכטקיגן מוז
ומר איך ביקן קיגן זי מוז ומר זי ברענגן לו ניין היוז • מוז
ומקט לו זי מן ביט מיך מיך גיט ניט מוטק ווען מיך הסב
גזונדן לייטעליקייט מן מייערי מירן מלו קערט מיך מוז
קומט מוז עסט איש איר מין סטיקברוט מוז ער סטרקט
מן זי מלו סב קערטן זי לו גן מן זיין היוז מוז ער גסב זיש
ומסר לו ומסן מיר סטויב פון דעם מוז גלעלט זי מכטר
דעם בוש מי דר טיר פון גלעלט מוז ער לויפט מברהם מוז
נסם מין קמלב מין דייר מלו יוגב מוז גוט ומר מוז סטעלטט
זי מוז גסב עז לו זיין קעלבט מליער לו ברייטן עז מוז
מברהם קסם לו טרה מי דם גלעלט מוז ומקט לו מיר מיל
דיך נעם דרייש אסם ומאל אעל מוז קומט • מוז אמך קילן
דרייש דם איש לו לו דעקן דעם הסגן ומוז אן דם פלייש קסלט
מוז ער מילט מברהם מוז ברסלט פר זי פוטיר פון רינדר
מוז אויך פון סמלך מוז גסב פר זי לו עסיקמויל בי זי פלייש
גסר גקסלט ומלט זיין מוז זי עסין • דר נמך ברסלט ער דם
קמלב פלייש מלו ער גקסלט הט מוז טעטש פר זי מוז • ומקט
עסין • מוז עז ומר מלו זי המען פולעט פון לו עם דם ומקט
זי לו מיק איר ומלן וויזר קערן לו דיר מן וזו מיינר לייט מלו
איש די מלו איר מלי נמך ווערן עבען מוז גזונד זיין מוז עש
ווערט דעם זיין מין זון לו סרה דייגן סוך ר זיש
סטוגן זי מויך פון דמן די אמן מוז גיגן מירם ווען מלו זי
דם הין גסיקט ומרן מן דעם ועלבירן טמן ומרן מלי די מן
ומוגר פון סרוש מוז עאוזרה מוז מלי דיר פיך סטעט גסר
ביוי מוז זיגדיגי לייט זער • מוז זי דר גירנטן גסט ב״ה איש
מלי מירי מון ווירדיקייטן מוז ומרן המפרטיג מוז טעטן מן
ווירדיקייט מוז דר גירנוג פר גסט ב״ה מן די זעלבן טמן
עז ומר מיין ווי מן מירם זנר די ומר גרוש מוז בריית זער
זוש פיל מלם מנדר הלב טג דייש מוז מן דר ווי ומרן סיי
ומסר קוועלן מוז היסם גרסייש דעם ומסר דם גינגן זי
מלי די מן ומוגר פון סרוש מוז מלי די סטעט פיר טג מיש
ימר אמן איש מירי ווייבר מוז קינדר מוז איש מלן דעם מירן
מוז פרייסטן איך דם איש בויקן איש טמלן איש מלרייש
זסט מוז מן דר לייט מלי זי ווי וסטיג ומרן סטונדן זי מויך
איש מנדר מוז בגלייסטן מיין אמן מן די פרוש פון ווינכ
גזעלן מוז מיין אמן מן די טמלטר פוויינכ גזעלן די נמך מיין
אייר ומר מוז סמסטען איש מנדר מוז ומרן בייש מין •
מוז אך מיין מן איין פרוש מוז ווין טמלטר מן המנדן ווינש
גזעלן מוז ומר טקס זגן מוז ומר דם נקס קסה מוי טעטן
ווש מס אסרגן בוי מן דעם מובנט • מוז קערטן דר נמך דר
אמן ווירד מין ווין היוז מוז פרוש ווירד מין מיר הוז מס
מובנט מוי טעטן זי מלי לייש מלי טמ פון די פיר טג מיש
ומר אך ווען מיין פרעמרר אן קסק דם הין מן מיר סטעט

מגדרי וייט ביז דו דר אן טיעור סטערבן אוט מוֹ׳ זעגן ער
וואָ ער טרייבט זי מיז וואָ מטוומרטן זי זי מיט מוֹ׳ ומגטן
זי מיט וואָ מן טון מידרם דר מן מוטר ומגר קוט • מוֹ׳
ער איד פון מיגלעך מיגלעך די אענט דידם הערט די ווערקן
פון די אמן פון סדום מוֹ׳ עז ומר מוֹ׳ מן • מראר אן קמק
מין מירי סטעט וואָ ומגבן זי מיט זילבר מוֹ׳ גמוֹר מוֹ׳ לוֹ. מוֹ
רופן מן מירי גלי סטמט דו מיט קיינר קין סטיק כרוט
ומל גבן זי עטן • וואָ טן דר מרים אן זמם מיט זר וואָ
אוט ער פר הונגר סטערבן דען ער קעגט ניט בקוען מיין
ביין ברוט זי עטן • מוֹ׳ ער גמך סטרייב קמאן מלי די אמן
פון דר סטמט מוֹ׳ נמק מיין מיטליכר יין ו זבר מרר גמוֹר
ווירד וואָ ער מיט הט גבן • מין מירר הט ניקעגט יין
זבר מרר גמוֹר וואָ נמק ער עז מוֹ׳ גינג הין מוֹ׳ מך מלי די
קליידר פון דעם מראן ניגן מיט מב פוס לייב ווען ער
טוט ומר מוֹ׳ סטרייטן מופט דריבר ווער דר סטמרקסט
ומר דר ביהמלטט • מוֹ׳ דר מך טרוגן ו מין נמקטיג מוֹ׳
בגרמבטן מין מגטר מיינן בוים וואָ מז ומר מין די וויסטן
מוֹ׳ וואָ טעטן ו מלי טמגן ומען מי מר מין מיר זגר ומר קוען
דר דם גיסטמרבן מיז מן מירם זמגר (יחי) מוֹ׳ עז וואָס
מן טמגן דם סרה מיקט מליעזר נמך סדום מוֹ׳ פמגר מין
אן פון סדום סטרייטט איט מיינם פרעארן אן מין מראר
מוֹ׳ דר אן פון פרום ניהט דן מראן גמגן מוז מוֹ׳ נמק ווין
קליידר מוֹ׳ גינג פורט מוֹ׳ ער סרייט דר מרים אן ז מליעזר
מוֹ׳ בעט ט ז מיט מוך די גם לטמם דז מיט הט גטמן דר
אן פון סדום וואָ וויקט מליעזר ז דען אן פון סדום מוֹ׳ אמם
מיט וומדום טוסטו דו מוֹ׳ נעאמסט דם דען מראן אמן דמם
ווינגה דר דם מן מייער זמר מז קוען וואָ מנומרט דר פון
סדום מז ער דען דיין ברודר דר אן מדר הבן די אמן פון
סדום ריך ז מייך יכאר גיסטערט הייגט מלי דו ווילסט רידן
ווגן דו זבלבגן אמן • מוֹ׳ נמקט מליעזר איט דען אמן פון
סדום פון ווגן דען מראן אמי מוֹ׳ ער גינפהיט מליעזר ז
נמאן דעם פון סדום די קליידר פון דען מראן • מוֹ׳ ער
מיולט דר פון סדום מוֹ׳ סוֹג מליעזר איט מין סטיין מן ויין
סטירן מוֹ׳ מלי ער זמך דו בלוט מדר סטירן פון מליעזר וואָ
בגריף ער מן מליעזר ז ומגן גיב איר איין לוֹ מלי מיך דיר
וואָ פיל ביז בלוט מוז דיינר סטירן הב מוז גזגן דען מוז מוז
דו גזגן מן מוסרם זגר • דם ומגט מליעזר דו המסט מיך
פר וואוט מוֹ׳ מיך אמלדיר נמך לוֹן דר ז גבען • דם וואלם
מליעזר ניט ז הערן דען סדום דם בגריף דר מליעזר
מוֹ׳ ברמכט מין ז דען רייכטר פון סדום ז טקרם פר גרייכט
מוֹ׳ ער רירדט דר אן ז דען רייכטר גינמר איין הער מז מוֹ׳
מוז הט איר דיר אן גטמן וואָ הב מיך מן גמלמגן מוֹ׳ איט מיין
סטיין מוֹ׳ בלוט מוז דר סטירן גמגן מוֹ׳ וויל איר איין לוֹן
ניט גבען דם וגט דר רייכטר ז מליעזר עז מז ומר וואָ ער
דיר ומגט גיב מיך מיין לוֹן דען מוז מוז דז דעלכט מן מוגורם

גער • מוֹ׳ פר הערט מליעזר דיריך פון דעם רייכטר וואָ חוב
ער מוך מיין סטיין מוֹ׳ סוֹג דר איט דען רייכטר מין יין
סטירן מוֹ׳ ניקט מין דר סטיין מין דר סטערן דם רייכטרם
מוֹ׳ לוֹך מרוז בלוט דם וגט מליעזר מוֹ׳ מוז דז דעלכט
מין מייסרם זמה מלוואוט מוך דען אן ומלעבן וואָ גיב דוה
עז מיך דען אן ומלעבן ז מיך דיין דעלכט דז המסט ועלבסט מוז מוז
גסטרבן • מוֹ׳ ער ז׳ סטיין מליעזר דען אן פון סדום בייט
דעם רייכטר מוֹ׳ גינג מרוז ויינם וועגט. מוֹ׳ עז ומר מלי
ז המטן גסטריטן די קינדר פון עילם איט דען קינגן פון
סדום מוֹ׳ המטן מך גפמגן לוט מוֹ׳ מל זיין גוט המטן ז מך
איט גנומן מוֹ׳ עז ומר גקינדגט ז מברהם מוֹ׳ ער גינג
מוֹ׳ סטרייט איט די קינגן פון עילם מוֹ׳ בסיראט פון מיר
הנד מל דז גוט פון לוט איט מוֹ׳ דז גוט פון סדום מן דער
זעלבגיי ניט הט גומגן דז וייב פון לוט מן מין טמלטר מוֹ׳ ער
הפט מיר נמאן פלטית מיז מן טייטם מוז ניהן דען ער זגט
דז מן גמט הט מוז גזגן איט מל דעם ז׳ קינגן מוז הגדן דר
ק׳ נגן פון עילם מוֹ׳ ו ז מוֹ׳ ומר גרום פלטית דם נמק מיז
מיינר פון דען לוט פון סדום ז מיינם וייב דם קמק מין
אמל מן די סטמט עטליכי טעג • דם רוסטן מוז פון אמלפון
סדום וויז מיר גבריך ומר דז קיינר ומלט גענדרעזעלבגן
אן מין בוים ברו ז ז עטן ביז ער סטערבן ווערט מיט זגר
מוֹ׳ ז׳ טמלטן מלוז מוֹ׳ ז׳ מך פלטית. די טמלטר פון לוט דען
זעלבגן אן ווערפן מן דר גמט פון דר סטמט מין הוגר
מוֹ׳ ומר ק יגר דר הצט מן עפיז עט מן ומגבן מלי ער קעגט
זיך איט ערהמלטן מוֹ׳ ז׳ ומגבן ומר טן נמחטט מיז ז גין
מוֹ׳ ומר זיך ערפלין מיר זייב דר ברוגג מיר בער דעזעלבגן
אן מוֹ׳ שפ זיט מן איט ברוט מין פר במרן פילשטע מוֹ׳
ז עברקוויקט דז ומגבן דען זעלבגן אן • מוֹ׳ עז ומר מלי ז מיז
גינג המטר הולידת נמק ז ברוט מוֹ׳ טוט עז מין מיר ווחמר
קרוג מוֹ׳ ומגן ז קמק מן די סטמט ווחו דר מרים אן זמך
דם נעאט ז דז ברוט מיז דען קרוג מוֹ׳ גמך עי מיט מוֹ׳
ער עסט מוז הט ז מיט גטמן פיל סטע מוֹ׳ ז ומרן פר
ומונדרט מלי די אמן פון סדום מוֹ׳ עאורה מוך דיין מראן
אן דעם זעלבגן ומרום ער וז זמגן קמן ומבן מין הונגר
וז פיל טעג מוֹ׳ ז׳ ומגן גזגלן ז זיין גזגלן דז מיז ניט
מגדרסט דען נייטרט ער עסט מוֹ׳ טרינקט דען עז קמן
קיין אמנם ומבן מין הונגר מז פילטעג מל ווח דר מוֹ׳ זיין
מן גיהט מיז דר ז ניט הב גטמן • מוֹ׳ עז פר בורגטן זיך
דרייט אמן מן די סטמט ומר דר מרים אן זיין העט מין
פר במרגים דז ז ומלטן ווסן ווער דעם מראן אמן ז עסן
ווערט בערגן • מוז גינג מוז דיט פלטית דיט טמלטר
מין מירן ומטר קרוג מוֹ׳ ז׳ גינג ז עטפמן ומטר מוֹ׳ ז׳ מ טוט כרוט

גינגט

נמאן מירן זון אומב די מיט זן זמגן מון מירק פמטר הט ו מין
גומזן דר מי נמך דר פמטר מן פמלק אומב ביו מוך דען
היינטיגן טג מו׳ די יונגסט רופט מך דען נמאן מירן זון כן
עמי דר מי דר פמטר מן דען פמלק עמאן ביו מוך דען
היינטיגן טג . מו׳ עי ומר דמ נמך דען דמ ניג לוט
מו׳ ווייי זוויים טעלטר מון דמן מו׳ער ומס מיכר דען ירדן
איט ווייי זוויים שעלטר מו׳ מיר זין מו׳י ומרן דר ומקסן
די זין מון לוט מו׳ זי גינגן מו׳ נעמן וויך וויבר מון נוך כנען
מו׳ זי זוויטן זו זי זין מו׳ ומרן פרוטבר מו׳ אערטן וויך
ערי . מו׳ עי ומר מין דר זעלביגי ווייט מו׳ ער זוך מברהם
מון דען פון ומרא מוך גינג מין די נוך פלסתים מו׳ ומזט
מין נרר מין דען פוך מו׳ זוומבל זוומבל ומר מלו מברהם הט
מין נוך כנען זומזט דם ומר די הינדרטסי ומר זו מברהם
ווין לבכן דם קמם מברהם קנן נרר . מו׳ עי ומר מלו ויא
נמהנט קשאן זו דען נוך דם ומט ומר מברהם זו סרה ווין ווייב
זמך דמך מיך איר די זו איי פוטיפטר ווערטס זו מלי די דיך
פרמגן ווערן מוס ווילן מלו איר זומלן בפערטס ווערן פוזדען
ביון מין ווילן דם זומרט מו׳ מלי דר מברהם זמס מיט זמר
פלסתים דם ועהטן די קעלכט די סרה דען זו ומר נמר טין
מו׳ זי פרמגטן מויליי מברהם דם ומט ער זו ז ווין פוטיפטר
זו גינגן די קעלכט פון מבימלך מו׳ לובטן סרה זו מבימלך זו
זמלט מי קומן מין זמן דעם זנר כנען ער הט מין
פוטיפטר בייט ז די מי נמר אעלטיג טין . מו׳ער הערט
מבימלך די דיך פון מלי ווין קעלכטן מלו לובטן זו די סרה זו
מיט מו׳ער פרקט מבימלך די הערן מו׳ סרה מו׳ ברמלטן
זו זו מבימלך מו׳ זו קמם סרה מין די הו׳ז מבימלך מו׳ ער
קינג זמך דם זו וזט אעלטיג טין ומר מו׳ זו גלי מיט מין
ווין מוגן אעלטיג ומו׳ מו׳ ער גינג זו מ ר מו׳ פרמגט ז מ
אער מ ז ער מן דם די איט מיט ביפט קומן מין מוגרם זמר
מיט ענפרט סרה ער מיט איין כרוזר מו׳ איר ווין קומ פון
זנר כנען זו ומזן מלו ומ איר הבן גפונדן . דם וזט מבימלך
זו סרה פון איינם זנר מ ז פר דיך מלו ומו עי דיר ומו
גפמלט ועלן דיין ברוזר מיט זנר נייפרט איר ומלן מין ער
היבן מו׳ גרייטן מיבר די גלי זנר דר וו זמלו ער ווט דיין
ברוזר מיו . מו׳ ער פיקט מבימלך מו׳ לויט ריפן זו מברהם
מו׳ ער קמם מברהם פר מבימלך מו׳ ער זמגט מבימלך זו
מברהם דיך הב גבמטן פר ערן דיך מיט זנר מלו ווט עי
ומו גפמלט מין די מוגן מוס ווילן דייגר סוזטער סרה
מו׳ ער גינג מוי מברהם פון מבימלך מו׳ גינג מיט נמך די
גמב פון דעם קינג . מו׳ עס ומר מט מובנט מי נמך דיט
לייט פעלגן זיך סלמפן זו גין מו׳ דר קינג זמס מוך זייט
סטול מו׳ עי פמלט ביו מין דען אמרגן מו׳ עי טרוזאט מיקוי׳
מין מיין ענגל פון גמט ב״ה קמם זו מיט מו׳ הט מין כלוס
פוערט מין דייגר הנד מו׳ טפונר ענגל מיבר מבימלך

מו׳ ומלט דר סלגן מין איט דעלפוטערד מו׳ער דר טרעקט
מבימלך מיט טרוזט מו׳ ומגט זי דעק ענגל ווט המב מיך
דען גזינד זו דיר מלו די קומסט זו איר זו דר סלגן איך איט
דייגם פוערר דם ענפרט דר ענגל מו׳ וגט זו מבימלך דו
א זו סטערבן פון ווענן דר פרוזט מלו די גברמלט המסט
געפטרט מין דיין הוז דען ו מי באמט פון מייגן אן זו איט
די וויב פון מברהם דר מן דיין הוז קומ מי מיטנרט קער
וידר דם וויב פון דען אמן דען זעלביגן דען ו מי זו, וויב
מוב דו ו זו ניט ווערסט וידר קערן) אוסטו סטערב מו׳ מלי
די דיר זו נהערן מו׳ מן דר זעלביגי נמכט ומר מ ין גרוס
גסרי מ מן זנר פלסתים דען ו זטהן מלי די מן ווטנר פון
זנר פלסתים מן גסטמלט פון מייגם אן דר דם טטיט מו׳
הט זו בלום סוערר מן דר הגר מו׳ סלוג מלי די מיוטנר
דם זמרם איט דען סוערר גינג מלו מו׳ ט ויג ו . מו׳ער
טלמגט דר ענגל פון גמט כ״ה די גנן זנר פלסתים ן דער
זעלביגי נמכט מו׳ עי ומר מן ו מין גמר גרוס פר
טוולוגן מין דר זעלביגי נכט מו׳ז אמרגם מו׳ ומר מין
מויך המלטוג מלי מי׳ר טרמכטן מו׳ מלי מי׳ר מוו גנג מו׳ ומר
מן ו דר טלמך פון מברהם ב״ה ווענן סרה די ווייב מברהם מלו
ו גטוען הט מבימלך (ויהי) מו׳ עי ומר מם מאדגן דם
פריפט זיך מבימלך איט ניטרוס מו׳ איט מיין מו׳ זי ווין
גרוסי דר סרעקוס מו׳ סיקט מו׳ ז רופן מ ויי׳ני קעלכט
מו׳ ומר ו דר ניין ווין טרוזט מו׳ י פעלכטן זיך גמר ער .
(ויען) מו׳ער ענפרט מין מן דר דם סטוגי בייט די קעלכט
פון קינג מו׳ער וגט זו דען קינג אויף הער דר קינג וידר
קער די פרוזט זו מירן מן דען דו ז מיר רעכטר מן . דען
מוזט גסמך פרעה קינג פון אלרים דם דייר מן קמם נמך
אלרים מו׳ער זמגט מויך ווין ווייב מלו ו ווין סוועטר ווער
דען מו מיו ווין גברוזך זו טן ומר ער הין קומט מן מין
מגר זמר זו ומזן דמרטן . מו׳מו סיקט פרעה מו׳ נמך
דיי׳ פרוזט ומלט זו ז מינק ווייב נעמן מו׳ ומ ברמלט גמט
ב״ה מויך מן מלגן גמר גרוס ביו ער הט וידר גקערט די
פרוזט זו מירן א מו׳ מינגר איין הער דר קינג פר ומר מיו
ווייסיגלך ומו געטטרט זו נמכט מיו גיסעהן זו דען גנג זנר
מלו דו ו ווי גוזען מן מייגר גרוסן פר טוולוגן מו׳ גמר
גרוסי ווט טן מו׳ גשריי׳ מו׳ די א ר נן אער קענן ווישן
מלו דו מלו מיו גוזען ווענן ויר פרוזט המלבר די זו גנוזן
המטם . מו׳ מיגר גיב די דמיגי פרוזט זו מירק אמן מלו
דו מוא וגסט פיליכט אעלכן גסעהן מלם די פעלכטנם
פרעה קינג פון אלרים איט ווייי קעלכט . מו׳ זמ מוגם
ניט דמריבר סטערבן מו׳ ער מיילט מבימלך מו׳ זיו דוגן זו
סרה מו׳ זי קמם פר מן מו׳ ער סיקט זויך דוגן מברהם
מו׳ ער קמם פר מיט מלו וגט מבימלך זו מירן אמם מיו דם
ווערק מלו מיר בייבי איר גטון המבט . מלם מיר המבט
גמלגט מיר ווערט גפוויסטריג . מו׳ המב מיך ומלן

נעמן דיא פרויא זו מין וייב . מוז זאגט מברהם איך האב
גדאכט איך אאלבא וואלט גטיידט בון קיידט ון אאלבאן איך גזאט
העט דא זי איין וייב וועד . מוז . ער נאמ מבישלך טאלך מוז
ריגדר קנעכט מוז . אירידן מוז טוישט סטיק זילבר גאב זאלבא
מברהם מוז . זאר מיט איך וויידר גאבן סרה ער זאל מבישלך
ז מברהם זאן איין גאלן זאר מיז זו פר מייך . זאמ מין מייער
מוזן מט בעשטן גפאלט דא זאלט מייך הין . מוז . ער ניקט
מוז מברהם איז סרה פון מן גידכט דא קינד איז עהרן
מוז וויר דיקייט . מוז . זאלט וויך מיט זאר גרר מוז מלי די מין
זיגר דז זאר פלסתים מוז די קנעכט פון דען קינד די זאמרן
נאך מלי פטעקן מין די זיא טג ועד איז די פלעק מלי דז דר
ענגיל זי הט גפולגן די גלי גאלט מוך דר זאך זאגן פרה .
מוז . ער סיקט מבישלך ז מברהם ז זאגן . זייא דאך מוביטן
פר דייני קנעכט ז דיינם נאמ ב"ה מלי ער דאך זאל מב טוא
פון מוז דיין טוים מוז . ער בעשיט מברך מוך וויל מבישלך
מוז מוך וויל זייער קנעכט . מוז . ער היילט נאמ ב"ה מבישלך
מוז מלי זייני קנעכט (ויהי) מוז . זו זאמר מין . דר זייט דער
זעלביג פון ער עטליכי טג מוז . פיר אמניט מלי . ער זאמר
ז מברהם מין זאר פלסתים מין גרר . דא גאלט הט .
מן סרה מוז גדענקט זי ז . רוטים מוז . זו זאמר טרמן מוז .
גזויגט מיין זון ז מברהם מ . רופט דען נאמן זי זם זון דער
מיך זאמר זאמרן גיכמרן זועלכיג זומן הט ז מיך סרה ילחק
ער ביסניידט מברהם זיין אן ילחק דא ער אלט טג אלט זאמר
מלי זויז מיך הם ב"ה גבמטן הט ז טון זייגט זאמן נאך מיך .
מוז מברהם זאמר מלט הונדרט יאר מוז סרה זיין זייב זאמר
מלט נייגליג יאר דא מיין זאמר ילחק גבמרן זאמרן . מוז עם
זאמקטט דם קינד מוז זאמר ענטוויגט . מלי אאלבא ער מיין
גרוסי סעודה מן דען טג מלי ילחק זאמר ענטוו גט זאמרן .
מוז זי קאמן סם מוז עבר מוז מלי די גרוסי הערן פון זאר .
מוז מבישלך דר קינד פון פלסתים מוז מלי זייני קנעכט
מוז מבישלך זיין פעלד אגרסאק ז עסן מוז טריגקן מוז
פרייך ז זיין מן דר סעודה מלי דא הט גאלבא מברהם
מן דעם טג מלי ער הט מטוויגט ילחק זיינן מוז מך תרח
דר פאטר פון מברהם מוז זיין ברודר נחור די זיינן קוזן
פון חרן זי איט מלי דען מיליגן מוז . זאמרן זיך גאר זער
פרייטן מלי זי הערטן דז סרה מיינן זון גיזאמן הט מוז מיט
קוזן מך ז מברהם מוז עסטן מוז טר נקי מין דער סעודה
מלי גאלבא הט מברהם מן דעם טג מלי ער הט מטוויגט
ילחק . מוז זי פרייטן זיך תרח מוז נחור איט מברהם מוז
זאמן איט מיט מין זאר פלסתים פיל טעג . מין דר זעלביגן
נייט דא פטרבט סרוג דר זון פון דאו מיט ערסטן יאר מלי
דא זאר ז מברהם ילחק דר זון מברהם מוז . זו זאמרן מלי דיא
זעב טג פון סרוג פון מיט הונדרט מוז . זיין מוז דרייים ג יאר
מוז . סטמרב מוז יסאעמל דר זו מברהם זאר סרה ילחק ז
זעלביגן נייט זאמר ער מלט פירלהטן יאר סרה ילחק ז

מברהם ואמר בלייבן זיצן מויך זיין קטאלין מוי ואמר ניט
מרמב נידרן מויך די ערדן מויזיש ער הט גטוזרן זי זייעם
וויב טרה מוי ער ניט זול מרמב סטיגן פון קטאלין מויך
די ערדן מוי ער זאגט מברהם זו דען וויב פון יסאעל מיין
טאכטר גיב איר מיין זוניג וואטר זו טרינקן דען מיך בין
גמר אימט פון דען וועג דא ענפרט דו וויב פון יסאעל
מוי זאגט זו מברהם איר הבן קיין וואטר מוי קיין ברויט מוי
בלייבט זיצן מיזמיר גלעזט מוי אי זאגט ניט מויך מברהם מוי
פרעגט מין ניט ווער ער ואמר • נייזרט זו סוג מיר קינדר
מיך גלעזט מוי גלזט זו מוי • גלזט מך מירן אן יסאעל
מוי לעטטרט מין • מוי ער הערט מברהם זו מיר דיר
פון וויב פון יסאעל זו מירן קינדר מוי זו טטט מיך גמר
ער בתג מוי גלגן מיך גמר מיבל מין זיני מוגן מוי ער
רופט מברהם זו דר פרו א זי זאלט מרוין זיצן מוז מיר גלעזט
זו מין מוי ניגן מרוין די פרויט מוי סטעזלט זיך קינן מברהם
מוי מברהם ואמר נמך מו זיצן מויך זיין קטאלין מוי ער זאגט
מברהם זון וויב פון יסאעל זו דר הערט היים קוי דיין
אן יסאעל דא ואלטט זו מין זמן מלי דיר דמיגן • עם
מיז קוין מלאמר מיי יצר מלטר אן פון זמר פלטים זו
בוזן דיך מוי מוי גיט ער מוי זיין גסטעלט מוי
דו המסט מין ניט גפרעגט ואער ער מיך מוי דא ער זיך מן
דיניט דר היים המרמם • ווי רידט ער זו איר מוי זאגט
ואען דא הערט מהיים קוין דיין אן יסאעל ואזאגט זו מיך
מוי הט גיגט דר וצלבין אן ואען דו מהיים קוין הערט
ואלטט מב טון דען זמר זיין גלעזט מוי דו המסט געבן
מלה א מוי ואלטט מיין מ דרן זמר מן די סטעזלט טון מוי ער
פולערט מברהם כפלזדר פרויט מוי קערט זיך מוי גיגן
מויך זיין קטאלין קערט זיך וידר ווי זיגט ווענט • מוי עם
ואר נמך דען מוי ער קמן יסאעל פון זיין גיגט ער מוי
זיין אוטר מוי ער וידר קערט זו זיין גלעזט ווא רידט זו מין
זיין וויב מ די ריד די דמיגן • ווי קוין מלאמר מיי יצר
מלטר אמן פון דר פלטים זו בוזן דיך מוי מוי זאגר
זיין גסטעלט מוי ך הב מין ניט גפרעגט ווער ער א •
ווא ער זמך מוי דו ניט דא ב סט ווא ווענט ער זו איר זו זאגן
וון דא הערט קוין דיין אן ואען מוי זאגן זו מיך מוי הט גזאגט
דר מלטי אוטוט מב דען זמן פון גלעזט דען רוא המסט
מהיים מגיין גטן זאגט מוי זו מ ב • (ויקח)
ן גטמן • מוי ער הערט יסאעל מין דר זלבין זו מוי
מוי ער מויך מסוזר יסאעל מין דר זלבין זו מוי ווענט
זיין וויב פון קינדר מוי מ זיין פלטים זו ווייזן מוי זאגן
פמן דמגן מוי גיגן מן דא זר פלטים זו ווייזן פלטר דא
דר ניט מברהם זו יסאעל ווייזן זון מויך די גם קטטים זיין
ערשט וויב • מוי ער זאגט יסאעל איט זיין קינדר
ב יט מברהם פון טעג מיך זלבין זאגט מוי מברהם ווי

ואזאר מק ער מן דרייט יסר דא זגט מברהם מיך וון וידר
גין מוי זול ואהן יסאעל איזן מוי זול וידר קומן דען מויך
הב מיז ניט גיהרט מין פון טמגן מוי ער רייזט מויך זיין
קטאלין מוי ואזאר גמגן זו דר וויטטניש מוי גרייכט דא הין
זו דעם גלעזט יסאעל איטן מין דען טעג מוי פרעגט מויך
יסאעל מו גיגן מרוין זיין וויב פון גלעזט מוי זו זאגט ער
מיז ניט דא איזן הער דען ער מיז גגן זו יסגן מין פלזר מוי
מך זו זיירן די קטאלין מוי זו זגט זו מברהם קמק
מהער איזן הער זוג גלעזט מוי עם מיין סטיק ברויט דען
עם מיז אימט דיין פון וועג • וון זאגט זו מיר מברהם
מיך וול ניט מב זיזן דען מיך בין מיין זו גן איגם וועגם
נייזרט גיב איר מן מיין וויג וואטר זו טרינקן דען מיך בין
דרסטיג מוי זו מיילט די פרויט מוי לויפט מוי קמק זו מיר
גלעזט מוי ברמלט מרוין וואטר מוי ברויט זו מברהם מוי
גמב עט פר מיך מוי סטמרקט מן מין זמר ער זו ער
זו ט עסן מוי ער עסט מוי טרינקט מוי ואזאר וואל גאוט
זיין הער ל מוי ער כעסט זיין זו יסאעל מוי וויל ער הט
פולענדר זו עסן וון לובט ער הט • מוי זאגט זו דען וויב פון
יסאעל וון דא היים קוין יסאעל דא ואלטט זו זו מיך
זגן מלי דיר די דמי גן עם מיז קוין מיין מלטר אמן פון
זמר פלטים ך מוי מוי מוי זיין גסטעלט מוי ער
הט זו איר גזאגט וון דא קוין יסאעל מהיים ואלטט זו
מיך זמגן מלי הט דר מלטי אן גזאגט דען דמגן דען דוא מין
דא גלעזט גאלט המסט דר מיז גזט טון מין ניט מב פון
דעם גלעזט • מוי ער פולענט מברהם זו בפלזן די פרויט •
זגז רייזטיט ער מוי גיגן זיין סטמרקט זון זר פלטים מוי
דא ער מהיים קמק יסאעל זו זיין גלעזט דא גיגן זיין פרויט
מיך מנטק גן איט גרייזן מוי ואזאר גאוט הערזמוי זגט
זו מיך מז מי מלהער קוין מיין מלטר אן זמר דעם זמר
פלטים ך מוי הט נמך דיר גפרעגט ואבר דו ואזאר ניט
דא • וון הב מיך זו מיך מוים גלגן ואזאר מוי ביגיטיגט זיך מוי
ער הט געפון מוי גטרונקן מוי ביגיטיגט זיך הערן מוי
המט זו איר גרעט מלדיך דמגן דיר • וון דא הערט
מהיים קוין יסאעל מלדיך דמגן מלו ואלטט דו זו מיך ואזאר
גמגן פון גלעזט מיך דו המסט דר מיז ער גוט דוא ואלטט
מין ניט מב טון פון דעם גלעזט מלו ואלטט יסאעל מלם
ן זו פלטר ואזאר דא גוועזן מוי מוי זיין וויב מיך הט מהר
ן גטמן • מוי ער זגט יסאעל גאט ב"ה • (ויקח)
מוי ער מויך מסוזר יסאעל מין דר זלבין זו מוי ואזאר
זיין וויב פון קינדר מוי מ זיין פלטים זו ווייזן מוי זאגן
פמן דמגן מוי גיגן מן דא זר פלטים זו ווייזן פלטר דא
דר ניט מברהם זו יסאעל ווייזן זון מויך די גם קטטים זיין
ערשט וויב • מוי ער זגט יסאעל איט זיין קינדר
ב יט מברהם פון טעג מיך זלבין זאגט מוי מברהם ווי

מן זיין פלסתים פילגש. מוז אברהם זיך די טעג
מוז זי וועלן אפקום מוז לויגן יאר (ויהי) מוז עס זאל
מוז ער גינג מברהם איז זייני קינדער מוז איז
מלך דיזעם מוז ער גינג מברהם פון דאזן מוז
דעם פלסתים מוז
מוז דעם מוז מברהם מוז מל דם מוז זי גרעסטע
מברהם פריסי ברוין מוז זיין מל דם מוז
זיין ג בייא די וואסר ברוין מוז זי הערטן די קינדער פון
מבראל דעם קינג פלסתים זו זען זי אסטן גיגרעסן דיא
קינדער מברהם וואסר ברוין מין דעז גאסרקין פון מיר זער
מוז זי קיאן מוז קרינגטן איז די קינדער פון מברהם מוז
ברוי טן מינן דר גרוסן וואסר ברוין מוס זי גרעסן האבן
מוז ער הערט מביאל די קינגן פון פלסתים די דאזיגן מלך
מוז ער קסם איז פ לוי זיין דעלר אסרסטוק מוז זוזאל ג
זיינר אמן זו מברהם. מוז ער ריבט מביאל זו מברהם
מעג זיינר קינדער מוז ער סטארסטן מברהם דא מלך
מוין די גם לסטום מוס זי גרויבט הב זיין קינדער דער ברוין
פון מיט דא וועט מביאל זו מברהם מוז וואר מוס דא לעבט
גסם ב ה דר בפסקוהט די גינג זעלט מ ז מיך זיין מברהם
הב די זעלר מוז זי הב זען קינדער זו דייני קינדער מוס
וואר הויט דיזן טאג מוז ער גסם מברהם זיכ סלך מוז
גסב זי זו מביאל זו זען דעם מ זיין מיינר הנר מוס זו זען מוז
זי מלן זיין זו לייגן מוס מיך הב גגרמבן דעז ברוין
מוז ער גסם מל מלך זי זי בן סלך מוז מין הט גענבן מברהם
מוז מלך סלך מוז קינדר הט ער מין פיל גענבן מוז ער טוועד
מביאל זו מברהם מוז לי דעם טוט דעקבראן (ע)דרוק
הט ער גהייסן דעז זעלגיג ברוזן בר סלב דעז דאזיגן חבן
זי בייזי דריוק גסווארן מוז זי פר סניידן מלי בייזי מיין
מברהייט מין בוך סלב מוז ער סטעד מוז מביאל מוז
פ לוז זיין דעלר אסרסטוק מוז מלי זיינ אמן מוז גינגן מוז
זוידר קערן זוס זלדפ סטים מוז מברהם מוז מלי זי זינגן
בלייבן זילן מ בוך סלב מוז זי וואוען דאזיגן מוז זעלגיג עד
פיל טג. מוז ער בויסט דאזיגן מברהם מיין גרוס זוידסט
הויז מין בוך סלב א ט פיר פ לאזיגן מוז פיר זי טן דער
מוז לט מוז ווער דריין פ לאזלן מיין זוין דאזיגן מוס זילן מלם
מיינר וואר קוין זו מברהם מוז ער קסם זו דר סטוס מריין
די קינד זוין וועלן וואר דם מוז ער מלדן מוז ער עסט מוז
טריגקט זלך זיט מוז גינג זיין דעז דם הויז זו מברהם
וואר מוס סטעטיג זו מלי אסיסטירן הין מוז זוידר וומדרטן
מלם זו קוין פון טאג זו טאג זו עסן מוז טרינקן מין הויז
מברהם סטעטיג. (ויהי) מוז עס וואוען מלי די אענסן דיא
הונגריג וואוען זיין קוין מין הויז מברהם דא גאב מברהם
זין ברוט זו עסן מוז זו טרינקן זו לי וט וואר מוז מידר
דר מן זיין הויז קוין וואר הט ער גענבן קלידר זו בדעקן מין
מלך זיין ווילן. מוז גאב מיך זילבר מוז גאלר. מוז אפקם

מין זיטן גאט ב ה דר מין הט בטאגן מויך דר עדרן מלן
הט ער גאטן אפקום מוז זי טאג. מוז זי זאגן מברהם מוז
זיין קינדר מוז מלי דם זייניגי מין בוך סלב מוז זיין גלעלט
גינג כיז מן חברו (ונחור) מוז נחור דר ברודר פון מברהם
מוז זיין פאטר מוז מלי די מ ריגי וואוען זילן מין חרן דעז זיט
וואוען גיט קוין איט מברהם מין דז לנד כינען. מוז עס וואר
גוטיגן קינדר זו נחור מלם זו מיט הט גזאגט אלכה דיא
טאכטר פון חרן די סוועסטר פון סרה דז וויב פון מברהם
מוז דז מויז זיינן די נעמין פון דעזן דריי זו נחור גוזאגן וואוען
עולן מוז בוי מוז קאוזן מוז כטר מוז חוז מוז פלדם מוז
ירלך מוז בלוזאן מלם זיין דיי הט גוזאגן אלכה נחור זו
ברודר פון מברהם. מוז עס וואר זו נחור מיין קיבם וויב
מוז מיר נאמן וואר רמואה מוז זי גוזאגן פך זיין זו נחור. טבח
מוז גחם מוז תחם מוז אעלבה פיר זין מלו וואוען מלי דיזען
די דם וואוען גבאכן זו נחור נעלך זין וועדר זיין טעכטר דיא
גוזינטן פך נאך קינדר מן חרן. מוז עס וואוען די קינדר
פון מיל דר ערסטי זון נחור מביכרך מוז גדין מוז
מוז מיר סוועסטר דבורה מוז די קינדר בוז דר זאז מוז
נאמאן מוז טוח מוז אדני מוז איסר מוז כמן מוז
יפלט. מוז די קינדר חוז פלדם מוז אליפז מוז עפר. מוז דיא
קינדר פ דם ערור מוז מאורם מוז אדיד מוז אילוך. מוז
די קינדר דלך איטן מוז כיטן מוז אשלם. מוז די קינדר
בלהן שחר מוז לבן מוז דבקה וואר מיר סוועסטר דיזי זיין
די גסלעלט דר קינדר נחור מוז זי מיין גבחרן וואוען מין
חרן מוז ער גינג מרם דר זון פון קאוזן מוז זיין דודר רחוב
פון וויטן פון חרנה הב זי גפונדן מיין טייל מין זוי בייא דעז
במך פרת מוז זי בויטן אל דם מין סטעט מוז רופטן מירן
נאמן פתור וויא פתור דר זון פון מרם דז מיז מרם נהריס
ביי מויך דעז הייטיגן טג מוז די קינדר פון כסד גינגן מויך
זי פינדן מין וואוסיג וואוען זי ווערקטעטיגן דם פינדרי מין
טייל פון קינן דעם זוי סכטר מוז זסן מלן דם.
דמרט הין מי סטעטר זו זי מוז רופטן דעזן מאלן דר סטעט
כסד מלו וויא מיר פחדרט נאמלן מיז נעך מויך דעזיגן
טג דז זוי כטרים מוז זי וסם די כסדים מין דעם זי עלבן זוי
מוז זי אערטן מוז פרוכבמרטן זיך זוי ער מוז תרח דר פחדר
פון נחור מוז מברהם גינג מוז אערט זו נעמן מין וויב מין
מנדרי מין ניט זיינם עלטירם מוז מיר נאמאן מיר פ לה מוז
זו וואר טרמן מוז בוינט זו מיר מין זו מוז ער רופט מין
נאמן נובח. מוז ער לעבט תרח נאך דעז גוזינן יאר
מוז זוועניג יאר מוז ער סטארב תרח מין זו עברים יאר וואר
זי פינף מוז דריי סיג סטי יאר מלו אחר דם גוזאגן מרדוכי
זו מברהם מוז ער וואוען מלי די טג פון תרח זוייט האדרט
מוז פינף יאר מוז ער סטארב מוז וואר כנרמבן מין חרן מוז
נובח דר זון פון תרח לעבט דריי סיג יאר מוז ער גוינט מרם
מוז

מאן מלך מוץ אריך מאך עז אומר מ מרט רר זון מון נובא דר
זון תרח דריי וויבר מוץ מ׳ גוויטן נוועלך זין מוץ דרייי
טעלטר מאך ער גאט בא״ה מ מרך דעזון נובא רייטטיט
מוץ מ׳ גיטר מוץ מ׳ גיך מאך מוץ׳ רינדר · מאך ער זיך דר
זון נובא ער מוץ מ׳ זייני ברידר מוץ׳ זיין גלין גוינר פון חרן
מוועק מ וומען ומאן פינדן מיין פלעך דעז מיר גוט
וואר מוו פיל מלא זי ניט קומען מ מין חרן מוץ׳ זי קומט ניט
זיין איט די קינדר נאהר מירי ברידר בייא מנגדר וות גיוג
מרט זון נובא מוץ׳ זיין ברידר מוץ׳ גפינדן מיין זוין פון וויטן
זון זאך אוחת מוץ׳ מרט · מוץ׳ זי בוימטן מך ח יקטטט
מוץ׳ רופטן מיר נאמן דר טטט מרט מלא זוין רא הייסט מיר
עלטר ברידר דא זוי מרט נובא בי דעז הייטינן טמך
(ויאמר) מוץ׳ זאך דר זון מברך גוג מוץ׳ וואר גרוס מן
די זעלבינן טמען מוץ׳ ער ערנט מין זיין פאטר מברהם ריא
ווענ פון גאט בא״ה מ ווייס מוץ׳ דר קינדן גאט בא״ה מוץ׳ גאט
ב״ה וואר איט מיט · מוץ׳ עז וואר מלא יאמר ויבן
מוץ׳ דרייטיג יאר מוץ׳ יטאעמל זיין ברידר גוג מוץ׳ וואר מיין
בייא מיט מן גלעלט מוץ׳ ער וואר זיך בריאי יטאעמל מיר
יאמר מ ומען מ ך וואר מלא דרייטעהן יאר מוץ׳ גאט בא״ה
גרעט הט מ זי איינק פאטר מ מטטיגרן מוץ׳ מוץ׳ מיך הב גטמן
די זאך מלא גאט בא״ה גרעט הט מ איינק פאטר מוץ׳ מיך הב
גענבן איין ווילן מ גאט מוץ׳ הב ניט מיבר פאהרן זייני רייזלמלא
ער גבאטטן חט איינק פאטר מוץ׳ ער ענגדרט יאמר מ יטאעמל
מ ומען וומרוק האטטן דיך בריאט מיבר איך איט דיוך ומך
מוץ׳ מיין וויניג פון דיין מלא דיך גאט בא״ה הט גבאטן
מ הב טמ מין דיר מו וואר מלא דא לעבט גאט בא״ה ·
גאט מין איין פאטר מברהם דעז ווען ומלט גאט בא״ה ומען איין
פאטר נעמ דיין זון יאמר מוץ׳ ברענג מין מוץ׳ מ פאר איר מן
טטטט מיין ברמנר מופפר ומלט מיך ניט פאר איר איינן
וויב נייטרט מיך ומלט טען די ומך א ט פרייטן · מוץ׳ עך
הערט גאט בא״ה די ריד דא הט גרעט יאמר מ יטאעמל
מוץ׳ וי גפאלט ומלי דיך גאט בא״ה מוץ׳ ומגט מ פאר מ וולן
מברהם איט דיר ומך · (ויהי) מוץ׳ עז וואר מין טמך מלא
דא קוין די ענג׳ מ מברין וך מ פטעלן פאר דעז כמא כלאר פון
גאט בא״ה מלא וואר מך קוין דא הער מ פטעלן דער טען
זוויסן וי פאר גאט בא״ה אקטרג מ זיין מוץ׳ די אענפן פאר גאט
ב״ה · מוץ׳ ער וגט הס״ מ דעז טען פון ומאן קומטט · דא
ענגדרט דר טען מ הס״ מוץ׳ ומגט פון מרוק טאעבן מוץ׳
דר ערדן מוץ׳ בין מין מיר פרוק גמנגן דא וגט הס״ מ דעז
טען ומו ומגטטאן איר מוץ׳ מלי די אענפן דער ערדן
זיין דא ענגדרט דר טען פאר הס״ מוץ׳ ומגט מיך הב גוועהן
מלי אענפן מלי דיך דיין מוץ׳ מיך מן דר ניט מלא
טטוטם בגפרן מ הבן פאר דיר · מוץ׳ עז וועדט מלא מ מיך
המטט גאבן די זעלבינ׳ ומך מלי מ פון דיר בגעדט הבן וות

קעדרן מ וירדר הין מוץ׳ פאר לאון דיך מוץ׳ טאן ניט אעדרן מ
גרעגקן דיך · המטטו גוועהן מברהם דר זון פון תרח מלו ער
פון פרטטן הט קיין קינדר גהמט הט ער גדינט דר מוץ׳
גבוימט מ דיר מופפר טטו מן מלי מורטן ומו ער מיט הין
גמנגן מוץ׳ ער הט גוועהט דרויך מופפר מוץ׳ הט אלן רופן
מין דיין נאהן מלי די אענפן מויך ערדן טטעטיג · (ויתהלך
מוץ׳ מיזודר מלא מן מיט גבמרן ומרן זין לחק וות הט ער
ד ך פאר לאון מוץ׳ הט גאלט מיין גרוס טעודה מ מלי ויזר רו
זר מוץ׳ הס״ הט ער פאר גענפן · דעז פון מלו ומם ער האט
גאלט הט ער ניט גוועהט מיין ברמנר מופפר מרר מיין
פריר מופפר מיין מוץ׳ מרר מיין לאק מרר מיין גייט פון מלו
ומם ער הט גטטלט מן דעז טג דא פר מנטוויט הט זין זון
לאך פון דעז טמך מן מלו מ מ זין זון ומרן גבמרן רו מ
זון הייטט ויבן מוץ׳ דר ייטיג יאר הט ער ניט גבוימט פאר דיר
זיין מופפר טטו מלו ער הט עט פאר דיר גוועהט דרויך מיין
מופפר דעז ער הט גוועהן מלו רו מיט זון גוועבן האטט ומם
ער בגערט הט פון דיר זון הט ער לאון דיך · דא ומגט
הס״ זי דעם טען דיר זון הט ער פאר לאון דיך · מוץ׳ ער
איינק פאר איר מיין ברמנר מופפר פון טאק מרר ריזרר ·
דא ענפרט דר טען גאט בא״ה גאמר זיין גאט מברהם מלו ער
ווערט ניט מיבר פאהרן מוץ׳ וויזר טפעניגן דייני דיך הייט
(בעת) מין דר זעלבינ׳ ניט ומר גוועהן די דיין פון הס״
זי מברהם מאך ער ומגט זי מיט מברהם מברהם · דא ומגט
ער מלויה בן דיך · ומם ומגט הס״ ענפ זון דיין מיזלינן זון
דעז דו ליב המטט דעז לחק מוץ׳ גיך הין פון ער מוריה
מוץ׳ ברענג מין מל דא זי מיינק עולה מויך מיין פון דעז
בערג דעז מיך דיך ווער מן ווייז מויך מיט מין גועהרטן
ומלקן · דא גדמלט דיך מברהם מין ווייט הערן מוץ׳ מיך
מיט טען ווען מיך ווער מוועק ברענגן מוץ׳ מב טיירן
איין זון לחק פון ווייב אוטר סרה מלו מיך ווי מויך ברענגן
מין זי מיינק ברמנר מופפר פר הס״ מוץ׳ ער קמק מברהם
מין די גלעלט מוץ׳ זעלט דיך פר סרה ווין ווייב מוץ׳ ריזד זי
מיר מלי די דמזינן ריזר מוטר זון לחק מיט גרוס מוץ׳ הט
ניט גלערנט גאט זי ד ן מלי די טטג מא׳ מ גלער ווי מיך גין
אטרגן מוץ׳ ווי מיט ברענגן זי טט מוץ׳ עבר ווין זון מוץ׳
דמרט ומל ער ערדן די ווער גאטט דעז ווי ווערן מיט ומרן
מא׳ מאטר וויין זי ווטן גאט בא״ה מוץ׳ זי ווערן מיט ומרן

זיינו תורה אונ' זייני אזהרות אונ' צו וויסן וואש ער זאל ביטן פר
הש"י אין אלי צייטן אלז ער אים ווערט ענטפרן אונ' וויסן צו
לערנן דמרטן דען וועג אונ' דינסט פון גאט זיין גאט ב"ה ·
אונ' זי זגט שרה דו האסט גוט אונ' וואול גירעט גיא איין
הער אונ' טוא איט אים אז וויא דו דא גרעט האסט אבר פר
וואר דו זאלסט ניט צו וייט פערן איין וון פון איר אונ' זאל
אך ניט דמרטן בלייבן איין לאנגי צייט דען איין לייב איז
גקניפפט אן זיין לייב גאר זער דז איך אים גאר ניט פר לאזן
קען וואז זגט אברהם צו זיין וייב שרה איין טאכטר זיא ביטן
פר גאט אונזרם גאט ב"ה אלז דז ער גיטש איט אונז זאל טון
אונ' זי נאם שרה דען יצחק א ר[illegible] אונ' איבר נעכטיגט אין
ביא איר די צווייביגי נאכט אונ' האלזט אין אונ' בפעלט אים
אלז ביז טאג וואר · אונ' זגט צו אים איין זון וויא ווערט קענן
איין לייב אב טיירן פון דיר אונ' זי וואר וו דר קיטן אין אונ'
האלזן אך אין אונ' וואר וויינן איט אים אונ' זי וואר גיפעלין
אברהם זיין פאטר אויך אין אזו' זי זאגט שרה צו אברהם
גינאר איין הער זיא דאך גווארנט אן רי נן זו, אונ' טוא דיין
אויגן א אין דען איך הב קיין אנדרן זון אונ' אך קיין טאכטר
ניקס אלז אין טוא אין דאך ניט זר לאזן אזן ער ווערט זיין
הונגריג גיב אם ם ברויט צו עסן ווען אין ווערט ד רסטן גיב
אים וואסר צו טרינקן לאז א ן ניט צו פוס גין אונ' לאז אין ניט
זיצן אין דר זונן אונ' אך זאלסטו אין ניט לאזן אויף דעם וועג
אליינט גין אונ' טוא אים קיין גידראנג אן · פון אלז וואז ער
רידן ווערט דו זאלסט איט אים טון אלז וויא ער ווערט צו דיר
זאגן אונ' זי וויינט שרה נאך אין איין גרוסי וויינונג צו יצחק
אין דר צווייביגן נאכט אונ' זי בפעלט אין אליז ביז אלז דען
אמארגן טג וואר · אונ' עז וואר אם אמרגן אונ' זי נאם שרה
איין קלייד דז זער גוט אונ' היפש וואר פון דען קליידר אלז זי
ביא איר הט אין אירם הויז פון דען אלט איר אבימלך הט
געבן אונ' זי קליידט אן איר זון יצחק אונ' זעצט אים איין
הויב אויף זיין קאפף אונ' טעט אויף די הויב איין גאר שיין
שטיין אונ' גאב אין צערונג איט אן [illegible] וועג אונ' זי גינג
אויז שרה א ט זי אויף דען וועג זי צו בגלייטן אונ' זי זאגטן צו
איר קער דו ווידר אין דו צעלט אונ' זי הערט שרה די שטים
פון אירם זון יצחק אונ' זי וויינט איין וויינונג איין גרוסי אונ'
זוויינט איר אמן אברהם איט איר אונ' ער וויינט אך יצחק
איר זון איט איר איין זער גרושי וויינונג אונ' אך אלי די זיין
גאנגן איט אינן צו בגלייטן די וויינטן אלי א ין זער גרושי
וויינונג אונ' זי בגריף שרה איר זון יצחק אונ' האלטי אין א רי
ביידי ארמן אונ' האלזט אין אונ' קישט אין אונ' וויינט נאך אטער
איט אין אונ' זי שפראך שרה ווער וויים אוב איך דיך ווער
ווידר זעהן איין זון פון דיזם טאג אן אונ' וויינטן נאך אייני
גרושי וויינונג אברהם שרה אונ' יצחק אונ' אך אלי די דא איט
אינן זיין גאנגן אויף דעם וועג צו בגלייטן די וויינטן אלי איין

גרושי וויינונג איט זי אונ' דא זי ווידר קערט שרה נאך דיזם
פון יצחק טעט זי ווידר איין גרושי וויינונג · אונ' עז קערטן
אך איט אום אל איר קנעכט אונ' איידן אין איר גצעלט · אונ'
אברהם גינג איט יצחק אין צו ברענגן אויף דען בערג צו
איינם ברענר אופפר פר הש"י וויא ער אים גבאטן האט ·
אונ' ער נאם אברהם אך זייני צווייא יונגן איט זיך דען
ישמעאל זון הגר אונ' אליעזר זיין קנעכט אונ' גינגן אלי ביידי
איט אין אונ' עש וואר אלז זי וואורן גאנגן אויף דעם וועג וואז
רידטן די צווייא יונגן צוויש זי ביידן איט אנדר אלז די דאזיגן
רידן עז זאגט ישמעאל צו אליעזר נון אברהם איין פאטר גיט
איט יצחק צו גינעהן צום ברענד אפפיר פר הש"י אלז וויא
ער אים גבאטן הט אונ' עז ווערט זיין אלז ער ווערט ווידר
קערן וואז ווערט ער איר געבן אלז דס זייניג צו ערבן דען איך
בין זיין ערשט גבארנר זון דא ענטפרט אליעזר צו ישמעאל אונ'
זאגט צו אם ם פר וואר אברהם הט דיך דאך פר טריבן איט
דיינר אוטר אונ' הט גשווארן דס ער דיך ניט וויל לאזן ערבן
זיין פון אלי דעם זייניגן עפיז אונ' וועם ווירד ער דען געבן
אל דז זייניגי אונ' אלז זיין גלויטיקייט פר וואר זיינם קנעכט
דעם וואר האפטיגן אין זיין הויז · איך הב גדינט ביא טאג
אונ' נאכט אונ' הב אלז גיטאן וואז ער איך גיהייסן הט דען
צו איר ווערט ער פר לאזן אל דז זייניג נאך זיינם טויט
(ויהי) אונ' עש וואר אלז גינג אברהם איט זיין זון יצחק
אויף דען וועג דא קאם דר שטן אונ' וואר זיך גליכן צו
אברהם אין גשטאלט אלז אין אלטר אאן איין דעאוטיגר
אונ' זער טאלכטן גאאט אונ' גנעהיט צו אברהם אונ' זאגט
צו אם ם אוב בישטו איין נאר אדר אויז גלערטר בישטו אלז
דו גיהשט צו טון דיזי זאך דען היינט גיט טאג אן דיין איינציגן
זון · דען הש"י הט דיר געבן אין דיינן אלטן טאגן איין לייט
דר עלטר אונ' דו ווילסט גין צו שעכטן אים היינט אויף ניקס
אלז ער גזינד הט אונ' זאלסט אאכן פר לירן דען ליב דיינס
איינציגן זון פון דר ערדן פר וואר דו ווייסט וואול אוב דוא
ניט גהערט האשט אלז די זאך איז ניט פון הש"י דען ער
ווערט ניט טון הש"י צו איינם אנשים ביז אויף דר ערדן אלש
ער' ווארט זאגן צו אים גיא אונ' שעכט דיין זון, אנ' ער הערט
אברהם די ריד דיזאיגן אונ' וואוסט אלז די ריד פון דעם
שטן וואר אלז ער בגערט צו אאכן פר אירן אין פון די וועג
גאט ב"ה אונ' ער וואלט ניט הערן אברהם אין די שטים
דען שטן אונ' שריא אן אן אברהם אונ' ער גינג אוועק ·
אונ' ער וואר ווידר קערן דר שטן אונ' קאם ביא יצחק אונ'
אאכט זיך אין אן גן יצחק אלז גשטאלט איין יונגר אן גאר שין
פון גשטאלט אונ' זער שין פ[illegible] אן גיצכט אונ' גנעהיט צו
יצחק אונ' זאגט צו אם ם פר וואר ווייסטו נט אדר האסטו
ניט גהערט אלז דיין אלטר פאטר דר דאזיג נאר ברענגט
דיך צו שעכטן היינט אום זונסט איין זון דער נ ט צו אין אונ'
זאלסט

ואלטס מך ניט הערן נו ניין ווילן דען דיזר מלטר איז מיין נאר
מוז׳ נאו ניט אמכן פר זיכן זיין וירדגן לייב מוז׳ היפסי
גסטאלט פון דר ערדן׳ מוז׳ ער הערט יצחק דיזן דיר מוז׳
ער ומגט נו מברהם זין פמטר המסטו גהצרט איין פמטר
ומו רמ הט גרמט נו אזר דיזר אן מו הט ער נו אזר
גומגט רמ ענפרט מברהם נו זייגן זון יצחק מוז׳ נגט נו מיך
זייט גהיס פר מ מ מוז׳ הערניט נו זייני דירן׳ מוז׳ ומלטס
מך ניט ווען נו מיך דען ער מיז דר סטן נו מנס מ׳ ער מוז
ווי אמכן איבר פמרן זון נבמט פון מנמר גמט כ״ה היינט
מוז׳ סרייבט מן מברהם נמך מין דען סטן מוז גינג דער
סטן מב פון זינן מוז׳ מוי ער אך ער קנט ניקס בייט מיין
מוי דייבן מוי בערגט ער איך פר זי מוז׳ גינג מוז׳ מיבר
פמר פון מינן נו דען ומנ מוז׳ ומר נו זי מוי זיין גרוסן במך
פון ומסר מיך דען ומנ׳ מוז׳ זי גרייכן מברהם מוז׳ יצחק
מוז׳ זיין ווייב יונגן בים מן די סטמט די זעלבינ מוז׳ ומכן מ זין
גרוסי סטמרקי במך ער סטרעקנ פון ומסר מוז׳ קיאומין
די במך בים מיבר מ ר ב ם פמרן זי מין ומסר מוז׳ זי גינגן
מוז׳ ניקטין מוי נמך זין בים ומסר מוז׳ גרייכן די ומסר
מינן בים מן המוי מוז׳ זי ומרן מוי דר סרמקן פר דעם ומסר
מוז׳ ווען זי ווי פמרן מיבר מיך ומסר ווי דר קנט מברהם
רם מורט רם זעלבינ מוז׳ ומסט מוי ניט קיין ומסר ווער
גוומן מן דייזם מורט רמ ומגט מברהם נו זיין וון יצחק מיך
ווייז ומוי רם מו ך דייר סטמט קיינכמך נמך קיין ומסר דרין
מיז מיוזר דר סטן סוט די מוי רי רמינגן מוז׳ נו מכן
פמרן די נבמט פון מוזר גמט כ״ה היינט דיזן טג מוז׳ ער
סריפ מן מברהם מן דעם סטן מוז׳ ומגט נו מיט ער ומי מן
סרייבן מן דיר דר גמט כ״ה גיפ ון פון מוי מוזך רמן אזר
גין מין די נבמט מוי מוי הט ומזר גמט כ״ה נבמטן מוז׳
ער מגמסט דר סטן פר סטט מברהם מוז׳ גינג פון מב זי
מוי ומר די מורט נקערט נו טרוקן נר ווייז מי נוס ערסטן
ומר נוזגן מוז׳ נ׳ינג מברהם מוז׳ יצחק נו דר סטמט מוי הט
גינגט מיט הס׳י (ויהי) מוז׳ עס ומר מוי קנט מוי דריטן
טג רמ הויב מברהם ויזי מוזן מוך מוז׳ ומך די מורט מוי
מיט הס׳י גומגט הטפון ווייטן מוז׳ ומך מוך מיט מיין ווייב
פון פייער סטן דר ערר בי מין דען היאל מוז׳ מיין
גיערטן ומוקן ומר מוך דעם בערג מוז׳ די ערה גמטס
ב״ה ומר מין דען ומוקן רמ ומגט ער יצחק זיין נו ניטטו
עטוומס מרמ מוזן מוך דען בערג מוי אזר וענה פוויזטן
מוי וו׳ מוך עם ס רמ מוך יך׳ רמ ענפרט יצחק מוז׳ ומגט
זייגן פמטר מ ך ך מוז׳ מן עו סטט מיין פייערזי זייל
מוז׳ מיין ומוקן מוז׳ די ערה גמט ב״ה ווערט פון וענה מן
ומוקן מוך מיט רמ ומסט מברהם מוי יצחק ומר בוויגט
נו מיין ברמנד מופפר פר הס׳י מוז׳ ער ומגט ומזעמר מוז׳ נו יסאעמל זייגן מן ומגט מיר מך עסיו מוי ומו

אזר וענה דמרט מוזן מוך יענמ בערג פון ווייטן׳ ומו
ענפרט וו אזר וענה קיין זמך מוי מיין בערג מוי ווית מוי
בערג דר ערדן׳ ומו ומסט מברהם מוי ניט ווער כוויגט
פר הס׳י מוי ו ומסן אית גין רמ ומגט נו ו מברהם נ׳ייבט
מהיט זילן ב יח דען מיוי מוז׳ מיך מוז׳ איין מן יצחק ומלקגן
ו מוס ביו מן ועלבינן בערג מוז׳ ומסן זיך בוקן פר הס׳י
דמרטן מוז׳ ומלן ווידר קערן נו מייך מוז׳ ווית בלייבן זילן
דמרטן מלויזר מוז׳ יסאעמל מן ועלביגר סטמט מוי ווית זיך
גבמטן הט מברהם׳ מוז׳ מברהם נמך המלן נום ברמנט
מופפר מוז׳ טמט עס מוך יצחק מוז׳ ו נמען פייער מוז׳ מיין
סעלט אטטיר מוז׳ גינגן אית מגדר נו דר ועלבינן סטמט
מוז׳ עו ומר מן מירם גין רמ ומגט יצחק נו זיין פמטר נומרם
ם ו ך ומר מוז׳ המלן בייט מוז׳ ומו מוי רם נמך פר
הס״י נו מייגן ברמנט מופפר נו גינהגן רמ מגשומרט
מברהם נו יצחק זייגן נו ומגן זיין וון דיר הט הס״י
מוי דר ווילן נו זיין ך ם מין ברמנט מופפר מוי גמלן
מוי מן סטמט מין נמך רמ ומגט יצחק נו זייגן פמטר מוי
הס״י נו דיר גרעט הט רם מוך ניט גערן מיט פרייזן
מוז׳ מיט ומוי גאומטי הערן טן רמ ומגט נמך מין מברהם
נו זייגן וון יצחק זיין וון מוב מו עטוומס מין ריינם הערן
מיין גרמנקן מדר דירן רמ קינן מדר מיינינ׳ רמט מוי ניט
ומלט רעלטן פערטיג זיין קינט עו אזר זיין וון פר אייד
ניקס פון אזר רמ מנטוומרט יצחק נו זייגן פמטר מברהם
מוז׳ ומגט נו מיך מיין פמטר מיט מוי גמט ב״ה נעבט
מוז׳ ומו ומר מוי רו נעבטט מוב עטוומס ומלט ווין מין מיין
הערן נו רעלטן מדר נו ניקן מוך דיוי ומך מוי רם גרעט
הט גמט ב״ה נו דיר מוז׳ך קיינקין מיינ בין קיינליים
מון מייגן פליים מיו ניט מוי פר ומגט מברהם מוז׳ גינג פון מב זי
מוי ומר די מורט נקערט נו טרוקן נר ווייט מי נוס ערסטן
ומר נוזגן מוז׳ נ׳ינג מברהם מוז׳ יצחק נו דר סטמט מוי הט
גינגט מיט הס״י (ויהי) מוז׳ עס ומר מוי קנט מוי דריטן
טג רמ הויב מברהם ויזי מוזן מוך מוז׳ ומך די מורט מוי
מיט הס״י גומגט הטפון ווייטן מוז׳ ומך מוך מיט מיין ווייב
פון פייער סטן דר ערר בי מין דען היאל מוז׳ מיין
גיערטן ומוקן ומר מוך דעם בערג מוז׳ די ערה גמטס
ב״ה ומר מין דען ומוקן רמ ומגט ער יצחק זיין נו ניטטו
עטוומס מרמ מוזן מוך דען בערג מוי אזר וענה פוויזטן
מוי וו׳ מוך עם ס רמ מוך יך׳ רמ ענפרט יצחק מוז׳ ומגט
זייגן פמטר מ ך ך מוז׳ מן עו סטט מיין פייערזי זייל
מוז׳ מיין ומוקן מוז׳ די ערה גמט ב״ה ווערט פון וענה מן
ומוקן מוך מיט רמ ומסט מברהם מוי יצחק ומר בוויגט
נו מיין ברמנד מופפר פר הס״י מוז׳ ער ומגט ומזעמר מוז׳ נו

יצחק ז' זיינם פאטער איין פאטער בינד איך המרט מוג' קנייפף
איך דעלט דר נאך טוט איך מיין דעז מופפר טשוו' • דען
פילי לב מעלט מיך וירד קערן מוג' פר ווגלן מוג' פר ריזן
מן סניידן דם פעלט מעטר מן איין פליים מוג' מעלט פר
מוזעלן דם גיטהונג דם כרמר מופפירט מוג' ער טעט
מברהם מוזט מוג' ער וגט נאך איז ז' זיינם פאטער
איין פאטער מן דר לייט מן דו ווערטש הבן גסעלט איך מוג'
פר ברעזיט איך ז' מיינם ברמר מופפר זוא נעם איט דיר
מלם וזם דם מיבר בלייבט מן איין עהם מוג' דו וזלטש זיא
ברענגן ז' אייגר אוטר סרה מוג' דו וזלטש ומן ז' מיר דם
מיט יצחק מיין גסמאק ז' גאט נייפרט דו וזלטש מיר ניט ומן
דיזי ריד ומן זי זולט בייס מיינם ברודן מרר מן מיינם היבן
פרט פלייבלי מעלם זי איך זעלברט מרשם ווערטן מיבר
אך מלם זי טטערבט • מוג' ער הערט מברהם די ריד מן
יצחק מוג' ער היבט מויך זיין טטיק מוג' ווייזט דר ווייל יצחק
מלו רידט מוג' זי נידרט די טערן מויך זיין ון יצחק • מוג'
יצחק ווייזט פך ווער מוג' וגט ז' זיינם פאטער מיין גסווינד מוג'
טוט עם דען מיט ער ז' ון דר ז' מן גאט מונר גאט ב"ה מלו ווז
ער ריד גבמטן הט • מוג' עט ווער דם הערן מברהם
מוג' יצחק פרייזיג מן די זאך נייפרט מיר מוגן מרן כיטר
איינן • מוג' דו הערן ווער ריך פרייזן • מוג' ער בינד
זיינן ון מוג' טעט מן מויך דען מופפר טשוו' מויך די העלר
מוג' ער טטרעקט מויז יצחק זיין המלו פר זיינם פאטער מויך
דען מופפר טשוו' • מוג' ער טטרעקט מברהם זיין הנד ז'
אגאן דו טעלט אטמיר ז' פעלטן זיין ון זוא ברמר מופפר
מויך דען מופפר טשוו' דם גינעטטיגן די ענגל פון דר ברוזש
מן דר זעלביגי לייז פר גאט ב"ה מוג' ווערן ריזן ז' מן מוג
יצחק ז' ומן ריך כיט דיך גאט קיניג דר בראהרליגר
מוג' לייט זעליגר ביטטו מויך מלו ווזם דו המטש בסמלמן
דאס הי אל מוג' מויך דר ערדן מוג' דו אמלטש מלם לאב מוג'
דר נערן גיב רמך פר גענוג מוג' מיו זיונג מן טטיק יצחק
זיין קיעלט מוג' לייט ועליג מוג' זיינ דיך דר בארן מויך
מברהם מוג' יצחק זיין ון מלו דו זי הבן גטון דיזי ריר היינט
זיון טטר דו וילטט גאט ב"ה מלו יצחק דר ון מברהם זיין
קינעלט גבוידן מוג' ניקניפפט ז' פעלטן מויך דע מופפר
פטוו' מלו ווזם מיין פיך • ון מיזורדן זמן איך הין דר זיידר
בארויקייט גאט מויך זי • (בעת) מין זעלביגי לייט ערר
ניגט איך גאט ז' מברהם מוג' רופט ז' פיק פון היזל מוג'
מגט ז' מיק ניט פיק דיין המנר ז' דעם יונגן מוג' זולטש מן
גמר ניקט טון דען מיזלר מיינם מויך מלם דו בישט גאטש
פערכטיג זיילן דו המטש ומלן טוי דיזי זאך מוג' זולטש מן
פר אטן דיין מיינגן ון פון אי"ר • דא הויב מויך מברהם זיינ
מיגן מוג' יצחק ומן איר ווערר דר פטוזר ווערר מוג'
מין דען בויק אוט זיינ תערגר • דו ומר דר ווידר מלו גאט

הט בסמלמן מויך דר ערד דא ער ביטוך היזל מוג' ערר מוג'
בריטט מן גמט דר הער דם זעלבגי סמך פון דר זעלבגן
לייט מן מוג' ווייטר דם עם ומלט ויין ז' מין ברמר מופפיר
מן די פטמט יצחק • מוג' דר ווידר ומר גין ומלט גטהן ז'
מברהם מוז כנריין מן מיק דר סטן מוג' פר ומרט עי אוט
זיינ הערר מן פר ווזרוג דער בוזן מוזט הט קינן
גטהן ז' מברהם מיט ווין מלו ער ומלט יין סעלטן
מוג' ער יצחק מברהם מלם דר ווידר ומלט גטהן ז' מיק מוג'
דר סטן טעט עי פר איידן • דא גינג מברהם מוג' נמט עם
מוג' ברמלט עם ז' דען מופפר סטוו' מוג' לעדיגט מויך יצחק
יין ון ז' זיינם כנר מוג' סעלט מן סטמט דען זעלבגן
ווידר מוג' סעלט מברהם דען ז' דר מויך דען מופפר סטוו'
מוג' ברמנגט עי מויך זיק ברמר מופפר מן סטמט יצחק יין
ון • מוג' ער מברענגט מברהם פון בלוט פון דעם ווידר
מויך דען מופפר סטוו' מוג' רופט דו מי מן סטמט איינם מוזט
מגן ומל ווערן גרפלנט הייגט מלו ומלטש ווער דו בלוט איינם
ון פר גאט ב"ה מוג' פר מלו ומלן מלם שון ומר מברהם מן
דעם סמך דען זעלבגן מויך דע מופפיר סטוו' דא ריפט ער
מוג' וגט דו מי מן סטמט איין ון מוג' דו זי גרעלט
ווערן פר גאט ב"ה מלו ומלן מי מוג' ער בענמט גאט ב"ה
מברהם מוג' יצחק ומן דו זעלבגן טג • (ויך) מוג' ער גינג
דר סטן ז' סרה מוג' מאלט איך ז' מיר מן גליכן יין גסטמלט
מיין מלטר אוזר ווידרג מוג' רעמטיג זוא מלו ווייל מברהם
נאך ומר מיק דינסט פון ברמר מופפר ז' גאט ב"ה מוג'
וגט ז' מיר פר ומר ווייסטו מך מלי די ווערקן מז' מברהם
הט גטון ווייט ז' דיינם ון יצחק • מלו הט גינען יצחק מוג'
הט גבוימט מין מופפר סטוו' מוג' הט מין דרויך גסעלט
מוג' מן גינעהיט מויך דעם מופפר סטוו' מוג' ער ומר
סרי מן מוג' ז' ון יצחק פר זיינם פאטר מבר ער ומר ניט
זוגן ז' מיק מוג' ומר איך ניאמט דר בארן מבר מן מוג'
ער ריזט נאך מין אטל דר סטן ז' נאך ז' סרה ז' ווי אטל
מוג' גינג פון מיר מוזק • מוג' הערט מיז ריר דן פון דעם
סטן מוג' ז' גרעלטם דם זי מין מלטר אן מוג' מיין אטם דר
בייט מירק ון גוזען ווער מוג' קמם מוג' דר ווילט מיר ווי
ומלן • זא הויבט מויך סרה מיר סטיק מוג' ווינט מוג' טריי
מין גרום מוג' ביטיר גסרייט מיבר מירן ון מוג' פיל ווי
מיר לייב מויך די ערר מוג' ומרך ערר מויך מירן קמפך •
מוג' ומלט איין ון יצחק איין ון ווער ומלט מיז מויך ומלן
איין סטיט ז' סטמט ריר היינט דיין טג מוג' ז' אטרט נאך אין
ז' ווינט מוג' וגט ז' ווי מיר מויך דז מיך ריך הב דר
גינן דז דו גרוא ביסט ומר מוג' מיז מן קערט איין פרייר

גוט

זון טרוימרן דען פט מיז גוטען מלי איין גלוסטיקייט זו דיר זו טרייסן מוז ביטן ביז מ דיך הב גיוואזן זו נייגיג ימר מוז מיזוך ביזטו ווערן זום טעלט אטער מוז זו דען פייאר הויבן זו מייר גמב . נייטרט זיך טרייסט איך מוז דיר איט די ריד פון ג טט כ״ה דען עם מיז גוטען די גבמט דיין גמט מלי דו זו המסט גטמן דען ווער קען מיבר פמרן די ריד פון מוזרן גמט כ״ה מלי מן ווייר הט מיז דו זמבן פון מלי וומם דמ זעבט . דו ביזט גרעלט גמט מומר גמט דען מלי דייני ווערקן זיין רעלט פערטיג דען מיך פרייט איך מך איט דייני ריד מלי דו המסט גבמטן נייטרט אייני מוזן וויין ביטרויך מוז איין הערן דו מיז פרייטיג . מוז זו ליגט מיר קמפלף מן די טוס פון מיינן פון מירי איירן דר מלך מוויינ זו פטול ווין מיין סטיין . דר גמך סטוונר זו מוך גינג מוז גינג גמנג טעט זו מלי פרמגן גינג מוזם ביז קען חברון מוז זו הט מלי די ליט גפרעגט די מיר סגענגינט וומרן מבר זו קוט מיר ניאמט ניקס וגן וומו גטעהן וומר איט מיר זון מוז זו קמ איט מירי איירן מוז קעלט מין קריט מרבע די מיז חברון מוז גפרעגט גמך מירם זון זו זמם דמרטן מוז פיקט מוז פון מירי קעלט ה ן מוז וידר ן וולן וומו זו ווין גמנגן מברהם מוז יצחק . זו גינגן וולן מינו הויז סם מוז עבר מוז זו פינדן זו ניט זו וולטן זו מין גנלן זך מוז קונטן זו ניט פ ינדן מוז דר סטן וומר וידר קומן מין ג לייבן מ ינם מן מוז קמ מוז סטוזד פר סרה מוז וגט ן מיר מיך המב דיר ליגן פר גוגט ער הט ניט גיעלט מברהם יצחק ווינן מוז מיך ניט טוט . מוז זו סרה זו הערט דמ וומר זו גמר ער מרפרייטמט וועגן מירם זון זו גינג מיר די נטאה מוז וועגו דר גמר גרמן פרייט . מוז זו סטערב מוז וומר מין גיטמן זו מירם פמלן . ומברהם מוז זו מברהם הט פועגר זו טון זיין דינסט דמ קערט ער איט יצחק ווינם זו זו ווייב ינגן מוז זו סטונדן איט מנדר מוך גינג איט מוז גמך בתר שבע זו מירם הוז מוז זו וולטן סרה מוז פינדן זו ניט זו פרמגטן גמך מיר וומ זו זו ן זו ווייב די ליגט זו זו . זו מיז גמנגן פון הים ביז חברון . מוויך דמ זו זוגן . מוז מוז מיר גזמגט וומרן . מוז זו גינגן מברהם מוז יצחק זו מיר זו גון חברון . מוז דמ גיפמנדן זו דו זו גטטמרבן וומר . זוז הובין זו מוך מירי סטיט מוז זו יגטן מייני גרוסי וויינוג מוז דר יצחק פון מוך דם מן גייבט וויינ אוטר מוז וויינט מוך מיר מוז זמבטו איין א וטר איין אוטר . וויז המסט דו איך פר זמן מוז ביזט הין גמנגן . מוז וויז קינסטו איך פר זמן מוז מברהם יצחק וויינט מיין גרוס וויינוג מוז מירי קעלט די וויינט א ט מין מיבר סרה מוז זו קומן מיבר ו מ יני גרוסי סוועריי קומ . זומם פון דען אטסה מוז זו יני (ירח) חב זו זעריו מיז . פון דען אטסה מוז דו עגן זו מברהם הם מגמנגן מוז וויז בייז מיז געסן הבן .

ער איז גיבט · ווען ער מבר אאלט מלו מנדרן לייטן נרקה
נעבן · דו מיינסטו טאס מיין אסו דר מיז גיעזעהן הט
דר מיך טובה טוט · קען ער ניט וויסן מלעזר זיין גמלן
גוט פרייוד דרוק מיז ווענן ער מבר איז גיעזעהן מיך טובה טוט
מונ׳ באשט זיך מלו מיך מנדרי מך די טובה ט נן · דען אמך
זיך מייער פר זמן מלו דר אוו גוויס זיין פרייוד פון גמלן
הערלן זיין · וווי מיז איט דר נרקה מך ווען ער נרקה גיבט
מונ׳ אאלט מלו דר חבר נרקה גיבט · דר הט גווי מיין גוט
הערן(הקב״ה ז׳ דיגדרוק וגט דר פסוק לוק ערשטו(וחיה
אעשה נרקה שלום) דו מיז דר נרקה גיבט דען הייסט דר
פסוק אעשה · מבר דר אאלט מלו זיין חבר נרקה גיבט
הייסט דר פסוק (עבור הנרקה) דו מיז טייטש ער מיז
דיגסט המפלג ז׳ דר נרקה דר וועדט מיין גרעטרן זוהבן
מלו ער וועדט גסטילט זיין מונ׳ זיכלייך זיין בין מיביג דרוק
טייט מוך מלו פון דעם מרואיס קיין מיבר בלייבינג מיז פון
מיין גבליבן · זוייל זי קיין נרקה געבטן מונ׳ וומלטן קיינר פון
מנדרן לייטן נרקה נעבן · מבר (גומל חסד) מיינט איט
דען מנדרן זו זיין וויל זי אין מזו גמר מיבל מיז גמנגן מונ׳
וויל בעסער זו מיז גינג וויס מרגיר מלו זי טעשן דר ער הרע
ואחר מזו מי לענגר מי טטמרקר בייט מיינדרוק ומלו דר עולם
ניט מזו כלייבן זי זוי מיינר וילט רם מיך גמנן וומלו גיט
מלו ער זעהן מלו זיך אין פון דעם ערר הרע ומל היטן מלו דר
טטן ניט אין מרוסך הט אקטרג זו זיין מונ׳ רעגקן גמט זו
דיינן מלם ער מ זיינם טון זמל כלייבן מלו ער דען עולם הט
זמל ער מבטאג הבן מלו ער קמן עולם הבא מך הבן · פון
דען אעשה פון לוט זיין וויס זמל אן לערנן מלו מיינר ומל ניט
טוסם הבן · זו זעהן די טטרמך מלו מוך דירטעיס קוסט
גודר מליין זמל זיך בידעקן פיל ליבט מיז ער מך שולדיג מונ׳
זמל זיך בדעקן תשובה זו טון פ׳ דעם אעשה פון מבדהם
איט סרה מיז נמך פלסתים גנגן לערנן אויר מכ די ווייל ער
נמך פלסתים גנגן מוז דען נוך כעבן · דרוק ווייל זיין
ברודרם זון הט מיין ומלם אעשה ביגמגאוט זיך טעלטר
אעלים זיך מבדהם הט גיסאגט מונ׳ נמך פלסתים גנגן
ווען ומלו ער וויידר מיין ומלי גרוסי סכנה מוז גשטנדוידר
איט סרה דעגלט חרפות המלבין אוומלו מין מיין מנדר
לר זיין · מונ׳ ומבן ומלם זמל מאיט טוט דען בסיראט מין
הש״י פון מלי דעם ביז מלו ווען מבדהם מיז דם גסעהן ·
מלם מבדהם זיין זון זמאעל מוועק גסיקט הט · ומלן אויר
ווען מיינר מיין ניקט ווערדיג קינר ז׳ הט העט · ומל מן עם
לידיג מונ׳ ומל מבדהם מיבר מיך · ומל קיין רחמנות
הבן · מן ומל נמך מיז ניט מיביג פר ומרבן · מן ומל נמך דר
ל ניט ווידר נמך פבדהם איט יסאעמל מיז גיסטהן · פון דעם אעשה
ווען דם מבדהם איט יסאעמל מיז גרעבטן מרבייט בדענגן
פון דר עקידה לערנן אויר מך פר ערשט ווען מיין גרוסר
סוסר מיין גרוסי סאחה הט · ומל ער עניין ניט פר גענט

ומל זיין גרוסי סאחה ווומל מיז מלט נעמן מלו דר טטן ניקט
ומל אקטרג זיין קענן דר נמך ומל מן זעהן ווען מיין הקב״ה
מיין זמך ז׳ סיקט · ומל ער מלם א ט גמנגן הערלן טון מונ׳
ומל מלו דענקן זו קמן מיין פר מבדהם פו גמט זיין · מונ׳ מלו
וויליכלך מן נעמן · זו ומל מידרר לערנן זיין אויל מן קיינר
ליים זמך ז׳ ביין מוך ז׳ טון ומל ווען איט עם די עקידה מיכר
ילחק זיין ריידן גסעהן · מלו מייער ומל זיין ווען ער מן מיר
מיין מיינליג קינר הט ומל ער מיך ה׳טן מונ׳ טטרמפן מונ׳
לערנן סיקן · מין דער סרה (חיי סרה) ווערט דר ז׳ט
ווייט עם מיז ז׳ גמנגן דם מבדהם הט די הילדיג אערשט
האכפלה גיקופט מונ׳ ווער דם זיין די פדים גוטען ווייט
מבדהם הט סרה בכבוד ז׳ קבורה גטן · מבילך מיז
גיסטרבן · מונ׳ זיין מן זיין סטמט · מיז קומן · ווייט דם
קינדר פון לוט פ׳ל קינדר גהמט הבן · ווייט מבדהם הט למן
רבקה דורך מליער הולן · ווייט מבדהם הט נמך מיין וויב
גטן מונ׳ קינדר גהמט · מונ׳ ווייט זי הבן נהייסן מונ׳ סטעם
גבוימט הבן · ווייט די קינדר יסאעמל גהייסן הבן ·

פרשת חיי שרה

ויהיו מונ׳ עם ווומלן די לעבי טמג פון סרה הנודרט יפר
מונ׳ טמנדיג יפר מונ׳ זיבן יפר מונ׳ זי סטורב סרה דר
נמך סטנר מוך מבדהם פון פר דצן טוטן זו וולן מיין גרמב
זו בגרמבו זיין וויב סרה · מונ׳ ביגינ מונ׳ רידט זו קינדר
חת די זיבר דו לנד זו גן · מיין מילענדר מונ׳ מלם גיעסנר
בין מיך בייט מייך מן מייער לנד · גיבט איר דמך מיין זמלן
זו מיין גרמב מלו מיך קמן ביגרמבן איין טו טן דו דם פר
אירלויבט · ווו ומלטדי קינדר חת זו מבדהם דו גנלי לנד מת
זו פר ד ווו ווומל דיר מם בעסטן גמלט בגרמב דיין טוטן ·
ווערט דיך קיין מן פר איר דיין טוטן זו בגרמבן מונ׳ ער
ומלט מבדהם זו מיין ווען מייער וויל ווו מיז מין דר וולן
גיט מונ׳ ביט אייט ווענן פון עפרון זון צחר דו ער איר
דמך ומל נעבן זו קו פן די הילדי גיטמפלט מיז · מלו מיז
מיך ענט פון זיין פעלר · מיך וויל מיט נעבן ווו ער ווערט
ביגרבן מונ׳ מפרון ומט זעלברט מונטר די קינדר חת · מונ׳
ז׳ גינג רוטן מפרון מונ׳ ער קמם פר מבדהם מונ׳ ער
ומלט מפרון זו מבדהם נן מלו ווו דו בגרעסט זו פר דיר דו
ומל דיין קנעלט טון · מלו ומט מבדהם ניט ווו נייסרט מיך
וויל דיר מכ קיפן די הילו איט דעם פעלר מלו דו המסט מם
פר ווענקוג זו מיינם ערב זו מיינם כגרעבנים ביז מיביג
ווו ענפרט מפרון מונ׳ ומט נון דו פעלר איט דר הילו זו
פר דיר ווו דו ווילסט דם ביב איר דם פר · דם ומט מבדהם
ניט ווו · ניסרט מם פעלרן בלוג איט זילבר זו ז מיך זו
קיפן דיינר הנד מונ׳ פון הנד דיינם ומאן ביז מן מיביג מונ׳ ער

מילגט

וויגט עפרון מוז מלי וייבי ברידר וו דר זמן • מוז ער
ווענט מברהם וו עפרון פיר הונדרט גווידט זילבר מוז גאב
וי וו הגר עפרו מוז וייבי ברידר (ויכתוב) מוז ער סריב
מברהם דרי זמלינג מוליך מין בוך מוז נמק דר וו ליינן
מוז רם מיו דר נמען פון דען ליינן • מאינג וו מביט ע ער
חתי • מיחור וו מטוט דר חוי • עברו וו מחידע דר גרי
עקריו וו מבודים דר לידוי • מוז ער נמן מברהם רם פר
קויך כוך מוז טעט וו מין וייבי בהעלטנים • מוז דם וייבי די
ריר מוז מין הלט רם קויך בריך מלי מברהם הט גסריבן מין
בוך וו זמן מלי די חיי מוז פעלר הט גקויפט מברהם פון
עפרון דעם חתי מוז ליין זמן מוז גינגר ויין סטמט
מוז מיר זמן בי וו מיבין • וו מברהם וו מיין קו פונג מוז
וויינם זמן מוז די זעלבין מורט וו מיינם ערב נוט
בגרעבנום בי מיבין • דרויך הבן מוטר סריבן מוז בלייבט
די ליינן • מלו סטוהר די פעלר מוז ווי מיט מלי ווי דריין
הערט מוז מלי די זעלבין מורט וו מברהם מוז וו ווינם זמן
נמך מיט פון די קינדר חת • די מיי נון פר מארמ מין חברון
מלי דם מיי מין זוך כנען • דר נמך בגרמבט מברהם ווי ווייב
פרדו זעלבין מורט • מוז עי ווער דיום מרש וו מברהם מוז
וו ווינם זמן וו מי ן ערב נו ביגרעבנים מוז ער בגרמבט
מברהם שרה מיט גרוסר עהרן ווי מן פוטגט וו בגרמבן
די קינדן מוז ווי ווער סך מין גמר ווירדיני מוז גמר מעכטיגן
שן קליידר בגרמבן מוז ווען סך דר בייט סם מוז עבר מוז
מברהם מוז ערר מסכון זמארמ מוז מלי די גרוסי די למנרש
גינגן מיר מ ם נמך דם מן ו טרוג וו בגרמבן • מוז ווער די
לעפ טן שרה הונדרט מוז ניבן מוז נוונדיג יאר דם ו סטורב
מוז מסכט מברהם ווי ווינם שרה מין גרוסי קומ מוז
שרימרטין ניבן טן מוז ו ווען טריסטן מלי די ווילד די נגדם
מברהם מוז ינחק ווענן שרה • מוז ווי דם מיבר גינגן די
טן דר ווינגיג פון שרה דם סיקט מברהם ויין ינחק מוז
ער גינג וו הוי סט מוז עבר דם וו זערגן די וועג פון הש׳י
מוז ויין סטרמף מוז ב׳ליב ינחק דמרטן זילן דריים יאר מוז
ווער מין דר זעלבינ ו ט דם סטורב מוליך מברהם מיט מלי
ווייבי קעלטען מוז גינגן מוז קערטן ווידר וו בער סבע מין
מיר הוי מוז ער נמם מלי דם מברהם מיט מלי ויין קנעלטן
כליבן ווען מין בער סבע • (ויהי) מוז ער ווער מרוס מין
יאר דם סטורבט מברהם דר קינג פון סטים ו וועלבינן
יאר מלי ער מוט ווער הונדרט מוז דריים מוז ניינציג יאר דם
ער מין גסטורבן • מוז ער גינג מברהם מיט מלי ווייבי אמן
גוס זנר פוטים מוז וי ווארן טריסטן די הוי פון מברהם
מוז מלי ווייבי קעלטען מוז קערטן ווידר וו מירם הוי • (ויהי
מוז ער ווער נון נמך מב מוליך ויין טיש מוז נמען מלי די אמי
פון גרר ויין וו כנמליך ער ווער סלט נוועלך יאר מוז אמלטן
מין קינגן מן סטמט וי ן פמטר מוז ו ה יסן מין מך מבראלך
מיט ויין פמטר דעמטו ווער מיר גברויך וו טון מין גרר דו די

מברהם זיין גיהיט זו דיר פֿילייכט אבלסטו איין זון ווידר
קערן נייטרט הקב"ה מלו מיך איך הב. דר אייגט פֿר מיך
דר וועלט זיין ענגיל פֿר דיר הער טיקין מוֹ וועלט בגליקן
דיין וועג • מוֹ ער טעט מוֹיזעה מלוויה מיט גבמטן החט
מברהם מוֹ ער שוועלט מוֹיזעה זו מברהם מוֹיך די דמיגן
דיר • מוֹ סטונד מוֹיך מוֹיזעה מוֹ ווֹמר נעמן נעהן קנאוֹיך
פֿון דען קנאוֹיך זיינ הערן מוֹ נעהן אמן פֿון זיינם הערן
קינדלטן איט זיך מוֹ זי סטארן מוֹיך גינגן קטן חרנה דיט
סטאט פֿון כחור זו נעמן מיין פֿרויה זו יצחק זון מברהם פֿון
דמרטן • מוֹ עז וומר מין מירם גינ דם סיקט מברהם זון
הויז טם מוֹ עבר מוֹ זי קומן פֿון דמרטן זיין זון יצחק •
מוֹ ער קטם יצחק זו זיין פֿאטרם הויז נמך במר מבט • מוֹ
מוֹיזעה מוֹ זייני אמן קמאן נמך חרן מוֹ רומטן הויזן פֿר
דר סטאט פֿר דען וומטר מוֹ ער אמבט קינן די קנאוֹיך
בייט דעם וומטר מוֹ זמן מל דם וומ סטיט מוֹיזעה דער
הנעבט מברהם מוֹ זמן גאט כ"ה דר גאט פֿון מין הערן
מברהם טוט דמך פֿינן מוֹ אמך גיטעהן הייט גיטם פֿר
איר מוֹ טאט גינמר איט מיינם הערן מלו דו מלטט טיקן
הייט מין פֿרויה זו דעם זן פֿון מין הערן פֿון זו גמלבט
מוֹ ער הערט הק"ה מטם זן מוֹיזעה מם וויל זיין קנבט
מברהם מוֹ עז גינ די גמלבטם זו הויז פֿון בתולה דר זון
פֿון אלכה דו וויב פֿון נחור דר זון תרח מוֹ קמ מוֹיזעה
מין מיר ה זו מוֹ דר ליט מין מוֹיזעה מלו זייני גמלבטם מוֹ
זיין ער וער קנבט בייט מברהם מוֹ זי פֿרייטן זיך מוֹיך
מיט גמר זער מוֹ זי זו בטן מלו גמט ב"ה מלט ער די זמך
מלט מוֹ גיטעהן הט מוֹ גמבן מיט רבקה די טאכטר פֿון
בתולה זו יצחק זו מייער פֿרויה • מוֹ די זינג פֿרויה וומר גוט
מוֹ זי יפֿה פֿון סטאט גמר זער היפֿש מיין איר די נמך
קינן זין כמלמבן הט • מיין טאכטר פֿר זיינם וומר רבקה
זו דר זעלבינן זי ט • מוֹ זי אמבטן בתולה מוֹ זבן מוֹ כחור
מוֹ זייני קינדר מיין סטודה די זעלבינ גמט מוֹ זי קמאן
מלויזעה מוֹ אמן מוֹ עסט מוֹ טרינקט מוֹ פֿרייטן זיך
דמרט ד זעלבינ גמט מוֹ ד מלויזעה מם מוֹ ך מלויזעה מם מוֹרגן
מוֹ ד אמן דיא ט מיט וומרן מוֹ זירופֿטי זו דעם גמלבן
הויז פֿון בתולה זו גמן סיק דמך מוֹ איר וומלן וידר גין זו
מוֹנרם הערן • מוֹ זי מוֹיך סטונדן מוֹ סיקטן איט מין
רבקה מוֹ דבורה די טאכטר עון איר זי גמט מוֹ גמבן
איר זיבר מוֹ ך ד מוֹ קעלבט מוֹ איידן מוֹ בעמן זיט
מוֹ זי כלייטן מלויזעה איט זיין אמן מוֹ ער נמם דער
קעלבט רבקה מוֹ גינג פֿארט מוֹ קערט מם זער כנען זו
זייט הערן • מוֹ ער נמם יצחק די רבקה מוֹ זי וומר זו מין
זו מי יק זו יב מוֹ ער הט זי יב מוֹ ברכבט זי מין די גלעזט
יצחק וומר מ"ט פֿרל ג וומר ער נמם רבקה די טאכטר פֿון
בתולה זו מייק • מוֹ מין דר זעלבינ זייט גינג מברהם

ויכן די קינדר יצאעמל מוז דש ווייב מיר נאמן נוועלך הערן
ן מירן קינדריי׳ מיר נאך הבן ווייך מוז גספריט דיא
גספלעגט יצאעמל מוז ער נאכיצאעמל ווי קינדר מוז מ׳ מ׳ יין
גוט מוז ער הט מין גלי גט מוז די ליבר ווייב הזו גיוועד מוז
מ׳ רם ווייניג מוז גיוועזן ווען ער וואר גשפינדן מוז ווי
גיוועזן מוז רבקה בייט דר ווייטגייט עמרן מוז ווען מיר
גוועט פון חוללה בין טור מוז דש מ׳ פר אלריק בייט דעם מין
קוואן מין נד מסור • מוז ער וואס יצאעמל מוז ווייני ין מיט
זעלבינן נד מוז וואמן גבמרן ן מינן קינדר מוז זי פרוכט
במרן מוז אערטן ויך נאר זער • מוז דו ווייכן די נאמן קינדר
נביות דר עלסטר ון פון יצאעמל איעד מוז סוועד מוז אייון
מוז די קינדר קדר מוז חאר מוז עלי מוז׳ די קינדר מדבמל
חאר מוז יובן • מוז די קינדר אבסם עיבריה • מוז ער דאוך
מוז יעזם די ווייבר גשלעבם קינדר ריך דו ווייב פון יצאעמל
מוז אטאע דר ו׳ יצאעמל אטאע מוז אלרון מוז פורד מוז די
קינדר דואה קלם מוז עלי מוז אחאר מוז עאתר • מוז דיא
קינדר אבסם אלון מוז אולה מוז עבר מוז מדן מוז׳ די קינדר
חדר נאבר מוז אינגאר מוז עבד אלך מוז׳ די קינדר תיאח
סעיר מוז סעדון מוז יבוז מוז׳ די קינדר יטור אריק מוז
יעוש מוז עלי מוז פחית מוז׳ די קינדר נפיש עבד תאר
מוז מביוסף מוז׳ די קינדר קדמה כולך מוז תחתי מוז
עאיר די רמי גיוועזן ן מוז׳ קינדר אלפה דו ווייב פון יצאעמל
ן מירן גשלעבט מל די דמיגן ן ווינן גשלעבט יצאעמל ן מירם
גבירט מוז׳ אסן מין מיר לענדר מוז׳ סטעטן מלו ווי יך
בויטן בין דעלהייטיגן טמן מוז׳ רבקה די טאלטר כתוכל
דו ווייב פון יצחק דר ון מבראהם ומר מיין מון טרעלטרן מין
די זעלבינן טמן מוז׳ הט קיין קינד • (ויסב) מוז׳ ער ויצט
יצחק בייט יין פאטר מבראהם מין לנד כנען מוז׳ גשט ב״ה
ומר איט יצחק מוז׳ איט מבראהם ויינט פאטר מוז׳ מרפלסד
דעו ון פון סם דר ון נח דר סטאמב מין די זעלבינן טמן
מיין דעם אבם מוז׳ פיר לינדן סטי יפר מלו יצחק מלט ומר • מוז׳
עו ומרן מל די לעבי טג פון מרפלסד מלו ער לעבט פיר
הונדרט מוז׳ פלג מוז׳ דריסיג יפר דש ער גשטרבן ומר •
מין דר סדרה סטיט ניט פיל מיט קליין פון אעטם מר מום
מייגר דר מיין פרוכ ווייב הט דש זמלער ובהן ווען יש
סטערבט מלו ער ו איט גרוסי כבוד מלו מיט איגליך מיט ן
קבורה ברענגט מו ווען מבראהם בייט סדרה הט גטמן •
פון מבראהם מלו ער פלעגר גסויקט הט פר יצחק מיין ווייב ן
הולן מוי יין אספחה לפרנן איר מו אנמך יחים גיוועזן ניט
נמך פיל געלט • אכ״ם מיינר דר זעלבסט מיין גרוסי טוסר
הט מוז׳ איוחם אספחה הט דר זמלי ובהן מין זייר אספחה
איט ו ין קינדר ן בוייכן מך מלו קיינר וון ונדר ווייב בוייכן
טען פר סון מלט מיו איר ובהן מלו דש מבראהם הט גטון
מך דר דש וון ווידר מיין ווייב נעמען מוז׳ הט גרוסי קינדר דר
ומלי ו יקינדר פרסט מיו גבוידר נמך ומלי טר מיוויב נעמען

אין דער סדרה פון תולדות ווערט ערצילט פון יעקב מוז׳
עסו ווען ו יין זעלבינן זומרן מוז׳ ווען מבראהם יצחק
הט נוטה גטמקפרום ן בוייבן מוז׳ ווען מבראהם מיו גסטמרבן
מו הט דו גמלן וד מיו גלן יפר מום מין גטרויטרט • מוז׳
ווען נאהר מיו יפלן גריטן מו הט מיט עסו מיך גפפסט •
מוז׳ הט נאהר איט יין ווייב העלדן עי טלמן מוז׳ מיו ויינן
קליידר מב גטון • מוז׳ ו מ׳ מדרן העלדן רם ן קוען מיו
ער מטולפן מין יין פמטרם היו • מוז׳ פר פמרלט ער יעקב
ויבלהה פר קיפט מוז׳ ויינחלק מלו ער הט מן דר אערת
האפיולה הט ער מך מן יעקב פר קיפט • מוז׳ ווען מן
נאהר מיין סעטולן טויט גסטמרבן מיו דש נמך מיו ויין
ק ינגרייך ן פיל קינגרי לפר טיילט וומרטן מוז׳ ווען יצחק
מוז׳ רבקה מך נמך פלסטינן יין גלגל מיו ומו פר חרוסס
זיינן גסטהן • מוז׳ ווען יעקב מיו לערנן ן סם ועבר גלמן
מוז׳ ווען מלט יעקב ומר דש לבלה מוז׳ רחל מין מיין לוויינג
הט גומקן • מוז׳ ווען יעקב הט די ברכות בקוען • מוז׳ ווען
יעקב ויך פר עשו גבערט הט מוז׳ ן סם ועבר גלמן מוז׳
ווען עסו מיו נמך הר סעיר גלגן ו הט מין יצחק מוזק
גסויקט • מוז׳ ומם יצחק מלו הט ן יעקב כפיל ווען הט עסו
מין מליפז נמך גסויקט • ווען מליפז פון יעקב ויבלר מוז׳ גמלר
מוז׳ מלו גומן הט מוז׳ יעקב ניט מרסן ן מומ ם בר פר יצר
ברוגז גוועזן מיו • מבר רמך דו ויבלר מוז׳ גמלר מוין גהבן •
ויהי מוז׳ עו ומר מיט יפר ניין מוז׳ פוגליג ן יצחק ון
מבראהם מוז׳ רבקה ויין ווייב ו ומר נמך מיין מון
טרעלטרן מין די זעלבינן טמן מלו ומגט רבקה ן יצחק
פר ומר מיך הב גהערט מיין הער מלו דיין מטר פרה מיו
מך מיין מון טרעלטרן גוועזן מין מיר טמן ביו מיך מיר הט
גבפטן איין הער דיין פמטר מבראהם דש מ׳ ו ומרן טרמן
ן מיט • מילונר סטיט מוך מוז׳ סוש מך בעטן ן גמט ב״ה
דר ווערט דר הערן דיין גבעט מוז׳ ווערט גיוועזן מוז׳ מוז
אין ומרן גנמהן • מוז׳ ער עפערט יצחק ן רבקה ויינם ווייב
ן ומרן ער הט סון גבעטן איין פמטר מבראהם ן גמט ב״ה
דו ער אי אערן איין ומהן • ון פון דיר וון מלו זיין מלו איר קינדר
קיין קינדר הבן • מלו ומגט ן מיט רבקה גייפערט מיינדרט
סטיט דו מך מוז׳ גייט ביט מיך איר מוז׳ גמט ב״ה דר ווערט
עי הערן דיין גבעט מוז׳ ווערט איר קינדר געבן מוז׳ ער
פמלגט יצחק ן דו דיר ויינם ווייב מוז׳ סטיגד מיך מוז׳ גינגן
ו בוידרי יצחק מוז׳ רבקה מוז׳ ומרן גין ן דם מוז׳ ב״ה מוז׳ קומן
ביטן דמרטן מא ן פמרסטן דמרטן גמט ב״ה מוז׳ קומן
ביט ן דר זעלבינן סטמט מוז׳ סטעלם ויך יצחק מוז׳ ומר
ביטן ן גמט ב״ה ן קינן יין וו ייב מלו ו מיו מן טרעלטרן
ומר מוז׳ ומגט גמט דר גמט פון הימל מוז׳ פרדן מלם דייני
גוטינקינט מוז׳ גמהן דיר דיר פון די עלי ערדן • די ביטר דר
גפירט הט מיין פמטר מוז׳ ויינם פמטרם הוי מוז׳ מוז דעם
ער ויינר גבורד מוז׳ המסט מן גבראכט מיך דיי׳ ומהן מוז׳

המסט

בגרמבן

גרמבן מן יצחק מה שאמר וייני ין . (ויהי) מה שהי עי אמר מלה וי הצרטן מי מן ווילר די ילר כנען מלם אברהם אמר גסטמרבן דם קומן וי מלי איט מירי קינגן מה הערן מה מלי מירי אמן ון בגרמבן אברהם מה קמאן מלי די ווילר פון ילר חרן מה מלי די גסלעכט פון הויז אברהם מה מלי אבוביג הערן מה גרוסי מה די קינדר פון די קינם וווייבר מלי די ון אברהם ואמרן . דען וי המטן גהערט מלם אברהם גסטמרבן מי ואמרן וי מלי גוואל חסר ון אברהם מה ואמרן טרייסטן יצחק יין ון מה הערן העלפן כגרמבן אברהם מן די היו מלי ער קוייפט הט פון עפרון דען חתי מה ויין קינדר ון מיינם גרמב . מה וי ווייטן מלם מן מלי די ווילר כנען מה בלי די גיקומט המטן אברהם די ווייטן מלם אברהם מיין גלן ימר מה קלמנטן מויל מן אמן מה פרוימן מה מך די קליינן קינדר מה ווילר די ילר ווייטן מלם אברהם דען ער ואמר גמר גוט אברהם איט מירר מן מה רעלט פערטיג איט גמט ב״ה מה מלי אענטן מה ואמר ניט מיין מן מה מויל גסטמרבן דר מלי גמט ב״ה גפערלט הט מלי ווייט אברהם . דר פערלטט גמט ב״ה פון ווייר יזגינט מה ריט גמט מה ויט מיט ווייי ווען פון בלי אמן דעם מה אלי מלם מה ער : מך קליין ואמר מלי ויין עב טמך בי מן ויין טוט מה ואמר הקב״ה איט מיט מה מה בסירמט מן פון דעם רמט נאמר מה ויין אמן מה מה הט גסטריטן איט די פיר קינגן עילם מה הט בלומונגן ו מה אמלן גטהן מלי אענטן הם״י ויין דינסט מה הט גלערנט ון מלי אענטן דר ערדן די ווען גמטים מה הט ו אלן ער קענן גמט ב״ה . מלי ער כויטט מין ווירטם הוין מה ילמנט דריין ויין גערטן . מה מן בריים ברוים מין ויין גלעזט ון מלי דענן די הין מה הער ומגרבן מלי די דם הין קמאן עסן מה טרינקן דיך ומט מין ויין הוין . מה הקב״ה הט מוש ווילן מברהם מלי ניט די ילמר בסערמט מה הטלפט מין גמט ב״ה פון ויינם גריט נמרן מלי ער ואמר ערגריפט מין יצלבינן ניט מויל ו ווענן מברהם . מה וי ואמר נמך דען שוין מברהם בעסט הם״י יצחק יין ון מה קינדר מה הם״י איט יצחק . דען יצחק דר הט גייהט מלי די גבמט הקב״ה ווילם מ הט ב פון יין פמטר מברהם ער הט ניט מה גיניינט פון דעם פערטרט מויל ניק מרר רעלטי ויט . מה ער גינג עמי מין דר יצלבינן ניט נמך דען טוט מברהם ון יתמן גיעבט מיך פעלר מלי מיין אמל מה מי אזן עמי גוואלט ון ברענגן מה נאמר קינג פון בבל דר הים מן מארפל דר גינג מך מלי אמל מין פעלר איט ון יין סטמרקן הטלדן יתמן מה גינג זיך דר מיין מין דען לופט דם טמקם ו יקמל איט ויין יאמן מה נאמר ואמר ער מי דעם מלי ער גינג עסו מלי די טמק . מה וי ואמר מן יצלבינן טך מה ער גינג

מויט ון יתמן מיך פצלר . מה נאמר ואמר גינזיך לוטטירמן דר ווייטטניים איט לוויים פון ויין אמר : מה מלי יין סטרקן העלדן מלי ווייי אמטרקן מיך ווילן מה נאמר מה ויין יתמן מיך ווענן ון מלי מלי ווייי אמטמפט וואמרן מלי ביים מיך מין דער ווייטטניים נור ו ואמרן עפיי וויט פון מיך גפערט . מה גינגן מיך הין מה ווירר יתמן . מה עסו ואמרזיך פר בערגן ון ויימרן מויל נאמר מה דען ואמר מה נאמר מה ו יזה אתן ומוסטן פון ניקם . מה ואמר זיך נאמר לוטטירן מין פעלר קינן די לופם פון טג מלי ווים ער מלי אמל פפלעגט ון טן . מה ון ועהן ומו ויין ליט יתמן . מה ער קמם נאמר איט יין לוויים אתן ומו עסו ואמר פר במרגן . מה ווסטנר עסו מויל מן מרפילוזנג פון דעם מרט ומו ער ם ך מין גילוימרט הט מה לוג מוש יין סוצרר מה מויט מה ואמר מה לופם מויל נאמר מה ואמר מה ויין יתמן ויינקפך פון לייב מרמם מה ער טרייטט עסו איט דען מדרן לוויים ויין אמן מין גרוסי סטרייטנג מה קערט זיך ון מין מה סלוג מה טטט ו איט ויין מוערד מה ו הצרטן מלי ווייי סטרקי העלדן נאמר די איט מיך מין די ווייטניים ומרן יתמן די פטים פון דען סריימן פון ווייטן מה ו דר קעטן די גסרייט ומרן ומו אמן דען ועבינן . מה ון פטן ון ווייטן מו די גסרייט ואמר דער ון כום מלם ער טוט ואמר טרמנטן מן ויי אמרן מה ברמטן מן גמך בבל מה ביגרמבטן

מיר

מיר נמען יהודית די טאכטר פון כמר דר ון פון עפרון פון
די גבעלטן חת דר ון פון כנען • מוכ ער נמם די עסו ון
מייני פרויס מוכ ומר קיינ ון מיר רם ומר ער מוט פ׳ רליב
ימר רם ער די נמם מוכ כרמכט וי נמך חברון מין די צוי ומו
יין פמשיר ומוכט מוכ כ׳ליב מ׳ רם ון מוכ ומר מיר׳ טעג
די ועלכיגן • מיר׳ צם הונדרט מוכ׳ ועהנטן ימר ון יחק יין
לעב טג די ומר די פוליגמט ימר ון יעקב מין ועלכיגן לייט
סטורב סם דר ון נח מיט ועלכיגן ימר מוט ער ומר מוט
ועקם הונדרט ימר • מוכ׳ עי ומר מוט ער גסטמרבן ומר
סם • רם קערט יעקב ווידר ון ויינ פמשיר נמך חברון מוט
מין לנד כנעי מיט • מוכ׳ מין ועקם מוכ׳ פוליגמטן ימר ון
יעקב קמען לייט פון חברון ון רבקה מוכ׳ ומען מיר ווי מם
פירם כרודר לבן גינג • ווי רי ווייב פון לבן ומר מי די לייט
פייני מן טר עכטרן גוועזן • מוכ׳ הט קיין קינד גוומן מוט
יין איידן הטטן קיין קינדר גוומן ון לבן מוכ׳ גמט ב״ה הם
גרמכט עדינה די ווייב פון לבן דר נמך • מוט ווי טרמן ומר
מוכ׳ הט גיוומן מין ווילונג נחיים טעלסר • מוכ׳ לבן הסם
מין נמען נעכן די ערסט הייסט ער למה די מנדר רחל מוכ׳
די לייט הטטן מיר מוט ווי גיקינדט • מוכ׳ ווי ומר ויך רם
מיכר ער ערפריים מוט הם׳ הט מירם כרודר גרפכט מוט
ער הט קינדר בקומן • מוכ׳ יחק ון מברהם ומר מן מוט
ומר קומן מין מוטן טגן מוכ׳ ווייב מוינ מומרן סוער פון
פלטר מוכ׳ ומרן גנק פר דינקלט ער קומט ניט אין יעהן •
(כעת) מין דר ועלכיגן לייט רם רופט יחק ון יין ון עסו ון
ומען נעמ מן דיינ ומפין דיין סוועדר מוכ׳ דיין כוינן מוכ׳
סטים מויך מוכ׳ גיוו מינם פנלר מוכ׳ ימ׳ פר מיך ויינ גיעגם
מוכ׳ קמך איר דר פון מיין גוטי טפיי מוכ׳ כרענג איר וי זוי
ווילך עסיו • מוכ ווילן מוט מיך ווילבענטן דיך מ׳ מיך
סטערב דען מיך בין מן נמר מוט מוכ גרויס • מוכ׳ ער טעט
עסו מוט ער נמם ו׳ יני ומפין מוכ גינג מוינ מין דו פעלר ון
ימען ווי ער מוי ומל פפלעגט ון טון ון כרענג ון יין פמטר
ווי ער מין גהייסן הט • מוכ ווילן מוט ער מין ומוט בענטן
מוכ׳ רם הערט רבקה מוי רי ויר מוט ון יחק גוגט הט ון עסו •
מוכ׳ וי מיוט מוי רופט מ׳ ר ון יעקב מיכ ון ען • מוי מוכ׳ מוו
הט דיין פמטר גרעט ון דיין כרודר עסו • די מוכ׳ רי הב מיך
גהערט • מינונ מיין דיך מוכ׳ טוה ווי מוי דיר ווער הייטן
סטים מויך מוכ׳ גיוו ון דען פפלפן מוכ׳ נעכ איר רם פון ווייט
גיין כעקלטן ווי דיין פ׳ טער מוכ׳ ווילדרוי ומכט גוט
גקומטם ווי דיין פ׳ טער ליב הט מוכ׳ די ומוטט כרענג דיך
גירמכטן פפיי ון דיינ פמטר מוי ער • ווערט עסיו מי די
דיין כרודר ווערט קומן פון מיין גיעגם מוט ווילן די מר דיך
ומערט כענמן דיין פמטר מוכ׳ ער מיליט יעקב מוכ׳ טעט מוט
ווי מיין מוטר מין גהייטן הט מוכ׳ וי ומכט גיקעלטם
מוכ׳ ער כרמכט וי פר יין פמטר מי עסו ומר קומן פון יין
גיעגם רם יחק ון יעקב ווער כיפטו מיין ון • מוכ׳ ער

וגט מיך בינם • דיין ערטטר ון עסו מ ך הב גטמן ווחו די
איר גבמטן המטם מ׳ נוכ סטים מויך מוכ׳ וצ׳ך עסן פ׳ מיין
גיעגם מוט ווילן רי זחל כענמן מיך ריי ווילן ווי׳ם דו ון איר
גרעט המטם מוכ׳ ער סטוכ מויך יחק נוש עסן מוכ׳ עסט
מוכ׳ טריעקט מוכ ומר ווחו גאוט יין הערן מוכ׳ ער כענמם
יעקב מוכ׳ ער גינג מוי יעקב פון ויינ פמיר • מוכ׳ עי ומר
מוכ ער הט פוועגט יחק ון כענמן יעקב מוכ׳ ומר מ רוי גין
פון מיך • מוכ׳ מן גייך קמך יין כרודר עסו פון יין גיעגם
מוי׳ דען פעלר מוכ׳ ער ומכט מך גקעלטם מוכ׳ כרמכט עם
יין פמטר די ער ומוט עסן מוכ׳ כענם מין • רם וגט יחק ון
עסו מוכ׳ ווער מי׳ דען דר יעגר גוועזן דר איר הט גכרמכט
מידו כיסט קומן מוכ׳ מיך הב מין גבענסט • רם ומוסם עסו
גייך רי יין כרודר יעקב די ומך גטמן הט • רם ערגריאט
דר עסו יין זמרן מיכר יעקב רי ער מין רם גטוש הש •
וגט ער מוכ׳ דרופ מי יין זמען יעקב דר ו׳ ער איך הט
ווייט ומל כטרוגן ער הט איין כלורה איר מ ך • גקופט
מוכ׳ ער ווייט עסו מייני גרוסי ווינונג • מוכ׳ ער הערט יחק
די סטים פון עסו יין ון מ׳ ער מן וון ווייט טפרמך יחק
ון עסו • ומו ומל מיך דיר טון איין ון דיין כרודר מי קומן
איט ווייהייט מוכ׳ דיין כענסונג גוומן • מוכ׳ דר עסו המסטי
ער ויין כרודר יעקב מיכר די כענסונג פון יין פמטר מוכ׳
ומר גמר ער ער גריוט מין יין זמרן מוך מיט מוכ׳ ער
פערכט יך ער יעקב פר יין כרודר עסו • מוכ׳ פטונר מוך
מ׳ פליהט מינו הוי עבר דר ו׳ פון סם מוכ׳ ומר דמרטן
פר כמרגן פר יין כרודר • מוכ׳ יעקב ומר מוט דרייט מוכ׳
עכליג ימר רם ער מוי גינג פון חברון מוי דען רעגן לנר כנען •
מוכ׳ ומר פר כמרגן יעקב מיט הוי פון עבר פר יין כרודר
עסו פירלעהן ימר מוכ׳ ערגנט נמך מין די ומען גמטם מוכ׳
ויינ כבמט רם נון עסו ומך מוי יעקב ומר מוען גפולהן
מוכ׳ ומר מנטרון פון ויינר הנר • מוכ׳ הט מן גימען ריפ
כענסונג איט ימטן • ווי טרי מרט עסו גפר ער מוכ׳ טעט
מיט נמר כנג מויך ערגריאט מיט מויך יין פמטר מוכ׳
יין אוטר • מוכ׳ טטוכ מויך מוכ׳ גינג מך איט ויין ויינ פן
לנר סעיר פון גי לט יין פמטר מוכ׳ אוטר מוכ׳ ומם מ רם •
מוכ׳ ער ומך נמך מין פרויס פון די טעלטר חת מוכ׳ נמם וי פין
ומר כשאת די טמלטר פון מילן דר חתי מוכ׳ נמם וי פין
ויינ מיכר יין ערסט ויינ • מוכ׳ ער רוגט מיר נמען ערה
די פ׳ טייטם מכ גטמן דען עם ומר מכ גשמן ריפ כענסונג
מין דר יעלכיגן ליט • מוכ׳ ער ומם רם מיט לנר סעיר יעקב
ומניוט מלי ער פ׳ טער מוכ׳ אוטר ניט ומך • מוכ׳ עם ומר
נמך ריוט רם נמם עסו יין ווייבר מוכ׳ סטוכ מויך מוכ׳
קערט מין לנר כנען • מוכ׳ ער ווידר קערט עסו איט ויינן
ווייט ווייבר נמך חברון מין ויינם פמטרם הוי מוכ׳ וי ומרן
די ווייבר פון עסו מי ניט ומכן דר גירלן יחק מוכ׳ רבקה
איט מירי ומערקן דען וי ומרן ניט גין מין ריפ ומעג פון גמם

מיטערי מוערטיר מון ניגעהט מליפ"ן קינן יעקב • מו'
מנטוונערט מו'זגט ן יעקב מו מו'ן הט איר אין פמטר
ניכמטן־איך נאר נ ט מיכר טרעטן איינש פמטרם ניכמש
סלם ער איר נבמטן הט • מון • אך יעקב מוי די ריר פון עסו
מחרן סטמרק ן מליפ"ן ניינק ון ניזעהן • וזש ניעהיט יעקב
מו'נאר ניאר ער ביטן ן מליפ"ן מו'ניינו אמן מלם איט מיק
ווחרן ן זמנגן דש מיו מן דש מיינינו מו'מלן ווחם איר איין
פמטר מו' אוטר ניבו הבן נעמ דש ן דיר מו' ניזג מב
נון איר מו' מלמט איך ניט טיטן מו' ומן ן דיר דש זיין איט
איר מיין פרואקייט מו' ער נמב הקב"ה די לייטעלקייט
יעקב מן מוינן מליפ"ן מו'ניינו אמן מו'ן יו פר נעאטין ן דר
סטיק פון יעקב מו' ווחרן מין ניט טיטן • ווזרן יו נעאן
מליפ"ן איט זיינן אמן מליש ווחו יעקב הש מן דש ניבר מו'
נמלך מו'מלן ווחו ער הט איט נמוין פון במר סבש מו' הבן
מין ניט נ מוין מין מיינינו זאך מו'ן ניזגן מב פון מין מליפ"ן
מו' זיינו אמן מו' קערטן ווידר ן במר סבש ן עסו מו'ש
קינדגטן ן מן מלן ווחו מין ניסעהן ווחר איט יעקב • מו'
נעבן מיק מלם ווחם זי הסטן ניוואן־פון־יעקב • מו'ער ניינט
זער מוילך מליפ"ן זיינן ון מו' מוילך די איזן אמן מין ווחרן
ניוואן ון ן ניט הסטן נעטיט יעקב • מו'ני מטוואסטן מו'
זגטן ן עסו • ער הט מוזו וזש נוואלטיג ער נבעטן יעקב
זי איר מין ניט ומלטן טיטן ון זיינן ווחרן דר הילט מוזר דר
בראויקייט מוילך מינן וזש הבן איר ניוואן מל דו זיינינו מו'
זיינן דש איט קומן • ווחו נזש פון מינן עסו מל דו מילבר מו'
נמלך מלן מליפ"ן ניוואן הט פון הנד יעקב מו' טעט יו מין
זיין הויו • מין דר זעלבינן ניימ מלו ער זש ער יולחק
נבמנסט הט יעקב מו'מלן ער נבמטן הט מלו ער ניט ומלט
נעאן מין פרויש פוזי טעלטר כנען מו'מלו ו מיבן נפילטן
די טעלטיר כינן מין מוינן יולחק מו' רבקה • וזש ניזג ער
זש הויו יפאעמל זיין מוקלי מו' נפש אחלת די טמלטר
יפאעמל די פוטפטר פוקליות נמלא בר זיין מרפטי וייבר
זש וייב פון דען מעפיש פון יולחק מו' רבקה זערו איר מב
וזש מייער מין וייב המט מו' בקומט קיין קינדר איש מיר
זמל ער ועהן נמט ן ביטן פון ו ניט • ווחו נזש פליכט קמן ער
קיין קינדר הבומרר ניינש מ"ב ומן דר נעאן דעואן קמן ניט ווילן
ון וועט עו מב ניט מו' ווחן דר אן סין ווילן מלו מן מין נזוש
ניט מב ניט • מלו ער מעכט ן פמר קינדר נהט הבן ומל ער
דמך ניינש מ"ב ווחן ניבט פלם הקב"ה מינן ומל קינדר
בפערן פון דען מעפיש ווילן עו רבקה מן מיר טרמכט מו
נמנגן מו' וזש ו פון זש מעבר בסיידן ומרומיקט ון מלו מין
קינד מין מוטער ניינ ער קומש וועט מויב עו וועט פרוש
זיין • מדר ביו מין טרמנדיגי פרוש קומן עו ספרן מו
מיר קינד נעהרן מין דר סו' מו' מדר נעהרן דערט ערנן דער
מן מיר נ ווסטין קינן זי עו ספרן דר עקסאקט אפר
זיין נעטעהן ומל ו תפלה דרויך טון מו' מין פרוש ווחן וזש

טרמנט ניקש ביו וזו טון • ומל נרקה מו' נאולות חסר איט
ליטן טון • מו' מל נייב נערן ן הערן ערנן • מלו ענטפנגט
די קינד מך מו מין טבע • מו' אפרט פרוש • מו' דרוק מיו
רבקה נמנגן ן זש פם מו' עבר ו ן פרמנן ווחו די כפייש •
דעו ו ספירט נוויפרלייף ב' די קינן מנגר ווחרן • אט וזש
פר ע' מיבר נמנגן ווחר זיך עסו רירן ווענו ו ניינ פר מין
כיש האדרט פר מיבר ווחר זיך יעקב רירן • מו' ו נרמכט
ניט מלם ו מין נוויגנ טרמנט • דם ווחר מיר פם ועבר זגן
מן ו נוויש ומלי קינדר מין נייב טרמנט מיינר ווערט פרוש
זיין מו' מיינר ביו • מו' דר קליינפט ווענ ער ווערט פרוש
זיין ווערט ער מיבר דש נרישטן השרשן רוק ווזש יעקב
זמלו די ברכות ביקומן דם הט ער זיך נעפערלט זיין פמטר
אעכט מין ער קענן מו' אפלט מן מלקין • דם וגט ו עלי
קלוך בני ניימט דר תרנש • ו וגט ון ווער מיר בנוזוה
גוגט ומרומלו יעקב ווערט די ברכות ביקומן הט נאייט
פם ועבר הבן מיר גויגט • מלו מיינר ווערט פרוש זיין דער
ווערט הערטן מיבר דען בין מו' ער מיו זש פרוש מוו ער
זך די ברכות בקומן מפטר חט ו ן נאייט • מלו ו ומגט עלי
קלוך • ד ו אייט ו זיך הב יוז נרות מיק לייב איט דיר
נפמט ד נטייט מלו דו ווחרסט פרוש זיין מו' ווערפש
הערטן מיבר דיין ברודר ווח אוושטו מדר ברכות בקומן •
מלו מברהם יצחק מלו נומה הט גיטמן פרוש ון ו זיש ווחו
ער הט דמך נועהן ן ן דר עקידה מו' מלי זיין טון ווזש
פרוש ער ווחר דענך הט ער עו מיט מו ביפון • מלו ווגן
מייר מון נגן פרואי קינדר הט ומל ער דמך מינן ביפלן
פרוש ון בלייבן איר ערנן זך דש ן דו מידר אמן ומל
טרוימרן ווגן מיין פרואר אי פטערט מלו מידר אן המט
גיטרוימרט מק מברהם ווזש ער שם נגן ניקש הט מן נגנן
פון אעפה פון עסו איט נאדור ערנן איר מו' ועה • מלו מיין
טרוים ווחו פיל מי דרמן נ ערנן זיזש אלזין טוט מיו ניגן מיל
ווגן עו סון נגן מן פטטיט • נסיכט זמיך דמך ווזש אן נזוש
נ ניגט הט ווזש דש איט מחרוך ם נ פעהן • נמך אין ערנט
אן דש פון • מלו זיך קיינר מיך פסטרק מו' חסיבות
ומל פר זמן • ווזש פסטרק מו' חסיב ווחר נאדור מלו דער
פטוק מיך מן סרייבט ווזש נאדור זש פיין פסטרקר הצור
ווחר ם פש פעלר ן יפגן מו' ווחר מו מיי אעכטיג־ק ניג •
ווש ם ער דמך מוש ן ניבירות ווין מיו ער מלי ווי טמק
מיין סמן ווחרן • מו' זמיך ווזש נאר סענטיק מש ווין
חיית קוש העש ער איט ן ין פסטרקהיש נפש נר ניט ווזש
מברהם הפט גטמן • ווזש הפט ער מיין ענט בבור מיין
נומן מך ווזש מברהם • דרוק ומל מידר ועהן דעש נפש
מיין (אתנה) גיבט • (חכמה) מדר פפיריק • מדר
עויפר • מלו ער נמט א ט דיינט • ווזש ו בייבט מן ין אתנה
ביו מן מיבקייט דש עש ווערט מלו אדה בנמלט
ווזש רם נאדור מיו נעטעהן • עבין מוו מיו מך

גמגן איש עפו מוג יעקב • מוב סון עטו הט נא ור טרט ן גן
הט ער ניט גדמלט מלו מים מך ווערט מוז גין • די רעטיק
דענקן ניט מיינר פון דם מנדרן אפלה ן ווערט מוז מיו
דעם גפעהן • מוג ניט דעם רעלטן בעטרן ווענ מלו רער
רסע מיו גמגן • מיך איזמלו דר פסוק די מיינט מו דר פסוק
זגט (ישעהיה כי חזה נקם פעאיו ירחץ ברצ הרסע)
דו מיו ן גמגן דר פרוס א טוש זיך פרייט ווע ער זיכט מיין
המלוג גסיכט מלע רסע • ז יני טריט טוט ער ווענן מן
בלוט פון רסע • מיו קסה סטיט דמך אן זמל זיך ניט פרייט
ענן אן זיכט זיין פיינט פמלן • מך ומרוק סטיט ניט זיני
פים טוט ער ווענן ומרוק סטיט זיני טריט טוט ער ווענן
וזה איין מיך מ דר נדיק טוט זיך פרייט מן דר אפלה פוק
רסע • ומרוק פרייט ער זיך ער ווענט זיני טריט רס
מייט ער זיני ווענ טוט ער ווענן דורך די בלוט מלו דען
רסע מיו פר גמסן ומרן ווערט ער סטרמף מב מיין גוטן
ווענ ן גין • פון יעקב מוג עפו ווערן איר מלו מן יוק
רסע זמל מוו זיין ווילן ווי יעקב פר עפו מוו גמ ין מיו • מוג
ווי מן זמל פמטר מוג אוטר ווער אלבר זיין זמל מן עז מב
ווערן פון עפו דר ווער יוה מיין גרוסר רסע עבין ווזמל הט
ער ווער אלבר גוועו זיין פמטר מוג אוטר מוג הט עוזק
זה רס חיבר גמלן בקיאן • מין דר סדרה ווילן ווערט
דר גילט ווי יעקב מי נמך חרן גלונן מוג ך ווייט ווייבר
הט גנואן • מוג ווי מלו רס איט ווער ן גמגן ביי ער ווידר
מיו פון זבן פה יק ן גלונן • מוג ווי זבן פון הר הגלער הט
גסיקט ן עפו ער זמל יעקב מנטקינן ליהן מוג ווי עפו זיין
ייט מין זבן טיל גטי לט הט מוג יעקב מנטקינן גלונן
מוג ווידר נמך די סלוח ם פון זבן ן יחתך גנגן זיין מוג ן
מיק גוגט הבן ווי עפו ווער יעקב מנטקינן גלונן רס ח בר
יחק זיין קנעלט יעקב ן הילף גסיקט הט •

פרשת ויצא

ויצא יעקב מוג ער מוו גינג יעקב פון באר סבע מוג ער
גינג זיין ווענ נמך חרן מוג ער קערט ווידר מוג קמק
ביו מן רעך בערג אוריה מוג ווער מיבר נעלטינן מל רס
בייט דר סטמט ון • מוג ער בויי זיך הט ן מיט דיי
יעקב נמלט מוג ומגט ן מיט מיך בין דיין גמט דר גמט
מברהם מי גמט יחקיי דיין פמטר די לנד מלו דו דרוזיך
גיסט ון ן מיך דיר גטבן מוג ומען • מוג ון מיך
ביוו ט דיר פערלט ר ך ניט מיך ווי הישר ך מין מלו מורטן
מלו דו גיסט מוג מיך ווי ן אערך דיין ומען מיט מלו סטערן
סם תיאום מוג מיך ווי ן אלבן פמלן מ דייני פיינד ן פר דיר
קומען מוג מיך ן ווי ן דר קערן דיך ן רעם דמיגן נר מיט
ומר

מוג קלמגן מוק מין פיל טג • מוג מיק דרטן ימר מלו יעקב
ומר

[illegible] מיר דען חתנה לייטן מוז מלי דיא
קומן מיט דען חתנה לייטן מוז עבשט מוז מלי דיא
ליכטר ווא מן הוז ווארן · דא פרעגט יעקב זי זהן ווארוק
טוסטו מוכו די וא עבפרט זהן מוז וזט מא מי דיר סיר מן
זיין זהן · דיר נמך נמם זהן די לאה מוז כרמכט זי זו יעקב ·
מוז ער קמם זו מיר יעקב ער ווסוסט מבר ניט מלפ זי לאה
אמר · מוז ער גא זהן זו לאה זי ער טמכטר זלפה זיין אייד ·
זו זיין לאה מיר אייד · מוז מלי די חתנה לייטן די ווסוסטן דא
ווא זהן זו יעקב גטמן הט נייפרט זי זזטן עז ניט זו יעקב ·
מוז זו קומן מלי גזעלן די רמוזן מן דיר ועלבזן נמכט מן
דו הוז ווא יעקב ווא מוז עטן טרינקן מוז אמרן זיך ווסטיג
אמכן מוז זי למכטן מוז זינגן מוז טמכטר אוז קוקן מוז
מוז זינגטן מלי יעקב הערן זמלט הילה · מוז ער
הערט זו יעקב מר סטאר מבר ניט לאה דו ווא ער גרמכט
זי פלעגן מן דען זהר מו זו זינגן מוז [illegible] דו
טמכטן מוז ספרינגן די ועלבזן הוז מוז גלעפט מוז מלי
די ליכטר הט זהן מן ועלבזן הוז מוז גלעפט מוז דיר טג ניט דא קערט
נמכט מוז זו ווא זו אמרן מלי דר טג ניט דא קערט
זיך יעקב זו זיין וויב דא זמך ער לאה זמג מן זיינר פוס ·
דא וגט יעקב זו מלפזהר וויב מיך מלי ווא די גזעלן געפטרט
גיאיינם הבן אוז מירם זינגן זי מוז לאה ווא הבן זו גזמגט
הוז לאה מוז יעקב מיך הב זו ניט מר טמכטן · (ויקרא) מוז
ער רופט יעקב זו זהן מוז וגט זו מיך ווא המסט די זו אוז
גטמן מר ווא מיך הב דיר מוך רחל גריפט מוז ווסוסט
המסטו ביטרוגן מיך · וזו עפרט זהן זו יעקב מוז ומגט
אן הערך ניט טוז מן מוזר זהר מלי אן מ"ט נעבן דר זוגסט
מיין אן מר דר עלטר וזען דו זהן זו לסט די זוגסט מך המכן
נעמ דיר זי · מבר דו וסוסט אוז נמך זיבן יאר מוך מיר דינן
מוז ער טמט יעקב מלו מוז נמם רחל מך זו מויזן ווייב ·
מוז דינט זו זהן נמך זיבן יאר מוז ער קמם מך בייא רחל
מוז ער הט רחל ליבר מלי לאה מוז ער נמם זהן בלהה זיין
אייד מוז גמב זי רחל זו מייזר אייד · מוז ווייל יעקב לאה
ס גיט אמר · וזו עפיט הט"י מיר טרמכט מוז זי זו יעקב
טרמגן מוז גוט זו יעקב פיר זזן נמך מנדר · מוז די מויזן
אמר מיר נעמן רחל · סאגן די יהודה · דא הילט זי סטיל פון
גוזין מוז ער רחל אמר מיין מן טרמכטרן מין די ועלבזן טמ
ניט קוט קיין קינדר גוזינוז זי אמר נייד רחל מיר ווועטר
לאה ווייל זי אמך מלי זו קיין קינדר קוט הבן נמם זיא מיר
אייר כלהה מוז גמב ער זו יעקב זו זי יגר פרוזה מוז יעקב קמם
זו כלהה מוז זי זהר טרמגן מוז גוזינט ווייב זזן נמך מנדר
דן מוז נפתלי מוז זי זמך מך לאה מלו זי הט מוך גהערט
קינדר זו הבדה זו נמם זי מך מיר אייד זילפה מוז גמב זי יעקב
זו מיין ווייב הבן מוז יעקב קמם מך בייא לאה מוז זי אערט נמך
ווייב זזן נמך מנדר גד מוז מסר מוז זי אערט נמך לאה מוז
אמר טרמג גוזינט נמך מנדר ווייב זזן מוז מיין טמכטר
מוז דם ווא מיר נעמן יסמכר מוז וגזן · מוז דינה מיר

[illegible] מדר תרפים די זי מירן פֿמטר הט גנומן די הט זיא
דרום גיטמאלת די תרפים ניט אמלטן זען ווי יעקב הין גינג
ווער · דא מן זאן מהיים קמט מוֹ׳ פֿרמאגט נאך יעקב מוֹ׳
נאך זיין קינדרן מדר זיין היו גיזוכ ווער ניקט · דא ווי גינג
זאן מוֹ׳ ווֹלט זיין בילדר ז׳ פֿרמאן וומ יעקב ווער הין גמנגן
ער גפֿירט זי ניט · ווי גינג ער ז׳ די · מנדרן תרפים · מוֹ׳
ווער פֿרמאן וומ זקטן זי מיט זיא ער ז׳ מיט גפֿלוהן ווער ז׳
גין ז׳ זיינם פֿמטר נוט זר כנען · מוֹ׳ סטוֹר מוֹך זאן מוֹ׳
פֿמט איט זיך זיז ברידר מוֹ׳ מֹי זייי קעטלט מוֹ׳ גינג מוֹ׳
מוֹ׳ ווער נאך יפֿן נאך יעקב מוֹ׳ קמט בייא מן מן בערג
פֿון גלער מוֹ׳ וגֹ זאן יעקב ווער מיי מֹי דו גטמן
המטט ז׳ איר מֹי דו כיפט גיפֿלהן מוֹ׳ המטט איין הערן
גיסטולפֿן דו איך ניקט המטט זמן ווים מוֹ׳ המטט מוזק
גפֿירט איך טעלטר מיט מיר קינדר מֹי ווים אן די גפֿנגנן
מוֹ׳ דען זר פֿירט מֹי אן איט דפֿן פֿוערד מיבר ניהט ·
מוֹ׳ המטט ניט גלזן ז׳ איר מֹי מך הטט קענן קושן די מוֹ׳
הטט זי איט פֿריידן טן בלייבן · מוֹ׳ המטט גפֿטולן איין
גמט כיזט איט מוזק גמנגן דא ענפֿרט יעקב ז׳ זאן מוֹ׳
וגט מן · מיך הב דרום מוֹ׳ גיטמלדט מיך הב איך גפֿערלט
דו אטלטט דייי טעלטר פֿון איר נעמן מוֹ׳ מֹי דו זמגטט אן
הט דיר דיין מב גמט גיטטולן · בייא וועט דו דיין מב גמט
וומרטט פֿינדן דר זמ וועדן גטוט מוֹ׳ זאן · וולטי בילדר
מן מֹי דאן גלעלטר פֿון יעקב מוֹ׳ מֹי מדי גפֿעט מבר ער
קומטי ניקט פֿינדן דא וגט זאן ז׳ יעקב קומ איר · ומזן מיין
זילדהייט איט מגדר פֿר סניידן · מוֹ׳ דא זמלמיבן מיין
ליבן נאיט, מוֹ׳ בייבי זיין מיב דו ניט זמלטט · ומזן פֿייבן
אייני טעלטר מדר וומרטט ומזן אטר · וויבר נמאן ז׳ איין
טעלטרן גמט ב״ה זמלך ז׳ זאן פֿון וויטן מוֹ׳ בייבן זיין מיך זר
ומך · מוֹ׳ מי נמאן סטייקמוֹ׳ אמלטן מיין הויס · מוֹ׳ ער וגט
זאן דר הויזן ומל ליגן זיין וויטם איר מוֹ׳ דיר הייט דיין טג
דרוק סך מי זיין נמאן נמך גלער · מוֹ׳ וי סעלטן זאן מוֹ׳
יעקב סעלטוק מוך דען בערג מוֹ׳ עטן רמרטן מוך דעם
הויפֿן מוֹ׳ מיבר נעלטט רמרטן מוך דען בערג · מוֹ׳ ער
פֿרייטט זיך זר מוֹ׳ סטוֹר מוך מֹט מרגן מֹ׳ וויט סטמט מוֹ׳
זיין טעלטרן מוֹ׳ ק סט וי מוֹ׳ ליגן ז׳ זייר סטמט מוֹ׳
יעקב ליגן מך זייט וועגם מוֹ׳ עז וועד מֹי זאן זידר וועד
מהיים מן זיין זמר קמען מֹ׳ מייט ער מוֹ׳ סיקט זיין מן
בעלר דר וועד זיבנצהן יפֿר מֹט · מוֹ׳ סיקט איט מן
מביתרוך דר זון פֿון עין דר ז׳ פֿון נחור מוֹ׳ זעהן מן איט
מין · מוֹ׳ די מייטן מוך דען נוטן מֹי וי קמען פֿר יעקב ·
מוֹ׳ קמען מין מנדרן וועלן זוֹך זר סעיר מוֹ׳ קמען ז׳ עסו
מוֹ׳ זמלטן ז׳ מיט דיי וועלן זוֹך זר כנען מוֹ׳ גמלטן ז׳ זמן
מוב פֿר גהערט המטט וומ איר דיין ברודר יעקב גטמן הט ער
מין ז׳ איר ברקאן וומר נמקינדיג מוֹ׳ וומר גמין זער מע׳
המטי גמר ניקט · מוֹ׳ מיך גינג מוי מין מטקינן מוֹ׳ ברענג
מיך מין מיין הויז איט גרוסן ערן · מוֹ׳ אמלטי מיך גרוס
מוֹ׳ גמב ז׳ מיך מייני זוויט טעלטר ז׳ וויבר מוֹ׳ מייני זוויב
איידן · מוֹ׳ בענטט מין הט׳ מיזאיין הוי מוֹ׳ ער סטמרקט
ער גפֿירט ער מוֹ׳ הט בקומן זין מוֹ׳ טעלטר מוֹ׳ מיידן מך סמך
מוֹ׳ רינדר מוֹ׳ קענולך מוֹ׳ מיזל ווייז מיט מי ווומרן פֿון
איר גינבן וומ פֿילבי מ קיין נמהט · מוֹ׳ מך פֿיל וילבר
מוֹ׳ גמלר מוֹ׳ וומ ער זמך די ווייי אמלט גרוס וומר ·
הט ער איך פֿר זמן מֹי מיך בין גמנגן איין סמך ז׳ סערן ·
מי ער איך גסטמרן מוֹ׳ מי מוזק גפֿלהן ז׳ מ פֿר בערג
מוֹ׳ הט מיך גהובן ווייי וויבר מוֹ׳ זיין קענולך מוֹ׳ הט איט
מיך גפֿירט מֹי זיין ליך מוֹ׳ מֹי זיי גוט מי ער גינגך המט
מין איינם זר מוֹ׳ הט גטמלן ווין מן גינזט ז׳ זחק זיין
פֿמטר זוך זר כנען מוֹ׳ הט איך ניט גזמן דירן מרסט איט
אייני טעלטר מוֹ׳ אייני קינדר איך ז׳ ק סן מוֹ׳ הט מוזק
גפֿירט אייני טעלטר מֹי ז׳ מן מוזק פֿירט די גפֿנגנשרן
דורך דו סוערר · מוֹ׳ הט איר מב גיטטולן איין מב גמט
מוֹ׳ מי איט מוזק גפֿלהן · מוֹ׳ מיזהר הב מיך מין גלמן
כייט דר בלך יבֹ מוֹ׳ מֹי דו זייגן ער מי ניט גברעך
מיין זמך · ומן זן דיין ווילן מי ז׳ גינ מיך וומ גיט מוֹ׳ דמרטן
ווירסט גפֿינדן מוֹ׳ קמטט איט מיך טון וומ דיין לייב
אערט גמוסן · מוֹ׳ וי גינגן די במטן פֿון זאן מוֹ׳ קינדרן
ז׳ עסו מֹי די דמינן דיידן · מוֹ׳ מֹי ער הערט עסו מֹי דיט
דידן פֿון די במטן פֿון זאן מוֹ׳ ער גרייט זיין מיבר יעקב
זיין ברודר גמר זער · מוֹ׳ גדענקט וידר זייני פֿייב טמלט
מוֹ׳ זיין זמרן וומר ברענן מין מיך · מוֹ׳ ער מייט עסו מוֹ׳
ער נמך זיין קינדר מוֹ׳ מֹי זיין קינדר מוֹ׳ מֹי אמזן די מין
זייגן היוט זמרן ענלינג אמן · מוֹ׳ גינג מוֹ׳ המלט מיין מֹי
די קינדר טעיר דר חורי · מוֹ׳ מֹי מידי אמזן דרייט הונדרט
מוֹ׳ פֿירלינג אמן · מוֹ׳ נמך די גמלן סמר די דמוגי פֿיר
הונדרט אמן מֹי איט מוז גיטגי סוערר מוֹ׳ גינגן קינן
יעקב ז׳ ער סלמגן · מוֹ׳ ער ז׳ טייט עסו דיט גוויט זיבן טייל · מוֹ׳ גמב זיין קינדר מוֹ׳ הוי גוויט אמן
מוטר המגן מֹי מי מנדרי יעקב ט ז׳ מן הלגן פון
יעקב זי פון סעיר מוך זיין קינדר מוֹ׳ זיין מיין גשלעלט
מוֹ׳ זיי גינג אמן ווי דיט גמנגי מוֹ׳ עסו · מוֹ׳ עסו גינג איטן
מוֹטר מוֹ׳ ער פֿירט זיי גמר מיילנדיג · מוֹ׳ די במטן פון
זבן גינגן מוי פון עסו מוֹ׳ גינגן מיט זמר כנען · מוֹ׳ קמען
מינו הויז רבקה די מוטר פון יעקב מוֹ׳ עסו · מוֹ׳
זמגטן ז׳ מיר ווי עסו מיר זין המט פן גרייט פֿר
הונדרט אט ז׳ טיטן יעקב דען ער המט גהערט מוֹ׳
ער קומט מוֹ׳ מי ער גינגן איט מוֹ׳ מין ז׳ סטרייטן מוֹ׳
מין ז׳ דער טעלמן מוֹ׳ ז׳ גטמן דיט זיינגן · מוֹ׳ וי מיילש

מוז׳ סיקט רבקה אמען זען יצחק קיבלטן זען יעקבס מוז׳ ביכלין אמען זו קיין יעקב מיך דעז וועג זו זמגט פיילט וועלט טון עמה סטרייט אוי מיט מוז׳ מיך דעם וועג מיר זו מיט קומט • מוז׳ זי גינג דרי כמטן די דמוינן גינן זו יעקב מידעם וועג מוז׳ בגינגטן מיט קינן דר כמך קינן דר מיבר פמרט די במך יבוק • מזו זמגט יעקב מלו ער זי זמך דו מיז מיין סמר די העלפן איר דו מיז זען גמט כ״ה • מוז׳ רופט יעקב די זעלבין סטמט אחיט מא׳ ער דר קמגט יעקב מלי די אמען ביינ פמטר מוז קיסיט זו מוז׳ מוס המוט זו • מוז׳ ער קוס זו זו מא׳ פרמגט זו מיך זיין פמטר מא׳ אומר מוז׳ זו זמגט מז מיז מן פרירן מוז׳ זו יקטן די במטן זו יעקב דיין אומר רבקה הט מגו גזמגט זו דיר זו זמגן מיך הב פר נומן איין זון מלו דיין ברודר מסו ביט קיגן דיר איט אמען פון דען קינדר סעיר דר חוכי איין הער איר זו מוז׳ ך זומ דו טוסט מן דיין רמט עם ווערט זיין מלו ער ווערט קומן זו דיר בעם זו מיך • מוז׳ דיך קיין המרטי ווערט קינן מיך • מוז׳ ביב מ ך מיין מר זמגט פון מלו דיך גמט ב״ה המט איט גלישטעליקט מוז׳ מלו דיך גמט ב״ה המט איט גלישטעליקט מוז׳ זעגן ער דיך ווערט פרמגן מוך דיין גסיכנס מוך מלי דייני זמכ פר בערג ניקס פר מיכפיל לייבט ווערט ער ווידר מב קערן פון זיי זמרן מוך דיר מלו דו זמוסט בטירען דיינן לייב מוז׳ מלי די דו בייט דיר המסט דען זו גבירט דיר דו דו מיך די ערהר מן טוסט די ווייל ער דיין עלסטר ברודר מיז • מוז׳ זו זמר מלו ער הערט יעקב די דיר פון אייער אושר דמ זמר ער מוך הינן זו זן סטיט מוז׳ זמר וויין מייני גרוסי איינוג מוז׳ טעט מלו מין זיין אומר גיבמטהט מין דר זעלבינ לייט • מוז׳ דען מעשים פו וילא • מיז ערשטל ך זו ועהן וועז מיינר סון דייך מיז מוז׳ קומט מוס דו • זייניגי מוך מיין אמל וו ער ניט פר זמגן זמל תפילה טון זו גמט ב״ה דער ווערט מיס ווידר העלפן • מוז׳ זמל יך מוך גמט פר זמן • דען דר יך פר זמט מוך איין היילינן כמאן מוז׳ ביט מל לייט זו מיס דעס פר זמט פר זמט מוך יעקב • ווער פון מלי פו ביכוכט דר הט מיס יום גמר פיל ווינר מוז׳ גמ׳ך גימון הם מיס גמר ניקס מיבר גלומן נמך גיט ער ויין וועג פמרט בין ער קומט מן דו מורט ומו מברהם הט יצחק וומלן זוס קרבן פרענגן • המרטן טעט ער תפילה זו גמט מוז׳ כליב מיבר נמכט המרטן • דמ ווער יך גמט זו מיס ביוויין מוז׳ ווער מין פר ויבדן מלי ער מיס העלפן ווומלט מן • מלי • דמ ער נש מוך מפלט ווי ווומל דו נור מ״ן טרייס ווער גווטן • נמך דעגמכט הט ער יך פר ויבדט מוז׳ פר זמן מוך גמט ב״ה מוס ער מ ך זו מן ויינם טרייס הט זמן זו סן דמ ער ניט טרייסטן • מוז׳ מלי ווי זעל יך מן נמגט זו מיך מיט העלפן דמ ווי מן מלי ויין זמכ מוז׳ מיין פרירן מוז׳ מישן פרירן מוז׳ טעט דמך מלי ויין זמכ

מוז׳

מוז׳ סיקט רבקה אמען זען יצחק קיבלטן זען יעקבס מוז׳ ביכלין אמען זו קיין יעקב מיך דעז וועג זו זמגט פיילט וועלט טון עמה סטרייט אוי מיט מוז׳ מיך דעם וועג מיר זו מיט קומט • מוז׳ זי גינג דרי כמטן די דמוינן גינן זו יעקב מידעם וועג מוז׳ בגינגטן מיט קינן דר כמך קינן דר מיבר פמרט די במך יבוק • מזו זמגט יעקב מלו ער זי זמך דו מיז מיין סמר די העלפן איר דו מיז זען גמט כ״ה • מוז׳ רופט יעקב די זעלבין סטמט אחיט מא׳ ער דר קמגט יעקב מלי די אמען ביינ פמטר מוז קיסיט זו מוז׳ מוס המוט זו • מוז׳ ער קוס זו זו מא׳ פרמגט זו מיך זיין פמטר מא׳ אומר מוז׳ זו זמגט מז מיז מן פרירן מוז׳ זו יקטן די במטן זו יעקב דיין אומר רבקה הט מגו גזמגט זו דיר זו זמגן מיך הב פר נומן איין זון מלו דיין ברודר מסו ביט קיגן דיר איט אמען פון דען קינדר סעיר דר חוכי איין הער איר זו מוז׳ ך זומ דו טוסט מן דיין רמט עם ווערט זיין מלו ער ווערט קומן זו דיר בעם זו מיך • מוז׳ דיך קיין המרטי ווערט קינן מיך • מוז׳ ביב מ ך מיין מר זמגט פון מלו דיך גמט ב״ה המט איט גלישטעליקט מוז׳ מלו דיך גמט ב״ה המט איט גלישטעליקט מוז׳ זעגן ער דיך ווערט פרמגן מוך דיין גסיכנס מוך מלי דייני זמכ פר בערג ניקס פר מיכפיל לייבט ווערט ער ווידר מב קערן פון זיי זמרן מוך דיר מלו דו זמוסט בטירען דיינן לייב מוז׳ מלי די דו בייט דיר המסט דען זו גבירט דיר דו דו מיך די ערהר מן טוסט די ווייל ער דיין עלסטר ברודר מיז • מוז׳ זו זמר מלו ער הערט יעקב די דיר פון אייער אושר דמ זמר ער מוך הינן זו זן סטיט מוז׳ זמר וויין מייני גרוסי איינוג מוז׳ טעט מלו מין זיין אומר גיבמטהט מין דר זעלבינ לייט • מוז׳ דען מעשים פו וילא • מיז ערשטל ך זו ועהן וועז מיינר סון דייך מיז מוז׳ קומט מוס דו • זייניגי מוך מיין אמל וו ער ניט פר זמגן זמל תפילה טון זו גמט ב״ה דער ווערט מיס ווידר העלפן • מוז׳ זמל יך מוך גמט פר זמן • דען דר יך פר זמט מוך איין היילינן כמאן מוז׳ ביט מל לייט זו מיס דעס פר זמט פר זמט מוך יעקב • ווער פון מלי פו ביכוכט דר הט מיס יום גמר פיל ווינר מוז׳ גמ׳ך גימון הם מיס גמר ניקס מיבר גלומן נמך גיט ער ויין וועג פמרט בין ער קומט מן דו מורט ומו מברהם הט יצחק וומלן זוס קרבן פרענגן • המרטן טעט ער תפילה זו גמט מוז׳ כליב מיבר נמכט המרטן • דמ ווער יך גמט זו מיס ביוויין מוז׳ ווער מין פר ויבדן מלי ער מיס העלפן ווומלט מן • מלי • דמ ער נש מוך מפלט ווי ווומל דו נור מ״ן טרייס ווער גווטן • נמך דעגמכט הט ער יך פר ויבדט מוז׳ פר זמן מוך גמט ב״ה מוס ער מ ך זו מן ויינם טרייס הט זמן זו סן דמ ער ניט טרייסטן • מוז׳ מלי ווי זעל יך מן נמגט זו מיך מיט העלפן דמ ווי מן מלי ויין זמכ מוז׳ מיין פרירן מוז׳ מישן פרירן מוז׳ טעט דמך מלי ויין זמכ

מוז׳

מוג ומז ער פר רמסיס מיבר ו גיועלט הט זיא די אלמלק
מן פיר חיילות זיינן מיבר עסו קומן מוז זיא ו איט עסו מוג
זיינן אמגן גהמט הבן זיא עסו מוג יעקב איט מאמן גרעט
הבן זיא עלו גמגן הט איט דינה מיר טוועמטר זיא זיא
הבן גרעט סכם מג חאר איט יעקב מוג ו זין קינדר איא
די קינדר פון יעקב ון סכם גזמגט הבן ו ומלן טיקן ון ילחק
מוק מן ון פרמגן ומז ער וערט זמגן • מוג זיא מיק פר
גזמגט הבן ומז מין ילחק העט מנטכטין • זיא חרקק סכם
גיסטרמכם הט מלו ער זיך הט למן בטניירן • ומם מיק
סכם מוג חאר גענפרט הבן • מוג איא דינה הערט ומז ו
זמגן מוג מלו מירק פמטר מוג מירי בריבר למן זמגן ומז
ריבר מאטומלו לו ו מלן מרטלמגהבן מוג דרייא הונדרט
ווייבר די זיך ווערן ומלמן די ו מך מרטלמגן הבן • זיא די
קינגן פון מאורי איט די קינדר יעקב ומלמן סטרייטן ילחק
מוג יעקב תפילה טעטן גמט ער הערט ו • מוג זיא די קינגן
המטן מארמ בקמאן דו ו ווידר ון רוק קערטן מוג כגערטן
כיט אין איט ו סטרייטן זיא רבקה מיו גסטמרבן מיו יעקב
גומגט ומרן • רחל מיו פינף מוג פירלינג יתר מלט גומרדמ
דמ ו מיו גסטמרבן ומם עסו פר קינדר גבמרן ויין ומרן
מיין גרוס מעסה דמ ענה מין דר ווייסטניירט די אוי מיוז הט
גיפונדן • זיא די זיבן קינגן כנען איט די קינדר יעקב
גייסטרייטן זיא די קינדר יעקב ו מלי בילומגן מוג מרי
ששעט מיין גומן • זיא מין מוג זומלניג קינגן קמאן מוג
בעטן די קינדר יעקב איט מינן ון פרירן ון אמלן • זיא ו מך
טשטן מבר די קינגן אוטן דען קינדרן יעקב ניט גענבן •
מלי די סטרייטן זיינן מר ומנדרליך מוג קורלן ווילינג ון הערן

פרשת וישלח

וישלח מוג ער טיקט יעקב במטן ון עסו ויין ברודר עם
זנר סעיר ון קינגן מיט מוג ון הערן ון מיט רירן דר
מראיק יט • מוג ער גביטט רעז במטן ון זמגן מוז
מיר זמגן ון מיינם הערן ון עסו מוז הט גומגט ר ין קעלט
יעקב • ער זאל ניט גדענקן איין הער מלו איר הט עסיו
גהאלפן די כיינסטנג איניק פמטיר מלו ער איך הט גענעמט
דעז מיך בין בייס לבן גוועזן ון ומלמ ג מר מוג ער הט מ ך
בטרמגן מוג ער הט איר פר וופקט לט איין ון זנהן אמל
מלו ויא דא מיו קינדיר ומרן מייסן הערן • מוג מיך הסב
מין גרוים מין ויין הוי ומר סוערן דיינט מוג הקב"ה דר
הט גוועהן איין פיין מוג איין ערביט די הט איר גהאלפן
מוג הט איך גענבן ון דר במרמן מוג ון ניט זעליקייט מין מין
מוגן מלו מיך הב בקומן מוסטמוג מוג מוג סמך מוג קעלט
מוג איר פון דר מרבמרמנג הקב"ה מוג מיך איר מוג הירק
יין גרוסי גמר • מוג מינגר טוט מיך ווידר קומן מין איינר

מוג ון איינר טטמם ון איין פמטר מוג ון איין אמטר די דא
ויין מין זנר כענן מוג דרוק סיק מיך ון זמגן ון איין הערן מן
די רמוינג מלו מיך זמל גפ עדן לייטעליקייט מין יני מוגן
מוק ווילן מלו ער ניט זמל גדענקן איין הער מלו מיך די איינגי
בקומן הער דורך די בעסטנג איניק פמטר • מוג ו גינגן די
במטן מוג קמאן ון עסו מוג ו גפ נדען מין מן פנר פון זמנר
מרוק מלו ער פון גינג ון קינן יעקב מוג ומרן פיר הונדרט
מן איט מיק מוג ער מטבמטן השלו עסו
דא פנפרט עסו ון ו איט הופירט מוג סמכהייט מוג ער
וגט ון מין מיך הב טון גהערט מוג עו מיו איר פר אמר
גוגט ומרן ומז יעקב ון זכן גטמ הט מלו דר מין דר גוגן
סוג דרום גמכט הט מין ויין הוי מוג ער הט מיק ו ייני
טעלטר ון ווייבר גענבן מוג די המגן גומקן ון מיק זין מוג
טעלטר מוג ער הט זיך ועד גסטמ קט בייס מין ט גרוסר
רייכטום פון מין • מוג ומז ער גועהן הט מלו ער זיא מין
סמכהט הט מוג ומז רייך ומר מוג מיו ער גפלוהי מיו זכן
ויין הוי איט מלו דעק ויינגן מוג ער הט ויין טעלטר מוצק
גפירט מלו ומז אן די גפמגנן מוצק פירט די איט דעק
סוערד גפמגן ומרן • מוצק פון גוילט מירם פמטר מוג
ער הט מיק ניקם למן דר פון ומן הט ערם ון זכן ניט מליין
גטון ער הט יומ איר מך מוז גטון מוג הט איך ומז ומם אמל
בטרוגן מוג מיך הב דר ון טטל גסוגן מן מילוגרט ווער
מיך הייט קומן איט איין סמר ון קינן מן מוג ווער טון ומם
מוניין גוטין מיו מן איי הערלן מוג די אמרן וידר קערן די
במטן מוג קומן ון יעקב מוג ומרן מין קערינן ון זגוא ר ויין
קומן ון עסו דיין ברודר מוג הבן מין גוגט מלי דייני רירן מוג
מוז הט ער מוגו גענפרט מוג ער קומט קינן דיר איט פיר
הונדרט מן מילוגר ו יט ווייס ומז די טוסט מוג ומם הט
ר דו ער זאל בטירא דיך פר מין • (ויהי) מוג עם ומר
מלו ער הט גהערט יעקב די רי(ק)ן ויין ברודר מלו ער
גרעט הט ון ויין במטן דם פעלט ער זיך יעקב גמר ער
מוג ומר מין גמר במק (ויפן) מוג ער ומר ביטן יעקב
ון הס' מוג וגט מיך ביט דיך גמט פון איין פמטר מברהם
מוג פון איין פמטר ילחק די המסט איר גוגט מין מוז
גין מוז איין פמטר ויין הוי ון ומן מיך בין דר גמט פון ריין
דר מוגן המגן מוג ריין ומאן גמך דיר ווין מיך מאברן מלם ריא
סטערן מין המאל מוג ווערסט דיך סטמרקן ון דיר ויטן
דר ועלט מוג ומן ומרן גבענסט מן דיר מלי גם עלטן
דר ועלט מוג מך ריין ומאן מוג די המסט בסטעט גט ריין
ריר מוג די המסט א ר גענבן רייכטום מוג מיך ון ומן
א ין הערן גערט הט המסט גפ ריינקעלט מוג מלו ומם
מיך הב בעערט המסט איר גענבן מי א ר ניט גברעלטיין

פר מונ הער גיט ר מי מיין פריונט נ עסו די רמ ס יקט
מין יין כרודר יעקב · מונ ווען ז ווערן זן ווחרוק ווייט ער
וח וכ היינטר מייך נ קיגן יין כרודר נ זעהן מין מונ ומש
מיר זגלן ז ער קומט מונ נוך איט גרוסר פריידן יין כרודר
מקיגן נ זההן מין נייטרט ער הט גוגט פר ווי ערסט מכ
ווסן יין זמרן איט ר פריונט די רמ נ פר מין ר נוך ווי
פר קומן מין נ זשהן · דען ווערט ער איר הבן טון פר גענכן
ווענן יין זמרן · מונ ווח ער מיכר פחרט מן די פריונט
דורך הנר יין קנעכטן פר יעקב הער דע · זעלבין טג פר נ
גין · מונ יעקב ווחר מיכר נפלטין די זעלבין נפלט איט
יינן טמרן בייח דעם במרטן פון דען במך יבוק · מונ ער
סטונד מויך מין ר איטר נלט מונ · נמס יין וייבר מונ יין
איידן מלי ר יינינ מונ פירט עו מין ר יעלב נ נלט מיבר
די במך יבוק מונ עו ווחר מלי ער הט מן רמ יינינ טון מיבר
די במך גפירט ווח בליב ער נמך מליינט ר ריבן רמ ווחר מיכ
מין אן בגינן מונ היבט איט מין מן ר מנגלן מונ רינגט
איט מיכ די גנלי נלט ביז ר טג מן במך מונ ער פר רוקט
דען במלין מכ טילט פון יעקב · (ויהי) מונ עו ווחר מלי ר
אמרן סטערן נן ווחר מויך נמנגן ווח פר ויו ר אן יעקב
מונ ווחר בעכסן מין מונ ניינ פחרט מונ ווחר איט
דעם מויך נ ינ ר טג מיבר די במך פחרוכבר ער ווחר הינקן
מויך מיינ טילט מונ ווין ער מיבר די במך קמס רמ ס ינט
מיכ די זן מונ פר קמס נ יינר טחר מונ נ יינן קינדרמונ
ו נינגן פורט ביז ע קמס מוכ איטמנ נייט · מונ ווין ו מו
נינגן מונ ר פריונט די ווחר מלי פר הער נוועהן · ו הינט
יעקב מויך יינ מינן מונ נמך מונ · נן עסו קמס פון ווייטן
מונ ווחרן ניל נייט בייח מיכ יינ ניר הונרט אן רמ פחרט
זיך יעקב ער פר יין כרודר מונ · ער מיילט יעקב מונ · ער
ווחר טי ל יינן קינדר מויך ווילוויבר מונ מויך יין איידרמונ
יין טמלטר דינה די טעט ער מן מיינ קיסט מונ נמכ ז מין
הנדן יינן קנעכט מונ · ער נינג פר הער פר יינן קינדרן
מונ פר יינ ווייבר נ קינ ן יינ כרודר מונ · ווחר זיך כוקן
ביש ר ערדן מונ ווחר מו פחרט נין מונ ל ז כוקן יכן
ומל בין ער ווחר נוועהן נ יינ כרודר · מו נמכ הס ר מן
ליט זעליקייט מונ ר בראוכ מן מוינן עסו מונ יין ומכן
דען הס ר הט נהערט די נבעט פון יעקב מונ · עו ווחר
נמלן די פחרט פון יעקב מונ · יין מנגסט מויך עסו יינן
כרודר דען עסו פחרטטיט זיך ער · פר יעקב ווייל די ענגל
הבן מיך ז מלי ר פר נמנגן נפלט נהמט נ עסו מו
ווחר פר קערט ר נמרן פון עסו נ מיש ל בראהעריקייט
מויך יעקב מו נמך עסו ווין יעקב ליפט נ קינן מיכ מו
ליפט ער מך נ קינן יעקב מונ ווחר המלן מונ קיסן מיכ ·
מונ ווחרן מלי בייר ווינן · מונ נמך מלי די אמנ ר הט ווחרן
קומן איט עסו הט ר נעבן פחרט מונ ר בראוכ מין
מיר הערלן מויך יעקב מונ ווחרן מלן קיסן מונ המלן יעקב

קענן דיר הערן טרעפן דיינֶ֫ לעסט מוז דיין גרויסי איז
איז עמעס ער וועלן מיר זיין איין הער מוזט זי גיפינדליש
זעלביקיט מין דיינֶ֫ מוינן • נון מיך וועלן דיר קומען נאך סעיר
מיט איר בידרי וועלן בייא מגדר וואנען איז דו גיזעסט האסט
מוז גיא פֿר דיר איז דיינן אמען • די מיך וועלן דיר סוינקומען
מוז יעקב ומעט דרוסן מוז מיט וועלן מוז טעמ גערן
וועלט הבן מיך עסו ומלט פערטן פון מיר איז זיין אמען
מוז דר נאך וועלט יעקב גין זוך כענן מין זיינם פֿאטערס
הוז מוז ער הערט עסו מן די סטעט פון יעקב • מוז ער
קערט מוך עסו איז זיין פֿיר הונדרט אמען מיינטרן
וועדר זו מירם וועט נאך סעיר מוז יעקב א ט מיט וועז ער
הט די גינגן נאך דעם זעלבינן טג בין מן דו ענד זוך
כענן מיט זי נאך קאמן מין מיר גאמרקין • מוז וועמן מן דא
טעליפי טג מוז עז וועד נאך טעליפי טג איז גיעקב פֿארט
פון די גאמרקין דא זוך מוז קאם מין דו זוך טאם דו זעלביג
מיז די סטעט סכם מין זוך כענן מוז ער רוחט קינן דו מן
גיזעלט דר סטעט • מוז קיפֿט דו טייל פֿעלר מיט דו ער פון
די קינדר פון האוז אמען דו זוך מוך פיך אמרק זילבר •
מוז ער בויט יעקב דא הין פֿר פיך מ ין הוז מוז נייגט דא
זיין זעלט • מוז זו זין פיך בויט ער הינטן דרוס מיז דער
נאמן נאך פון זעלביג מורט סוכות דא מיז מן ט יסט וינטן
מוז ער זאם יעקב מן דעם מורט סוכות עטליכי טג מוז
יעקב אמיט מוז מין גלן יאר • (בעת) מן דר זעלביג צייט
וועמן מיז גין פון וויבר דר זיך דר סטעט סכם • זו טמנלן
מיך טמנלן מוז איט פֿרייזן מיט פֿרייזן פֿר שעלטר פון
דען אמען דר סטעט • מוז עז ער מיט דו זעלביגן טעלטר
מוז גינגן מוז גינגן וועז רחל מוז לה די וויבר פון יעקב איט
מיר איידן זו זעהן מן די פֿר יר פון דע טעלטרן דר סטעט
וזו גינג מוך מוז איט וו דינה די טעלטר פון יעקב מוז
זעהן די טעלטר דר סטעט מוז עם מיט פֿר די טעלטר
דר סטעט מוז מיט אמען דר סטעט וו סטורן מיט בייא וו
מן זו זעהן מן מירם פֿר ידן • מוז מיך מיט גרויסי מוז הערן
דר סטעט • מוז מיך סכם דען זון חאור דר הער פיך זוך דר
כטוער מך דמרטן דא זוך סכם די דינה די טעלטר פון יעקב
מוז יי ווער גער ווען גמעלן די זונג פרויא גער מן ייני
מוינ • דא פֿרעמט סכם זייני גיזעלן מוז זיין אמען וועלכם
אמעס טעלטר מיט די זונג פרויא די דא ז טו טוים דעלוויבר
מיט מיך וי נאך איט גיזעהן הב מן די סטעט מוז וועטן וו ז
מיט פֿר וועד וי מיז ד טעלטר פון יעקב דער וון רחל דער
עבדי דר נון זיזט מן דיר סטעט עטליכי טג • מוז דא הט
גהערט מיט וי מוז גין די טעלטר דער סטעט מיין טלן מוז
פֿרייזן זו אמלן • מיז ז מוז גינגן איט מיר אוטר מוז מירי
איידן זו זעהן נון זוויסן וי וויא דו נון זוויסט מיט
זוך ער מן טכם די דינה די טעלטר פון יעקב וויא ער
זי וט מן זוך דר דינה • מוז

וועמר סיקן מוז לוז ז איט גוועלט נעמן מוז לי וועד גערעכט
די דינה מין דם הוז פון סכם מוז וועד בגרייפֿן מן מיר
איט גוועלט מוז וועד זו פייניגן • מוז הט זו גמר ער ליב • מוז יעלט זי מין זיין הוז • מוז זי קאמן
מוז וועמן קינדרינן זו יעקב די זוך די דמיגן • מוז ער הפרט
יעקב וויא סכם הט פֿר מן רייניגט זיקטעטר דינה • מוז
סיקט נוויא זיער קעלטן זו ברענגן דינה מוז הוז דעם הוז
סכם • זו גינגן מוז קאמן מין דם הוז סכם דינה פון דמן זו
הולן • מוז עם וועד מלז זו קאמן וועם גינג מרוז סכם איט
זיינן אמען מוז טרייבט זו מרוז • מוז וועלט זו ט למילקאן
בייא דינה מוז וועד זו קיפן מוז וועלן מלז זו טו זעהן איט
ן רן מוינן • מוז זי קאמן די קעלטן פון יעקב מוז קינדרינן
ן מיט ן וועלן מי מאנרק הין קאמן מוז ער איט זיין אמען
קוא מוז מוז מרוז גיטרייבן • מוז וויא וועלן זו יעקב
הט סכם גיטט ן ד נה מלז איר גזעהן איט מוזרן מוינן •
וזו וועסטן יעקב נאך אין מלז סכם זיין ט עלטר דינה
הט פֿר מז רייניגט • ניימרט ער דירט קיין וועמרט רם
פון מז רייניגט • מוז קיפֿט דו טייל פֿעלר מיט דו ער פון
מוז זייני זין די וועמן זוילן זייני סמלך מוז פיך פעלט
מוז ער סיקט מוינ יעקב בייא זו מהיים קאמן • מוז ער
גלייך יעקב מי נאך זייני זין מהיים קאמן • זוויא יוכן פרוין
פון די טעלטר זייני גענלטן זו ה טן דינה מן הוז מוז מלז
זו וועלן בייא מיר כלייבן • מוז סכם וועד סיקן דרייא אמען
פון זייני גזעלן זו חאור דר זון פון חדקק דר זון פון פרד •
זייא פֿאטר זו וועז עמ דאך זו איר דיני יוכן פרוין זו מין
וויב מוז ער קאם חאור דר זון חדקק דר הוז מן זו סכם
פון סכם זייא זון מוז וועז פֿר מיט וועד וזו סכם חאור זו סכם
זייא זון מי דען ניט מוכטן די נט פֿאלק מין טעלטר מלז זו
קעוסט נעמ זו מייא וויב מלז זו וועלט נעמ די עבריא די
ניט זון זו נט פֿאלק מיט • מלז וועד סכם די דמיג נעמ זו
איר דע זו גפֿאלט רעלט וועל מן איז מוינדרא רעם חאור
מלז די ריד זייני זון • דען ער וועד גער גיערט מוז גיבט
ער מן זי מוינן מוז ער גיג מוז חאור זו יעקב זו ריין
איט מיט מין ריר זוך • מוז עם וועד סכם זון חאור דר הער
גיגנגן מי ער זו יעקב וועד קומן זו ריזאיט מיט דא וועלן
סן מהיים קומן די קינדר פון יעקב מלז זו מ זו ז
גהערט הבן וועל סכם דר זון חאור הט גטמן •
מוז זיז מרן טרימרן די אמען גער ווער די זוך די דמיג מי
מינן גער במג פון וועגן מיר • סוועסטר מוז זו קאמן מלז
איט גרוסן גריאלמרן מהיים מי נאך ליט וועד דו פיך היים
זו טרייבן זו קאמן מוז זעלטן זיך פֿר מירם פֿאטר מוז ריידט
זו מיט איט גרוסן גריס נאמן זו זמן פֿר וועד רם גיריעלט
• פון דעם טוט מי זו דעם אין מוז זו היים גיוינ
דען גמט ב"ה דר הער פון דר גמלן וועלט דר הט גבמטן
נה מוז זייני קינדר מלז מן ניקט זמל רויבן מוז ניט מן קיין
ביז זו מיבוג • מוז גן דר סכם דר הט גירויבט מוז מן

קיימהייט

אויר ווייס קויפן זי דעם קינדר יעקב מוז׳ הבן איז מיין מום
גירעטע ווערן מיר טעלטער וויא הבן יי בוויליגט זי מוזן דיא
מעלכיגן אמען זי טון מיי מוטער רירן מוז׳ מיי יוא מוטר זער
מיין היפש גרוס זער פֿר יי. יי זאלן בייא מוזן בלייבן וויזמוז׳
זאלן קיוף המנדל טרייבן איר וואלן ווייז זי מיינע פֿאלק. מיר
טעלטער וואלן איר נעמן זי מוזן מוז׳ מוזר טעלטער וואלן איר
געבן זי מיזן זי וויבער נייטרט איז דיעס וואלן די ועלכיגן
אמען בוויליגן זי מוזן מיז רייזר זאך רי איר זאלן בפניירן מאזר
אמנם פערטוזן מיי וויא יי בסניטן ווייז וויא יי גבמטן וויקן
מירס גמט ב״ה. מוז׳ עס וועדט וועדט ווייז וואלן איר רי וועדרן טון
מיי מיר זאך מיי נמר זי בפניידן מוזן וואלן יי בלייבן איט
מוזן מוז׳רעדן מיר פֿיך מיי מיר קויפֿאמטפֿבט מיי יוא
זי מוזן מוז׳ איר וועדרן ווייז איט יי זי מיינע פֿאלק מוז׳ עי וואר
מיט יי הערטען מיי די אמען פֿון דיר די טעטט מיי די
שכם מוז׳ איינע פֿמטר חאור. מיי בוויליגטן יי זי מיז מיי די
אמען פֿון מירי טעטט זי זאך זי זמן ביפניידן דעזן יי וואדרן
שכם מוז׳ חאור ווייז פֿמטר נמר גיערט מוז׳. מן גענעהם מין
מירן מיין נמר זער דעזן וואדרן הערי. זער מוז עי אמר זי
אמרן מוז׳. יי פֿרייטן מוזך זי טטין שכם מוז׳ חאור ווייז
פֿמטר מוזי וואדרן מין זאלן מיי די אמען פֿון מירי טעטט מין
וויזן דר טעטט. מוז׳ יי רופֿטן די קינדר פֿון יעקב מוז׳ ווייז
זיך מיי בסניידן מיי אמנם פערטוזן מן יעלכיגן טמן מוז׳ יוא
חטן זיך בסניטן שכם מוז׳ ווייז פֿמטר חאור מוז׳ נמך פֿיגל
בריידר פֿוטשכם מוז׳ יי טטוזרוזיך מוז׳ גינג מיטליכר מהיים
מין ווייז דעזן עי וואר מזם פֿון הס״י זי דער טטט שכם
מוז׳ פֿון הס״י אמר דר רחט פֿון פאצוזמין דייז זאך מוזן ווילן
די הס״י וואלן גענען די טטט שכם מין די הנט פֿון ווייזן
קינדר פֿוניעקב מוז׳ אמר די נמל פֿוזמיי די דא ביסניטוואדרן
אמנן מירן שכם טטט יעקב הונדרט מוז׳ פֿיגל מוז׳ פֿוזפֿיג מוז׳
זוייזן הונדרט מוז׳ יעקב מוז׳ וויבלינג קלייני קינדר ניימרט
חרקק דר זון פֿון פֿרד דר פֿמטר פֿון חאור איט ווייז יעקב
בריידר די וואלטן ניט הערן זי שכם מוז׳ חאור ווייז פֿמטר
מוז׳ אמרן זיך ניט בסניידן דעזן עס וואדרן די דיר קינדר
יעקב פֿר פֿאשהם מין מירי מוזן מוז׳. עס גרויאט מיר נמרן
גמר זער מוזך די זאך מיי די אמנן דר טטט יי ניט וואלטן מן
הערן מוז׳. עי וואר זון מן מגדרן טמן. שכם מובנט דא וואדרן
גפוזרן שכם קינדר די וואדרן ניט בסניטן די איטר המטן פֿר
בערגן יי פֿר חאור מוז׳ שכם וויזוזדא טיקט זי יי חאור מוז׳
שכם מן וואלט ברענגן יי זי בסניידן. וזא ספריגן מיבר יוא
חרקק איט ווייז יעקב בריידר איט סיוערדר מוז׳ בגערטן
יי זי טיטמוז׳ בגערטן מך זי טיטן שכם מוז׳ ווייז פֿמטר חאור
מוז׳ וואלטן מך טיטן דינה מיבר דיזר זאך מוז׳ וואלטן וואס
מיי דא מיר הנט גטמן ניט מיי דעזן מיבר דיזר זאך מוז׳
מלין דעזן פעלטער פֿון מייערי בריידר דעזן כנעניים מיין פֿרויא

זיא

מלין מיר זאלט קענן נעמן זי מיינר פֿרויא מלין מיר אזוי נעמן
מיין טמלטער פֿון דעם עבֿרים מום מיר ניט קענט פֿון מי
געטטרט מוז׳ אזוי מיר ניט קענט פֿון הבן בזוקמשן
זי מייך מלי מייערי עלטרן פֿון מיבוג. טיט נער גרענקזאזי
מיר ווערט בגליקן זי מייך מין דיזי ווערק מלי מיר המבט דא
גיטון. מוז׳ וואס מיר ווערט ענפֿרן זי מייערי ברידר דעזן
כנעניים מין דיזר זאך. מוז׳ יי ווערן מערן פֿרעזן מייך
מייך דיזר זאך וואלן עי דעזן ניט גיפֿמלן ווערט מוז׳ ניט גוט
גחייטן מין מירי מוזן מייערי ווערקן מוז׳ וואלט מ ר טון
זי מייער לייבר מוז׳ זי מוזר לייבר מלי דו מיר מוזי ניט ווילט
הערן מוז׳ וואלן דא ווערן הערן מלי די זילר דא זי זער מוז׳ מלי
מייערי ברידר די קינדר פֿון חט מייערי ווערקן זי וואלן מוז
זילן מין פֿרויא מיין שבריא הבן סכם מוז׳ חאור ווייז
פֿמטר מלי זילר דא זי זער מיין זאך מלי ניט גוויט מי מך ניט
הבן גבמטן מיר עלטרן כיי מיבוג מוז׳ הין וואלט מיר
פֿליהן מוז׳ וואלן הין וואלט מיר פֿירן מייער סמהר מלי טען פֿר
מלי די זילר כנען מייערי ברידר. מוז׳ מילזר קענן איר ניט
בלייבן סטען ווערן דר זאך מלי מיר הט גיטון מוז׳ קענן עס
ניט אזר ער ליידן זי טרמען דו זאך מוזך מלי מוזי מלי מוזרי
עלטרן ניט גיבמטן הבן זי מוזי. נון איר וואלן אמרען גין מוז׳
מיין וואלן מלי מוזר ברידר די כנעניים די דא מין זאלן מין גמלן
זמר. מוז׳ איר וואלן מלי זי גליך קוזן מוז׳ וואלן סלמען מייך
מוז׳ מלי די מיר מוזך זי פֿר זיבראג המבט מוז׳ וואלן מיך
מוז׳ מין ניט מיבר לזמן מיין מיבר בלייבוג. מוז׳ מלי
ער הערט חאור מוז׳ זיין זון סכם מוז׳ מלי אמנן פֿון דעזר
סטמט די ריד פֿון חדקק מוז׳ זיזי ברידר מוז׳ פֿערטן זיך
זער מוזך מירי לייבר פֿון וועדרן מיר ריד מוז׳ וואר זי רייזן
מום וואס זי גיטמן הבן. מוז׳ זי מטטוואדרט סכם מוז׳ זיין
פֿמטר חאור דעם חדקק מוז׳ זיין ברידר מוז׳ וגט זי מן מלי
די ריזן די מיר המבט גרעט זיין דעלט פֿערטיג מליזט
דעקט ניט מוז׳ איזט ניט מי מייער הערן מלי איר המן
דיזי זאך זי מזנים עלטרן ניט הבן גיבמטן פֿון ליבמסם
וועדן דר עבֿרים גטמן הבן טיזרט ווייל איר גיזהן הבמום
מיר הערן מוז׳ וואלן ניט זמון וויל זי מוזם מיר טעלטער זי נעמן
דעזן נייזרט איט דיזר זאך. דרוזם הבן איר גיהערט מיזמיר
סטיזם מוז׳ הבן גטודי וועדרק די מיר מן זיבראכט הבט גיזהן
כיי איר הבן דר פֿיל מוזר בגער פֿון מינן. עס וועדרט נם
ווייז מלי איר הבן פֿון מינן מוזר וויל זאלן גיטון דא וואלן איר ווידר
קערן מוז׳ וואלן טון זי מינן די זאך דם מיר מוזם הט טון וזן
מיזוזר וואדרט וון מוז׳ וויאט נער מוז׳ זמנק מום איר ווידר
וועדרן גהייטן מוזר פֿייזם ווין דעזן וואלן איר סטערקי מוז׳
וואלן גין מיבר יי איט מנדר מוז׳ וואלן טון זי מינן מוזם מיי
גוועזן מין מוזר מוז׳ מייער הערן. מוז׳ דיזה וואר דם מלי
הערן וואס יי גרעט המטן חדקק מוז׳ זיזי ברידר מוז׳ וואס

יעקב

יעקב איט מ׳ די קינדער זאלן גין די דאזיגן דעם זיי
האטן זייך פֿר זאלן גמט כ״ה מיר גמט מוז׳ עס זאל מין
מירק גין דם זאל יעקב אך בעטן מוז׳ וגט גמט כ״ה איין
גמט דם בייט גמט מיכר מ׳ז געטר סטמרק מוז׳ פֿר־לוגט
מ׳ז דר דם הט גזוגט־טיגט פֿר די ערשטן טמגן מוז׳ פֿון דם ז׳
אמל בי מין מיבג מוז׳ דו דר וועקסט סטרייט מוז׳ פֿר
סטערסט זי וויזר מוז׳ מין דיין גזמלט מיז די סטערק מוז׳
קרמפֿט זי דר הילן מוז׳ ז׳ נידרן מוז׳ מילגר זאל דמך קומן
גבעט פֿר דיר מוז׳ קער דיך דמך ז׳ איר איט ערבמרוגק
ז׳ געבן דמך די מגסט פֿון מייני קינדר מין מ׳ז דר קינג
הערלן מוז׳ מירי מטן מוז׳טוט דר טרעקן זי איט מיר סמרן
מוז׳ דו זמלסט דמך בפירמן מ׳ז די זיך פֿר וילדן מוזך דר
איט דייני גרוסי גמרן דעז דו ביסט מ׳ז דר ז׳ פֿירן פֿעלקר
מוכטר מוז׳ מוז׳ קינגן מוכטר מוגר הערדן מוז׳ מ׳ז די קינגן
מאורי וומרן מוז קומן מוז׳ בלייבן סטיז מין פֿעלר ז׳ ברמטן
זיך איט מירי רעטן וומלטן זי איט טון וומלטן איט ז׳ די קינדר יעקב
דעז זי פֿורכטן זיך דמך ז׳ ימגן מי הבן ז׳ וויים פֿון מין גט־ט
מ׳ז די מין טכם גוומטן הבן וומם קענן מ׳ז מ׳ז וועז זי בייט
זמגן זיין טון · מוז׳ ער פֿר גמט הס״י די גבעט ינחך מוז׳
יעקב מוז׳ הקב״ה הגמב מין גרוסי מגסט מוז׳ פֿורכטן מין
די הערלן דר רמט גבער דר קינגן מוז׳ זי פֿערכטן זיך
ער פֿר די קינדר יעקב מוז׳ עז וומר ז׳ גין מיר הערלן מיט
לייב מוז׳ זי דירטן די דיר מ׳ז איט מנגרר ז׳ דעז קינגן איט
מנגדר מ׳ז מין מוגר וייט מיר גמרן ה יינט גוומרן מרר המבט
מיר קיין פֿר סטמר מ׳ז מיר וומלט סטרייטן איט די עבריים
מוז׳ וומרוק וומלט מיר זעלבסט מ׳ז בגלר ז׳ סטערב הייגט
מן זוויים פֿון מין זיין קומן מין די סטמט טכם וגדר מייגי
פֿורכטן מדר מגסט מוז׳ הבן ער טמגן מ׳ז די מין זיגר דר
סטמט מוז׳ קוק ט׳ט בסטן מיין אן פֿר זי מוז׳ וומלט דעז
מיר סטרייטן איט זי מ׳ן פֿר וומר מיר זי־סט וומל מ׳ז מיר
גמט כ״ה בגערט מן זי וער מוז׳ טיט מין גזמלט מ׳ז נכך
ניט מו גסעהן זיין פֿון פֿר ערשטן טמגן מוז׳ די מיי קיינגמט
פֿון מ׳ז פֿעלקר דר דם קלן מ׳ז טון מ׳ז מיני מוגדר פֿר וומר
ער הס יזה בסירמט מברהם מירן פֿמטר דעז עבֿרי פֿון דר
הגר נמרר מוז׳ זיין פֿמלן די מין הבן וומן טיטן ז׳ ז׳ אמל ·
מוז׳ך פֿון פֿייאר הט ער מין בסירמט דם מין־מרר הט זמן
מין קלוק מוגן וומרפֿן זוי הט מין זיין גמט כ״ה דם פֿון
בסירמט מוז׳ וועד קלן דם מ׳ז טון מברהם מיר פֿמטר הס
דר סמגן גמגן די פֿיר קינגן פֿון עילם דם ז׳ המטן גמגן זיין
ברודרם זין די מין סרוק וומרן מין די זעלבינן טמגן מוז׳ ער
נמט זיין קנעלט דר מין וומרהפֿטיג וומר מוז׳ ער יפֿמט מינן
מ׳ז נכך מין מייגר נכט מוז׳ער סמגט ז׳ מ׳ז איט מנגדר מוז׳
זיין ברודרם מן קערט ער וידר איט מ׳ז זיין גוט די ז׳ זיט מיך
גזמון המטן · מיר וויסט יזה וומ׳ז דר גמט כ״ה פֿון דעז
עבֿריים די דטוינן־ער בגערט ווער מן ז׳ · מך זיין ז׳ בגערט

מן מיך דעז ז׳ ווילן גווים די ווער ז׳ בטירמט פֿון מ׳ז מירי
פֿייגרן גון מין מירי ליך הבן מירק גמט כ״ה הט מברהם
מיר פֿמטר גמוז׳ זיין מייגלינן זון מוז׳ ער גרמכט מין ז׳
כרעגן גי מיין מופֿפֿר מוז׳ וועד ניט גווגט זיין גמט כ״ה ·
דר מין דם פֿון מב גהולן העט ז׳ טון די זמך זיי העט ער ז׳
גטמלמ׳ז ליבסטן ז׳ זיין גמט · דם ניכט הט״ם דאלי זיין־ערק
מוז׳ ער סוערט מין די־ער וומלט כם ראן זיין קינדר פֿר מין
סמרן מ׳ז וועדן קומן מוז׳ ז׳ מיין ער דיני וועדקן הט גמגן
מוז׳ הט זיך ניט דר במרוט ז׳ בר זיין מייגלינ׳ן זון פֿון וועגן
זיין ליבסטפֿן ז׳ הס״י · פֿר וומר מיר הבט יזה גהערט מ׳ז
וומט ער גטן הט מיר גמט ז׳ פֿרעמ דר קינג פֿון אלרים
מוז׳ ז׳ מביאלך דעז קינג רמ ער גמגן הט די זוייב מברהם
מ׳ז ער הט רמך גזמגט מי וועד זיין טוזסטר וי׳ ער זיך
פֿערכט זי אעכט מין דר סמגן · זון טעט ער ז׳ מינן מוז׳
זי מירי אמן מ׳ז וומ׳ז מיר טן וומל וועדט גהערט הבן מוז׳
טן מיר הבן גועהן איט מוגרי מוין זעלבסטן מ׳ז עסי זיין
ברודר קומן מי איט הויגדר אן מוז׳ הט גרמכט ז׳ פֿר
טילן דעז ער גמגן הט זיין־כעסוגק מין גמגן קינן מין דם ז׳ קומן
פֿון זיין פֿמטר מוז׳ מ׳ז גמגן קינן מין דם ער מ׳ז קומן
פֿרן מרק ער וומלט מן איט ז׳ ב מוז׳ קינדר דר סמגן מוז׳
וועד הט מינן בסערט פֿון־ייגר הט פֿר זמן זיין גמט כ״ה
מ׳ז ער זיך מ׳ז ל מן פֿר זמן הט דר הט סטמרק גמכט דיי
מוז׳ וועד ניט מ׳ז ניט מ׳ז גמט כ״ה הט סטמרק גמכט דיי
זוייב קינדר פֿון יעקב ז׳ טון ז׳ דר סטמט טכם מ׳ז די בת
מ׳ז מיר גהערט המבט קענן דעז זוייב אמן טיטן מוז׳ מין
גרוסי סטמט מ׳ז סכם · וועלכי וועד זוועז מיר גמט מוז
ז׳ך מן מיך פֿר זיבדט הבן · דר מין גהמלפֿן הט מ׳ז די דיי
אמן גטיט הבן מן מירי סטמט · מוז׳ מך מיר די רמ זיין
מיז גמגן מוז׳ מירי סטמטן מ׳ז ז׳ אמל מוז׳ וומלט קומן ז׳ זי
מ׳ז אמל איט מנגדר ז׳ סטרייטן · וועדט מ׳ר דעז קענן מין
אעלטיג זיין מוז׳ וועז מין זעלטן נכך מין מייגרי הילך קומן
טוזיט אמל מוז׳ ז׳ מ׳ז מיר ער וומר מיר ז׳ טון מ׳ז מיין מ׳ז
מיר ניט א ט מין זיין קוא ז׳ סטרייטן מיר קוא ז׳ סטרייטן
גמט דר מן מין מוז׳ דר ז׳ וויט הט ניט מיר קוא ז׳ סטרייטן
גמר ז׳ אמל מ׳ז זעלבסט פֿר זיין מיך הייגט טיג מ׳ז מיר
פֿר אייר מיך פֿון דיוק בי מ׳ז מיר זעלבדט בגערט ז׳ טון ·
מוז׳ וועדט מיך בעטר זיין ווען מיר ניט א ט גיט וועדט
סטרייטן · מיר קענט מין דמך ניט בייט קומן וועד זי שוקיין
זמל הבטיג פֿמלן זיין דעז מיר גמט מי בייט מינן · מוז׳ עס
וומר מ׳ז זי הערטן די קינגן מוזרי מ׳ז די דירן פֿון מ׳ז מירי
דירן וועז וומר ער פֿיט הערן פֿון פֿמדט מוז׳ זי מ׳ז קינדר
פֿר די קינדר יעקב מוז׳ זי וומלטן ניט סטרייטן מוז׳ זי ז׳ גטן
ז׳ הערן די דירן מיר דמט גבער מוז׳ זי פֿר גמגן מ׳ז די
דירן מוז׳ וומרן וומ׳ז גמגן מירי דירן מן ז׳ דר קינגן

ער מוז׳ טעטן מלוז מוז׳ זאגן ווידר קערן מוז׳ וויא פר
מיידטן די קינדן די דמיגן פון מב די קינדר יעקב דען ווא
קונטן ניט גשהן ו׳ סטרייטן איט מין דען ווי פערטן דיך
פר ווי ער מוז׳ עז ווער ו׳ גמקן מיר הערן מן מירם לייב פון
גרוסר פמרטן פר ווי דען עז ווער מו פון הס׳ דען הט׳
הן מן גשוון די גבעט פן יצחק מוז׳ יעקב ווין קעטן דעוון
המטן דיך פר ווירט מן ווין היילגן נמאן מוז׳ וו ווארן ווידר
קערן מלי די קינדן איט מירי טמרן מידר א׳ ו׳ ווינר סטמט
נמך מם יעלבגן טג • מוז׳ וי המטן ניט גסטריטן איט דיא
קינדר יעקב מן די יעלבגן לייט • מוז׳ די קינדר פון יעקב
בלייבן טטן מוך מירן סטמנר קינדן דעם בערג סיחון מם
יעלבגן טג ביו ז׳ן מוכט מוז׳ וי זמלן מלי דו וי ניט קמאן די
קינדן ו׳ קינדן מין זוא ווארן וי ווידר קערן די קינדר יעקב ו׳
מירי סטמט • (בעת) מן דר יעלבג לייט ווער דיך בויון
הס׳ ו׳ יעקב מוז׳ ווער ו׳ מן זגן גיא מוך נמך ביא מלי מוז׳
בלייב דמרטן זיל מוז׳ טוא דמרטן מין מופפר סטול בויא ו׳
דעם גמט ב״ה דר דיך דר לייגט הט ו׳ דיר דר דיך דר מוז׳ ריין
קינדר הט כטערמט פון מלי בי מוז׳ ער סטוער מוך יעקב
מוז׳ ווייי קינדר מוז׳ מלי דו ווייגן מוז׳ וי מוך ו׳ לינגן מוז׳
קמאן נמך ביא מלי ווא וי הס׳ ו׳ גהייטן הט • מוז׳ יעקב
ווער מלט וו ער מוך ו׳ לינגן נמך ביא מלי ו׳ מן זוא • מוז׳ ער
מלי ווינט יעקב איט ווייי קינדר מן ביא מלי מן זוא
ווער בוימן יעקב מין מופפיר סטול פר הס׳ דר דיך ו׳ מיא
ערלייגט הט מוז׳ וי ווארן וי יעקב איט ווייי קינדר מין
ביא מלי יעקב אמיט מוז׳ עטלי טג • מין דר יעלבג לייט
סטערבט דבורה די טמלטר פין ווין די ווייגמט פון בלקה
מלי יעקב ווער דו יעלבג אמלי נמך בייא יעקב מוז׳ וי ווער
בגרמכן מונטן מן ביא מלי מלי מוטר דען ו׳ גרן כוים דר דמרטן
סטיט מך בלקה די אוטר פון יעקב די סטמרבט יעלבג
אמלי מין חברון דו יעלבג מיו קריא מרכט מוז׳ וא ווער
בגרמכן מין די ארצת האמפ״ה מלי גקמפט הט מברהם
פון די קינדר חת מוז׳ גוון גוועון די לעבי טג פון בלקה
הונדרט מוז׳ דרי טיג יאר דא ו׳ סטערבט דא הערט יעקב
מלי וין אוטיר ווער מך גסטמרבן דא ווייט ער גמר ערר מוך
ווין אוטר מוז׳ אמלט מוך ו׳ גרוסי קלמג מוז׳ מוך דבורה •
מיר ווינגמט מוז׳ רופט דען נמאן פין דען מורט מלון בלוט •
דו מי טייטש דר לינדן בוים ווא ווייט ווינגג ווארן • מוז׳
לגן מרמי ווער מך סטערבן די יעלבגי לייט דען גמט הט
מין גסומגן איט מין אמרט ווייל ער הט מיבר פמרן דען
ויהרהיים מלי ער הט גאמלט גהמט יעקב • מוז׳ רחל
די ווייב פון יעקב ווער ווידר סרמגן מן די יעלבגן טג מוז׳
ער ליהם יעקב איט מל דען ווייגן מן דר יעלבגן ו׳ יש פון
ביא מלי ער ווילט קומן ווין פמטר ו׳ ווי ווינגן מוך יעקב
ווא ו׳ גינגן מוך דען ווינג מוז׳ ווארן דו ווי גוועון
נמך ביא מלי ווא ווער רחל גוועון • מוז׳ ווער גמט

פאטריאן פון יסוב מוז הויפט מן זיין קאפף איט אב מוז
מערפט מיט בייט ניט פיל מוז ער זאגט מלו זי זאגן מלי דיא
קינדר יעקב מלו זאגט יהודה איט יסוב גטאן הט וזא זייבטן
זי אונטר די סאמרן דר מנדרן קינגן מוז זי טרייטן די קינדר
יעקב מן דר סאר יסוב מוז מלי די סאמרן מוז זי אבטפאלן
פון מיין פופצעהן טויזנט אמן מוז זי מוזן
אן די קערפס מיין דעם פעלר הויפט די מיבריגן וואמן
פליה מוז יהודה סטונד נאך מיבר דעם לייב פון יסוב מוז
וג מיט אב זיין פאנזיר מוז מלו די קיפציר מוז מיזוזטו מיין
מיט וואר די הט יהודה מלו מיט מוז גילוגן וזא קוזן נאך זיין
אמען די הערן פון יסוב מוזן זי סטרייטן איט יהודה מליינט
דא מיילט יהודה מוז ער נאך מין סטיין פון דר ערדן מוז
סלוג דען מיין מויל זיין קאפף דזדר הלבי קאפף די פפערד
מוז דר קירפל מויל די ערד פיל מוז דא די מנדרן זיהן
די סטערק פון יהודה דא וואמן זי זיך פערלטן מוז זי וואמן
פלן הן מוז יהודה איט זעהן זיינן קעלטן וואמלזן נאך יפון
מאל ער רייטן זי מוז דר סלמזוי מוז די סאמרי קינדר יעקב
די וואמן נאך מלו סלמזן מן די סאמרן דר קינגן מוז זי וואמן
נאך גאר פיל ערסלמזן מוז וואמן איר פיל מוזטן גפלוהן
נייטרט די קינגן זעלבסט איט מירי לייבר די בליבן סטיין
איט מלי הערן מויל מירם סטאנד מוז וואמן ניט פליהפון
איר סטאט מוז זי וואמן טרייטן זי מירי סאמרן די דא פליהטן
פר די קינדר יעקב מבר עז וואלט זי קיינר הערן זי וואמרזיך
פערלטן זי איר לייבר זי אבטפן סטערבן • מוז זי וזידר
קערטן מלי די קינדר יעקב נאך דיוט זי גסלמזהבן די סאמרן
דר קינגן מוז זי קוזן פר יהודה מוז יהודה הט נאך זי טון
איט דען גבלט זי טון זי • מוז ער מיז זיהט מיר קלידר מוז
ער זאך זי קוזן זי קינגן מ מיזן דר קינג פן געט גינג
איט זיינן פירלזהן הערן זי סלמזן מן מוז זי הט עס נאך
ניט גוט סט • מוז ער זאר נאך נזהנטר בייט מיט קוזדר
מיזן איט זי יני הערן מוז ער זאר זיך מרוט קערן זי מוז
ער זאך וויט ער הט די סטרייט היטר זיך מז זי וזפט זי איט
זוזלך פון זייני קינדטן מוז ער גינג דר סלמזן דען קינג
מיזן א ט זייני הערן איט סמרך די סוערט מוז מיהורי דר
קינג פון סילה זאר גזהן זי העלפן דעם קינג מיזן מוז
גזהנטן זי קינן יעקב זי גוג איט יעקב א ט זיין בוזן דען ער מין
זיין הנדן הט מוז סלוג איט מיין פפייל דען מיהורי מוז
טיטט מן מוז עז זאר מלו טט מיהורי דר קינג פון
סילה וזא פליהן די מנדרי פיר קינגן די נאך מיבר גבליבן
וואמן איט מירן הערן פון מירם סטונד בגערטן מוזט זי
זוזלן מוז זי זאגטן איר זיינן מן ניט סטארק אער איט דען
עבריים זי סטרייטן די זיין מלו זי גטיט הבן די דרייט קינגן
איט מירן הערן ר' פיל סטערקר וואמן מלו איר זיינן מוז דא
די קינדר יעקב וזהן מלי דיוי פיר קינגן וואמן פון מירם
סטאנד פר רוקן וזא זאגטן זי מיזן נאך מוז זי וואמן מוז גין

דו קינדר יעקב מוז ספרינגט מיך
שטמרק מיבר דעם ברייטן גרמבן
ווען איז מן מיבר דען גרמבן ווי
ווי מיך בריוט
יעקב

אפ איט גוטלט מיך
פינדט מיך ניט דו
ווי מיך בריוט
ווען מן
גרמבן
מיך
דען
ווי
מיך
בריוט
יעקב

דו קינדר יעקב מוז ספרינגט מיך איט גוטלט מיך
שטמרק מיבר דעם ברייטן גרמבן ווען מן פינדט מיך ניט דו
ווי מיך בריוט
ווען מן גרמבן מיך דען ווי
יעקב

דו קינדר יעקב מוז ספרינגט מיך איט גוטלט מיך
שטמרק מיבר דעם ברייטן גרמבן ווען מן פינדט מיך ניט דו
ווי מיך בריוט
ווען מן גרמבן מיך דען ווי
יעקב

יעקב ח"ו נתן מיין ניט בייא קיין רעכן ווי וואלן גאר סטארקי
ליי • מו' וואס ווי זאגה די קינדר יעקב רו"ז מיין ניט קונטן
בייא קיין דא טעט סאטן סאטן מיין זער גרוס ביטר גסרייא רי
ווי דר סרעקט מלי מייל סטארקי אמן פר רעכן גסרייא פון
סאטן דא ער קענט יהודה דא גסרייא פון סאטן ווייא
ברודר פון זיי טן מו' לויפטן נפתלי מו' יהודה איט מיין
טארסטן ו סאטן מו' פינדן ווי בייריי סטרייטן איט רעכן
העלפן • מו' קינדר מיין ניט בייא קיין רעכן מירי טארסטן
וואלן זיין ער היימן רו"ז נאך נפתלי רו"ז די טארסטן סאטן מו'
ו' וואלן מין סטיקן וא לויף ער מו' נאך נוייא טארטטן פון
מירן קיעלטן מו' כראפטן ווי ו' סאטן מו' לו' מו' סטרייטן
סאטן מו' יהודה די מלי דרייא איט רעכן מיילף העלפן
אם זעלבין טג ביי מוביט וואלט וואלן מו' ו' קונטן מיין
ניט בייא קיין • דא וואר גאפט ו' יעקב רי סטא מ"ק גאר
בנאך מו' בעסטא הס"י • וא ניגן ער זעלבערט איט נפתלי
ו קיגן די זעלבין טטארקן מו' ער גיעהיט יעקב מו'
ניהט איט זיין בויגן מו' גיעהיט ו רעכן סטארקן מו' דר
סלוג דרייא פון מיין איט רעכן פפייל מו' בויגן • וא הערטן
זיך די מנדרן מכט מרוס ו המטן ו סטרייטן היטער זיך
מו' פר זיך דא וואלן ו ער פמכטן פר מירי לייבר מו'
קונטן ניט אער בסטין קיגן די קינדר יעקב מו' וואלן מוועק
לויפן פר ו • מו' עס וואר מין מירס פליהן אא כעגנטן יא
גד מו' אער קאא מינמאטניגן מו' פלון מו ו מורב לויגנג
מו' סטרייטן איט ו מו' טיטן לוייא פו מיין זוי יהודה מו'
זיין ברידר וואלן מין נאך יפגן מו' סלוגן נאך די מיבריגן
מו' טיטן ו מלי • מו' ו וידר קערן די קינדר יעקב מו'
וואלן גן די סטאט מיי ו נאך מיין קונטן פינדן מו' גיגנו
מו' פינדן ו מוג גיגנו גוטן וואלן פר כמרגן מין מייער
הין מין דר סטאט וא וואר גד מו' אסר די נאמ"ניג מו' דר
פלאגן • מו' די מיבריגן די פון די מנדרי סמלן גפלוהן
וואלן כגיגנטן מין דן מו' נפתלי מו' סטרייט איט מין
מו' וואלן ו אך מלי איט מנדר דר סלוגן וא הכן דר סלוגן
די קינדר יעקב מלי די ווידר דר סטאט סרטן • ניימרט דיא
וייבר מו' די קליין גוייר הבו ו מין דר סטאט גלוגן זעבן •
מו' מלי מין ווידר דר סטאט סרטן די זאלכן סטארקן ליט
וואלן מייער פון מיין קונט טויזנט מן יפגן • מו' ו וא זאלטן
ניט פלאגן פר פיל טויזנט מנדרי אענטן • מו' די קינדר
יעקב הבו ו דאך מלי דר ס"ג מן איט דען סמלן מוערד
מו' קען קיין מן פר מיין בפטין • וא פר ליפן ו די וייבר
מן דר סטאט איט נאא גיפגנגן וואלן ו דעם אק רויב
פא דר סטאט מו' נאא גיפגנגן וואלן ו מיין מוז מרוילן •
מו' נאמן סאלך מו' רינדר מו' מירי ווידר פון דר סטאט •
מו' טעלן די קינדר יעקב ו סרטן מו' מירי מין ווידר מלי
ו וי ו גטטן הבן ו חלור מו' מירי מין ווידר • מו' וי קערטן

ויך ן מוי ו גיהן פון דמן מו' עו וואר מלי וי מיי גיגן דיא
קינדר יעקב פון דר סטאט סרטן מו' גיגן וא וייט פמרט
מלי ווייט הונדרט מיין • דא כגיגנטי ו מין וואוער פין תפוח
וואלן מוי ו גן ן סטרייטן איט מין ו וי ו הבן דא קייג
פון תפוח ערטמן איט מלן ויין אמן ו גיגן ו מלמרוי
ו דא וואלן מיבר גבלוכן מן תפוח ן סטרי טן איט דיא
קינדר יעקב מו' לך פון מין ן בטערען דען זמק רויב מו'
ו גפנגן פון חלור מו' סרטן מו סטרי טטן מלי ו מיבר גי
אמן פון תפוח איט די קינדר יעקב מן דר זעלבין סטאט
מו' די קינדר יעקב סלוגן ו מו' ו פל הן פר מין מו' ימגטן
ו ביו ן דר סטאט מרבל • וואלן מלי פמלן פר ד קינדר
יעקב מו' ו קערטן ווידר די קינדר יעקב קומן נאך תפוח
גפנגן ן נעמן מו' וואס מין תפוח וואר • דא ו נאך תפוח
קומן הערטן ו די אמן מרבל וואלן גמגן ן בטערען פון
מין וואס ו הבן גפנגן פו מירי ברידר • מו' ו פר זמן
נעמן פון מירי אמן מין תפוח ן פליהן פלוגן מו' ו גיגן
מוי ו די אמן פון מרבל איט וייבר ן סטרייטן איט
דען קינדר יעקב • דען מירי וייבר וואלן נאך גלערנט ן
סטרייטן מו' גיגן מוי ו וא פיר הונדרט אמן איט מירי
וייבר • מו' ו סרטן מו' ויך די קינדר יעקב איט גרוסר
סטיק מו' לויפן ק גן אמן פון מרבל איט דעם גרוסן
גסרייא מו' ו הערטן די ו ער מרבל די סטיק מו' מיר
ברוואנג וואר מלם מין סטיק דר זעוון מו' וויא דם אער
איט ויין ו נדן • מו' פיל די מנגסט מו' פמרכן מין מיר
הערן פר די קינדר יעקב • מו' וואלן ויך ער פמרכן
פר מיר מו' וואלן וידר קערן הינטר ו ך מו' פליהן מין ו ר
סטאט • וא ו וואלן מין נאך יפגן די קינדר יעקב כיי מן די
סטאט • מו' די קינדר יעקב סטרייטן איט מין לויפן
דר סטאט • מו' מלי ו ר ו ו בר ו וואלן ן ויידרן מויך ו איט
סטי ן מויך די קינדר יעקב • מו' דר סטרייט לויפן מין
וואר גאר סטארק בי מו ך דען מובט מו' נפתלי מו' סטרייט איט מין
וואלן בייא קיין • העט ליכט גפעלט ו ו וערן מוך קיין
מיא זעלבין סטרייט • מו' סריימן די קינדר יעקב ו הי
מו' סטארקט, ויך ער • די קינדר יעקב וואלן פמגן מלי
ד מן וואוער דר סטאט מרבל איט דעם טוערט מו' מו'
פרוימן מו' קליין גוייר • מלי דא ו ברינן אמן דיא גפלוהן
וואלן דא הין פון סרטן המטן ויא מלך טויט גסלמן מי מרבל
מו' איט טעטן ו מרבל מו' ו תפוח וויא איט גטטן המטן ו
חלור מו' סרטן • מו' עו וואר מלי די מייבר זעהן דו מירי
אמן טוט גסלמן וואלן וויא גיגן איט מוך די טעלר מו'
וואלן איט סטיין מוך די קינדר יעקב • מו' עס וואר
מלם וועלן די סטיין דעגנטן • וויא פיל סטיין המטן איט
גוואלן וויא מיילטן די קינדר יעקב קומן מין דיא סטאט

מוג׳ וי וואלן פֿלייהן דא נאך יהודה די שוועדר די מוי מירי
הגדן גפֿאלן וואלן מוג׳ סטרייטש א ט וי מוג׳ יהודה וואר פֿון
די אמן מוין דיך דר אויפֿר לוימנינג׳ן אן ער טאמן · מוג׳ וואר
נאך מוין דיך קוען פֿון דר סטמט מוין דיך דר ישויפֿר מיבר מלניג
אמן מוג׳ פֿרוימן מוג׳ וואלן מוי מיר קינגלן יהודה · מוג׳ גמט
ב״ה נאמ מיין מנגסט פֿון יהודה מוין דיך וי מין מיר הערלן מוי
וויא וי ניט אפֿלטן וו מין גנעהן מוג׳ יעקב מוג׳ מלי די כייט
מין וואלן פֿיכן איט פֿפֿיילן בוינן פֿון מוטער דר אויפֿר מוג׳
וואלן דר סלמן אמן מוין דיך דר אויפֿר מוג׳ וי פֿפֿלן מרמב
פֿון דר אויפֿר פֿר יעקב מוג׳ זייני קינדר מוג׳ די אמן ועהן
מלו וואלן דרייטיג אמן דר שלמן מוין דיך דר אויפֿר וויא לויפֿן
וי נאך אין וו קינגן יהודה איט מירי שוועדר נייטרט וי פֿר
אפֿלטן ניט בייט מין וו קוען וי וואלן דיך פֿר זייני סטערק
וויא ועד פֿערלטן · דא גינעהיט מיין גאר סטערקר העלר
ערוד גינמט דר סלוג יהודה איט זיין שוועדר מוין דיך זיין קמפֿל
מוג׳ פֿר מיין יהודה מוג׳ המלט זיין טמרסט מיבר זיין קמפֿל
מוג׳ וו וואר וו פֿפֿלטן זיין טמרסט פֿוין דר מוערל
מוג׳ דר זעלבין סטרקי אדר לויפֿט מוערק פֿוג׳ דלט זייט
לייבם וויא פֿר דען סלמך הט גיטמן גיהויט מוג׳ סטרייטלט
מוין דיך דר אויפֿר מוג׳ פֿיל לויטן די קינדר יעקב פֿון דר אויפֿר
מרמב מוג׳ וי סלמן מין מוג׳ יהודה טעט דר
קמפֿל גאר וויא פֿון דען גרושן סלמך דא סטמרקן אן הטט
זויניג גיפֿעלט יהודה הטט קענן דא פֿוסטטערבן מוג׳ יהודה
וואר פֿרוימן פֿון דר אויפֿר פֿון וועגן וויא טוין דא סלמך ·
מוג׳ פֿר הערט דן די סטיט פֿון גיפֿרוימ פֿון יהודה מוג׳ וואר
בדען מין מין זיין נאמן מוג׳ סטוב דך מוין דיך מוג׳ לויפֿט פֿון
וויטוט מוג׳ שפֿרינגט איט קרמפֿט זיין גרוים נאמן מוג׳ קמפֿל
מוין דיך די אויפֿר מלו ועהן די אמן מוין דן מוין דיך וואר מוין דיא
אויפֿר קוען וויא פֿלייהן מלי די אמן פֿון דיוך אויפֿר מוין דיך די
מנדרי אויפֿר · מוג׳ וועדרטן וויידר איט פֿפֿיילן מוג׳ סטרייבר
פֿוידר מנדר אויפֿר וו יהודה מוג׳ דן מוג׳ בגערט וו טרייבן
פֿון דר אויפֿר מוג׳ וי קאמן די סטיין מוג׳ פֿפֿיילן מוג׳ יהודה
מ ג׳ דן מוי הטט גיטמן גיפֿעלט דא ניט דא פֿון גסטמרבן
וועדר מוין דיך דר אויפֿר מוג׳ וואלן וי הין וואלטן לויפֿן יהודה מוג׳
דן קאמן מלי סטי דמוג׳ פֿפֿיילר פֿון דר מנדרן אויפֿר מוג׳
יעקב א ט וי מנדרי ן די סטנדן נאך מן דר פֿפֿמרטן דר
סטמט מוטער דר ערטט אויפֿר מוג׳ קונטן ניט אער ט מין
איט פֿפֿיילן מוג׳ בוינן דען וי קונטן ניט אער ט מיך קוען ו
ועהן וי ניט אין וויא וי נון מוין דיך דר מנדר אויפֿר וואלן דן
מוג׳ יהודה דא וי נון ניט אער ער ליידן קונטן די סטיין מוג׳
פֿפֿיילר דא ספרינגטן וי ו דר מנדר אויפֿר בייט מין מאלן פֿון
דר פֿטמט · דא נון די אמן דר סטמט ועהן דא מוין דיך הער
אויפֿר וואלן מלו וי יין קוען יהודה מוג׳ דן פֿר וי מוין דיך הער
מנדר אויפֿר דא סרייטן דן מלו אמן מוג׳ נידרטן וויש דיא

שטעט די קינדר יעקב'ס בית חורון מלוים זיי גשטאן הבן ו
געם מוז תפוח מוז'ן תנור מוז'ן סרטן מוז'ן סיליה · מ'
זיי נאמען די קינדר יעקב'ס רו גפאמגן גוט פון בית חורון מוז'
מלוים ווען זי גירוכט הבן מן מלוי די שטעטע נאמען זיי איז זיך
מוז'קאמן די קינדר יעקב'ס מקומ קסטן מידי שטאט שכם
ן מירם היוי · מוז'ן זיי דער קערטן פון מיין דר שטאט מוז'
וואנן דמרטן רוקן פון דר שטרייט מין זעלביגר נייט מוז'
מיכר נעמטיגן מ'רם מוז'ן מלי מירי קעמט מוז' מוים וואס
זי גאמאן הבן דען דען שטעטע ליין זי מלוי מוים דר שטאט מוז'
קאמן ניט מין די שטאט דען זי וואנטן פיליכט אפטען נאך
אין קוען ן שטרייטן איט מוז' אפטען קוען מוז'
מוז בילגרן מידר שטאט שכם · מוז'ן זי וואנן זילן די קינדר
יעקב מוז' מירי קעמט דען זעלביגן טג מוז' דען מגדרן
אמרגן מן דען מקיר פעלר מ'זער גיקומט הט יעקב פון
חאור מום ב נך גוויכט זילבר מוז' מלי מיר גיפאמגן גוט וואר
בייט מינן מוז' וואר מ'ז די גיפאמגן גוט מוז'מק רויב מלוים
גרויכט הבן די קינדר יעקב מי דען פעלר פר שכם מום ן
מלוים וואנ מיט אטר די קיין נאמ הט · מוז'רי ז לר פוולר וואהן
די מלוים פון ווייטיק מוז וואנן זיך פערטען מלי די מין ווילד די
לנדם פר די קינדר יעקב ווייל זי דיזי מכלן גטאן הבן מלוי קיין
קינדיג דר פון מן פמגג דר וועלט גוועזן דר מוז מיין וואנ וואלט
גסטאן הבן מדר קעמט זון · מוז' ו וואנן זיך פר מיינגן מלי
די קינדיגן כנען פרירן זי אכלן איט די קינדר יעקב דען זי וואנן
זיך מלי פערטען פר מיר לייבר פר דען קינדר יעקב · מוז'
וואנ מין מן ייבנטן טג רם וואנ טיקן פיט דר קינדג פון חבדן
פר בורגגיר ווייט זי דען קינדג פון עי מוז' ן דעם קינדג פון
גבעון מוז'ן דעם קינדג פון שכם מוז' ן דעם קינדג פון
עדלום מוז'ן דעם קינדג פון לכיסה מוז'ן דעם קינדג פון חמור מוז'
מלי קינדג דר כנעני די וויטער מוגטר מירן וואלט וואנ זי וגן
גיט מוין מוז'קומט ן איר מוז' איר וואלט איט מנגדר גיוואוט
וואלן פרירן אכלן א ט עקב מוז' ייני קינדר מוז' וואלן מין
זיבראייט פר טניידן איט מינן · כיליכט אפטען פר וויסט
ווערן מייער נר דורך די סוינדר דר קינדר יעקב מלוים
ו גטמהבולן שכם מוז'רי שטעט מרוק הער וואנן מלוים
מיר גהערט מוז'גוען המבט · מוז' וועלן מיר ווערט קוען
וואלט מיר ניט איט פיל פמלק קוען · נייטרט מיין מידר קינדג
וואל איט ביי ברענגן דרייט זייער גרעטען הערן מוז' מידר
הער וואל בייט זיך הבדר יט פון זיין דינר מוז'מיר וואלט קוען
מל ן אמל נמך חבדן מוז וואלן איר איט מנגדר קוען ן דיט
קינדר עקב מוז'וואלן ביטן פר ו מלי דו וי וואלן פר טניידן
מיין ו דרהייט מוז'פרירן מוז' ו טעטן מלוי די קינדג מלי
וויט ן גסיקט הט דר קינדג פון חבדן דען ו וואנן מלי
איט מנדר מוגטר וויין דמט מוז' זיין וואנ מוז' ו מן וואלטן
מלי די קינדג כנען ן גן ן די קינדר יעקב ן אכלן איט מין
מיין פרירן · מוז' די קינדר יעקב וואנ ווידר קערט מוז' וואנן

מרוין גין מין דו פעלר פר שכם דען ו וואנן דעם קינדג פון
לנד וויט וואלן ניט טהויפן · מוז'ן וידר קערטן ן זיין די קינדר
יעקב מין פעלר פר שכם פעהן טג מוז' ו וואנ ניאנט קוען
ן שטרייטן · דם ו נן יעהן מלי ניאנט אין קוען ן שטרייטן ·
דם וואלטן ו זיך מן די שטאט שכם מוז' וואנן מלוי די קינדר
יעקב מין שכם מוז' וואנן מן זיבן מלי די קינדג פון מוזרי
פון מלי מירי שטעטע מעגד פון פילדג טגן מוז'קוען מלי איט
מנדר נאך חבדן ן יפיע דען קינדג חבדן מוז' ו וואנ דר
נאל פון מלי די קינדג די דם וואנן קוען נאך חבדן פרירן ן
אכלן איט די קינדר יעקב מין מוז' נוואנדג קינדג מוז' דיט
נאל פון מירי הערן די איט מין וואנן קוואנדריים מוז'עבדג
מוז' מירי בייט זיך הבדרי אמן וואנן הונדרט מוז' נין מוז'
מבדג אן · מוז' ו דומטן מלי דיט קינדג מוז' מירי אמן מוין
דעם בעדג חבדן · וואנ דגג ן מין מ ו דר ק נג פון חבדן
איט דרייט פון ייני הערן מוז' נין מירי דיר איט וויט
(ותהיעלו) מוז' ו וואנן זיך בירטן די דמיגן קינדג איט
מנדר ן גן ן דעם קינדר יעקב מין פרירן איט מין ן
טוישן וויט וגטן ו ן דר קינג חבדן גיט דו פר הער איט
דייני אמן מוז' דיר איט דען קינדר יעקב פון מנדרט וגטן
מבדן מוז'ער טעט מוז דר קינג פון חבדן מוז' וואנן דר פון דייני
דיר מוז'ער טעט מוז דר קינג פון חבדן מוז' די קינדר יעקב
הבן גהערט דו זיך מין גוואלט הבן מלי די קינדג פון כנען
מוז' וואנן דוען מין חבדן מוז' ו טיקטן די קינדר יעקב מוז'
ן מסעהן פיר קעטטן פון מירי קעמט ן וואנן גיט הין
שפעהט מוז' די דמיגן קינדג מוז' ייט מוז' פמרטין רעמט
מירי אטמאפט מוב עז פ ן מרר וויג ן וואנ ו וועלט
יעהן מו ו וו ן מל מפטיג זיין וואנ ט מיר ו מלי מוז' וואלט
דר וידר קוען מוז' גינדג די קינדר יעקב פון בפרגר
וויי ן דען קינדג די דמיגן ם כ טעטן וויט מין בפון ו ר
פון די קינדר יעקב מוז' וקטן ן מין איר זין קוא ן דיין
קינדג מוז' ן מין ו ן יין מין זמהפטיג פמלק מוז' איר הבן ו מלי
גלויט מוז' ן עו זיין ן וו ט הונדרט מוז' דרייט מוז' זיבנדג
אן די קינדג איט מלי איר אמן וואנן ו ז וקטן די קינדר יעקב עט
זיין ניט פיל איר ו מלן ניט מלי דמהיו גן מוז עו וואנ מן
אמרגן וואנן מוי דר וויל ן די קינדר יעקב פון מירי אמן ן וויי
מוז' אבדג מוז' גינג איט מין מוי דו ן יעהן ו ן פי יעקב מוז'
וואנן מן בערטן ן דר זיין גיוועד ן טטרייט דען ו ן ן מבטן
מלי ו קמאן ן טטרייט דען ו וויט טטוגט מלי ו קמאפרירן
ן אכלן איט ם ן מוז' ו גינדג ן יעקב איט מיר קעטט
ן דר פפטרט שכם ק גן די קינדג · עז וואנ מי מירם מוי
גן מוז' ן דר קינג פון חבדן איט וויי דרייט הערן מוז'
גיין מיר דיר א ט ן קוען מוין דעוועד ן קינדג דען קינדר
יעקב · די קינדר יעקב הויבן מוין מירי מוגג מוז' יעהן פון
וויטן מוז' דר קעטט מלי וויג דר קינג חבדן מוז' ווי הערן

קמאן מיך מטקיגן • וזא כלייכן סטין די קינדר יעקב מן מיר
סטמט מין דר פפארט פון סכם מוג׳ ומרן ניט וייטר גן •
מוג׳ דר קינג פון חברון גינג מוֹ מוג׳ קאם מהנסר ביי פר
קאם איז ווייט הערן גרייכט זו דען קינדר יעקב מוג׳ ומר
זיך בוקן פר מוג׳ וייט הערן זו מיכן ביי זור ערדן מוג׳ ומרן
זיך זעלן דר קינג פון חברון איז וייט הערן פר די קינדר
יעקב • וזא וגטן זו מיר די קינדר יעקב ומא מיז זו דיר קינג
פון חברון • ומרום קומט ווייטו היינט זו מוז ומא מיז דיין בגער
פון מוז • וזא זאגט דר קינג פון חברון זו יעקב גינמר איין
הער דען וז זין קומן מוֹ זיין קינגן פון כונען מוג׳ ז ומלן
קומן זו מיך היינט דיין טג מוֹ ז ומלן מין פרידן איז מיך
אכלן • ז הערטן די קינדר יעקב די ריד פון דען קינג חברון
מוג׳ ז ומרן ז ניט מכטן דען ז גלויבטן מין ניט מוג׳ דמכטן
מוֹ ער איז ליכטן רידט זו ז דר קינג פון חברון מוג׳ דער
קינג חברון פר סטונד מן די רידן פון די קינדר יעקב מוֹ ז
זיין רידן קי זו ז בן נעבן • ז גנעהטט נמך אין דר קינג
חברון זו יעקב מוג׳ וגט גנמר איין הער עז מיז די ומהרהייט
מוֹ די וו ז ז יום ניט איז מוֹ מירי אמלן זיין קומן מוג׳ הבן
אכלן די ווי ז ז יום ניט איז מוֹ מירי אמלן זיין קומן מוג׳ הבן
מך מירי גוער זו סטרייט איז זיך גברמכט נייטרט ז זיין זו
ניקט מנדרסט קומן מוֹ מיין פרידן פון אין הער מוג׳ זיין
קינדרן כגפרן זו הבן דא ענפרטן די קינדר יעקב זו דעם
קינג פון חברון זו ז זן סיק דו מן מוג׳ זמז קומן מוֹ די קינגן
מליט וגדר מיאמכט כייט זיך זו הבן זו פר מוז • ומן דוא
די ומהרהייט טוסט זו מוז אכלן עז מוג׳ ומרט זיין ומן זיא
ומרן מוז מליט קומן מוג׳ וגדר גוער דען ומלן איר גליבן
מוֹ ז קומן פריידן פון מוז זו בגערן • מוז ומר ניקט יפיר דר
קינג פון חברון מין זיין אכלן מוג׳ מוז קומן ז מוֹ איז
מנדר פר די קינדר יעקב מוג׳ ז ומרן זיך בוקן ביי זו דער
ערדן • מוג׳ ז זעלטן זיך די קינגן מוֹ פר יעקב מוג׳ זיין
קינדר מוג׳ ריידן זו מיך זו אכלן איר הבן גהערט מוֹ ומא
מר הכבט גטמן זו דעם קינגן מאירי איט מ ומרם המרטן
טוומרט מוג׳ מייטרי ומר גרוסי אמכט מוֹ פון מיך קיין מן
הט קינגן כמטן פר מיך • וזא פערכטן איר זיך מומר לייבט
אמכט פון לייכט זו מוז מך מוז גיט צהלן זו מוז
גצהלן מוֹ זיין איר דרוס קומן מיר זמלט זו מוז
פר ז ירדן יקרהייט דם פריידנם • מוֹ ז מיר ומלן מוז
ווייטר ניקט טמן • מוג׳ איר ומלן מיך מיך טמן דם
זיסטן די קינדר יעקב מוֹ ז איט דר ומהרהייט ומרן זומן
מום פריידן זו הבן פון ז ומרן הערן זו ז מוֹ די קינדר
יעקב מוג׳ פר סיטן איט מיך מיך פריידן מוג׳
סוערטן זו מיך מוֹ די דמיגן קינגן ומרן מך זו מיכן מוערן
מוג׳ די קינדר יעקב אמכטן דז די דמיגן קינגן אוטן מיך
מוֹ יתר ניט גענבן פון דען זעלבן טג מוג׳ ווייטר • דא נמך

ער מין יוא פֿר געבן מוֹ׳ איט גנוג הערן דען מיר קמן קיין
גרעסערר פֿיינד ווי מיט עסו יעקב וועגן מיר מוֹ הט מך
וומט מורמך דמ וי גהמט. דר נמך דמ ער איך ז מעלטיג
מוטר טעניג קינן מיך מוֹ כגערט פֿר געבונג וון פֿר גמב
ער מין מוב סון יעקב וֹ מ כי גרוסי ניט ס ווין גסעהן מלם
עסו איך פֿר יעקב גפֿערלט הט וון ט יקין די ניסיס ניט גוט
טייטס מ ן דר תורה עי אמן ווי איך דמ פֿון מב נעמן מוֹ׳
פֿר ווייל איך יעקב וון מוטר טעניג גמב וון הטיט מיט דער
עטו דמך אוחל גוועזן מוֹ׳ די ניסיס ווילן יעקב מוי ליבם פֿט
גסעהן מוֹ׳ פֿון דען אעטה פֿון דינה איט סלם זול מן מב
ערגרן ווי איך ער די ווייבס פֿמרסונן היטן ומן כ ט מוטר
פֿעלקר ון ין וועלן ווי היסם קליידר מן הבן מוֹ׳ מירי פֿרוס
גהערט איך ז אמל ניט פֿיל ז ווייס פֿר פֿרעמי אמ ז פֿערסון
מוֹ׳ איך מן מירן היוי הטלן וון פֿיל מיר אעגלייך מיי ער
אדרם ומט ווייל זמה מיי ומה גמנן קינן יעקב דמ וון דיא
פֿייפֿלן הט דמל געבן מי דמל ומט יעקב ומל בייס מיר דיא
יעלבין גמבט דמ פֿר קוען וון ווער מיר זמה מנקינן גמנן
ווון ער פֿיפֿעלר מיי מהייס קוען מוֹ׳ ווער מין ומן מי ער
בייס מיר קוען ומל ווי ומה מ הט עי פֿון פֿרואקייט
אעגן גטלין ז ז ומל אין טבֿטיס בקוען. דמך הט ז מן
דעבֿט גטלן מלי ז מי קינן יעקב מיר ז פֿעלר גמנן מלי
דרום דינה מי מוי גמנן ז ומר ז דער שעבֿטר פֿון טבֿם מירן
טגן מוֹ׳ מוי מי ז פֿון טבֿם מוי יעקב גוועזן ווהרן דמריבר זיין
ומלי גרוסי טוערי טט ריים מהעי קוי מוֹ׳ פֿי אקוואט
זיין דריבר חרוב גוועזן ווי פֿי טבֿטיס הבן ר׳ קינדר יעקב
דריבר מוי גסטיגרן. מוֹ׳ בייס דינה ווער דמך מך קיין
חירום גוועזט דעז ווען מיין פֿרעמר אעגט קוען מן מיין
מורט וון ז ניבֿט אן גטרן עפי מך הט ז ווי גמר קיין ביון גרגקן
גהמט מך ווער ז ז נמך גמר יונג מוֹ׳ מך ווהרן נמך דר בייס
מלי מנדרי וויבר גלייך ווהל הט ז ניט ומלן מוי גין. מך ווייל
אוון מין היסם אעגם ווער הט ז ויך אער ומלן היטן וון
מוי גלייך ווהל ומלי גרוסי מן גלטגהייט דמ פון קוען מלי
ומלן דריבר ווי ז אעטה מין מבֿט נעמן מוֹ׳ פֿי מלי איגלייך
מי מן מירן הוי ז מין הלטן מיין פֿרוס אכ׳ס ווען ז ויך גלירט
מוֹ׳ היסם מן גטלן הט ומלי ז ויך היטן פֿיל פֿר מנדרן
פֿרעמרן אמלן זעהן ון ומלן ווען ז טון קייני ביי גדנקן הט
עי קמן ז מייער זצהן מוֹ׳ מי ביי אחסבֿה מוך מיר הבן ר׳
טוט דר יעלבין מיין גרוסי עבֿירה מי ער גדמנקן הט מוך
מיין פֿרעמרי פֿרוס וון הט די פֿרוס מיין עוס וויל
מיכר מיר מיין עבֿירה מי גסעהן מוֹ׳ ז קמן דמך ניקם דר
פֿר נמר ווער ז מן הוי ז גבליבן וון ווער דיי עבֿירה ניט
געבן ון נמך פֿיל אער ומל ז ויך היטן פֿר פֿרעמי פֿעלקר
מדה פֿר סריס ניט יצהן ון ומלן מי ז ניט איט גוומלט גמוען
ווערט ווים עי דינה גנגן מי דר פסוק זגט. (כל כבודה בת

אלך פניאה אאטבנות ההכ זבוסה)רו מיין טייפס מל די עהר
מיין ק ניגם טמלטער (פניאה) מלי ז מיין וויניג מין מיכם
הוי ז בלייבט. ן קעקעס. ט גמלר ייקר קליידר מפֿם׳ איט
דר פסוק ווען ז היסם מין גמלרי. ליידר קלייד מי ומל מי
מיר עהר מין וויניג מין מיכם הוי ז ין מלי ז ניט מוי ניט.
דען ווען מיין פֿרוס היסם קלייד מי הט מן אער גרמקן
מיך מיר. דר אדרם זיגט דען פסוק הוי מי ועלי פֿרוס
די ויך בגיעוה הלט מוֹ׳ בלייבט סטעלן דר היסם מין מיכם
הוי דמלי ז מלה מלי ז קינדר נקוסט דיי מ כהיסם
גדוסים ווערן מלי ווי עי בייס דען כהן גדול סט ט ער מוי
הבן קלי דר די קעקעסטלט ניין פֿון גמוד. ון ועלט ומש
ניטס קמן מין פֿרוס טון מי ניקם נמר איט דר היסם מין
מירן הוי ז בלייבן דען איר פֿינדן מין דר תורה מלי עאון מוֹ׳
אומב זיין פֿר במטן מלי ז ניט ומלן מוטר ישׂרמל קוקדר ווייל
ז ניט הבן ישׂרמל ומסר מוֹ׳ ברוט מנקינן גברמבט מיך דר
אדבר דערמ ווענן ווען ז ויך פון עאון מוֹ׳ אומב סון מגייר
זיין ומלן ז דמך מיבוג ניט מוטר ישׂרמל קוען וגט די גמרמ
עי סט ט מין פסוק מאון מי טייטס מיינומם פֿמרסון דמרך
ניט מוטר ישׂרמל קוען מבר ניט עאוניה די ווער מיין וויבס
פֿמרסון הט די תורה ניט פֿר בחטן סטיט מין אומב סטיט
מבר ניט אומביה דמ ז ערנט מוי די תורה מלי דיט וויבס
פֿמרסון פֿון עאון אומב אגייר ווערן אעטלן ז גלייך ומל
מוטר ישׂרמל אתחתן זיין. פֿרעגט די גמרמ עמי מיי דער
טעמ דען ווען טון די וויבר קערטן ניט ווהטר מוֹ׳ ברוט
ון ז ברענגן ון ישׂרמל ומה די אמלן ווען ווי גוועזן וון הטלן ז ומלן
ברענגן דען וויבר פון ישׂרמל מוֹ׳ דר ווייל ז ני ניט גטלן
הבן ומלטן ז מך ניט דמרפֿן מוטר ישׂרמל קוען וון וגט דיט
גמ׳ מי סטיט (כל כבודו בת אלך פניאה) מיי פֿרוס דיט
ומל מן מירם הוי ז בלייבן דמ ניבֿט אלה ווען מיין פֿרוס קמן
מין גרוסי אלה טמן איט מירחיי גקלה ווי דמ מי גוועזט
דו אחר גאולת חסר מי די גרעסטט אלה דמ דר די אמלן
פון עאון מוֹ׳ אומב די אלה ניט אקיים הבן גוועזט דמריבר
דמרפֿון מיבוג ניט ון ישׂרמל קוען ווחר דמך ווייל די וויבר
בעסר טעמן מלי ז דר היים בלייבן ויין ז ניט פֿר בחטן
ווחרן ון ישׂרמל ון קוען מוֹ׳ במת ווייל די פֿרוס דען ון
ווייר הילך מי במחלן גוועזן וון ז מליט מילהוי בלייבן
ווען דר אן מירר ברדבט מלי ער ווים ווחר ז פֿינר. ומה
ווער ז פֿר מייני הילך ווען דר אן ניט ווייסט ווחר זיין פֿרוס
ווער ווחר ומלט דר ווייל קען נסטהן דרוס ומל ז מלייט מין
מירן הוי ז בלייבן מוֹ׳ דמרוך ומלן מבֿטוגן געבן. דו ספֿריך
ווחרט זגט מיין אן זיין ווי הענט מן ווייר פֿרוס עי מי
ווייטיגלך מלי די אומלים פֿין עניה ב׳א די דלכן ויך גרמר
מוך ווחר אן מון ווייבר הוי ז דרוס ווען ז הייסט דר יעלבין אלמך
פון עניה ב׳א נבו. דרוס ווען ז פֿרוס מין מירם מירם הוי
בלייבט מוֹ׳ נעאט מלי אמלן היסם מין מבֿט מוֹ׳ המלט ווייבר

בפרט

בפרט ועוון וי פיל קינדר הט מלוי היפס ניהט וויבר זולט
ברענגט זי לו וועגן מלוי מלייט היילגן אומקומ גוטי
רוח אין מירם הוי ניך מוך המלוי ו בקומט דר אונטער
מוך אוז מוך ברכה דרום סטיט מך רי גיין קאפיטל מלוי דמ
מי דר סבח פון קמת חיל מלידי ומלן וועך מיין טמפלרי
פרויא מין מירם הוי לו טון מן דעו וו ווחל דר מאת מין דו
גלן קאפיטל פולדר תורה גאייט דן תור היימט דר פטוק
מסת חי לוח רעט זי דמך דר פסוק מלוי מיך אמל פון מיר
טמפלרי פרויא ווייט דר פסוק דמ אוך ווחל מיין טמפלרי
פרויא גהערט לו טון מך וגט דר פסוק דתמרת ביא וכו׳
מלידי פוהויט פון מיי אמנש דו מיין פרויא דיחל וייט מיך
הוי זילט דרום ומל מירדי ש וויך מין מירם הוידב לייבן מוך
מלייט מכט נעבן דרין זו בר לו הלטן מוך ניט פיל מוי גן מלו
מין די סול לו מרין מבר ניט לו טוועלן אכ׳ם מלוי ניך הטן
ומלן קיין רכילות מדר לטון הרע ניט לו דידן מוך וויטר ומל
זי גין ומוי טי מיר אן הבן ווייל דעו לו מיך מי ו כטמפלגומרן
מוא ווערש מיר מך קיין כיו וידר פמרן מלוי וא מיין תאויר
חלכם מיין פרויא מוא פיל ברכות נמב וא ומוך זי מן הט מין
לייטר מוילי יין קמפל מרלי א גטלמן זי הט נוגט מיר אן
העט טי מיר מוי בפוך מוא בעטט ער זי מלי זי הט די מאנט
ווילן גטון מבר במאת הט זי דעו אן ניט פר טטמדן מבר
טעו מייר ח׳ זעלט מיין פרויא עפיס ביו היטן טומלי ומל
ח׳ וידר גמטט גבמט ווידו ווערט זי ניט טון דעו עפיס ביו
ח׳ וי מירם אן קיין הילף מוך זי וא בטמפלן מלוי מירם
אן לו העלפן דו מי טון די בטרייבונג פון דעו סטרייטן וא
די קינדר יעקב המטן מוך ועוון זי מלי ניט ומלטן גין מין ויא
פטרייט רופפן זי גמט כ׳ה מן מוך פר לאי ניט יוך
מירי טטמרק מוי ומל מירי מאנט טון · מוך די מ
הט׳ מן דו פן · מין דר פרדת ויטב ווערט ערליכט ווילי יוסף
מיי פר קיפט גוומרן וא מין דר גרוב גוומרפן המבן
מוך ומל יין כדידר לו רופט מויי דר גרוב זי ומלטן
פבר ניקט הערן · מוך ווא די טוחרים מרינים הבן יוסף
מוי דר גרוב גנומן · מוך טאטען ומלט לויגן זי מן ווידר
מרויא לו בעבן ו הבן זי מין בעלט פר יוסף בעבן מוך דיא
מרינים המטן גלייך חרטה דרלייך מלוי מין קקיפט המטן
מוך ומרויך פערלטן מוך פר קיפטן מין גלייך ווידר מן
יטמעליט מוך זי ברמלט מין ווי גמהנט מן אלרים דא פר
קיפטן זי מין די קינדר מרין דר מן חברהם די ברמלטן
מיט נמך אלרים מוך ווא יוסף ומר קומן מויל זין אומר
רחל מיר גרמב מוך ער ליגט יוך דר ויל וך סרויא וא ומר
זיין אומר מוי רעו לכר מי עפרן מוך טרייפט מין מוך
יוסף די יפמעליט פטטיט דו מין מ׳ לטן לו זין פמר פירן
ומי ריבר זי ו ומר ט זון דו מיין פיפטטרניט מוך טרעקן
מויל די יפמעליט ומר קומן ווא מוי טטיפטן מלו נמט ווא
ביבר יוסף וא מוך מלוי ומי ו מי ומייטר בלייבן · מוך ווא

יצחק מי ו גטטמרבן ווא מי ער מוא לו יעקב הט גטמקמוך
ווא מי מין דר נמך לו ק זרה טעטין מוך ווא דר נמך יעקב דו
גלטט מוך גוט עטי פר זיין טייל ריוטת יט נעמן · מוי יעקב
הט די מערת המכפלה מוך דו זוך כנען גמוען מוך נמך פיל
מער גרויטי הירוטים רמרינן לו פירדן מוך איט מגירת יוסף
גמר קורץ ווי ליג לו לייטן · ויהי מוך עי ווער ווא מרוס קמק
דו יתר מוך וי לגן די קינדר יעקב מוך ווירר קערטן מוך
קמאן נמך חברון לו יצחק מילק פמטר מוך ומרן מל רא ויין
ניידט א ר סמל מוך ורינדר מוך מלי דו מ ויין ין ווידן
מין טכם מלי טג פר טג הע דו ווייר פון טכם ווער גמר גוט
מוך פי טט מין די שלבינן טגן ווער זיין יעקב איט מ ויי
קינדר מוך מלי מיר הוי גוטם טגן חברון מוך עי ווער מין
די שלבינן טגן מין יעקבינמר ווער דו הונדרט מוך עקסטי
ווער לו דעו יעקב דו עהנטן יתר מלי יעקב ווער קומן
פון פדן מרם · מוך וי טטורב זמה דו ווייב פון יעקב מיט
יעלבגן יתר מוך וי ווער מלט גוומרן מיין מוך פופציג יתר דמ
וי ווער גטטמרבן מין חברון מוך כגרמבטן וי יעקב מוך זיין
קינדר מין די אערת המכפלה מלוי מי מיחברו מלי קיפט
הט מברהם פון די קינדר חת נוס ערב לו מיין גרמב מוך די
קינדר פון יעקב ומן איט מירן פמטר מין טייל פון חברון
מוך ומוטט נון דו ג לי זך פון מירי גוואטיקי טטמרק מוך
ווער מיר נמאן גהערט מין גנגן זך מוך יוסף דר ון פון יעקב
מוך כניאין דר ון פון יעקב פון רחל ו ין וייב די ווער יעלבג
אמל נמך קליין מין דו יב כ גן טמגן · מוך ווער מך ניט וויי
גנגן איט מירי בריידר מי מלי מירם סטרייטן מוי מלי דמ
טטעט דר מאורי פר אלי יוסף מל זיין כבי דר וא טטמרק
ווער מוך מיר מלכ מרייט · דמ ווער ער ליבר בריידר
מוך ווער וי דיאן · מבר ער ווער זיך הילפר הולן מלוי מוך
ווער דר הילן זיין לייב מיבר וי וא מ׳ מך זי פמטר יעקב המט
מין ליבר אין מלוי מיי ין דעו ער ווער זיין וינגסטר פר
קליגסטר ון · מוי אמקטי מין מיין ווידן העאר מין זיין וי
הבן מין מוך דמ ער זיך יוסף מלוי זיי פמטר מין ליבר הט מלוי
ין כבידר דמ מערת ער נמך מיוא ך מרהיבן חיבר ויי
בריידר מוך כרמלט ו זיין פמטר בין מרעסטר פון זיי
בריידר מוך וי זהבן די קינדר יעקב מלי דו ווערקן מלוי וסף ו
מין טטט מוך מ׳ ער ליבר הט ח מלי זיי בריידר וא
המט וי מין פייער מוך קמטן קיין פר ריך ווערט איט מיט
דירן חויר טמגן · מוך ער ווער מלט יוסף ויבהבהן מר ·
הילט זיין לייב נמך מלי ה לר מיבר ין כבידר מוך ער איינט
זיך מיבר וי ון מרהיבן מי דר וי בגן לייט ווער מין מין
טרויס טרויא מוך ער קמק ון זייני ר דר מוך ומר מינן
טרויס מרגין מוך גט ון מין עי המט איר ין טרויס
גטרויאט ווא ח ר מין פעלר בינדן מלי ח ט ווידר גמרן
מוך וא טטוור איין גמרב מויל ריכט ון מין פעלר מוך מייערי
גמרבן מוס ריגלן וי מוך ווערן זיך ווא ער גמרב דמ

מנטו ומרטן מיט זייני ברידר מוג זמנטן זו מין וואו מיר ערב
טרויט דערו האסט גזעהן אייניגסטו מין דיין הערן זו קינגן
מיבר מאו מוג זו גאולטין מיבר טוי • מוג ער קאם קינדט
עז זיינם פאטר יעקב ך • מוג ער קוסט מיט דם ער פין
מין הערט דיר ריר פון זיי אונט מוג ער בעגסט יעקב זיין
זון יוסף מוג זי ועהן די קידר יעקב מוי מיר פאטר גבאגסט
מוג גקיסט הט מין מוג ער ליב הט • דם וואלט זי ער נייד
מן מיט מוג וואר נאך ריים דם טרויאט יוסף נאך מין
טרוים • מוג ער וואר מרגלן זיין פאטר זיין טרוים פר זייני
ברידר מוג גט יוסף זו זיין פאטר מוג זיין ברידר נון זי הט
איך נאך מיין מנדרן טרוים גיטרויאט מוי זיין הויז ווען ער די
זון מוג דר אונט מוג אויך סטערן מוג העטן איך זו איר טון
בוקו מוג דם זיין פאטר דיין טרוים הערט מוג זיין ריזן פון
יוסף מוג זאך וויל מוי זייני ברידר מן פייגט הסטן מיבר
דיר זאך מוי סריימט ער יוסף מן פר זייני ברידר מוי דיר
זאך זו ומן וואו זי דיר טרוים מוי דו המט ך טרויאט
מוג גריסר זיין דיין ליב מיבר דייני ברידר די גריסר זיין
מוי דו הערקסטו דען מן דיינם הערן מוי איך מוג דיין
אוטר מוג מיילן דייני ברידר וועלן זו דיר זו קוק מוי
דו זאלסט וואלט דיר דיין מוג ווידן מין מיט זיין ברידר
מוי זייני דיין מוג טרויאט מוג ער זאגט מוי זיין הערן מן
גמוטן • (ויהי) מוג זי וואר מין טג מוג זי גיין די
קינדר יעקב זו וויידן די מלך מין סכם דען זו המט די וויב
גהמט ועלביגר לייט מין סכם מוג זו וויסטין • מוג ער גינג
מיבר די לייט מוי זו מלך מיך מהיים דעגנ מוג זי קאן
ניט • דם וואר יעקב ועלן זו וויסטן זו גיין מין סכם דם
גהמט ער מין זיין הערן זו ב ך לייט ועלטן זו גסטערן
זיין די אמנן פון סכם מיט מיג זו סטרייטן דרום זו אט מיר
זו קומן הי ניט ריין טג מוג ער רופט יעקב זיין זון יוסף מוג
גביטט מיט זו גן פר זייני ברידר וואר ך יני הייט זו דן מיט סכם
מוג זו זו זיין נאך ניט מהיים קומן ב זו מוגר ך מ דאך נון
הין מוג יך וזאו זו זיין מוג גן איר ווידר די זאך דען פרידן
פון דייני ברידר מוג דען פרידן פון דען סלך מוג ער סיקט
יעקב זיין זון יוסף פון טייל חברון מוג ער קאם יוסף מוי
דעם פעלר מוי בייט טכם וואר זו זעהן וואו זיין ברידר הין
גקערט וואלן מוג פר מירט מין וועג קאם מין מיין וויסטייט
מוג וויסט ניט וואו ער זאלט הין גין וות פינד מין מיין ענגיל
פון גאט ב״ה וויל ער וות פר מירט מוי דען פעלר וואר
מוג וגט זו מין יוסף וואו גיסטו הין מוג וואו וופסטו דם
גט יוסף זו דען ענגיל פון הס״ מיין ברידר די וויך מיך • פר
וואר הסטו גהערט וואו זי ווידן דם וגט דר ענגל פון גאם
ב״ה זו יוסף מיך הב דייני ברידר גיעהן מלהים ווידן מוג ער
הב גיהערט וויל זי זאגן זי וואלן זיך רופן זו יזיין
הערט יוסף מן די סטיס די ענגלס מוג זו גינג נאך רופן זו יזיין

ניט ניין מירי מורן זו מ'זייני רירן • מונ' וואר מ'ו סרייטן
מונ'וויינקרופן מוו דר גרוב • ער זאגט יוסף וואר וואלט געבן
מ'ו אין פאטר היינט וויסן וואלט די ווערק ומו איין ברידר
איר דם טוגן ומו זו מ'ו דר גרעסט הבן • מונ' וויל זייני
ברידר הערטן מ'ו זיין סרייטן מונ' וויינן רירן מוו דר גרוב •
דם וואלן זי ווייטר מוועק גין פון דר גרוב מ'ו זי זיין וויינמונ'
סרייטן ניט אער הערטן • זי גינגן מוו וויט פון דר גרוב
מוועק מ'ו אן מיין סוס איט מיין פפי פון מיין כוגן קוט
ס סין מונ' זי נמסין דמרט מונ' עסן מונ' וויל זי עסן כרמטן
זי זיך מויל מ'ו וויי ומו זי איט מיט אלן וואלטן טיטן מרר
ו דר מהיים זו פירט פאטר ברעגן וויל זי זיך מו כירמטן
ו היבן זי מויל פירי מוגן מונ' זעהן מיין ג'יועסמפט
יסאעמליק קומן פון וויטן פון וועג פון גלעד די גינגן מ'ו זי
וואלטן נירדן נמך אגריס • דם זעט יהודה זו זייני ברידר ומו
וועלן איר גוטגן מ'ו איר זאלן מוגורן ברודר מרשמעלן •
פילי לט וועלט הס"י וודר פון מונ' פמרסן • די מיז דר רמט
מ'ו מויל מן גירמטן מיז די יסאעמליק קומן דם די נידרנמך
אגריס ניט איר וואלן מין פר קויפן זו מינן • מונ' מוזר הנט
זמ'ו זיך ניט פר גרייפן מן מיס • זי וועלן מין פירן פירם וועג
וום וועלט ער זוועט יהודה די פרשארי ליט דמך פר אלרווערלן
מונ' סטערבן וום וואלן איר מיס ניט פעלכרש ער פלמלן •
מונ' עז ומו גפיל די נמך מן מוגן זייני ברידר מונ' זי טעטן
מ'ו די ריר יהודה מונ' זו מ'ו זי מו ריידטן מונ' מי נמך דיס
יסאעמליק בייט זי קמאן דם גינגן פר מינן פר בייט קויל
ניט אדיגים די וואלן דורסטיג נום וומטר מונ' זעהן מיין בייט פעגל
דריבר זילן • דם זוילן די אדיגים זו דר גרוב זי גרמטן דם
מינן מיז וומטר די זי קענן טרינקן • מונ' וום זי בייט דער
גרוב קמאן דם הערטן זי יוסף סרייטן מונ' וויינן מין דער
גרוב דם וואלן זי מניין זוגן מונ' זעהן • עז וומר דם מינן מיין
מעלטיגר היפטר יונגיר גיוועזן היפט פון גיסטלט מונ' היפט
פון מן גיזלט מו רופטן זי מ'ו מיס וועד ביסלט • וועד המט
דיך דם מניין גטמן מין דייי גרוב מין דייי וויפטניים מונ' זיי
דייסלטן מ'ו מלי העניט מונ' זי היכן יוסף מונ' ניהטן מ'ן מרויי
מוו דר גרוב מונ' נעמן מיס מונ' גינגן מירם וועגם •
מוזלן זי פר בייט גין וומו זי זי ברידר וואלן זי זעהן מיס
מין דר אדיגים הערט • וום זמגט זייני ברידר זו דען אדיגים
אמרוס טוט מיר דו מ'ו מיר מונזרן קענטן נעמט מונ' וואלט
איט מיס מיטרט וועגם גין • פר וומר איר הבן דען זינגן
מין די גרוב גיטמן זייני ער הט זידר סס זינגט מ'ו מונ' •
מונ' מיר קוט מונ' נעמט מיס מוו דר גרוב מונ' וואלט מין
מוועק פירן מינונר גיבט דם פענטרטן
די אדיגים זו דען קינדר יעקב מונ' זינטוואל דו מייער קענטט
זיין • פרר מ'ו דר דיך פירן פיילכט זייט מיר מלי איט מנגדר
זייני קענטט • דען ער מיז זמלבר טינר פערסון מונ' בעטר

גמטמלט מלי מיר מלי איט מנגדר זייט • מונ' וומרוס וואלט
מיר זמלן זינגן זמגן • מונ' דרוס וומלן איר דו ריר ניט הבען
מדר פר נעמען זו מייך דען איר הבן גפונדן דען זוגן מיך
גרוב מין דר וויסטניים מונ' איר וומלן מיס מך איט נעמן
וומלן איט מיס פמרט גין • זוי גינעמהן זו מ'ו די קינדר
יעקב מונ' סטונדן מיבר זו מונ' וועגן זו מינן גיבט זו מונ
מוגרס קענטט • וומרוס וועלט מיר מלי גט ט הערן איט
דען שוערר • זום סרייטן די אדיגים מוך זו ניהטן מוו מיס
סוערדר מונ' וומלטן טטרייטן איט דען קינדר יעקב • דם
ספרינגט שמעון מוך פון זיין גיעט • מונ' ספרינגט מוך דר
ערד מונ' נוג מו זיין סוערד גיעהט זו דען אדיגים • מונ'
סרים מין גומלטן גרוס גרייט פר מינן מ'ו זיין גטרייט
וומר הערט פון וויטט מונ' עז ניטרט די ערד פון זיין
גסרייט מוו פערלטניט זיך די אדיגים פר טאגט מונ' פר
וויגט גיסרייט מונ' פמלטן מוך מירי מן גט וומרן ערר
סרמקן וום זמגט זו מינן טאגט • פר וומר מיך כין סאגט
דר זוקפן יעקב דר עברי מלי מיך הב פר זו סט די סטפט
טלפ מליגט מונ' די סטפם פון מאורי איט זייני ברידר מו
זמ'ו איר גמט ב"ה טמן מונ' וום זמל ער איר ערן מונ' וכן
איט מייך קענען מלי מייטר ברידר פון גלן מרן מונ' מלי דיס
קינגן כנען איט מייך זמלט מיר קינגן ניט בסטן זו
סטרייטן • חילוה גיבט הער דען זוגן מלי מיר גמען הסבט
פלייט לייכט ווער מיך וועסט גענען זייטר פלייט זו דען פענל
דר לופטן • מונ' זו דעם פ ך דר ברדן • דם וומרן זו דיך
ער פערלטן נמך אין פר טאגט מונ' וומרן גנעהן זו דען
קינדר יעקב איט מנגסט מונ' פמרלט מונ' איט וויל ריזן זו
זגן פר וומר הער מיר הסבט גוגט מלי דו מייער קענלט מו מונ'
מייך מינזר פר קויפט מיס מונ' נמט ב"ה הט עם
מיר ווערט ביגערן זו הבן פר מיס מונ' נמט ב"ה הט עם
מו בגערט זו הבן די נמך • מלי ט וומלן טיט די קינדר פון
יעקב מירן ברודר מונ' זו זעהן די אדיגים מונ' יוסף מלי ער וו
גיומלטניג היפט מונ' וומר גיוטסטן מיס מרס הערטן מונ'
וומרן זיך סטמרקן מיס פון זו דעמדיגים מונ' פר קויפט זו מ'ן
הערט די קינדר יעקב זו דעמדיגים מונ' מיר ברודר רמובן וומרוס
יוסף מום זוחטליג יולברוינג מונ' וומר ברודר מונ' זו
מלי ניט דר ב יט • מו נמען מן די אדיגים מונ' גינגן מירם
וועגם וומלטן נמך גלעד ג זוי מו פמרט גינג וומרן זיך
ברעגקן דם המטן זי רייען מלי זו מינן מב גיקויפט הב דיין
יונגן מונ' זגטן זו מ'ן נדר וומו הב מיר גדמלט מלי איר דיין
יונג גיקויפט הבן דר מו גוטלט היפט מיר פלייט לייכט מיר ער
גמטמלן מין זגר פון דען עברייס וומרוס הבן איר דו גטמלן •
וועגן ער וולט גוטלט וומרן מונ' בייט מונ' גיפונדן וומרן וום
מוועלן איר דם מיבר סטמרבן פר וומר מיר הסבט גוגטן
הייגט

הייבט וומ פֿר המרטן מונ׳ טטמרקן לייט דז זיין • פון דעמ
מיינן נאר וומ פֿר מיין סטמרק מיז בייס מין זי הבן מוזי מין
פֿר קויפֿט מונ׳ הבן מין פֿון לייגט מך איט מירי קרמפֿט מוז
זיינס נאר גסטמלן דרום הבן זי מין מוזי פֿר וומ וויניג גענט
גילמן מז איר מינן דר פֿר גענבן הבן מונ׳ זי וומר וויס זי מוז
רירן קמאן מינן מנטקינן די ישאעמלים וומלכי די קינדר
יעקב זוס ערסטן גיבורי הבדי קמאן ון גין קינן די מרינס
דמ וזגטן די מרינס ון מנגדר גיט איר וומלן מין פֿר קויפֿן ון
דעז ישאעמלים די דמ קינן מוזי קומן מונ׳ וומלן וורדר נעמן
גמר די וויניג גענט מלי איר הבן מוס מין גענבן גמר מלי איר
פֿון בית ביטרארט וומרן זיין • זי טעטן מ ון מוזי קמאן דיס
ישאעמלים מונ׳ מרינס ון מנגדר דמ פֿר קויפֿן די מרינס
יוסף ון דעז ישאעמלים וורדר מוס די נומלנין וילברינג מלי
זי זיינן ברודר הבן גענבן מונ׳ זי גינגן די מרינס מירס וועגס
גמך גענר מונ׳ די ישאעמלים נמען יוסף מונ׳ מכטן מילייטן
מוך מין קנעמלן מונ׳ פֿירטן מין איט מלי זי וומלטן איט נעמן
מין גמך מלריס עך הערט מלי זי מין וומלטן גמך מלריס פֿירן
דמ סרייבט יוסף מונ׳ וויניט גמר זענר מיבר די זמך דז ער
הערט ער וומ וויט וומלט קומן מון דעז זנר כמפ וומ וויט
פֿון זיין פֿמטר וומ וויניט יוסף גמר זענר מוך דעז קנעמלן מלי
ער מוך מין רייטיט מלי וומלן מין מיזמלפֿון מינן דר טעט מין
וורדר גירדן פֿון דעז קנעמלן דמ גינג ער ון פֿום • מונ׳ יוסף
מלי סרייבן מונ׳ זיי ון מונ׳ זמך מין פֿמטר • וומ וזמך עז מיינר
פֿון די ישאעמלים מונ׳ ער סטוזר מוך מונ׳ סלוג יוסף מוך
זיין במקומו וומר יוסף ערסט גמך מיזויינן מונ׳ וומר מיטט
פֿון וועג קונט ניט מין גין פֿון וועגן זיין כטריבט מז פֿמגן
ון מינן מלי מיט מנגדר מונ׳ טעטן מין זער פֿייגן מונ׳ מכטן
מיט גמר מגסט די ער וומלט מונ׳ ניט וויינן • מונ׳ ער
ויכט הס׳ די פֿיין מונ׳ דעז מילעגט פֿון יוסף מז מיקט הס׳
מוך די אמן די מנטרנים מונ׳ דר סרעקנים מונ׳ וומרן מירי
הענר פֿר סטמרט פֿון מלירי מין פֿמלגן הבן • וומ וזגטן וומ
ון מנגדר וומ מ דמך די וערק מלי מוזי פֿמט מוך דיק וועג
ון מיקט • מונ׳ ון דמכטן ניט מלי וומלכם וומלט וועגן יוסף
גיסטהן זיין • מוז גינגן די אמן מז פֿמרט מונ׳ קומן מוך דעז
וועג מפֿרת וומרן דז גדמכ פֿון רחל אמר • דמ מיילט יוסף פֿר
מינן ון דעז גדמכ זיינר אוטר • מונ׳ פֿילן מוך דז גדמכ מונ׳
וויניט מונ׳ סרייבט יוסף מוך דעז גדמכ מונ׳ וזגט איי וומלן
איי אוטר איין גזוורן זיין דמך מוך וומלן מונ׳ טעטן דמך
מוך זיך די כן זוועוט ער מיז פֿר קויפֿט ון מיינס קנעכט מונ׳
מיז קיינר דר זיך מיכר מיס טוט ערכמרן סטיט דמך מוך
מונ׳ זיך דיין וון לוג ון מן וומ זיני טערן מיכר זיני כמקן
רירן • איך אוטר איין אוטר זיין דמך מוך וומלן מונ׳ זיך דיין
וון וויינן • מונ׳ זיך וומ זיני ברידר פֿר מי חוס דר במראיך
הערן הבן דז אמן ער וועק דיך איך אוטר זיין וומלן

אמלטן ניט פֿאַרטן גיין • מונ׳ זי טרייבטן מונ׳ זו קונטן ניט גין
מונ׳ זי סלונן זי • דמ׳ זי מרן זי מויל דר ערד נירר הוימרן • דמ
אנטן זי מייר נוס מנדרון מוז מיט דז מן גמט מונ׳ מוז ביון וועג
זו סיקט וומ אמ דמך מונר זינר מרר א טטמט זיון מונ׳ מוז
דיוי מכו היינט מונ׳ גסעה דמ וגט מיינר פון זי פֿלי לט מיט
זי זינר פון וועגן דיו מרען קנעלט מלו מוז דיו ומכן מיבר
קונן היינט דיין טג מיגנר כיט מוס זומט ער מוז פֿר געבן
מונ׳ דען וומ אויר קנגן וויס מוב עו מיינט וועגן גסעהן
זו זוי מוז דמ גמט ער בחרא • וועדט • דעו הן אויר
גווים מו מן פֿר ענש גהמבט מונ׳ זו טעטן די אמן מלו מונ׳
וומרן ביטן מן יוסף מלו ער מינן זומט פֿר געבן • מונ׳ זו זמגן
אויר הבן גיינר זו הם׳ מונ׳ זו דיר מיגנדרט זיינ דמך ביטן
פֿר דיינק גמט מלו ער זמ׳ מב טון פון מוז דז ביו דעו אויר
הבן גיינר זו מן מונ׳ ער טעט יוסף מלו זו רידן • מונ׳ ער
הערש הט׳ זו יוסף מונ׳ טעט מב זיין סלמק מלו ער זו גס׳גן
הט מוס זון יוסף • מונ׳ זו וומרן מויל טעין דז פיך פון דר
ערד מ׳ וומרן פֿארטן גיי • מונ׳ דר ווינט וומר מויל הערן
מונ׳ וומר וועדר סיטן מונ׳ זו גינק וועדר פֿארט מירק וועג זו
נירדן נמך אלריק מלו וומרוסטן די אמן די ע׳בינן מלו דז מלו
גסעה מיו גוועט מוס זוין מלו זו יוסף גטומגן׳גסיינגט
החטן דמ וגטן זו מיינרלוס מנדרן אויר ווסן נון וומל דז מלו
דז כיו מיו מוז גסעה וועגן דיין קנעלט מונ׳ וומר וומ מונ׳
נון מלו אויר וומל מונ׳ זו׳לכט כרענגן זו מיינק זמלן טויט •
גענט זיין רמט וומ אויר טון אוט דעק קנעלט • דמ׳ פֿנגט
מיינר מן מונ׳ וגט ער הט דמך מונ׳ גוגט אויר זמלן מן וועדר
קנדן זו זין פֿמטר • מינגר גיט פֿמטר זמן אויר וועדר קערן איט
מן מונ׳ זמן אויר קוון מן דז מורט מלו ער הט גוגט מונ׳ זמן
אויר נעמן די פֿר וועקסלונג פון זיין וומ אויר מוק מן
נעבן הבן דמ ענפֿרטן מיינר דר רמט וועדט גוט נייטרט
אויר קענן זו ניט עו מיט נון גאר וויט פון מונ׳ דר וועג אויר
קענן ניט מוק קערן פון מונרן וועג וומ וגט וועדר מיינר זו
מינן דז מיט דר רמט מלו אויר טון וומל מונ׳ דמ פון וומלן אויר
ניט וויכן • אויר קוון׳נמך היינט נמך אלריק וועו אויר דמ הין
וועדרן קוון וועלן אויר׳מינן פֿר קיפֿן מונ׳ וועלן פיל נעלר פֿר
מן קוון׳וומ וומרן אויר׳כט רמט זיין פון דעק ביו מונ׳ דם
נפֿיל מן מונן דז אמן זו טעטן׳מלו מונ׳ גינגן מיר וועג
קמאן׳נמך אלריק מיט יוסף • מונ׳ די קינדר יעקב דמ זיט
המלן פֿר קיפֿט נמך יוסף זו דעו אריק דמ סלונ׳ זי דר נמך
דם הערן מיק וויכ מויל מן מונ׳ הטן גרום רייט מויל מיר
טון זי גינגן אלטן מוב זי מן קעטט וועדר פֿינרן מכר זיט
קונטן מן ניט אין פֿינדן מונ׳ רמ׳ן וומר וועדר קערן זו דער
גרוב וומ יוסף מן גיט מן וומר מונ׳ פֿר וויינט מן כרענגן • פֿר
זו פֿינרן מן וועדר מהייט נוס פֿמטר וועדר זו כרענגן • פֿר
טעטן זיך רמ׳ן כייט די גרוב מונ׳ רופֿט יוסף • וומר
מיאמט מיק מנטוומרטן וופ גדמכט זיך רמ׳ן מלם יוסף

מן

מאָ מיר ברענגט עז אויר מלוי מיך איך קענט רעכטן וועגן
איין זון • מאָ זי טעטן מלוי וויא זי מיר פֿאטער גבהטן הט מוֹ
זי פֿרימט זיך זו אויפֿגעם מוֹ נעמען מידר זיין טוערר מוֹ זיין
בויגן מין זיין הנד מוֹ זי גינגן מין דו פֿעלר דו טיר זו יתגן •
מוֹ יעקבֿ גינג נמך מין הויז הין מוֹ ווידר טר ימט מוֹ זו זט
מאָ סלוק מלוי זיין העגד זו מנדר מוֹ וגט איין זון יוסף •
איין זון • מוֹ דו קינדר יעקבֿ קאמן מין די ווייסטניימ מיין
טיר זו פֿמגן דא קאם מין מנטקינן מיין וומלך דען בגריפֿן
זי מוֹ ברמכטן מין זו יעקבֿ מוֹ זי וגטן דו המבן איר זוס
ערסטן פֿוגדן וום ברענגן איר מו וויא דו מוֹ המט גבהטן
מבר דען קירפֿ מין דיינם זון המבן איר ניט גפֿוגדן וום נמם
יעקבֿ דו טיר הגדן מיינ זיין מוֹ סרייא איט גרוסר טטים
מוֹ ווייגג מוֹ מלי ווייל דו טיר מין זייגר הגד מוֹ ער וגט
א ט פֿר ביטרטן הערצ זו רעכן טיר וומרום המטטן דיך ניט
גפֿערכט פֿר הט ער דעם הערן דר גנגן יוצט מוֹ פֿון וועגן
א ן זייר מויך איין זון מוֹ דו זומטט איין זו עטן מוֹ
וגטט מויך דו ער דמך קיין מון רעכט מין זיין טעגר הט מוֹ
דו המטט איך זו פֿר וויטט מויך מים מוֹ גמט ב״ה בגערט
מן דעם טיר מוֹ דו גימגט ומרט דא עפֿים הט״ דו מוגט פֿון
דעם טיר מוֹ זון מלי איך יעקבֿ טריסטן זמלט איט זייגן
דיין מוֹ עו עגפֿרט דו טיר זו יעקבֿ מלי די דמיגן דיין מלוי
ומר מלי דא דעכט גמט ב״ה דר מוגו בטמכן הט מויך דער
ערד מוֹ זו ומר מו דו דעכטט איין הער מלי ך ניט גזעהן
הב דיין זון • מוֹ מיך הב מויך מים ניט פֿר וקט • נייטרט
מיך כין קוען מוי וייטן למרן זו אך איין זו דען עו מי איר
גסעהן איט איין זון מו וויא דיר גסעהן מי איט דיין זון דען
עו מי זון זעהן טג מלי מיך כין קוען מין דיום זנר זו אך איין
זוקר נון פֿון איר מוועק גינגן מי הייגט זועלך טג מוֹ מיך
וויין ניט וומ ער מי מיר ער טוט מי מרר נמך לעבט וום
בי מיך הייגט קוען מין דו פֿעלר איין זון זו אכן וום הבן איך
גפֿוגדן דייני קינדר די הבן גפֿמגן ך מוֹ הבן איר גאערט
נמך אער טרוימרן מויך איין טרוימרקייט מוֹ זו המבן איך
גברמכט זו דיר הייגט מוֹ מיך הב נין גרעט זו דיר מלי איין
דירן מוֹ מיגר די אענטן וון מיך כין נון מין דיינר הנט דום
קומטט איט איר טון וום דיר ומל גפֿעלט מין דיין מוגן
נייטרט זום וומר מלי דא לעבט הס״ דר מוגו מויך ערדן הט
בסמפן מלי מיך ניט גזעהן הב דיין זון מוֹ הב מין ניט פֿר
זוקט מוֹ מיך מי אל טג מין איין אוגר ניט קוען מיינבינן
פֿון אשנטן פֿלייט מלי מין יעקבֿ זמלט הערט דיריר פֿון דעם
טיר וומר ער זיך דא מיכר ער פֿר ומונדרן מוֹ וומר דו טיר
וירר מויעק סיקן מוֹ גינג זיין וועג • מוֹ יעקבֿ וומר מלם
נמך טרייטן מוֹ וויינן מיכר זיין זון יוסף נמך מלי מויך טג
מוֹ וומר טרוימרן יעקבֿ מויך יוסף גמר פֿיל טג (וכנ׳) מוֹ
מיר כינדר יסמעלי די יוסף גיקויפֿט פֿון המטן פֿון דען מדיינם
ומעלי מין המטן גיקויפֿט פֿון זייני ברידר • די גינגן זון נמך

מוגרים מוֹ זי קמאן בין מן די גמארקן פֿון מדיינם • מוֹ ער
וומר מלי זי נהמנט קמאן מן מדיינם דא בגענגן זי פֿיר אמען
פֿון דען ק נדר מדין דר זון פֿון מכרהם די וומרן מוי גינגן
מוי מדיינם זו מירם זו מירם וועג • דא וגטן די יסמעלים זו מין
וומלט מיר דיין קנעכט פֿון מוי קויפֿן וום גמבן זי זו מין יוסף
מוֹ זי מכן ער וומר גמרמיין היפֿטר וגר גזעלן מוֹ זיך
קויפֿטן מין מוֹ פֿיגל גוט זילבר • מוֹ זי וומרן קומן דו
יסמעלים נמך מדיינם מוֹ פֿיר ער מדינם וומרן מך ווידר
קערן מם יעלבינג טג וום זמגטן זי מנדר נון איר
הבן גהערט מוֹ פֿוטיפֿר דר דינר פֿון פֿרעה דר הער קיפֿן
מיינסטר העט גערן מין גוטן קנעכט דר מן זעברט מויך
וומרטן זמל מוֹ דו ער מן זיין גנל הויז זמל פֿר זהען מיכר
מל דו זייניגי זו זעגן מיינר זומן זוי מים מן פֿר
קו גן וגן ער וויל מוי פֿר מן גבבן וומ איר הבן וומלן • דא
גינגן די זעלבינגי מדינם זו פֿוט פֿר מן זיין הויז מוֹ זמגטן
מים איר הבן גהערט דו וומלטט הבן מיינן גוטן קנעכט פֿר
דיך זו דינן נון איר הבן מיינן נמך דינם וויל וגן דו ווערטט
מוגו פֿר מן גבבן וומ איר הבן וומלן וום פֿר קיפֿן דיר מן •
דא וגט פֿוטיפֿר ברענגט איר מן פֿר איר זו זעהן וום ער
איר גפֿמלט מו גיב מיך מיך דא פֿר מלן וומ מיר פֿר
מן בגערן וועגט דא גינגן די מדינם מוֹ בר מכטן יוסף
מוֹ טטעלטן מן פֿר פֿוטיפֿר מוֹ ער זמך מן מוֹ גפֿעלט
מים נמר ער וומלן מין זייג מוג מלוי וגט ער נון זמגט איר
וומלט מיר פֿר דיין זינגן הבן זו וגט זי איר ומלן פֿיר
הונדרט גוולטן זילבר פֿר מן הבן • דא וגט פֿוטיפֿר מיך וויל
זי מיך מלי גבבן ברענגט זו איר די מיך מי פֿר קו פֿט הבן
די זי איר וגן זיין זמך מלי ער ניט גטטלמן מוי • דען דיר זינ
מיר קיין קנעכט מוך קיין קנעכטט זון • מיך זיך ז מים מלי
ער מין הימט גוט כלוט מיי מוֹ זי גינגן מוֹ ברמכטן דיך
יסמעלים וומלן פֿון יוסף גיקויפֿט הטן מוֹ זי בקנטן זו
פֿוטיפֿר מוֹ זגטן ער מי מיין קנעכט איר הבן מין פֿר קויפֿט
זו מינן מלי ער הערט פֿוטיפֿר די דיך דר יסמעלים ומגט
ער זו דען מדינם פֿיר הונדרט גוולטן זילבר • מוֹ גמב
זי דען יסמעלים מלי זי וומלטן זו לעבן זו דען מדינם •
נמלן די מדינם דו זילבר פֿון הנדן דען יסמעלים מוֹ גינגן
נמך מירם וועג דא נמם פֿוטיפֿר דען יוסף מוֹ ברמכט מין
מין זיין הויז מלי ער וומלט דינן מים דא גפֿינדט יוסף ליט
זעליקייט מין די מוגן פֿון פֿוטיפֿר מוֹ פֿוטיפֿר טעט מין מלי
פֿר טרוימן בפֿעלט מים זיין הויז מוֹ גמב מן מלי דו זייניגי
מין זיין הנדן מוֹ הט״ וומר איט יוסף ער וומר ער בגליקן
מין מלי זמכן מוֹ הט״ וומר בעטן דו הויז פֿוטיפֿר מוך וויל
יוסף ער פֿר זו מלי דו זייניגי מין הנדן פֿון יוסף • מוֹ יוסף
וומר דר מוי געבר מוֹ מין נעמר עז אוט מלי דורך יוסף
זיין בפֿעהלן גן מלי וומ מים הויז גממך מוֹ וומר הט קיין גלייכן מין
יאגר גיזעל פֿון מכטעהן

סוהייט מין נגלן זגר פון אלרים • מין דר זצלבינג לייט מלט
יוסף זיין הערן מוז דינט מוז׳גינג מוז׳ מין אלי ג יט מוז׳
דינט דאך מך הס״י דא היבט מוך זו לכה די הוז פרויה פון
זיין הערן מיר מוזן זו יוסף מוז׳ זי זאך רו ער זוא גאר מין
היפס • ויקר גזעל וואר טיר זער טיף פון היפס גסטאלט מוז׳ מן
גוידט זי גלוסטיט זיין סוהייט מוז׳ זי עס מוז׳ טרינקן מין זילכה מיר
הוין מוז׳ זי גאר מין מתרוגים מוז׳ זיי מין סאפי אזער
גענבן מלז זי איט זמלטן סיין די מתרוגים זי גב טט מלז מן
יוסף זמלט מן קליידן מין זי ברינגן קליידר מוז׳ זמלט מ ן פר זי
ברענגן מוז׳ ער קמט יוסף פר זי • וזא וומרן מלי דר וייבר
לוגן מן יוסף מוז׳ וומרן זיין היפטקייט מן זענהן מוז׳ וומרן מיר
מוזן גיט פון מיך קערן • דא וומרן זי מלי איט דען אטער
מן מיר הענדן טניירן מ ׳ וומרן מלי מתרוגים פון בוש אזן
זי וומרן מלי ניקש דא פון וויסן • דען זי קוטט ניט מיר מוזן
למין פון יוסף • דא זאך זילכה מוז׳ וגט זו מין וזא טוט מיר
דא מיך הב מיך מתרוגים גענבן דו מיר זי עסן זמלט וומרן
זמלט מיר מיך מן מייערי הענר פגיידן • דא זמלן מלי דיא
וייבר זיך זזלברט מן • מוז׳ זי וומרן מיר הענר פון בוש •
זמגטן זי לו מיר דר קנעכט הט מוז פר פירט איר הבן ניט
קנעכט מב למין זיין סוהייט מן לו זעה מלז זמגט זי זי מין
מן דא מ זי גסטאהן לו מיך נאר מן מיזן מוזן בויש בויך מלי מיר
נאר מין אזל גזעהן הטבט • מוז׳ קענט מיך ניט מוך הלטן
מיך הב מן מן גאר סטעטיג מן איז היוז • מוז׳ זיך מוזלי
לייט פר איר מוז מוז׳ מין גן • מוז׳ וזא זמלט מיך ניט
אמגר וומרן דז מיך ניט זמלט גאר סטטרבן דא פון •
דא זמגטן זי לו מיר דו הטבט זאר • וזער וערט וזהן מיין
וזל גסטמלם מן זיין היוז מוז׳ זמלט זיך קענן ענטהלטן פון
מיר • פר זאר ער מיז יוז דיין קנעכט מוז׳ דיין היוז דיר
וומרוט מבפלעקפט דו ניט דיין יוסף לו מיר • וומרוט זמלטט
דיין לייב למין סטערבן דמריבר זא זמגט זי לו מינן מיך הטב
סון גסטמרקט מן מיר מלי טמג זוא מוז׳ קמן מן ניט בוויליגן לו
דיר זוך • מיך הב מן פר זילכה לו פיל גושט • וזלמלט
ניט בייא מיר העלפן • דרוך בין מיך זוא פר אמגירט זזא
מיר מן זילט זי זינט • מוז׳ זילכה זאר זיך זער קרענק וזהן
די גלוסטיקייט מלט זי הט לו יוסף • מוז׳ מלי דא הוז גזר
מוז׳ מיר מיין אמ דר וזמלטט ניט דו זי וזהן די ליבטמטם
פון יוסף מוז קרנק זאר • מוז׳ זי וזהן זי פרמגן מלי מיר
הוז לייט וומרוט זי זזא מיכל מוז זילכה זזא זמגט זי זא וזטט
ניט וומרוט זי מלי טמג זזא קרענקר וזער • מוז׳ מלי דיא
וייבר מיר ליבי גזעלינט די קמען זי לו בוזהן • דען זמגט זיא
מלז עט מיר וזער פון די ליבטמטם פון יוסף דא זמגטן זיא לו
מיר טוט מיט מיבר דיין בגריין מן מיט מין פר במרגר
וויים פילילכה טוט ער דיר דיין וזהן • מוז׳ טוטט מב פון דיר
דיין טוט • מוז׳ זי אערט זילכה נאך טוטמכה לו וזהן פון
ליבטמטם פון יוסף מלז זי בלד די קרמפטן ניט אין הט לו סטין

מוכ׳ וואר מיין אמו מין מיין טג מלו יוסף דא הייסן מוכ׳
טעטע זיין ווערק מיט הויז ווינם הערן • וזא קוקט די וויבה
פר כאראקטער ווייז מוכ׳ וויל מיך מיר לייגנט דא טעטערקט
איך יוסף מוכ׳ ועלט זי נידר מוך די ערדר • דא ווייזט וויבה
מיך מין ווערקן פר ליבהאבט די זי מיט הט מוכ׳ פר בעטט
מיט איט גרוסט וויין מלו מיר די טרעבן פון מיר במקן
מרא ב לויפן • מוכ׳ זי דירט זי מיט איט גבעטט מוכ׳ בטריבטן
לייב מוכ׳ וגט המשמו מיין היפטר ווייב פערטען גפונדן
מרך גהערט מרך בעטר מלו מיך בין מיך בין פר אמגירט
פון ווינגן דיין זי המשמ׳ מיך הב דיר מן גטמן מלי עהר
מוכ׳ ווערוק אמלטט ניט הערן זי איין סטיט זי טו איין ווילן
מוכ׳ מלי רו דיך פערכטט פר דיין דיבערן פיל לייכט אעכט
ער דיך קעטטיגן וזא ווער מלי פר קינג לעבט ווען דיר עפיז
מיבר דיר ומך גסעהן ומל פון איינן הערן • מוכ׳ מיטונר הער
דמך זי איר מוט ווילן מלי די עהר מלי מיך דיר מן גטון המב
מוכ׳ טוט דמך פון א ר מב דיין טוט • מוכ׳ ומרוק ומל מיך
סטערבן דיינט ווינגן • מוכ׳ זי פולגער זי דירן • דא ענפרט
יוסף זי מיר זי ינן פר איר פר מן מב איר מוכ׳ פר ומ ר זי
ומך • עי ומל פר איטן ווין פון איר זי טוקדיוי ומך זי איינהערן
מין דר ווער הייט איין הער הט מל די ווייניגי מין ווין הוי מן
איר פר טרוסט מוכ׳ ווא ומל מיך מוי טון ומך מן איין
הערן ווין הוי • דען איין הער הט איך מך ועך גמהרט מן
ווין הוי • מוכ׳ הט איר מלי מן מין ווין ביפולן מוכ׳ הט ער
הילט איך • מי קיין מן מוי גימכט מן דעם הוי מלי מיך •
מוכ׳ הט גלן ניקט פר איטן פון איר מלי ווימרט דיך מלם די
ביסט ווין וויב מוכ׳ ווא ומלטט זי איר דירן מלי ומכן • מוכ׳
ווא ומלט מיך מוי מין ביי ומך טון זי וינדר מן הס׳ מוכ׳ מן
דיין אן • דרוק פר איר דיך ומך אין פון איר ומלי ומך זי
דירן זי איר מוכ׳ מיך ווער וא ניט פר נעמן דייני דירן מוכ׳
דיין ווילן ניט טון • מוכ׳ זיבה ווולט ניט ומך זמן מוכ׳ זי מכט
מלי דיין דירן ניט • מוכ׳ ווער מן מיט הענגן פון טג טג זי טג
מוכ׳ עי ווער ומך דיוט דא דר פילט זיך די כמך פון אנריט
מיך מלי מירי כמרטן מוכ׳ זי גינגן מוי מלי די ווילר פון אנריט
זי ועהוי די כמך ווא זי דא פפלענן זי גין פוזיקן מוכ׳
פוינון מן ונר אנריט • מך דר קיג א איט מל ווייני הערוי ין
מי גינגן איט פוזיקן מוכ׳ איט טנגן דען מי מי גרוסי פרי ד
מן אנריט מוכ׳ אמכן יוט טוב ווען דו ווסער ניוט פון ווערט
וזא ווינן זי מלי דא הין גינגן זי ועהוי מוכ׳ זיך ווסטיג אמכן מוכ׳
עי ווער מלי זי הין גינגן ווערן זיך ווסטיג זי אמכן ווא מיר
גבריוך ווער • דא ווער פוטיפר איט ניין גינגן ווייז ומך
דא הין גינגן זיבה וגט ווא ווולט יוסף מלי זי ווא מי מלי מן
מיכן ווא ווילן מלי זי ווא ווולט יוסף מלי זי ווא מי מלי מן
זעלבי גן טג מוכ׳ עי ווער מלי זי מי ווילן מוכ׳ ווא ומרן גינגן זיבה
ווער גמר פלייט מן ווא זי • דא גינג זי מן מיר קמאר מוכ׳

טעט מיר כעסטי קינגליכי קליידר מן • מוכ׳ טעט מיך
מירן קמפן ווערדיגי טעיין פון מירן גספעין איט גמלר מן
גיזעלט • מוכ׳ אמלט הים מיר מן גיילט מוכ׳ מיר פליים
איט מלי די זי טרקייט מלי די וייכר פונגן זי הבן • מוכ׳ ווער
דעאבפי מיר גנן פמלמסט מוכ׳ דו גנן הוי איט וויימריך מלי
די בעסטן גוערן מוכ׳ ווער ספרענגן מן דו גנלי פמלמסט
מייטל נעגליך מוכ׳ מלרליים וומוך ריכדיגי גוערן • מוכ׳ דר
נמך ועלט זי זיך מן דעם טער פון דעם פמלמסט וומוך אן מיט
הוי אוט מיין גן ווא יוסף אוט פר בייט גן ווען ער גיט
זיין ווערק טון • מוכ׳ מן יוסף קוק פון פעלר וומלט מן דם
הוי גן ווטון די ווערק זיינם הערן מוכ׳ ער קמט בי מן דו
מורט ווא ער ומלט פר בייט גן מלי ער זמך ווילה דא זיך
מוכ׳ זמך מיר ווערק • קערט ער ווידר מוך הינטר זיך מוכ׳
זי זמך ווילה מלי יוסף פר מיר הינטר זיך גינג • וזא דו עט זי
זי מיך וומוי מיט זי דיר יוסף מלי דו ווידר מוטק גיסט קוק מן
הוי זי דייני ווערק מיך הב מוטק גדייוט מלי דו קמסט גן
דיינק גוטם וזא קערט ווידר יוסף מוכ׳ גינג זי דינק גוטם
זיינם הערן ווערק זי טון ווייט ער הט מלי ליט פפלענן זי טון
מוכ׳ זי קמק ווילה בייט מיך מוכ׳ סטונר פר מיר גזידר מן
קינגליכן קליידרן • מוכ׳ דר גרוך פון מיר קן ירר גינג וזא
ווייט מוכ׳ זי מיולט מוכ׳ גרייטט מן יוסף מן זייני קליידר מוכ׳
זי וגט זי מיך וזא ווער מלי דר קינג לעבט ווען דו ניט טוטט
איין דירן וזא אוט דו הייט סטערבן מוכ׳ זי מיולט מוכ׳ ליידט
מוכטר מיר קליידר הער פיר מין סווערט מוכ׳ סטונט טם
יוסף מן ניין המלן טן סטיט מוך מוכ׳ טוט איין ווילן וזא ניט
אוזו סטערבן הייט מוכ׳ יוסף ווער זיך פערכטן פר מיר
ווייל זי וזא הט גטון מוכ׳ ער פליהט פר מיר • מוכ׳ זי הט מן
בגריפן מן ניין קליידר פון פארק • מוכ׳ ווילה ער וזא דו גרוסן
סרעקן מיולט זי פליהן טט זי רייסט דא קליידר ווזו מן זיבה
מן גהמלטן הט מוכ׳ יוסף זי דו קליידר מן הנד פון זיבה מוכ׳
טוקט מוך די גמט • דא זי מן זמך ווילה מלי דו קליידר פון
יוסף זי ריטן ווער מוכ׳ הט מין סטיק מן מיר הענר ומוינגן
דא ווער זי זיך פערכטן מירט לייב פיל לייכט אעכט די זי
הט גטמן הט מוטפעקט ווערדן דא טרמכט זי מין ליסט
מוכ׳ טעט מיר ערטטן קליידר מוי הייסט קליידר מוי מוכ׳
קליידר ווידר מן מוכ׳ נמך די קליידר פון יוסף מוכ׳ ניגט זיך
בייט זיך מוכ׳ זעלט זיך ווידר מן דו מורט ווזו זי ומם מיקמיר
קרמנק זיין ווזו זי גזעטן הט מי מיר גזינד מוזי מי קומן מן
דען ווייער זי ווען מוכ׳ זי רופט מיין קליין יונגן דר נמך מן
הוי ווער מוכ׳ בכיטט מירט אמן פון מירט הוי מהייס זי
רופן מוכ׳ זי קמאן מיר הוי גזינד זי מיר דא זי זמך מלי זיך
קומן הוב זי מן א הילר סטיק זי סרייטן זעלט מייער
הער הט איר גברמלט מיין עברי דר מי קומן הייט מוכ׳
הט ומלן בייט איר ליגן • עי ווער מלי מיר איט מגדר מוי
דעם הוי זייט גינגן ווא מי ער מן דו הוי קומן ווא ער

גזעהלט מלו קיין אטאט אין מיהויז ווער אז ומלט ער איט
גוומלט כייא איר זיג ומ ז רים מיך מין זיין קלייד מוז רוך
איט הויבר סטיק מוז עז ווער ב מיך מוז טרייא זי פערלט
ער זיינט לייב זיא לים ער זיין קלייד כייא א ר זיגן מוז לויפט
מויך די גאס מרויז · מוז די אמען פון הויז דירטן קיין ומרט
סכר פר גרייוט מיר זמרן מויך יוסף אז גינגן זי זיין הער
מוז ומגטן מיק די דיר פון זיין וויב · מוז ער קאס מהיים
ז זיין הויז מיין גרוסק זמרן ומ סרייסט זיין פרויא זומיס
ווער מיז די זאך מלו דוליר גטטן המסט כרעגנסט איר מין
היז מיין עבדי · דר מיז קומן הייגט ז ספסטן מן איר מוז
מוז מוז מוז הט ער איר גטטן · מוז ער ומר הערן פוטיפר
דיר דיר זייט וויב מוז גבויטט ז סומגן יוסף פיל גרוסי שלעק
מוז עז ומר מלו ז מין סלומן דס הוב מויך זייני
מוגן קינן דען היאלי גאט איין הער דו זייסט ומ מלו מיך
זידיק בין פון מלי די ומכדי דאגין · מוז ומרוס ומ מיך
סטערבן מין הנד דיך פר סטאפסטן מלו מיך ביט וויים ווא
מיך גטטן הב · מוז עז ומר מלו די אמען פון פוטיפר יוסף
מוז סלומן ומר ער זמך אין סרייסן דס עפ נט הס די אונר
פו דען ק נד · דס ומר מיין קינד מין ואבינן גאמך פון
מיילך מאניט · דירט פר די אמן פוטיפר די יוסף שלומן ווא
הבט מיר ז טוו איט דיוס ווערוס ומלט מיר דיוס ביז טון די
הט פמלם גרעט איין אוטר מוז ו טוט זינן דירן דען מוז
מוז מוז מיז ז ז גמגן מוז עז וגט די קינד די גלי זמך ויא
עז הט ז גגן מוז מלו די דירן פון ווילה טג פר טג ז יוסף
הט די קינד מ ז ז די אמען רעלט ק נדיגט מוז ו הערטן
מלו די אמן די דירן פון דע קינד מוז ומרן מלי פר ומוגדרט
פון מלי דען דירדי קינדס · מוז דס די קינד הט מויז ג רעט
דס סוייגט עז ווידר סט ז מוז פוטיפר ומר פר שעאט פון
די דירן ויינט קינד מוז וס ער זיין אמגניט אער
ז סלומן יוסף ז פר אייזטן ז פון סלומן זמך אין יוסף מוז
ער גמך פוטיפר יוסף מוז ומר ברעגן מיק פר די הערן די
דס קיניגס זיין ריכטר די ומרן ייני פריסטר ז ריכטן מיקי
זמך מוז ער פרמגס פוטיפר יוסף פר די ריכטר די קיניג ·
מוז וגט ז מיכוומ מיז די רעלט מלו אוריוק קעלט מלטון
מויך ריזי זמך מלו ער דס הט גטון דס וגטן די ריכטר ומרוק
זמוסטו מוז מיין זמך ז דיין הערן טון · דס עגפרט יוסף ניין
איין הער מיך הב ניקס גטמן מוז מיז ז גגן די זמך ·
מוז וגס פוטיפר ז יוסף פר ומר מיך הב ריר וזה מלו די איינג
מין דיין הנד פר טרויסט מוז · ניקס פר דיר עטהלטן מלו
איין פרויא ומרוק זמלטו איר דען מוז טוזמוז מיין ביז ועדרק
דס עגפרט יוסף מוז וגט ניין איין הער מלו ומר מלו דס
לעבט הס׳ מוז מוז ומר זמלו דס לעבט איין הער מלו עז
ניט ומר מיז די זמך מלו דיר דיין וויב זיגט הט · מוז מוז מוז
מלו די ז גגן · מיך בין ון מיין גגן ימר מין דיינק הויז

המטטו דעז עפיז מון רעלט מן איר גפוגרן מרר מלו מיך
מיין זמך זמלט סוזרינ גאמלט הבן איין הויבט ז איין הערן
דס וגטדי הערדי פר פריסטר ז פוטיפר סיק נז זמו די קליד
הלין מוז זמו די קלייד פון יוסף פר מוז קומן ומו ומלו איר
דבן דיים זינהן ומען דרר ס פמרגן קן גן דען גייכט מיז ז הט
ז מין ומו ז גוינגן בי מיר ז גן · ס ז הט ז איט זאלי
ז ניקס קוט מוז ריכטן ז מיכר דירן יוסף מ ר ז פמלן דס
ומר ז פר איירן זמך אין ז מין ז גן מין בגערן מן גוריין
מוז יעקב בלייבט דמך זמך מוז גפוגרן מין גפעגנים · ויעקב
מוז יעקב דר פאטר פון יוסף מוז מלי זייני כרידר די זמך
מין זנד כענען ומרן די ומרן מלו זמך טרוימרן מוז וויין מוס
יוסף מין די זצוכיגן טגן · דען יעקב ומלט זיך ניט זמן
טריסטן מויך זיין ז יוסף מוז ער ומר מלו יעקב מרי מן מוז
ווייז מוז טרוימרן מויך יוסף מלי די טמגן · מוז עז ומר
מין זצוכיגן לייט זצוכיגס ימר מלו יוסף ומר גוירדט זמך
אנריס מלי ז מיס פר קויפט הבן זייני ברידר · ווז גינג
רמובן דר ון פון יעקב זמך תאנלה · מוז ומר נעמן מיין

פרויט די הט גהייטן מלוירק די טעלטר פון עוי דר כנעני
מוג׳ ער קמק ג׳ מ ר מוג׳ וי וואר טרמן וואר גוינן ג׳ מין די
מלוירק די ווייב פון רמוכן חוזק מוג׳ פלוג מוג׳ חלרן מוג׳ כרמי
פיר זין מוג׳ טיאטן נמק ד נהה זיין סוטסטר ג׳ מין פרויט מוג׳
וי וואר גוינן ג׳ מיק יאומן מוג׳ יאין מוג׳ מוהד מוג׳ לין מוג׳
נוחר פיניק זין מוג׳ דר נמק קמק טאטן ג׳ כנה די כנעניי
דו וואר די בנה מלו טאטן נגנן הט מ ר מוג׳ וי וואר ג׳ מין
דינן ג׳ טאטן מוג׳ טאטן וואר ג׳ מ ר קואן מוג׳ וי וואר ג׳ מין
גוינן סמוג׳ מוג׳ יהודה גינג זוי זעלביג לייט נמק מרוק מ ר ג׳
נייגט ג׳ מיין אן ערוק מוג׳ זיין נמאן דר חירה מוג׳ ער ג׳ ק
יהודה דמרטן מיין טעלטר פון מייק כנעני מוג׳ מיר נמאן
וואר עיליק די טעלטר פון טוש מוג׳ ער נמק ג׳ מוג׳ קמק ג׳
מיר מוג׳ וי וועדט טרמן דיעליק ג׳ יהודה מוג׳ וואר ג׳
מיק גוינן ער מוג׳ מוג׳ מוג׳ סלה דרייק זין מוג׳ וי גינגן זוי
מוג׳ יסטכר מין די זוך קרק מוג׳ נמאן זיך פון דמרטן פון
דען טעלטר יובכ׳ר זין פון יקטן דר זון פון עבר מוג׳ יובכ
דר זון יקטן הט ג׳ווייק טעלטר די עלסט הייסט עריה מוג׳
די קליינה הייסט מרידה מוג׳ נמק ג׳ עריה מוג׳ יסטכר
נמק מרידה מוג׳ ברמכט וי נוק זוך כנען נוק הויי מירן
פמטר מוג׳ וי גוומן עריה ג׳ וי גרטוקהה מוג׳ מרדי דרייק
זין מוג׳ מרידה גוינט ג׳ יסטכר תולע מוג׳ פוה מוג׳ יוב מוג׳
מארון פיר זין • מוג׳ רן גינג מין די זוך מוכ נמק מפלוג
די טעלטר פון חאודר דר מוכ ג׳ מיין ווייב מוג׳ ברמכט ג׳ מ
מין די זוך כנען מוג׳ וי וואר די מפלוג מיין מון טרעלטרן פון
טעג מוג׳ הט קיין קינדר ניט מוג׳ הס׳ וואר גדענקן דיק
מפלוג די ווייב פון דן נמק דייק מוג׳ וי וואר גוינן מין זון •
וי וואר רופן זיין נמאן חטוק מוג׳ גר מוג׳ נפתלי טעטן גין
נמק חרן מוג׳ וואר דמ נעמן די טעלטר פון מאורק דר זון
נמק חרן מוג׳ וואר דמ נעמן די טעלטר פון מאורק דר זון
פון עוק דר זון פון נחור ג׳ ווייבר מוג׳ די דמוג וואר מיר נעמן
די גרוסי הייסט אריאית די קליין הייסט עוילת מוג׳ נעמט
נפתלי די אריאית מוג׳ גר נעמט עוילת מוג׳ ברמכט וי מ
נמק זוך כנען מין מ רקמטר יעקב זיין הויי מוג׳ וי וואר גוינן
אריאית ג׳ נפתלי יחזאל מוג׳ גוני מוג׳ יצר מוג׳ שילם פיר זין •
מוג׳ עוילת וואר גוויי ג׳ גר זוכין מוג׳ חגי מוג׳ סוני מוג׳ אצבון
מוג׳ ערי מוג׳ ארודי מרמלי יבלן זין • אטר וואר גמנגן מוג׳
גנוען ערון די טעלטר פון מפלוג דר זון קהדר דר זון טאטן ג׳
ג׳ מיינר פרויט מוג׳ ברמכט וי מין דו זוך כנען מוג׳ וי סטורב
די ערון דו ווייב פון אטר די זעלביגי טגן מוג׳ הט קיין קינדר
מוג׳ וואר נמק דייק מלו ערון אטר זיין גסטמרבן מי
דו גינג אטר מוך יעני ג׳ייט דר בתך מוג׳ נמק חרה דיק
טעלטר פון מבואל דר זון עבר דר זון פון סט ג׳ מיינק
ווייב די יונג פרויט וואר גאר היפט מוג׳ וי הט אר גוומן
גהמט אלכימל דר מי עילק דר זון פון סט מוג׳ וי הט גוומן
די הדרה ג׳ אלכימל מיין טעלטר די הט ג׳ייסן פרי׳ה מוג׳
ער טטמרב אלכימל דר נמק׳גינג הדרה ווידר מיקיר טעלטר

זין הוי מוג׳ נמק מ׳ דת • דמ זון מסר זיין ווייב ג׳ טטמרב ווטר
זוך גינג ער מיג׳ נמק די הדרה ג׳ מיין ווייב מוג׳ ברמכט וי
מין זוך כנען מוג׳ ברמכט מק טרת טיר טעלטר איט מיר וי
ווי׳ר מלו דרייק יטר מוג׳ וואר מוק גינגן מין הויי פון יעקב
מוג׳ די יונג פרויט וואר מיין היפט אטק מוג׳ וי מיי ג׳ גנגן מין
דען היילין וועק מלוויק די קינדר יעקב וי הט ניט ג׳ יפעלט
מיין מיינינג׳ נמק • מוג׳ הס׳ ג׳ נמב מיר קלוהייט מוג׳ גרוסן
פר סטמב • מוג׳ וי וואר הדרה טרמן ג׳ חסר מוג׳ גוויר
מין יאה מוג׳ יסוה מוג׳ יסוי מוג׳ ברייפה פיר זין מוג׳ זכלן
גינג נמק אדיה מוג׳ נמק ג׳ וסה די טעלטר פון אולר דרלן
מבידע דר זון אדין ג׳ מיינר פרויט ברמכט וי מין זוך כנען •
מוג׳ וי גוויט אדוסה ג׳ זכלן סרד מוג׳ מילן מוג׳ יחזאל דרייק
זין דמ טיקט יעקב ג׳ מרק דר זון פון נמב דר זון פון תחת
מוג׳ נמק אהולם די טעלטר מרק ג׳ בניאן זין מוג׳ וי קמק
נמק דען זוך כנען מין די הויי יעקב מוג׳ ביניאן מוג׳ מלו נעהן
יסר דמ ער נמק אהולם די טעלטר פון מרק ג׳ מיינק ווייב •
מוג׳ וואר טרמן אחולם מוג׳ גוויט ג׳ בניאן כלב ג׳ כלר מוג׳
טעכל מוג׳ גרמ מוג׳ נעמן פיניל זין • מוג׳ דר נמק גינג בניאן
מוג׳ נמק ערבה די טעלטר פון זוכין דר זון מברהם נמק
בייפ זין ווייב ג׳ מיין פרויט מוג׳ דמ וואר ער מלו מלטעהן
יסר דמ ער דיי נמק מוג׳ וי גוויט ערבה ג׳ בניאן מחי מוג׳
דמ מוג׳ אופיק מוג׳ חופים מוג׳ מרר • פינל זין מוג׳ עם
וואר מין יעלביגי טמלן ער גינג יהודה מין די הויי סק מוג׳
נמק תאר די טעלטר פון עילק דר זון סק ג׳ ער זיין עלטער
זון ג׳ מיין ווייב מוג׳ ער קמק ג׳ תאר זיין ווייב • מוג׳ מי וואר
מלו ער ג׳ מיר קמק דמ פר ערבט ער ג׳ זין נמאן ג׳ דר עיי
מוג׳ מיבל נפמלט מין די מוג׳ הס׳ ג׳ זיי וועדק מוג׳ ער טיט
מין • עם וואר דמ ער טויט וואר דר עלסט זון פון יהודה דמ
זמבט יהודה ג׳ מיינק מנדר זון מוג׳ ביטוטגיר דיין ברודר •
זיין ווייב מוג׳ ריכט מוק מיין נמאן וועגן דיין ברודר • דמ
נמק מוכן די תאר ג׳ מיינק ווייב מוג׳ קמק מק ג׳ מיר מוג׳
טעט מוג׳ וואר ס מ מק טיטן • דמ זון מוכן מק טויט וואר
זמבט יהודה ג׳ מיינר סנר תאר גיק ווידר זילן מין דיינק
פמטרס הויי ב׳ אין זון סלה גרוס וועדט סבר יהודה
בגערט ג׳ סלה גאר ניט ג׳ נעבן ער הט נאר מוק ג׳ נמבט •
דען ער ג׳ מלכט מוג׳ פמלכטיט סלה מעכט מק מין מיר
סטערבן מוק זיי ברידר • מוג׳ ג׳ סטו ד מוק תאר מוג׳ גינג
מין מיר פמטרס הויי מוג׳ וואר תאר מין מיר פמטרס הויי
פי טעג • מוג׳ וי וואר דמ מרוק קמק מין יסר דמ טטורב
עילק די ווייב פון יהודה מוג׳ ער וואר זון ג׳ טרייסט יהודה
מוק זיין ווייב • עם וואר זון מלו עילק מין ווייל טויט וואר ג׳
גינג יהודה מוק זיין גייעלן חירק נמק תאנת דמרטן
מיר סמלן ג׳ טערן מוג׳ די הערט תאר זיין ג׳ טור מלו יהודה
וואר מוק גין קנקן תאנת סמלן ג׳ טערן מוג׳ ס ה וואר נמקרוס

מוֹ׳ יהודה ביגערט מיר מין ניט זוֹ גענג מוֹ׳ זי סטאנד מויל
מוֹ׳ טעט פון זיך מכ מיר וויטבי קלויבר מוֹ׳ קלויבט מויל זיך
מין פלייסר מוֹ׳ זאגר זיך היפס מוֹ׳ וויינרן מוֹ׳ זעלט זיך מין
(פשח ענים) זאך דעמוזעג תאנת • מוֹ׳ עד נירט יהודה
מוֹ׳ זאך זי מוֹ׳ נאכ זי מוֹ׳ קאמ זו מיר מוֹ׳ זי וואר טרמגן
זו מיכ • מוֹ׳ עז וואר מין דר לייט מלו זי גוטין אלט וואר
מין זוילוג מין מירכ בויך ביוטען וואר מייר גהייסן
פרן מוֹ׳ דר מנדר וואר גהיישן ורח מין די זעלבין לייטן וואס
וואר יוסף זאך גמגנן זיגן מין גפענק • ס מין אלרים (בעת
מין דר זעלבין לייט • מוֹ׳ די הערן פון פרעה די שטונדן
פר מיכ מויל זו וואר טן דר הער אונט שענק • מוֹ׳ דר הער
בעקר די זוכ קיניג פון אלרים וואר מוֹ׳ ער נאכ דר הער
אונט שענק דע ווייז מוֹ׳ סטעלט מיכ פר דען קיניג זו טריבקן
מוֹ׳ אך דר הער בעקר גאב די ברויט פר דען קיניג זו עסן
מוֹ׳ ער טריבקט דר קיניג מוֹ׳ וויי הערן מוֹ׳ מ׳ וויי דיר
פון דען ווייז מלי די מן דר טמפל דס קיניג פלענן זו עסן מוֹ׳
עסן אך מלי פון דען ברויט • מוֹ׳ וויא זי עסן מוֹ׳ טריבקן מוֹ׳
דר הער אונר שענק מוֹ׳ דר הער בעקר וילן בייא זי מן דר
סמפל וויא זיגרטן די הערן פון פרעה פיל פלייגן מי דען
איין מלי דר הער אונר שענק גברמכט הט מוֹ׳ פיל ארייט
סטיין וואר גפונדן מין ברויט מלי דר הער בעקר גברמכט
הט דס זאך פרעה די וועדקן די זי גטו המטן מוֹ׳ גביטט
אן מלטט זי קעסטיגן מוֹ׳ מיכ גפענקנים זו זעלן מין פר
היטונג מוֹ׳ עז גסמך מלו • מוֹ׳ מין זעהטן וואר מלי יוסף
מין גפענקנים וואר גיעסן דס קוסט בייא מין דר אונר שענק
מוֹ׳ דר בעקר מין גפענקנים דס בפעלט דער הער קילן
איינסטר יוסף מלי ער זאלט דינן די וויי הערן פון פרעה
מוֹ׳ זי וואר מין מין גפענקנים מין גמלן יאר • מוֹ׳ עז וואר מכ
ענד די יאר וון טרויאט זי כיידן מיר פיין טרוים מין מייר
נלט מין גיפענקנוס וואס זי וואר מן גיוועזן • מוֹ׳ זי אמרגן
זו קמט יוסף בייא זי זו דינן מין מלי וויא זיין גיבריוך וואר
ער זאך זי בידי וואר גמר טרויאריג מוי זעהן דס וואר וון
יוסף פרמגן וואס זי וון טרויאריג מוי זעהן דיין טג אין
מלי וונטט מלי זגטן זי זו מיכ איר הב מיין טרוים טון
טרויאן מוֹ׳ הבן קיין בסיידנים ניט דס פון מלי זגט ער זו
מינן דר ניט איר מייערן טרוים הס׳ דר וועדט בניגן
מייערן פרידן וויא מיר וועדט בגערן מוֹ׳ ער מלין
דר הער אונר שענק זיין טרוים זו יוסף ער זגט זון מין איין
טרוים הב מיך גיזהן מי גטטונדן פר איר מיין גרוסר זוין
סטמק מוֹ׳ מכ זעלבין זוין סטמק הב מיך גיזהן דרייא
גוויגן • מוֹ׳ זי מיילטן מוֹ׳ פלייטן מוֹ׳ ספרמלן מוֹ׳ זי טגלן
מיכי העגל מוֹ׳ וואר טריבן • מוֹ׳ מיך הב גנומן די טריבן
מוֹ׳ הב זי מוי גיקוועטשט מין מיין בעקר מוֹ׳ הב דעם בעקר
נעבן מין הנד פרעה מוֹ׳ ער הס גסרונקן דמ זגט זו מיכ

יוסף די דרייא גוויגדי מן זוין סמסק וואר מי פטייטרייא
טגן וועז דרייא טג וועדן מרוק זין וועדט דר קיניג גבישן
דיך וועדד מויל דיין קום זו סטעלן מוֹ׳ מויל דיין מאפט מלי
רו וועדד זיין סענק מן זיין וויא די זוק ערסטן זיין סענק בייא
גוועזן נייא׳ מי מיך גפינדן לייט זעלקייט מין דיין מוגן
מלו רו אייער וואלסט גדענקן זוק קיניג וועד עז דיר וועדט
וואול גין מוֹ׳ וואלסט איט איר גוואר טון וואלסט ברענגן מיך
מו דרי גפענקנים • דען מיך בין וואדן גיסטעלן מוי דעם
זר כעגן מוֹ׳ בין וואדן פר קיינט זו מין קעלבט מין דיוד
סטעט מוֹ׳ מך וואו מיר הבט גהערט מלו מיך גקינדיגט מי
וואדן וועגן איין הערן זיין פרויא • מי מלי פחלם מא׳ זיגן
גוועזן דען זי הבן איך מין דיוד גרוב חוק וונסט גטמן • וון
ענפרט דר הער אונר שענק יוסף וידר זו זגן וען איר דער
קיניג וועדט וידר בגיטיג וויא זוק ערסטוויא דו איר איין
טרוים מוי גיוגט המסט מלי וואו דו בגערסט דו וויל מיך
דיר טון מוֹ׳ וויל דיך מוי זיהן מו דען גפענקנים • מוֹ׳ וויא
ער זאך דר הער בעקר מלי יוסף דען שונר אונר ספיק
זיין טרוים זו דעלטן הט מוי גויגט דס גינג ער מך הין מוֹ׳
דר זילט זיין טרוים זו יוסף וגט מיך הב גוועהן מין קמפף מוֹ׳ מיך
דרייא גיועלבטי קערב די סטין מיכר איין קמפף מוֹ׳ מיך
זאך מין מיברטן קמרב וואר פון מלויא עמן פסייו פון
פרעה וויא די בעקר מ׳ליט פפלענן זו במקו מוֹ׳ דר׳פוג׳ן
עסט דרוי מיבר איין קמפף • דס וגט זו מין יוסף די דרייא
קערב בטייט דרייא טגן • מיבר דרייא טגן וועדט דיך זמן
פרעה בייא דען קמפף נעמן מוֹ׳ וועדט דיך זמן הענגן מן
דען גמלגן מוֹ׳ דר פיגיל וועדט דיין פלייש פון דיר מ׳ עסן
וויא רו גוועהן המסט מין דיין טרוים מוֹ׳ עז וואר מין מלי
בייבי גמגן וויא זי יוסף בייגדן הט • מין זעלבין לייטן הט
די ק׳ניגן גטרמגן מוֹ׳ ג׳ניג זו גוועזן • מוֹ׳ גוועזט דען זעלבין
טג מיין זון מוֹ׳ עז וואר דר ערסטר אן זו דען קיניג פון
אלרים • מוֹ׳ עז פרייטט זיך גלן אלרים מוֹ׳ מלי די הערן פון
פרעה מוֹ׳ זייי קיעלבט וואדן זיך מלי דר פרייטן • מוֹ׳ זיא
קמאן גלן אלרים מוֹ׳ מלי די קיעלבט פון פרעה זו עסן מוֹ׳
טריבקן איט דען קיניג מויל די שרה גאמבט המט
וועגן זין זו פרייד די קיניג מוֹ׳ מלי הערן פון קיניג מוֹ׳
זיין קיעלבט וואדן זיך פרייטן מין זעלבין לייט גלן מבט טג
עז קמפף מם זעלבין טג מי דריטן טג מייער גוועזן דס אלבט
דר קיניג מין שרה זו מלי זיין הערן קיעלבט מלי הערן
פון זר כענן מוֹ׳ אלרים • מוֹ׳ וואר גרעקן זו דען
אונר שענק מוֹ׳ וועלט מן זוידר מויל זיין ערסט מאפט מוֹ׳
דען בעקר זיס ער מויל הענגן מלו וויא יוסף מין הט זיין
בם ירן מוֹ׳ זי וואדן זיך פרייטן איט טמגן פ׳איגן מוֹ׳ טעט
פויקן מן פמזים פון קיניג גמגר מבט טג • מוֹ׳ דר הער
אונר שענק דר הט פר בעסן יוסף מוֹ׳ הט ניט גדמבט זו דען

יעקב מוז עסו זו בגרמבן יצחק מוז זו טעטן מלי די קינדן
מון כנען גרוסי עהר זו יצחק דא ער סטורב מוז די קינדר
יעקב מוז די קינדר עסו גינגן מלי במרפוסין מוס די אטה
מון יצחק גינגן מוי קלמגן ביו זי גרייכן זו קריה מרכב זיא
ומרן בגרמבן מן יעקב מוז עסו מירן פמטר יצחק מן זיא
אערת האבלה מוי דא מו מן קריה מרכב מן חברון מוז
זי ומרן מן איט דר גרוסר ערן בגרמבן מו זיא אן בגרמבן
די קינדן מוז זי קלמגטן מוס מן יעקב מוז זייני קינדר מוז
מלי די קינדן מון כנען אפטן מך מינן ער גרוסן סוערן
קלמג מו ל מן מוז ומרן ער טרויערן מוך מי ל טג (ויהי
מוז עו ומר נון נמך יצחק זיין טוט מוז ער הט פר זמן מן
זיין ל"ך מוז מלי ומא ער הט מין גלייגן מוז דא ער זייני
מוי זו דען לוייט זיא זו גט עסו זו יעקב בריט נון מן ומא
מוזר פמטר מוס גומן הט מוז איר ומלן עו טיילן זו לוייט
טיל חבר מיך ווו איר מוי דר ווילדן בעסטי מלו וגט יעקב
איר ומלן מוז טון . מוז ער נמס יעקב מוי ומא מינן יצחק
פר זמן הט מים זר כנען מלי דו ל"ך מוז מלי די רייכטוס
מוז מ' דו גוט מוז טיילט עו מן זוייט מוי פר עסו מוז זיין
קינדר מוז ער גט זו עסו נון דא מי מלו איט מנדר זו לוייט
טיל גטיילט מ זונר ווילט דיר מוי העלפט טיל ווילסטו נון
נעמן דו נעם זו דיר דמך וגט יעקב זו עסו הער איר זו מיין
ברודר ומו מיך דיר ווילן גט יעקב ב"ה דר הער פון האמ
מוז ערד דר הט גרעט זו מוזני עלטרן אברהם מוז יצחק
זו גון זו דיין זמען ווילן מיך געבן דיוס זר זו ערבן בי מיבין
מילנדר הט מוזר פמטר יצחק דא מלו מוזו ביידי פר זמן ווא
מיז נון דא מלי די רייכטוס מוז דו זר פר מוזי נון נעם זו דיר
ומלו דו ווילסט דו זר מדר דען רייכטוס . ווילסטו דו נעמן
נעמן ומא ווילן מיך נעמן דו זר פר איר מוז . פר איין קינדר
זו מיין מיבין ערבי . מוז דא ומר עבן כ ווא דר ווילסטמל
איט זיין קינדר מך מיט זר ווא גינג עסו מוז ומר דמט הלטן
א ט נביות מוז וגט יעקב מן מוז הט א ר גוגט יעקב מילנדר דמט
ומלו דיר מיך ומלן . דא וגט נביות ומא מי
זו פר מין ומך מלו יעקב זו דיר דעט נומלי די קינדר דו זר
מון כנען ווילן מן מירם זר ווילך מוז יעקב גרעטט עם
זו ערבן איט ווייט ומא מיבר פי טמן מילנדר גיט גסווינד
הין מוז נעם זו דיר מל דען רייכטוס מון דיין פמטר מוז ומו
יעקב איט ווייני קינדר זיך הלטן מן דען זר ווא ער גרעט
הט מוז ער סטורב מוך עסו מוז קערט וויידר זו יעקב מוז
טעט מלו ווא מן גרמטן הט נכויה דר זון יסמעל מוז ער
נמס עסו מלי דו יצחק גלמן הט מון קנעלט מוז איידן מוז מלי
דו ל"ך מלו ומו קוכט הט יצחק מל דו גוט מל דו רייכטוס
מוז זו יעקב גמר ניקט . יעקב נמס פר זיין טיל דו גלן זר
כנען מון דען במך אנרים ביו מן דען כמך פרא זו מייער
מיבין ערב פר מן מוז מיינן זייני קינדר מוז זו זיין ומא נמך מן
ביו מיבין מוז מך די אערת האבלה מלו מן חברון מיו מלו
גטוכט

גקויפט הט מברחם פון עפרון הט יעקב גנומן פון מיין ערב
פון מיין גרמב ביז מין מיביץ פון מין מוי׳ פון יין ימאן פון עטו
יין כרודר מוי׳ סרייבט יעקב דו מוי׳ מין קויף בוך מוי׳ למוט
מוטר סרייבן מיט גליגן די זומרהפטיגן לייט זומרן מויך
מוי׳ דו דמיגי · מוי׳ דו דמיגי יין די ריד מוזיעקב גסרייבן
הט מין דו קויף בוך דו לוי׳ כגנן מוי׳ מוי׳ מירי סטעטן דער
חתי מוי׳ יבוסי מוי׳ מאורי מוי׳ פריזי מוי׳ גרגסי ·
מוי׳ די יבן פעלקר כגע פון דר במ אוריס ב ו מן די במ
פרת · מוי׳ מוי׳ די סטעטן חברון קריית מרבע מוי׳ די הין
מוי׳ דמרין מיו מוי׳ הט גקויפט יעקב פון יינם כרודר עטו
מוק פר ועקטונג גו מיינם ערב גו מיק מוי׳ יינ קינדר מוי׳
גו יינם ומאן נמק מיבין גו מיביץ מוי׳ער נמק יעקב דו קמק
בוך מוי׳ מוי׳ מיט מגדר ווע עו ווא מוטר סרייבן וומר מוי׳
סטעט עו מין עירדרן בפעם דא מיט מוי׳ יך לנגי לייט הלטקמן
מוי׳ בעמ עו מין הגדן יינ קינדר מוי׳עטו וומר מוי׳ נעאווומו
יין פמטר הט גלמען נמק יין טוט פון דר הגר יעקב מוי׳ מוי׳
דו בוט פון אענטן פון ליך פון קעמליך פון מוקסן פון מיוי
סמק פון ויבר פון גמור פון מוי׳ דו קינדר סטעטיין מוי׳מוי׳ די רי לטוק
מוי׳ יחק דר ומברהם בהמט הט ער ין ניט מיבר מיינ׳גי
נמק מוי׳ ער ניט ומוט גנומן הבן מוי׳ער נמק עטו מוי׳ דם
דמיגי מוי׳ גינג פון לנד סעיר דר חורי ער מוי׳ יין יו ז
מיר סטעט פון פרייעבק מוי׳ יינ קינדר מוי׳ער כגרייפט
עטו יין ערב פוויסן די קינדר סעיר מוי׳ קערט ניט ווייטר
עטו ז קוא אין מין לנד כגנן פון דען ועלבינן טק מוי׳ ו יטר
מוי׳ מוי׳ וומר די גנלי לנד כגנן ז דען קינדר ישרמ׳ ז מיינם
ערב ביז מיביץ מוי׳ עטו מוי׳ יינ קינדר ערבטן די לנד סע ר
מוי׳ די אעשים פון פרסת ויבב ומי מירד אי סטרמ׳ך ער
פון מב לערבן די ווי׳ מוי׳ יומ יעקב איט יינ קינדר קין
גלייכן גהבט הבן אסטת יאי פרסת ביז ענד דר ווע׳ט
מיו מיר גלייכן ניט קוא׳ן מין מוי׳ סטיקן מוי׳ דר כן מיק ומען
מדר דעגקן קמן · די מיו מוי׳ בייט מינן גוועט מוי׳ גוט׳
אעוות יינן גנן פעל ג כייט מינן גוועט נמק דעמבט
יינן ומוכי ומכן ווישוי׳ פר גגגן · דרוק ומ מין מיטליכר מן
דען אעטים מיין עקסאבפי נעאן פר פיל מן גלעגנהייט
ז פר היטן ווע ווומו די ומכן מון ווומ ז׳טים מינן פר גינג מיו
די מיו מוזדר ליך מוו בשערט גוועטן פון גמט ווייסט ווער עס
מוי׳ די לייט גווים ניט ז קוא׳ן גמר גמט הט עו מו ווחן הבן
די נמן מוי׳ יין חוזמכן גהמט הט · מבר מדרי ל ט ומדר
פון מב לערבן פר ערסט ומ מיין מיטליכר הויז מן דר קינדר
הט ומ ומהן יין קינדר מין ליק ז הלטן מוי׳ ו דעאוטיג יין
מיינ׳ניקס מיבר נעא ניט מיבר מנדרי לייט אכ׳ס מיינברודר
מיבר דען מנדרן ווע ווומו דר סדר פון אענטן מיו מוו ווומ
מוו דעק אענטן ווערט די ניי׳גט יך פון יך יעלברט מיקדר
יונגט מן יין פירונג · ווא מך דם בייט יוסף דר הט יך הויך
גהלטן די ווומר יין מן לייגן מו ווע ער במאת מיו דר נמק

מוי׳ מעלט בר קינג גוומרן ווא מט יך די נמטומר דמ ז
גטרמגן ווייל ער דם ז בטמפן ווומר מין דר יונגט ווע מך
סלמה האלך ע׳ה הט גוגט (גק באעלן ויתכר נער) דם
מיו טייטש מיין יונג קמן מן מי זומרק די ער מין דר יונגט
טוט דר קעגן ומו מיו מיק ווערש · מבר ו ט מין יעקב
העט ניט מו זמן טוידע ער ווומר ונדר לוייפן ז אלפ קיר
ווומ מיק דר פמטר גהייטן הט ווען סון ווירד יין טלע ווער
גוועגן העט ערש גווש גטמן העט יך מיבר ז מוכגן פון
י נר טלע ז יין פמטירם ווילן ז סון מבר ווע דר פסוק זגש
(ו סרמ׳ מהב מת יוסף אכ׳ מחיו כי בן זקנ ק הוא ז) דם
מיו טייטש יעקב הט ליבר יוסף אין מלי מין ליבר דר ווייל
ער יין יונגסטר ון ווומר מיך הב מיין אמ׳ מיין פטש גוגט
ווומרוק סטיט דם ישרמ׳ · די פרטה היבט מויסב יעקב דר
נמך מלה תולדות יעקב ווומרוק סטיט דם ניט מך עקב
מהב מת יוסף הב מיך מו מיין תירון גוגט מאור חלמיש
ז׳ל דרסן בן זקניס הוא ז (סהי׳ ויו מקונין רוחה ז) דו מיי
טייטש יוסף הט מיין פניס גהמט גוי׳ך מו יעקב סטיט מין
אדרם יקוט מלי דר אלמך יעקב דרוק גי׳ט הט יין נמאן
ומו ישרמ׳ הייסן די ווי׳ל מוטר דע פיר ח ות די מוטר דען
כסם כבוד ויינן הט מין חיה מיין פניס מן מיין כן מרק דם
ועלביג פניס מיו די זורה מן יעקב די ועלביג חיה הייסט
ישרמ׳ דרוק הט דר אלמך יעקב נהי טן ישרמ׳ מו וגט מן
דר פסוק וישרמ׳ · מוי׳ווי׳ל ער ישרמ׳ גהייסן הט די ומרוק
מו׳ יין זורה סטיט מוטר דעק כסם כבוד הייסט ישרמ׳
דרוקמך הט ער ליבר יוסף מו׳ יינ׳ בריד ווא מיינט עידר
פסוק (כי בן זקניס הוא ז) כי מיו טייטש דרוק מו׳ ער מין
גליך ווילט מוי׳ם מיינ׳ סטמלט מו׳ ער הט · כן מוי׳ט הט
מין די מן ועגלין ליבטפט די יעקב הט ז יוסף די הט ז
ועגן גברמכט פיל בינ · די מיו מוך פון גמט
מו׳ יין כרודר מוטן ניי׳ן מיק דרוק דמ דמך דו ועלב ג מך
ניט רעלטן ווער די מין מוטן ניי׳ן ווי׳ל מין דר פמטר ווע
ל ב הט די ווער מבר מו׳ פון גמט מיק דמ דורך נמך
אנריק פר קיפטן די ומו׳ מיין ט דר אן מין מלט נעאן מי
יינ׳ קינדר הלטן כפרט זין מו׳ מיינר ניט א ן התפרט ג ז
יין מו׳ די מנדרן הט מיינר מיין ון גמר ליב אין׳ט יינ׳מנדרי
ומו׳ ער עו דעק מיינ׳גן ניט ווי׳ין זמן אכ׳ס דען מנדרן ניט
זמן זבה דען ומלכ גרבט גרוסי פיינדטפט דיק נדר ז׳לן
מך דעגקן ווען ו מיינר פון דען מנדרן סון עפ ז ועהן ומו ער
יין׳בדרודר איט גיטיקיט ווומו׳ סטרמפן מבר נמו עו ג ט דען
עלטרן ון דען ער מיו די עלטרן דם איט אלער מוי׳ גיבט
גמר גרוסי פיינדטפט ברידר די מיבר מנדר פיינר ווער די
יין גרעסרי פיינר מו׳ פרעאדי מוי׳ סטינן מן מו׳ מיניקיים
מנדר נמך אער מו׳ פרעאדי מך ומו׳ ברידר ך הי׳ט מי ער
דען מנדרן עפיו ליי׳ר ז טון ז׳ ומו׳ דעגקן ווומ פר ער ז׳ם
פמטר מוי׳ מוטר מן טונן מך דר נמך ווען דר ריגי מוענק מיו

מגי וגט מ"מ גון יוסף וזה ליו"ד דר קיניג יוסף הגון ויוה יוסף
ז"ל פרעה קסם מוג' גיגג דריים סטמפלן ממיך מוג' ואמר איך
מויך די דריטי סטמפל ועלן ויה דר ברייך ואמר מין אלריס
ואער פר דעם קיג קסם ויה פיל סטמפלן מירד דמרך
מיניך גין . דעו הר סטול ואמר ויבליג סטמפל היוך דמרך
קיינר גלן הגוך גין . דעו ער אוט טויג ויבל ג ספרמך
קעגן מוג' דר קיניג ואמר מויך מידרר סטמפל מין מגדלי
ספרמך איט מיט דירן ויה יוסף דעו טרויט בסיירן הט מוג'
די בסי רגוס ואמר פרעה גמר ואול גפמלן ויה פרעה ואמר
יוסף פרמגן ואל מיט מין ואמר לייכן זגן . מלי ער דרמן ויוסן
קעגט מלי ער מיט ויין טרויט הט ון דעלבט בסיירן ואו יוסף
מיט פר מין ואמרלי כן גמב . יגט מיט ויין קיניג ואערט מיט
מין ון גויוג מוג' ויין עלסטר וו ואערט סטערבן מוג' ואמר
מלי מו גסעה ויה יוסף דעו ועלביגן טג ווירד מיך תפיסה
מי גיגג דעו פוטיפר הט מין ווירד מניין גטמן ויה דר קיניג
איט ויין הערן רמט סלמגן יוסף גוט אמרסמלק ון אלן . ואמ
ונטוי יוסף קעגט מיר ספרמך ניט מוג' סטוער מי וגטריכן
מין די דעלבט פון אלריס מלי ואער דא קיניג פדר אמרסמלק
מין אלריס ויל ואערן דר אוו ויבליג ספרמלן קעגן דא ואמר
פרעה איר ואמלן מיט אמרגן הולין ואמ מוג' ואמלן מיקפר ון
ואמ ער ואערט קעגן . ויה מין אלמך ון יוסף קאמ מוג' ואערט
מין ויבליג ספרמלן הגוך ויה דר קיניג יוסף הולן ליו מוג' ער גיגג
מלי ויבליג סטמפלן הגוך ל ואמר איט דעו קיניג מלי רידרויט
יוסף גוט אמרסמלק מרוויט ואמר ויה מין גרוסן כבוד ואמר
גמעהן ויה יוסף מין אלריס מרוט גפירט מיו ואמרן . מוג'
איט מן מיט הט אוין פרייעטן מויך מין סטעלמסי די מויך
ניבויטט ואמר דא אי די פרייעטן אוט מין ואמרמן ויה
פרעה ון יוסף פיל דעלבט גמב . מוג' פיל גמלר ואמר סענקן .
איט זיך יוסף מין פלאסט מוג' מין סטול ליו בויטן ויה פיל
יוסף מלי ניט מן ויין דינסט הט ון סטרייטן ויה די קיניר
תרום ס די יסאעמלים ואמר ברינגוט סיקט די יסאעמלים
ון יוסף מוט הילף מוג' יוסף ואמר מיך ון הילף קוא: הט דיוס
תרום סיט גסלמגן מוג' מיר לגר גינוהן דעו יסאעמלים דס
לגר געבן מוג' דר נמך פיל אנהר מגדרי גרוסי תרומים
דרינן ון פינגן מוג' גמר קרן אייניג ון ליימן .

פרשת מקץ

ביימים מין דעו יעלבינן טג נמך יצחק ויין טויט דא גביט
הם"י מוג' רופט מין הויגר מויך די גלגי עדדן מין
דר יעלבינר ניט מוג' פרעה דר קיניג מין אלריס ויט מויך
ויין סטול מין אלריס מוג' ומך מויך ויין גלעגר ון נמלט מוג'
ער טרויאט ס ו טרויאן מוג' ער ומך מין ויינק טרויט מוג' ון
ער סטוער מויך דעו במרסלמן דעו ווייטר די מיו דו אער מלי

מגי וגט מ"מ גון יוסף וזה ליו"ד דר קיניג יוסף הגון ויוה יוסף
ז"ל פרעה קסם מוג' גיגג דריים סטמפלן ממיך מוג' ואמר איך
מויך די דריטי סטמפל ועלן ויה דר ברייך ואמר מין אלריס
ואער פר דעם קיג קסם ויה פיל סטמפלן מירד דמרך
מיניך גין . דעו הר סטול ואמר ויבליג סטמפל היוך דמרך
קיינר גלן הגוך גין . דעו ער אוט טויג ויבל ג ספרמך
קעגן מוג' דר קיניג ואמר מויך מידרר סטמפל מין מגדלי
ספרמך איט מיט דירן ויה יוסף דעו טרויט בסיירן הט מוג'
די בסי רגוס ואמר פרעה גמר ואול גפמלן ויה פרעה ואמר
יוסף פרמגן ואל מיט מין ואמר לייכן זגן . מלי ער דרמן ויוסן
קעגט מלי ער מיט ויין טרויט הט ון דעלבט בסיירן ואו יוסף
מיט פר מין ואמרלי כן גמב . יגט מיט ויין קיניג ואערט מיט
מין ון גויוג מוג' ויין עלסטר וו ואערט סטערבן מוג' ואמר
מלי מו גסעה ויה יוסף דעו ועלביגן טג ווירד מיך תפיסה
מי גיגג דעו פוטיפר הט מין ווירד מניין גטמן ויה דר קיניג
איט ויין הערן רמט סלמגן יוסף גוט אמרסמלק ון אלן . ואמ
ונטוי יוסף קעגט מיר ספרמך ניט מוג' סטוער מי וגטריכן
מין די דעלבט פון אלריס מלי ואער דא קיניג פדר אמרסמלק
מין אלריס ויל ואערן דר אוו ויבליג ספרמלן קעגן דא ואמר
פרעה איר ואמלן מיט אמרגן הולין ואמ מוג' ואמלן מיקפר ון
ואמ ער ואערט קעגן . ויה מין אלמך ון יוסף קאמ מוג' ואערט
מין ויבליג ספרמלן הגוך ויה דר קיניג יוסף הולן ליו מוג' ער גיגג
מלי ויבליג סטמפלן הגוך ל ואמר איט דעו קיניג מלי רידרויט
יוסף גוט אמרסמלק מרוויט ואמר ויה מין גרוסן כבוד ואמר
גמעהן ויה יוסף מין אלריס מרוט גפירט מיו ואמרן . מוג'
איט מן מיט הט אוין פרייעטן מויך מין סטעלמסי די מויך
ניבויטט ואמר דא אי די פרייעטן אוט מין ואמרמן ויה
פרעה ון יוסף פיל דעלבט גמב . מוג' פיל גמלר ואמר סענקן .
איט זיך יוסף מין פלאסט מוג' מין סטול ליו בויטן ויה פיל
יוסף מלי ניט מן ויין דינסט הט ון סטרייטן ויה די קיניר
תרום ס די יסאעמלים ואמר ברינגוט סיקט די יסאעמלים
ון יוסף מוט הילף מוג' יוסף ואמר מיך ון הילף קוא: הט דיוס
תרום סיט גסלמגן מוג' מיר לגר גינוהן דעו יסאעמלים דס
לגר געבן מוג' דר נמך פיל אנהר מגדרי גרוסי תרומים
דרינן ון פינגן מוג' גמר קרן אייניג ון ליימן .

פרשת מקץ

ביימים מין דעו יעלבינן טג נמך יצחק ויין טויט דא גביט
הם"י מוג' רופט מין הויגר מויך די גלגי עדדן מין
דר יעלבינר ניט מוג' פרעה דר קיניג מין אלריס ויט מויך
ויין סטול מין אלריס מוג' ומך מויך ויין גלעגר ון נמלט מוג'
ער טרויאט ס ו טרויאן מוג' ער ומך מין ויינק טרויט מוג' ון
ער סטוער מויך דעו במרסלמן דעו ווייטר די מיו דו אער מלי

נאמ דר קיניג די ריר פין הערן אונד טענק · מוג׳ גביטט
די מן זאלט ווייטר די קולגן פון אלירם ניט מין טיטן מוג׳ער
גביטט דר קיניג זו זי כי קעגלט די זי זאלטן ברענגן יוסף פר
מין · מוג׳ וגט דר קיניג זו מיין ניט זו מין מוג׳ מיבר מיין
מין ניט מוי ער ניט דר טרעקט דר נאך אעגלט ער ניקם
רעגלטש וויטן זו וגן · מוי זאמרן די קנעגלט פון פרעה גאנגן זו
יוסף מוג׳ אאגלטן מיק לויפן מוי דר גרוב מוג׳ זין מין ספרן
מוג׳טעטן מיק מנדרי קליידר מן מוי די קליידר פון פענקטום
נהערט מן ניט מן זו הבן פר דען קיניג מוג׳ ער קאם פר
דען קיניג · דר קיניג זאם מוי זיינן קינגלן סטוי מין
קינגליכן קליידן מן גיגמרט איט גילדן גמרט · מוג׳ די גיק
גמלר מוי מוין דעם קיניג זואר די פיהלט · די דיאמנט מוג׳
רובינן מוג׳ די סאמרקן די זוערן מוי פלאמן מוג׳ מוי סיגן
מיל גסטיין די מוין דם קיניגם ה יבט סטוגר די זואלן מוי
מוי וזגן זי פלאקירטן · ער זאמר זיך זער פר וזאנדרן יוסף
פון פר דען קיניג מוג׳ דר סטאל וזאל דר קיניג מוין זאם הער
זואר איט זילבר מוג׳ גאלר בידאקט איט מיליי ם דל סטיין
בעלט · מוג׳ ער הט זי בלינג טטמפלן מוג׳ וז זואר מיר
גבריך מין אלירם מיין מיטליכר מן ירר דם קואט זו רירן פר
דען קיניג וגן וז מיין הער פון דען קיניג זיני הערן זואר
דם גינג ע׳ מוין די קיניגם סטול מין מוג׳ דרייש טטמפלן
מוג׳ דר קיניג גינג מכן מרמב פיר סטמפ׳ן מוג׳ רידט איט מין
מוג׳ וגן וז מייער זואר דר ביבלינג ספרמך רירן קוגט · דם
גינג ער מן מוין מוג׳ רידט ביבלין ספרמך מוין מידר
סטמפל מין ספרמך ביז ער קאם פר דעם קיניג · מוג׳ וגן
מייער נאר מין טייל ספרמך קאן · וז ם ל מן ער קאן
וז פיל סטמפלן גינג ער מוין מוג׳ רידט איט דעם קיניג ·
מוג׳ וז זואר מך מיר רעגלט מין אלירם מן מייר קאגט ניט
ק ניג זיין דר ניט מן ביבלינג ספרמך קוגט רירן מוג׳ וז זואר
וז דם יוסף קאם פר דעקיניג בוקט ער זיך ביז ן דר ערדן
מוג׳ גינג מוין דרייש סטמפלן מוג׳ זאלט זיך מוין די פירטי
סטמפל מוג׳ זואר רירן איט יוסף מוג׳ דם זואר דר קיניג ז
יוסף זגן וז הט איר מין טרוים גטרויאט · מוג׳ וז מיי קייגר
דר איר מין ז רעגלט כסיידן קאן · מך הב גבאמן פר איר ז
קואן מלי די זיבבר מוג׳ קולגן פון אלירם מוג׳ הב מין דער
ניט מין טרוים · מבר וז הט איר מיק קייגר ז רעגלט
בסיידן וז הט אן ר גיגט מוי דוש זוש קלוג זואר סט מוש
וזען דו דעך טרוים הערסט מלי דו מין בסיידן קאגסט ז
רעגלט זיין ביטייטוג זוש ענסערט יוסף ז פרעה ז וגן · ער
זאל נאר דר ניל זיין טרוים זואר מיק הט גטרויאט · פר זואר
וז זיין פון הס׳ בסיידר · מוג׳ ער דר ניט פרעה ז וגן · ער
זיין טרוים · דעך טרוים פון דעך קיק מוג׳ פון קאמן ערן

מוג׳ פר ענדריט דר קיניג זייני דירן · מוי קאם ז יוסף מיין
(נבומה) פון הס׳ מלי ער זואר מוסט מלי פון זעלבין טג מוג׳
וייטר זואר דם זואר מוין דעך קיניג קואן · מוג׳ זואסט דך
די מוי ליגנג פוך דעך טרוים ז רעגלט · מוג׳ הוב מן מוג׳ דירט
פר דעם קיניג מוג׳ ער גמאך יוסף לייט זעלקיט מין דיש
מיגן דם קיניג ער נייגט ער קיניג זייני מוין מוג׳ זיין הער
מוג זואר זואל ז הערן מלי די דיר פון יוסף מוג׳ וגט יוסף ז
פרעה · דר קיניג דאך ניט גדענקן מיש עם ז יא טרויאן
זיין · דע נייארט עט מיי מין טרוים · דען מ זואל דער
גאט פון היאל בגערט ז טון מין דעם גנוג זגר הט ער גוזין
דעם קיניג מין טרוים · מוג׳ די מיי די בסיידוג פון די נק
טרוים ז רעגלטוש · די זיבן גושי קיא מוג׳ די זיבן גוטי ערן
בטייטן זיבן יאר מוג׳ די זיבן בויז קיא מוג׳ די זיבן בויז ערן
זייני מך ז ן מר · מ ז מלי מיין טרוים זו הערן קואן זיבן יאר
נאך מנגדר מלי מיין גרוסי זעטוג פון מלי מין גנוג זאר זואסט
זיין · דר נאך זואלן קוא זיבן יאר נאך מנגדר מוש זואסט
זין מי גרוסן סזואלן הונגר מיק גנוג זגר · מוג׳ זואסט
פר בעסן זואלן די גרוס זעטוג פר דעם הונגר · מוג׳ זיש
זואלן פר דמרבן די מין זילר דש גנוי זגר פון הונגר · מי
מלי נאר מיין טרוים · מוג׳ הט דרוש טויש אמלי מוין זוייש
מרויש אמניר דעם קיניג נאך מנגדר גטרויאט · דען עז מי
טון מן ברייט פר גמט ב״ה מוג׳ ער מילט די זאך גלייך ז
זאן גסטהן מוג׳ מילונדרט וזל מיך רמטן ז דיר מיין רמט
מש דו זאלסט מנטרינן דיין לייב מוג׳ דען לייב דייני לייט מיק
זגר מלי ז זון בסיראט זואלן פר דעם גרוסן הונגר מלי די
זאלסט זוכן מין דיזאוסט קיניגרייך ז בקואן מין אמן דר ערר
קלוג מוג׳ פר סטענדיג מיז דר מך שייט מין מלי זאלן דש
קיניגרייכט מוג׳ דו זאלסט טון מן מיבר מש ביפעל ז המבן
מיבר דש גנוי זגר אלירם מש ער זאל וייטר בפעלן מיין
ז זאלין מלי דש קמרן מן דען זיבן גוטי ירן · מוג׳ זאל
וז מין בהמלטום זאן ברענגן מויך דש זאל בהמלטן
זואלן דש זעלביג קמרן ז דען זיבן הונגריגן ירן ·
מש דען ז דיר זאל ז גוט קוא דיר מוג׳ דייני ייטן
מוג׳ דעם גמנן זגר · מש דוש ניט זאלסט פר
סניטן זואלן איט דיינם גמנן זגר מין דען הונגריגן
ירן · מוג׳ מלי דייני זגרט ייטן זאל בפעלן מלי זיש
מך מיר קמרן פון מירי פעלירן מין פר וזארוג זאלן
נעאן פר זיש זעלבסט מין דען הונגר יאר זיך דער
איט ז ער המלטן · דש מיי מן דיין בסיידוש
פון דיינם טרוים ז רעגלטן · מוג׳ דש מיי דר
דש דיר זואל ז מוי גירטן מיי · דיין לייב מוגר
דעם לייב דייער קעגלטן ז אמלן מנטרינן · דש
מנטגרט דער קיניג מוג׳ זאגט ז יוסף · מוג׳ זואר
זאגט מוג׳ זואר זייש מויב דען דייני דירן מלי זיש
גזויז רעגלט זיין · זאגט יוסף צום קיניג דש מיי ז

דיר

איר מיין זאגן ליכן מיך מיט איין ריד מיט זי גרעסט זיין · מוז
איך איין מאל ריר גאר גוט מיט זון דיין וייב די גיט היינט ריין
כאפ זו קיגן מוז ו זי וועלט גוזין זו ריר מיין זון מוז · וועלסט
דיך יער ערפריין מוז עי וועלט זיין מיט ריר זון מוז אאוך
לייב גבפארן מיט · וזו וועלט דיין מלסטר זולדר ריר פר זוויי
יאר גבפארן מיט סטערבן · מוז וועלסט דיך איט דיוזן זון
זולדר טריסטן מוז ער הט פולמכט יוסף זו ריידן מיט זיין ריר
זום קיניג מוז ער בוקט זיך זום קיניג מוז גינג מרויז · מוז
עי זאגר מיט יוסף זאגר מרויז גמזגן זון פר דען קיניג · מיט
קמאן די זאגרליכן די רמשיגן מיט יוסף הט זום קיניג טון גזן
נאך דען זעלבין טג די קיניג זוזן זאגר גוזין מיין זון דא זאגר
דען קיניג די במטן כרויט גיגט מוז זאגר זיך דא מיבר ער
פרייאן · מבר זוא בלר מיט דיוזן במטן כרויט דען קיניג מן
גיגט זאגר · זוא זאגרן די קנעכט פון קיניג די קיניג עלטר
זולטוים מויך דר ערר פינדן זיך זולזוא זאגר מיין גרוס גפרייט
מוז פר טואזוק מין דען הויך פו קיניג · מיט הערט עס
דר קיניג מוז פרמגט זאגר די גרוסי פר טואזוק בטייט דם
ער הערט · זוא זאגרן די מיט וגזוויט זיין עלטר זו טויט זאגר
מיט זאגסט דר קיניג די יוסף מיט רעכטי בפיירוק גיגט
הט מוז ער זאגר זיך טריסטן דר קיניג איט דיין זון דר מיט
דען זעלבין טג מיט גכמרן זאגרמיט זוא יוסף מין גיגט הט
מוז עי זאגר נמך דיוק שיקט דר קיניג מוז ו זי פר זאגן מיט
זייני קנעכט מוז זייני הערן מוז גרמגן מוז הצרזגן מיט
זו דען קיניג זאגרן מוז ו זי קומן מיט פר דען קיניג מיט גיגט זו
זיין דר קיניג גן מיר הבט גזטהן מוז · זהערט מיט די דירן
פון דען עבדי מוז מלן זייני זאגרליכן זיין מיט זאגר גזאגרן מיי
נט מיין גבליבן מיין זאגרט · זוא זייט מיך נין נך זאגל מיט
זין בפיירזום פון די טרויט מויך רעכט זיין מוז זהערט מך
זו קומן · מיינר גבפט גן מיין רמט זאגר אן זאל טון · זוא
זאל עכטרגן זהערן די זוי פר דען הויפ ר · זוגט גן מיין אן
מויט מיר מז מיין גדינדן זהערט דר קיניג מיט מוז פר סטאנד
פין מיך מיט זוא זיל מיך מיט בפעלן מיבר די זוי · דען מיר
הבט גן זעלברט זהערט דען רמט דען דר עבדי גאבן הט
זוא אן די זוי זאל זאגל עכטרגן מוז מיך זו ס מך מלי די זוי מיט
זיט מנדרסט זו מנטרין מלי דען אי זיין רמט · דא זאגרן די
מלי דען קיניג עכפרן מוז דען רמט פון דען עבדי מיט גזלן
גזוט זו מיינר זאגרט מוזר הער דר קיניג די גמזלן זאגר מיט מין
זייר גזוגלט · עי אמל טון זוא מיך זעלברט בלבט מוז
זאגר גמזלן טוט · מוז מלי די זו זייסט מין זייר זייזהייט
זאגר עבדי קלוג מיט זו · אמלן עכטרגן די זוי פר איט זיין פר
סטאנד זום קמן מין דר קיניג מוזטר זיין גזולט זעלן מיבר די
זוי · זוא יגיט דר קיניג זו מלי זיין הערן מיך מיט גרמט
זוילט הס הט דען עבדי פר סטענדיגר מדר קלוגר

ז מיינט אמרסמלק מוז דורך דיין אויג ומלן נסטהן מלי די
ומלן פון גמלן קינגרייך מוז דורך דיין רירן ומלן ו מוז גין
מוז מיין קופן מך דורך דיין המט ומלן ו מכטפמנן מייני
הערן מוז קעכטן מיר זועלט געלט מלי אמניט מוז ז דיר
אלן ו בוקן מלי די אמלן פון זנר • ניקט אער מלם איטדעמ
קינגליכן סטול ווי מיך אער גימכט ווי מלי דו מוז ער טעט
מב דר קינג ווי רינג פון ווי הנד מוז טעט מין מין המנדן
יוסף • מוז דר קינג ווער איט מיין קינגליכן קלייד
בקליידן מוז גמב מין מיין קרונמיך ווי היכט מוז טעט מין
מיין גילדן הלז במנר מן ווי המלו • מוז ער ווער גביטן דר
קינג ווי קעכטן ו ומלטן אמלן מיין רייט ווגן ז יוסף דר
גלייך נמך דם קינגס רייט ווגן ומלט גין • מוז ו יס יוסף
רייטן מוך מיין סטמרק פעדרד פוקדם קינגס לייב פעדרד
מוז טעט מן מוז פירן מן גנלן אמנר מוז דר קינג
הט גבמטן ו ומלמוי גינויט יוסף מלי די ליטמוז המרפען
סלעבר מוז פויקן מוז מלייטן מוז מלרליין גינן מוז טויזנט
פויקן מוז טויזנט טרוזנטן מוז טויזנט במניר טרמגר גינן
נמך מים מוז פ נך טויזנט אמן איט מירי בלוסי פלינקטן
סווערר מר מין מירן הענדן די גינן מוז ספילטן מלי פר יוסף
הנר • מוז ווהלנינ טויזנט פון דען גרוטן דם קינג ווערן
מן גינורט איט מייגן ערדירן גורט איט גוטי גמלר
בדעקט די גינן ז דר רעכטי ווייט פון יוסף מוז ווהלנינ
טויזנט מוך דר לינקי ווייטן מוז מלי די ווייבר מוז יונג פרוימן
די ווערן מוך ד טעכטר גין מוז מוך מלי גמב סטי מוז ווערן
איך מלי פרויען מן יוסף מוז ווערן ומהנ מן די סונהי ט יוסף •
מוז די ליטן דם קינגס ווערן פר מ ם הער מוז נמך מים
גין מוז ווערן דעמפפן דען גנלן ווגן איט ווייסריך מוז מלר
הט גוטן ווהל סמעקנדי ומלן איט גוורערן מוז נעלייך מוז
ווהלנינ אמן ווערן מוי רופן איט הויכר טעטם איט דים
ווערטן • היפ ומלט מיר דען אמן דען דר קינג פרוילט הט
ז ווייסט אמרסמלק • מוז מלי ומלן די קינגרייכט ומ גין
דורך ווי אויג מוז ווגרט דם ווגרט ווידר ספעניגן מן ווי
ווערטן מדר ווגרט ויך ניט פר מין בוקן בים ז דר ערדן דר
ומל גטים ווערן דען דר ועלבינ הט ו דר ספעניגט מוקינג
מוז מן ווי אמרסמלק • מוז דם ו המסן פ ענר ז דירן די
רופר וום ווערן ו ך בוקן מוז ני גין מוז פרייען איט
הרפוקן טרוזנטן מוז מלרליין גינן פר יוסף מוז ווער
מוך דען פעדרד מוך הינן ו ני מוינן קינן דען הינו מוז
ווער רופן מוז גמב ה דר רעכטי מוך פון דר ערדן
דען מרמן מוז פון דען איטס טוסטי ערהינן דען נוט
דערפעטיגן גוסטיגר גמט פון מלי דר הערסמרן ווהל דכם
אענט, דר ויך מן דיר טוט פר ויכרן : מוז ו ווער מי ווויין
גנלן אלריס מוז מלי בהעלטנם פון קינג • מוז ער ווער
ווידר קערן יוסף נמך דען ועלבינ טמק ז פרעה • מוז דר
קינג ווער יוסף גכבן מיין ערב פעלדר מוז ווין בערג •

מוז דר קינג גמב מך ז יוסף דרייט טויזנט נפנשר ויכר
מוז טויזנט לענשער גמלר מוז פיל מידן נסטיין מוז פיל מנדרי
סענקן מוז מי ווער סס מנדרן אמרגן דם גביטט דר קינג ז
גמלן אלריס מלי ו ומלטן כרענגן ז יוסף פרויונט מוז סענק
ז יוסף מוז דר דם ווערט ווידר סבעניגן דם קינגס רידן
דר ומל גטיט ווערן מוו מכטן ו מין גדוסי סטעלמטי מוך
דען אמרק מוז ספריטן טיך מיבר מוז מידר דר נסענק
ווער ברענגן ז יוסף דר גמב עז גמר מוך די סטעלמטיס •
מיינר מין גילדן נסם במנר דר מין אינן מיינר מין גילדרן
רינג מדר פינגרליין מידר ווסט מלרליין גמלר מוז ויבר נסיר
מוז מידן נסטיין דר ז מלם מיינר פר מכטן גמב דר מוך
די סטעלמטי • דם נסם יוסף דם מלי מוז ליגט עז מין ויין
בהעלטנם מוז מלי די הערנין מלם זוס קינג וומרן מיך פיל
סענקסטי פר ערן מלי ו ומהן מי מכטבהרן יוסף מוז ווערן מיך פיל
אמרסמלק ערוויט מוז ער ווער סיקדר קינג ז פוטיפרע
דר זון פון מרוירן דר הער פון מון מוז נסם סטנק ויין
קלענטסי טמכטר מוז גמב ו יוסף ז מין וויב מוז די יונג
פרוין ווער מכטיק היפם מוז סין פון נסטמלט מוז ויך
הט נמך קיין אמן קוקטט • מוז נסם ו יוסף ז מין וויב דם
נמכט דר קינג ז יוסף מיך כין פרעה • מוז ווגרר דיר ומל
קייזר אמכט הבן ז מ ך בהמטם מרר פוס מוז מרר מין
ז קוען מן גנלן נד אלריס • מוז יוסף ווער מלם דריים ג
ימר דם ער סטוזר פר פרעה • מוז יוסף ווער מוז גין
פון קינג מוז ווער אמרסמלק נוסק קינג פון אלריס מוז ער
גמב דר קינג ז יוסף הנדרט קעכטן די מין אמטן רינן •
מוז יוסף ווער מך סיקן מוז ים נמך איער קעכטן פר ויך
קייזן מירי פ ל די אוטן ויין מן הוי יוסף דם ווער ויך יוסף
מין הוי בוימן ער גרוס מלם מין קינגל דר פם מסט פר
דען קינגס הויך מוז ער ו אמלן מן ועלבינן הוי מין
ער גרוס סין זוסט הוי • דרייס ימר ו יוסף בוימן מן ויין
הוי מוז ער ו ויך אמלן גמר מעלנ סטול מ ין דר ערדן דר
ז ומהנפון ווילבר מוז גמלר מוז ווער מן דר סטול פלי
מידל גיסטיין ועלין מון מוז ו די דרמן אמלן די ג סטולס די
גנלן ומדם פון אלריס מוז גיסטמלט דם ווימרס מוז מוך
ער טרענקס די גנלי ער אלריס • מוז יוסף נסם ז דריך מן
ויין הוי מוך ויין סטול מלם ער ויך גמלט הט • מוז הם
ווער אנרן נמך אער פר סטמר ז יוסף ז ין פר סטמר
מוז מלי די מן ויר פון אלריס מוז קעכטן מוז מלי הערן
פון אלריס מוז מלי ווער ויר ויסף • דר עם ווער מלם
פון הם ני די ויך ז יוסף • (ויהי) מוז ער ווער גמט ב"ה
איט יוסף מוז ער ווער ער גימכטבהרט מוז מי לענגר מי
גרעסר מוז אער גימכט מוז ווער ויין נמען געהרט
מן גנלן ומר מוז ער ווער ז יוסף מין גרוסי
הער פון קר גם הצדק • די דם מוים גינן ז רען

הער סאלן וואלן דר נאל פיר טויזנט מוז׳ ווערט הונדרט זי
סטרייטן מיט קרפפט מיט אלמנט זי העלפן דעם קיניג מוז׳
יוסף קינג מירן פיידן מוז׳ זי די הערן מוז׳ קעלבט דם קיניג
מוז׳ די מין זיגר פון אנדרם וואר קיין נאל ניט דם גלויב יוסף
מלי זיין הער סאלן מוז׳ סטרקי העלדן סטרטסן ספיסן
סטורק היט מיט פאנצר מוז׳ סליידר סטיין. מין דר זעלביגי
ניט זיין קונדי קינדר תרסים מיבר די קינדר יסאעמל מוז׳
סטרייטן מיט מינן מוז׳ זי וואלן ברויבן די קינדר תרסים די
ק נדר יסאעמל. מוז׳ די קינדר יסאעמל וואלן נאך מין נאל
המפטיג פאלקי קונטן דעם תרסים ניט בסטי זי וואלן זיא
מלי ניט ביליידגן מוז׳ סיקטרי עלסטפון דעם קינדרן יסאעמל
מין בריב מן דעם קיניג פון אנדרם סיקדאך זו מוזם דייני
קעלבטי מיט מין הער זו העלפן מוזם מלם מיר קעטן
סטרייטן מיט דעם תרסים ם דעם פר דערבן מוז׳ ער נין
פיל טעג הער דם סיקם פרעה יוסף מיט די סטרקן היער.
מלי ער בייט זיך הט מוז׳ די סטרקן דם קיניג זי גינגן מין דם
נד חוילם זו דעלקינדר יסאעמל מינן זו סטרייטן העלפן מן
דע תרסים מוז סטרייטן די קינדר יסאעמל מיט די קינדר
תרסים דם פלוק יוסף בלוינגט מיר גאלן
זאר מוז׳ זעלט דריין די קינדר יסאעמל די זיין נאך דם מינן
ביי דעם היינטיגן טג. מלי נון דם גלי נד ביזומגגן וואר
מוז׳ פלוהין די קינדר תרסים מוז׳ קאמן מין גיאמרקן מירי
בריבר די קינדר זן. מוז׳ יוסף מיט מלי מיני סטמרקן העלדן
מוז׳ זיין גלן הינר קערטן וויבר נאך אנדרם מוז׳ הט זי ניט
גאנצגליט מיין אן מוז׳ עם זאר מלם דם זאר מרוק וואר מין
אנדרן זאר מלם יוסף וואר קינגן מן אנדרם וזם גאב הם׳
מיין גרוסי זעטונג מין גלגן נד ביבן זאר נאך מנדר ווינ
יוסף גוגט הט דעם הם׳ הט גוזגינט מלי פריכטן דם נד
מין זעלביגי זי טייבן גלי זאר מוז׳ זי וואלן עטן מוז׳ ווער ער
זעטיגן. מוז׳ זאר יוסף בפעל המבר זעלן מלם זי מיין מאלטן
מלי דם קאלן פון די גוטי זאר מוז׳ זי הויפטן קאלן מלי זאר
זו זאר מוז׳ יוסף טעט דו מהון מוך הערונג מוז׳ עם וואר מין
דר ניט מלי זי דם קאלן מיין זמאלטן דא וואר יוסף גבינט מלם
זי דם קאלן ים מין די סטרוים ערן מוז׳ים מוז בריענגן מיט
ערר פון פעלר דריג מלם עם זמאלט ניט פר הערבן מוז טעט
יוסף פון זאר זו זאר מוז׳ זמאלט קאלן וזם פיל מלם זמנט מיך
ווער. עם וואר קיין נאל זו ניין הצלכטוט זי קינטן ניט גלוט
ווערן וועגן מיר פיל מך מלי די מין זיגר אנדרם וואלן מך מין
זמלקאר פיל קאלן גלי זיבן זאר מלו וואר די קאלן דם זי מין
גזמאלט המטן מין די זיבן גוטי זאר זו מייר מוך הינוג גוט
זנד זו נאכוג זו זיין פר די זיבן הונגריגן זאר גוט גלגן זנד.
מוז׳ זי ערפליטן מלי די מין זיגר דם זנד מיטליבר אמלט זיך

מיין מוך מין העלטוט מוז׳ זיין מיגן פר בערגניט דם ריין
ער קאלן וזמלט. זו מירך נאכוג מין דעם הונגיר מוז׳ יוסף
וואר געבן מל די קאלן מלם ער המט זמלן מן זמלן מן מלי
מוזטן מין אנדרים מוז׳ וואר זו סטופפן מלי די בהעלטוט מוז׳
וואר היטר מיבר זי בפעלן מוז׳ מסיה דם וויב פון יוסף זאר
זו מיט גיוויין ליייב וין אנטה מוז׳ מפרים יוסף וואר מלם פיר
מוז׳ דרייפיג יאר דם די מיט גיבאלן וואלן מוז׳ זי וואקטט די
יונגן מוז׳ גינגן מין די וועג גמסם מוז׳ ריין זיין סטרמלף זי וואלן
ניט מב קערן פון וועג אלם זי מיר פאטר הט מוטר וויין
נאך מוך די רעלטן ניטן מדר זינקן זיטן מוז׳ הם׳ זיין
איט דעם יונגן מוז׳ זי וואקטן מוז׳ וואלן נאר פר סטעדיג
מוז׳ קלוג איט מלי קלוגהיים מוז׳ מין מלי קינג׳ די זמלאוז׳
מלי די הערן דם קיניג פון אנדרם פון זיגר זוויסן דם קיניג
הוך הלטן די יונגן מוז׳ זי וואלן מוך גינג זוויסן דם קיניג
קינדר. מוז׳ זי וואלן פולנדר די זיבן גוט גיטגלט יאר מלי
דא וואלן מין מיר נד גוועטן. דא קאמאדר נאך די זיבהונגר
יאר מלי יוסף הט גיגט מוז׳ עם זאר הונגר מין גנל נד
מוז׳ זיין די אנדרם גיהען הבן דם דר הונגר הט מן גמונן
זו זין מן אנדרם מוז טעטן זי מלי מוך מיר בהעלטוט פון
קאלן מלי זי בוואלט המטן ביי מהער. מוז׳ דא דר הונגר
נון סטטמרק וואר וזם גפינדן זי מלי דם קאלן מלם מן מרק
בהעלטוט וואר די וואר פון פינן מוז׳ ווערק מוז׳ פלין וואר גלן מיקם
נון זו עסמוז׳ סטטמרקט דר הונגר זיך מוך אנדרם דם קוען
מלי די מין זיגר אנדרם וואלן זיגר טריימן פר פרעה דעמם
וואר סוזער מוך זי דר הונגרן. מוז׳ זי זינגן זו פרעה גיב
מוזם דאך זו עסן. וואלן מין איר סטע בן פר ריין
מוזן מן הונגר איר א טו מלי מוזר קינדר מוז׳ הוין גיזר.
דא ענפרטן זו מין פרעה וזם טריימם מיר זו איר הם דאך
יוסף גלי זיבן יאר גבמטן אויסל זיך מיקריכטן מוך די הונגר
יאר מוז׳ וואלן הבט מיר ניט פר מוין זיין סטיק. וזם
ענפרטן זי וזידר קינג פרעה וזם וואר מלו עבט מוזר
הער קינג דו מלם וזם יוסף ביפוהן הט הבן איר גיטמן דעך
זיין קעלבט הבן מין גזמאלט מל די קאלן פון מוזרן פעלר
מין דעך זעטיגן יאר מוז׳ הבן עם גבבן מין ביהעלטוט ביי
מוך דעך זיין טיגן בטמרק מוך זיינר קעלבט הבן איר מוזר ביהעלטוט ער
נעמט מוז׳ ביפינדן דם מלם פון מוזרם מוז׳ פלגן מי מוז׳
גאר ניט טוגט בטמטן מוז׳ זו וואר מלי ער הערט דר קינג
מלם דם גסטהן וואר זו דעך מין זיגר דם זנד דא וואר ער
ער פעלרטן פון הונגר מוז׳ וואר זער ערטמקן זו נעפרט
דר קינג פרעה זו דעם אמן פון אנדרם זו גען נאך דעמלם
זמלפט גסטהן מיר וזם גיט זו יוסף מוז׳ טוט מלם וזם ער
מוך וועדט היטן וויזר ספעניגט זיין ריין ניט. וזם גינגן

מלי

מלי די אנדרים מוג׳ קמאן לו יוסף מוג׳ וזגטן לו מיק גיב מוגם
דמך קמרן · ומרוק זמלן איר טעטערבן קינן דיר דעז איר
הבן מין גוטאלט מוגר פרוכט דיגנלי ויבן יסר מלם דו ומוך
גוענהן המשט מוג׳ הבן עם גטמן מין בהעלטנוס מוג׳ מוז מיז
מוגו גסטהן מוג׳ עם ומר מלם יוסף הערט מלי דיריך דער
אנדרים מוג׳ מלם ומם מינן גסטהן ומר דם ומר ער עקבן
נמך דיומ מלם וו קמרן פר קויפט מין אנדרים מוג׳ דם גנלן
יוסף די בהעלטנוס מין דעז קמרן לו דעז אנדרים מוג׳ דר הונגר ומר מן מין גנלן
קמרן פר קויפן לו דעז אנדרים מוג׳ דר הונגר ומר מן מין גנלן
לנד · מוג׳ עם ומר הונגר מין מלן לנדן מוג׳ מין אנדרים קוטע
אן בקומן קמרן לו קויפן · מוג׳ מלי מיר מין ויר אנדרים לימ
קמאן לו יוסף קמרן לו קויפן דעז עם ומר סטטרק מוך מינן
דר הונגר מוג׳ מלי מיר קמרן מלם וי המטן סוי בהמלטן דם
ומר מלם פר זמרן גנגן ומם פר קויפט יוסף לו דעז אנדרים
טעגליך מיר קמרן מלם וי ברויכן · מוג׳ וי הערטן מלי די מין
ויזר מון לנד כומן מוג׳ פלסטים מוג׳ יעני ויט מיבר דעם
במך ירדן · מוג׳ די קינדר מוג׳ מלי בעטעטין די וויטי מוג׳ די
נמהנטי מין נד מלי אן מין אנדרים הט קמרן לו קויפן מוג׳ ומ
ומרן מלי קומן נמך אנדרים קמרן לו קויפן דעז עם ומר
סטטרק מוך לו דר הונגר · ומ ומר עקבן יוסף לו דעז
מון קמרן מוג׳ מיבר וי טון בפעל המביר די קמרן לו פר קויפן
לו מלי די ומרן קומן טג פר טג מוג׳ ער ומסט מן יוסף מלם
זיין כדידר מוך ומרן קומן נמך אנדרים קמרן לו קויפן דעז
דר הונגר אחר סטרק מין מלי לנדן · דם גב טט יוסף מלי
זיינן ליטן מוג׳ לו מוז רוף איט הוגר טטיק דיריך גמלן
אנדרים לו מגן מו בפעל דם קיניג מוג׳ זיין אחרסמוך מוג׳
מירי גרוסי הערן מלם ומעלכר מן דר ׳ ערט ביגערן קמרן
לו קויפן דר זו קיין קעבלט ניט סיקן דעז ער ומלברט מדר
זייי קינדר אשגן קומן קמרן לו הויזן · מך ומו מיין מן ער
זיין מין אנדרי מדר כנעני ער קום הער ומו ער ויל · דער
ומערט קומן נמך אנדרים קמרן לו קויפן מוג׳ ומערט גין מוג׳
ומערט עם ומידר פר קויפן · עם זיין מין גנלן ומר דער ומל
גטיט ומרן דעז עם ומל קי נר אין קמרן קויפן דעז נמר ומו
ער ומלבסט לו זיינר הוי המלטונג ברויכט · עם ומל מוך
קיינר אנר מלם מין סטוק פון מיר בהאה איט קמרן
ב׳ומרן בייט לי׳ב טטרמך · מוג׳ ער טעט יוסף די המלטן מן
מלי פפמרטן מין אנדרים בפעלן דם אן קיין אן ומל ומן מין
אנדרים פרוכט קומן הויזן דעז ער ול פון איך גענבן זיין נמאן
מוג׳ זיין פמטרם נמאן מוג׳ זיין ומלטיר פמטרם נמאן מוג׳ די
ומלבט ומל מלי די נמאן סיקן מוך גסריבן מלי מובנט לו יוסף
מוג׳ יוסף ומר בפעל המבר ומלן מוך די פלייסיג מלט
לו הבן · יוסף הט עם דרוק גטמן דם ער ויטן ומלם ומלן
זיין ברידר ווערן קומן · מוג׳ מלי טג לו יוסף ומלי ומלן איט

הויבר טטיק מוז רופן מין אנדרים מלי די גנוגן ער גאלם
הט · ווז ומרן די גנוג גהערט מין מלי לנגדר ומם יוסף מין
אנדרים גאלט הט מוז קמאן מלי די ליוט מוז ויטן זער קמרן
לו קויפן מין אנדרים · מוג׳ די ווערבטר פון מלי טמרין די ומרן
יוסף זיין גביט פלייסיג נמך קומן מוג׳ מין מלי מובנט די נמאן
מוך ערשטן מוג׳ ומר ומר (ניטמאר) מוג׳ ער ומר הערן יעקב
נמך דיומ מלם וו קמרן פר קויפט מין אנדרים מוג׳ דם גנלן
לנד ניהט נמך אנדרים קמרן לו הויזן · ווז ומר יעקב רופן
זיינ מין מלם וי ומלטן גין נמך אנדרים קמרן לו הויזן דעז ומ
המטן בייט מינן מך הונגר · מוז וגט יעקב ויזרד לו זיינ מין ·
מיך הב פר נמאן מלם מן מין אנדרים קמרן פר קויפט · מוג׳
מינגרדט ומרוק זמלן מיר מיך ויזן מלם וגן מיר ומט
ומרט פר דעז לנד נייטרט גיט מיר מך נמך אנדרים מוג׳ מוגו
מין ויזיג קמרן הויזן מלי איר זמלן קעגן לבגן בלייבן מוג׳ ניט
סטערבן מוג׳ וי הערטן די קינדר יעקב מין די סטיק מירט
פמטר מוג׳ סטונדן מוך ריטטן זיך לו נידרן מוכסר מנדרן
קמרן לו הויזן פון אנדרים ווז גביטט וי מיר פמטר ווגן ומ
נמך אנדרים קומן דם וי ניט זמלן מלי לו מיינם טמר ק קומן
מנדר מין מיטליכר מלין מין מין טמר זמל מנין גין ומגן די
מן ויזר דם לנד דם איש וי מין זמלן קיין ביז מוג׳ גבגן ווז
גוגוי פמרט נמך אנדרים מלם ווז מינמיר פמטר הט גבמטן
מבר בנ׳מן ומלט יעקב ניט איט סיקן דעז ער פמרטן זיך
יעקב עם אעלט מן מין אמרט מוך דעז ומר בגיגן מלם
ומ זיין בדידר מיז גמטן ומרן וי מיר זיך בדענקן מוך יוסף מוג׳ עם
ומר ׳ זער רייטן ווגם וי מיק מלם גטמן המטן מוג׳ וי וגטן
לו מנגדר איר וינם ומלן דם מונר בדידר יוסף נמך אנדרים
מוי קומן · מוג׳ מ׳וגדר ומלן איר מ׳ם וגלן ומגן איר דם הין
קומן מוג׳ ומגן א׳ר מיק ווערן פינדן ווז ומלן איר מיקלן זיין
הערן מוז זין מוג׳ ומגן מן דר הער ניט ווגלן זין גמבן
ווז ומלן איר מיק נעמן א׳ט גוגוילט מוג׳ זמלט עם מונר
לבגן קמטטן · מוג׳ ומ׳ם פר נעמדי קינדר יעקב זמלי רידן
מוג׳ ומרן ך סטטרקן מוך יוסף לו מוז זין מין מוג׳ זין
גינגן מוז נמך אנדרים · מוג׳ עם ומר מלם וי קומן אנדרים
ווז ומרן וי זיך פון מנדר מב סיידן מוג׳ מן נעהן טמרן
ער סטטם מן קומן מוג׳ דעז טמר היטר ומר מירי
נעמן מוך גסריבן מוג׳ וי ומרן דעז זעלבגן מוכנט דיך
נעמן לו יוסף בדענקן מוג׳ יוסף ומר הערן ווז וי בדידר
מין די נעהן פפמרט ומרן מין אנדרים קומן · ווז גביטן
יוסף מוג׳ ער זיוט מוז סרייבן מיז גינגן אנדרים היט דיוך
ומרטן עם ווערט היר איט זמלן לו מוסן די בהעלטנוס מוג׳
העלטנוס פון קמרן מלם ווז זמלן לו מוסן די בהעלטנוס מוג׳

בייא מוהר עלטרן די מיך בייא דר וואלט ומן
דר קיניג פון אנדרם וועלט דיין זון נעמן וא וואר מוא
דא זאלט הא׳ זעגן עם איך לעבן קאפטן וא וויל מיך
דיר מן וויזר צוברינגן מוז׳ פר דיר סטעלן נייא מרט וייא ביטן
ן הא׳ מוא פר וואר זאל איט פוא טון גאמר ן געבן מוא ן׳ ט
זעל קייט פר דען קיניג אנדרם מוז׳ מין מוינן זיני אמן
העטן א ר זיך ניט גוויזט א ר ווערן טון וויים אמ׳ן וויזר
קוען איט דינם זון כניען וזוי זאגט יעקב ן זייני קינדר מיך
וויל איך מן הא׳ פר וילכרם פר מיך כמיראן ווערט מוז׳
ווערט מיך געבן ן ו טיזל ק ט מין מוינן דא קיניג פון
אנדרם מוז׳ מן מוינן ווייר אמ׳ן מילזר סטיט מוך מוז׳ גיט
ן דעם אמ׳ן מוז׳ נעמט מין מ׳ויער הענדן מין פרי וואר פון
וזוא מא ומקסט מין דיים זר מוז׳ ברענגט וז מיך מוז׳ דר
מ׳אעלטיגר גמט דר זאל מיך ג׳עבן דר מ׳איקיט פר מיך
מוז׳ פר זאל איט מיך ס׳יקן בניאן מוז׳ מאטן מ׳ויער ברודר
מוז׳ זי סטוזרן מיך די אמן מוז׳ נמן בניאן מירן ברודר
מוז׳ מין גרוס פרי וואר פון דעם בעסטן גוועקס פון אמר
כנע מוז׳ מך טמם ט וילבר נעמן זי איט ׳ מוז׳ פר וואר
גביטן יעקב ן זי ן זין ן וואר מלטינג ן ן געבן מוך בניאן מוז׳
פר זאט ניכט מלטינג מוך מן מוך דעם וזוא מוז׳ זייט מיך
ניט מם סיירן פון מן מוך דעם וועג מך מן אנדרם מוז׳ פר
סטוזר מוך ן יעקב פון זייני קינדר מוז׳ ספריים מוזייני
טעזיר מוז׳ פר וואר בעסט ן גמט מוס זייני זין ן זמן גמט
דר גמט פון היאו מוז׳ ברדן גדענק דמך מן מונדרם פמטר
מלרהם דיין ׳ כרהייט מוא דו הסמט פר פניטן ן מיך מוז׳
גדענק מן איין פמטר יצחק מוז׳ טו גנאר איט איינן זין מוז׳
מיבר ענפר ׳ ניט מין די הענר דם קיניג אנדרם טו עם דמך
איין גמט מוס וויל דיין דר במראיקי ט מוז׳ ן מוז׳ זייני זין
מוז׳ בסערם ו פון הנדן אנדרם מוז׳ דם ו וויזר איט סיקן
מיר ווייבר דר מוז׳ מך מוא דיי ן ייבר פון דען קינדר יעקב
מוז׳ מירי קינדר די וואלרן מוא מוך היכן מירי מוינן קינדרן
חיאו מוז׳ ו וואלרן ווייקן גמט מוז׳ וואר סרייסן בם האן
מירי עלטרן פון הנדן דען קיניג פון אנדרם מוז׳ ער וואר
סרייבן מיין בריב מן דען קיניג פון אנדר ם מוז׳ גמב מין הנדן
ויין זין ׳ פון דיינם קלטן יעקב ון יהנק ון מברהם דר עבדי ׳
גטעזיבר הער ן דעם קיניג דר טטרק מוז׳ אעלטיג מוז׳
קונ׳ מוא נפלת פמנה ק ניג פון אנדרם ׳ פריר עם וא ן זיין
ן איינם הערן ׳ עם מוא סטארק דר הונגר מין לנד כינן וזוא
הב מיך גסיקט איינקידר ן דיר קמרן ן מוזר
נמרוג דען מיך הב מיין הוי המלטונג פון ויבלינג לבר ׳
מוז׳ מיך בין ער מלט מיך קמן ניט וזוא מער זהן פון מוזר
עלטר מוז׳ מך ווייל מיך טטעלן טו וויין מיך איינן יוסף דר
פר זמרן מוא ווערן פון איר זוא הב מיך אייני קינדר בפולרם

ני ניט זמן ן מייר ספפרטן מין קוען וועגן דר מין אינר דם
נרדם ׳ מוז׳ מיך הב ני מך בפוזן דם ׳ זמן איזון יוסף וכן
מלט בלר מוא ני מך אנדרם קוא מם ב ני מין אעלטן פינדן מוז׳
מוז הב ני נטמן ׳ מוז׳ דו המסט ני מזן ועטה מר מוא ספעהר
דט זנדם פר זמר איר הבן נהערט ווימ דו וזוא קוג ביטט
ווים זמלסטן ניט יזהן מן מירם מן גלט מוא ני קין מוא
ספעהיר זיינן ׳ דר ן מוא איר הבן פר נאה מוא דו המסט מן
פרעה ביסידן זיין טרוים מוז׳ המסט מיך זמן וזסן פן דעם
הונגר מי ערקומן מוא מוז׳ המסט מוא רעלט גוויסט ווים
זמלסטו ניט וזסן מוא ני קייני מוא ספעהר זיינן מוז מינר
אין הער קינג מיך הב ן דיר גסיקט איין יונגסטן זן ווים
ר בגערט המסט פן אייני ק נדר מן ביט מיך דיך מוא דוא
זמלסט טן דיין מוינן מוך ג ו ער וויזר קוען מי פרירן
ן איר איט זיין ברידר ׳ פר וואר דו וויסט זמוז׳ מוז׳ מרסט
מך גהערט הבן מוסם מוזר גמט גמן הט ן פרעה דא ער
הט גנוזן מוזר מוטר טרה מוז׳ וזא ער מירט וועגן גמן
הט ן מבראל דעם קיניג פון פתים מך וזא מוזר פמטר
מברהם ניטמלהט ן דעם קיניג פון עילם מוא ער ני הט מלי
איט מיר הער מרן דר טלם ן נמר איט וויניג אמן די בייא
מים וזמרן מך וזסם איין וועיא זין מאטן מוז׳ ן ן גמלן הבן
די מלט מטעטן מאזרי מוא ני פר ׳ וויסט המבן וועגן מיר
טוועטר רינה ן וזסם זא טן ׳ טמוזן וועגן מיר ברודר בניאן
דען ׳ זיניך מן מים טר טמן מוך זיין כרודר יוסף וועל
מייר יעזט מיהם עביני זאגן טמלר זמר די ומלסט ווינן
די קיניג אנדרם די מטמרק מי איט מוז׳ פון מונדרם גמט
מוז׳ מך ער הערט מזר גיבעט ווען איר ן מים בעטן פר
לוזט ער מוזי ניט מוז׳ זמר מוזרם עבט המ׳ דם איר אי ני
קידר ן גט הבן דיינ׳ ערקן איש מינן ׳ מוז׳ ווען מיך זעלט
גרוזן הבן מיכר דיר ן הט׳ וזא ווערטסט פר זמרן איט
דיינן א׳ן מי איין זן בניאן ווער ן דיך קוען ׳ גמר מיך הב
איר גדמלט מלם מייזן מאטן מוז׳ דיינם הוי מי פון
ל׳ לט המסטו מן גטסט גטמן דרום הם מיך דיר זמלט
ניט גטמן ׳ מוז׳ מילזר איין זן בניאן קוסט ן דיר
איט מייני קינדר ווים הי טן מין מוז׳ טמ דייני מוינן מוך
מוך מן ׳ וזא זמ מוזר גמט ב׳ה ׳ זייני מוינן מוך דיך
טמן מן דיינם גמלן ק ניגרייך ׳ מילזר הם מיך ן
ר ך גיקידט מלם וזסם מין מוינם הערלן מי ווערטסט ׳
מוז׳ נן מייני זי ק מן ן דיר ׳ זיך נמך מוס ווין דיין
גלן זמר מן מוז׳ם ק זיא א רויזר איט מיכן ברידר
ן קרידן ׳ מוז׳ גמב דען ברוך זייני קינדר מין המטש
יהודה ן ן גבעלן מן הנדן דם קיניג פון אנדרם ׳ מוז׳ וזא
סטענדן מוך די קינדר יעקב מוז׳ נמן איט בניאן מוז׳ די
פרייעניטן מוז׳ גינגן מוז׳ קמאן נמך אנדרם מוז׳ ווער סטרן
פר יוסף ׳ דא זמן יוסף בייא וזא בניאן זיין ברודר

מוג׳ ומר׳ זי איט פֿרידן מטיפֿאנגן מוג׳ זי ומרן בֿרמאכט מין
היוה פון יוסף רש בֿביט יוסף זיין היוז מיינסטער מלך ער מינן
ומל נאמן סעבֿטן מוג׳ מן כרייטן זי עטן מוג׳ בֿטאך מלוי • מוג׳
עט ומר מט איטמ רש טיקט זי די ליט מלי זי ומלטן זי
מין כרעגנן בניאן מוג׳ זי ומרן קינדריגן די ומטן דען היוך
מיינסטער פון וונגן רש זילבר מלט מין מיר זמק מיז ווירד
גאנגן • וזט וגט ער זי מינן פֿריר מיז זי מיך מוג׳ ער ליהט
זי מינן מוז טאנזן מיר ברודר • רש וגט טאנזן זי זי ער הט
זי איר גרוס בֿוטן בֿטון דר הער פֿון אנדרים הט איך ניט
בֿפֿאנגן בֿהלטן ווייס מיר בֿזעהן הט • דען וזט כלר מלי מיר
מוז דר טטאט ווייט בֿוזעזן הט ער וויך מרוין בֿטאן מוג׳ איר
בֿרוס בֿוטש בֿיאן מין זיין היוז מוז נמק יהודה זיין ברודר
בניאן איט ווייזר הנד מוג׳ פֿירט מין זי יוסף מוג׳ בֿוקטן זיך זי
דר ערדן מוג׳ בֿאבן מיין פֿרייענט זי יוסף מוג׳ ומטן מלי פֿר
מיט • וזט וגט זי זי יוסף זי מייך זי פֿריר זי מייער זי מייער
קינדר זי פֿריר רש נמק יהודה דען בריב מלי יעקב בֿטיקט המט
מלן פֿריר רש נמק יהודה דען בריב מוג׳ קענט
מוג׳ בֿאב מין זי יוסף • זי ווייסט יוסף דען בריב מוג׳ קענט
זיין פֿמטרש טריפֿט מוג׳ ער קוט זיך רש ווייזן ניט מוך
הלטן מוג׳ בֿינג מין זיין קמאר מוג׳ וויזט מייז בֿרוטי ווייזוג
מוג׳ בֿינג ווירד מרוין • וזו הויב ער מוך זייז מוזן מוג׳ זמק
בניאן זיין ברודר וזו וגט ער זי רש מייער מלם מיר
הט בֿזוגט רש בֿזעהן בניאן פֿר יוסף רש וגט מיך יוסף די
הנט מוך זיין הויבט מוג׳ וגט הש׳ זמל דיך לייטן עלזן איין
קינד • מוג׳ מלם יוסף זמק זיין ברודר פון זיינן מוטר רש
בֿגעטרש ער ווירד זי ווייזן מוג׳ בֿין זיין קמאר מוג׳ ווייזט
מלדש מוג׳ ומר׳ זיך מב זיך וועטן מוג׳ זיך רש ווייזן מנטהלטן •
מוג׳ וגט בעטט זי זי עטן • מוג׳ עש ומר מן הנדן יוסף מין
בעלר מלם ער דרזי טריפֿט ומר פון פֿיין זילבר בעלט
איט אלטטיגיג דן בֿטטיין בֿמר מן מוג׳ בֿוט • וזו מלוג ער
מוך רעך בעלר רש זי זמלטן זין עטן איט מן מוג׳ וגט יוסף
זי זי מיך זיך מלם רמלבן דר עלטט מי מוג׳ מאנזן מוג׳ זי
מוג׳ יהודה יסטלר מוג׳ בֿלטן פון מייער אוטר זעלט מיך נמק
מנדר ווירד מיר ווייס נמק מנדר בֿמרן מוג׳ ער זעלט
זי כרר מין נמק רעך מנדר בֿמרן מוג׳ וגט מיך ווייס מלם מייער
קלעטר כרודר כרודר קיין בֿוזעזן אנדר הט מוג׳ מיך הב מך
קיין כרודר וזו זמל ער בייט איר זיך מוט ער מוג׳ זילנעבן
יוסף מוך מין טטול מוג׳ די אמרן ומרן זיך פֿר ומנדרן מך
די ווערקן יוסף מוג׳ זי עטן טריפֿט מוג׳ מין דר
זעלביג׳ לייט מוג׳ ער אנדרט יוסף זי בניאן מין בֿאב מוג׳ וזו
זעהן זמלכם אנטה מוג׳ מלרים מוג׳ בֿאבן מך זי בניאן בֿאבן
מוג׳ אמסה בֿאב מך מין בֿאב זי בניאן וזו ומרן מין המנדן
בניאן פֿוך בֿאבן • רש זי מין יוסף זיין נמק זיין וזו ומלטן זיו
ניט טריפֿן מוג׳ וגט מן דען טך מלי מונר ברודר יוסף

אלין מיט בנימין אונ' שמעון אירן ברודר אונ' זי גינגן פארט
צו גין צום לנד כנען גאר אלזו ווארן אויז מצרים גנגן אי וויא
וייט ווארן דא גביטט יוסף צו זיינם הויז אייניסטר צו זגן אייל
דיך יאג נאך דען אמנן אי זי וייט פון מצרים קומן אונ' זאג צו
אינן ווארום זאלט איר איין העבן זיין בעכר שטעלן אונ' ער
שטונד אויף דר הויז אייניסטר אונ' וואר אינן נאך יאגן אונ'
ווארד זי גרייכן אונ' ווארד צו אינן רידן אלי די רייד יוסף אונ' עס
ווארד אלס זי הערטן די רייד דא ווארד ער גריאט איר צו גאר זער
אונ' ווארן זגן ווער כר אלס דען בעכר הט דער זאל שטערבן
אונ' אונ' איר ווארן אלי דיין קנעכט זיין אונ' זי ווארן איילן אונ'
ווארן ניידרן איטליכר זיין זאק פון זיין אייזל אונ' זי ווארן זוכן אין
אירן ווארט זעקן אזו ווארד דער בעכר גפונדן אין דעם זאק
פון בנימין דא צו רייס זי איר קליידר אונ' קערטן ווידר צו דר
שטאט אונ' זי ווארן אלס בנימין שלאגן דען גנצן וועג ביז זיא
קומן אן דר שטאט אונ' שטונדן פר יוסף דא ווארד דר גריאן
דר צארן פון יהודה אונ' ער זגט אלז דער אן אונזס אלן ווידר
קערן ער הערט זן פר וויסטן מצרים היינט דיזר טג אונ' זי
ווארן גברעכט די אמנן אין הויז יוסף אונ' זי פאנד, יוסף איצן
אויף זיין שטול אונ' אלי זיין שטרקי העלדן שטונדן אום אין צו
רעכט אונ' לינקי זייט אזו ווארד יוסף זאגן וואס זיין די ווערקן
אלס איר גטאן האבט צו איר אלס איר איר איין בעכר גנומן
האבט אונ' זייט איט פורט גנגן נייארט איך וואס וואול איר
האבט אין דרום גנומן אלס איר וועלט דא מיט קענן זעהן וואו
אייער ברודר איז · דא זאגט יהודה וואס זאלן איר זאגן צו
איינם הערן וואס זאלן איר רידן וואס זאלן איר זיך גרעכט
מאכן הש"י וויל אונ' אונס אונזרי זינד רעכנן דרום הט ער
אונס דיזס צו גשיקט אונ' ער שטונד אוף יוסף אונ' בגרייף
איט גוואלט בנימין אונ' נאם אין פון זיינן ברידר אונ' בראכט
אים אין דס הויז אונ' וואר פר אים די טיר צו שליסן אונ' ער
ווארד גבוט יוסף זיינם הויז אייניסטר אונ' ער גינג אוייז
אונ' זאגט צו אינן אזו הט דר קיניג גזאגט איר זאלט גאר גין
איט פרידן צו אייער פאטר · נון איך הב גנומן צו איר דעם
אמן אלס דר בעכר בייא אים גפונדן איז ווארן דא זאך יהודה
וואס יוסף דא מיט זי הט גטאן · איז דענן אנטוויסן פון
איקן זעהן איר אלס די חואות וואס אייניגטר ליאש מיטליכר
אין אלט געאון זאל עס אין קיין טרוים אום זונשט דר ניט
זאלט איין סיירנוס הבן · דר נאך אלס דר אמן איז זא עס
איינם קיניג טרויאט גיט עס פיליכט דס קיניגרייך אן איין
פרנס אדר איין רב גיט עס אפשר זיין קהל אן · איין בעל
בית זיין הויז גזינד · אונ' הט אלי לייט עפיז אויף זיך איין
בטייטונג · אין דעם ספר חסידים שטיט אלז וואס דעם
אנטש זאל צו קומן דס קומט אים צו אלס ערשט אין טרוים
פר · גאר די אנשן קענן ניט אלי אמאל די בטייטונג וויסן ·
אונ' ווארום גיט דר טרוים דר בטייטונג נאך דם איז דרום

אלס אין הייזט ווארט עס אזו אן דען אן גשטעלט וויא ערש
בשיידן וואר זאל עס זיין וויא איר דר גלייכן אבער אין דער
גמרא פינדן אלס וויא אין דר ישיבה של מעלה איז זיין זאך
גשטעלט ווארן אן (רבה) זגט איז דס אך · דרום ווייל דבר
אנטש ניט קאן וויסן וואס דר חלום בטייט הבי מוזרי חלמי
אן גשריבן ווער איין חלום הט אלס ער איינט עס איז איין
בייזר חלום · דר זאל דען ישועה'גן צג פאסטן אונ' זאל אוך
דורך דרייא פריינט לאזן איטבי זיין · דר אין הלכות פאסטן
אפאג זיך זיכרליך דרויף פר לאזן אלס דר בייז חלום ניט וואר
ווארט אונ' ווערט גוט ווערן · פון יוסף זאל אן אב לערנן וויא
וואונדרליך הש"י איינם העלפט אונ' אורבלינג יוען א ינר
זיך אויף זיין הייליגן נאמן פר לאזט ווען ער איינט עס גינג
אים אן שווערשטן קומט די הילף אורבלינג · וויא עס איט
יוסף איז גאנגן · אונ' ווען איינם הקב"ה ווא וויל העלפט זאל
ער אלט נאך פעסטר אין גאט דינסט בלייבן אלז צום
ערשטן ווא דא די טעכטר פון מצרים אויף די טעכר אונ'
אויטרן גינגן אום אלס זיא זאלטן יוסף אן זעהן · זאך וואר ער
דאך גאטס פערכטיג בלייבן אונ' ליז זיך גאר ניט פון יצר
הרע אין קיינר זאך פר פירן · אונ' קומט אים דר יצר הרע
אין זיין חשוב זיין אונ' וואלט גין צו קיינר עבירה איבר רידן
ער בליב אלי נייט גלייך פרום אייגר דר וואקרי טאפרי זיין
הט זאל זי אלי לייט זעהן אין אלט געאון אלז ניט איין עין הרע
אן זי שולט זאלט זיין וויא יעקב ביטאל הט וייגי זיין זי זאלטן ניט
צו איינר פפורט אין מצרים קומן · דס קיין ביז אויג זאלט אן
זי גוועלטיגן די גמרא זגט אונזר הונדרט אנטשן שטערבט
גאר איינר אורדיגאר טויט אונ' ניין אונ' ניינציג שטערבן
דורך עין הרע דרום זאלן די לייט גווארנט זיין אירן קינדרן
ניט זוא זער ריאן פר אנדרי לייט · אך זאל אן אין איין השפ"ס
טאפפיר קינד וואול וויבר הלטן אבר ניט איינגן חשיב קיי דר
אך ווער אן אין איין פרעמדי אורט קומט זאל אן ניט אין איין
פר טעכטיג אורט גין דען ווען אן איינם דר קענט זא גיכט
עס אים נאך טייל · דען די קינדר יעקב זיין דרום אין פר
דאלט קומן · אלס יוסף ווידר זי זגט ווען איר זייא וואקרי
רעכט שאפני לייט זייט וואו זאלט איר אויף דען הורן וואקר
טאן דרום זאל אן זיך אין איין פרעמדן אורט אין זאלכי זאכן
אער פר זעהן פון בנימין איט יוסף זאל אן לערנן ווען אן
איינם איינס פר טרויאט אלט ער אים ניט אוי זאגן זאל
ווען אים טון סמרן איז · וויא בנימין ליז זיך פון זיין ברידר אזו
שאגן אלס זי פר איינן ער העט דען בעכר גינבט · ווען
ער יוא גזגט העט זוער אים גווים דאך ניקס דא איבר
גשעהן זיין אזו העט ער עס זיין ברידר קענן זגן אין סוד וויא
הט ער זיך דאך שאגן לאזן אונ' אל זיין ברידר אויף די איינג
גלאזן וואלט זיין פר טרויאטן סוד ניט אוי זאגן · דא זאגן
די לייט דא פון אב לערנן וואס אן איינם פר טרויאט ניט אויז

ויגש אליו יעקב כי"ם קיקלי"ש מדר פקדים ויגש נאך איז
גוט ז' אויפן וועג' מנדרי ליים איז ז' סמרן ברענגן זיא דענקן
מלם טוך ווערט דאך מידרש יין לאבאן ווערן אזה בעזר
אזה - ווייא ער הט באייגט מוג' זיא מייגר מין דינג טוט
ווערט איך ווידר גוטן · מין דר טרה ויגש ווערט דר
לוט טוט איך מלם פר לאבאן הט ווייא יסף איז יין ברידר
גרעט הט מיר ווחזרליך ז' לייפקביה דם ער איך הלטט ז' קענן
געבן וועג' ווייא יהודה זיא טטרקט איז מין גרוסן
סטיין וועג' ווייא אטה אך וו טעט מלם ווייא יהודה הט גטוט
וויא יהודה ז' יין ברידר דר וועג' פמטר יין
גטלעבט זי · וועג' איך יסף זעהן ז' מרקטן גאט ·
ווייא ער דו ברידר מיר ז' קיילד ז' קיינן גאבן וועג' מיר
וייכער מיר קוידר ס קט איש גיל גטענק וועג' ווייא ער יין
פמטר חטיב קוידר וועג' ווחזן · ס קט וועג'
מין נפעלט דו יו עס יין פמטר ומלטן איט מורב לוגן זען זי ומלן
זי בחלאה מן גטעלט וויא עס איך דורך טרח בת פמטר
בחלאה מן גטעלט וויא די הט מיך דר ליטן גשלמן וועג'
דריין ז'וזגן מלם יסף נאך לעבט דם טעט זי פר יעקב כי
ער זי הערט וועג' מן מלב נאט מיר דירן וועג' יעקב
מין גרוסי סעדה אמלב ז' מיר דען קיינן פון זר כנען מי
ער מיז נאך אזיך ז'וזגן וועג' יסף ליט וו ז' רופן מן
אזיך מלם ומלטן יין פמטר מנקינן זיהן ווייא יך טעטן ·
וועג' מן וואס פר מורדיי וועזן־ז'וזגן וועג' יסף יעקב
מנטקינן זוג מלם יעקב יהודה פרמגט טער דר טין אמוומר
איט דען רוטן קיילד וועג' מין קרן מויך יין הויבט וועג' ווייא
יסף וויר מב גשטינן פון יין וועגן וועג' ז' מלם גין וויא
ווערן זי מיר מב טטינגן וועג' ז' מלם גין יעקב קיגן וועג' ווייא
גיטר געבן וועג' ווייא ער פמטר מין גוטן ועגן וועג' וויר מין פעזורר וועג'
יסף וויר יין פמטר ווייא ער פרעה בראשן וועג' ווייא יסף וויר יין
וועג' ווייא ער פרעה בעגטן וועג' ווייא יסף וויר יין
ברידר איט מלם ספייגן וועג' וועג' מלם געבן ·

פרשת ויגש

ויגש דא וויר יהודה גנעהן וועג' וויר זי טיר איט ז'וזגן וועג'
מויך ברעגן וועג' וויר קוען איט יין ברידר פר יסף
וועג' ער וויר ריין יהודה ז' יסף וועג' יין ברידר טטוגן פר
מין מוג' טויזגן טטיגל ער וגט יהודה ז' יסף פר וויר וויא
איר זוס ערטטן יין ז' דיר קוען המטטו מוגן גהלטן פר מיר
ספעהר דו לאבן ביז דו איר ז' דיר הען ז'וזגן מוגן
ברודר בניאן דא איר זון פך גברמלט הבן טוטטו נאך
מויך מוגן מוגלמל וועהייטן דיזן טג מיזוגר סיך ביט רעקינג
איר וויל פר נעמן אייני ריין וועג' מין מוגן טיקן מוגן
ברודר וועג' מין זמן אייט מוגן ז' מוגן פמטר גן וועטט
פילייכט דו אעלטט אזלן פר זירן דיין לייב איט מלידי לייבר

פון מלידי דא וילן מין אלריך היינט דיין טג פר וויר דוג
וועלטט גוויס גהערט הבן וועם אייני גוויין ברידר סאמן
מוג' זי הבן גטוטן מן פלק מוג' מן דיזיכן סטטט פון מוגי
טון מוג' וויל אזיך מוגר פוגטטר דינה וועם וועלן זי פרעט
טון מוג' וויל ואלן בניאן מירן ברודר מוג' מיך איט אייגר קרמפט
די פון אעלטיגר מוג' סטרקר מוג' גרעסר ז' מלם זי ב־ידי
ז' מגדר מוג' איר ז' מ טן איט מגדר קוען מיכר דיך מוג'
מיכר דיין גלן זר וועג' דו ויט וועלטט וועלן איט מוג' גן זמן
מוגרן ברודר פר וויר דו וועלטט גהערט הבן וועג' מוג'
הם־ דר מוג' מרוויל הט גטוג ז' פרעה מוג' וויל מוגר
אוטר סרה דא ער זי הט גוטן פון מוגרן פמטר מברהם
פלמגן מלם הט מן גטלמגן ז' ט יין גלן היו גויר איט גרוסר
די גרוסי וועגר מייר דעמדרן בי מיך דען היינטיגטג
מו וועלט וועג' גמט ב־ה מך מן דיר טמן מיכר בניאן מלם
דו היינט מן נעלטט פר איין פמטר מוג' דו בי מויך מוג
ז' וועגן ברעגטט היינט מן דיין זר מוג' וועג' גמט
ב־ה וועלט מן דו פר פייגר דען ערהייט איט מוגר
פמטר מברהם דענקן מוג' וועלט ברענגן מויך דיר בי מוג
וויל מלם דו מכלטט דען מוגר פמטר היינט ז' מרגן
מוג' מיוגר דען מוגר פר זיין מוג' מוגר ז' מוגר
קיגיגרייך דא עגלט וועלט וויר וועג' יסף
עגלט הב בייא איר טטרק מוג' קרמפ
טטמפן דיין מוגר איט מין גרוסן טטיי
קען

[illegible] ואמרת רידן איך פין סטיין דא ליגן מיר מוז איך קלן
[illegible] דעם קיינ דר דא מיז אוז ווי דו · דא ענפרט יוסף עם
[illegible] קיין פאלאר רעכט מיט מיר הט גטון ונעגן מייער ברוד
[illegible] יוסף דען פאלאר הט מיך אי ניט גטון נעגן פאטר קיפט נו דעמאדיגט
[illegible] מוז גוטמיג ווי דו לינג מוז הט מיי טעלן איקן נו מייערם
[illegible] פאטר מוז נו מיט גוגט מיין ביו טיר הט מן גענטן פר נוקט
מיי יוסף · דא וגט יהודה דו פייטר פוסקם כרעטט מיטאי ן
[illegible] מערן מיטאר ווי איך מיך מייטאיט מייער גלן זוי מן פייטר פר
ברענן דא ענפרט מיט יוסף מוז וגט פר ווטר דם פייטר
פון דיינר סמר תאר מיי דו הט דר סלמגדי ני זין דם פר
לעכט דם פייטר פון מכם דא וגט יהודה וזו ווטר מיי הם י
לעכט וזען איך ווער מב טאן מין המר פון איין וייב וזו ווטר
איך דר פי ואיט מיכ ב ט גלגאדי דא ענפרט יוסף מוז מי
מייער גבריך מוט מיר פלעגט נו טאן · מיי ווט מיר המבט
גטאן מן מייערבריידר מוט מיר הט פר קיפט מוז מיר הט
מין גדונקט זיין העאר מין כלוט מוז הט עם גבר מכט מייער
פאטר מוט וזלן מוט מיר הבט טון ומען מיין כיו טיר הט מין
גענטן · מוז נין מי זיין כלוט מין זייכ העאר מוז מוט עי
העדט יהודה דיי ריי זוי ווטר ער ווי מרבריאט זיין למרן
מוז ווטר ברענן מן מיכ ווטר מוט ווטר איך יעלבינד שטמט פר
מיכ מיין סטיין דר ווגט פיר הונדרט פפונד זוי מרגריאט
דר למרן פון יהודה ער נמכ דיין סטיין איט זיין מייער הם
מוז מוט מיין מוער מין מיך ווטר מוז ווטר דעם ווגט יוסף דיי
סטיין נופטוט פון דר קרמפט יהודה מוז נמך יוסף דיי
ווערקן פון יהודה מוז ווטר דיך ווער פעדלטן נייטרט ער
ווטר גבינטן זו אנסה דר טעט איט מיין מנדרן סטיין מך מוז
מוט ווי יהודה הט גטמך מ ווגט יהודה ניט ומגט דם המם
פון מיינם אלרי מי דען דר אמן מוז מוי דען גפוטלט מאוי
פאטר זיין זייל ער ומלכם הבט קעגן טאן · דא ומגט יוסף
ער ווטר אייגט מיר דען מוט זו מיך מליגט מי די סטערקי
איר זיינן מך סטמרק מוז ווטרוק טוסטו דיך דען מוז בריאן
מיכר מוגם · ער וגט יהודה ווידר זו יוסף גיב מך מוז
איט מוגרן בריידר מוז מר זיי ווטר ומגט דעהייטיגן סמך דיין
גלן זר דא ענפרט יוסף מוז ומגט גיט הין מוז ומגט
מייערם פמטר מין ביו טיר הט מין גענטן מוט ווי מיר
גזגט הט מוך מ ייער בריידר יוסף מוז קערט זיך יהודה ג
פפתלי זיין בריידר מוז ווטר ומגט זו מיכ מי דיך מוז זוך
הין מוז זיל מלי די אמרק בלעך מין אלר ם מוז קוכם ווידר
יוסף ווטר איכם · דא וגט זו מיכ מאטיו זמי דיר דם ניט
זיין זוי מין גרוס אנפטיגו פפונד זוי מרגריאט גלן זוך בערג
מוז ווי מין גרוס אנפטיגו פסייט נעא מוז מין זוי מוט ווטר
מוך גמלן אלרים מוז ווי טיטן מוט ווטם דרין מי · מוז

[illegible] אין ברידר איט מוגדר רידטן פֿאר
איינטן מוֹם הסך ניט קענט פֿאר טעטין די ספרך
מוֹ'ער זאגט איך פֿערלטן זער פֿאר די ריד איין ברידר
[illegible] מעלטן זי פֿאר וויסטן אוֹיגרים: דא זאגט ער בפֿעלן איין
אנטה ניט קוֹמט מוֹ'טוֹיב איר מוֹיך אמן[illegible]גלן אוֹיגרים
מוֹ די סטרקי העלדן מוֹ' זאל זיא מלי העלפֿן אוֹיך
גלייך זו פֿפֿערד מוֹ' פֿוס זו מוֹ' מלרלייט קויכן מוֹ'
טרוֹאטיט מוֹ גיק אנטה מוֹ' טעט מלן • מוֹ' נפֿתלי זאגט
מן גמגן מוֹם מן יהודה הט גהיים מוֹ' נפֿתלי זאגט מוֹ
גרוֹיס ניט יך זיין פֿיטן מלן ער קוֹמט זו פֿלמלי מיין לייכטר הירס
ער קוֹמט לויפֿ מיטר די ערן דטקמרן מוֹ' זי ברעלן ניט •
ער גיק מוֹ' ניט די אמרקן מן אוֹיגרים • מוֹ' ער גפֿמנד
מוֹם זיא מירי נוֹטלך ווערן ער קמם כלד ווידר מוֹ' זמגט
פֿם יהודה • דא זמגט יהודה זו זייני ברידר מוֹיט מיך מוֹ'
גידט מ יצרי סוֹערדר מוֹ' איר וואלן קוֹמן מוֹ' וואלן טוֹמן
אוֹיגרים מוֹ' וואלן מלם טיטן מוֹ' וואלן ניט מיטר זאמן פֿון זיא
מיין מיטר בלייבוג דא זמגט יהודה מיך ווי דריין אמרק
איט מיינר קרפֿפֿן פֿר וויסטן מוֹ' מיר מידרר מיין
מוֹ' עם וואר מלם יהודה מוֹ רידט מוֹ'ן די אוֹיגרים קמאן
מוֹ' מלי די ם ערקן העלדן קמאן איט מלרלייט קויכן מוֹ'
טרוֹאטיט מוֹ' איט גרוֹסט גרטייט מוֹ' עם וואר מיר זאל
פֿלך הונדרט זו פֿפֿערד מוֹ' לעהן טויזנט זו פֿוס • מוֹ' פֿיר
הונדרט סטרקי העלדן די דא פֿפֿלגן זו סטרייטן מוֹנדר
סטרקי מדר סוֹערד נאר א ט מידר סטרק איט מירי העלדן
פֿיט מדר סוֹערד נאר א ט מידר סטרק איט מירי העלדן
גרייט מוֹ' זי קמאן מלי דיי מאן גרוֹסט סטרוֹאטן מוֹ' איט
גרייט מוֹ' וואלן מלי מוֹם רינגלן די קינדר יעקֹב מוֹ' וואלן
זי מרערקן מיר סטים וואר מוֹ גרוֹס מלי יך ער זאר זאלט
גספֿמלטן הבן פֿון מירם גרוֹסן גרייט מוֹ' עם וואר מלם
זי וועה די קינדר יעקֹב די דמיגן סמרן דא וואלן זי יך
פֿערלטן פֿר מדי לייבר מוֹ' יוסף הט עם דרוֹם גטמן מוֹם
וואלן מלם ער הט וואלן מגסט אמלן די קינדר יעקֹב מלי זיא
אלן מר זמן פֿון מים • מוֹ' ער זאך יהודה מיין טייל וואלן
זאר ערמרקן מוֹ' גט זו וואלן זיא מיר מייך פֿערלטן
מוֹ' די גאנר גוט מוֹ' איט מוֹנט • ער זאך יהודה דם מלי דיט
אמן פֿון אוֹיגרים וואלן זי מוֹם רינגלן דורך די בוֹט פֿון יוסף
נייטרט יוסף הט זי מבר גבוֹטן זי וואלן גוואלטיג זיין לן קיין
גיט מן זו דירן • מוֹ' ער זאר מיין יהודה מוֹ' זאר מוֹ זיא
זין סוֹערד מוֹ' זאר מיין גרוֹסן סרייט טון גאר זער
מוֹ' טלק איט זיין סוֹערד מוֹ' טעט מיין סברוֹנג מוֹ' אפֿרט
זו סריימן מוֹיך די אמן מוֹ' מלם ער מוֹ טוט דא וואלפֿט גוט
ב"ה דען מנגסט פֿון יהודה מוֹיך מלי די סטרקי העלדן מוֹ'
דען גרוֹסטן גסריייט • פֿר מנגסט פֿמלן זי מבר מגדר מוֹ'

ויאמר וגו יוסף לו יהודה פר ויאמר די ויאמרהייט טוט מיר רידן
מוז רעלט פערטיג מיט מן מייער אונט מוזיק מלי מייער
סטערק ווי איר הייט הבן נעהאן · מוז הס״דר מן מייך
בגערט ומ אערן מייך מייך בעטטונג נייטרט פר ואמר ומ
דו איר וואלט טוטט אער איט איר סטרייטן מיבר דיין
ברודר אין ווייס דיין מרדי ברודר מלם נמך קיינר קיין ואמרט
זייט אונן ווי איר גרעטט הס מלם דו מליין · דא מנטואמרט
יהודה לו יוסף פר ואמר דו ומלסט ווייס מלם מיך הב דעו
יונגן מוי גבמרקט מוז הב איין פאטר פר ספרמלן מין דעו
יונגן ווידר לו סטעלן מוז ווען מיך מין ניט ווידר בערונג
ומלט מיך מל איין טג מיין גבראכט זי ן לו מין דרוק טוט מיך
אער ריידן מלם מל איין בריידר ווייל מיך זיך מל דו מין ניט
ווילסט מוז לאון פמלגן · מ זאר לאז איך ועליקייט גפינדן
מין רייני מיגן מוז סיק מין לאז מין גין איט ווין בריידר מוז
מיך ווייל מן סטאט ווינר כלי בן דיר לו דינן מין מלם וואס דו
ווערסט בקערן ומדו איך ווערסט הין סיקן ווי איך מיך גין לו
דיר איט אויני סטערק · סיק איך לו מייסק סטרקן קינינ
דר ווידר דיין רמט ווידר סטעטגט דא ומלסטו ואהואמ מיך
מיך טון ווי מואלטן ער טון פוס קעלט מוז רייטר הט פיל
מוז סטערק וזה ווי איך זי מי ער סלמן מוז ווי ברענגן לו
דיר מיר קינינ הויבט פר דיך · דו וויסט וואל מוז המטט
יוה מך גהערט מלם מואר עלטר פמשר מברהם איט ווינק
קעלט מליעזר זי בייזי הבן גסלמן מל די קינינן פון עילם
איט מלי מירן הייר טמרן מין מייגר נמלט מוז ניט מיינן מיבר
למן בלייבן מוז דמן מן מיי מוזם די סטערק נור עהר
גיגעבן ואמרן בין מן מיבינ · דא מפרט יוסף מוז זמגט די
ויאמרהייט טוט מיר דיין · מוז מן מי ער אונט מיי קיין ליגן ·
דעו עם מיי מוזם סון גקומדט ואמרן מלם די עבריים פיל
סטערק הבן מוז הס״דער בגערט ווער מן זי מוז ווער
ווערט קענן בסטיין פר מיין · נייטרט איט דיוק ווי מיך מייך
מייערן ברודר איט מייך למן גין ומן מיר ווערט איר ברענגן
ויין ברודר פון ויייר אוטר מלם מיר גזמגט הט ער ויי פון
מייך נמך אורים קומן ומן מיר ווידר ברענגן ווערט ואל
מיך מן מן דעו פולק נעמן · ווי קיינר פון מייך מיי פר מין
בערג ואמרן בייט מייערם פאטרן מוז ומדר ווערט קומן
ו איר וזה ווי איך דיין פמלגן למן ווי איר פר מין ויי בערג
גוואמרן · דא ער גריאט דר ואמרן פון יהודה מיבר יוסף דא
ער ומלכיס ריידט מוז ויי מוגן בלוט ריין פר ואמרן
מוז נמגט ן ויי בריידר דר בגערט איך איט נמלן אורים מין
טוט הייט ן ברענגן · דא ואמר מואמן יוסף יגן פר ואמר
איר הבן ריידר דמך מין מלפמנן גיוגט מלי איר ניט ווין ומו
פר הין מיי קומן מוב ער נעכט מיר טוט מוז מי ומרזק
ומל איין הערר דעו ומלכי ומלכיריין מלי ומך יוסף דו מנגיעלט

מיכדש ערפֿרייאן דר נאך גינגן זי ווידר אהיים
א גין צו אירן פֿאטר אין לנד כנען אונ׳ אירם
ויין דש גאב אינן יוסף אויך רייט ווגן פֿון פרעה
אונ׳ זיין איז געבן זיין ריש וואגן וואו ער זעלבש
גרטן ווער אם צווייטגשט דא ער צום קיניג ערוויילט
ווארן אלז זיין פֿאטר זאלט דרויף נאך אלדים קומן · ער
שיקט אך יוסף צו אלי זייני ברידר קינדר קליידר וואס פֿיל אלש
זי ווין אונ׳ אירם הנדרט שטיק זילבר · אונ׳ זייני ברידר
ווייבר שיקט ער אלי קליידר פֿון דם קיניגש ווייבר אונ׳ פֿיל
מר · דיא גיוואצרן אש די ווייבר ברויכן אונ׳ ער גאב אירם
ברודר צעהן אן די אויט אינן ווזלטן נאך כנען גין אונ׳ דינן
אונ׳ הצלפֿן אויט דעם אייניג: אלש זי קאמטן פֿארט קואן זייט
אירן קינדר נאך אלדים פֿר שיקט אך יוסף דורך הנר בניאן
זיין קינדר צעהן קליידר אירם איין קלייד · נאך איין אלש די
אנדרן קינדר אונ׳ אירם פֿופֿציג שטיק זילבר אונ׳ צעהן רייש
וועגן פֿון פרעה אונ׳ זיין פֿאטר שיקט ער צעהן אייזל די טרגן
פֿין דען אלר בעסטן זאכן פֿון אלדים צעהן איזלים די טראגן
קארן אונ׳ ברויט אונ׳ אלירליא שפייז צו ווייגס פֿאטר אונ׳
איני ביימאיך האבינטי לייטן צערונג אויף די וועג · אונ׳ ער
שיקט אך יוסף זיין שוועסטר דינה פֿון גאלד אונ׳ זילבר אונ׳
אירליא גוועדן ווי דם קיניגש ווייבר ברויכן · אך די ווייבר
פֿון בניאן שיקט ער אך קליידר פֿון די ווייבר פֿון פרעה אונ׳
ער גאב אלי זייני ברידר אונ׳ צו אירי ווייבר פֿון אלר ליי גוטן
אירל גשטיין איז קיין גלושטיקייט גוועזט אלש יוסף ניט זאלש
גשיקט הבן אונ׳ דר פֿארט שיק זיין ברידר איט בניאן
אונ׳ יוסף ווארט צלברט זי ביז · שורעןגלן וועג ביז די גארקן
אלדים איין ענד הבן · אונ׳ ווער זי בפֿעלן זי זאלן אונטר
וועגן ניט איט אנגדר צאנקן איבר זיין פֿר קויפֿן · דען הט״י
הט עש אזו זיבן ווען אום וולן פֿיל אענגשן פֿון דען הונגר צו
ער זהאסן אונ׳ ער נערן דען עז ווארן נאך פֿינף יאר הונגר
זיין אונ׳ ער ווער אינן גבאטן ווען איר ווערט קואן אים לנד
כנען זאלט איר ניט קואן מורבוילונג פֿר איין פֿאטר די זאך
לו זגן אאבט עש זוויא איר אייער קלוגהייט ווערט לערנן ·
אונ׳ ער פֿולעגט יוסף צו בפֿעלן זייני ברידר אונ׳ קערט ווידר
צאך אלדים אונ׳ די קינדר יעקב קערטן ווידר אהיים צום לנד
כנען צו אירם פֿאטר איט גוטן אונ׳ פֿרייאן הערצן · אונ׳ זי
קאאן ביז אן די גארקן פֿון כנען דא זאגט איינר צום אנדרן
זו דא זאלן איר עש נון אאכן איט אונרם פֿאטר רצן׳איר זאג
מורבוילונג צו אין קואן די זאכן אצבט ער זער ערשרעקן
אונ׳ ווערט אונש גאר ניט גלויבן. אונ׳ ניט וואלן צו הערן ·
אונ׳ זי גינגן ביז זי קאאן גאהינט צו איר הייזר ·· דא קאם
אנטקיגן סרח די טאכטר אשר אונ׳ די זאגט ווער קלוג אונ׳ זי

וואונטש אויך דר האגרפֿ צו שלאגן · אז רופֿטן זי צו אירן אונ׳
זי קאם צו אינן אונ׳ זי ווארן זי קומן אונ׳ גאבן איר איין האגרפֿ
דש זי זאל קואן פֿר יעקב אונ׳ אזו אויך דר האגרפֿ שלאגן
אונ׳ זאל אזו אונ׳ אזו רידן אונ׳ די גביטן איר דש זי זאל גשווינד
פֿר הער גין צו אירם הויז אונ׳ זי נאם די האגרפֿ אונ׳ אייל
אונ׳ זעצט זיך פֿר יעקב אונ׳ שלוג אויך דר האגרפֿ אונ׳ זינגט
זאא דרין איט אירי נימי ווארטן צו זאגן · איין אונקיל יוסף דר
לעבט אונ׳ געוועלטיגט איבר דש גנץ לנד אלדים אונ׳ איז ניט
גשטארבן · אונ׳ זי ווער איברן צו שלאגן אונ׳ זינגן דיזי רידן
אונ׳ יעקב ווער איר צו הערן אונ׳ ווער אים וואול גפֿאלן אונ׳
הערט נאך אין צו ווידא זי זאא צוויא אדר דרייא אאל אזו רידט
זאא קאם איין פֿריידיג הערץ צו יעקב דארך איר זיש גזאנג
אונ׳ רואט אויך אין איין גייסט פֿון גאט ב״ה אונ׳ ווער וויסן
דש אלש זי גרעט הט ווארהאפֿטיגן רידן ווארן זאא בענסיט
יעקב סרח וואיל דז זי וואר רידן פֿר אין · אונ׳ ווער זגן צו איר
איין טאכטר עש זאל אן דיר קיין טויט גוועלטיגן אביג דען
דו האסט ווידר אאכן לעבן איין גאיסט ניידרט ריד אין פֿר
איר אלש וויא דו גרעט האסט דען דו האסט איך ערפֿרייאט
איט דיין רידן אונ׳ זי ווער אערן אונ׳ קלעאפרן אלש די ריד
אונ׳ יעקב ווער צו הערן אונ׳ ווער אין גאר זיט איר רידן אונ׳
ווער זיך זער פֿרייאן · אלז קאם אין דר גייסט פֿון גאט ב״ה
דא ער נאך אזו איט איר רידט דא קואן זייני זין איט קוטסן
אונ׳ רייט וועגן אונ׳ אין קיניגליכן קליידר אונ׳ פֿיל קנעכטן
לויפֿן פֿר אנן הער · דא ווער יעקב אויך שטין צו קיגן זי אונ׳
זאך זייני קינדר ווארן בקלייד אין די קיניגליכן קליידר אונ׳ אלש
וואש זי יוסף הט געבן אונ׳ זי זגטן צו אים זייא ריר דש באטן
ברויט גזאגט דש אונזר ברודר יוסף לעבט אונ׳ געוועלטיגט
אין גאנצן לנד אלדים אונ׳ ער הט אלש צו אונש גרעט וואש
איר צו דיר גזאגט הבן אונ׳ ער הערט יעקב אלי דירן זיני
קינדר אונ׳ זיין הערץ ווער אויז גלויבן פֿון צו גלויבן אינן ביז
דש ער זאך אלש וואז אינן יוסף הט איט געבן אונ׳ אלש וואש
ער גשיקט הט אונ׳ זי אלכטן אלש אויך אונ׳ אייז אין אלז וואז
יוסף גשיקט הט אונ׳ ווארן אירם געבן וואש אים גשיקט
הט יוסף · אלזו וואוסט נון יעקב אלש זי אים ווארהאפֿטיג
גירעט האטן אונ׳ ער ווער זיך גאר זער פֿרייאן אויף זיין זון
יוסף · אלזו זאגט ער איך הב גנוג אלש יוסף זיין זון נאך
לעבט איך וויל גין זעהן אין אי איך שטערב · דא
ווארן זיין קינדר אים קינדיגן אלש וואש אינן געשעהן ווער ·
אונ׳ ער זאגט איך וויל גין נידרן נאך אלדים צו זעהן איין זון
יוסף אונ׳ זייני קינדר · אונ׳ ער שטונד אויף יעקב אונ׳
קליידט אן די קלייד גנ אלש אים יוסף גשיקט הט · אונ׳
שטעט אויף די הויב אויף זין הויבט אלש אים יוסף גשיקט ·

חט • נאך דעם מ"ם ער ערשט הט גבמדן מוז"ן איך מב
סניידן זמן ו' יני המר • מוז"י ו' זמרן מלי מו קיידן מלי ריט
אמן דם הויז גיינר יעקב מוז' מיר וייבר די קיידר דיזן
יוסף גשיקט הט • מוז"י ופרזיך ער פרייטן מן יוסף דם
ער נאך לעבט מוז' גוועלטיגט מיבר דם גנוי לנר אלריס •
מוז"י ו' זמרן מ"ם דם הערן מלי מין ז"ר דם לנר כינגן מוז'
זי קומן מוז' וזמרן זיך פרייטן אים יעקב מוז' פר אמכט מיין
סעזרה ו' מין דרי מ"ם טג לאנג מוז"י עם מוז"טרינקן מוז'
עם פרייטן זיך איט יעקב מלי די קינדן פון כנען מוז' מל די
גרוסי דם לנר רם וגט נאך דיזן יעקב מיך ווילן מוז' יעהן
איין זן מין אלריס מוז' וזי ווירר קערן נאך דען לנר כנען מן
איז הם"י גרעט הט ו' מברהם דען מיך קען • ויט פר לאן
דם לנה אייער ג'יבורט • מוז"י ריר גמט ב"ה ומרלן יעקב
סטיט מיך מוז' נידר נאך אלריס איט דיינם גלזן הויז גייד
מוז' זיך מל דם • מוז' פערכט דיך ניט ו' נידרן נאך אלריס
דען פון נרסון פמלק ווילן מיך די רם לאן ווערן • דם גרמכט
יעקב מיך ווילן מוז' ועהן סיב ומל נאך איין זן פרוס מיז
מוז' גמטם פמלכט מין זיין הערלן הט זוישן מלי די אלריס
רם וגט הם"י ו' יעקב פערכט דיך ליקט פר דיין זן דעזער
מיז גמלן פרוס איט גלקייט ו' ריקאיר מלם ווית דיר יעלבר
ומל גיפמלט רם ער פריימט דיך יעקב נמר אעלטיג ער
מוזך זיין זן מן דר יעלביג ניט גביטט יעקב ו' זייני קינדר
מוז' זיין גלן הויז גייד מלם ו' זמלט איט מין גן נאך אלריס
ווית מיט הס"י גהייסן הט מלו סטונר מוזך יעקב מוז' זיני
קינדר מוז' זיין גמלן הויז גייד מוז' ו' גינגן מוז פון לנר
כנען פון בתר סבע איט פריידן מוז' גוטם הערן מוז' גינ
נאך אלריס • מוז"ויט זי זן נהמט מלאלריס קומן רם סיקט
יעקב יהודה פר מיט הער ו' יוסף רם ער מין ומלט ויין
ומו ער זמל הין ניהן מן אלריס • מוז' ער טעט מוזיהודה
מוז' ער לויפט מוז' גינג ו' יוסף מוז"י טעטן ו' מיט מין
סטמט מן לנר גשלן יעקב מוז' ו' ויינם גמלן הויז גייד
מוז' רם דר יהודה נן ווירר קערט ו' ויין פמטר מוזך דעם
וועג מוז' ומר יוסף ועבטם ויין ויי וומן שפמלן מוז' ריסטן
מוז' ער ומר מין זמלן מלי ויי סטמרקן העלדן מוז' מלי
ויני קינדלמן מוז' מלי די הערן פון אלריס ו' מין ו' קינן ויין
פמטר יעקב • מוז' ער זיו מוז טרייטן יוסף מין גלן אלריס
ווער ניט זוערט מוז גין ו' קינן יעקב דר ומל גטיט ווערן •
מוז' עם ומר מק אמרן דם גינג מיט יוסף איט גלן אלריס
מין גרוס אעלטיג היער מוז' סטמרק מוז' ומרן מלי בקייר
מן ליין מוז' פורט ומל מוזך גמדרי מוז' ולברני ניר וגינג מוז'
מלי מיר ומבלן מן • מוז"י ו' גינג מלי סוי ו' קינן יעקב איט

ווּ • איין פֿאטער מוֹ׳ בריידר זײַן קוּמען איז מוֹ׳ דעם מיריגן
מוֹ׳ זי זייגן זוּ זײַן לאנד גושן • מוֹ׳ ער נאמ פון זיין בריידר
רימובן מוֹ׳ יסכֿר מוֹ׳ זבולון מוֹ׳ בניימן • אייני בריידר מוֹ׳ איין
פרעה זיצ זאמר יוסף זו פרעה זאגן • אייני בריידר מוֹ׳ איין
פֿאטערס גמוֹן הוּן זייגר איז מוֹ׳ דעם מיריגן איז רויבר
מוֹ׳ טאל אי מוֹ׳ מלם וואם זי גהאם הבן זיין זי קוּמען זו איר
פון לאנד כנען דען עם זי גאר טויער דר הונגר מין לאנד מוֹ׳
זי וואלן דא וואונן מין לאנד אלריס • מוֹ׳ וגט פרעה זו יוסף מין
בעסטן פון לאנד יגפֿן זײַן פֿאטער מוֹ׳ דייני בריידר פֿר איר
קיין גוטס פון זי מוֹ׳ זיכ מיזן אלי דם בעסט מ מ מיזן לאנד
מיז זו בקוּמען • דם עכֿערט יוסף זו זאגן מיך הב זי מין דם
לאנד גושן גפֿירם דען זי הבן פֿיי פֿאל זו זיין דיום וזיין זיי
דאטרט וואונן מלם זי וואלטן מירי טאל זיידן וזענן די אלריס
ניט זאלן וזיצן • דא זאמר וגן פרעה זו יוסף מלם וואם דיין
בריידר פון דיר בקומען ד טאם מיזן מוֹ׳ דא וואונן זי זיידר פון
פרעה איז גוטס פֿריידן מוֹ׳ זיצן בראכט יוסף זיין
פֿאטער א פֿר פרעה וזא זאמר איך יעקב בוקן זו פרעה מוֹ׳
פרעה וזאמר איז מיך דיידן מוֹ׳ יעקב בעטט פרעה מוֹ׳
פרעה וזאמר איז מיך דיידן מוֹ׳ יעקב בעטט פרעה מוֹ׳
ער גיבֿ וזידר פון מין הרוּיז • מין דר זעלבֿיגר ניט וילטן
יעקב מוֹ׳ מלי זיין ק נדר מוֹ׳ זיין גאנץ היז גויר מיך לאנד
גושן מין אנדרן יאר דם זעלבֿיג וזאר דם דרייסיגסטי מוֹ׳
הונדרט יאר לוֹ׳ זיכ דם ספייטי יוסף זיין
פֿאטער מוֹ׳ זיין בר דר מוֹ׳ זיין גאנץ פֿאטרס היז גויר איז
זיין בריידר איז מלוֹ׳ מירם קליין גויזי איז בדויט מלי גושן
מלי די ניט דם הונגרם וזאר מיזן לאנד ניקט מכ גאנגן פרר
אמגלן • מוֹ׳ ער נאכ זו מיזן יוסף דם בעסטי פון לאנד
וזאר מוֹ׳ זי וזאלן עסן די קינדר דם בעסטי פון לאנד מלי
לעב טג פון יוסף מוֹ׳ קליידר פון זיין זיידן מוֹ׳ זיידן זיין מלם
וזאם זי בראכטן וזאר מיזן יוסף יצרלך גבבן • מוֹ׳ זי זילטן
מלי דא יצרלך וזידר מיניגן אמגיגן מלי די לעבי טאג יוסף
מיר בראכט • מוֹ׳ יעקב וזאר מלי זייט עסן בייט יוסף מן
זיין טאפֿיל מוֹ׳ זי וזאלן ניט מכ גיקערט יעקב איז זיין
פוּטים יוסף זי המטן מלי מייער טאפֿיל גשטן מלי טג
מוֹ׳ נאכֿט וזידר וזאם זי נאך איז מ די קינדר מיז מיר הי זיר
עסן • מוֹ׳ גאלן אלריס די וזאלן עסן מיר הי זיר בראכט מוֹ׳ זי
הויף המלטונג פון יוסף אלי די ניט דם הונגר רען די אלריס
המטן מל דם מיריגי מן יוסף פֿר קויפֿט וזענן הונגר • מוֹ׳
קויפֿט יוסף דם גלן לאנד אלריס מיר זיטר מוֹ׳ פעלדר מלי
וזאם זי המטן מוֹ׳ בראכט דם מיזן יוסף מכ גקויפֿט הט זו
פרעה מוֹ׳ סטייט יוסף דם גלן לאנד אלריס איז בדויט די
גלי ניט פון דעם הונגר • מוֹ׳ ער וזאר מוֹ׳ זי וזאלן עסן פֿר קאזן
מלם די זעדר מוֹ׳ בייט מן קויפֿטן מוֹ׳ הט יוסף זיפר מוֹ׳

ז

גלוֹ׳ גאר אפֿטיג פון זיין וזידר די מיזן גסטיין מוֹ׳ גאר
וזידרין קליידר מוֹ׳ מלם וזאם זיי זו בראכטן דם המט קיין
גלוֹ׳ גהאם דא בראכטן זי דם זילבר מוֹ׳ גאלר בייזי ניקט
אצר הבן • מוֹ׳ ער נאמ יוסף פון מלן זילבר מוֹ׳ גאלר זוייש
מוֹ׳ איבנליג זעטער מוֹ׳ טייליס מוֹ׳ פֿר כאנדט עי מוֹ׳
פֿיר סייז מוֹ׳ אך פון מיזן גסטיין מוֹ׳ ער גינג יוסף מוֹ׳ גאב
מ זין טייל מיזר וויסטמיט בייא דען אצר מוֹ׳ מין טייל בייא
דען כאך פרת מוֹ׳ זוייא הט ער פֿר בראכן מין דער
איסטמיט קינן מרי וזפרם • מוֹ׳ יוסף נאמ דם מיבריגי גאלר
מוֹ׳ זילבר מוֹ׳ גאב עם זיין בריידר מוֹ׳ זיין גאנץ פאטרס
הויז גיזונד מוֹ׳ מלי מיר וזילבר מוֹ׳ דם מיבריג בראכט ער
זור הויף המלטונג זוא פון מלם זו מגינג לעטצר גאלר מוֹ׳
זילבר מוֹ׳ פרעה נאמ עם מוֹ׳ ט טם מין זייני כהעלטנם
מוֹ׳ עם וזאר פוּלבֿר די הונגר יא פון גנן לאנד מוֹ׳ זי וזאר
וזידר מן היכן זו זיהן מוֹ׳ סיזיין דם גנלי לאנד מוֹ׳ זי וזאר
וזידר פינדן יצרלך וזיא זו פֿאל וזידר גוזיגן עם הטניקט
גאמגלט מוֹ׳ יוסף זיצט מין אלריס יצרלך מוֹ׳ עם וזאר די
גנלי לאנד מוֹ׳ טטר מוֹ׳ זיין רמט מוֹ׳ זיין פֿאטר מוֹ׳
מלי זייני בריידר מוֹ׳ מלי מירי קינדר וזאר וזילן מין לאנד
מוֹ׳ וזאר בגרייפֿן מן מיר • מוֹ׳ יעקב וזאר מן מלט מוֹ׳
וזאר קוּמן מין זיין פֿלטן טאגן מוֹ׳ די זוי ז פון יוסף אנה
מוֹ׳ מפֿרים די וזאר פֿטטיג זילן איז די קינדר פון יעקב
זו לערען דען וזעג פון גאטם דינסט מוֹ׳ זיין לערנג מוֹ׳ זיי
זמען יעקב איז זיין מין לאנד אלריס מוֹ׳ מיך גושן מוֹ׳ זי
וזאר בגרייפֿן מן מיר מוֹ׳ זי וזאר זיך פרוכטבאר מוֹ׳

וזאר זיך יצר אצרן •

איין די אעסיס פון ויגש וזילן פון יהודה מב יזהן
וזיא דער יהודה זיין חיות החט וזאלן דרמן וזצן
וויל ער ערב מיז גושען בייא זיינם פֿאטר יעקב פֿר כניאן
וזידר מיך זו פֿן פֿטצלן מדר ער וזעלט מ מ חרם זיין • מוֹ
גהערט מיט זילבר זו טהן דער עם זי פֿר ספרעכֿט בייא חרם
זו המלט וזאלן דער יהודה וזאם מוֹ׳ מיר זיין חיות דרמן וזצן •
דען דער ניט המלט וזאם ער פֿר ספרעכֿט בייא חרם דר
הט מיבריג קיין אכוהה מוֹ׳ יעקב • דער אדרם
וזצט מלם יהודה זיין ב ין מ כֿלן די וזארן מלם זיך הין מוֹ׳
הער וזארן כי דם אסה רבינו הט תלה מוֹ׳ מין גטאן
וזיא וזאלן ער דען חרם ניט גבראכן הט דען ער הט
בניאן וזידר גסטעלט זו יעקב • דער תירון מיי זיין
יהודה הט בייא חרם עפֿיגט כר זיך גוזאן וזאם מלי ניט
מיי גלגן גוזאן וזען מיך יוסף הצט בניאן ניט געבן וזא
הצט ער זיין חיות דרמן גוזאצט • מוֹ׳ וזא ער וזער
גוזאצט בייא חרם מיכר זיך גוזאן זי מין זיין

גוזאצט

גומלט ניט סשיט דרוס הט ער קיין רוס ניט גהט ביז אטה רכינו מיר קומן מוי הט תצלה אויך מין גטון דס אך מן ווס יין גבייט ווידר מין רוס סטיל ליגן בליבן מין מרון דען מן הט זיין גבייט מוי מלי די נבייט פון די טלטים איט מין דר אדבר גטרמגן · דמרן זאל מן אב יעהן ווס מיין חרס אויך איך הט מלם אן ניט זאל גרינג מכטן ווען מייער סון ווייט עס טוט מיך מויל דיום עולם ניקם · ווס מיט מיטל כר פר גילרט דר עובר חרס מיד דס יין נשה גוים מיבינ קיין רוס הט מויך מין פון יפער ועלט אן ועהי מלי דס פיהודה ווס ווזל ער ס פון כעסטן ווענן גטמן הט מוי הט מין ווידר גסטעלט נמך דעמכט ווייל ער מיין חרס מויך איך נמס דס ער דמך קמכט ניט איט ווייכ ווילן פר ברענגן ווס הט ער דמך ווס פיל סולר אוון הכן מלם ער ווס למג הט קיין רוס קענן הבן · מיי מבר ון פרמגן ווס זאל יהודה ווס עפיי טון · מדר ווס המט איך יעקב דס מן ניט גסטטהן מוי הט כניאן איט יהודה דס מיין זיין ון גסטיקט ווזרוס הט ער ניט גדלכט מלם יהודה דס מיין נמך מויל איך נעמאט די מן זיין מילן ניט פריוס סטיט ווייל עס מין מנדרן הנר סטיט לו פר הינרן דר תירון מיי יעקב הט גידמלכט ער אוו דמך כניאן איט סיקן דעון ווס דמרפטן אונדר כניאניט נמך אנרים קומן · ווס דמלכט ער מל ליט מיי ווס פיל בעטר ווייל איך יהודה ווס המרט פר ביעד פר כניאי ווייל יעקב לו פמר עפיי יהודה מין חסר הט נהמט מוי מפער יהודה הט איך דרוס ווס פר בונדן מלם פר פיל ליכט נספירט נהמט מן יעקב מלו ער מין עפיי מין חסר הט יעקב נמך דמך מלם מיך נמט כ״ה מוו נרוח לו סיקט · ווס ומר ער מלם ווילינ איך מן נאמן ווס דמלכט ער ווחם נמט כ״ה ווזל הבן דט ווס דמך נסטהן · דמ זאל מן פון ערבוונען מיינק נרוח קומן מלם מן זאל איך ווילינ ער נבבן דען פר נמט קמן דמך קיינר עטטוויפן מוי מפלם קומט מיינק עפיי ון מלו ער מייגט עט ווער מיינרוסי נרה מוי מי ערסט מין טובה מוי דרוס סיקט עס הקב״ה מוו · דעהם״י ווזל הבן מלם די טבט זאל מוס יין מיער קיין גוטי טובה זאל הבן דען ער ווו איך ערסט ביו גינטן מוי מין זאלי טובה די ערסט ביו דס פמר מי נסטהן דס מי מיין דעלטי בסטענדיגי טובה ווס דס מי נסטהן מוי ווערט מלם יוסף ווידר מוס פירט פר ערסט ווערט עס פונקטט כ״ה מלם יעקב ווזלט דס ניט מיער נוומר ווערן · ביו יוסף ערסט אס פיל יאר פון מיט ווזס מיער נוומר ווערן · לוייט מוי לומנוג יתר ווייל יעקב מך אוך אן פון יצחק ווערן נבליבן · מוי פמטר מוי אוטר ניט הט אברב בוצען · ווס ווזל יצחק מן יעקבסטן נסיקט הם ון ני נמך חרן · ווס הט ער נמר ווען בליבן ומן ביו ער ווייב מוי קינדר הט · דען דס הט ער ווייבר מוי קינדר נהמט ווזל ווידר במת ווזל יעקב מלייט ון ערסט דען עס הט אער כעפרט מון יעקב מלייט ון ערסטמן · ווענן די ברכות

ווענן ער מן מבר קינדר הט ווזל העלפט דמך ניט מלי ער מ ש ערסטמנט דרוס מך ומנט דר נמך יעקב (מן יבח והכי מם עלבים) דען ווייל ער זמך דס ער מים מטקינן קמם ניט פיר הונדרט מן זנט ער פיל לייכט הט ער מים ון · מוס ש ער שמען ווער מן יעקב זעבינ מאל מהיים גלייגן ווס המט זיין אוטר נמך גלעבט · ווס ווער פלייכט ניקם דרמן גלעגן גוועטט דר נמך מי יעקב ווייטר גבליבן פון ווענן געלט ז זאלן מוזיל מי זיין אוטר גסטמרבן דס הט ער פר פול ווידר דילוי ת מוי לומנוג יתר אוך יוסף מטבערי מלם ער ניט קענן גוומר חמרן ווזס יוסף מי הין קומן · יוסף הפט דרוס זיין בריבר מוזס אילר גוענן מלם ער ומלט ווענן מוב ז מיר חיות דרמן זעלן · דמ מן קוכט ער זעהן מוב ז חרטה העטן מלם ז מינן פר קיפט המטן ע עפיי דס איט מין כפרה מויל דס ז מים מוז גטמן · מוי דעי מעטה זערגעמר מויך ביים מלי דעמ בים מרד גטוס דענין לייטן ון הנדן מי קומן מז מלי ליט גלייך פרוס כלייבן · ווז זמלן עם מלי מעכט ווזלכן ·

אין דר פרטה זיחי ווערט ע ליגט ווזס יעקב המט זיינן קינדר מירמס וונדרהי ט כפולן ווס ער מין ומל למוגמך דעון לוי כבמן טרמגן מוי ווער מלם מין טרמגן מלן מוי ווזס ז מיני טרמגן ומל · ווזס יעקב מי גסטמרבן ווזס מלי זייני קינדר מוי מיר ווייבר מוי מלי מנרים מום יעקב גקלמגט המטן · ווזס יוסף זיין פמטר יעקב לום בפוסיון · ווזס פרעה לים מוז דסן ווער ניט אוט יוסף לום בגדעבים פון זיין לייטן איט ליהט זמל גטיט ווערדן · ווזו מרוים מלם דיזס אטה ווזר גאלט · פון פיין גמלר איט מירל גסטיין כיעלט ווזס ז זיין גמנען מין מ דר ונוג ווזס ז בבמים מוס המבן גוומרבן ווזס מין קינדן כיעי זיין קומן קלמגן · מוי עסו איט מלי זיין ליט זיין מויך קומן · ווזו עסו ווזר נמנען מום דס גדמב דר ערסת האכלה · מוי נמך פיל אטהר גדוסי חרוסים ווענלי גמר קורן ווייל ג לייכט זין ·

פרשת ויחי

ויחי מוי ער לעבט יעקב מים למר אנרים ויבן לעהן יאר מוזס ווזרן מלי די טעג פון דעם לעבן יעקב אונדרס מוי ויבן מוי ג יאר מין דר זעלבינן לייט ווזר יעקב קרמנק ווזרן מלם רס אאל דס ער דמרפן טט בב · מוי ער ווזר סיקן ווזו ון יוסף רוס מוי ווזו אנרים מוי ער קמם ווזר יעקב ון זיין פמטר · מוי ער זגט יעקב ון יוסף מוי ז ני זיין · ון דמך ווזר סטערבן מוי גמם מייער עלטרן ון ווערט מן מייך ווידר נדענקן ון הזלפן מוי ווערט מייך ווידר קערן נוס זאל מלם הס״י גסוומרן המט ון נעבן מייך מוי מייערי קינדר נמך מייך מוי מינער נמך א ון טו זעלם

קלמן מוז ווייזן מום יעקב • מוז לך מלי די אמן מלי דיא
גקענט הבן יעקב די ווייזן מלי קומן דען זעלביגן טג רמ ויא
נהערט הבן די רמויגי זאך מוז ו ווינט מום עקב מלי דיא
אנרים גיל טעג אך פון זנר כינן ווייז גיל אמן קומן זאך
אנרים מלם זי הערטן פוקטוים יעקב • מוז ווייזט מילנרים
מום יעקב זיבנליג טג מוז זאך דיום וומר גביטן יוסף מוייזי
קענט די טאקטרס ומלטן ווייט פמטר במלטיאן א ט דיא
מר בעסטן מוז ומוז ריכינדיג גוועלן מלו וומרן די טאקטר
יעקב במ סיאן מלו ויא זי יוסף גבמטן הט מוז גלן אנרים
מוז מיר עלטן מוז מלי מין ווילר גאטן די ווייזט מוז קלמן
מום יעקב מוז מל ווין זין מוז מירי קינדר מוז הוי גויד
ומרן וער טרומרן מוז ווייזן מוז קלמן וער מום יעקב
מלי די טעג מוז עז וומר מלם פר מ בר ומרן די טעג דער
ווייזנוג עט וומר מם ענדן פון זיבנליג טג • דמ וגט יוסף ז
פרעה מיך ווז מויך דען ווער מלרייט גוועלן מוז ומוז ריכנדיג
כינן מלו ויא מר איך הט בסומרן מוז ווז ריר ווידר קערן
דמ סיקס פרעה ז יוסף ז זגן גיא מויך מוז בגרמב דיין
פמטר מלו ויא מר ז רעט הט מוז ריך בסומרן הט • מוז
סטוער מויך יוסף מוז מלי ווין בריידר ז זגן מין זנר כינן ז
בגרמבן מירן פמטיר יעקב מום ויא הם גבמטן דמ
גביטם פרעה ליס מוי סרייטן איט היילר סטיפ מן גמלן
אנרים ז ומגן ועלבר ניט ווערט מויך גן איט יוסף מוז ווין
בריידר פון זנר כינן ז בגרמבן יעקב דר זמל גטיט ווערן •
מוז ומרן פר נעמן גלן אנרים דז סטיפ פוקרעה • מוז
ומרן מלי מויך סטין איט מנגדר מוז ומרן מויך גן איט
יוסף מוז מלי די קיוענט פון פרעה מוז די עלסטן פון אנרים
מוז ו ומרן מך איט גן מלי הערן מוז גרמפן מוז הערלינגן
מלם ז פרעה ומרן מוז מלי די קגענט פוויוסף ומרן איט
גן ז בגרמבן יעקב מן זנר כינן מוז די קינדר יעקב
טרמגן די אטה מלו ומוז יעקב דרויך גלגלן הט מלם ויא ער
מין גבמטן הט מלו הבן זי מך גטמן מוז די אטה ומר גלן
פון גלי יטרט גמלד מוז ומר ריגם מום מן מיר בסלום איט
גוטן ריאלטן מוז גוטן מירל גסטיין פר ועלט מוז די טעק
די מובדרויך זמק ווער מין ווערק פון גמלר כוועבן מוז גילדן
סניר מוז סלמפן איט מרלייט מירל גסטיין • מוז ער טעם
יוסף זייט פמטר מין גרוסי גילדי קרון מויך זיין הויבט
מוז טעט מין גלדנלעפטר מין זיין הנר מוז ליינט מן מוז
מן מויך די אטה מלם ויא די קינגן פלמגן ז זגן בייא מירם
לעבן • מוז מלי די סמרן פון אנרים גינגן פר מין הער מין
מורדונג מום ערסטן גינגן מלי שטמרקי העלרן פון פרעה •
דר נמך די פון יוסף מוז דר נמך די מין זילר אנרים מוז מלי
מן גינדרט מיר גווער • בקלייד מין מירי בתגדר מוז מלי די ווז ווינטן
גינדוג פון דר סטרייטוג מויך מינן מוז מלי די ווז ווינטן

מוז סרייטן די גינגן קינגן דר אטה מבר עפיי ווייס דם
פון מוז דם מנדר פמלק גינג נמך דר אטה • מוז יוסף מוז
זיין הויו גוינד די גינגן בייא מנדר נמהגט מן דער אטה
במרפיסם מוז ו ינטן • מוז די מנדרן קגענט פון יוסף מוז
זיין לייב קיאוסניא גינגן מום מין מרום הט מידר זיין לידונג
מויך מין איט מלי זיין ווגן פוק טטרייט מן גינגרט • מוז
פוגלינג קגענטן פון יעקב די גינגן פר דר אטה מוז מן גינ
ומרפן ז מויך דען ווער מלרייט גוועלן מוז ומוז ריכנדיג
ליינ • מוז מלי די ק נדר יעקב טרמגן די אטה • די גינגן
מיבר דם גוועלן מוז די קגענט ומרן מום פר הער גינ מוז
די גוועלן מוז ומרפן מוז ער גינג מויך יוסף איט מין גמר
גרוסן היער • מוז גינגן ז מן ומלכ מורדונג מלי טן ביא ז
קמאן פון זנר כינן • מוז ז ומרן קומן ביא מן גורן מטר
מלו מי מיבר דעלירדן • ז ומרן דם קלמן מין ער סוערי
גרוסי קלמ • מוז ז ומרן ומלכם הערן מלי די קינגן כינן •
ז ומרן מלי מוי גן מוי מירן סטטען מין מוז דרייסיג
קינגן פון כינן מוז ומרן קומן איט מלי מירי אמן ז קלמן
מוז ז ווייזן מום יעקב • מוז ומרן ועהן די קרון פון יוסף
מן דר אטה פון יעקב • וזה נמן ז מלי מירי קרון מוז
ומרן ז טן מן די אטה פון יעקב • וזה ומר די אטה איט
מלי די קרון מום קינגט מוז ז אמטן מלי קינגן מויעלבינג
מורט מין גרוסי סוערי קלמ איט די קינדר יעקב מוז
אנרים • דען ז המטן גקענט יעקב מוז ווייזי גרוסי סטערק
איט זיין קינדר • ד ז זמך קמפ ז הערן עסו מלי יעקב
גסטמרכן מוי מין אנרים מוז • ווים מין ז ין קינדר גבמבט
המטן מוז גלן אנרים זום זנר כינן ז בגרמבמן מל דם מוז
דם עסו דם הערט ער ומם מין בערג סעיר • דם סטוער ער
מויך איט זיין זון מוז מלי ווינן ומלן מוז מלי זיין הויו גזיגד
מין גרוס מטבטיג פמלק מוז קמאן מך ז קלמן מ ז מויינ
מום יעקב זיין ברודר • מוז עם ומר מלי ער ווער קומן עסו
ז ווינן מום יעקב זיין ברודר • דם סטונדן מויך זאך אין גלן
אנרים מוז גמלן כינן מוז ומרן ווידר קלמן מין גרוסי
קלמ איט עסו מום יעקב מן זעלבינר סטט • מוז ז ומרן
ברענגן יוסף איט זיין בריידרן מירן פמטר יעקב פוועלבינ
סטטט מוז ומרן גין נמך חברון ז כרבן יעקב מירי אטרת
האמפלה ביא ווייי עלטרן • מוז מלם ז קומן נמך קריית
מרבע ז דר אטרה • מוז עט ומר מן מירם דם הין הומן •
ווז סטוער מויך עסו מוז מלי זיין קינדר מוז ווייי אמן מיבר
יוסף מוז ווייי בריידר ז פר הינדרן מין דר הי ומגן ער ומן
ניט דם כרמבן ומרן יעקב דען ז מי מוז • מוז ז מוערק
פמטר גבילט ז מוז די ומר יוסף מוז זיין בריידר מוז
ומר גריאן מיר נמרן ער • מוז ומר גטהן יוסף ז עסו ז
זגן ומם מיר די נמך ומם מיר טוט בידן • פר ומר ער המם

ניהן מלי די קינדר קרם מיין פמלק מום זמנד מין אער זוא
זער פיל מוֹ גינגן נידרטן נמך אנדרים ון סטרייטן איט יוסף
דם ו מירן ברודר וומלטן בסירמן מוֹ. דם וומר הער. יוסף
מוֹ. מלי די קינדר יעקב מלי ו העטן זיך פר זמלט די קינדר
עסו מוֹ. די קינדר קרם מוֹ ו קמען מיבר ו ון סטרייטן ון
בסירמן מירן ברודר. דם גינג מוי יוסף מוֹ. זייני ברידר
מוֹ. די סטרקי העלדן פון אנדרים ון קינן ו מוֹ. סטרייטט
איט ו מיך זנד רעאסם מוֹ. יוסף מוֹ. ו יני ברידר די וומרן
סלמן די קינדר עסו מוֹ. סעיר אוֹ. קרם מיין אעפטיג זער
גרוסן סלמק. מוֹ. ו וומרן פון מינן דר סלמן ועקם אמל
הונדרט טויזנט אמען. מוֹ. דם מוטער מלי די סטרקי העלדן
פון די קינדר סעיר דר חורי די וומרן מלי איט מנדר דער
סלמן מוֹ. בלייבן ניט מיבר דעו מיין זוינג זמל המפטיגן
אמן מוֹ. מך פון די ק נדר קרם מוֹ. קינדר עסו המטן ו מך
גמר זער פיל ערם סלמן. מוֹ. ו וומרן מלי פליהן מליפט דר וון
עסו מוֹ. די ק נדר קרם פר יוסף מוֹ. זייני ברידר מוו וומר
יוסף איט זייני ברידר מינן נמך יפמן ביו נמך קוכות מוֹ. זיט
וומרן נמך מין סוכות דרייסיג אמען פון מינן ערם סלמן מוֹ. די
מיבר בלייבן די פליהן מידר נמך זיין סטמט. מוֹ. ו וידר
קערטן פון מב מינן יוסף מוֹ. זייני ברידר מוֹ. די פטרקן
העלדן פון אלריט איט גרוסי פרייהדן דעו מירי פ קינדר וומרן
מלי פר טמרט פון מינן מוֹ. נפן דר ון מלפט מוֹ. זייני אמען
וומרן נמך מין אלריט קינעלטן ון די קינדר יעקב. מוֹ. יוסף
שמר מינן נמך אער זיט טג מן טמן מום ער מין פר הט גטון
מוֹ. ון עם וומר מלי די קינדר עסו מוֹ. קינדר סעיר וומרן
וידר מין מיר זנד קומן מוֹ. זמלן די קינד סעיר מלי ו גמלן
וומרן מלי ון אמל מין הנדן דר ק נדר יעקב מוֹ. אלריט מוט
מילן די פטר יטוזנט פון דעו קינדר עסו דם וומרן ומלן ריט
קינדר סעיר ון די קינדר עסו מיר הבט גזעהן מוֹ. וויפט
דם מלי פון מייערט וועלן מיר דר גרוסי סלמק מלמוזו גטעהן
מום ניט מיר מיבר גבליבן מיין סטרקר העלד מדר דר דם
זייט ון סטרייטן מינדר ניט מוי מוגדרט זנד מוֹ. ניט פולמוזו
מום זנד כנען וומ מ יערי עלטרן גוומטט הבן וומרט ומלפר
טרייבן מייערי קינדר מוגר קינדר מוי דיוק זנד מין זעלטן
טמלן מבר ו וומלטן ניט הערן ון מינן די קינדר עסו מלוזו
זמלטן די קינדר סעיר איט מינדריבר ון סטרייטרט טיקטן
די קינדר עסו מין דר סט ל פר במרגן ון מגיפם דעו קינג
פון מפריקה דם מיו דהבה ון וען סיק ון מוזו אמען פון דיין
אמן זמ ו קומן ון מוזו מלו איר איט מנדר איט דעו קינדר
סט ר סטרייטן די ווייל ו ברמט סלמן הבן איט מוזם ון
סטרייטן מוֹ. מוזו מוי דיוק זנד ון טרייבן. מוֹ. ער טעט
מגיפם מוי דעו מגיפם וומר גמר מיין ביב המבר פון דיוק
קינדר עסו מין די זעלבגן ניטן מוֹ. ער טיקט מגיפם ון

דע קינדר עסו פינף הונדרט אנן מלם ון פום גרוסי סטרקי
העלדן מוֹ. מלט הונדרט אן ון פפערד מוֹ. די קינדר סעיר
סיקטן ון די קינדר קרם מוֹ. ון ארין ון וען מיר הבט גזעהן
זומ מוזו הבן גטון די קינדר עסו מלו מום מירנט ווילן זיין איר
פר גינג מלי מין מירם סטרייט איט די קינדר יעקב. דרוק
מינדר קומט ון מוזו ון היל איר וומלן סטרייטן איט מינן איר
וומלן ו מוי מוגדרן זנד פר טרייבן מוֹ. דעלטן מן מיינרי
מוֹ. מוגר נרידר מלו ו ניין גסטמרבן מירנט ועקן מין מירן
סטרייטן איט די קינדר יעקב מירי בריידר. מוֹ. ו וומרן
העלן מלי די קינדר קרם ון די קינדר סעיר מוֹ. ו וומרן מלי
ון ו מלו מוי פיל מלו מבט אמל הונדרם טויזנט אן איט מוזו
גלויגן בלוסי סוועדרד מוֹ. ו וומרן סטרייטן איט די קינדר
עסו מין דר זעלבגן. נייט מין דר ו סטניין פון פמרן. מוֹ.
ו וומרן זיך סטמרקרי קינדר סעיר מיבר די קינדר עסו מן
זעלבגן אמל. מוֹ. ו דר סלמן מן זעלבגן סטרייט עוויג
הונדרט אן פון די קינדר עסו מוֹ. פון די אמנו פון מנגיפם
דר קינג פון דהבה מן זעלבגן טג. מוֹ. עו וומר מנדרן
טג אערטונמך אין די קינדר עסו מוֹ. קומן ון סטרייטן איט
די קינדר סעיר דם וומר דר סטרייט די קינדר עסו ון סוועד
מוֹ. עו וומר מיג יער במג פר די קינדר סעיר מוֹ. סום ו
ועהן דם די קינדר סעיר סטמרקר וומרן ו דם ו מרן
טייל פון די קינדר עסו פמלן ון די קינדר סעיר מוֹ. ו וומרן
העלפ ון די קינדר סעיר מידי פייגדן מוֹ. עם וומרן גמלן
נמך אין פון די אמנו די קינדר עסו מוֹ. פון די אן פון מנגיפם
מלט מוֹ. פופניג אמען. מוֹ. עם וומר מם דריטן טג דם
העטרן די קינדר עסו מום מיין טייל פון מירי ברידר וומרן
דעו קינדר סעיר ון גמלן מוֹ. העטן איט מינן גסטרייטן מין
מנדרן סטרייט דם וומרן די קינדר עסו יער דם מיבר
טרוימרן מוֹ. ו ומלטן ומם יחלן מיר טון מוגר מיגני
ברידר מלו ו ועלברט הב מוגרי פייגר גהמלפן. וום אערטן
ו סיקטן נמך אין ון מגיפם פון דהבה ון ומן סיק מום
נמך אין אמנן ון היל מלו איר איט די קינדר סעיר סטרייטן
קענן דעו זי זיין מוזו טוויג אמל ון סטרק גוטען וום אערט
מגיפם מוֹ. סיקטן ון די קינדר עסו ועקם הונדרט אן מוו
גלוגי סטרקי העלדן מוֹ. ו קומן העלפן דעו קינדר עסו
מוֹ. עם וומר מלם נעהן טג מרוק גינגן וום אערטן די קינדר
עסו מוֹ. רילטן מן מין סטרייט איט די קינדר סעיר מין דר
ו סטניין פמרן. דם וומר דר סטרייט סוועד גפמלן זיין
די קינדר סעיר וום אערטן זיך סטרקן די קינדר עסו מיבר די
קינדר סעיר מן דיוק אמל מוֹ. ו וומרן גאמרט די קינדר
סעיר פר די קינדר עסו מוֹ. ו וומרן פון מינן ער סלמן דיוק
קינדר עסו ון ווייט טוויזנט אן מוֹ. ו סטערבטן מלי די סטרקן
פון די קינדר סעיר ניט מין אמן בליב מיבר נייערט מיר
קליני

קלייני ען די רע היים מין מיר הייר מין מירי סטעט ווערן
מוז מיי גון אריין מוז׳ מ׳ די קינדר קרק די פליהן מוי דעם
סטרייט מוז׳ ליסטן די קינדר שעיר מ׳ם סטייך דען ווי וועהן
מיי דר סטרייט ווער מויף ווי זי טוער גמחלן רע ימקטן נמך
די קינדר עסו נמך מיי די קינדר קרק מוז׳ ערשמען נמך
מוטר וועגן זוויים הונדרט מוז׳ פונדינ אן מוז׳ ווי ימקטן ווים
ביו מן מיר זוך • מוז׳ פון די אמען פון די קינדר עסו ווערן
מין דיסן סטרייט ניט אער מ׳ם דרייסיג א טויט גכליבן
ניימרט דם ביו מין זוס ערשטן גשעהן גוועזט דורך מיר
מיינגי בריידר די מין דר סטרייט מירן פיינד ויין זי גמחלן מוז׳
ווי ווערן הערן די קינדר עסו ווי מירי בריידר מינן גטמן
המטן רע ווערן ווי נמך אין טרוימרן • מוז׳ עס ווער נמך דר
סטרייט רע קערטן ווידר די קינדר עסו מוז׳ ווי קומן נמך
שעיר מין מירי סטעט שעיר ער שמחטן מ׳ם ווים נמך מיכר
גכליבן ווער פון די קינדר שעיר פרוימן מוז׳ קינדר מוז׳ קויין
גיינר זי ויין נים לעבן מ׳ין אנטפן מ׳ם פונדינ קוייני יונגן מוז׳
א יהליך די הלטן ווי די יונגן נעמען זי זו קינדט מוז׳ די מיהליך
נעמן זי זו וויבר מ׳ם זי נשמרי קינדר עסו מין זה שעיר מין
סטעט די קינדר טעיר מוז׳ ערביט מיר זה מוז׳ בגרייפן מין
מיר מוז׳ זי נעמן די קינדר עסו מ׳ם ווים רע ווערן זו די קינדר
שעיר מין זה כנען מוז׳ נמך מיר סמך מוז׳ מיר רינדר מוז׳
מ׳ם מיר גוט ווים זי גהמט הבדי קינדר שעיר דם מ׳ם המטן
די מיהל עסו גנוטן מוז׳ זי ויטן מין מירם זה מין מיר סטעט
ביו מיהל דען הייטיגן טג מוז׳ זי ווערן טיילן די קינדר עסו
די זמנה זו פיהל טיילן די פיהל גשלעטפן פיהל זו פלעסו
מוז׳ מין די יעלביגי ליטן ווערן זיך די קינדר עסו ברעטן זיך
מיין קינדר זו מרוזלן מ׳ן דען זה מ׳ם זו זו גברעכט המטן מוז׳
זי וגטן זו מנדר איר ווען מיין קינדר הבן מ׳ם איר ויין רעט
נמך מין מוטרן זה זה מ׳ן דען זה מ׳ם זו זו גברעכט המטן מוז׳
מוטרן פיינד ויין סטרייטן • מוז׳ זי ווערן זו מנדר שוערן
מ׳ם איט אנדר מ׳ם מוי מירי מיינגי בריידר מרד גשלעטן
קיינד ויין סטרייט מיכר זי דען נייטרט ווער פר כיטרט
טיט פון מירי מיינגי גשלעטן מי דע מיינר ווער פר כיטרט
מיהל דען מנדרן מרד מיהל ויין מיינגן קינדר מוז׳ מיינגן
בריידר פי ווענן מ׳ם זי זוכטט ווים מיין ווערק גשמן המטן
מין דען סטרייט איט שעיר מ׳ם מירד מין טי זי עבשם אב
גשמן ווערן דרוק ווערן זי זו מנדר שוערן מ׳ם פון דעם
יעלביגן טג מן ביו מין מיכיג קיין מוטר מי מיינגן גשלעטן
ויין מיכר זי קינד דען נייטרט מיין ווילד פרעמדר מוז׳ דם
זומר מיין ווידר קינדר דנהבה המט קינד ווים מנגיטם דר
גמר מיין ווידר מוז׳ זי ווערן מ׳ם פון די אמען מ׳ם ווים ווער
גשיקט דר הט גהיימן בלוב דר זו ביטר מוז׳ דייר אמן ווער
פמרטן פון גיכט מוז׳ גשטמט מוז׳ גמר קלוג מוז׳ ער פר

סטענדיג ומר מוטר מוי די אמען פון מנגיטם ויין גליכן
ניט • ווי נעמן מוי די קינדר עסו דען מן מוז׳ ומלבטן מין מוז׳
אמלטן מין זוס קינד מיכר זי מוז׳ זי ומרן זיך בוקן זו מיט
מוז׳ ווערן רופן ער זמ׳ לעבן מוטר קינד מוז׳ זי ווערן מוי
ספרייטן ויין ליליך מוז׳ ווערן דרויך ווערקן מיטליכר פון
גמלרני נמ׳ם בענדר מוז׳ מור רינג מוז׳ אנדרי רינג ויבר מוז׳
גמלר גשלט מירן גסטיין זי ווערן מין ווער ר יך אכלן • מוז׳
זו מין אכלן מיין קינגליכן סטוהל מוז׳ סטעטן מין מיין קינגליכי
קרון מוי ויין הויבט מוז׳ זי ווערן זו מיט בוימן מין סוהם
מ׳ם ער מיין המטט מוז׳ ווער ווי מין קינג זו די קינדר עסו
מוז׳ די אנדרי אכזן מנגיטם נעמן מירן זן פון די קינדר עסו
ווערן דר סטרייט מוז׳ גינגן מוז׳ קערטן ווידר זו מירן הערן
נמך דנהבה מין די יעלביגי ליטן • מ׳ם קינד בלוב מיכר די
קינדר עסו דרייסיג מר מוז׳ זי ומלן די קינדר עסו מין זר
שעיר מין די סטמט דר קינד שעיר דעו זי המטן זי גמר פר
טיגט מוז׳ ומלו מ׳ם איכרליך ביו דען הייטיגן טג מוז׳ דמ עס
ווער מן ווייס מ׳ם מוז׳ דרייסיגסטיהר מ׳ם יסרמל ויין נמך אנדרם
גידרט דו ווער דו מיין מוז׳ ביבליגסטי יהר זון לעבן יוסף
דם סטמרב פרעה דר קינד אנדרם מין יעלביגן יהר מוז׳ עז
קינגט זי זון אנדרן מן ויין סטמט • מוז׳ פרעה הט בפוהן
זו יוסף פר ויין טויט דו ער ומלט ויין זו אנדרן ויין זון אלי מין
פמטר מ׳ם אנדרן ומלט ויין מוטר יוסף ויינר גוומלט מוז׳ ויין
רמט • מוז׳ זי ווערן די אנדרם גמר ווומלן פרידן מ׳ם יוסף
ומלט מיכר זי ויין דען מ׳ם אנדרם המטן יוסף נמך מו ליב מ׳ם
ווים זון ערשטן נייהרט אנדרן ווילט מויף ויין פמטרם סטוהל
זון קינד מ׳ם סטמט ויינם פמטר מירי יעלביגי טגן ער יהר
מלט אנדרן מין מוז׳ פירלינ יהר • מוז׳ מ׳ם ווהר ער קינד
מין אנדרם מוז׳ זי ווערן מין רופן מ׳ם אנדרם מוז׳ ויין מן
פרעה מ׳ם ווים ויין פמטר ווים מיר ברויך מיי מין אנדרם
מ׳ם די קינגן פרעה זו הי מן • מוז׳ עז ווהר מ׳ם דר פרעה
קינגט מן סטמט ויינם פמטר ווים גמר ער מ׳ם דם רעלט מן
זוד מוז׳ מ׳ם די ק ינגליכן ומלן מין הנד יוסף מ׳ם ווים מן ויין
פמטר הט בפוהן זו ווים ווהר יוסף ווים פיל דר קינד מין אנדרם
דען ער ווהר מין מוז׳ מוי ברעגר מין גנלן זוד אנדרם מוז׳
עם ווהר גנלן אנדרם מיכר מוטר ויין רמט מוז׳ ויין גוומלט דען ווים
ווערן די אנדרם מיכר ווער גיינינג מוז׳ ווהלטן יוסף גמר נמך
גנלן זוס קינד הבן זו המטן מין מ׳ם גברן זוס קינד גהמט
נייהרט מין טיל די ווהלטן ניט לייבן דם מיינר מוי פרעהרן
ומר ימ׳ם מיר קינד ויין מבר דמך ווהר די גנלי קינגרייך
מוטר יוסף ויינר גוומלט מוז׳ מוטר ויינם רמט מוז׳ ער
טעט ווים ער ומלט מוז׳ ווהר מיכר מין קינדר מין ריבן ווהר
דמך גנלן אנדרם מוטר דר גוומלט פון יוסף מוז׳ ער ווהר
סטרייטן יוסף איט מ׳ם ויינן פיינדן מוז׳ מין מרוב מוז׳ זי

אמלן מלי מונטר טעניג מונטר זיין גוומלט מוג' מך גמלן
פומתים כיו די גאמרקן כנען הט יוסף מונטר זיין גוומלט
מונטר טעניג גאמכט מוג' זי אוטטן זו יוסף יערליך זינט גענגן
מוג פרעהה דר קיניג פון אגריפ זינט מו ליך זיין פמטר סטוך
נייטרט ער זומר מונטר דעם רמט פון יוסף מו זויס בייס זיין
פמטר זומר גוומנן מוג' מויך זומר ער נמר קיניג מין אגריפ
מכר יוסף דר זומר מין זנר דעכטר קיניג פון אגריפ מן בית
מן דען גרוסן כמך פרת מוג' יוסף זומר מין מלי זייני וועג
בגליקן מוג הס"י זומר מ"ם איט מיט · מוג' ער אערט הס"י
זו יוסף קוגהייט מוג סוהייט מוג' זויסן סמכט מין מלי דיס
הערגר פון אגריפ מוג' דט גנלי זנר · מוג' ער קיניגט יוסף
מיבר דם גנלי זנר ג רניג זמר מוג' דם גנלי זנר פומתים
מוג' כנען מוג' גירון מוג' יעני ייט די ירדן די ברמכטטעגל ך
זו יוסף ער ג פרייזמכטן מוג' מלי זמר זו זמר פיל זייט מוס
זויס דר גברויך זומר · מוג' ער זומר סטרייטן יוסף א ט מלי
זייני ג ירגן גרייניגם מוס מין הער מוג' ער אמכט זו מלי איט
מנגדר מוטר טעניג זוס זומר דם גנלי זנר מוטר דעוגוומלט
פון יוסף מוס זיט יוסף זיכרליך מין אגריפ מויך זיין סטוך
מוג' כך מן זייני ברידר די זן זיכרליך מיט זנר גוסן זוס זנר
מוס יוסף זעבט מוג' זי זומרן זיך פרוכטבמרן מוג' אערן ער
מין זנר מוג' זי ד כט הס"י מלי מיר זעבן טג מלי זויס מיקמיר
פמטר יעקב גבמטן הט מוג' עי קמס מן ער ג"ן זומרן מוג'
טמג מלי זון די קינדר עסו זיכרליך מין מירם זומר זיגן איט
בלוב מירם קיניג מוג' די קינדר עסו פרוכטבמרן זיך מוג'
אערן זיך מך זוס זומרן זי דמט סלמן זו סטרייטן איט דיס
קינדר יעקב מוג' ג"ן אגריפ זמר זון מלפי מיר ברודר זו
בסערמן איט זייני אמן דעון זי זומרן נמך אגריפ מין דינטן
פר קנעכט זו יוסף זוס סיקטן די קינדר עסו זו מלי די קינדר
קדם מוג' זי אמכטן פרירן איט מינן מוג' זי קוזן זו זי מ דיס
קינדר קדם זו גיוזיט די קינדר עסו נמך אגריפ זו סטרי טן
איט מינן מוג מויך ג"ן פון די אמן פון מגיפס קיניג דנהה
זיין קוזן זו מינן מוג מך המטוי גטיקט זו די קינדר יסאמל
זיגן מך קוזן זוס זומרן זי זיך מלי דיזי פעלקר מין זמלן נמך
שעיר זו העלפן די קינדר עסו מין מיר סטרייטן מלי זומר
דיזי טער מיין זער גרוסי סוערן היער סער מין פמלק זוס
ג"ן מלי זמר מין אער זוסו מכט אמל הנדרט טויזנט אמן זו
פום מוג' זו פפערד מוג' זי נידרן מלי די סמרן נמך אגריפ זו
סטרייטן איט די קינדר יעקב מוג' זי רוסטן בייס רט אמס מז
ג'יגן מוי קינ זו יוסף איט זייני ברידר מוג' מלי סטרקן פון
אגריפ זוס פ"ן מלי זעבט מוג' זי זומרן סטרייטן
די קינדר עסו מין דר זעלבינן ג'יט נמך מין · אמל זומר

זון גרוס כלוד נמך דען טויט מן גטמן הט · מו׳ וואול מלם
ביים יין לעבן מו׳ זאל מיין מיטליכר זון טון מו׳ מלייט יין
עלטרן מיר כלור מן מלט נעמן רו׳ וואול נמך מיר טויט מלם
ביים מירן לעבן מלו׳ זיים דם יוסף הט גטמן · מיך זעהן איר
מלו׳ מיינם רטע נ ט זו טרויגן מיו׳ · וזיא וואול עטו יעקב גלן
פר גטבּ הט · מון זעגן זויל ער זיך וזא מאנטר טעגיג הט
זו מים גמלט · מו׳ מך דו׳ מים וזם פיו מלטים בזיגנטן מלם
ער פר מייט יעקב הט וזא פיו פמלק ביים זיך · מו׳ יעקב
זואר מיך דמך זמלכי גרוסי פריזמט געבן · דם הט ער מין
גהאלט מו׳ גקיפט מו׳ גרעט איט מים וזיא מי רעטליכר
בדורך מלו יעקב מן מיזמיכיג פר מיו ברודר היט מו׳ קמט
מך קלמגן מוך יעקב מלו׳ מיין ברודר גהער זו טמן · וזא
זואר זמלט מלו׳ איט פמלם ם הערזן · מו׳ קיפט זיך זון מיר
יין ביין גרמנקין ניט מער מיטהלטן מפסר הט ער גרמלט
ווייי זון יעקב ועלברט טו׳ט מיו · מלו׳ ער ייזי קינדר זונדר
זוויפ׳ וועלט קענן סלמגן · מבר זמלכי פמלסן הערליר
זואר מלו׳ מלי כלמלט וואר וזיא עטו מך מיו בלמלט זואר ·
מלם יין לעבן הט גקמטט · מו׳ וזיא פיל טויזנט אפנטן דיא
מירן קינדרן נמך זמלכן בייא סטין איט מין טויט גסלמגן ·
וזא ניט עם מלי ביזוילטן · זי גרמבן מין גרוב זו מיין מנדרן
אבלן דריין פמלן דא פמלן זי ערסט דריין איט מלי די מין גפר
אינן זו מיבר העלפן · וזיא דא מיו גסטהן וזא אן מלו מלייט
די ביזוילטן וזמם זי מין זעגאן בי׳ זו טון · וזא למין זי ניט ·
נמך אעלט מן סטין וזא זגן מלם עם זויל וזא זוארטן בי׳ וזיא
איינן זון וזיא עי מלייט מלו׳ זיא פר ברענגן קו טן · דרוך
מך וגט די גארא די רסעיט מיר ביין גרמנקן וועלן פר גמט
כ״ה גרעלט מלם וועלן עי עם הערט גטמן · מו׳ יין גטלן
גרמנקן ניט · מו׳ מין פרואן רעלטט הקב״ה יין גטלן
גרמנקן פר מיין אעטה מלו׳ וועלן עי׳ עם הערט גטמן · מו׳
יין ביין גרמנקן ניט דעלן דר זריך וועלן ער גרענקט גטם זו
טמן וועלט עם גזוי טמן וועלן מ׳ם אעגליך מיו · מבר בי
גרענקט ער וזמו זו טמן טוט עם מבר ניט · מו׳ דר רסע
דט גוט מלם ער גרענקט זו טמן מיו קיין ערנסט · מבר דם
ביו מלם ער גרענקט דם מיו ערנסט · הב מיך גפרעגט
וזמרום מלו אן מו טוט זוער זמלט מלם דר רסע יין גרמנקן
אער פמלגט מלו דר זריך · המב מיך גוגט מוער חלמים
הב גוגט דר רסע מיו מים רטות פון יין׳כ (פנמאר וזמאר
עם כלבו וזמאר האן בלבו) מבר בייא די זריקים פסיט (מל
כלבו) מיו מיר הערן מן מירם רטות · דרוך פטיט מיזר
גארא רם ביא ער הרע טופטן · מו׳ די זריקים מיו דר ער
פמלט עם מיו טייטם די רסעיט ריכט דר ער הרע מו׳ דיא

זדיקים ר׳ כלט דר ער טוב ריכטר מיו גאייט אייגסטר
דרוק זון וויל דר רסע יין זויל ניט מין ניינר אמלט מיו מין
דר אלט פון יינק הערן רם מיו דר ער הרע ריכטר פונמן
דרוק רעלטט הם׳ יי בין גרמנקן פר מיין אעטה · דם
ער זו גוויי טוט וועלן ער נמר קמן וזוא ער ניט טוט דם ביו
מלו ער הט גרמלט זו טמן דם מיו יין סולר נ ט ער ליו ניט
כלי׳ב וועלן ער קענט · דרוק רעלטט גמט כ״ה יין בין
גרמנקן מבר די גוטן גרמנקן מיו דמך יין ערנסט ניט · דען
מך מיו דר ער הרע דמך יין אייגסטר מו׳ מפסר המט ער
דרוק גרמנק גוטם זו טמן מו׳ טוט עם ניט די מיו דיא מן
סטמלט פון ער הרע מלו׳ אן זמל גרענקן זוטם זו טמן מו׳
זמל עו ניט טמן · דם הט ער אין עבירה · מבר בייא ד׳ קיפ
גינגן די מפלן מלו׳ מוך גוועגט · מבר די גרמנקן מלם מייר
ח״ו מיין ביוי אחטבה בקעם ע״ז זו דינקרעלטט הקב״ה מך
פר מיין אעטה · די גארא ברענגט דען פסוק דרויף (אעלן
תפום יסרמל בלבכ) מיו סייטם ער בגרייפט יסרמל וזמו׳
טון מן מירן הערזן · דען די עבירה פון ע״ז מיו גמר גרוס
מלו׳ דר ע״ז דינט וועלן ער זון מן זו בקענט · וזא פר ליקם
ער מן די גלוי תורה מלם אטה רבינו ע״ה פון גמט כ״ה
מנטפמנגן הט · וויל ער זמלכי גרוסי עבירה נור גרענקט זו
טון מיו ער גלייך וזיא עטו מו׳ האן ער מיו מך מים רטות
פון זיין לב וזיא בייא עטו סטיט בלבו · מו׳ האן בלבו · דם
מך זואעלן פום יסרמל בלבו · דר גרענקט ע״ז חו״ו זירן
דר מיו מך בלבו · מו׳ דר ער הרע מיו זון מיבוג זייזאייגסטר
דר ווערט ע״ז בויז דינן וועלן ער נמר ווערט קענן מין סואה
עטו העט גערן יין בין גרמנקן פון בדמלט מלם ער מין
אמלזיך הט פר גזואגן גהמט יעקב מו׳ זייני קינדר זו דר
סלמגן מבר גמט כ״ה הט זיין גרמנקן גסטערלט מו׳ ער
מיו א טיינן לייטן מין די גדוב גפמלן וזא זמל עו מלין גן · די
זמלכי גרמנקן האבן · מרר ח״ו זין גרמנקן זמלטן האבן ע״ז
זו דינן · וזא זומרן זי פון דיזר מו׳ ער וועלט פר זמרן ·
מבר פרואן לייטן וזמרן גוטם גרענקן זו טמן וועלט מין הס״
מירן זון גבבן פון די גרנקן · וזיא זי סון ניט זמלטן וזא
עו מין אזיך מיו זו טון · וועלט עם מין מירן וזילן ניט מב
גן · מך וויבט אמן מין דיזן אעטיס וזמו׳ מיו הער קומן
מלו׳ ריך גרר עטו מיס זמגר סעיר הבן מלי לייט פרעמדן

ליירן זו קינדן גזואגן ·

אין דר פרסה שמות וועלט מרליט · וזיא יוסף
גסטמרבן מיו · זויא ער ערסט זיין ברודר הסט
בסומרן מו׳ מירן קינדרן מיס איט מין מרן טרמל זמן
טרמגן · וועגן זי מרליט וועדן · וזיא דיא אזירן נמך יוסף

זיין

זיין טויט מן די קינדר יעקב גווענטיגן וויא לאנג מוז מען אלטריק
גילמפקיט מוז ביים דעם מנגיפים קיניג מצריקה אטרפטלק
ז מרן וויא מיני יונג פרויען הט ימנה · וויא לוזיט
קינג חבקה בר ת ר עטטיריטן מידלהם וי גערלן מיינר פרוי
גהמט · מיי גאר היפש זו זיימן מוז נאך אזר פין חרושים
דרינן זו פינדן וועלכי מן רעגיפטר ניט מן גלייכט ויינן ·

פרשת שמות

ואלה שמות מוז די ראשיגן וומרן די נעמן פון די קינדר
יעקב די איט מיט מן מצריק קמאן מוז ימטן
מידר איט זיין גנגן הויז גויזר ומר דם הין קומן · די קינדר
די יעקב הט איט למה די ומרן ראובן שמעון לוי מוז יהודה
יששכר זבולן מוז בנימין מוז · דן מוז די קינדר נפתלי
יוסף ובניאן · מוז די קינדר זילפה די פון לאה גד ומטר ·
מוז די קינדר בלהה די מטגט רחל רן מוז נפתלי דיי ומרן
גיבמרן מין זנ כנען מי יי נמך מצרים קמאן · די קינדר פון
דשבן ומרן חנוך מוז פלוא מוז חצרון מוז כרמי ·
מוז די קינדר פון שמעון נאומל מוז יאין מוז
מוהר מוז יכין מוז צוחר מוז שמול דרזון פון כנענית · מוז
די קינדר פון לוי גרשון מוז קהת מוז מרדי מוז יוכבד
מור משעטטר די ומר גומען מוך דעם ווענ מן מירם
נידרן נמך מצרים מוז די קינדר יהודה ער מוז מען מוז
שלה מוז פרץ מוז זרח · מוז ער שטורב ער מוז מון מין
זנ כנען מוז די קינדר פון פרץ חצרן מוז חאול מוז דיא
קינדר יששכר תולע מוז פ ה מוז יוב מוז טארין ·
מוז די קינדר זבולן סרד מוז מלן מוז יחלאל · מוז דיא
קינדר דן חושים מוז די קינדר נפתלי יחציאל מוז גוני מוז
יצר מוז שלם מוז די קינדר גד צפיון מוז חגי מוז שוני מוז
אצבון מוז ערי מוז ארודי מוז ארלי · מוז די קינדר אשר
ימנה מוז שי בריעה מוז סרח מיר מוזעטטר מוז קינדר
בריעה חבר מלכיאל · מוז די קינדר פון בניאן בלע מוז כבר
מוז משבל מוז גרא מוז נעמן מוז אחי מוז רפם מוז אופים
מוז · ופים מוז מרד · מוז די קינדר יוסף די מיט ומרן
פון גיבמרן מין מצרים אנשה מוז מפרים פלוז ומרן מלי דיא
לייבר די פון לעגדן יעקב מוי זיין גנגן פרשון דיא
דמויגן זיינן קוא איט יעקב נמך מצרים זו ומטן מדם ·
מלוז ומטן יוסף מוז מלי זייני כרידר מין מצרים ויכליך מוז
עטן מוז טריגן מלם די בעטטי פון זמנר מצרים וות זמנר
מלם יוסף הט גלעבט מלוז הט יוסף גלעבט מין מצרים דריין
מוז גיניגן יאר מוז ער ווער קינגן מין מצרים מכניך יאר ·
דם ומרן גנעהן די טטג פון יוסף מלוז עך שטטערבן דם
זיי ער רופן זייני ברידר מוז. מלי זיין פמטרש הוי גויזר מוז

אלז זי זיך איין וואלן פֿיין הואר לו טויזנט אונ׳ צעהן טויזנט
אונ׳ זי וואר. שטיין הויא אונ׳ פֿיל אלז זי קיינר האבן · דא קאמן
אל די בויאר אונ׳ וואורן בויאן איינן גרוסי מעכטיגי שטיינן
ברוק אונ׳ בראכטן דריבר איין קוואל וואשר פֿון לנר כתים
ביז אין לנר אפֿריקה אונ׳ די וואסר וואורן לו דר קיניגן יאניה
לום טרינקן אונ׳ איר ברוט דר פֿאג לו באקן אונ׳ איט לו וואשן
אונ׳ לו קאכן אונ׳ לו באדן אונ׳ לו אל אירי בערפֿנים · אונ׳
אן וואר אין טרענקן די ערד וואו דא וואר וואקס וואו זי דא
פֿון זאט עסן אלי פֿריכטן דר עררן · אונ׳ דר קיניג אגנ׳ אס
ליז אך ברענגן פֿון דר עררן פֿון לנר כתים שיפֿן איט סטיין
אונ׳ ליז דא בויאן דר קיניגן יאניה איין גנץ פלאס פֿון ערד
אונ׳ סטיין אויז דען לנר כתים אלזו וואר די קיניגן יאניאה
ווידר גזונר געווארן · אונ׳ עז גינג דז יאר ארום דא גינג אבר
אל די היער שארן אויז אפֿריקה אונ׳ סטרייטן ווידר אין דז
לנר כתים וויא זי אלז פפֿלעגן לו טון · וואו וואר לפֿו דר זון
אליפֿז פֿון אירם קוואן פֿר נעאן אונ׳ וואר אויז גין איט זי לו
סטרייטן זי וואורן די פֿון אפֿריקה פֿר לפֿו פֿליהן וואו וואר לפֿו
בפֿיראן דז לנר כתים פֿר אינן דא וואורן די פֿון כתים זעהן
די שטערק פֿון לפֿו · וואו וואורן זי זיך בראטן אונ׳ וואורן רעט
לפֿו לו אירן קיניג ארוויילן וואו וואר לפֿו קיניג לו דען קינדר
כתים דא ער נון קיניג וואר דא וואר ער נון פֿר זי היער גין
אונ׳ וואר בסטרייטן די קינדר תובל אונ׳ אלי אירי אום ליגנטי
אינזלן אין אעבר אונ׳ וואר זין בזוינגן אונ׳ ברענגן זי אונטר
איר געוואלט אונ׳ דא זי אויז דר סטרייט ווידר אהיים קאמן
דא וואורן זי אין ארנייארן זיין קיניגרייך אונ׳ וואורן אים בויאן
איין גרוס פאלעסט אונ׳ אאכן אים איין קיניגליכן סטול ·
אונ׳ דר לפֿו וואר קיניגן אין לנר כתים אבר גנץ איטאלייא
פֿופֿלינג יאר · אלזו נון וואר דז איין זיבנלינגסטי אלז ישראל נאך
אגרים קוואן דא שטארבט ראובן דר זון יעקב דא ער איט
וואר הונדרט אונ׳ פֿינף אונ׳ לוואנליג יאר אונ׳ ער וואר גטאן
אין איין קיסט אונ׳ וואר געגעבן אין הנדן זייני קינדר אין
אגרים אונ׳ אין דעם אכלינגסטן יאר שטארב דן זיין ברודר
וואר אלט געווארן הונדרט אונ׳ פֿיר אונ׳ לוואנליג יאר אונ׳ וואר
אך גטאן אין איין קיסט אונ׳ זיינן קינדרן אין הנדן געבן אים
זעלביגן יאר שטארב חושם דר קיניג פֿון אדום דא וואר
קיניג נאך אים הדר דר זון פֿון ברד דר וואר קיניגן פֿינף אונ׳
דרייסיג יאר אונ׳ אין דעם איין אונ׳ אכלינגסטן יאר דא שטארב
יששכר דר זון פֿון יעקב דא ער אלט וואר הונדרט אונ׳ לווייא
אונ׳ לוואנליג יאר דא וואר ער גטון אין איין קיסט אונ׳ זיין
קינדר אין הנדן געבן · אונ׳ אין לווייא אונ׳ אכלגסטן יאר דא
שטורב אשר זיין ברודר דר וואר אלט געווארן הונדרט אונ׳
לוויא אונ׳ לוואנליג יאר אונ׳ וואר אין קיסט גטאן אונ׳ וואר
געבן אין הנדן זיין קינדר אונ׳ אין דרייא אונ׳ אכלינגסטן יאר
שטורב גד וואר אלט הונדרט אונ׳ פֿינף אונ׳ לוואנליג אונ׳ וואר
אין איין קיסט גטאן אונ׳ וואר זיין קינדר אין הנדן געבן אונ׳

אין פֿיר אונ׳ אכלינגסטן יאר דז וואר דז פֿינפֿטי יאר לו הדר
דר זון פֿון ברד דר קיניג אין אדום · דא וואר אין זאאלן הדר
אלי די קינדר עשו אונ׳ וואר אן דילטן זיין היער שארן וואול
פֿיר אונ׳ הונדרט טויזנט אן · אונ׳ טעט זיך אן גיין לו
סטרייטן איט מואב זי אונטר זיין געוואלט לו ברענגן אונ׳ ליזא
לו געבן · דז וואורן הערן די קינדר מואב די וואורן זיך זער
פֿערכטן אונ׳ שיקטן לו דען קינדר עמון דז זיא נון וואלטן
העלפֿן סטרייטן קיגן הדר דר זון ברד קיניג פֿון אדום אונ׳
הדר קאם אין דז לנר מואב אלז גינגן זי אויז די קינדר מואב
אונ׳ די קינדר עמון אונ׳ וואורן איין סטרייט איט אינן הלטן
אין פֿעלד פֿון מואב דא שטרייט הדר איט מואב אונ׳ עמון
אלז פֿילן פֿאר דען קינדרן מואב אונ׳ עמון פֿיל דר פֿאגני וואול
לווייא טויזנט אן וואו וואר שווער דר סטרייט אויף מואב וואו
זעהן די קינדר מואב אלז דר סטרייט אינן לו שווער וואר זא
וואורן פֿאלן איר הענד אונ׳ ווענטן דען ריקן אונ׳ לאזטן אים
סטיך לו סטרייטן אונ׳ די קינדר עמון די ווישטן ניט וואו מואב
טעט אונ׳ וואורן זיך שטרקין לו סטרייטן איט הדר אונ׳ זיינם
היער אלז וואורן זי פֿאלן די עמונים פֿר הדר אלז פֿלוג הדר
גנץ עמון איט דען שארפֿן שווערט אונ׳ ליז ניט איבר איין אן
פֿון אלי די דא וואורן קוואן לו העלפֿן מואב אונ׳ דא נון אלי די
עמונים גפֿלאגן וואורן אונ׳ מואב וואר מוועק גלאפֿן וואו אלט
הדר גנץ מואב אונטר טעניג אונטר זיין הנד אלז זי מושטן אין
ליניז געבן אונ׳ זי וואורן אונטר זייני געוואלט אונ׳ אושטן אים יערליך
ליניז געבן אלז קערט הדר ווידר אהיים אין זיין לנד · אונ׳ עס
וואר אלז דז יאר ארום קאם אונ׳ דז איבריגי פֿאלק אלט אין
אדין וואורן די וועגן גוואר וויא אירי ברידר אלי גפֿאלן וואורן
אין דען סטרייט איט הדר אום ווילן מואב אונ׳ וויא עז מואב
איט אדין גאכט הט אזו וואורן זיך בראטן די פֿינף הערן פֿון
אדין איט אירי אנדרי ברידר אלז זי וואלטן גין סטרייטן איט
מואב אונ׳ וואלטן זיך וועגן אירי ברידר רעכנן אן מואב אונ׳
זי וואר ... קירי קינדר ארי לו אלי אירי ברידר די קינדר קדם
זא וואורן קוא אלי איר ברידר די קינדר פֿון קטורה לו העלפֿן
אדין לו סטרייטן איט מואב אונ׳ זי וואורן אלטם הערן די קינדר
מואב אונ׳ זי וואורן זיך זער פֿערכטן דען זי וואורן איין געוואלט
אז די קינדר קדם איט אינן לו סטרייטן דא שיקטן די מואבי׳
אך איין בריב נאך דען לנד ארום לו דען קיניג הדר לו זאגן ·
קום אונ׳ העלף אונז אלז איר קענט טאג! אדין דען זי הבן זיך
געזאאלט איט אלי אירי ברידר די קינדר קדם איט אונז לו
סטרייטן אונ׳ שאלן זיך אן אונז רעכנן וועגן אירי ברידר די
אדנים די אין דען סטרייט זיין אום קוואן אלזו גינג ער אויז
דר קיניג הדר איט זיין היער שארן אונ׳ גינג אויז לו העלפֿן
סטרייטן איט אדין אונ׳ זי וואורן טון סטרייטן אויז אונ׳ אדין
אין פֿעלד אואב אונ׳ די סטרייט וואר גאר שטארק לווישן זי
דא קאם דר קיניג הדר איט זיין היער אונ׳ שלוג אלי אדינים
אונ׳ די קינדר קדם איט דען שארפֿן שווערט אונ׳ וואר

בשירא׳

בסיראמאב פון הגדן אדיקלו דר זעלבינקייט מוז עז וואהרן
די מיבריגי אדיטים מוז פון קרם פליהן פר דען קינג הדד
מוז זיין היבר דא וואהר הדר מיינמך ימקובי מן מיר זאך מוז
ער אהר מן וי סלמן מיין זער גרוסן סלמק מאכט עז וואהרמאר
פיל דר סלמן. וואהרן דן די מוהמים בסיראט פון הגדן
אדן דען וי וואהרן סיר מלי גמלמן מיט סוערט זוא קערט
דר קינג הדד וידר מין זיין לנד פון דר זעלבינגי ליט הבן
אדן מוז מוהמ מייני גרוסי פיינדסמפט לו מנדר סיבר דיני
סטרייטן מוז וען א מיין אדן מין מוהמ בקסם וואהרט ער
מוק גברמכט איט דען סוערד מוז מיין מוהמ'ן וואהרט מך
גטט טעטן וי קינג מנדר פיל טעג. מוז עז וואהר מין
דר זעלבינגי ליט מין יעקב מוז מלינגסטי יהר מלי יסרמל
נמך אלים קוען סטמרבט יהודה ער וואהר מלט גוואהרן
הונדרט מוז ניין מוז נוואלניג יהר מוז וי וואהרן במשאירן
מין מוז מיין קיסט טעמוז וואהר זיין קינדר מין הגדן געבן
מוז מין זיבן מוז מלינגסטן יהר דא סטערבט בניאן דר וואהר
הונדרט מוז זיבנועהניג יהר מלט גוואהרן מוז וואהר מין מיין קיסט
גטען מוז וי זיי קינדר מין הגדן געבן מוז מין ניינמיג מלינגן
יהר סטערבט נפתלי וואהר הונדרט מוז זוייט מוז דרייפיג
יהר מלט גוואהרן מוז וואהר מין מיין קיסט טעמען מוז מין הגד
זיין קנדר געבן. מוז עז וואהר מין מיין מוז ניינלינגסטן יהר
מלי יסרמל וואהרן נמך אלים קוען דז וואהר דז דרייפהנדי
יהר מלי נפתלי דר זון פון מלים מיבר די כתים וואהר ק גינג דם
קוען וידר די קינדר פון מפריקה מין דז אהר קדם לו ריבן
איט וי מלי הבן פלמן לו טען ניימרט וי וואהרן נון דרייפהנדי
יהר מיון קבליבן וי וואהרן וי מין דיוק יהר וידר קוען וי וואהר
נפתלי איט וייני לייטן מין מנקינן גין מוז וואהרן מן מין סלמן
מין גרוסן אפלטינג סלמק וואהרן פלים פון די סטערקן פון
מפריקה פר נפתלי מוז וואהרן פמלן פיל דר סלמנני מוק דעם
וועק מוז עז וואהר וי נמך יסרמל מוז סלמן מן מין דר נפתלי בי
נההנט פן מפריקה מוז עז וואהר מנגיסם דר קינג פון
מפריקה מוז עז טעט מין זער במוק מוז וואהר וידר פערפטן
מנגיסם פר נפתלי מלי וועק מוז מין דרייפ מלינגסטן יהר
דם סטערבט לו מין אלים ער וואהר מלט גוואהרט
מוז ניבן מוז דרייפיג יהר מוז ער וואהר גטען מן מיין קיסט
מוז וי זיי קינדר מין הגדן געבן (ויהי) מא עז וואהר מלט וי
אלהן די אלים מלי די קינדר יעקב מלי טויט וואהרן דם וואהרן
וי מן פמלן לו מיינינן די יסרמל מוז אלטי מין ביטר מיר
לעבן פון דען זעלבינן סג מן בין וי מוי אלים גינג דם טון
וי אב מלי די וויגר טן מוז מלי די פערדר מלי מין יוסף גבן
הם מוז מלי די היפסי הייזר מלי די יסרמל דר מן גוואהט הבן
מוז מל דז: עטט פון אלים מלי מין יוסף גבן דז וואהרן
די אלים מין מלי וידר נעהן מא עז גינג די גוואהט פון
אלים טוואר מיבר יסרמל מין דר זעלבינגי ליט מוז עז שטען

גמט דר מן בסיראט הט איט זיין פֿמלק פון הנרן דען קיניג
פון מפֿריקה הט ער ניט מרקענט · מול זי ווערטן ניט אער
די סמרן פון מפֿריקה זי קומן נמך כתים זו רויבן · חויב זיא
הבן פֿפֿלנגן זו טון דען זי אמוסטן מן די סטמרק פון נמט מלי
ער נפֿלמגן הט איט דען סמרפן טוועדר מול׳ דר מנניפט
ווער זיך זער פֿערכטן פֿר נמט מול׳ די כתים מל מיר טעג ·
מן דר יעלבינ׳ ניט מלי ער מן ווידר קעדרט נמט פון דעם
סטרייט איט דעם קיניג פון מפֿריקה מול׳ ער זמך נמט מלם
ער מיכר ווינט הט מיכר מלי די אמנן פון מפֿריקה מול׳ הט זי
גיטיט איט דען סוועדר מול׳ ער ווער זיך בירמטן נמט איט
מלי די קינדר קרפ מלי ער ווער זו כלם מן׳ דעם דעמר הט
נהערט נמט מלי רם מלי נסטמרבן ווערן די סטרק פון׳ מלי׳
מול׳ זיך יוסף מול׳ מל זיין ברידר מול׳ זו ווערן מיכר בליים
פל מיר קינדר מן מלריים · מול׳ ער נדמלט נמט זו גן איט
זו זו סטרייטן מול׳ זו רעלכן מן ווענן זיין בר דר די קינדר
דמרפֿט ניט סטרייטן איט דען קיניג מפֿריקה דען די ווייל
מיר איט ווי מיט מן׳ מלריים ביראהייט ניפֿשפֿ הבט מן זיך הב
איט מי מלויבן ניסטרייטן מול׳ הב מן נפֿלמגן מול׳ מינוד
הב מיך איר פֿר ניגוט זו גן סטרייטן איט די מלריים מונ׳ די
קינדר יעקב די דמרט מן מלריים זיין מול׳ זיין זיך רעלכן מן
מין ווענן דען ווען יוסף מול׳ זיין ברידר מאן גיטמן הבן מן
נדר כנען מן מידם מוך גן זו בנדמבן מירן פֿמסר מי חבדן
מול׳ מינוד מיב מי פֿיימר מול׳ איט איר זו גן קומט זו איר
מול׳ העלפֿט איר ווי מלי איר גן איט מינן סטרייטן מול׳
איט מלריים מול׳ ווען רעלכן פון זי די רעלכנוג פון מונדן
דר דר מן מינן מול׳ זי פֿר נמאדי קינדר עמז די ריד נמט מול׳
ווערן מיטמלויש מנדר מי די קינדר עמז מיין גרוס פֿמלק
מול׳ גינג׳ זו חעלפֿן נמט מול׳ די קינדר כתים זו סטרייטן מול׳
ער סיקט נמט זו מלי די קינדר קרפ מול׳ קינדר עמז מך זו לי
דירן מול׳ זי ווערן מלי מן ווענן מול׳ ווערן גן מלי איט מנדר
זו הילף דען נמט מול׳ די ק נדר כתים זו סטרייט איט מלריים
מול׳ זי ווערן מוי גן מלי די מן׳ גן׳ קיניג׳ דר קיניג פון מרוס ·
מול׳ פֿן די קינדר יסמעל מול׳ נמט דר קיניג פון כתים ·
מול׳ ווערן מוסטרן מלי היער סמרן מול׳ מין הבדן מול׳ ווער דיא
גלוי מער מן גרוס מלי דר יא טג דיא מיין פֿמלק מלי ווענט
פֿם מער מלי קיין נמט גיט הט מול׳ זי ווערן נידרן מלי מיר
היער מול׳ קמען מיבר מלריים זו סטרייטן מול׳ ווערן רוחלן
זו נמל מן דר זיין פֿון פֿלריים מול׳ מלי מלריים הערט די מול׳
ווערן זיך מך מלי איט מנדר מן ווען זמך מלריים ווערן · דרייא נמל

האדרט מוז׳ פּוּפּלינג אן פּוּן מירם שטעמד מוז׳ זיין זי דען
סמרן דר קינג מוז׳ סרייטן זי הס׳ מי פּר ני אלט בטירען
מוז׳ הס׳ ומר הערן זי דען קינדרן ישׂרעל מוז׳ ומר גבען
מלי די מאכן דיי ק קינג מין מיר הגדן מוז׳ זי ומר סטרייטן
די קינדר ישׂרעל מיט דיי קינגין מוז׳ זי ומרן טלמן פּוּן דען
מנן דר קינגין פּיר טויזינט מן • מוז׳ הס׳ ר דר מאכט מין
גרוסי פּר טוועלנג מאטר דען סמרן דר קינג מוז׳ פּ ל דיי
מנשטט פּוּן די קינדר מן ך מלי די סמרן מוז׳ ומרן גליה פּר
די קינדר ישׂרעל • מוז׳ די ישׂרעל ק וומרן מינן נמך יסגן מוז׳
שלמן מאטר זי בי מן די גמארקן פּוּן דר כוס • מוז׳ ו הבן
מיט אטך דר שלמן נוייע טויזנט מן • מוז׳ דמ די אלדרים
וענהן די ישׂרמלים איש וום וויבן. פּמלק אט סטרייטן מוז׳
דר סטרייט ומר סטמרק לוט ן זי דמ וומרן זיך די אלדרים
ועד פּערכטן פּר מיר דען מוז׳ ומרן מוז׳ פּוּן דער שלמט
מנטרוגן זיך פּר במרגן מוז׳ פּליהן מעטן זיך מיט וועג מלם
פּר במרגן • זין די ישׂרמלים מליינט סטרייטן • מוז׳ דיט
ישׂרמלים התטן די קינדן גשלגן מין גרוסן אעכטינן שלמק •
מוז׳ ומרן וידר קערטן פּוּן מב מינן דמ זי די פּעלקר גימגט
התטן בי כוס מוז׳ די קינדר ישׂרעל וומרן מון וויטן וומ דיט
אלדרים מינן גטטן התטן מלן זי ומרן מועק גליהן מוז׳ זי מין
שטיק גלמן מליינט זן סטרייטן וום וומרן מך וידר איר מינן
די קינדר ישׂרעל איט ליפטן טן מוז׳ עז ומר וויט די ק נדר
ישׂרעל וידר קערטן פּוּן דר סטרייט מוז׳ ומרן גפּינדן מין
פּוּן די אלדרים מוק דע וועג • מוז׳ עד ומר מין מירן שלגן •
וום וגטן זי וידר די אלדרים איט דיוומרטן ומרוג ויט מיר
מוועק גלמלן מוז׳ הבט מוז׳ איט וום וויניג פּמלק מיט שטיק
גלמן איט דען קינגין לפּוּן סטרייטן וועלכי מלן גמר פּיל הטן
מיר התבט גרמכט זי ומערמוט שלמן מיר הבט גרמכט
מייער לייב ן מנטרין • מוז׳ מיין טייל מלן זי פּמנדן די קינדר
ישׂרעל מוז׳ רידטן ן זי מכטן מי ומען ן זי מנגדר דירן שלמגט
מוק דיי וי זיינן יסמעלים מרד פּוּן די קינדר קרם מרד
פּתים זי הבן זי דר שלמן • מבר זי הבן ומוק ויטט מלי
אלדרים זיינן מוז׳ ר דעטן מלן די קינדר ישׂרעל ן דען אלדרים
איט לוסטן ווייל הבן זי מין דען סטרייט פּר לומן מוז׳ ומרן
פּוּן מינן בפּולהן מלן ומרן די ישׂרמלים שלמן פּוּן אלדרים
מוק דען ומע א ט וולכי לוסטן בייס ווייט הוגדרט מן • זוע
ועהלן מלי די אמען פּוּן אלדרים דיי בי מלן זי נטטן התט דיט
ישׂרמלים ן מינן • מבר זי פּרכטן זיך מלי די אלדרים פּר דען
קינדר ישׂרעל דען זי התטן גיוען מיר גרוסי סטערק מוז׳
מלי קיין מן פּוּן ישׂרעל ם דעט סטרי ט פּמלן ומר • מוז׳ זי
ווידר קערטן מלי די קינדר ישׂרעל איט גרוסי פּריין
פּרם ומעט נמך גשלן מוז׳ די מיבריגן אלדרים די קערטן
מך ווידר נמך מירן סטעטן • (ויהי מחרי כן) מוז׳ עז ומר
מוז׳ דיין ום ומרן זיך מיין ומלן מלי די רמטם הערן מוז׳

עלטטן פּוּן קיניג אלדרים מוז׳ ומרן קומן מלי ן ומלן פּר דען
קינג מוז׳ ומרן זיך בוקן ן מין מוז׳ זי מוטן נירד זיך פּר
מין מוז ומרן זי רירן לוק קינג ן וגד דם פּמלק ישׂרעל
ומרן פּיל מוז׳ זי ט מוק זי מלי איר מוז׳ זי טט זמל
מלי דו בי מלי ז מוק גטמן הבן מלי ך דר ומע דם איר מוק
קערטן מוז ומע דעם סטרי ט מוז׳ די וויסט ומול מוז׳ האטט
גומה מיר טטערק דעלוי מיז ן מין ערבי ך פּוּן מיר עלטרן
דעלן ומע ט מין קינג פּמלק פּוּן אמען זיין גסטמנדן ן סטרייטן
קינן ומע מינק גרוסן פּמלק מלי אנדר מין אנדר מוז׳ הבן ויט
מך גטלמגן איט דעלן סמרפּן פּוּן שוערט מוז׳ פּוּן מין מיקיט
מין מן גשלמגן ומלי ז מן פּיל ומרן גוועלן ום הטעלן ויט דיט
פּעלקר גמר פּר טילגט • מינגר מן ניכ מיין רמט ן מוז ומע
איר זמלן מן סטעלן מין מן פּמנגן ווע איר עז זמלן מן סטעלן דם
איר זי אמלן פּר טילגט ווייע פּר לירן בי ז מלי ז אמל פּר טילגט
זיינן פּוּן מב מוז׳ דעלן וועסט פּיל לייכט אטעלטן ן זיך אטרן
מיבר מוז ומיק זוך דעלן ועלן די קינדר ישׂרעל אטרטן מין זוך
מלי ומלטן ז מוק אלבט הינדרטם ווערן • ום מוז ומלי
מין פּייוט מינ זוך קומן אטעלטן ז איט מירן גרוסן
שטערק מוטרק פּייוט ן פּמלן מוז׳ ומלטן מוז ומלטן פּוּן
מוטן זוך פּר טילגן מוז׳ ומלטן מירם ועק גין ום מטוומרט
דר קינג ז דעלן עלטטן פּוּן אלדרים מוז׳ וגט ז ז ז מע דער
רמט דו מיך מייך ניב מוז׳ דם פּוּן ומלן איר ניט מב ז ז יכן •
נון ז זמר פּיליק מוז׳ דעאסם ויין טוויט שטעט ויט ניט
שטמרק זיין קינן מין סטרייט • מוז׳ מי מוז ניטיג מלי איר
ז בוימן מוז׳ פּעטט אטלן מוז׳ מיזנר ניב מיר מך איט ויסטן
מיבר ז מוז׳ ומוז מוז ומוק בפּעליך דם קינג
גוסן מין נמן די קינגין ז ומרן עם מוז בפּעליך דם קינג
מיר אמן פּוּן אלדרים מוז׳ גוסן מוז׳ פּלרום מוז׳ מלי מיר מין
ומערוויל דר קינג הט גבמטן ז בוקן פּיליק מוז׳ דעאסם
ז בפּעסטינן ז פּר מין סטרייט ועד ון פּוּן מן אלדרים
מוז׳ פּוּן די קינדר ישׂרמל סוז׳ פּוּן מלי די מין ומוזנר מין
סטעטן דר דם ול העלפּן בוימן איט מוז דעלן ומל מן ויין טג
לן גבמן מלי ויט דר קינג הט גבמטן מוז׳ מלי ומלט מיר לן
עלטטן גין מוז׳ אלי שטן איט ויסטן מלי מיר ומלט ז יך מין
ומלן מוז׳ מוק קומן ז בוימן פּיליק מוז׳ דעאסם מוז׳ מלם
מיר מין בוימן טג גלן אלדרים מוז ומוז מלי מוז ומלט מיר לן
מוק רמן פּוּן נמאן די קינגם מוז׳ לן ומרן קומ פּוּן
קינדרן ישׂרמל ז בוימן ויט ומל מיר מ ז ומלט מיר גבמן מיר לן
מטלי טג מלי ז לן עטלי טג איט מיר בוימן מיר ז ז לן
מלי טג קומן מוק מירן לן מוז ומלט פּליהן ומלט מיר
ויים פּוּן דר מרביים פּר איידן מוז׳ מוטק פּליהן ומלט מיר
מך מיינלג ויים מגשלמן טג פּר טג דר נמך ומלט מיר מוק
טטן זעלבטם מיבר ז ז ן ז ניבטר מוז׳ בלוינגר מוז׳ ומלט ז דר
נמך זמן בוימן מלט מוק מין קיין ומלן מיר ז מוז׳ ומלט
ומרן ומלן טמן בוימן טטעלקט איר מל ז ומל מיבר ז מוז׳
ומלט

דו ער זאלט גאט ב"ה מוזן ליב האבן כו' מ"ד אויך איז
טעם דאך מה"ט • מ"ג גאט ב"ה זאגט מיך ומלכם בוערן מ"ג
זאגט ער זי זאלן • מ"ג דאך יעקב דר זאגט מיין פעלטיג מ"ג גאנץ
מיין גאטם רינסט מ"ג איט ין גאנקיט זאגט ער בסיראט פון
עמו מ"ג פון לבן מ"ג דאך פון מלי די קינדר כאנען די מלי זאגען
קיין מיבר מיך מ"ג זי קינדר זו פר טילגן • מ"ג גאט ב"ה
זאגט איך בסיראן פון מיר הגד מבר זי זאגן זוידר קערן מיבר
זיך מ"ג זאגן טיטן זי דען זאגט הט מיין הגר מן זי גלויבט
מיך עפים זו טון דר זונדר גסלמגן מיז דר פון קיין פר זאגט
דר מלטי קינד פרעה דיין פמטר דער הט מויך גלוגלן
דר זון יעקב מיבר מלי השרון זאגיך מ"ד ער זיבט
זייני קלוגהייט רעכן איט זייער זי זי הייט אמכט ער מנטרינן
מלי די מין זי לנר פון אונגר • מ"ג דר נאך גביט פרעה
מלי זון אוט יעקב נידרן מ"ג נאך אנריך כרעגן למוק זון
מלי זי לנר אנריך מ"ג זי לנר גוטן מוק מיר גנאד וועלן זו פון
דעם הונגר כסיראט זוערן • מ"ג מילוה מוז עם זוזן גיפמלט
פר אייך דיין גדמקן מ"ג זמלט זיט ניט בינערן זו פר טילגן
די יסרמלים • מ"ג וועלן דו זיט ניט וועלסט הבן זמוזן מין דיינם
לנר אנריך זוז מיך זי מ"ג זי נעם למוד • למו זיט גין מין דו לנר
כעוב זמו מיר עלטרן גיזומט המכן מ"ג זי זאמ מלם ער
הערט פרעה די ריד פון יתרו • דא מרגליאט מיבר מיט זיין
למרן מו אוט ער מויך מטין פון קינד מ"ג איט גרוסר סנד מ"ג
זאמר דר זעלביגן טאג נאך מוט אנר ק גין מ"ג זאמר גין מין
זיין ד' נאך אדין • מ"ג ער נאם איט זיך דעלן טטאב דעלוסף
גהאמט הט דא וגט דר קינד זו מיר • דעם עולי זמו גיבסטו
פר מיין רמט זו דעלן יתרו • דא וגט מיר זו דעלן קינד פר זאמר
מלי די זיבר דו לנר זיינן מין רייגר גוזמלט זיט זו דעם קינד
זמלט גפמלט קמן ער טון • דא זאגט דר קינד זו כלעם זאם
זמסטו בלעם זאג הער למו איר דייגם רמט הערן מו וגט
בלעם זו דעלן קינד מלי זאמר דר קינד גרמטן הט מויך די יודן
זוא זוערן זיט דאך מנטריך דא פון מ"ד קמן דר קינד מיקויט
בייך קוא איט קיגרליין רמט. דעלן זוילסטו גרעגקן זי איט
דר פלאם די פיימרם זיט זו פר ברעגן. קאנסטו מיך ניקט טון
דעם גאט ב"ה הט בם ראט מבראהם פון פיימר מ"ד הט מיט
גהאלפן מלי פר מיז דא פון מנטרינן • זוילסטו זיט איט דעם
שווערד פר טילגן פר זאמר מיר פמטר יצחק מיז מנטרינן
פון שווערד מ"ד מיין זוירד מן זיין פטמט קוען. מ"ג ונן דו
פר א נסט איט המרטין מ"ד שווערן מרבייט זי זו אינרן זוא
שווערסט מינן דאך ניט קענן בייך קוען דען יעקב מיר פמטר
דר הט אוט מלייך שווערי מרבייט טון • מ"ד ער הט דאך
בגליקט מז מלי וויי זיבלן כו' מילוהדש איין הער קינד פר
נעם איט ני ריד • דו מיז דר רמט מלי מיך רמט מינן זו טון מלי
זו שווערסט מינו קענבייך קוען מ"ד פון דיין רמט זמלסטו
מבן זמון • זוא זו דעם קינד בייך מלם ומל גביטן מלי
דו קינדר די זיינטיגן טג מלגבמרן וועלן זמוזן מיר נמען
דמו וומסר וועלפן • מ"ג דא איט וועלסט קענן מיר נמען

גנן מוז מעכטן • מ"ג דא איט מיז קיגר פון מירן עלטרן פר
וולט וומרן • מ"ג דר ק גן וומר מיך העלן די ריר פון בלעם מ"ג
זומר זי זי לן • מ"ג דאך יעקב דר וומר מיין פעלטיג מ"ג גנן
מין גאטם רינסט מ"ג איט ין גנוקיט זאגט ער בסיראט פון
עמו מ"ג פון לבן מ"ג דאך פון מלי די קינדן כענען די מלי זוערן
קיגן מיבר מיך מ"ג זי קינדר זו פר טילגן • מ"ג גאט ב"ה
זאגט איך בסיראן פון מיר הגד מבר זי זאגן זוידר קערן מיבר
זיך מ"ג זאגן טיטן זי דען זוער הט מיין הגר מן זי גלויבט
מיך עפים זו טון דר זונדר גסלמגן מיז דר פון קיגן פר זאגט
דר מלטי קינד פרעה דיין פמטר דער הט מויך גלוגלן
דר זון יעקב מיבר מלי השרון זאגיך מ"ד ער זיבט
זייני קלוגהייט רעכן איט זייער זי זי הייט אמכט ער מנטרינן
מלי די מין זי לנר פון אונגר • מ"ג דר נאך גביט פרעה
מלי זון אוט יעקב נידרן מ"ג נאך אנריך כרעגן למוק זון
מלי זי לנר אנריך מ"ג זי לנר גוטן מוק מיר גנאד וועלן זו פון
דעם הונגר כסיראט זוערן • מ"ג מילוה מוז עם זוזן גיפמלט
פר אייך דיין גדמקן מ"ג זמלט זיט ניט בינערן זו פר טילגן
די יסרמלים • מ"ג וועלן דו זיט ניט וועלסט הבן זמוזן מין דיינם
לנר אנריך זוז מיך זי מ"ג זי נעם למוד • למו זיט גין מין דו לנר
כעוב זמו מיר עלטרן גיזומט המכן מ"ג זי זאמ מלם ער
הערט פרעה די ריר פון יתרו • דא מרגליאט מיבר מיט זיין
למרן מו אוט ער מויך מטין פון קינד מ"ג איט גרוסר סנד מ"ג
זאמר דר זעלביגן טאג נאך מוט אנר ק גין מ"ג זאמר גין מין
זיין ד' נאך אדין • מ"ג ער נאם איט זיך דעלן טטאב דעלוסף
גהאמט הט דא וגט דר קינד זו מיר • דעם עולי זמו גיבסטו
פר מיין רמט זו דעלן יתרו • דא וגט מיר זו דעלן קינד פר זאמר
מלי די זיבר דו לנר זיינן מין רייגר גוזמלט זיט זו דעם קינד
זמלט גפמלט קמן ער טון • דא זאגט דר קינד זו כלעם זאם
זמסטו בלעם זאג הער למו איר דייגם רמט הערן מו וגט
בלעם זו דעלן קינד מלי זאמר דר קינד גרמטן הט מויך די יודן
זוא זוערן זיט דאך מנטריך דא פון מ"ד קמן דר קינד מיקויט
בייך קוא איט קיגרליין רמט. דעלן זוילסטו גרעגקן זי איט
דר פלאם די פיימרם זיט זו פר ברעגן. קאנסטו מיך ניקט טון
דעם גאט ב"ה הט בם ראט מבראהם פון פיימר מ"ד הט מיט
גהאלפן מלי פר מיז דא פון מנטרינן • זוילסטו זיט איט דעם
שווערד פר טילגן פר זאמר מיר פמטר יצחק מיז מנטרינן
פון שווערד מ"ד מיין זוירד מן זיין פטמט קוען. מ"ג ונן דו
פר א נסט איט המרטין מ"ד שווערן מרבייט זי זו אינרן זוא
שווערסט מינן דאך ניט קענן בייך קוען דען יעקב מיר פמטר
דר הט אוט מלייך שווערי מרבייט טון • מ"ד ער הט דאך
בגליקט מז מלי וויי זיבלן כו' מילוהדש איין הער קינד פר
נעם איט ני ריד • דו מיז דר רמט מלי מיך רמט מינן זו טון מלי
זו שווערסט מינו קענבייך קוען מ"ד פון דיין רמט זמלסטו
מבן זמון • זוא זו דעם קינד בייך מלם ומל גביטן מלי
דו קינדר די זיינטיגן טג מלגבמרן וועלן זמוזן מיר נמען
דמו וומסר וועלפן • מ"ג דא איט וועלסט קענן מיר נמען

אמר ווייב ומען נעמן ווערט מיין זון ז׳ אייניק פֿאטער פֿון אייגער
אויגר בעמרין ומען דער ווערט ער זיין די קינדר ישׂראל מוז
זיא בחוד ווייזן • דא וואר ויא ז׳ דר במרען מיכה [פֿון מוֹ
זיא ואר ומען ווערן מיא מיין קינד פֿון דעם יורין קינדרן וא יגטן
די אלריק ווייבר די מוֹך דעם במרטין גינגן מוֹ זיא דעם
קינד וא מוֹטן ווינן גבען מבר די קינד ומוֹט ניט ווינן פֿוֹמיזן •
עז וואר פֿון הקב״ה דא די קינד ניט ומוֹט ווינן • דר ומרטין
מוֹ עם ומוֹט קומן מן גייגר אויגר בריטט ווינן מוֹ זיין
סוועטער אריק די ואר דר זעבינג ניט מך בייא דען אלריק
די דא מוֹך דעם במרטין ומרן מוֹ׳ ז׳ טֿ מוֹ מוֹ׳ זיא גינג
זיא הין מוֹ׳ וגט זו דר טאכטר פֿון פרעה • ומוֹ מיך זין מוֹ׳
ומוֹ מיין יהרן פֿרויא רופֿן דיר די קינד זו ווינן • דא ומגט זיא
טאכטר פֿון פרעה זו מיר גיא הין זוא גינג פֿרויא מוֹ׳
זו טֿ גטווינר מוֹ׳ רופֿט די אוטר פֿון דעם קינד • דא ומגט
נאיה די טאכטר פֿון פרעה זו יכבֿד נעמ דיר דם קינד הין
מוֹ׳ זייג עז אר מוֹ׳ מיך וויל דיר גבען דיין לוין וויא איבר
ליגג מלי טֿ • זוא נאמ מיך די פֿרויא די קינד מוֹ׳ ואר עם ווינן •
מוֹ׳ עז ואר מא ערר פֿון לוויא ואר די קינד ואר פֿרוס דם
נאמ מיך די פֿרויא דמ קינד מוֹ׳ כראכט עז זו דר טאכטר פֿון
פרעה זוא ואר מוֹ׳ זיא רופֿט דמ קינד מוֹ׳ זיא ואר מיגן זון • מוֹ׳ זיא
זיין נאמן אסה • דען זיא וגט מיך המ מיא מוֹ׳ דען ואסר
גינגן • מוֹ׳ עאר זיין פֿאטר הייסט מיא חבר די ווינ ער
מיך זייט ווענן ז דר בהעפט הט איט זייא ווייב • מוֹ׳ ער
ז׳ דר דא פֿאר הט (גט) גבען מוֹ׳ יכבֿד זיין אוטר די רופֿט
זיין נאמן יקותיאל • דען זיא וגט מיך המ מיא מוֹ׳ דען
מוֹאטאטין [גאט ב״ה דר הט איר מיא מך ווירר גבען מוֹ׳
זיין טוועטער אריק די הט זיין נאמן גהי זן ירד • דו זיא זו
זגן וידר די ווייל זיא מי גיידרט ווייא ווגן וואר מוֹ
זיא הט ווען זיא ז׳ איט מיא מיך ווערט מוֹ זגן • מוֹ׳ זיין
ברודר מהרן הייסט מיא אַהֲרֹן זוא די מי זין טייטש מי איין
פֿאטר הט פֿר זאן גהאט א׳ י, אוטר מוֹ׳ פֿון ווייט ווגהט
ער זיא ווידר גוואן • מוֹ׳ קהת ערארק זיין, פֿאטר הט מיא
דען נאמן גבען מבֿיגדור דען פֿון ווינ ווגן הט גאט ב״ה
גדויאט דען ברוך פֿון יעקב די ניט ער די מאנספרשן פֿון
דיא קינדר ישׂראל מיט וואטר ווערטן מוֹ׳ זיין זיגאמ
רופֿט זיין נאמן מבֿי סוכה דרייא אמניט פֿר די קינדר (חמ) מוֹ׳ מוֹ דיא
ישׂראל רופֿטן ז׳ ין נאמן סאט ה בן נתנאל דר מיך דען זו וגטן
מן מיין זיין ליטן הט הקב״ה מיר גסרייט ההערט מוֹ׳ הט זיא
בטיראט פֿון הנד מיר בלויגר • מוֹ׳ אסה ואר מן הויז
פרעה • מוֹ׳ גיהאלטן ז׳ דער בתיה די טאכטר פֿון פרעה
פֿר מיין זן מוֹ׳ ואר מוֹך ער זגן ווייטן דען קינגס קינדר
מוֹ׳ דר קינג פֿון מרזם ואר מן דער ניט גיסטארבן מיא
מלטעהנטין ואר זו זייטג קינגן מוֹ׳ ואר בגראבן מן זיין
פאלאסט מוֹ ער זיך גבויאט הט מיא נוד מרזם • מוֹ׳ זיא
סיקטן די קינדר עטו נמך פֿאורה מוֹ בייא דר במלוקט מוֹ׳
נאמן פֿון דמן מיין יונגן פֿמרטן דר גמר מן ואר מוֹ׳ זיין

נאמן

מירי בירידר וזא ומלטן מיר בריידר דעמ אן דר סלמן • וזא
זאמר דר אלמגטליפן מוז פליהן מן ניילהו • מוז זאמר מטרייגן
מוז נו קמם מם מנדרן טג וזא זאמר אסה וזדר מוז גן נו
זייני בריידר דם זאך ער וזיל לוייט עבריישיט מנדר קריגן
מוז ומלטן מיר דעמ מנדרן סלמן • מוז וגט ער לו מיינם דו
ב וזייטר וזמרוס זיל סטרייגן גיעלן סלמן • וזא טעגליכט ער
זו מיט מוז וזגט וזער הט דיך גאמכט זו מיינם הערן מיין
דיכטר מ בר מוז • מוז זו ערשלמן אוך זמגטו אי וזיל דו
דעמ אודי המטם דרסלמן וזא זאמר איך וזאסה וזער פערכטן
מוז גדמכט זו מיין מנטפלקט דו זאך • וזא זאמר פרעה
הערין דיו זאך מוז גביטט מלו אן אסה ומלט דר סלמן •
זא ט קט הקב"ה זיין ענגל דרזאמר מין מונן פרעה גלייכן
מלו וזאמר ער דר מבר סטר סטרל ר לטרם מוז דעמ ענגל
דו טוזער ומוי הנדן דם סטרל ר לטרם מוז סלמגט מיט
זיין הויבט איט מב דעמ דו גלייכט פון סטרל דיכטר וזאמר
פר קערט מלו ער זאך מלו אסה • מוז דער ענגל פון גמט
ב"ה נמם אסה מוז פירט מין מוי אודרים מוז סטעלט מיט
פירלינ טג דיי פון אודרים • וזא כליב מהרן נאר מלייט ומין
אודרים • מוז זאמר מלו וויי זמגן זו דעמ קירדר ישרמל זו זגן
מוז זמגט גמט מייער עלטרן מיטלייבר אן זמלו דו מוזוערדיג
מין וויני מוין די ע"ז מוזק וזערפן מוז מן די מוזוערדיגי
ע"ז דער אודרים וזלט מיר מיין ניט פר מנדרמיגן מבר זיט
זודר סטפניגטן דמו הוי ישרמל מוז ומלטן ניט הערן זו
מהרן זור זעלבינן לייט דם ומלט הקב"ה פר הערבן זו וזען
גמט ב"ה ניט גדמכט הפט וויין וילדרהייט דו ער פר טוטן
הט איט מברהם מוז יצחק מוז יעקב • מוז די גוומלט פון
פרעה דר קינג פון אודרים גינג מין די זעלבינ יטמגן מלו מי
זענגר מי הרטר מבר ישרמל מוז וזמר מינו אזער גדרמנג
מן טון • כיו הקב"ה זיה המם גדמכט מוי זו לוין • מין דיה
זעלבינן לייטן וזמר מין גרוסי סטרייט לוזטן דיה קינדר כום
מוז לוזטן די קינדר קדם מוז מרק מוז וי וזמרן איסגרייפן
מן קיקנום דר קינג כום • דעו זיה וזמרן מונטר זיין גוומלט
גוזעזן • מוז גינג מוי דר קיקנום איט מלי די קינדר כום מיין
גרוס פמלק מלו וזמר מין אצר • מוז גינג סטרייטן איט מינן
מוז איט (קרם) מלי ער מוי ומלט וזה ווידר מונטר זיין גוומלט
בריענגן • מוז וזיה ער מוי גינג קיקנום וזה זו ער בלעמ
לעמוניר איא זיין לאייט מין דיה סטמט זו היטן • מוז זמ מך
דרינן די סלעבט גאיין פולק זיה גינג מוי דר (קיקנום) מוז
גינג מך מיט מוז קדם מוז וזער איט מינן סטרייטן מוז
סלוג זי מא"ז זיה זילן מלי דר סלמגני פר מיט מוז ער פמגט
פיל פון מינן מוז אבר מלט זיה ווידר מונטר טינג מוז כליב מין
דעמ ער זו וזענן זיין זינו ווידר ברוך בייט מינן וזמר • מוז
בלעמ וזיה מיט קיקנום גלזון הט די סטמט זו היטן מוז דם
גאיין פמלק • וזא סטונר ער מיך מוז זאמר איך בדמטן
דעו וזאר פולק זו ווידר סטפניגטן דן קינג (קיקנום) מלו זיה
ניט וזלטן מיט זמן מין די סטמט קוזן וזע ווידר
קעמ • מוז די זער פמלק וזמר זו מיט הערן מוז סווערן

מוז אמלטן קינגן מיבר זיט • מוז זייני לוייט מין זו פעלר
הערן מוז זיה סטונרן מיך מוז אמלטן הוך די אוימרן מיך
לוייט זייטן מיין גוומלטיגן סטרקן פעסטונג מוז מיך דער
דריטן זייטן וזמרן זי גרמבן פיל גריכן וי קיין זמל וזער לוייטן
די סטמט מוז לוישן די כתך די מוז גלן כום זיה וזלט •
מוז וזמרן דו וזמטר פון דר כתך מין די גריבן פלרן • מוז
מיך דר ג דרן זייט וזרן זיה איט מ די לימוריי פר וזמלן
פין סלמגן מוז מלריי מן גליפר רמ איט זמר דיה סטמט
אמלט ג בפעסטיגט • דמ וזמם זיה מוז לוין ניקט מוי נתך
מין • מוז קיקנום וזמר סטרי טן איט מרק מוז קדם מוז
מוטר טינג אבן מוז קמם ווידר מין זי לוי • מוז וזיה ער
נזהגט קמם זו דר סטמט דר קינג קיקנום מוז מלי די הערן
מוברסטן וזמרן בייט מיט זיה וזהנדיט וזיה די וזמר פון דר
סטמט נייט מא ג מ דעו הוך עלבוימט וזמר וזה וזמרן זיה דיך
פר וזמנדרן מוז וגט מייער זו דעו מנדרן וויי זו גזהנה הבן
די איר וזה אלג מוי זין גבליבן מין דעם סטרייט הבן זיט דיך
זער פר מוז גפערלט • דמרום הבן זיה דיך מך גסמן מוז
הבדי וזמר פעסט גאלט דעו מלו ניט וזלטן קוזן די קינגן
פון כנען מיבר זו סטרייטן • מוז גענהזט דר קינג מוז מלי
די סמרן זו דעם טמר פון דער סטמט מוז וזהנן זיה מלי מלי
פפורטן דר סטמט המרט פר סלמן וזערן וזה רופפן זיה זו
דעו טמר היטר וזלט מוין מלן מלו איר מין די סטמט קוזן
מבר די טמר היטר וזלטן ניט פפגן מוז כיפעליך כעפ דר
גמוריר דר גון מיר קינג וזמר מוז וזלטן זיה ניט מגין זמלן
וזה ריכטן זיה מין סטרייט איט מינן קינגן דעם טמר דער
סטמט • וזה פילן פון קיקנום וויי לייטן מפ זעלבינן טמג
הונדרט מוז דרי סיג מן • מם מנדרן טמג מערטן זיה מן
זו סטרייטן איט מינן מוין דר וויטן פון דער כתך מוז וזלטן
מביבר פמרן מבר קמנטן ניט מוז פר דרינקטן פון מינן מן
דר גרובן מוז סטרבטן דם גבויטט דר קינג זו הויפן הולן
מוז פלוגן מלן דרויבר זו פמרן מוז די מ סטמט מלו מוז וזמר
מין מירם קוזן מן דו מורט וזמ די גרמבן וזערן וזה וזמרן די
וזמטר מרוס לופן • וזמר מוז גאלט מורך איין מלו מרויפן
מם זעלבינן טג וזמלטן זיה סטר יטן מוז זו לעהן פלוגן • מם
דריטן טג וזמלטן זיה סטר יטן מוין דר וויטן וזמו די סלמגן
וזמרן • דם קוזטן זיה גמר ניט מרייט קוזן • מוז די סלמגן
וזמרן פון מינן טן הונדרט מוז זעלבינ מן • וזה וזמרן זיה פר
אויבן פון זו סטרייטן איט דר סטמט כום מוז ה זטן זו וזה
בילנדרט לויגאמטט מנן מרר מוי קוין גלי ניין יפר • מין
דר זעלבינ ניט מלי דו סטמט כום בלנדרט וזמר • דם וזמר
אסה עכו הן מוי אודרים פר פרעה זוערט מם בגערט
זו זמן סטרוזויל ער דעם אודי דר סלמגן הט דם וזמר אסה
מלט מבלטגהיימר וזה מנטריגט ער מוז קמם זו דר סמר פון
דעם קינג קנקוס די פר כום זמג • וזה וזמר אסה מן דר
סמר מי לענגר פר כום נין יפר • מוז גינג מוי מוז קמם
מין איט מינן • מוז וזה הבן זיב מיט דר קינג מוז די העלן
מוז אודי סטרייט הפטינן אבן דעם אסה דעלנר וזמרבמר

מוך ויז בעצרר מא׳ נעם מין מיטלכה זיין ענגן טעמרך
מין זיין הגר • מוג׳ א״ר ומן מוך סטין סוג׳ סטרייטן מוך
די סטמט מוך־דר • זייט ומו דיא מלמנגן זייט מוג׳ ומן ד״ח
סט ראין די סטמט • מוג׳ ר׳ הבן סוז בר מכט מל דו פמלוק מוך
דר קינג בפלוך־הט מוג׳ ער נעם מיטלכה מן זיי ענגן סטמרך
מין זי הגר מא׳ ג׳ינגן מוג׳ טוי־ה מן ג׳ירכטן מן רעג מורט
ומו די פלוך־נמנגן עמרין • דמ׳מכט רער קינג סיק מרר אין
סטמרך מוך דו פלוך־נמנגן סיקטן־ה די סטרך ווידר קינג
ביפולן הט • ומ לויפן די סטירך מוך די שנגן מוג׳ פרכטן
מוג׳ פר סטרטן ו׳ גלן פון ועלבינן מורט־ומוג׳ רך דר ק נג
מוג׳ דו פמלוק רו פר סטרט ומרן מל די טלמנגן פון ועלבינן
מורט ומ ומרוי פמלוך איט גרוסר סטים מין ג׳רוס פמלוך־
מוג׳ ומר ג׳ינטהן מוג׳ סטרייטן מוג׳ סטרייטן די סטמט
מוג׳ ומרן מם ועלבינן טן פון סטמט פמלוך ערטלגן טוינד
מוג׳ ר׳ הורדרט מן מלי־די מיומוכר דר סטמט מוג׳ פון דעם
פמלוך מלי־די סטמט ביפולרט ומר ניט מ יכר מם קאן
מוז קיקן מלי־די קינדר (כוס) ווידר מין מיטלכה ן׳ זיין וויב
מוג׳ קינד מוג׳ ן׳ דעם ווייגן מוג׳ בעם הר נמוריר רמ ריא
סטמט ביזומנגן ומר רמ ומר ביפולרט מרפיטט מוג׳ די סטמט
ער פלינן איט נמוריר איט־ ווייז זוויין מן מוג׳ פלכט זייער
ברידר מוג׳ קערטן ווידר נמך אוריק ן׳ פרעה דען קינד פון
אוריק רי זיין די נמוריר רמ פון מין דר תורה סטיט די מלי
ק זיין גוואה סטאנדיג רמ נמט ב״ה ברמכט די טלעק מוך
אוריק־מו ומר אסה בינומנגן די סטמט איט ווייזי ווייהייט
מן ועלטן ו׳ אסה מוך דען קינג־לי סטו דיקטום קינג פון
כוס • מוג׳ טוין די קינדר כוס ריא קינג־לי קרן אסה מוך
ין הו בט מוג׳ נמכט מיט די מרוניה בי־קינגן רמ ווייב פון
דיקטום קינג כוס ן׳ אסה ן׳ ווייב ווייב • מבר אסה ומר
פמרכטן ן נמט ב״ה דען נמט ווידר מוג׳ ן׳ ג ניט בייט
איר קעריט מך ניט ן׳ מיר ן׳ ווי מוקן • דעו ער אסה נרמכט
מן דו ן׳ מ מבראהם הט בפוומרן מ׳ויזר ווינט קנעכט מן ער
ן׳ ג מן יונק קין ווייב ומ׳ט נעבו פון די טעלטר פון כנען
מוג׳ יונק הט יעקב ביפו־ן דם ער נמך פדן־מרם נשיקטהט
דר קיין ווייב ומ׳ט נעמען פון די טעלטר כנען מרר פוהט
דען מוזר נמט ב״ה הט נעבן חם ון פון נח מוג׳ מלי־ווי־י
קינדר ן׳ קינעלטי ן׳ דען קינדר פם מוג׳ קינדר יפת מוג׳ מיר
זמוג׳ בי מן מיכיקייט • דרום ומר אסה ניט קערין מרר
ווינדן ווי־י מוקן ן׳ דעם ווייב פון קינג דר קינג כוס • מל
ווייז מל ער הט ן׳ קינגט מבר כוס ווא פמרכטט אסה
פר נמט ב״ה איט גלזן הערזן איט ווייז טעג ער ומר צו מראיימן
מט ב״ה איט גלזן הערזן איט גלזן הט אסה ניט מר
ן׳ קינגרט פון דען ווינט ווען ער ומ׳ט ועכטג הט ער ציט
פון דעם ווינט מלי ווי זיין מן ג׳ינג מבראהם יצחק מוג׳ יעקב •
מוג׳ ומר ציך רעכטן מוג׳ ווי זיין מן ג׳ינג מבראהם יצחק מוג׳ יעקב •
ניט מוך די רעכטי ווייז מרר ציהקי ווייט • מוג׳ ומר ציך
סטמרקין אסה מין ווייגר וויהייט מוג׳ ביגליקט אסה מין זיין
מיט רעכטן מיט ווייגר וויהייט מוג׳ ער ומר פירן מבר (כוס)
קינגרין מוך מוג׳ קינג מוג׳ ומר ציך מוג׳ ומר ציך
קינגרייך מוג׳ ווען מיר מין מיטלכה זיין ענגן סטמרך
מין דיכטר • מוג׳ א״ר ומן מוך סטין סוג׳ סטרייטן מוך
די סטמט מוך־דר • זייט ומו דיא מלמנגן זייט מוג׳ ומן ד״ח
סט ראין די סטמט • מוג׳ ר׳ הבן סוז בר מכט מל דו פמלוק מוך
דר קינג בפלוך־הט מוג׳ ער נעם מיטלכה מן זיי ענגן סטמרך
מין זי הגר מא׳ ג׳ינגן מוג׳ טוי־ה מן ג׳ירכטן מן רעג מורט
ומו די פלוך־נמנגן עמרין • דמ׳מכט רער קינג סיק מרר אין
סטמרך מוך דו פלוך־נמנגן סיקטן־ה די סטרך ווידר קינג
ביפולן הט • ומ לויפן די סטירך מוך די שנגן מוג׳ פרכטן
מוג׳ פר סטרטן ו׳ גלן פון ועלבינן מורט־ומוג׳ רך דר ק נג
מוג׳ דו פמלוק רו פר סטרט ומרן מל די טלמנגן פון ועלבינן
מורט ומ ומרוי פמלוך איט גרוסר סטים מין ג׳רוס פמלוך־
מוג׳ ומר ג׳ינטהן מוג׳ סטרייטן מוג׳ סטרייטן די סטמט
מוג׳ ומרן מם ועלבינן טן פון סטמט פמלוך ערטלגן טוינד
מוג׳ ר׳ הורדרט מן מלי־די מיומוכר דר סטמט מוג׳ פון דעם
פמלוך מלי־די סטמט ביפולרט ומר ניט מ יכר מם קאן
מוז קיקן מלי־די קינדר (כוס) ווידר מין מיטלכה ן׳ זיין וויב
מוג׳ קינד מוג׳ ן׳ דעם ווייגן מוג׳ בעם הר נמוריר רמ ריא
סטמט ביזומנגן ומר רמ ומר ביפולרט מרפיטט מוג׳ די סטמט
ער פלינן איט נמוריר איט־ ווייז זוויין מן מוג׳ פלכט זייער
ברידר מוג׳ קערטן ווידר נמך אוריק ן׳ פרעה דען קינד פון
אוריק רי זיין די נמוריר רמ פון מין דר תורה סטיט די מלי
ק זיין גוואה סטאנדיג רמ נמט ב״ה ברמכט די טלעק מוך
אוריק־מו ומר אסה בינומנגן די סטמט איט ווייזי ווייהייט
מן ועלטן ו׳ אסה מוך דען קינג־לי סטו דיקטום קינג פון
כוס • מוג׳ טוין די קינדר כוס ריא קינג־לי קרן אסה מוך
ין הו בט מוג׳ נמכט מיט די מרוניה בי־קינגן רמ ווייב פון
דיקטום קינג כוס ן׳ אסה ן׳ ווייב ווייב • מבר אסה ומר
פמרכטן ן נמט ב״ה דען נמט ווידר מוג׳ ן׳ ג ניט בייט
איר קעריט מך ניט ן׳ מיר ן׳ ווי מוקן • דעו ער אסה נרמכט
מן דו ן׳ מ מבראהם הט בפוומרן מ׳ויזר ווינט קנעכט מן ער
ן׳ ג מן יונק קין ווייב ומ׳ט נעמען פון די טעלטר פון כנען
מוג׳ יונק הט יעקב ביפו־ן דם ער נמך פדן־מרם נשיקטהט
דר קיין ווייב ומ׳ט נעמען פון די טעלטר כנען מרר פוהט
דען מוזר נמט ב״ה הט נעבן חם ון פון נח מוג׳ מלי־ווי־י
קינדר ן׳ קינעלטי ן׳ דען קינדר פם מוג׳ קינדר יפת מוג׳ מיר
זמוג׳ בי מן מיכיקייט • דרום ומר אסה ניט קערין מרר
ווינדן ווי־י מוקן ן׳ דעם ווייב פון קינג דר קינג כוס • מל
ווייז מל ער הט ן׳ קינגט מבר כוס ווא פמרכטט אסה
פר נמט ב״ה איט גלזן הערזן איט גלזן הט אסה ניט מר
ן׳ קינגרט פון דען ווינט ווען ער ומ׳ט ועכטג הט ער ציט
פון דעם ווינט מלי ווי זיין מן ג׳ינג מבראהם יצחק מוג׳ יעקב •
ניט מוך די רעכטי ווייז מרר ציהקי ווייט • מוג׳ ומר ציך
סטמרקין אסה מין ווייגר וויהייט מוג׳ ביגליקט אסה מין זיין
מיט רעכטן מיט ווייגר וויהייט מוג׳ ער ומר פירן מבר (כוס)
קינגרין מוך מוג׳ קינג מוג׳ ומר ציך מוג׳ ומר ציך
קינגרייך מוג׳ ווען מיר מין מיטלכה זיין ענגן סטמרך
מין דיכטר • מוג׳ א״ר ומן מוך סטין סוג׳ סטרייטן מוך

הוי אמר · מוז אמה דר אן פון עארם ווער נאך קינג נאר
אליבער ניט מן כוס מוז ווער ער בליקן אין דיק נגרייך
מוז ער ווער פירן דיק נגרייך פון כוס איט נרעבפרטי ייט
מוז איט נמלחייט · מוז הבן לוב מלדי קינדר כוס אמה
מלי דיטש מ׳ ער קינגט מיבר וי · מוז ׳ה ווערן דיך פערלטן
מלי דיש ׳ער כוס פר ם מין נרוסי פרלטן מוז ווער מיך
פירן קינגטן אמר מ׳ אמה קינגט הט מן כוס מוז אמה
ניט מוין ויין קינגן לן טו ׳ר דיש מרוניה די קינגן ׳ט
פר דעם קינג מוז די ה ריל מלי מיך מין · דמ ׳ט די
קינג מרוניה פר דעם קינג מוז די הערן · ווען מיר די יתך
מ׳ ׳ה רגטו הבט מלי מיר קי דר כוס מין מ פי ליט פר ווער
מיר ׳אלט ווען מלי די פיינג אמר מלי דיר קינג קינגט הט
מיבר כוס מ׳ ׳ער ן אמיר ניט נקומן מוז רעך מב נמט פון די
קינדר כוס הט ער ניט נרינט · מוז מילוב הערט מיר
קינדר כוס · מוז לאט ניט ער קינג מיבר מיך דיר קינג
דר נ ט פון מ יערט פליט מוז כוס מיו · מן אנפרום איינון
דר מיו מן נרום מוז ער זאל מיבר מיך קינגן · דעך עו מיו
מן בעסר ׳ט מ יך מלי מיר זאלט דינן מיינרן הער קינג ווינק
מן מלי מיר זאלט דינן מיין פרעארן אן דר נאר מיין קנעבט
מיו נוועון ן דעם קינג אנרים · דמ הערט מלי דמ פמלק
מוז אלי די הערן די קינדר פון כוס מלי די דמיק דירן מ׳ט
נרעסט הט די קינגן מרוניה מי מיר מורין · מוז ׳ווערן ך מל
די פמלק ברמטן ביו מן מובנט מוז ׳ סטוונן פריש מוך מוז
אנטן אנפרום דעך מן קיקנוס קינג פון כוס ן מירם קינג ·
מוז ׳ווערן יך מבר פערלטן מלי ו זאלטן מיין הנד מ לעג ביו
ן טו מן אמה דעך הקב״ה ו ד איט אמה מוז ׳ דיש קינדר
כוס דמלטן פון די סבועה מלי ו נשווערן אמה דרוש
מוו ווזלטן ו ניקט ביו טו ן אמה · ניימרט ו נעבן ם ק פין
נסעגק מוז ׳סיקטן מיש הין איט נרוסר עהר · ווה נינג מו ׳
אמה פון נאר כוס מוז ׳ נינג זיינט ווענט מוז ׳ פר אידט פון
מיבר כוס מוז אמה ווער זיבן מוז ׳ עלניך יפר מלט רמ ער
מו ׳ נינג מוו דעם נאר כוס · דעך עו ווער פון הקב״ה דעך
עו ווער ניו קוען די נייט מרבייט מלי יסרמל מוו אלרים
נין מוו דעם פיין פון קינדר חס · ווה נינג אמה נאך אדין
דעך ער פערלטן יך ן קערן נאך אלרים פר פרעה ·
נינג ער מוז ׳ועלט ׳ך בייט פיינט ברוען מי אדין ווה נינג
מוו די ׳ בן טעלטר פר רעומל דר אדיב ן ו ידן די סמל פון
מירם פמטר · דמ קוען ווה בייט דעם ברוען מוז ׳ וו ווערן
סעפע ן ווערט ן טרעקן די סמל ם רם פמטרם וו קוען די
הירטן פון אדין מוז ׳ פר טרייבטן י · וו סטוונ מוך אמה
מוז ׳ווער מינן העלפן מוז ׳ווער טרענקן די סמל · וו ווערן וי
קוען ן מירן פמטר רעומל מוז ׳ ווערן קינדינן מים ווס מינן
אמה נטמן הט · מוז ׳ ווערן זנן מיין אן מיין אלרי הט מוים
בפערוט פון די הערן דר הירטן · מוז ׳ הט מוך נסעגק רמ ׳ נינן
ווערט מוז ׳ המט די סמל נטרענקט רמ ׳ נסעגק רמ ׳ ן זיינן
טעלטר ווה מוי דר אן ווערוק הבט מיר דען אן פר זמן ·
מוז ׳ ער ווער סיקן רמ ׳ נסעגק אמה מוז ׳ ים מן קוען מיין

היו ׳ מוז ׳ אוט איט מים עס ן · דמ ׳ ווער אמה דפר ניל ן
רעומל ווי ׳ ער פן אלרים נפוהן ווער מוז ׳ ווי ׳ ער מין כוס
ווער קינג נוועון פ רלינ יפר מוז ׳ ו ׳ ם ווי ׳ ם ן דרנסך פון
קינ נרייך מ נ׳ועט הב מבר איט סענק מוז ׳ נלוס ער
חוועק זמן ניהן · דמ רט מל דיו ׳ דיך ווער הערן פון אמה
דמ נרמטן ער מיך ווי ׳ דיו ׳ ן נ׳ם ן נרוסי ן נעמן דען ער מי ׳ פון
כוס מוועק נ׳מפן מ׳ אמה דרך ווער מיך מין נוטן ווילן הבן
ביי ׳ דעם קינ נרייך כוס מוז ׳ נמק אמה נ׳מנן ועט מיך
מין נ׳בינקוס · דמ ווער אמה נ׳מנן ן נ׳ן נעהן יפר · מוז ׳
דמ אמה נ׳מנן ׳ילט דמ ווער ׳יך (נסורה) די טמ׳טר פון
רעומל מיבר מין ער במרן־מוז ׳ ווער מין פס ׳ין אים ווער
מוז ׳ ברוט מל דיו ׳ ן ׳ט · מוז ׳ די קינדר ישרמל ווערן מל׳ נמך
מרב ׳ט ׳ פר ׳ ׳ם אלרים איט מ׳ליוט המרטן מרבייטן מוז ׳
די נוומלט פון אלרים ווער מי ׳ ׳נעבר מי ׳ טוועדר מיך ישרמל
מיך ׳ די ׳ ׳ועלבינן־טן דר ׳ועלבינן־ט סוג נמט ב״ה פרעה
דען קינ נ אלרים מוז ׳ ווער מן נמט ב״ה סלמן איט מין
רעכט ב׳ ׳ נרעת פון קמפל ביו מן די פים פין וועגן דמ ער
ישרמל ווה סווער מרבייט מיך ׳ מרים · דרוק ווער ער פון
נמט ב״ה איט דעם נרעת ניטלמן־מן דר ׳ועלבינן־ט ׳ידען
נמט ב״ה הט מן נ׳נוען די נבעט פון ׳ינם פמק־ישרמל מוז ׳
איט דיש מן ווער דער פרעה ניט מב קערן ׳יין נמרן פון
ישרמל מוז ׳ ווער נאך איט ׳יין המר נ׳טטערקט מ בר רית
קינדר ישרמל מוז ׳ המרט נ׳נקט פר נמט · מוז ׳ ווער ׳יין יפר
נאך מין בסווערן מוך ישרמל · מוז ׳ ווער פר ביטרן מיך
׳עבן איט מלרייט המרטי מרבייט מוז ׳ דמ ׳ מין הקב״ה מוו
דען פרעה פ׳מ׳נט דמ פרעט ער ׳ ׳יני קו׳נן מוז ׳ נמוריל
׳יש ער ׳יך אעלט קענן הי ׳יל דמ ׳ מ׳נטן ׳יני קו׳נן מוז ׳
נמוורר ן מים ווען ער נעם די כוט פון דען קו ׳ני קינדרן
ישרמל מוז ׳ בסווירט רען נרעת איט דען ווערט ער נהי ׳ט
ווערן וום פ׳מ׳נט מוז ׳ סיקט ׳יני ׳ דינר נאך נוטן ן
דען ק נדרן ישרמל די ׳יש ׳מ׳טן נעמן מירי קי ׳ני קינדר מו
נינג די דינר פון פרעה מוז ׳ נמן ׳ן ט נ׳מ׳טן די ק נדר מוו
דען ס ם דר אוטר מוז ׳ ב׳מ׳טן ׳י ן פרעה פון טן ט נמ׳ג
מל טג מיין ק נר · וום ווערן ד טמ׳קטמרם סחטן די נדר
מוז ׳ ווער די נבוט מוך די נרעת טון מוו טטעטן ׳יש מל טג ·
מוז ׳ ווער די נמל דר ק נדר די מוו נטחטן ווערן פ׳מ׳נט דרי ׳י
הונדרט מוז ׳ פ׳יך מוז ׳ ׳יבנ׳ן קינדר · מבר נמט ב״ה ומ׳נט
ניט הערן ן דען דמ׳קטרן פון פרעה · מוז ׳ דר נרעת ווער
מי ׳ ׳נעבר מי מרניר · מוז ׳ ווער פרעה וום איט דיים פ׳מ׳נ
נעהן יפר · מוז ׳ די הער ׳ן פון פרעה ווער מוו ׳ מי מרנר מוך
די קינדר ישרמל · מוז ׳ ׳ו קמט מן ער פון נעהן יפר · מוו
אערט הקב״ה די פ׳מ׳נן מו ׳ך פ׳מ׳נ מו ׳ך פ׳מ׳נ ברוך
מו ׳ ך ברוך מוז ׳ נ׳מ׳טן מן הקב״ה איט מ׳ינם ביין נרינר מוז ׳
ביין ווי ׳ ׳ה׳נ מוז ׳ ווער פר קערט רער נרעת ן נ׳נר מ׳ינם
ביין נרינר · מן דר ׳ועלבינ ׳ט ׳ קיאן ׳ווייט דינר פר פרעה
מוו ׳ דעם נר נוט ווט ישרמל ווערן · ווערן קיאן מן הוך
פרעה מוז ׳ נ׳מ׳טן ן מ׳ם איר הבן נ׳ועהן די ישרמלים וו ט נמך

מוז טרעג מן מירן דינסט מוז מרבייטן • מוז פרעה ומלכי
ריך פון דינטן הערט וואר מרגריוט ווין נמרן גמר ווער
מיבר די קינדר ישראל די ווייל ער וואס פר טרוימרט אמר פון
ווינן ומ טון פלייש מן לייב • וז הוב ער מ מוז אט וו ווים
ווסלן די ישראלים מלו מיקמוז קרנק בין וא חב וי מיר גספעט
זוא אר מוז מיזנד מייט מוז אמכט מיר איין רייט ומען
פערטיג חיך וו ול הצלבט גין נמך גוסן • וא וו ול מיך ובהן
ווים וי מוי איר גספעט ואן טרייבן וא וואמרן מיט ווין קינעלט
דען רייט ומען פערטיג אלן מוז ושלט ו ן ומיך מיין פפערד
דען ער קמט ניט מי רייט אמען פמרין • מוז ער נמ איט
איך זונוג רייטר מוז ועה פוס גינגר מוז גינג מוז ו דען
קינדר ישראל נמלגוס ן קוון מוז ווים וי מוז גינגן מוז קוון
מן דען ענר פו די גמארק פון אלרים וא גינג די פפערד וא
דר קינג דרוך רייט מוז מיין טאמלן הוכן וועג לוויסן דען
ווין ערטן מוז מיך בי די ניטן וואר די נגר טיך • מוז די
פפערד היבן מן ן ווילן • מוז דר ינקטן די פפערד די פפערד
וא דר קינג דרי ל ניט וא פ ל די פפערד איט דעם קינג
הר נדר מוז מים פמלן פר קערט איך דר רייט וואמן מ מוז
פמלט מיך דען קינג מוז ו פפערד פמלט מיך דען קינ-
ג מ סריט דר קינג דען די פ ליים מן ווינם לייב טעט מיגמר
ווייט • מוז רייטט די פלייש פון קינג מוז ן ברעכן ווי ווי גבוין
מוז קמט ניש אי רייט דען ט וואר וא פון הקב"ה ווין ון
הערט די גסרייט פי ווינע דעמלק ישראל מוז ויך מן מיר פין
וא אוטו ווינ קינעלט מיינר מוך דען מנדרן מן טרמן מוז
קערטן מן ווידר נמך אלרים מג ר ר ייטר ריינן מך ווידר
איט נמך אלרים מוז ים ן מים מים בעט וא ומוסט דר
קינג נון מ ווין לייט וואר קוון מלו ער אוט טעטרבן וא
קמט ן מים ווין קינ ן פפרעד ת מוז וווינט פר דעם ק ג-
דא וואר דר קינג איט מיר וו ין מי ן גרוסי וי נוג וא קוון
מלי ווינ הערן מוז רעטרן מן ועלכ ג טמג מוז ריידן איט
דעם קינג מלו ו ומלט ער ווי ל. ווינן פון ווינ ווין נוקקינג
ועלכין דר קינג הערט וועלן הבן מוז דר ק ג ין הט רכ ו ין
מוז לוויט טעלטר די הט ער איט דר קינג ספרעגיג וונדר
די קינדר די ער הט איט דען קיבם ווי כרן • מוז די נמלפון
דען ווין ומרן רער עלטסט הי טט עתרי • מוז דער מנדר
מריקם מוז דר דריט אורין • מוז די טעלטר היינן דיא
גרוס בתיה די קליני עבוי מוז עתרי דר עלטס ון פון קינג
ומר מין המלבר אסוגט מוז ומר גמר גסווינר מוז מיינדר
איט ווין מלכן • מוז דר מריקם ומר מין קוגר אן מוז ער
ן טעט מוז פר טעגדיג מוז ומוסט מל ויא ווה ט פון
אלרים מבר ומר גמר העפ ויך פו פרעטן קור ן מוז ריך ווין
ענג ומר גמר מין מיל מוז ן מיין גרוס דא ון דר קינג
ויכט מל ער מיי קוג מוז פר טעגדיג מן מלי ומלן וו נמט
ער מין ווין הערן מל ער ווומלט דען מר קמ נוט קינג אמלן
נמך ווינג טויט • וו נמט ער מין ווייב ן מיט ווים הייסט
גרידה די טמלטר פון מביל • מוז דר מריקם ומר נעהן יתר

מיך מיערי קלייני קינדר דר פאר מוטער נעמן • פר מירר
ניגן מיר מערט אנגעזן מיין קליין קינד־דו זאל אן מין רעכן בויט
טון מן טטאמט דעם ניגן־מוי׳ טיטן־מוי׳ די בלויזינגר פו פרעה
מין זעלביגן טגן מוי׳ זיא פרעה מיין גבטן הט • מוי׳ וואר
מוי׳ מל נייט מיר מיין ניגן מן דר זאל אמנעמט פון וואט מוי׳
מיטע ניגרן ניגן־די בלויזינגר פון פרעה נאך גוטן דעם
זוייבר פון יטרמל מוי׳ נאמן די זאל פון דעם אמנעמטן ניגלין
קליינן קינדר יטרמל נאמן וים איט גיווזלט פון דעד אוטר
זוימן מיר טוים מוטק • מוי׳ פטעקטין וים מין דעם בויט מן
טטאמט די ניגלי • מוי׳ וואדן זיך טטאדקן די בלויזינגר מיבר
די יטרמ׳ליטן וי א טטן מ ר מייגן קינדר מין דעם בויט אויפר
מוי׳ אוט מיך אין זיין מוינן ק נד מין די אויפר ספיי מוי׳ זיין
מיגן פון טאוירן מוי׳ זיין טרעהרן וואדן מיך זיין מ מיגן קינד
דיגן־די פעטר מוי׳ אוטר וואדן טרייטן איט מירי קינדר די
מוי׳ דר וואנד טדיימן • מוי׳ טטעטן די בלויזינגר פון פרעה צו
דעם קינדר יטרמ׳ל פיל טטיג מוי׳ וואר מ קיין דעד בעד אוטג
מיבר די קליינן קינדר מוי׳ וואר דר זאל סוזמלי די קינדר
מוי׳ גטיט וואדן מן דעם בויט צוייט הונדרט מוי׳ זיבנליג
קינדר מיין טי ל די גבליכן זיין פטעקן מין דעם בויט • מוי׳
מ ין טייל זיין וויבר מיי גיזיגן וואדן מוי׳ פון טוט וואדן •
מוי׳ וואדן זיא פטאדקן מוי׳ ביטווערן די מרבייט זער מיבר
די קינדר יטרמ׳ל מן דעם טמען מדיקט אער מוי׳ די דינסט פון
זייגם פאטר מוי׳ וי וואדן זער וי פלן יטרמ׳ל פון דעם טוערן
די דינסט מוי׳ זיא אוטן מרבייט דעם׳ זיא הארטן גדפלט וטן
מדיקט וועדט קינגן מ׳ פרעה טוט וועדט זיין וזא וואדט
די מרבייט גריינגר וואדן מן וואר וי ערטט נאך טוערר מיבר
זיא אין מוי׳ ן פר דא מיבר וואדן זיא זער וי פלן מוי׳ גינג מיר
גטריין ן גבט ב״ה פון דעם דינסט מוי׳ זער וואר דעדן
גבט ב״ה די טטיק פו דעד קינדר יטרמ׳ל מוי׳ מיר גטריין
מין יעלכן טגן דא וואר גבט ב״ה גידענקן זיין בידהייט מוי׳
זער פר טי טן הט זיא מברהם מוי׳ יצחק מוי׳ יעקב זיא וואר
גבט ב״ה זיהוזלן די טוערי מרבייט מוי׳ די קינדר יטרמ׳ל
אוטן טמן מוי׳ מירן טוערן דינסט זיא ניט זער וי ן בטיראן
מוי׳ אטה דר וו פון מערק דר אער נמך גפנגן מין יצלבינגן
ניטן ם גיפענקנום פון דעמל דעם אדיני׳ מוי׳ די זפורה
דיא טאכטר פון דעמל וואדר מין טפיין מיך גהייט מוי טמך
איט וואדר מוי׳ כרוט זיא וואר אטה מוי גפנגן מין הוי פון
דעמל זעהן יאר דא נון מק זער זעהן יאר וואר דא וואר
דמו ערטט יאר מוי׳ דיר פרעה קינדר וואר מין אירים מן
טטאט זיינם פאטירם דא וואנט דיא גפרה ן מירם פאטיר
דעמל דעם דען מן דעם עבדרי ן זירו מין גיגנגן גמען המטט מי
נון מן זעהן יאר מוי׳ זער מוי׳ מיך גיפענקנום מוי׳ מוי׳ הט קיינר
גפאדטט אדר גפאדגט ן זיהן דאך מיך זיא מ׳ וואל גפאדט
מין זיין מוינן אויפר זיהן אין פאטיר ואהן אין מ׳ הין מיכן מוי׳ זעהן מוי
זער זעבנדיג אדר טיט זיא מיר פאטיר ואמטט ניט דו׳ מין
גיטפיטט המט דא עעדרט דעמל מיר פאטר ומגט ן מיר

הין וזע קמץ הין • סטאב אין קהנרן רעזמ דעה אדיני דר נמס
ועלבינן אמ"ך הין רמטס הער זאמר בייא פרעה מו"ר דא
ער מיז אלרים ג נמס עך דיין סטעקין אינ מו"ר זומר מין
פפלמנן מן זיין • מרטי דא זאמרן יך דרמן ברמרכין מי די
סטמרן הצור פון קינים מב ון דיין סטעק קעיטן מיט
ריסן רעזמ המ"ם ויין טמלטר לפורה פר ספרמלין ון
גענבן וזע לפר גער דא וזערט הען סטעקין מב ברעלי קענן
מבר עז קמ מין קייזר מב פרעה דה כלים דה סטעקן סטין
ביז די דא קמס דר דעק גהשדט דר נמס מיט • מו"ר מ"ו ון
רעזמ וילט דע סטעקן מין הנקן אסה דמ זומר ער ז יך ער
דר בר פר ומוזרן מו"ר ער נמס מיט אין טמלטר לפורה ון
מיט מב • מין דר ועלבינן ניט סטארב דר (בעל חנן) ון
עלבר דער קינג פון פרעה מו"ר ער וזערט בגרמבן מין זיין
פמלים מי ן"ר חרוב נמך ון נט טוט טיקטן די קיגדר עסו
מין די ן"ר פרס מו"ר נמאן פון דמוגן מין אן פון דה סטמט
פעה מ"ו מין פרס זומר וזער ער הייסט הדה מו"ר אלטן מין ון קינג
מן סטמט בעל הען מירס קינג מו"ר ער קינגט הדר מיבר
פרוס מלט מו"ר פירינג זמ"ר מו"ר זומר מיט זיין קינג וזומר ער
יך ברמטן ון סטרייט אוי אומך מו"ר ומ"ט ון וירד מוטר
זיין גוזלן בהענן פון דען קינדר עסו פ"ו ון מ"ט לום ערטטן
לבר פר אלטן מיניגט ון טון דען ון מ"ט הבו זה לכ פר נואן דיא
פון אומך מו"ר ון מיטן יך מו"ר אלטן מיין קינג מיבר יך פון
מירי מיינן ברידר מיינן מו"ר ון פר זאא טן יך דר נמך א ט
פיל פמלק מו"ר ון קטן מך ון מירן ברידר דען קינדר עאומן
ון הע פין סטרייטן אוי הדר דען קינג פון פרוס מו"ר דה
הדדר ון יך הערט ון וזה דיא פון אומך נטמן העטן דה
פערלט ער יך מו"ר פר א ר ט אומך ון סטרייטן • מין
דער וע לבינן ניט יסק אסה דר ו פון ע"ר מ מין ארין דיא
לפורה די טמלטר פון דעזמ דר אדיני ון מיינק וויב • מו"ר
גינג • לפורה מי די וזעק מו"ר ון מיעקב ון יין קינדר ומ"ן
ון הט ניט מב ברמלב פון דר ו ומקייט פו פרס רבקה רחל
מו"ה • מו"ר די לפורה וזומר טרעק מו"ר גוזינד מיי ן מו"ר
יין סוער דעזמ וזומ"ן ניט לירדן די ער זיין ון בסנירדן ומ"ן
פרוס הייסט ער דען נמאן פון דיא ון גרסוס דען ער ניט
יך כין מין מ"ן ערך מין ס יינק פרעאדינ"ך מו"ר ון זומר נמך
אין טרמגן מו"ר גוזינד ווידר מיי ן וזו"ר וזט ער יין נמאן מיעוד
דען ער וגט נמט פון אינן פטרן דיא מין מיינר הילף גיוועזן
מו"ר איך בסוראט פון סוערד פרעה • מו"ר פרעה דר קינג
פון אלרים דר זומר דען דינסט יער ביסוערק בר די קינדר
יסרמלים מין דיא ועלבינן טגן מו"ר אערט יין יך מיבר דיא
קינדר יסרמל גביטט מו"ר ון מיא סרייטן מין גנן אלרים דא
אן זמ"ן דען פמלק קינג סטרוים ון דען ון גענבן וויטר • וגדר
מלין ון ומ"ן וע לבסט ון ועהן וזמ"ן סטרוים מו"ר סטמם ער
ון בקואן מו"ר זמ"ן טמך די זמ"ן דר ון גינג וזיא ון הבן ון
בר יך גיוועזט דא אן מין הט דו סטרוים דר ון גענבן דען
יא זומרן פון מלק מיט מרביין • דיוט • ומרן הערן דיא
קינדר יסרמל מו"ר זומר יערן טרוימרין דא מיבר ון פלטן מו"ר

טרוימן ון גמט ב"ה איט פר ביטרטיט הערלין מו"ר זומר גמט
ב"ה הערן מין מיר סטים • מו"ר זמך די בידרמנן וזא דיא
אלרים מין מן דיין • וזא גיידיט גמט ב"ה פון זומגן זיין
פמלק טרמ"ן מו"ר נמס מן מיר גבעט • מו"ר ער נדמכט ומ"ט
אלרים ון מרלין מו"ר מין ן גענבן דו זער ב ער נמס ערבי מו"ר
מין די ועלבינן טג זומר אסה ווידר די סמך פון זיינק סוער
רעזמ מו"ר פירט זיין סמך מין דו ספניים פון לין מו"ר דען
סטמב דען ער הם גזומן מן זיין סו ער ט גמרטי הם ער מין
זיין הנדן • מו"ר עז זומר מן מינק טמך דא וויפט מיין ליקליך
פון די טמך פון אסה מוועק דא ימגט מיק אסה נמך ביז מן
דען בערג חורב מו"ר דא ער ון בייא דען בערג קמק דא
בוויפט יך ן"מיקגמט ב"ה מי מיינר דמרן העקויפט ופתי
ער דען דמרן העק בריגן איט מין גרוס פייפר מו"ר פר
בריגט ניקס פון החלן מו"ר דר דמרן העק בלייבט מק גנן
דא וזער אסה יך פר ומודרן פר דיין טיין • מו"ר גמט הט
ון וזהן ומו המ"ר דו דו פייזר דען דמרן קיין מדרן טוט
דא רופט הקב"ה מו"ר דעק פייזר מו"ר זומר מין גביטן מק
ער ומט נידרן נמך אלרים ון פרעה דעק ן גיג פון אלרים
ער ומ"ט יידרן ומן ליהן מו"ר מירס דינסט מו"ר ער וויפט מין
גמט ב"ה מ ט ער ומט ומודר מו"ר לייגן פר דיא מוגן
פרעה מו"ר זיינ הערן מו"ר קנעכטן דרוק מא ון ומ"ט קומן
מ"ט גמט ב"ה מין גסיקט הט מו"ר ט וגט הקב"ה גיא וזידר
נמך אלרים • דען מ"ט די דיר דיין לייב וזכטן ון נעמן די יין
גסטמרבן מן גיא הין מ"ט פרעה מו"ר יך ון מיק מ"ט ער ישרמל
לאוט ניהן מו"ר ון זיינק זך וזא זומר אסה הערן ון מ"ט ומו מין
הקב"ה גבמטן הט מו"ר קערט ון זיינק סוער מו"ר לקינדיגט
מיק מ"ט ומכן דא גמט יפלרן ון מיסגיא הין מ"ט פרידרא סטיט
מוך אסה מו"ר גינג נמך אלרים מו"ר נמס מ ט יך זיין וויב
איט זיין ווייב ון זומר מוך דען וועק דר הערבריג מידר
גמט דא ק מיין ענגל פון הקב"ה מו"ר מ"ט מיין מו"ר מן
מן מו"ר מ"ט ון טיטן מין ווייל ער זיין עלטסון הן ניט במניטן
הט מו"ר מיבר טרעט דען ילרה יט מ"ט ער פר סניטהט
איט מברהם דען ער ווייט הערן אסה ון דען רידן זיינק
סוער דר ניט לירדן ומ"ט מ"ר ער זיין ערטטן ון גמ"ט במניידן
דרוק הט ער מין מך ניט במניידן דא וילט לפורה ווי דער
ענגל בגערט מי ן מורלין מן אסה דא ומפט ו מ"ט עז זומר
מון ווענן ווייל ער ז זין ון גרסוס ניט במניטן המט •
ט ילט לפורה מו"ר נמס מין סמרפן סיפר טטיין דען ווי דא
במניידט מו"ר במניידט דא איט מירן ון מו"ר מ"ט מיטרינן מירן
אן מו"ר מירן ון מון הנדן דו ענגל גמט מ"ר דר ברוך
מון אסה זומר מן אלרים ון ענגן גינג טבי מו"ר נעמ
במרטן פון זומר דען ועלבינן טג • דא בוויפט יך הקב"ה
ון מיק מך ועלבינן מו"ר מ"ט ון מיק ניט מן קינן מן גענבן
מין די ווייסטניט זא גינג ער מו"ר זומר מיק בן גינגן מן בערג
ומו הקב"ה הט די תורה דרוין ישרמל נעבן • מו"ר זומר
קוין ן מיק • ווא ילט ער לפורה דו וויב פון אסה הין מיר

לוויים

מורד

מורד ניין אמלט דא וגטן זיא זו מיך ער הט בסמפן היאל מוג ערד מיר ווי מער מוג מיר פיט • ער הט בסמפן דז לכט מוג די פינסטר • טר אמלט רעגן מויך די ערד מוג טוט זיא איט סטזונגן מוג אלט ספרמלונג מוג ספרמלונג מוג גרוס ער הט בסמפן דען אנטן מוג ד״ה דיך מוג מיר דמס גד רט מוג מיר גיפעגלט מוג מיר פיט מיך אפר דורך זיין ווערט לבן זיא דורך זיין ווערט סטערבן זי פר ווער ער הט בסמפן דיך מן דיין אוטר לייב מוג הט גענבן מן דיך ווייט דז לעבנם מוג הט אמלן ווחקט דיך מוג הט דיך מויך דיין קינד ניכן טוט גוענט מן אלריט מוג ער ווערט ד ר מדדיין גי סט ווידר נעמן מוג דיין לייב מוג ווערט דיך ווידר קערן זו דר ערדן מיר דו פון גמוזן כיוט ומרן וזא גרויס רער לערן פון קינ ג מן מירי דידן מוג זגט זו זיא ווער מיר דען מוטר מיר דען גוטר פעלקה דער אמלט טון קמן דר וייסר מיר איין מוג דיך הב א ך ועלכט בסמפן • מוג פר טרייבט זיא פון פר מיך מוטק מוג בויטט זו בסוערן דען רינסט פון אלריט מויך יסרמל אן מיר די טג זו פמר מוג אמה מוג מהרן זיין מוי גמוגן פון גי לכט פרעה מוג יהרמל מיר ביי מיר דיא בלויבן בר פון פרעה בסוערטן מיר ימך מויך זיא נמר ער • מוג ער ווער ווידר קערן אמה זו הקב״ה מוג ווער ומן • ווערט מיבלטט מוז זו דיינם פמלק דען פון דעם אחל מיך כין קומן זו דידן זו פרעה מיר דוא איך בסיקט המסט • הט ער מיר גמיבלט זו יסרמל ווא ומסט גמט ב״ה זו אמה נון דו ווערסט יההן מיר איט סטמרקר המנר מוג גרויט טופק ווערט פרעה טיקן יסרמל מוי זיינם למנר • מוי ווחרן וידר קערן אמה מוג מהרן צוויסן יסרמל מן אלריט מוג די קינדר יסרמל ווחרן פר ביטרט מיר לעבן פון דען אלריט איט דרטן סווערן דינסט מיר זיא המבן מיר ימך מיבר זיא טון בסווערן נמך פיל אין מיר זו פמר גיטמן המבן :

אויך דען אנטיק פון שמות זיא עז איט יסרמל מי גנגן מן אלריט מוג ווא עז איט אמה רכיזה ב״ה מי גנגן זיא ער בייא פרעה מסוב מ גוועטן מוג דר נמך הט ער אוז מוטויפן • פרעה הט מן ומלן למ טיטן • דער נמך מי ער קינג מן כוס גוחרן • דר נמך הבן זיא מן מב גוענם • דר נמך המט מן הרו ערטט תפוס גוחרן דר נמך המט ער מ ק זיין טמלטר זו מיינם ווייב לעבן • מוג ווא עז איט מיך ווייטר מי גנגן • מוג ווא יסרמל זיין דר נמך מרויט ומרן • זמל אן מב לערן ווא הקב״ה ונדרלין מי • וכלין פר ערטט נמך זיין הייליגן ווילן מוג בינמלט מידרם אנטן נמך זיינם פר דינסט עם ז יא כיי מוד גטט • עז זיינ ם בר ומוג מוד מיבר קרן • מוג פון זין הייליגן נמהן קמן ניא מנטפ ומן • מך ומן דער אנטם אי טט ער • זיא מן זיינם בטטן טון מורבן נוזג קומט מיך הילף מוג מום טוט גמט ב״ה נמר ומונדרלין דעם אנטן • דרום ומלן די אנטן מלי נייט מן ווערקן ומול מין מלט נעמן ווען עם ומול ניט דער זמל דעקן מלי ניט מיבוג ווערט מי ער קיין סנה ויכר מיג ער

קמן במוד מום זיין ווחל גין קומן • מוג דעם עז״ת מיבל גיט דער זמל דיך ניט פר זמרן גענבן • זמל העכן מלי מיך הקב״ה נמר מורב לינוג העלפט דמי גמיינלין מלי ניט מלי ווילט אנטן נמר מיבל גיט דמ מיג זיין הילף ערטט ניט ווייט מוג אב״ם דר וגות מביא הט • דעם זמוט גמט ניט מן מיינר נדה מל ניין סטעקן • נמר ער אוז ועלבטט עפיס גטמן המבן מלי ער אוז כין • מורד מלי זיינ עלטרין הבן עפיס מיבר טרעטן מלי ער אוז דרוס ליידן הין קינן דר נמך הט ער וידר זיין עלטרן וכיות זו גניסן • מוג ווערם מיך מלי ווחל כומלט • נמר דר אעטם זמל ניט נמך למוין גמט ב״ה מל נייט מן מלי ך זיין גין מוג זיין סטין • מוג זו בעטן ווערט מן דען מך ניט פר למוין :

פרשת בא אל פרעה

ויהי מוג עז ווחר מם עגד מן לוייט יסר דא ווערט גמט ב״ה אמה וידר זו סיקן זו פרעה זו מוי זיהן דיא קינדר יסרמל מוי (אלריט) ווא גינג אמה מוג קמם מן הוי פרעה מוג דידט זו סיך • מלי גמט ב״ה מן גם קט זו מ מלי ער זמל סיקן יסרמל • מוג פרעה ווחלט ניט העדן מן די טט ם גמטט מו ווחר הקב״ה דר ווענקן זיין טטערק מן (אלר ק) מויך פרעה מוג ויהי קיעלט • מלי טלמגיט גמט פרעה מוג ער פמלק איט גרוזן בין שלעק נמר ועד • ד ט קט גמט ב״ה דורך מהרן דא ווחר מר ווערט מלי מיר ווחר זו בלוט מוג מלי מיר ווייסר מוג מיר בעך ווען מין אלר קמם ווחר זו טעפפן מוד טרעקן זמלט מו דעם קרוג מ ער זו פר גטעפט הט ווחר דא ווחר עז פר קערט זו בלוט מך ווען ער הט ווחר מן מין בעכר טטן מוג ער ווחלט עם טרינקן ווחר עז סון בוט • מויך ווען מין פרוש מ ר טי ג ק טטיט מוד הט נקמלט זו ועהט עז פרוים מם ווען עם איט בלוש נקמלט מוד נקיטן ווער ד מרן ד ם סיקט גמט ב״ה זו מויך מוג למ דא ווייסר איראלן איט פרעם מוג יקומן • פרעם מלי מן די הייר פו אלריט מ ווען דר אלר ווחר טרינקן זו ווחר ניין כוך פון איט פרעם • מוג ווחרן קרייסן מן ס רק ב ווייא • מדטרייסן ווען ווי מיך ווייר ווין מוג מך מן מלי מירי עסן מוד ווא זיא קלפטן דז ווחר מוים פון פרעם • ווען זיא מין ם רק בעט למוין מוג סוויטן ווא ווחרן ווי דעם סוויו מייטן פרעם איט דעם מלי ווחר ניט ג סטיט דר נמרן מו גמט ב״ה פו מב מין • מוג ניין המנר ווחר נמך אנר גריוס סוענק מויך נמן אלריט זו סלמגן זיא איט נמך אנר גריוס סוענק • דו סיקט גמט ב״ה נמך אין מוג סלוג מיר ערד מלי ווי ווחרן מע זיין ווחרן מויך דר ערדן זיין ווחר ווי • מוג מלי ווחר די ערד ווטר זיין • מוג אנטן מוג דו פיך ווחרן מלי פון זיין גן אלריט • מוג דר קינג איט דר קינגן ווחרן פון זיין מוג דו ווחר טעט גמר נמר זיין גן אלריט • מוג איט דעם ווחר נמך

פון אלריים אלו די קינדר ישׂראל ניט וואלטן הערן זו מיין וויבר
זו קומען נאך אלריים דא וואלטן זיא דאך מוטער ווערן פון גירטן
מיר שווערר איט מיין זו סטרייטן דא סטערקט גאט ב"ה
דו הערסט פון ישׂראל מויל די אלריים. מוז זי סטרייטן ישׂראל
איט דיא הערן פון אלריים מוז סטאמרקט איך דיא גוואלט פון
ישׂראל מוז פלאגן דיא אלריים מיין גרוסן סלאק מוז ווער דר
סטרייט סווער מויל דיא אלריים. מוז זי וואלטן אלו פ' יהן
די אלריים פר די קינדר ישׂראל. דען עז וואלטן פיל פון זי זן
טויט נשלאגן וואלטן פון די קינדר ישׂראל וזא גינגן די הערן פון
פרעה נאך אלריים מוז וואלטן קינדינן זו פרעה זו זן זיין
מוועק גלוזה ן דיא קינדר ישׂראל מוז וואלטן ניט וויבר
נאך אלריים. מוז מוז מוז הבן אהרן מוז אסה זו מוז
גוואלט. דא ווער פרעה דיזי זאך הערן אז ווער איך זיי. הרן
פר קערן מוז די הערן מיר זיי ניט קעלטן ם בר ישׂראל מוז
הבין ריין אלו זי בשיקט הבן ישׂראל. דא זגטן אל די אלריים
זו פרעה נאך זו ימגן ישׂראל מוז ווידר זו קערן זו מיר
דינסטן מוז זמגטן מיינר זוא פון מגדרן ווא מיר זו איר גטון הבן
אלו איר (ישׂראל) בשיקט המבן מוז מוזר דינסט מוז ווער
סטערקן גאט ב"ה דמו הערן פון אלריים נאך זו ימגן ישׂראל
דען גאט ב"ה בגערט זו ומרפן גאנץ אלריים מן דמו אער.
מוז ווער פרעה מויל סטן מוז ווער זעלבסט בינדן זיין רייט
ומגן מוז אער גביטן מוז לאזט מיין אלו זאגן מין גלן
אלריים קיין אן כלייב מיבר. ניקט אלו קליין גזינד מוז ווייבר.
זוא גינג מוז גלן אלריים איט פרעה נאך זו ימגן דען קינדרן
ישׂראל. מוז ווער די ספר פון אלריים גרוס מוז סווער לעהן
אאל הונדרט טויזנט אן. זוא גינג די גלן ספר זו נאך ימגן
ישׂראל זו ווידר קערן זו נאך אלריים. מוז זיא ווארן ישׂראל
גרייכן אלו זי רומען סם בסרטן פון אער. זיא הייבן ישׂראל
מויל מירי מיגן זא זעהן זי א זו גאנץ אלריים ווארן מיגן נאך
ימגן. זא ווארן זיא איך זער פערכטן די קינדר ישׂראל פר זי
זי סרייט ישׂראל זו גאט ב"ה זא ווארן איך די קינדר ישׂראל זו
פרייט טיין מוז אסה ווער מידר טיין אב סוויגן.
פרסטי טיין ווארן רמבן מוז סאזון יסטר די זגטן מין דמו
ין זו ספריגן. דען זיא ווארן פון פסרכט פר די אלריים. דא
זמגט זו א ן אסה כלייבט סטן מוז ועכט זו די הילף פון גאט
ב"ה די ער מיך הייבט ווערט טין. מוז דר מכדר טיין גזולן
בניאן מוז נפתלי דיא זמגטן איט די אלריים ווידר נאך אלריים
זו קערן. דא זמגט זו א מיין אסה פערכטן מיך ניט דען מוז
מיר דא דיא אלריים ווכט מיר ווערט ם אערין זו זעהן ב"ה
מיך ן. דו דרייט טיין דו ווער יהודה מוז די קינדר יוסף די
זמגטן איר וואלן אלריים מטקיגן גין מוז סטרייטן איט
מיין. דא זגט אסה זו מיין כלייבט סטן מיין פערערט ווענגר
גאט ב"ה ווערט סטרייטן מן מייערט ווענגן. מוז מיר זמגט
סטן סוויזן. מוז די פירטי טיין ווער (זו מוז גר) מוז
סטר זמגטן זו קומן זוויסן די אלריים זו טוזלן זיא. מוז ער
זגט זו די אסה כלייבט סטן מוין פערכטן מוז פערכטט

מיך ניט מוז רופט נאר זגט מן מלו ער מיך ומל העלפן פון
מירי הענדין. נאך דיזן סטעלט זיך אסה זוזסן דען פאלק
מוז ווער זו גאט ב"ה בעטן מוז זמגט מיך ביטדיך גאט דר
גאט דר גנדי ועלט העלף דיזען פאלק דו דורגן מלך ם רוח
האסט מוז אלריים גזונדן דו ניט יזמן זמגן דיא אלריים מלו די
גוואלט מודר טערק מא, אעכטיג זו מיין זייט. דא זמגט
גאט ב"ה זו אסה ווא טוסטו זו איר פ' סרייטן דיד נאר זו
די קינדר ישׂראל מלו זיא נאר זמן פמרט ניהן.
איט דיזען סטאב מיבר דו אער מוז טוא עז דא איט ספאלטן
מוז זמן (ישׂראל) דורך גן מוז ער טעט מוז אסה מוז ער
ווער מויל ה בן זיין סטאב מיבר דמו אער מוז עט ווער זיך
ספאלטן מוז ווער זיך טיילן זו זוועלך ועק דא דורך גינג מלם
מיין מידר גשלעכט בזונדר מוז עז גינגן (ישׂראל) דרוקן
דורך דו אער מו ו ם מיין אענט מין מיינם גבייטשן ועק גיט
דא וו יט גאט ב"ה זיין ומונדר זו דען קינדר ישׂראל מיט יס
מא מן די אלריים דורך אסה מוז מהרן. מוז דא ישׂראל מין
דו אער גינגן זיינן די אלריים מלי מינן נאך ין גינגן דא
קערטן די ווסטר זו אער מוז בדעקטין מלי דיא אלריים מוז
יא פר טרינקטן מלי ן דען ווסטר מלו קיין מי ניגר אן ווער
מיבר גבליבן מיר ער מלייבט פרעה דער קינג פון אלריים דר
גאב בקעטנג זו גיט ב"ה מוז ווער נאך מן מין גלויבן דרוק
ווער גאט ב"ה מיך ניט טיטן מין דער זעלביגי לייט איט דיא
מודרי אלריים דא גביטט גאט ב"ה מיינם ענגיל דר מן מיר
דעק אער זוויסן דען אלריים מרוין נאם מוז ווערפט מין דם
למנר (נישה) מוז דרטן מיר ער קינג זוועלן מוז הט פיל מר
דרט גקומען. זא הט גאט ב"ה גהמלפן זו ישׂראל פון דר
ה ד אלריים. דא זעהן מלי די קינדר ישׂראל מלי דיא אלריים
ט ט ניגן פר מיין. מוז זעהן די גרוסי אגלט גאט ב"ה
מלי ער בויזן הט מן די אלריים מוז איט אער מונדרי הכאיט
שרייבן מין מנדרן אדרסט. מוב סון דמו יס זוא ך טייל מי
גטיילט גוזטן מוז מידרם גשלעכט בזונדרט מיין ועק גהאט
זא הבן זיא זיך דאך מלי ם מנדר גזעהן די יס זיא גזטן מלי
זוא מיין ספיגל גלמו. מוז מלו מא זי נאר גלוסטן הסב פון
מלריים פרידות מי מן מאר גדענקן מא זי מיינר עפיג בגערט
דא סטרעקט ער נאר זיין הנד מוז מוז גזעגן מלי יא אינים מוז איגרוק
עפפיג מוז ביזן מוז מלו איט דיא קינדר מב זו סויזן דא זו
אמו ווער אסה מוז די קינדר ישׂראל זינגן ם ין סירה זו גאט
ב"ה זו זמגן מיך ווי זו זינגן זו גאט ב"ה דען ער הט גהערסט
מיבר דיא מנדרן ומלן הערסן זיינר פפערד איט זיין רייטר
הט ער מין דו אער גיוואלרפ גידי סירה סטיט זו גין גסרינן
מין דער תורה דו גאט ב"ה זו אסה הט מויך דעק בערג
סיני גענבן. מוז, זו ווער נאך דיזק דא זגן די קינדר ישׂראל
פון מיזק מוז, ומרן רומן מן מרה. דא גאב גאט ב"ה זו
דען קינדר ישׂראל גוועלן מוז רעכטן מיט ועלכן מוז מורם מין
מרה. מוז גאט ב"ה ווער גביטן די קינדר ישׂראל זו גין מין

ויין ועבד מוב"ז ניט דינן מן. מוב"ז איז נישן פון אהרהמוב"ז קומן מיט מוב"ז מן מילים דא פינדן איז נישט קוועל אלטער מוב"ז ניבבוג"ט טייטשן בעם מוב"ז ואחרן די קינדר יסרמ"ל דא בייא דעם אלטער (אחרן). מוב"ז איז נישן פון מילם מוב"ז קומן ז"ד ווייסטייא פון מיט פוסלענהטן טג מ"מ מנדרן אסנים ז"ו מירם מוז"ו גין מוז"ו (אלריס) מן דער ועלבינ"ן ליט הט גמט בייא ב"ה ז"ו (יסרמ"ל) דען אן דען קינדר ז"ו עבם מוב"ז ער ליוט גמט ב"ה ז"ו (יסרמ"ל) דען אן דעגנין פון הימל טעגליך. וזה ואחרן די קינדר יסרמ"ל דען אן עסין פירליך יאר לנג אלי"ו מן ד"ר ווייסטייא ואחרן ביז דו זי קומן ז"ד עבם לנד כנען ז"ו ערבן דא נלנד כנען ז"ו פון ד"ר ווישטייא פון מוב"ז ראטען מן מלום. דא מוך ניהטן ווי פון מלום מוב"ז ראטען מן רפידים מוב"ז אלי"ו קינדר יסרמ"ל מן רפידים ואחרן דא קמק מיבר ווי עטאק דר זון מליפי דר זון פון עסו דר עטאק מיז דר ברודר פון נפ"ו זי סטרייטן אוט ווי טוויגט מוב"ז מבלינג אמ"ל נעהן טוויגט אן ט יטל נאוויר מוב"ז (בעלי מוב"ז) מוב"ז אחרן דן ריכטלמיין סטרייט איט יסרמ"ל מן רפידים מוב"ז אחרן סטרייטן איט יסרמ"ל מיין גרוסן סטרייט די ואחר גמר סטמרק מוב"ז גמט ב"ה ואחר מיבר עטפר עטאק מוב"ז ווין קמאק מן הגדן אסה מוב"ז קינדר יסרמ"ל מוב"ז מן הגדן (הוסע בן נון) דער ואחר דער דינר פון אסה מוב"ז וי טומן די קינדר יסרמ"ל דען עטאק מוב"ז ווין קמאק איט דעם סטרפן מוערט. נייאמרט וי ואחר מיין מוערט סטרייט גיוועז ז"ו יסרמ"ל. דא זאגט גמט ב"ה ז"ו אסה סרייב דיר ד"ו זאך מן דו בוך די סטרייט פון עטאק מוב"ז גרעלטטים מוב"ז ניב עט מן הגדן יהוסע דר זון פון נון דיין דינר מוב"ז דו זאלסט גבינן ז"ו יסרמ"ל ווען מיר ווערט קומן ז"ו דעם לאנד כנען זאלט מיר מב אטקן דען גרעלטטים פון עטאק פון מוטער דען היאל מוב"ז ער טעט אלזו אסה מוב"ז ער גמט דו בוך מוב"ז ואחר דרויף סרייבן מיר די דמיגן ואמלן ז"ו ווען גרעטקט אלזו ואחר דיר עטאק גטמן הט מויף דעם וועג מוב"ז ואחר הינדר דיר מב הפקין אלזו ווי"א ניט וואול פורט קומן קמט אלזו דו פון עטאק מוב"א מט ווערסט מוב"ז הט זיך דער עטאק ניט גפערלט פר גמט ב"ה מוב"ז אי ווערט ויין אלזו ב"ה ווערט דיר רוה געבן פר דיינן פיינד רינגט מוך זיך מיט לנד אלזו גמט ב"ה הט גבבן ז"ו ערבן ואמלסטו מוז אטקן דען גרעלטטים פון עטאק פון מוטער היאל דו ואמלסטו ניט פר גענטן. מוב"ז ווערט ויין אלזו קינג דר דא ד"ך ווערט דער במרען מיבר עטאק מוב"ז מיבר ויין גרעלטטים מורד ויין ואמען וזה זי זיך פון ועלבינ"ן קינג אי פמרטן ז"ו דעבלן מן מיט מוב"ז ווין פר פניידן מן מוז"ו ניכ פמק אלזו הט סרייבט אסה אלי"ו דמיגן ואבלן מילמין בוך מוב"ז אחר גבינט דיא קינדר יסרמ"ל מיבר אלי ויין ואמלן מוב"ז ניט דען ואחרן מן דריטן אמנים אלי יסרמ"ל מוז"ו ויין גנגן. מין דר ועלבינ"ן ליט דא קמק רעומן דער אדיני דער סוערר פון אסה ברמלט איט ויין טמלטער ופורה א ט מירי ווייט ין. דען ער הט גהערט ד"ו גרוסן ואחרר גלי גמט ב"ה ניטמן

ין ווען מוב"ז ז"ו דינן מן. מוב"ז איז נישן פון אהרהמוב"ז קומן מיט מוב"ז מן מילים דא פינדן איז נישט קוועל אלטער מוב"ז ניבבוג"ט טייטשן בעם מוב"ז ואחרן די קינדר יסרמ"ל דא בייא דעם ואחרן (אחרן). מוב"ז איז נישן פון מילם מוב"ז קומן ז"ד ווייסטייא פון מיט פוסלענהטן טג מ"מ מנדרן אסנים ז"ו מירם מוז"ו גין מוז"ו (אלריס) מן דער ועלבינ"ן ליט הט גמט בייא ב"ה ז"ו (יסרמ"ל) דען אן דען קינדר ז"ו עבם מוב"ז ער ליוט גמט ב"ה ז"ו (יסרמ"ל) דען אן דעגנין פון הימל טעגליך. וזה ואחרן די קינדר יסרמ"ל דען אן עסין פירליך יאר לנג אלי"ו מן ד"ר ווייסטייא ואחרן ביז דו זי קומן ז"ד עבם לנד כנען ז"ו ערבן דא נלנד כנען ז"ו פון ד"ר ווישטייא פון מוב"ז ראטען מן מלום. דא מוך ניהטן ווי פון מלום מוב"ז ראטען מן רפידים מוב"ז אלי"ו קינדר יסרמ"ל מן רפידים ואחרן דא קמק מיבר ווי עטאק דר זון מליפי דר זון פון עסו דר עטאק מיז דר ברודר פון נפ"ו זי סטרייטן אוט ווי טוויגט מוב"ז מבלינג אמ"ל נעהן טוויגט אן ט יטל נאוויר מוב"ז (בעלי מוב"ז) מוב"ז אחרן דן ריכטלמיין סטרייט איט יסרמ"ל מן רפידים מוב"ז אחרן סטרייטן איט יסרמ"ל מיין גרוסן סטרייט די ואחר גמר סטמרק מוב"ז גמט ב"ה ואחר מיבר עטפר עטאק מוב"ז ווין קמאק מן הגדן אסה מוב"ז קינדר יסרמ"ל מוב"ז מן הגדן (הוסע בן נון) דער ואחר דער דינר פון אסה מוב"ז ז"ו טומן די קינדר יסרמ"ל דען עטאק מוב"ז ווין קמאק איט דעם סטרפן מוערט. נייאמרט וי ואחר מיין מוערט סטרייט גיוועז ז"ו יסרמ"ל. דא זאגט גמט ב"ה ז"ו אסה סרייב דיר ד"ו זאך מן דו בוך די סטרייט פון עטאק מוב"ז גרעלטטים מוב"ז ניב עט מן הגדן יהוסע דר זון פון נון דיין דינר מוב"ז דו זאלסט גבינן ז"ו יסרמ"ל ווען מיר ווערט קומן ז"ו דעם לאנד כנען זאלט מיר מב אטקן דען גרעלטטים פון עטאק פון מוטער היאל מוב"ז ער טעט אלזו אסה מוב"ז ער גמט דו בוך מוב"ז ואחר דרויף סרייבן מיר די דמיגן ואמלן ז"ו ווען גרעטקט אלזו ואחר דיר עטאק גטמן הט מויף דעם וועג מוב"ז ואחר הינדר דיר מב הפקין אלזו ווי"א ניט וואול פורט קומן קמט אלזו דו פון עטאק מוב"א מט ווערסט מוב"ז הט זיך דער עטאק ניט גפערלט פר גמט ב"ה מוב"ז אי ווערט ויין אלזו ב"ה ווערט דיר רוה געבן פר דיינן פיינד רינגט מוך זיך מיט לנד אלזו גמט ב"ה הט גבבן ז"ו ערבן ואמלסטו מוז אטקן דען גרעלטטים פון עטאק פון מוטער היאל דו ואמלסטו ניט פר גענטן. מוב"ז ווערט ויין אלזו קינג דר דא ד"ך ווערט דער במרען מיבר עטאק מוב"ז מיבר ויין גרעלטטים מורד ויין ואמען וזה זי זיך פון ועלבינ"ן קינג אי פמרטן ז"ו דעבלן מן מיט מוב"ז ווין פר פניידן מן מוז"ו ניכ פמק אלזו הט סרייבט אסה אלי"ו דמיגן ואבלן מילמין בוך מוב"ז אחר גבינט דיא קינדר יסרמ"ל מיבר אלי ויין ואמלן מוב"ז ניט דען ואחרן מן דריטן אמנים אלי יסרמ"ל מוז"ו ויין גנגן. מין דר ועלבינ"ן ליט דא קמק רעומן דער אדיני דער סוערר פון אסה ברמלט איט ויין טמלטער ופורה א ט מירי ווייט ין. דען ער הט גהערט ד"ו גרוסן ואחרר גלי גמט ב"ה ניטמן

ומיט דער אנטפער פון פרשת בא זאל מיטלאכר מען
דעמ דא קומען אז זונדאג מ"ב הער פון הער גאטס
מיט מוך מ"ב השגחה פרטיות מיך מי

מוז בעגעפט ווי אסה

מ"ב גאט ב"ה מיט דעם גאטס גבמטן
מוז ער אנהויבן פון פרשת בא ווייל
דעמ איז דער ערשטער פסוק וואס
גאט ב"ה האט גערעדט צו משה
אליין אן אלע אנדערע נבואות

ספר ויקרא

דיהי מוז עז זאגן מיט גרויסע אמתיט דייטש מוז נחלק
שוץ ן אמתיט נאמ אסה זיין ברודר אהרן מוז זייני
זין מוז מוך ויהי מן קינדרן מין מ רי נהעריגי קליידונג מוז ויהי
זי זאלבן מוז ויהי מן טען מוז ויהי גאט ב"ה מינן הט נבמטן
מוז ויהי אסה גנעהען מוי דיא קרבנות מוי גאט ב"ה מין
גבמטן מט זאבינן טוץ נאך דיא נאמ אסה מהרן מוז זייני
זין מוז וגט מינן מן דיטיר פון מהן אויר זאלט מ ר זיין ויכן
טוץ מוז זאלט ניט מרויגן • דעמ מוז בין מיך ויהי מוך גבמטן
הט בגבמטן הט ב"ה הקב"ה מוז ער טעט מהרן מוז זייני זיי מוי דיא
דורך אסה • מוז זיא נאמ מוך ן בן גנוי טוץ • מוז אי ויהי
מט מלט טוץ מן ערשטן טוץ מט ערשטן אמתיט מן מוך
יסרמל מוי אוירם אים מוי זייני דמו מההן אויר אים מוי זייני
גפעמ פון (אסכן) מוך ב"ה גבמטן מוי ויהי מן גאט ב"ה גבמטן
מוז ויהי רוגן אסה זו מהרן מוז זיינן קינדר מוז ויהי
גנעהיי דו ה מוז חטוץ פר יסרמל פר זיא מוז פר יסרמל פוי ויהי
גאט זו אסה הט גבמטן • מן זעלב גוטץ נאמען די ויהי זין
פון מהרן גרב מוז מב הוס פרעזאר פי מר מוז ויהי מהרן גינעהרן
פר גאט ב"ה מוי ויהי גט גבמטן ויהי מהרן • מוי גינג מוי מי
ויהי פון פר גאט ב"ה מוז ב"ה פר בראנט זיא פר גאט ב"ה
דעזן עלב גן טוץ נאמ מוי אסה פועגר הט מוך זו ב"ה זו אסכן •
זו בגבן טוץ נאמ מוי אסה פועגר הט מוך זו ב"ה זו אסכן •
זו נהעהרן ם ד מ מוסף ר • מוז ויהי מהרן גינעהרן נאך מנהלן
זו מעלך טוץ מ דר מ זיינם • זו מהרן מיר קרבנות מוי זו גנעהט

המבין

דיגן מוז דר אנעם טוט מוז נאמען מירר נאך זיינם פר דיסם
זו זיין גאט מוז מורר בין מוז ער מיינם זו פר הייסט זיין
קינדרן זו נעבן • זו ווער זוא זוך זו ן • זו בשילט זו זו
דר נייט מוי גאט ב"ה נאמטם הט • מוז הט קין מוך זו הוטוג
קין מוך בגן כליק • קמן ז ך קין בסעפנם מין דר גלן ן עלט
פר זיינם הילוג זו ן פר במרגן מורר עם ס זו רוק המלן •
מוי ניט זמלט גסעהן ומו גאט ב"ה ויהי המבן מוז דוך מוי
ביסעפנם טוט ער זייני ומונדר זו בטיראן די זיך מוך מין פר
זמן • מך זיין ומונדרליך גסעהן דעם אענטן זיני זמלן
בייס זיינם זעבן • זו מ מפט ווערט ער הוך ווירד ר דר הם
מוי זו ן נייט מוז סטמט וועב מוז ווי מין מוי זמך גסעהן זמל
מך ביכט אן די גר ני ומונדר די גאט ב"ה הסט יסרמל ניטמן
דמ ז מוי אנדרים זיינן גינגן • מוי ער הסט חמלן זיינן זין
ביכטמפט מוי ער הט זו יסרמל פון ווענן מיר עזטר מך זיין
גאט ב"ה זומלט די תורה זו יסרמל גבן דא וויט ער ערשט
זיין גומלטיקיים מוז מר גאט מיינט מ ז מוז מוי אנטפטע
מוז מוי מן ווייר גומפט • דר ווענן מוי יסרמל זמלן מב זו ווענן מי
מוטפגנגן • ווי מ וויטר מוי דעני זמלן מב זו ווענן מי

ויל מך מי ה הינטן איט נמך מנרן זמלן פסעלן ׃

הבין מיר ניין טאג מין וילכרן סיסל מיר גוויסט הונדרט מוֹ
דריים ויבער מין ספרענג בעקין ויבער המט גוועמן ויבנליך
גוֹ 5 ויבער איט רעכט גוויסט ער היילונג • זיא מארין
כיירי גפֿוֹלט יצחק אטל גאיסט איט מיל וֹ מיינר אנהה מין
גמלדן וֹפֿיל ווֹיגט נעהן גוֹ גוֹט ווֹער גפֿוֹלט איט גוועדן
גוֹם דעאפֿענג מיין יונגן סטיר מין וֹ דר מין סמל
מלֹ מיין יאר מלֹט ווער דמ ווער מלֹ גוֹם ברמנר מופֿיר •
מיין ניים ליקליין גוֹם (חטמת) מוֹ גוֹם סעלטונג גוֹם פֿריד
מופֿיר • גוויס רידר פֿינף ויפֿר פֿינף בעק • סמל פֿון
מיין יאר פֿינף • מוֹ טעטן מלֹ גוועלף טמל מידר נסיה מן מיין
שמל מוֹ מיין קרבן • דר נאך מם דרייט לעהנטין טמל מיט
אמניט דמ גביטט אטה וֹ יסרמל מלֹם זיא פסח אמלטין וֹא
אמלטן יסרמל פסח מם פֿירלעהנטן שמל מן אמניט מלֹם וויא
גמם המט גיכמטן וֹ אטה וֹ מוֹ מיט מנדרן אמר ט מיין טמל
דירט גמט ב"ה וֹ אטה וֹ זמגן • ניל דו הייבט פון מלן אזגם
פמרסונן וֹ יסרמל פון גוומנליג יאר מן כיו זעלניג דוֹם מוֹ
מהרן איט גוועלף (נם מיט) • מוֹ טעט אטה מוֹ מיט קמם איט
מהרן מוֹ דוֹם גוועלף (נסיכים) פֿו (יסרמל) מוֹ וֹמארן גיין
יסרמל מין דער ויסטנייש סיני • זא וֹאר מלֹ דר נמל פון יסרמל
וֹ מיר פמטירם גיסלעכטי פון גוומנליג יאר מוֹ וויטר בוֹ
זעלניג יצקב אטל הונדרט טויזנט מוֹ דרייט טויזנט מוֹ
ק נאך הונדרט מוֹ פֿונפֿליג • מוֹ דו קינדר לוֹ וֹמארן איט מירי
בר דר ניט גלוֹט וֹמארן • מוֹ דר נמל פון מלֹ די בכורים פון
יסרמל פון מיין אמניט מן מוֹ וֹ וויטר וֹמארן נאי ח מוֹ גוומנליג
טויזנט מוֹ גוויס הונדרט מוֹ דרייט מוֹ זיבנליג • מוֹ די לויט
פון מיין אמ ט מן מוֹ וֹ וויטר וֹמארן גוויס מוֹ גוומנליג
טויזנט מוֹ ער גמם אטה די כהנים מוֹ זיט מידרן וֹ זיינם
בשטענדן דינסט גוֹם אטבן מוֹ (מהל אוער) מלֹ ויט גמם
ב"ה הט גבמטן • מוֹ מיט גוומנליגסטן טמל מיט אמניט
גינג מויל דער וֹמלקי פון מב דען (מהל אוער) • מין דער
יעלי ניט ניהן די יסרמל מירי ריין פון דר וֹ סטר יח סיני
מוֹ גינגן דרי ח טמל ריים מוֹ וֹמר רוֹמן דר וֹמלקי מן דער
ויסטנייש פמר דמרט וֹמר גמט ב"ה דר נירנט מיבר יסרמל
דען זיט המבן פון פֿליים וֹמוֹן המבן • מוֹ גמט ב"ה גמט
עם מין זיט עסי עז מיין אמניט • דער נאך נירניש גמט ב"ה
מוֹ סוֹג מן זיא מיין גרוסן סלֹמק מלֹו וֹמרן זיט דמרטין די
זעלניגן כגרמבן • זא הייסן זיט דמ זעלניג מורט קברות
התמה די מיט מן טייטם מלֹ זיט דמרטן כגרמבן המבן דיט
וֹוֹ גוֹסט דמ פֿליים וֹ עסין • דר נאך ז הטין זיט פון קברות
התמה מוֹ ד וֹמטן מן (חנרות) מלֹם מיט ח דער ויסטנייט
פמרן • דו נון יסרמל מן חנרות וֹמרן • דמ וֹאר גמט ב"ה
דר נערנט מיבר מרים וֹעגן אטה • זא וֹאר מרים אנרעת
וֹמרן וויא מיין סניא • זא וֹאר וי פֿר סלֹמסין מוז דער סמר
זיבן גוֹלי טמל • ביו דמ זיט וֹ וידר גהיילט וֹוֹאר פון נרעת •
דער נאך ניהטן יסרמל פון חנרות מוֹ ד וֹמטן מם ענד פון דר
ויסטנייש פמרן דיט וֹמלקי נייט זמגן גמט ב"ה וֹ אטה

מלֹ ער זמלט סיקן נוועלף אן פון מידרם גסלעכט מיין אן וֹ
מוֹ וֹ סטפֿהין דמ וֹאר כנט • זא וֹאר אטה טיקן נוועלף אן
פון יסרמל (כנען) וֹ מוֹ ספֿהין
גוֹם דער וויסטנייש גין בוֹ דהאב וֹמוֹ אן קוֹאט נאך חאב •
מוֹ זיט וֹמרן מידר קפֿרן מוֹ קוֹאן וֹ אטה מוֹ מהרן מן ענד
פון ב רגיג טג • מוֹ וֹמרן מין וֹמגן מלֹ וויט זיט וֹ פֿר מיט
הערלן הבן גיהטט • מוֹ מידר נעהן וֹמרן בוֹ דירן מוֹך דו
זמגן מלֹ וֹ מוֹ זיט גטפֿעהט המט וֹ דיט קינדר יסרמל וֹ וֹמגן
עם מיט בעסיר וֹ מוֹ מלֹ איר וויידר נאך אלין קערן מלֹ
וֹמגן גין וֹ דעם זמגר דו דמיגן • דערן עז מיט מין זנר דם פֿר
דערבט-יין מן זיגר מוֹ • יהוסט דער וֹן מוֹ כלֹב דער זוֹ
יפֿוה דו וֹמרן מל גוועטן פון דו מוֹ ספֿהיר דו זנר דו וֹמגן
עז מיט גמר גיט דמם זנר ער גוט • וען גמט ב"ה מן מוֹם
בגערט וֹמרט ער מוֹ מיין זנר דו גליכ זנר מוֹ
מוֹך זעלטן דען מנדרן נעהן וֹ דיט דמ בוֹ גירעט המבן
דען יסרמל מוֹ וֹמגר גירנן מוֹ סוֹערן וֹ וֹמגן מוֹ קיינר פון דען
בוֹן גבירד וֹמל זעהן דם גוטי זנר • דען נמר (כלֹב וֹן יפֿוה
מוֹ יהוסט) וֹן נייטרט מין דיר ויר וויסטנייש וֹמלן זיט כליבן
מוֹ וֹ גן דינן מוֹ מיר קינדר וֹמלן מנין קוֹאן מוֹ ערבן דמ
זנר • מוֹ וֹאר מרגריאן דער נמרן וֹ גמט ב"ה מן יסרמל
מוֹ וֹאר זיט פֿר זנרט וֹאר ווייל זיט ניט נטרימטן מוֹך גמט
גמלן בוֹ דר פֿר זנרט וֹאר ווייל זיט ניט נטרימטן מוֹך גמט
ב"ה מלֹו זמטן זיט מן דער ויסטנייש פון מ"ן טג • דר
נאך זיינן זיט גלגון וֹ דער וֹ סטנייש וֹ דעם יח סוֹך מן דער
זעלבינן נייט וֹאר קרח וֹן פון יההר וֹ פון קהת וֹן פון לוי
איט נאך פֿיל אמן פון יסרמל וֹמרן נמנקן איט (אטה) מוֹ
מהרן מוֹ די גמלן גאיין מוֹ דר נמרן גמטם דער מרגריאט
מיבר זיט • דמ וֹאר עבען דיט ערד מירן אוֹר מוֹ וֹאר מין
סוֹינדן זיט איט מירי הייר מוֹ מלֹו וֹמט וֹ מן וֹאר מוֹ מלֹ
די אטנטן די קרח קערטן • מוֹ זיט וֹאר נאך דעם וֹ גמט
ב"ה זיט מרוס מוֹם דען בערג סטיר מוֹם ראגלן פֿיל טג
דמ וֹמגט גמט ב"ה וֹ (אטה) דוֹם וֹמלט ניט מן ריין מין
סטרייש איט דיט קינדר עטו • דען מיר וֹמלט ניט ערבן פון
מירם זמר מוֹם פוֹם טריט גרוו • דען מיך המב דען בערג
(סעיר) וֹ ערבן גבען דען קינדר (עטו) דרוֹם המבן די
קינדר (עטו) גסטריטן פֿר מלֹטן ריטן איט דען קינדרן
(סעיר) מוֹ גמט המט זיט גבען מן המנדן (עטו) זיט הבן
זיט פֿר מוֹ מיר דעם זמנד פֿר טוֹלגט • מוֹ זיינן מן מיר פֿלֹמן
גיוועהן ביו דען הייטיגן טמג • דרוֹם הט גמט ב"ה יסרמל
פֿר במטין זיט וֹמלן איט די קינדר עטו ניט סטרייטן • דבר
עטין מוֹ טריגקן וֹמלן וֹ קיפֿן מוֹם זילבר פון מינן מוֹ טעטין
מך דיט (יסרמלים) זיט מינן גמט ב"ה המט גבמטן •

זאל הכהן דאס קינדער ישראל פון אירע זינד ריין ווישטניים נאך
מוזן דעמ קערבר סעיר חדוש גזגזן מוז הכהן דאס קינדער עמו
ניט בריבט נייעהען זאל זמנ • מוז עז זאגט מען דר זעלבינן
צייט די סטראפ זאל מען נוס דר קינדן פון כהים מען דעם פיר גמוז
פירלינגסטן זאל אר זאל עד אידר קינדן גזונדן דאס זאגט דאס
פירלעהטיגי זאל אר זאל ישראלס זייגן מוז אלדינם גזגן • זא זאגט
זיא מן בגרמבי מן זייגם פולסט אלי עד הט זיך גבוימט מן
זאל כתים מוז זאגט קינדן מן זיין סטאט מבימם מלט מוז
דרייסיג יאר • מוז די קינדר ישראל די וואגן מן מיבר פאגן
דיגאמרקן פון עטו מק ענד פון ניינצעהן יאר • דא וואגן זיא
קוען פון וואנ מי דיא ווישטניים א מב • דא זאגט גאט כ"ה
ז אסה רוח זאלסט ניט כלירגן אומב איט מין ז סטרייטן
דען מיך זיל מיינ פון מירק זאר ניקס גענבן זא וואגן ז מיבר
פאגן די ווישטניים פון אומב ניינצעהן יאר דא זו זאר זעקס
מוז דרי מיג יאר אלי ישראל וואגן מוים אלדינם גיגאנגן •
דא גאט כ"ה מן הערן פון (מיחון קינ ג פון מאורי) אלס
ער וואר מן דיקטן מיין סטר ים איט אומב • זוא זאר סיקן
ם חין בסט ז בעור דר זן פון ימנים דר זן פון כלעם ערר
דאס גענבר פון פרעה די ער איט זיינם זן כלעם זאלט קומן
פלאכן אומב • אלי זיא זאלטן מיבר ענטפרט וועלן מין הגרן
סיחון • זא גינגן די בסט פון סיחון מוז ברמלטן בעור מוז
זיין זן כלעם פון פתורה פון ארם נהרים • מוז זיא קאמן
בעור מוז כלעם זיין זן דר ערר סטאט סיחון מוז פלכטן
אומב • מוז אר קינג זאר סיחון דר קינג מאורי דא גינג
(ס חון) מוז איט זיינם הער מוז גינג ז אומב איט מיט ז
שרייטן מוז אלכט מוכטר טעניג זיא מוז גאט כ"ה גאב זי
מין הגרן סיחון מוז ער דער סלמגט (ס חון) דען קינג אומב
מוז ער נאמ ס חון אלי די סטאט פון אומב מין דאן שרייט־
מוז חשבון נאמ ער אך פון (אומב) זיא זעלט סיחון אלי זייני
הערן מוז גרוסי מין חשבון • ולרוב וגבון די בי ם טפיל אלכר
דאס ז בעור מוז זיין זן כלעם די דמוגן רירן • קוסט נאך
חשבון זי ווערט גבוימט ווערדי סטאט סיחוניים ז דיר אומב
כיזט פר זאהן זו כאוש • וזייטר זיז גאר בן מין דער תורה
פון אסה • מוז זאר אלי סיחון אומב בזוסונגן הט דא זאר
ער די סטאט אומב איט ז אלכטין ב זעלן מוז די אלכיזם זאהן
מירר פיל מין דעם שרייט גפאלן מין הגרן סיחון •
המט אך פיל קליינ יקינדר זין מוז טעכטר גפאנגן • דר נאך
זאר סיחון זידר מהיזם מין זיין זאר זיהן • מוז סיחון זאר
ם ועקוקוק גענבן ז בעור מוז זיינם זן כלעם זאר זיא
זידר מה ים סיקן מן מיר זאר • מין דער זעלבינן צייט זאהן
ישראל מיבר פאגן פון דעם וועג וויסטניים אומב מוז זאהן
זידר קומן מין די ווישטניים מדוש • מוז זאהן דא גלן
גאזין מין די ווישטניים ין ם ערשט אונגט מין פירלינגסטן
זאר אלי זיא זאהן מוז אלדינם גזגזן מוז זיא זעלן דיא קינדר
מלוה ביגרמבן • מין דר זעלבינן צייט סיקט אסה ז (הדר)

דע קינג מדוש ז זאגן • מוז הט גזאגט דיין ברודר ישראל
זאל איך מיבר פאגרין דיין לאנד איר וואלן מין קיין פעלד מדר
ויין גאדטן ז טרעטן • איר וואלן דייני ברונן ניט טרינקן
איר וואל נאר אין ב־יטי וועג גין • דא זאגט מדוש מיר
זאלט דורך איין לאנד גין זוא גינג מדוש ישראל מנט קינג
איט מיגם גרוס סוועדן פאלק • מוז וואלן די קינדר עסו ניט
לאזן די קינדר ישראל דורך מיר לאנד גיהן זוא זאר ישראל
דעם לאנד פון (מדוש) אומב גין מוז וואדן ניט סטרייטן איט
עסו • דא זיא וואדן טון ז פר פון גאט ב־ה גיבאט גזוועט
קיין סטר יט איט עסו ז המבן • דר נאך גיו ישראל אומב
פון דער • מין דער זעלבינן צייט זאגט גאט כ־ה צו מיר
זעלבינן צייט זאגט גאט כ־ה ז אסה • זאל ז מהרן דיינם
ברודר פר זאל מין גיטמן וועדן דען פר זאל ניט קומן מין דמ
לאד זאל מיך גינבבן המב ז דיא קינדר ישראל • זא גינג מהרן
מוזן דען ערג הר ההר מוז סטערב דא מין פירלינגסטן זאר
מלוה ישראל זיין מו ז אלדינם גינגן דעם ערסטן טאג מין ם נפטן
אומנט מוז מהרן וואר הונדרט מוז דרייא זוועלציג זאר מלט
דא פר איר מיז ניפטאמרבן • מוז פר וואר דר קינג ערד
מין קינג פון כנעני וועלבר מוז דר דרוק וייטן וואוינט מלט
ישראל זיין קומן דען וועג דורך (מתרים) זא רילטט פר זיין
פאלק ז סטרייטן איט (ישראל) דא וואדן זיא זער פר מיט
פערלבן דא פר אר המט גאר מיין גזוסטן גרוס סאר • זיא
גירמבטן זוידר מוש ז קערן אלדינם מוז זי קעריטן זוידר ז
רוק דרייא טג דייב זיא אוסרוט בני יעקן • דען זי הבן זיך נאר
זער גיפערבט פר דר קינג ערד • מוז זי קענטן ניט ישראל
זוידר קומן מין מיר מורט • דא בליבן זי מין בני יעקן דרייסיג
טג זיגן • מוז אלי זי זעהן די קינדר זיר אלי ישראל ניט וואלטן
זוידר מוש קערן • דא וואדן די ניידן פון גאט ב־ה וועגן מוז
סטרייטן איט ישראל מירי בריבר מוז וואדן פיל פון מינן
מרטומן • מוז אמלטן זי איט גוואלט אלי זי אוסטן זוידר קערן
מוז דער קינג ערד דא ז אמל סטוזר נאך מין זיין סטוזר ז
ישראל דא וואר ישראל גלייבט ז גאט ב־ה ז גזגן
וועגן דמ פאלק מין אזין המנר וועדם וועדן גיגבבן זא זיל מיך
אלי מיר סטעט פר במזדן דא וואר גאט הערדן מין מיר סטיט •
מוז הער גענבן דיא (כנעניים) מין ם ר המנדן • זוא פר
בנדטן זיא מיר סטעט מוז ז רופטן דעם נאמן פון עזבינן
מורט חראה • מוז זיא זוגן ישראל פין הר ההר מוז וואדן
דומן מין מובות מוז זוידר ניהן פון (מובות) מוז וואר דומן
מין (עיי העברים) מין די גיאמרקן אומב דא סיקטן ישראל
ז אומב זאלט זיא דורך מיר זאר זאגן ניהן • דא זאלטן דיא
אומבים אך ניט זאל זיא דורך מיר זאר ניהן • זיא וואדן איך פורכטי
די קינדר אומב ישראל אלי מינן מלט זיא גאלט הט ם ר המנדן
דר מינן מיר זאר הט גזואן • מוז הט פיל פון מינן דר שלמנן
דרוק וזאלט ז זו ניט זוידן מוז ב־ה הט מינן פר בחטי
זיא זאלן איט אומב ניט סטרי טן • מוז גינג ישראל פון מב ם ז
מוז ז ניהטן ישראל פון די גאמרקן אומב מוז זיא קאמן מן

מיבר פמרט פון מרמן[ווייסן די ג'יאמרק אומב מוֹ' מאורי •
וזה רומפן זי מין די ג'יאמרקין טיחון[דר קינג מאורי זה סיקט
יסרמל בפטין וז (סיחון) וז ומפן • למון איר דפך דורך דיין
לנד ניהן איר ומלן קיין פעלר ביטרעטין איר ומלן מיז קיין
ברזון פרי[קן א ר ומלין דען רעלטן ועג גין ביז איר דפרך
דיין לנד זיין • פבר סיחון ומלט ניט למון יסרמל דורך זיין
לנד ניהן מוֹ' ומר מין ומאלין די גנץ פמלק מאורי מוֹ' ומר
גין קיגן יסרמל מן דים ויסטנייס וז סטרייטן איט מינן מן
יהנה מוֹ' ער ומר מיבר ענטפרן גמט ב"ה דען ס חון דעם
קינג מאורי מין הנדן יסרמל • מוֹ' יסרמל ומרן סלמגן ס חון
מוֹ' זיין פמלק איט דעם סמרפין שוערד מוֹ' זי ומרן רעלבן
די רעלמגק פון אומב • מוֹ' יסרמל ומרן טרבן די גמלן לנד
פון סיחון • פון מרנון ביז יבוק ביז מן דעם לנד פון פיאומוֹ'
ומרין נעמן מלדען זמק רויב פון דעני סטטטין • דם גדמלט
יסרמל מלו זיז ומלט סטרייטן איט טאון מיר לנד מך וז נעמן •
דם זמגט גמט ב"ה וז יסרמל דוס ומלט ניט ביליידיגן דיס
קינדר טאון מוֹ' ומלט ניט סטרייטן איט זיז • דב מיך
וז לו מייך ניקס פון מירם לנד נעבן • מוֹ' זיז ומרן הערן די
קינדר יסרמל מוֹ' ומרין ניט סטרייטן איט (טאון) מוֹ' זיז
קערטען יסרמל נמך בסיפ[ט לנד טוע דעם קינג פון כסן • דם
גינג מיז טוע דער קינג פון בסיפ[ון קינג סרמל פום איט זיז
וז סטרייטן מוֹ' הט בייא ניך מין גרוס פמלק • מיט סטרקי
העלדן מוֹ' הט ב יא פיק מין גרוס אומב פון פמלק מאורי
מוֹ' דער קינג ומר גמר מין סטרקיר העלד מוֹ' נערין זיין
זו ומר נמך סטרקיר דם ומר טוע מין זיין הערן גדענקן וון
די גמלי פפר פון יסרמל מיז גרוס זון פיל מוֹ' דריים איז גרוז
מיך ווי זיז מלי זוֹ' ר סוערד מוֹ' ומדר פם ס טיטן ומז גינג
ער מיך דען בערג יהן מוֹ' נמפ מלרם מין זין פעלין דער ומר
גרוס דרייפם ווי מוֹ' היבט מין מיך זיין היבט • מוֹ' גדמלט
וז ומרפן מיך די גנץ פפר יסרמל מלו ער ומלט סיט מיך
מין אמל גמלן יסרמל דם קמפ מ ין ענינ[ן פון גמט ב"ה מוֹ'
ומר זעלרין דען סט ין מיך זיין היבט • מלו דער סטיין
מיט מפ דען המלו פיל דעם (עוג) זון אויט ער פון סוערן
סטיין מיך די ערד פמלן • די זעלבין[זיט המט גמט ב"ה
גומגט וו יסרמל מיר ומלט מיך ניקס פר מיט פפר[טין דען
מיך האב מינן מון מין מיר הנדן מיבר ענטפרט איט מלו
זיין פמלק מוֹ' זיין לנד • מוֹ' ר ומלט זו מיט אלין מלם
זיז מירם מרין גאמלט המט • דם ומר אטה ז דרן איט מין
זינג פמלק פון דעי קינדר יסרמל מוֹ' סלמגן ענג איט זייפ
סטמפ מין זיין קו[כ מוֹ' סיט דר נמלימגט ער די קינדר
פון ענג • מוֹ' מ זיין פמלק מוֹ' סלמגן זיז ביז ק מיז פון
מינן מיבר גבליבן • דער נמך דם סיקט אטה (יצור) מוז ז
פפעהלן דען זו ומר גמר מין סטרקי סיי סטמט זו גינגן די
מוז פפעהלר מוֹ' ומרן זיז מוז פפעהלן זו ומרן זיז מן
גמט ב"ה פר זיי[רן • מוֹ' זיז ומרן סטרייט איט די אמן פון
דר סטמט מוֹ' ומרן זיז בזונינגן • (יצור) מוֹ' מירי דערפיר
מוֹ' גמט ב"ה ומר מין מיר הנד מיבר ענטפרן מוֹ' ומרן די
מאוריי[פר טרייבן זו גמאן יסרמל דו לנד פון[די זוויי קינגן

טערמס ניהן נאך אדין • מוז דיא קינדר ישׂראל דיא ניהטין
פון ערבות מואב מוז רומטן בייא דעם ירדן פון ירית יסיאות
ביז מן אבל השטים • פאר עזר פון ערבות מואב •
ישׂראל אהטין בייא דר באך טשיס רא פאנגטין זיא מן זו מון
סטעטן גן זיט די טעלטר מואב זא גיעהטין די קינדר ישׂראל
פר מואב מוז דיא קינדר (מואבים) דיא אמרן מירן נעלשיר
פפלאנצן קיגן דיר סער פון ישׂראל • די מואבים וואהן דיך
נאר אזר פערלטין פר ישׂראל • זא וואהרן זי נעזאן מירי היפטי
ווייבר מוז היפטי טעלטיר די נאר היפט וואהרן • מוז וואהרן
זי מן קליידן מן היפטי קליידר פון ווייבר מוז נאלר מוז היפטי
ק ירונג • מא זיא זענט די אומב ק מ דרי ווייבר מין די טירן
פון מירן נעלעגט ר • מוז די קינדר ישׂראל זיא זענהן זמון מוז
קפר ן לו די זוי בר מוז זמון ניט אים מינן טטרייטן • מוז זי
טעטן מלו די אומב מרוי זאלן ישׂראל מוז וואהרן זעלמיטלר
מייער זין טאלטיר מוז מייער זיין ווייב מן די טיר זיין נ עלעט •
מוז דא די ישׂראלים אם ק מלן • זא קערן זי זו מינן מוז הבן
קפט זו מינן מוז נ ייגן זו מינן מוז עם וואר מלם מיין (עברי)
מואב) זיהן זיא מ ר ווסט זוא נ עלעט מוז זמך דאס אענטן טאלטר
מיר • מוז וזען דער איט מיינק רידן וואר זא קוען די מנדרי
(אומבים) די מן נ עלעט וואהרן • מוז זמנען וואהרם זייט
מיר זיא פרעטאר מ ר ווסט זיא וזמוז מלו מיר מיזר בר דר
זייט • איר זיין פון (זוט) מוז מיר זייט פון מבראהם לוט זיין
ברודר • וואהרם זילט מיר ניט בייא מוזם • מוז עסט מיר
ניט איט פון מואר סעלטונג מוזם טון זיא איט מירי פון
סאלגרי רידן מוזם זעלט ערא ך בייא זיא מן דו נ עלעט מוז
עסט איא מינן פון מיר סעלטונג מוז טרי ריקט איט זיא
אמלטן מן פון איט ון ין • מוז זעלטן מיא פר מין סיני יונגי
פרוא • וזא שעט ער איט א ר זיינן זילן • ער וואסט ניט
מלי ר פיל זיין הט גטרונק ן • מלו טעט דיא קינדר אומב
ון ישׂראל מם זעלבגן מארט בייא דער באך סטיס • דא ער
גריאט דר נאהן זון גאט ב״ה מן ישׂראל מוז סיקט מיין אורט
מזטר זי • דא טטארבן פון ישׂראל פר מוז זוזמנזיג טויזנט
מן • מוז נאהר מין פון דיא קינדר מאבון זארי ון פ וא
גיעהיטן די אדיניא כוכי די טאלטר פון דער קינג פון
ארין • פר מיזן פון ישׂראל • מוז דו אזך פנחס זון מלעזר
זון מהר הר כהן דער נאם מוז טטוזר מוזך מוז
גיגן דען לויא נאך מוז וואר דר טעלבן זיא בייזי • מוז וואר
זיא אך טל ן מוז וואר א ר המלטן דען אורט פון ישׂראל מין
דר זעלבגי לי ט • נאך דעם אורט דא גאט ב״ה זו אזה
מוז זו מלער זן אהרן דר כהן ז לט זי אל דיא גן זיין מלי
די דא זיין מיבר זוזמנזיג יהר מל די מו ז גין זו מעלר • ז זוא
וואהרן זילן מוז וואר די זאל פון גאלישׂראל ועקס אזל הזדרט
ט וזט מוז ז כן הזדרט מוז דר יסיג מוז די זאל דער קינדר
לי וזא מיבר מין אמט ט מלט וואר די וואהרן דר מוז זוזמנזיג
טויזנט • מוז מיזטר ר מל וואר קינדר גזוזו פון דיא מוז זוזמנזיג
מוז מהרן גאלין הבן מין דר ווסטניים טיני • דען גאט הט
זו מין גזאגט מלו זיא אוזטן מין דער ווסטניים סטערבן מוז

כלייבט קיינר אזר מיכר פון זעלבגן אמון דען נאר כלב דער
זון יפונה מוז יהוסט זון נון מוז עם וואר נאך דיא זמט
גאט ב״ה זו אזה זמט זו דען קינדר ישׂראל מלם דיא זמלן
דעלבן מן אדין די דעלבנוג פון מירי ברידר די קינדר ישׂראל •
מוז ער טעט מלו אזה וגט מוז וואהרן מוז דר זיל די קינדר
ישׂראל פון מין נאוף טויזנט א מלם טויזנט א פון מין
גסלבט • מוז זיא ג ינגן נאך אדין • מוז די וואהרן הערסן
מויף אדין דיא קינדר ישׂראל מוז וואהרן דער טלפגן מלי אזנם
פרשגן מוז נאך הן הערן פון אדין מוז בעזר זון בעזר
דר סלפגן זיא אין דעם סוועדר • מוז זיא וואהרן פמגן דיא
קינדר ישׂראל די ווייבר פון אדין מוז מיר ק יין גזינד מוז
מל מיר פיך מוז מלם וואר זיא הבן • מוז זיא נאהן מל דען רו ב
דען זיא המבן • מוז ברמלטן מלו זו אזה מוז זו מלער נאך
ערבות אומב • מוז אזה מוז מלער מוז מלי די הערין דער
גאיין גינגן מין אין ברוטי פרייד מנטק גן מוז זי וואהרן טיין
די העלפט פון דעם וזקרו ב זו דען קינדר ישׂראל זא נאהן
ישׂראל מן דען רויב פון אדין • מוז הבן די רעלבנוג פו מירי
בר דר דיא דא גטטאלט זיין מין דעם אזרט דאו וואהר דער
מן סטאלט פון אדין מוז אך די בו ווזר די טלפטר פון קינג

פון אדין דרוק הבין ישׂראל המלבוג מ אדין גטאן

ספר דברים

בעת מין דר ועלבגי ני ט זמט גאט ב״ה זו אזה זון עם
זיינן גינעהיטן דיינו טאג מלו דו מלסט סטערבן עם
איט דיר יהוסט דיין דינר מוז טטעלט מיך בייזדי מין דו מהל
אוזר זא וזו מיך בפעלן וזמו מיר זו טאן הסט • מוז אזה וזר
מוז טון • דא בזיזיו זיך גאט ב״ה מיט (מהל אזר) מין מין
וזמלקין • מוז דר וזמלקין סטוזר מין דר טיר פון מהזואזר •
דא וזזר גאט ב״ה גבוטן זו הוסט מוז וזזר זו מיט זמן זיין
דיך סטערק מוז אעלבגן • דען דוא וזמלסט ניט
ישׂראל ברעגן מין דמלגלר מלו מיך גסוזמן הב מין זו געבן
מוז מיך וזו מלניט איט דיר זיין • זמט אזה זו (יהוסט)
סטארק מוז אעלבגן דיך דען דו וועדסט אלן ערבן דם לנד
זו ישׂראל • מוז גאט ב״ה וועדט דיך ניט
פר לזמן מוז ניט זמן מלפך וועדן • דו זמלסט ניט פמלטן
מוז מך ניט מנגסטין מוז ער וזזר רופן אזה זו ישׂראל מלין
מוז זמגט זו מין מיר הזט גזוזו מלו דא גוטס וזמו זו מיך
גאט ב״ה הט גבמטן מוז ער זמך וזזר זו ט ך גסריבן
זיין דען וועג גאט ב״ה מוז ישׂראל גבן • מוז
ער פוענהיט אזה זוגב מיר ישׂראל • דא זמגט גאט ב״ה
זו מיר זו זמגן גיין מוזך דען בערג עפרים מוז סט זוזב מ דא
מוז וועד מין גאטגן זו דיין פמלק מוז וויזן דיין ברודר מההן

מוז

מוז ער זינע זוין אסה מלו זיא מן גמט ב"ה הם גבמטן מוז
טטרבים מל דא מיך זמר אומב דורך ומרט גמט ב"ה מיט
פירן אן סטן יסרמל מוז זיא אריים זיין גגנן מוז יסרמל
ומרן מקם מיט זיין דריטיג טטג מן ערבות אומפ מ זומרן
ז גענטט ריטג דר זיינג פון אסה :

ספר יהושע

ויהי מוז עז ומר נמך דעם טויט פון אסה · דא מגט
גמט ב"ה ז יהושע זון נון קיק טטיא מוך מוז מיר
פמר דען ירדן ז דעם לאנד מלו מיך דען קינדר יסרמל
הם גענבן · מוז ר ומלוסט אמלן ערבן ז זיא ר זלר מלי מורטן
ומט מיר הין דרעט זוינרט ז זמלן מר זיין פון דר ויטטניא
מן מוז דעם (לבנון) בי מן ד גרוסי במך (פרת) ומ מייער
גיאמרק זיין · ז ומלן קיין מן קענן ב טטען פר דיר ויא מ ך
בין גזטנדן איט אסה ז לא ך מך א ט דיר זיין מלי ר טג דיינט
לעבן גייאמרט ויא מיך טטמרק מוז אעלטיג ריך ז היטן דיא
גנלן תורה מלי ריך אסה גבמטן המט · ר ומלוסט ניט אב
קערן פון דעם ווג מוך ד רעלט מורד לינקי ווים ·
ז ון מלי דוס ומלוסט ביגינקן מן מלי ר יני ווג מלי ר גיסט ·
מוז ער ומר גבטן יהושע ז דען סטריט פון יסרמל מלי
זיא ומלן מוי סרייטן מן דר גינלן טמר מוז ומלן גבטן וט פמלק
ז ענן · ווי מי ך מלי בריטן לעבוג מוך דען ווג דען מיבר
דרייט ט ומלי מיר מיבר פמרן דען ירדן ז ערבן ז לנד מוז
ז טטע מלי ר יט טריט פון יסרמל מוז ומר גבטן ד פמלק
מוז ומרן מלטן ו ז יהושע הט גבמטן דא ומר יהושע ש קן
לוי א אמין מלי זיא מלטן מוי טפהטן יריחו · מוז ז גינגן
מוז טפהטן מוי (יריחו) מוז קמאן וידר מק עיר פון ן בן
טמג ז יהושע מר ז יסרמ (יסרמל) מיבר דען ירדן פמרן ·
מוז יהושע ומר מיט (יסרמל) מיבר דען ירדן פמרין ·
יהושע ומר זוויא מוז מכל ג ומר מלט דא ער ומר מיבר דען
ירדן גיפמרן דא גינגן מוך דא פמלק פון ירדן מק לעבנטן טג
מן ערטטן אמיט מוז ומרן דאס מן גלגל מן עטט פון יריחו
מוך אורח ויט מוז יסרמל אעלטן פסח מן גלגל מן ערבות
יריחו מן פירלעבנטן טג מן אמיטי מלי ויא סט ט מן תורת
אסה דא ומר דר מן זוי טיר פר טטערט מל ומר ניט אער
פמלק מן אמרקן פון פסח זא עטן יסרמל מן פון קמרן מלם מן
לנד כנען אמקטט · מוז יריחו ז מר פר סלומן דינגט מוק ומגן
יסרמל קאטט ניאמט מי ז מדר מן · מוז עז ומר מן ערטטן
טג מן מרקן אמר ט דא גמט ב"ה זו יהושע טטיא מוך
מידה · מן דיין הנד גענבן די טטמט יריחו מוז מיר קינג מוז
מלי מיר פמלק · מוז מיר זמלט מוק דינגלן די טטמט מלי דיא
טטרטיט הפטינן אמנן טג פר טג מלי טג מין אמל מו זמלט
מיר ועקם טמג טון מוז ז אמלט מוק דינגלן מוז בלמן
מוז מק זיבנטן אמל מלי מיר ווערט הערין די טופרות בלמן

גמט ב"ה מוז בהערט מוג' גטמן הט די סטים פון מיין אן
וו גם לכט דרום דען גמט ב"הדר הט גסטריטן ישׂרמ' ועגן
(מו) רמ"ן אמו' ומר יהוסע דירן מיין לוב גומנג ון גמט ב"ה
סט טמק מלי ער המט גענבן די מאוריים מין הנד פון יהוסע
מוג' ישׂרמ'. מוג' ומר מוו יזגן פר די מויגן גלן ישׂרמ'. די
גמט ב"ה המט פון גטמן גרוסי וערקונג ווער מיו ווי די
איין ועפלן דיא טוען זובן דיין נמ' דוש ביסט איין גינמר איין
גהער איין סטערק: מיין ניא גיומנג ווילמיך ו גגן ון דיר איט
זובנג ווילמיך גגן מוג' זובן דיך. די ביסט סטמרק מין איינר
הילף. מלי דיך גיגן דר ערדן טוען דיך מיבג זובן. די הערן
דר וועלט וגגן ון דיר די קינדר ישׂרמ'ל איט טוען ווי דיין
סטערק פרייז מוילך דיך גמט ב"ה הבן איר זיך פר וילדט.
איר המבן גומגט דוש ביסט מומר גמט ב"ה. דען דו ביסט
גוטיגן ון מוג' ון מי ן בסוינג מוג' ון מיין פעסטן טמרן
פון מונזרי פי נד. ון דיר המבן איר גשרימן. מוג' ייא ניט פר
טעמט מי דיר מין מוגר פר וילכוג. איר ווינן מך מנטרון מין
מוגרק ביסט ון דיר די המט גהערט מ ומומר סטים דוש
המט בסערמט מוגרן לי ב פון שווערט די המט מרלייגט
מוג' ריין גימר המט גבן מוג' דיך ה לך המט מרפריים
מוג' איט דינר סטערק די ביסט מו ס גמגן ון מומר הולף.
המט מגם דר ליט איט גיומוג דיין פמלק. המט גענפרט
מוג' פון דגן ה ילין היאל פו פיל אמו' נעהן טויזנט המטו
גהמלפן מ ים די ון מוג' אמגיט ז ין מין דעם היאל דער דש
הייסט (אבל) סטיל בלייבן טטין. מוג' די המט דיין גריק
זמרן גסטע ט קינד מ ני ן פי נד מוג' המט גבמט מוק יוש
דיין גר לט מי די דמט הערן דר וועלט ווינ סטיל גסטנדן.
דיק ניין דר פעלקר הבן דיך מיין גומאלט פר דיר ווינן יוש
ניט פר ומלילט דיין סטר יטו ן הבן יוש בגערט. דו ביסט
קיג יוש גסטמנדן איט דיינם גריק זמרן המט גערדט מוק
יוש דיין זמרן. די המט אמלן פר ירן יוש מוג' פר סטערט
איט דיינם גר ם זמרן. יוש הבן גבראוט דיש פעלקר פר
דיינר מנגסט. יוש ווין גל יט די קינגרייכן פון דיינם זמרן.
די קינג ווי פר וומוגט מן טג דיינם גריק זמרן: די המט פר
גמסן מוק יו דיין זמרן דיין גריק זמרן הט גרייכט יוש המט
ווידר קעריט מוק יוש מיר מינן קרמפט מג' המט יוש איט
מירם ווינן בייוו ן לק יט פר סטערט מין גרוב הבן יו גמט
מוג' עלם דרייבר גסטפרי ט זוש ווינן יוש ועבערט גפלן מיך דען
נעלן מלי פר במרגן המבן דמרן מיו מירן פיסט בלומונגן
ו מרן יוש המט מיר פוזגן דיין פיינד דיין אלט מלי ו הבן
גידמלט איט מירן טוערט העט יוש גערבט דמט זמר איט
מירם וומלט הבן יו גרומט מיך מיר סטעט די המט מרפליט
מיר מגויגט איט מומרן. דוש המט אמלן גרייכן ון דר
ערדן פר הער סמפט דוש המט יוש אמלן מרשרעקן איט
דיינם זמרן. המט יוש אמלן פר ירן פר דיר. יוש ניטרט
די ערזומו' סטמראט פון טטים דיינן טוידרן מוק יוש דו
המסטיר ויב ניט פר איטן פון דעם טוט המט אמלן
דיינן יר זובן נור גרובן. דוש המט גימגט ו איט דען
סטורקהמט פר ערבט ווי איט דיינם סטורק וויגר. דו

דרינן ווער איש דעם סוערד • מוז פון טמנין ניגיג ער נעמ
חברון מוז בלויבנדיג ווי מוז פר במגרש מלך דריגן ווער •
פון דמרטן קערט יהושע איש מל דעם פמלק נמך הכיר מוז
סטרייט איש מיר מוז בלויבנדיג ווי מוז סלמגן מלי איש דען
סוערד מוז פר במגרש מלם ווים דריגן ווער לים קיין מיבר
בלייבנדיג מוז טעט איש מיר מוז מיר קיניג מלי ווי ער ז
ירושו גטמן הט • דם הט יהושע גמלמן מלי די קיניגן מאורי
מלי ד דם ווערן פון (קדש ברנע) ביי קנען עיה מוז בלויבנדיג
מל מיר זנד מיוך מיין אמל רי ווין מלי גמט ב"ה הט גשטר טן
פר ישרמל • דם וידר קערט יהושע מוז מל דמי פמלק ישרמל
איש מ"ם נמך דר טמר נמך גלגל מן דער יעלביגי ניים דם דמי
גיוואר ווער יכין דער קיניג (חלוי) מלי ווים יהושע ז דעם
קיניגן מאורי גטמן הם • דם ס"ק (יכין) ז יוכ"ב קיניג מרון
מוז ז לבן קיניג סמרון מוז ז (פעול) קיניג מכפל מוז ז מלי
דמן קיניגן נמך פון גלגל (מאורי) ז נמגן קומש מיילנדיג מוז
העלפט מ"ה מלי איר זמלן מ"מגן ד קיניגר ישרמל • מיר ז ווים
מיבר מוז קומן מוז אמלן עז מוז ווים עז גמלפט הבן
ז דעם מגדרן קיניגן פון מאורי • מלי ווערן די קיניגן הערן
ז (יכי) דעם קיניג חנור • מוז ניט גיגנן מז איש מלי הער
סמרין ויבוסיען קיניג הבן ז ביים ויך ווי ס"ק פמלק מלם דר
זהנט דר מם אער ניקט ז פוס מוז ז פפערד מוז פ"ל רייט
ווערן ער פ"ל מלי קיין נמל ט הט • מוז ז קמן רומטן מויך
מיארוק מוז ווי ווערן ויך כיטטיגן מלי ז ווילטן סטרי טן
איט ישרמל • דם ומקט גמט ז יהושע פערלפט ד"ך ניט פמר
מינן • דען מלי די ליים אמרגין ווי מיך ווים מ"ז גשבן דרסלמן
פר מייך מ"ר פפערד ומלסטו מוז ריים מיר קוימן מוז מיר
רייט ווערן ומשטו פר ברענן • מוז קמאן יהושע מוז דיש
סטרייט המפטיגן אמגן מ"ר ווים מורבינדיג מוז סלמגן
מוטר ווים מוז ווי מיל מן ישרמל מיר הנד גמט ב"ה הט ווים
מיבר עטפרט מין מיר המנד • מוז יינגטן מלי דיש קיניג
מוז מירי טמר מוז ווערן ווים סלמגן מוז רמיניגן מלי מינן ניט
מין אמן ווערן בר גכלבן מוז יהושע טוט ז מינן מלם ווים
מיך גמט ב"ה הט גה יסן דם קערטו יהושע וידר נמך חנור
מוז סלוג ווים איש דעם סוערט מוז פר במגרש מלי מוז פר
ברענט די סטמט מ"ם ס"ייר • דר נמך פמריש יהושע מיבר
פון חנור נמך פוארון מוז סלוג ווים מוז פר במגרש מלי ווים
דרינן ווער • מוז פון דמרטן גיגיג ער נמך (מכפל) מוז טעט
איט מיר מ"ם ווים ער הט גטמן ז פוארון מוז פון דמרטן גיגיג
ער נמך ערופ מוז סלוג מלי דם פמלק מלי די דמרינן ווערן •
מוז אמכט זו איט ערופ מלי ער גטמן הט ז מכפל מוז ז
סמרון מוז פון דמן גיגיג ער ז מלי די סטרט דר קיניגן דים
ער סו גיסלמגן הט מוז סלוג מן מלי מירן מלי סטרט דם פמלק
די מיבר גכויבן ווער מוז במגרש מלי • ני מרט מיר ויך
מוז אינם גיכויבן דם רייבן די קינדר ישרמל ז ויך • מוז
מלי אינם המבן ווים דער סלמגן מוז ניט זמן מיין
מייניגי נטמה פון מי נק אינם ז ה"ב גמט ב"ה אשה